Poul Anderson

PĂZITORII TIMPULUI

Poul Anderson

PĂZITORII TIMPULUI

Seria

PATRULA TIMPULUI

THE GUARDIANS OF TIME, 1981

TIME PATROLMAN , 1983

Poul William Anderson (n. 25 noiembrie 1926 – d. 31 iulie 2001) a fost un scriitor american de science fiction, care și-a început cariera în timpul Epocii de Aur a genului și a continuat să scrie și să rămână popular până în secolul 21. Anderson a scris și romane fantasy, istorice, precum și o serie de povestiri, primind numeroase premii, inclusiv șapte premii Hugo și trei premii Nebula.

Anderson și-a luat doctoratul în fizică la Universitatea din Minnesota în 1948 și s-a căsătorit cu Karen Kruse în 1953, având împreună o fată, Astrid, care este căsătorită cu scriitorul de science fiction Greg Bear. În 1972 a devenit al șaselea președinte al *Science Fiction and Fantasy Writers of*

America. A fost membru al *Swordsmen and Sorcerers' Guild of America*, un grup de autori de heroic fantasy fondat în anii '60 și ale cărui lucrări au fost antologate în seria lui Lin Carter - *Flashing Swords*. De asemenea, a fost membru fondator al *Society for Creative Anachronism*. Robert A. Heinlein a dedicat romanul său din 1985 *The Cat Who Walks Through Walls* lui Anderson și altor opt membri ai *Citizens' Advisory Council on National Space Policy*.

Poul Anderson a murit de cancer pe 31 iulie 2001, după o lună de spitalizare. Câteva dintre romanele sale au fost publicate postum.

Seria **PATRULA TIMPULUI**

1. „Time Patrol” (1955) - ro. Patrula timpului
2. „Brave to be a King” (1959) - ro. Tăria de a fi rege
3. „Gibraltar Falls” (1975) - ro. Cascadele din Gibraltar
4. „The Only Game in Town” (1960) - ro. Singurul joc posibil
5. „Delenda Est” (1955) - ro. Delenda Est
6. „Ivory, and Apes, and Peacocks” (1983) - ro. Fildeș, maimuțe și păuni
7. „The Sorrow of Odin the Goth” (1983) - ro. Tristețea lui Odin al Goților
8. „Star of the Sea” (1991)
9. The Year of the Ransom (1988)
10. The Shield of Time (1990) (Deși pe coperta cărții apare titlul „The Shield of Time”, e cunoscută ca „Shield”. Dedicația care apare pe versiunea scanată a cărții spune *„O versiune prescurtată a acestui roman a fost serializată în Fantastic Stories of Imagination, iunie-iulie, 1962. Copyright 1962, ediția Berkley Medallion / octombrie 1974 ediția Berkley / aprilie 1982. Copyright 1963 de Poul Anderson.*” ro. Pavăza timpului (Traducere Gabriel Stoian) - Editura RAO 2000
11. „Death and the Knight” (1995)

Lucrările scurte ale seriei au fost antologate de mai multe ori de-a lungul anilor, în:

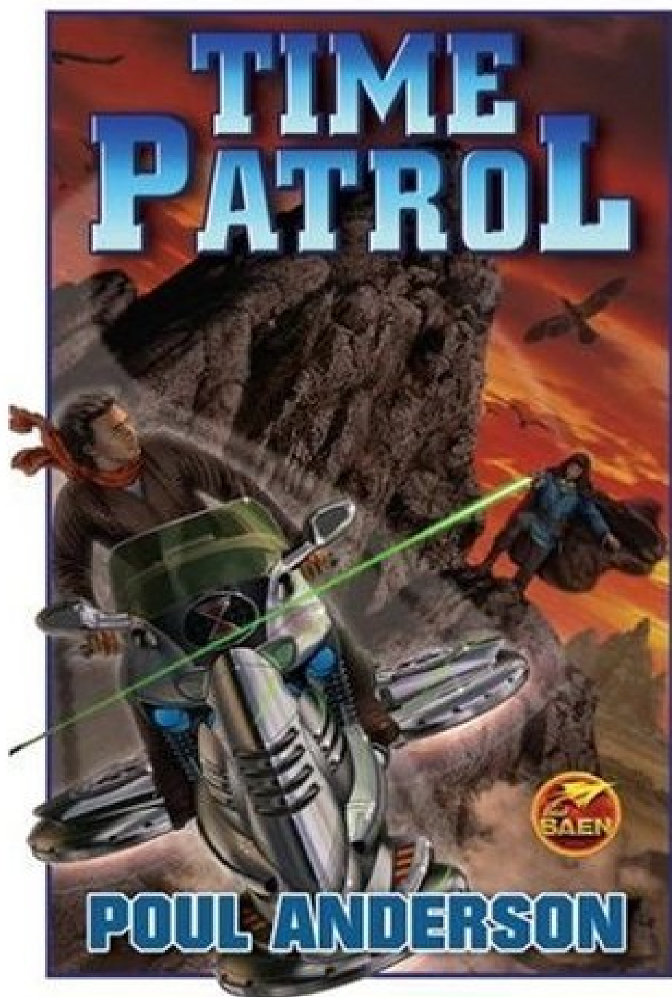
Guardians of Time (1960) - conține 1, 2, 4 și 5; ediția extinsă din 1981 adaugă și 3

ro. **Păzitorii timpului** - Editura Nemira 1999

Time Patrolman (1983) - conține 6 și 7

ro. **Patrula timpului** (Traducere Gabriel Stoian) - Editura Nemira 1994

- Prezenta versiune electronica însumează povestirile 1-7

CUPRINS

PATRULA TIMPULUI

(1955)

1

ANGAJĂM BĂRBAŢI – 21-40, pref. celibatari, milit, sau tehn., fizic sănătos, muncă bine plătită, deplasări în străinătate. Engineering Studies Co., 305 E. 45, 9-12 & 2-6.

— Vă daţi seama că munca este oarecum neobişnuită, zise domnul Gordon. Şi confidenţială. Sunt convins că puteţi păstra un secret.

— Evident, spuse Manse Everard. Depinde despre ce secret e vorba, desigur.

Gordon zâmbi. Era un zâmbet bizar, o curbă strânsă a buzelor, care nu prea semăna cu ce mai văzuse Everard. Vorbea o americană uşor colocvială şi purta un costum de afaceri obişnuit, însă, dincolo de tenul întunecat, obrajii spâni şi incongruenţa ochilor mongoloizi de deasupra nasului caucazian subţire, bărbatul degaja un aer străin. Era greu de stabilit locul de origine.

— Nu suntem spioni, dacă la asta vă gândiţi, zise el.

Everard zâmbi.

— Scuzaţi-mă. Vă rog să nu credeţi că aş fi isteric în privinţa spionilor, aşa cum se întâmplă cu restul ţării. Oricum, n-am mai avut acces la date confidenţiale. Totuşi, anunţul menţiona operaţiuni externe, iar aşa cum stau lucrurile acum, mi-ar plăcea să-mi păstrez paşaportul, înţelegeţi?

Era un bărbat solid, cu umeri masivi şi chip uşor îmbătrânit sub părul şaten tuns scurt. Avea în faţă

documentele sale: foaia de demobilizare şi referinţele de la diversele locuri de muncă unde activase ca inginer mecanic. Gordon abia dacă le aruncase o privire.

Încăperea era obişnuită – un birou şi două scaune, o cartotecă şi o uşă ce ducea spre altă cameră. O fereastră se deschidea spre traficul zgomotos al New York-ului care se desfăşura cu şase etaje mai jos.

— Un spirit independent, zise bărbatul dinapoia biroului. Îmi place. O mulţime de indivizi intră aici fâstâcindu-se, de parcă ar fi recunoscători să le tragi un şut. Desigur, cu referinţele dumneavoastră, nu sunteţi încă disperat. Încă mai puteţi găsi de lucru, chiar şi în... Cred că termenul curent este „adaptare din mers”.

— Sunt interesat, încuviinţă Everard. Am lucrat în străinătate, după cum puteţi vedea, şi mi-ar plăcea să călătoresc din nou. Să fiu cinstit, încă nu mi-am făcut nici cea mai vaga idee cu ce se ocupă organizaţia dumneavoastră.

— Facem o mulţime de lucruri bune, zise Gordon. Ia să vedem... aţi luptat în Franţa şi Germania...

Everard clipi; printre documentele sale figura şi evidenţa unor medalii, însă ar fi putut jura că individul nu avusese timp să le citească.

— Dacă sunteţi amabil, n-aţi vrea să strângeţi braţele scaunului? Mulţumesc. Cum reacţionaţi în situaţii de pericol fizic?

Everard se zbârli.

— Uitaţi ce-i...

Ochii lui Gordon aruncau priviri rapide unui instrument de pe biroul său: o cutiuţă, cu un ac indicator şi două cadrane.

— Lăsaţi atunci. Ce părere aveţi despre internaţionalism?

— Asta chiar că...

— Comunism? Fascism? Femei? Ambiţii personale? Asta-i tot. Nu-i nevoie să răspundeţi.

— Ce dracu' a fost asta? se răsti Everard.

— Un mic test psihologic. Puteţi uita de el. Nu mă interesează opiniile dumneavoastră decât în măsura în care reflectă orientări emoţionale fundamentale. Se lăsă pe spate, împreunându-şi degetele. Până aici, foarte promiţător. Iată despre ce-i vorba: după cum v-am spus, desfăşurăm o muncă strict confidenţială. Noi plănuim să ne surprindem competitorii. Chicoti. Dacă aveţi chef, mă puteţi turna la FBI. Am fost deja cercetaţi şi avem fişa curată. Veţi vedea că întreprindem realmente operaţiuni financiare şi de inginerie la nivel mondial. Mai există însă şi un alt aspect al activităţii, pentru care ne trebuie bărbaţi. Vă voi achita o sută de dolari dacă veţi merge în camera din spate, ca să vă supuneţi unui set de teste. Va dura cam trei ore. Dacă nu le treceţi, asta a fost totul. Dacă le absolviţi, semnăm contractul, vă punem la curent şi începem instruirea. Vă interesează?

Everard ezită. Avea senzaţia că lucrurile se desfăşurau prea repede. Compania aceea ascundea mai multe, nu doar un birou şi un străin afabil. Totuşi...

Decise.

— Semnez contractul *după* ce-mi spuneţi despre ce-i vorba.

— Cum doriţi, strânse din umeri Gordon. Să ştiţi că testele vor specifica dacă semnaţi sau nu. Utilizăm

nişte tehnici foarte avansate.

Asta, cel puţin, fu pe de-a-ntregul adevărat. Everard ştia câte ceva despre psihologia modernă; encefalograme, teste asociative, schiţa personalităţii... Nu recunoscu însă nici unul dintre aparatele ce bâzâiau şi clipeau în jur. Tirul întrebărilor asistentului – un albinos complet spân, de vârstă nedeterminată, cu un accent greoi şi o faţă lipsită de orice expresie –, păru irelevant în toate privinţele. Şi ce era casca metalică pe care trebuia s-o poarte pe cap? Unde duceau firele conectate la ea?

Aruncă priviri furişe spre cadrane, dar literele şi numerele nu semănau cu nimic din ce mai văzuse. Nu era engleză, franceză, rusă, greacă, chineză sau orice care să aparţină anului 1954 e.n. Poate că începea deja să intuiască adevărul, încă de pe atunci.

O stranie autocunoaştere se dezvolta în el, pe măsură ce testele avansau. Manson Emmert Everard, 30 de ani, fost locotenent de geniu în armata americană; experienţă în proiectare şi producţie în America, Suedia, Arabia; celibatar încă, deşi cu gânduri tot mai nostalgice la prietenii săi căsătoriţi; nici o p ietenă actuală, nici un fel de legături apropiate; puţin înclinat spre lectură; înrăit jucător de pocher; pasionat de bărcile cu pânze, cai şi arme de foc; vilegiaturist şi pescar în concedii. Ştiuse toate astea, desigur, dar numai ca fragmente izolate. Era ciudată această bruscă autopercepţie ca organism integrat, conştientizarea că fiecare caracteristică reprezenta o faţetă unică a unui şablon general.

Ieşi de acolo extenuat şi leoarcă de sudoare. Gordon îi oferi o ţigară şi-şi aruncă iute privirea peste o serie de foi codificate pe care i le dăduse asistentul.

Din când în când, murmura:

— ...Z-20 cortical... aici evaluare nediferenţiată... reacţie psihică la antitoxine... slăbiciune în coordonarea centrală...

Vorbea acum cu un accent, o inflexiune şi o pronunţie a vocalelor pe care Everard nu le mai întâlnise în cursul unei cariere în care auzise limba engleză mutilată în toate felurile.

Trecu jumătate de oră până să-şi ridice din nou privirea. Everard începuse să devină nervos din cauza tratamentului nepoliticos, însă curiozitatea îl făcea să tacă. Gordon îşi sticli dinţii incredibil de albi într-un rânjet larg şi satisfăcut.

— În sfârşit! Ştiţi că deja a trebuit să resping douăzeci şi patru de candidaţi? Dumneavoastră însă veţi corespunde. Fără-ndoială, veţi corespunde.

— Pentru ce?

Everard se aplecase înainte, conştient de accelerarea pulsului.

— Pentru Patrulă. Veţi fi un soi de poliţist.

— Serios? Unde anume?

— Pretutindeni. Şi oricând. Ţineţi-vă bine, va fi un şoc. Deşi perfect legală, compania noastră este doar o faţadă şi o sursă de fonduri. Adevărata noastră ocupaţie este patrularea timpului.

2

Academia se afla în Vestul american. De asemenea, se afla în oligocen, o eră caldă, a pădurilor şi preriilor, când strămoşii omului o zbugheau la auzul tropăiturilor apăsate ale mamiferelor gigantice. Fusese construită cu un mileniu în urmă şi avea să fie menţinută pentru jumătate de milion de ani – îndeajuns pentru a pregăti atâţia oameni câţi erau necesari Patrulei –, apoi avea să fie demolată cu grijă, aşa încât să nu lase nici o urmă. Mai târziu aveau să vină gheţarii şi să existe oameni, iar în anul 19352 e.n. (anul 7841 al Triumfului Morennian) aceşti oameni vor găsi o cale să se deplaseze prin timp şi se vor întoarce în oligocen să înfiinţeze Academia.

Era un complex de clădiri lungi, joase, în curbe line şi culori mişcătoare, întinzându-se în luminişul dintre enormii copaci ancestrali. Dincolo de ea, colinele şi pădurile se rostogoleau până la un râu lat şi brun; câteodată, nopţile, se puteau auzi răgetele titanotherelor sau răcnetul îndepărtat al unui tigru cu colţi de sabie.

Simţind un nod în gât, Everard ieşi din naveta temporală –o cutie metalică ternă şi mare. Parcă era în prima zi de armată, cu doisprezece ani în urmă, sau cu vreo douăzeci de milioane de ani în viitor, dacă vreţi. Se simţea singur şi neajutorat, dorindu-şi cu disperare o cale onorabilă de a o şterge acasă. Priveliştea celorlalte navete ce descărcară cincizeci de tineri, bărbaţi şi femei, oferea un confort prea mic. Recruţii se adunară încetişor, formând un grup stângaci. La început nu vorbiră, ci stătură holbându-se unii la alţii. Everard recunoscu un guler tare şi un

melon; vestimentaţiile şi coafurile proveneau de dinainte şi de după 1954. De unde venea, de pildă, fata cu fustă-pantalon iridiscentă şi mulată pe corp, cu ruj verde şi păr galben, incredibil de ondulat? Sau mai degrabă... din ce *timp?*

Lângă el nimerise un bărbat de vreo douăzeci şi cinci de ani, părând în mod evident englez, după haina ponosită de tweed şi chipul prelung, ascuţit. Sub exteriorul manierat părea că ascunde o amărăciune acută.

— Salut, zise Everard. Putem face cunoştinţă.

Îşi spuse numele şi originea.

— Charles Whitcomb, Londra, 1947, zise celălalt, sfios. Tocmai am fost demobilizat din R.A.F. şi treaba asta mi-a părut interesantă. Acum nu mai sunt foarte sigur.

— Eu ştiu? făcu Everard gândindu-se la salariu.

15 000 de dolari pe an pentru început! Totuşi, cum se numărau anii? Probabil că se calcula în termenii percepţiei duratei subiective.

Un tânăr se îndrepta spre ei cu paşi mari. Era zvelt şi purta o uniformă gri strânsă pe corp, peste care o manta albastru-închis sclipea ca şi cum ar fi avut paiete. Chipul îi era plăcut, zâmbitor, şi rosti voios cu un accent neutru:

— Vă salut pe toţi! Bine aţi venit la Academie. Vorbiţi cu toţii engleza?

Everard observă un bărbat în rămăşiţele zdrenţuite ale unei uniforme germane, un indian şi alţii care veneau probabil din mai multe ţări străine.

— Vom folosi atunci engleza, până ce veţi învăţa cu toţii temporala. Îşi puse mâinile în şolduri. Mă numesc Dard Kelm şi m-am născut în – ia să vedem... – anul

9573 după calendarul creştin, însă m-am specializat în perioada voastră. Care, apropo, ţine de la 1850 până în 2000. Voi toţi proveniţi din acest interval. Eu sunt zidul vostru oficial al plângerii, dacă ceva nu-i în regulă. Locul acesta este condus după alte principii decât cele la care, probabil, v-aţi aştepta. Noi nu producem absolvenţi pe bandă rulantă, aşa că nu-i necesară disciplina rigidă a unei şcoli sau a armatei. Fiecare dintre voi va primi atât instruire individuală, cât şi generală. Nu-i nevoie să sancţionăm eşecurile, deoarece testele preliminare garantează că ele nu vor exista. În termenii culturilor voastre specifice, fiecare dintre voi are un grad înalt de maturitate. Oricum, varietatea în aptitudini înseamnă că dacă vrem să vă aducem pe toţi la potenţialul maxim, este nevoie de îndrumare personală. Dincolo de curtoazia obişnuită, aici există puţine formalităţi. Veţi avea posibilităţi atât de recreere, cât şi de studiu. Niciodată nu aşteptăm de la voi mai mult decât puteţi da. Aş adăuga că vânătoarea şi pescuitul sunt destul de bune, chiar şi în zona asta, iar dacă zburaţi la numai câteva sute de kilometri depărtare, devin fantastice. Acum, dacă nu sunt întrebări, vă rog să mă urmaţi, pentru cazare.

Dard Kelm făcu o demonstraţie de funcţionare a gadgeturilor dintr-o cameră standard. Erau aşa cum te-ai fi aşteptat să fie prin anul, să zicem, 2000 e.n.: mobilier discret, uşor adaptabil, automate pentru răcoritoare, ecrane ce puteau apela imense biblioteci de înregistrări audio-video. Totuşi, nimic foarte avansat. Fiecare student avea camera sa în clădirea „dormitor”; masa se servea în refectoriul central, dar se puteau face aranjamente şi pentru petreceri

intime. Everard simţi cum încordarea i se risipeşte.

Se ţinu un banchet de bun venit. Felurile de mâncare erau familiare, dar nu şi maşinăriile silenţioase care-i serveau. Existau din belşug vin, bere şi ţigări. Poate că în mâncare fusese strecurat ceva, căci Everard se simţi la fel de euforic ca şi ceilalţi. Sfârşi prin a executa un boogie la pian, în vreme ce jumătate de duzină de oameni poluau urechile cu tentative de cântec.

Doar Charles Whitcomb se ţinea deoparte, sorbind dintr-un pahar, de unul singur, într-un colţ. Dard Kelm dădu dovadă de tact şi nu încercă să-l facă să li se alăture.

Everard decise că avea să-i placă aici. Totuşi munca, organizaţia şi obiectivele ei rămâneau încă simple năluci.

— Călătoria temporală a fost descoperită în perioada destrămării Ereziatului Chorit, începu Kelm în sala de curs. Amănuntele le veţi studia mai târziu. Deocamdată, credeţi-mă pe cuvânt că era o epocă agitată, în care rivalităţile comerciale şi genetice duseseră la o luptă pe viaţă şi pe moarte între trusturile gigant. Nimic nu mai mergea, iar diversele guverne erau bieţi pioni într-un joc galactic. Efectul temporal a fost subprodusul unei cercetări privind un mijloc de transport instantaneu, care necesită, după cum vă daţi seama unii dintre voi, funcţii infinit discontinue... ca şi călătoria în trecut. Nu voi intra în teorie – veţi primi detalii la cursul de fizică –, ci mă voi mulţumi să afirm că este implicat conceptul de relaţii cu valori infinite, într-un continuum cu 4 N dimensiuni, unde N este numărul total al particulelor

din univers. Fireşte, grupul care a făcut descoperirea, cei Nouă, a fost conştient de oportunităţi. Nu doar de posibilităţile comerciale – comerţ, minerit şi alte întreprinderi pe care vi le puteţi cu uşurinţă imagina –, ci de lovitura de moarte ce putea fi dată adversarilor. Vedeţi voi, timpul este variabil, trecutul poate fi schimbat...

— Am o întrebare!

Era fata din 1972, Elisabeth Gray, care în epoca ei era un fizician de perspectivă.

— Te rog, zise Kelm politicos.

— Cred că descrii o situaţie logic imposibilă. Admit posibilitatea deplasării temporale, o dată ce suntem aici, însă nu se poate ca un eveniment *să fi avut* şi *să nu fi avut* loc simultan. Este o contradicţie internă.

— Doar dacă insişti pe o logică nevalorizată alfa-sub-alfa, replică Kelm. Se întâmplă cam aşa: să presupunem că mă întorc în timp şi-l împiedic pe tatăl tău să-ţi întâlnească mama. Nu te-ai fi născut niciodată. Acea porţiune a istoriei universale va arăta diferit, deşi eu voi păstra amintirea stării „originale” a lucrurilor.

— Bun, dar dacă ai face acelaşi lucru cu tine? Ai înceta să mai exişti?

— Nu, deoarece aş aparţine secţiunii de istorie anterioare propriei mele intervenţii. Să aplicăm asta în cazul tău. Dacă te-ai întoarce în 1946, să zicem, şi ai acţiona pentru a opri căsătoria părinţilor tăi din 1947, ai fi existat, totuşi, în acel an. N-ai dispărea, tocmai pentru că tu ai influenţat evenimentele. La fel s-ar întâmpla, chiar dacă ai fi fost în 1946 doar pentru o microsecundă, înainte de a-l împuşca pe omul care, altfel, ţi-ar fi devenit tată.

— Dar, atunci, aş exista fără... fără o origine! protestă ea. Aş avea o viaţă şi amintiri şi... totul... deşi *nimic* nu le-ar fi produs.

Kelm strânse din umeri.

— Şi ce-i cu asta? Insişti că legea cauzalităţii sau, mai exact, legea conservării energiei implică numai funcţii continue. În fapt, discontinuitatea este perfect posibilă. Râse şi se aplecă peste pupitru. Există, desigur, şi imposibilităţi. N-ai putea să fii propria ta mamă, din raţiuni pur genetice. Dacă te-ai întoarce şi te-ai mărita cu fostul tău tată, copiii ar fi diferiţi. Tu n-ai fi nici unul dintre ei, pentru că fiecare n-ar avea decât jumătate din cromozomii tăi. Dar să nu ne abatem de la subiect. Vei afla detalii la alte cursuri. Eu vă ofer doar baza generală. Să continui: cei Nouă au întrezărit posibilitatea de a se întoarce în timp şi a-şi împiedica adversarii să fi pornit vreodată, ba chiar să se fi născut. Atunci însă au apărut danellienii.

Pentru prima dată, aerul său dezinvolt, pe jumătate amuzat, îl părăsi şi căpătă expresia unui om în prezenţa incognoscibilului. Continuă fără grabă:

— Danellienii sunt parte a viitorului, a viitorului nostru, aflaţi la peste un milion de ani avans faţă de mine. Omul a evoluat în ceva... imposibil de descris. Probabil că nu veţi întâlni niciodată un danellian. Dacă însă asta s-ar întâmpla vreodată, va fi mai degrabă un şoc. Nu sunt ostili, nici binevoitori, ci atât de îndepărtaţi de ceea ce putem noi şti sau simţi, pe cât suntem noi faţă de insectivorele care vor deveni strămoşii noştri. Nu-i de dorit să întâlneşti direct asemenea făpturi. Erau preocupaţi doar să-şi protejeze existenţa. Deplasarea temporală era deja veche când au apărut ei, existaseră nenumărate

posibilităţi pentru proşti, lacomi ori nebuni să întoarcă şi să dea istoria peste cap. N-au dorit să interzică deplasarea – făcea parte din complexul devenirii lor –însă a trebuit s-o reglementeze. Cei Nouă au fost împiedicaţi să-şi pună planul în aplicare. Apoi a fost înfiinţată Patrula, pentru a supraveghea potecile timpului. Cea mai mare parte a activităţii voastre o veţi desfăşura în epocile de origine, doar dacă nu avansaţi la gradul de „neataşat”. Veţi duce vieţi normale, veţi avea familie şi prieteni, ca de obicei. Latura secretă a acestor vieţi va avea satisfacţiile unei plăţi bune, ale protecţiei, ale unor vacanţe ocazionale în locuri foarte interesante şi ale unei activităţi care să merite întru totul efortul. Însă trebuie să fiţi întotdeauna gata de acţiune. Câteodată veţi ajuta călătorii temporali care au dificultăţi de un soi sau altul. Altă dată, misiunea voastră va fi împiedicarea unor potenţiali conchistadori politici, economici sau militari. Câteodată, Patrula va accepta daunele ca fapt împlinit şi se va strădui să creeze influenţe de contracarare în perioadele următoare, ce vor readuce istoria pe linia dorită. Vă doresc tuturor succes!

Prima parte a instrucţiei a fost fizică şi psihologică. Everard nu-şi dăduse niciodată seama de felul în care propria lui viaţă îl făcuse infirm, trupeşte şi mental; era doar jumătate din ceea ce putea să fie. Îi veni greu, însă în cele din urmă fu o adevărată plăcere să simtă controlul deplin asupra puterii muşchilor, emoţiile intensificate prin disciplinare, iuţeala şi precizia gândirii conştiente.

În decursul programei, fusese profund condiţionat

să nu dezvăluie nimic, nici măcar o aluzie la existenţa Patrulei, faţă de persoanele neautorizate. Îi era pur şi simplu imposibil s-o facă. De asemenea, află toate detaliile personalităţilor publice din secolul XX.

Temporala, limba artificială cu care membrii Patrulei din toate timpurile puteau comunica fără a fi înţeleşi de străini, era un miracol de expresivitate logic organizată.

Everard crezuse că ştia destule despre războaie, însă trebui să înveţe trucurile şi armele dezvoltate în cincizeci de mii de ani, de la paloşul din epoca bronzului până la arma ciclică cu care se putea distruge un întreg continent. La revenirea în propria sa perioadă temporală, avea să capete un arsenal limitat, însă putea fi chemat în alte perioade, iar anacronismul flagrant era permis arareori.

Studie de asemenea istoria, ştiinţa, artele şi filozofia, detalii subtile de dialect şi maniere. Cele din urmă se limitau doar la perioada 1850-l975; dacă se ivea ocazia să plece în altă parte, putea beneficia de instruire specială, oferită de un condiţionator hipnotic. Datorită acelor aparate, fu posibil să-şi desăvârşească instruirea în trei luni.

Învăţă structura organizatorică a Patrulei. „În vârf se afla misterul civilizaţiei danelliene, cu care existau puţine contacte. Patrula fusese creată într-o manieră cvasimilitară, cu grade, dar fără formalisme cazone. Istoria era divizată în „medii”, cu câte un birou central amplasat într-un oraş mare, pentru o perioadă de douăzeci de ani (sub acoperirea unor activităţi de faţadă precum comerţul), şi diverse birouri secundare. În epoca lui Everard, existau trei medii: lumea occidentală cu biroul la Londra, Rusia cu biroul

la Moscova şi Asia cu biroul la Peking. Ele coexistau în perioada 1890-l910, când camuflarea era mai puţin dificilă decât în deceniile următoare, unde existau filiale mai mici, aşa cum era biroul lui Gordon. Un agent „ataşat” obişnuit trăia normal în epoca sa, adesea având o slujbă autentică. Comunicarea între ani se făcea prin capsule-mesager automate sau prin curieri, cu derivaţii ce împiedicau mesajele să se adune teancuri într-o clipită.

Organizaţia era atât de vastă, încât Everard n-o putea cuprinde cu adevărat. Intrase în ceva nou şi incitant, asta era tot ce pricepea, cu toate straturile conştiinţei... deocamdată.

Pe instructori îi găsi prietenoşi şi gata de flecăreală. Veteranul încărunţit care îl învăţă să manevreze nave spaţiale luptase în războiul marţian din 3890.

— Voi, băieţi, prindeţi destul de repede, le zisese. E dat dracului, totuşi, să predai preindustrialilor. Am încetat chiar să încercăm să le oferim mai mult decât cunoştinţe rudimentare. Am avut odată un roman din vremea lui Cezar, flăcău destul de isteţ, de altfel, însă care n-a putut înţelege niciodată că o maşină nu poate fi tratată ca un cal. Cât despre babilonieni, deplasarea temporală nu face pur şi simplu parte din imaginea lor despre lume. A trebuit să le născocim o poveste cu o bătălie între zei.

— Nouă ce poveste ne-aţi născocit? întrebase Whitcomb.

Astronautul îl privise printre pleoapele întredeschise.

— Adevărul, răspunsese într-un târziu. Atât cât puteţi accepta.

— Cum ai intrat în branşă?

— Oh... m-au nimerit, lângă Jupiter. Nu rămăsese prea mult din mine. M-au adunat şi mi-au făcut un trup nou. De vreme ce nici unul din oamenii mei nu mai trăia, iar eu eram considerat mort, n-avea rost să mă întorc acasă. Viaţa la intendenţă nu-i amuzantă. Aşa c-am acceptat funcţia de aici. Companie plăcută, trai pe vătrai şi permisii într-o grămadă de epoci. Rânjise larg. Aşteptaţi s-ajungeţi în faza decadentă a celei de-a Treia Matriarhii! Nici prin gând nu vă trece ce-i pe-acolo!

Everard nu comentase nimic. Era prea captivat de spectacolul Pământului ce se rotea, enorm, pe fondul stelelor.

Se împrietenise cu ceilalţi studenţi. Erau o trupă simpatică; fireşte, cu aceleaşi caracteristici care-i făcuseră apţi pentru Patrulă –minţi inteligente şi îndrăzneţe. Apăruseră şi câteva idile; căsătoria era perfect posibilă, cuplul alegându-şi un an în care să-şi întemeieze căminul. Şi lui Everard îi plăcuseră câteva dintre fete, totuşi nu-şi pierduse capul.

În mod ciudat, cea mai strânsă prietenie o legase cu taciturnul şi posacul Whitcomb. Englezul îl atrăgea; era cult, un tovarăş pe deplin de nădejde, dar, în acelaşi timp, avea un aer cumva pierdut.

Într-o zi, ieşiseră călare, pe cai ai căror strămoşi îndepărtaţi o ştergeau din calea urmaşilor gigantici. Everard luase o carabină, în speranţa că va doborî un mistreţ pe care-l zărise de mult. Amândoi purtau uniforma Academiei, gri-deschis, răcoroasă şi mătăsoasă sub soarele galben, arzător.

— Mă mir că avem voie să vânăm, remarcase americanul. Să zicem că aş împuşca un tigru cu colţi de sabie – asta dacă aş fi în Asia, presupun – care era

menit să înfulece una din insectivorele preumane. N-ar schimba asta întregul viitor?

— Nu, răspunsese Whitcomb care progresase mai rapid în studiul teoriei deplasării temporale. Continuumul este mai degrabă ca o plasă din benzi de cauciuc. Nu-i uşor s-o torsionezi, pentru că tendinţa ei permanentă este de a zvâcni înapoi la... forma „anterioară”. Un singur insectivor nu contează, deoarece întreaga rezervă genetică a speciei respective a condus finalmente la om. Similar, dacă aş ucide o oaie din Evul Mediu, nu i-aş stârpi toţi descendenţii, care poate că ar fi toate oile din 1940. Ele vor continua să existe, neschimbate în genele lor, în ciuda unei ascendenţe diferite, întrucât, după o perioadă atât de lungă de timp, toate oile sau toţi oamenii sunt descendenţii *tuturor* oilor sau oamenilor de dinainte. Este o compensaţie, pricepi? Undeva, în decursul evoluţiei, alţi strămoşi au furnizat genele pe care crezi că le-ai eliminat. De asemenea... să zicem că m-aş întoarce şi l-aş împiedica pe Booth să-l asasineze pe Lincoln. Dacă nu-mi iau măsuri de prevedere foarte minuţioase, s-ar întâmpla probabil ca altcineva să-l împuşte, iar vina să fie atribuită oricum lui Booth. Rezilienţa asta a timpului este motivul pentru care deplasarea însăşi este permisă. Dacă vrei să schimbi lucrurile, trebuie, de regulă, să mergi drept la ţintă şi să te strădui din greu. Gura i se schimonosise. O îndoctrinare! Ni se repetă întruna că vom fi pedepsiţi dacă intervenim. N-am voie să mă-ntorc în timp şi să-l ucid pe ticălosul de Hitler în leagăn! Trebuie să-l las să crească, să pornească războiul şi să-mi ucidă prietena.

Everard călărise în tăcere o vreme. Singurele

zgomote erau scârţâitul pieii de şa şi foşnetul ierburilor înalte.

— Îmi pare rău, rostise el după o vreme. Vrei să-mi povesteşti despre asta?

— Da, însă nu-s multe de spus. Făcea parte din W.A.A.F., se numea Mary Nelson şi urma să ne căsătorim după război. În 44 se găsea la Londra. 17 noiembrie... niciodată n-o să uit ziua asta. A ucis-o un V-l. Se dusese la o vecină, în Streatham... era în permisie la maică-sa. Casa vecinei a fost aruncată-n aer, iar casa ei n-a fost nici măcar zgâriată.

Sângele fugise din obrajii lui Whitcomb. Privea în gol.

— Are să fie al naibii de greu să nu... să nu mă-ntorc, câţiva ani doar, s-o văd, atât măcar. Doar s-o văd... Nu! Nu-ndrăznesc.

Stângaci, Everard îi pusese o mână pe umăr şi călăriseră în tăcere.

Clasa progresă, fiecare tânăr în ritmul său, dar existau compensaţii, astfel încât toţi absolviră împreună; după scurta ceremonie, urmă o petrecere spectaculoasă şi promisiuni sentimentale pentru întâlniri ulterioare. Apoi, fiecare reveni în anul de origine exact în momentul în care plecase.

Everard primi felicitările lui Gordon, căpătă o listă a agenţilor contemporani (unii, de pildă, lucrau în serviciile de informaţii militare) şi se întoarse în apartamentul său. Mai târziu, avea să i se aranjeze o slujbă în care să aibă acces la informaţii, însă deocamdată postul său – care, din motive de impozit pe venit, purta denumirea de „consilier special al lui Engineering Studies Co.” –consta în lectura zilnică a

unei duzine de ziare, pentru a depista indiciile de intervenţie temporală pe care fusese învăţat să le deceleze. În acelaşi timp, era mereu pregătit pentru un eventual apel. Printr-o întâmplare, prima misiune şi-o găsi el singur.

3

Încerca o senzaţie ciudată să citească titlurile şi să ştie, mai mult sau mai puţin, ce avea să urmeze. Era ca un soi de dezamăgire, la care se adăuga însă un sentiment de tristeţe, cauzat de tragicul epocii în care trăia. Înţelegea acum dorinţa lui Whitcomb de a se întoarce şi schimba istoria.

Numai că, fireşte, un singur om era prea puţin. N-o putea schimba în bine, decât doar din întâmplare; cel mai probabil, ar fi încurcat totul. Întoarce-te în timp şi împuşcă-l pe Hitler şi pe liderii japonezi şi sovietici – însă poate că locul le va fi luat de cineva şi mai viclean! Poate că energia atomică va fi lăsată de izbelişte, iar glorioasa înflorire a Renaşterii venusiene nu va mai avea loc niciodată. Nu exista nici o siguranţă.

Everard privi pe fereastră. Luminile ardeau pe fundalul cerului de furtună; strada era ticsită de automobile şi de mulţimea grăbită, fără chipuri. De aici nu putea zări zgârie-norii din Manhattan, dar ştia că se aflau acolo, înălţându-se aroganţi spre cer. Şi totul nu era decât simpla vâltoare a unui fluviu ce curgea din paşnicul peisaj preuman, unde el însuşi fusese, spre inimaginabilul viitor danellian. Câte miliarde şi trilioane de fiinţe umane trăiseră, râseseră, plânseseră, munciseră, speraseră şi muriseră în curentul acela nestăvilit?

Ei bine... Căscă, îşi umplu pipa şi întoarse spatele ferestrei. Lunga plimbare nu-l făcuse mai puţin neliniştit; mintea şi trupul îi erau nerăbdătoare să acţioneze. Era însă târziu, şi... Merse la raftul de cărţi, luă un volum la întâmplare şi începu să citească. Era

o colecţie de povestiri victoriene şi eduardiene.

Îi atrase atenţia o menţiune fugară. Ceva despre o tragedie la Addleton şi despre conţinutul bizar al unui străvechi tumul breton. Nimic mai mult. Hm... Un călător temporal? Îşi zâmbi.

Totuşi...

„Nu”, îşi spuse. „Este o nebunie.”

Nu strica totuşi să verifice. Se menţiona că incidentul se petrecuse în 1894. Putea consulta colecţia ziarului londonez *Times.* Oricum altceva nu avea de făcut. Probabil tocmai de aceea i se repartizase sarcina anostă de parcurgere a gazetelor, pentru ca mintea sa, iritată şi plictisită, să cutreiere toate ungherele imaginabile.

La ora deschiderii, se afla pe treptele unei biblioteci publice.

Găsi imediat relatarea respectivă. Purta data de 25 iunie 1894 şi articolele apăruseră câteva zile la rând. Addleton era o localitate în Kent, care se distingea în principal printr-o moşie iacobină ce aparţinea lordului Wyndham şi un tumul de vechime necunoscută. Entuziast amator de arheologie, lordul Wyndham îl dezgropase împreună cu un anume James Rotherhithe, specialist la British Museum, care-i era rudă. Wyndham descoperise o cameră funerară mai degrabă lipsită de importanţă, câteva obiecte artizanale ruginite şi putrezite, oase de oameni şi cai. De asemenea, un cufăr aflat într-o condiţie surprinzător de bună, conţinând lingouri dintr-un metal necunoscut, despre care se presupusese a fi un aliaj de plumb sau argint. La scurt timp după aceea, lordul căzuse la pat, grav bolnav şi prezentând simptomele unei ciudate otrăviri.

Rotherhithe, care abia de aruncase o privire în cufăr, nu fusese afectat, iar unele dovezi circumstanţiale sugerau că el l-ar fi otrăvit pe Wyndham cu un preparat asiatic necunoscut. Scotland Yard îl arestase când lordul Wyndham murise, în ziua de 25 iunie. Familia lui Rotherhithe apelase la serviciile unui faimos detectiv particular, care fusese în stare să demonstreze, prin raţionamente ingenioase urmate de teste pe animale, că acuzatul era nevinovat şi că responsabilitatea revenea unei „emanaţii letale” din cufăr. Acesta fusese aruncat în apele Canalului Mânecii. Felicitări de pretutindeni. *Happy-end!*

Everard rămase tăcut în liniştea sălii de bibliotecă. Povestea nu spunea prea multe, dar era destul de sugestivă.

Atunci, de ce nu fusese investigată de biroul victorian al Patrulei? Sau fusese? Probabil că fusese. Oricum, nu şi-ar fi făcut publice rezultatele.

N-ar fi fost rău, totuşi, să trimită un memorandum.

Revenind în apartament, luă unul din micuţele capsule-mesager cu care fusese dotat, puse în ea un raport şi reglă comenzile pentru biroul din Londra, ziua de 25 iunie 1894. Când apăsă ultima tastă, cutia dispăru, însoţită de fâşâitul aerului care năvăli în locul pe care-l părăsise.

Reveni peste câteva minute. Everard o deschise şi scoase o filă de hârtie acoperită cu o dactilografie îngrijită – da, fireşte, maşina de scris fusese inventată pe atunci. O scană cu rapiditatea pe care o dobândise la Academie.

„Stimate domn,

Ca răspuns la mesajul dvs. din 6 septembrie 1954, îi confirm primirea şi vă felicit pentru atenţie. Chestiunea abia a început aici şi în prezent suntem foarte ocupaţi să prevenim tentativa de asasinat a Maiestăţii Sale, la care se adaugă problema balcanică, deplorabilul trafic de opiu cu China etc. Deşi am putea, desigur, să rezolvăm problemele curente şi apoi să revenim la aceasta, este bine să evităm prezenţa simultană în două locuri, fapt ce ar putea fi sesizat. Ca atare, am aprecia mult dacă dvs. şi un agent britanic calificat ne-aţi veni în ajutor. Dacă nu primim alt răspuns, vă aşteptăm la Old Osborne Road nr. 14-B, la 26 iunie 1894, ora 24.

Cu sinceritate, al dvs. umil şi plecat servitor,

J. Mainwethering”

Urma o notă conţinând coordonatele spaţio-temporale, în vădită disonanţă cu înfloriturile de dinainte.

Everard îi telefonă lui Gordon, primi acceptul şi aranjă să preia o maşină temporală de la depozitul „companiei”. Expedie apoi o notă lui Charlie Whitcomb, în 1947, primi un răspuns de două cuvinte – „De acord”- şi plecă să ia maşina.

Aceasta aducea cu o motocicletă fără roţi sau ghidon. Avea două şei şi o unitate de propulsie antigravitaţională. Everard reglă comenzile pentru epoca lui Whitcomb, atinse tasta de pornire şi se trezi în alt depozit.

Londra, 1947. Rămase o clipă, reflectând că, în acest moment, el însuşi, cu şapte ani mai tânăr, urma colegiul în Statele Unite. Apoi, Whitcomb trecu pe lângă paznic şi-i strânse mâna.

— Mă bucur să te revăd, bătrâne, îl salută.

Faţa lui ascuţită se lumină de un zâmbet neaşteptat de fermecător, pe care Everard ajunse să i-l cunoască.

— Zi aşa, epoca victoriană, da?

— Aşa cred. Hai sus.

Everard resetă comenzile. De data aceasta aveau să se materializeze într-un birou. Un cabinet foarte intim şi discret.

Într-o clipită, acesta se înfiripă în jurul lor. Mobilierul masiv de stejar, covorul gros, lămpile de gaz ce ardeau eu flacără mare confereau o impresie generală de soliditate. Electricitatea exista deja, însă Dalhousie & Roberts era o companie de import veche şi conservatoare. Mainwethering însuşi se ridică dintr-un fotoliu şi veni să-i salute: un bărbat masiv şi pompos, cu favoriţi stufoşi şi monoclu. Degaja un aer de putere şi avea un accent Oxford atât de puternic, încât Everard de abia îl putea înţelege.

— Bună seara, domnilor. Aţi avut o călătorie plăcută? Ah, da, scuze, sunteţi noi în branşă, nu? Întotdeauna este puţin deconcertant la început. Îmi amintesc cât de şocat am fost când am vizitat secolul XXI. Deloc britanic... *Res naturae*[1], deşi, doar o altă faţetă a unui univers de-a pururea surprinzător, nu? Trebuie să-mi scuzaţi lipsa de ospitalitate, însă chiar suntem realmente teribil de ocupaţi. Un neamţ fanatic din 1917 a aflat secretul călătoriei temporale de la un arheolog imprudent, i-a furat maşina şi a venit la Londra s-o asasineze pe regină. Acum îl căutăm în draci.

— Îl veţi găsi?

---

[1] Firesc, în lat.

— Bineînţeles, dar asta înseamnă muncă pe brânci, domnilor, mai ales că trebuie să acţionăm în secret. Mi-ar plăcea să angajez un detectiv particular, însă singurul care ar merita cu adevărat este prea inteligent. Acţionează după principiul că, o dată ce imposibilul a fost eliminat, ceea ce rămâne, oricât de improbabil ar fi, trebuie să fie adevărul. Iar călătoria temporală s-ar putea să nu fie prea improbabilă pentru el.

— Pariez că-i acelaşi care lucrează sau va lucra mâine la cazul Addleton, zise Everard, deşi asta n-are importanţă. Ştim că va dovedi nevinovăţia lui Rotherhithe. Contează însă că-i foarte probabil să fie vorba despre vreo afacere necurată care se petrece în trecutul britanic.

— Saxon, vrei să spui, îl corectă Whitcomb, care verificase personal datele. O mulţime de oameni de treabă îi confundă pe britanici cu saxonii.

— Aproape tot atâţia câţi confundă saxonii cu iuţii[2], zise Mainwethering afabil. Din câte ştiu, Kent a fost invadată din Iutlanda. Mda... Iată hainele dumneavoastră, domnilor. Banii... Actele... Totul v-a fost pregătit. Câteodată am impresia că voi, agenţii de teren, nu apreciaţi cât trebuie să muncim noi, birourile, chiar şi pentru cea mai măruntă acţiune. Deh! Scuze. Aveţi un plan de bătaie?

— Da. Everard începu să-şi dezbrace hainele din secolul XX. Mai exact, aşa cred. Amândoi cunoaştem destul de bine epoca victoriană ca să ne descurcăm. Va trebui să rămân american, deşi... da, văd că mi-aţi trecut asta în documente.

[2] Popor germanic ce a invadat Anglia în secolul V, venind de pe continent.

Mainwethering părea îndurerat.

— Dacă incidentul cu tumulul a ajuns într-o operă literară, după cum spuneţi, vom primi o sută de memorandumuri. S-a întâmplat ca al dumneavoastră să fie primul. De atunci au mai sosit două, din 1923 şi 1960. Doamne, cum mi-aş dori să-mi fi fost aprobat un robot secretar!

Everard se lupta cu costumaţia stângace. Îi venea destul de bine, măsurile lui figurau în bazele de date ale Patrulei, însă nu mai avusese ocazia să aprecieze relativul confort al modei din epoca sa. La naiba cu jiletca asta!

— Afacerea, zise el, poate fi destul de inofensivă. De fapt, de vreme ce ne aflăm aici acum, *trebuie* să fi fost inofensivă. Nu?

— Până acum, sublinie Mainwethering. Dar gândiţi-vă! Voi doi, domnilor, vă întoarceţi în epoca iuţilor şi-l găsiţi pe pungaş. Însă daţi greş. Poate că vă împuşcă el, poate că-i ucide şi pe cei pe care-i trimitem după voi. Apoi tipul porneşte o revoluţie industrială sau orice altceva doreşte. Introduce modificări în istorie. Voi, fiind acolo înaintea momentului schimbării, continuaţi să existaţi... chiar şi numai sub formă de cadavre... Însă noi, cei de mai din susul timpului, cei de aici, n-am existat nicicând. Această conversaţie n-a avut loc niciodată. După cum spune Horaţiu...

— Nu vă faceţi griji! râse Whitcomb. Mai întâi vom cerceta tumulul, apoi revenim aici şi hotărâm ce mai urmează.

Se apleacă şi începu să transfere echipamentul dintr-o valiză a secolului XX într-o monstruozitate de geamantan cu burduf şi două despărţituri. Două arme, nişte aparate neinventate încă în vremea sa şi

un miniradio, cu care să apeleze biroul în caz de necesitate.

Mainwethering consultă mersul trenurilor.

— Aveţi un tren mâine dimineaţă la 8,23, din Charing Cross. Luaţi-vă jumătate de oră marjă de siguranţă, ca să ajungeţi de aici la gară.

— În regulă.

Everard şi Whitcomb suiră din nou pe maşină şi dispărură. Mainwethering căscă, se întinse, lăsă instrucţiunile secretarului şi plecă acasă. La 7,45 dimineaţa, asistentul era acolo când maşina se materializă.

4

Pentru prima oară, Everard fu izbit de înţelegerea realităţii deplasării temporale. O mai cunoscuse, cu stratul superficial al minţii, îl impresionase corespunzător, însă fusese doar ceva exotic. Acum, parcurgând o Londră necunoscută, într-o birjă (nu un anacronism-capcană pentru turişti, ci una funcţională, prăfuită şi jerpelită), respirând un aer ce conţinea mai mult fum decât un oraş din secolul XX, dar nu emanaţiile de gaze arse ale eşapamentelor, văzând mulţimea forfotitoare – domni cu meloane şi jobene, salahori mânjiţi de funingine, femei cu fuste lungi, nu actori, ci oameni în carne şi oase, vorbind, asudând şi râzând, fiinţe umane posomorâte, cu preocupări reale –, se simţi izbit cu putere de faptul că se afla *aici.* În acest moment, mama lui nu se născuse încă, iar bunicii săi erau un cuplu tânăr care de abia se acomoda cu greul căsniciei, Grover Cleveland[3] era preşedinte al Statelor Unite, iar Victoria era regina Angliei, Kipling[4] îşi scria opera, iar ultimele revolte ale indienilor americani încă nu se petrecuseră... Parcă fusese trăsnit în moalele capului.

Whitcomb accepta lucrurile mult mai calm, însă ochii îi jucau, privind această zi din perioada de glorie a Angliei.

— Încep să înţeleg, murmură el. Nu s-a căzut niciodată de acord dacă perioada asta a fost una a convenţionalismului nefiresc, rigid, şi a unei brutalităţi uşor venerate, sau floarea târzie a civilizaţiei occidentale, înainte de-a începe să-şi

---

[3] Stephen Grover Cleveland (1837-l908), al douăzeci şi doilea şi al douăzeci şi patrulea preşedinte al SUA (1885-l889) şi (1893-l8971)

[4] Joseph Rudyard Kipling (1865-l936), scriitor englez.

scuture petalele. Simpla vedere a acestor oameni mă face să pricep. Este tot ceea ce s-a spus despre epoca asta, bună şi rea, pentru că n-a fost un singur lucru care s-a întâmplat pentru toţi, ci au existat milioane de vieţi individuale.

— Sigur că da, întări Everard. Asta-i valabil pentru toate epocile.

Trenul era aproape familiar, nu foarte diferit de garniturile căilor ferate britanice ale anului 1954, ceea ce-i oferi lui Whitcomb prilejul unor comentarii sarcastice asupra inviolabilităţii anumitor tradiţii. După două ore, ajunseră într-o gară adormită de provincie, printre grădini de flori îngrijite cu atenţie, de unde luară o cabrioletă până la moşia Wyndham.

Un poliţist politicos le permise să intre, după câteva întrebări. Se prezentară ca fiind arheologi, Everard din America şi Whitcomb din Australia, care fuseseră nerăbdători să-l întâlnească pe lordul Wyndham şi care erau şocaţi de vestea tragicului sfârşit al acestuia. Mainwethering, care părea să aibă relaţii pretutindeni, le procurase scrisori de recomandare din partea unei autorităţi celebre de la British Museum. Inspectorul de la Scotland Yard le îngădui să examineze tumulul.

— Cazul este rezolvat, domnilor, nu mai există alte indicii, chiar dacă colegul meu nu-i de acord, ha, ha, ha!

Detectivul particular zâmbi acru şi-i privi printre gene când se apropiară de movilă. Era înalt, subţire, cu faţă de şoim şi însoţit de un individ bondoc, mustăcios şi şchiop, care părea un soi de secretar.

Tumulul era lung şi înalt, acoperit cu iarbă, mai puţin în locul unde se excavase spre camera

funerară. Aceasta fusese ranforsată cu scânduri grosolane, dar structura se prăbuşise de mult; bucăţi de lemn se zăreau la tot pasul.

— Ziarele pomeneau ceva despre un sipet metalic, zise Everard. Mă-ntreb dacă i-am putea arunca o privire...

Inspectorul încuviinţă din cap şi-i conduse la un şopron, unde principalele obiecte descoperite fuseseră depozitate pe o masă. Exceptând cutia, existau doar fragmente de metal corodat şi oase fărâmate.

— Hm-m-m, mormăi Whitcomb.

Privirea îi zăbovi, gânditoare, pe suprafaţa strălucitoare a sipetului. Răspândea reflexe albastre; probabil un aliaj rezistent la efectul vremii, care nu fusese încă descoperit.

— Foarte neobişnuit. Deloc primitiv. Aproape ai zice c-a fost fabricat, nu?

Everard se apropie, precaut. Era aproape sigur în privinţa conţinutului, şi de aceea dovedea toată grija unui locuitor al aşa-zisei Ere Atomice. Scoţând un contor din geamantan, îl orientă către cutie. Acul devie, dar nu prea mult...

— Interesant obiectul acesta, comentă inspectorul. Aş putea întreba ce este?

— Un electroscop experimental, minţi Everard.

Grijuliu, deschise capacul şi ţinu contorul deasupra cutiei. Dumnezeule! Nivelul radioactivităţii dinăuntru era îndeajuns de ridicat ca să ucidă un om într-o zi! Înainte de a trânti capacul la loc, avu, pentru o clipă, imaginea lingourilor masive, strălucind mohorât.

— Aveţi grijă cu chestia asta, vorbi el cu glas tremurat.

Slavă cerului, cel care adusese încărcătura aceea drăcească venise dintr-o epocă în care ştiau cum să ecraneze radiaţiile!

Detectivul particular se apropiase fără zgomot, venind în spatele lor. Pe chip îi apăruse o expresie de interes nedisimulat.

— Să înţeleg că aţi recunoscut conţinutul, domnule? întrebă el încetişor.

— Da. Cred că da.

Everard îşi aminti că Becquerel avea să descopere radioactivitatea abia peste vreo doi ani; până şi despre razele-X nu avea să se audă mai devreme de un an. Trebuia să fie precaut.

— Este... În teritoriile indienilor am auzit povestindu-se despre un asemenea minereu, care-i otrăvitor...

— *Foarte* interesant. Detectivul începu să îndese tutun în pipa voluminoasă. Cumva similar vaporilor de mercur?

— Deci Rotherhithe a plasat cutia în mormânt? murmură inspectorul.

— Nu fiţi ridicol! se răsti detectivul. Am trei indicii concludente că Rotherhithe este complet nevinovat. Ce mă intrigă pe mine este cauza morţii lordului. Însă, dacă după cum spune acest domn, în tumul a fost îngropată o otravă letală... menită poate să-i descurajeze pe jefuitorii de morminte? Mă întreb, totuşi, de unde au procurat vechii saxoni un mineral american. Poate că o fi ceva adevărat în teoriile acelea despre călătoriile fenicienilor antici peste Atlantic. Am întreprins unele cercetări pornind de la o ipoteză personală, conform căreia în limba galeză ar exista elemente caldeene, iar faptul acesta pare să-

mi confirme ideea.

Everard încercă un sentiment de vinovăţie pentru ceea ce făcea arheologiei. Totuşi, cutia avea să fie aruncată în Canalul Mânecii şi nimeni n-avea s-o mai ţină minte. El şi Whitcomb găsiră o scuză să plece de îndată.

Pe drumul spre Londra, când se aflară în siguranţă, singuri în compartiment, englezul dădu la iveală un fragment de lemn mucegăit.

— L-am strecurat în buzunar, la tumul. Dă-mi, te rog, contorul radiocarbonic.

Introduse lemnişorul în aparat, răsuci nişte butoane şi citi răspunsul.

— Vechime de 1430 de ani, cu o marjă de eroare de aproximativ zece ani. Tumulul datează de prin... 464 e.n., când iuţii tocmai se stabileau în Kent.

— Dacă lingourile acelea continuă să fie atât de radioactive după aşa mult timp, murmură Everard, mă-ntreb cum or fi fost iniţial? Greu de înţeles cum pot fi atât de active, deşi au o perioadă lungă de înjumătăţire. Este adevărat însă, în viitor, se pot face lucruri la care în epoca mea nici nu s-a visat.

Înaintară raportul lui Mainwethering şi petrecură o zi vizitând oraşul, în vreme ce şeful biroului trimitea mesaje prin timp, activând vasta maşinărie a Patrulei. Pe Everard îl încânta Londra, în ciuda mizeriei şi a sărăciei. Whitcomb privea însă mai degrabă absent.

— Mi-ar plăcea să fi trăit aici, spuse el.

— Da? Cu medicina şi dentiştii lor?

— Dar fără bombardamente.

Când cei doi reveniră la birou, Mainwethering făcuse aranjamentele. Pufăind din trabuc, umblă de colo-colo cu paşi mari, cu mâinile dolofane încleştate

la spatele fracului şi le spuse povestea:

— Metalul a fost identificat cu probabilitate maximă. Combustibil izotopic de prin secolul XXX. Verificările arată că un comerciant din Imperiul Ing a vizitat anul 2987, pentru a face barter, oferind materiile sale prime în schimbul synthropei, al cărei secret s-a pierdut în Interregn. Şi-a luat, fireşte, măsuri de prevedere, încercând să treacă drept un negustor din sistemul lui Saturn, însă a dispărut. La fel şi naveta lui temporală. Se presupune că cineva din 2987 i-a aflat adevărata identitate şi l-a ucis ca să-i ia maşina. A fost anunţată Patrula, însă nici urmă de maşină. În final, ea a fost recuperată din Anglia secolului V de către doi agenţi ai Patrulei pe nume – ha! – Everard şi Whitcomb.

— De vreme ce am reuşit deja, de ce să ne mai deranjăm? rânji americanul.

Mainwethering păru şocat.

— Dar, dragul meu, încă n-aţi reuşit. Misiunea rămâne de îndeplinit, din punctul de vedere al timpului subiectiv al vostru şi al meu. Vă rog să nu luaţi succesul de bun, doar pentru că-l consemnează istoria. Timpul nu-i rigid, iar omul dispune de liberul arbitru. Dacă eşuaţi, istoria se va schimba şi succesul vostru nu va fi consemnat niciodată – eu nu vă voi fi spus nimic despre o reuşită. Neîndoielnic, aşa s-a întâmplat, dacă pot utiliza termenul „întâmplat”, în cele câteva cazuri în care Patrula a înregistrat eşecuri. Încă se lucrează la cazurile respective, iar dacă până la urmă se va reuşi, istoria va fi schimbată şi vor fi fost „întotdeauna” succese. *Tempus non nascitur, fit*[5] dacă îmi este îngăduită o uşoară

---

5 Timpul nu se naşte, se face, în lat. În orig., parafrază a dictonului

parafrază.

— Bine, bine, glumeam doar, zise Everard. Să mergem. *Tempus fugit*[6].

Adăugă în mod deliberat un „g”, iar Mainwethering se strâmbă iritat.

Până şi Patrula cunoştea doar puţine lucruri despre perioada obscură în care romanii părăsiseră Britannia, civilizaţia instaurată de ei se năruise şi anglii, iuţii şi saxonii începuseră să pătrundă pe insulă. Niciodată nu păruse a fi o perioadă importantă. Biroul din Londra, anul 1000 e.n., trimisese materialele pe care le deţinea, împreună cu veşmintele potrivite. După o oră petrecută sub hipnoză, Everard şi Whitcomb erau fluenţi în latină şi mai multe dialecte saxone şi iuţi, şi deţineau cunoştinţe destul de bune asupra obiceiurilor epocii.

Îmbrăcămintea era stânjenitoare – pantaloni, cămăşi şi haine de lână grosolană, mantii de piele şi o colecţie interminabilă de şireturi şi şnururi. Peruci lungi şi bălaie le acopereau tunsorile moderne; feţele lor rase nu aveau să atragă atenţia, chiar dacă era secolul V. Whitcomb purta un topor, iar Everard o sabie, ambele din oţel cu conţinut ridicat de carbon, însă puneau mai multă bază pe micile paralizatoare sonice din secolul XXVI, pe care le vârâseră sub haine. Armura nu fusese inclusă, însă aparatul temporal era dotat cu două căşti de motociclişti; acestea nu aveau să bată prea mult la ochi într-o epocă a echipamentelor artizanale şi erau mai rezistente şi mai confortabile decât cele autentice. Avură de asemenea grijă să ia cu ei mâncare şi

---

Poeta nascitur, orator fit.

[6] Timpul zboară, în lat.

câteva ulcioare de ceramică, pline cu bere victoriană de calitate.

— Perfect. Mainwethering scoase un ceasornic din buzunar şi-l consultă. Vă aştept înapoi la... să zicem, ora 16? Voi avea nişte oameni înarmaţi la îndemână, în caz că veniţi cu vreun prizonier, iar apoi putem ieşi la un ceai.

Le strânse mâinile.

— Noroc la vânătoare!

Everard sui pe maşină, fixă comenzile pentru 464 e.n., Addleton Barrow, miezul unei nopţi de vară, şi apăsă butonul principal.

5

Era lună plină. Sub lumina ei, terenul se întindea vast şi pustiu, întunecimea pădurilor blocând orizontul. De undeva se auzea un lup urlând. Tumulul se afla deja acolo; sosiseră prea târziu.

Înălţându-se cu unitatea antigravitaţională, priviră cu atenţie peste o pădure deasă şi umbroasă. Cam la un kilometru de movilă se afla un cătun, o casă de lemn şi un pâlc de clădiri mai mici, înconjurând o curte. Era foarte linişte, totul era scăldat în razele lunii.

— Ogoare cultivate, observă Whitcomb. Vocea îi era şoptită în liniştea din jur. Iuţii şi saxonii erau în principal ţărani liberi care au venit aici în căutare de terenuri. Bretonii au fost mătrăşiţi din zonă cu câţiva ani în urmă.

— Trebuie să aflăm ce-a fost cu înhumarea, zise Everard. Să ne întoarcem şi să localizăm momentul ridicării tumulului? Nu, mai sigur ar fi să întrebăm acum, la o dată ulterioară, când interesul faţă de el a mai scăzut. Să zicem, mâine dimineaţă?

Whitcomb încuviinţă, iar Everard duse maşina la adăpostul unui pâlc de copaci şi avansă cinci ore în timp. Soarele strălucea orbitor la nord-est, roua scânteia pe iarba cu fire înalte, în vreme ce păsările făceau tărăboi. Descălecând, agenţii programară maşina să plutească la cincisprezece kilometri altitudine, unde să aştepte apelul de chemare prin miniradiourile din căşti.

Se apropiară direct de cătun, alungând cu sabia şi toporul dulăii ce-i întâmpinaseră mârâind. Pătrunseră în curtea nepavată, acoperită din plin cu noroi şi

bălegar. Doi copii goi-puşcă, ciufuliţi, căscau gura la ei dintr-un bordei de chirpici. O fată care mulgea o văcuţă slăbănoagă ţipă; un argat îndesat, cu frunte îngustă, care dădea lături la porci, se repezi să înşface o suliţă. Strâmbând din nas, Everard îşi dori ca unii dintre înfocaţii adepţi ai „Nobilului Nordic” din secolul său să-l fi putut vizita pe acesta.

Un bărbat cu barba sură apăru în uşă, cu o bardă în mână. Ca toţi din această epocă, era cu mulţi centimetri mai scund decât media oamenilor secolului XX. Îi cercetă cu prudenţă, înainte de a le ura bună dimineaţa.

Everard zâmbi politicos.

— Mă numesc Uffa Hundingsson, iar fratele meu este Knubbi, zise el. Suntem negustori din Iutlanda, veniţi încoace pentru negoţ la Canterbury. (Spusese denumirea curentă – Cant-wara-byrig.) Mergând de la locul de acostare, am rătăcit drumul şi apoi, bâjbâind toată noaptea, am zărit casa voastră.

— Eu mă numesc Wulfnoth, fiul lui Aelfred, zise ţăranul. Intraţi şi mâncaţi cu noi.

Încăperea era mare, întunecată şi plină de fum, înţesată de o gloată gălăgioasă: fiii lui Wulfnoth, soţiile şi copiii lor, argaţii cu soţiile, copiii şi nepoţii. Dejunul consta din hălci de porc pe jumătate fripte, servite în blide de lemn, şi stropite cu bere slabă şi acră, care se bea din corn. Nu era greu să stârneşti o conversaţie; oamenii aceia erau la fel de clevetitori ca ţăranii izolaţi de pretutindeni. Problema era să inventeze poveşti plauzibile despre ce se întâmpla în Iutlanda. O dată sau de două ori, Wulfnoth, care nu era prost, îi prinse cu nişte greşeli, însă Everard rosti ferm:

— Ai auzit un neadevăr. Veştile iau forme ciudate când trec marea.

Fu surprins să constate câte legături continuau să existe cu vechea ţară. Însă sporovăiala despre vreme şi holde nu diferea mult de cea din Vestul Mijlociu al secolului XX.

Abia mai apoi reuşi să strecoare o întrebare despre tumul. Wulfnoth se încruntă, iar nevasta cea durdulie şi ştirbă făcu iute un semn protector în direcţia unui idol grosolan de lemn.

— Nu-i bine să vorbeşti despre asemenea lucruri, murmură iutul. Aş fi vrut ca vrăjitorul să nu fi fost îngropat pe pământul meu. A fost însă apropiat tatei, care a murit anul trecut şi nici n-a vrut să audă.

— Vrăjitor? Whitcomb ciuli urechile. Ce poveste este asta?

— Ei bine, puteţi s-o aflaţi, mormăi Wulfnoth. Era un străin de-i zicea Stane, care a apărut în Canterbury acum vreo şase ani. Trebuie că venea de foarte departe, căci nu vorbea nici engleza, nici bretona, însă regele Hengist l-a găzduit şi în scurt timp a învăţat graiurile. I-a dat regelui daruri ciudate, însă de preţ, şi era un sfetnic iscusit, la care Hengist începuse să-şi plece tot mai mult urechea. Nimeni nu îndrăznea să-i stea împotrivă, căci avea un toiag ce slobozea trăsnete. A fost văzut despicând stânca, iar o dată, în luptă cu bretonii, a făcut oamenii scrum. Mai sunt unii care au crezut că este însuşi Wotan, însă nu se poate, o dată ce a murit.

— Aha, aşa deci... Everard simţi o furnicătură de interes. Şi ce a făcut pe când trăia?

— I-a dat regelui sfaturi înţelepte, cum am mai spus. A lui a fost ideea ca noi, cei din Kent, să nu-i

mai izgonim pe bretoni şi să ne chemăm rudele din vechea ţară, ci mai degrabă să facem pace cu localnicii. Gândea că noi, cu forţa noastră, şi ei, cu ştiinţa lor romană, am putea alcătui laolaltă un regat puternic. Se poate să fi avut dreptate, deşi eu unul n-am văzut mare folos în toate cărţile şi scăldătorile acestea, ca să nu mai vorbesc de ciudăţenia aia de zeu-cruce al lor... Ei bine, oricum, a fost doborât de nişte necunoscuţi, acum trei ani, şi îngropat aici, cu sacrificii de animale alături de bunurile sale pe care duşmanii nu i le-au jefuit. Îi aducem jertfe de două ori pe an şi trebuie să recunosc că stafia lui nu ne-a tulburat. Dar tot sunt oarecum neliniştit în privinţa asta.

— Trei ani, da? suflă Whitcomb. Înţeleg...

Le trebui o oră întreagă să sfârşească, iar Wulfnoth insistă să trimită cu ei pe unul din băieţi, să-i conducă la râu. Everard, care nu avea chef să meargă pe jos până acolo, rânji şi apelă la maşina temporală. Încălecând-o împreună cu Whitcomb, vorbi grav către flăcăul care făcuse ochii cât cepele:

— Află că i-aţi găzduit pe Wotan şi pe Thor, care de acum înainte vă vor feri poporul de rele.

Sări apoi cu trei ani în trecut.

— Acum urmează greul, zise el de la adăpostul pâlcului de copaci, privind la cătunul întunecat.

Tumulul nu mai se afla acolo, deci vrăjitorul Stane trăia.

— Este destul de uşor să amăgeşti un copil, însă acum trebuie să-l scoatem pe individul ăsta din mijlocul unei aşezări puternice, cu mulţi războinici, în care el este mâna dreaptă a regelui. *În plus,* are şi un blaster.

— Se pare că am reuşit – sau că vom reuşi, zise Whitcomb.

— Da' de unde. Nu-i irevocabil, ştii prea bine. Dacă dăm greş, Wulfnoth ne va povesti altceva peste trei ani, probabil că Stane va fi acolo – ne-ar putea ucide de două ori! Iar Anglia, smulsă din Evul Mediu timpuriu direct într-o cultură neoclasică, nu va mai evolua în ceva ce-ai mai recunoaşte prin 1894... Mă-ntreb ce intenţionează Stane...

Ridică maşina de pe sol şi porniră prin văzduh către Canterbury. Vântul nopţii îi şuiera sumbru pe la urechi. Oraşul se ivi destul de repede şi Everard ateriză într-o dumbravă. Luna se reflecta albă în zidurile romane pe jumătate dărâmate ale străvechiului Durovernum, cu pete întunecate dovedind mai recentele reparaţii din lut şi lemn făcute de iuţi. Nimeni nu putea pătrunde acolo după apusul soarelui.

Din nou, maşina temporală îi aduse la lumina zilei – aproape de amiază – şi fu trimisă în văzduh. Micul dejun pe care-l luaseră în urmă cu două ore mai devreme şi cu trei ani în viitor se simţea ca un ghem în stomacul lui Everard când porniră pe drumul roman desfundat ce ducea spre oraş. Circulaţia era destul de intensă, în principal ţărani mânând la piaţă carele scârţâitoare trase de boi, încărcate cu produse. Doi străjeri cu aspect sălbatic îi opriră la poartă şi-i întrebară ce căutau în oraş. De data aceasta, se dădură drept reprezentanţii unui negustor din Thanet care-i trimisese să discute cu diverşi meşteşugari. Gărzile păstrară acelaşi aspect arţăgos, până ce Whitcomb le strecură două monede romane; atunci suliţele fură coborâte şi trecură.

Oraşul se învolbura şi forfotea în jurul lor, însă Everard fu cel mai mult impresionat de varietatea mirosurilor. Printre iuţii care se îmbrânceau, observa uneori câte un romano-breton care-şi croia drum cu dispreţ prin noroi, ferindu-şi tunica ponosită de contactul cu barbarii. Ar fi fost amuzant, dacă nu era lamentabil.

Un han de-a dreptul mizerabil fusese amplasat în ruinele acoperite de muşchi ale unei clădiri care, probabil, aparţinuse unui bogătaş. Everard şi Whitcomb aflară că banii lor erau la mare preţ aici, unde principala formă de comerţ o reprezenta trocul. În schimbul câtorva rânduri de băutură, obţinură toate informaţiile dorite. Palatul regelui Hengist se afla aproape de centrul oraşului... nu era chiar un palat, ci o clădire veche înfrumuseţată la indicaţiile veneticului Stane... nu că regele nostru cel bun şi brav ar fi vreun mototol, nu mă înţelege greşit, străine... păi, luna trecută doar... ah, da, Stane! Locuieşte chiar în casa de lângă palat. Ciudat flăcău, unii spun c-ar fi zeu... fără-ndoială, îi cam umblă ochii după fete... Da, se spune că el se află în spatele tratativelor de pace cu bretonii. Tot mai mulţi şmecheri din ăştia pătrund în fiecare zi, s-a ajuns până-ntr-acolo că nu mai poate omul să verse un pic de sânge fără să... Desigur, Stane este foarte înţelept, nu l-aş putea vorbi de rău, înţelegi, la urma urmei, poate slobozi trăsnete...

— Deci, ce facem? întrebă Whitcomb când revenird în odaia lor. Dăm buzna şi-l arestăm?

— Nu, mă-ndoiesc c-ar fi posibil, răspunse Everard cu grijă. Am un fel de plan, însă depinde dacă ghicim care-i sunt intenţiile. Hai să vedem dacă nu putem

obţine o audienţă. Coborî de pe salteaua de paie ce servea drept pat, scărpinându-se. Drace! Perioadei ăsteia nu-i trebuie alfabetizare, ci praf de purici!

Clădirea fusese renovată cu grijă, curăţenia faţadei albe, cu porticuri, contrastând dureros cu mizeria din jur. Doi străjeri se tolăniseră pe trepte, dar săriră în picioare când agenţii se apropiară. Everard le strecură nişte bani şi le spuse că avea veşti care cu siguranţă l-ar fi interesat pe marele vrăjitor.

— Spune-i atât: „Omul de mâine.” Este o parolă. Ai înţeles?

— N-are nici un înţeles, se încruntă străjerul.

— Parolele nu trebuie să aibă vreun înţeles, rosti Everard trufaş.

Iutul se îndepărtă bodogănind şi clătinând cu jale din cap. Toate expresiile astea noi!

— Eşti sigur că-i o mişcare înţeleaptă? întrebă Whitcomb. Acum va fi pus în gardă, ştii asta, nu?

— Mai ştiu şi că un personaj cu adevărat important nu şi-ar pierde vremea cu orice străin. Treaba asta-i urgentă, bătrâne! Până acum n-a realizat nimic cu caracter permanent, nici măcar cât să devină o legendă durabilă. Dacă însă Hengist ar face o alianţă veritabilă cu bretonii...

Străjerul reveni, mârâi ceva şi-i conduse pe scări şi prin peristil. Urma apoi un atriu, o cameră încăpătoare, în care covoarele modeme din blană de urs contrastau cu marmura ciobită şi mozaicul decolorat. Un bărbat îi aştepta, în picioare, în faţa unei canapele grosolane din lemn. Când intrară, ridică mâna şi Everard zări ţeava subţire a unui blaster din secolul XXX.

— Mâinile la vedere şi binişor depărtate de corp,

grăi bărbatul cu blândeţe. Altfel, mă voi vedea silit să vă lovesc cu trăsnetul.

Whitcomb simţi că i se opreşte răsuflarea, însă Everard se aşteptase la asta. Chiar şi aşa, simţi un nod îngheţat în stomac.

Vrăjitorul Stane era un bărbat scund, îmbrăcat într-o tunică brodată, provenită probabil din vreo vilă bretonă. Trupul îi era zvelt, capul mare, cu un chip de o urâţenie mai degrabă atrăgătoare, sub o claie de păr negru. Un rânjet încordat îi curba buzele.

— Percheziţionează-i, Eadgar, porunci el. Ia-le orice ar putea avea pe sub haine.

Iutul nu era îndemânatic, însă găsi paralizatoarele şi le zvârli pe podea.

— Poţi pleca, zise Stane.

— Nu sunt primejdioşi, stăpâne? întrebă oşteanul.

Stane rânji larg.

— De ce mai ţin asta în mână?

Eadgar ieşi târşâindu-şi picioarele. „Bine măcar că ne-am păstrat sabia şi toporul”, gândi Everard. „Deşi nu ne sunt de prea mare folos, cu chestia aia îndreptată spre noi.”

— Care va să zică, veniţi din viitor, murmură Stane. Brusc, sudoarea îi broboni fruntea. Fusesem curios... Vorbiţi engleza viitorului?

Whitcomb deschise gura, însă Everard i-o luă înainte, improvizând:

— La ce limbă te referi?

— La asta. Stane vorbi într-o engleză cu un accent ciudat, însă inteligibilă pentru secolul XX. Vreau să ştiu de unde şi din ce timp veniţi, cu ce gând, şi toate celelalte. Să-mi spuneţi adevărul – dacă nu, vă fac

scrum!

Everard clătină din cap.

— Nu, răspunse el în iută. Nu te-nţeleg.

Whitcomb îi aruncă o privire, dar nu scoase un cuvânt, mergând pe mâna americanului. Mintea lui Everard gonea; sub imboldul disperării, ştia că prima greşeală însemna moartea.

— În zilele noastre, vorbim astfel...

Începu să vorbească într-un dialect mexicano-spaniol, stâlcind cuvintele pe cât îndrăznea mai mult.

— Deci... o limbă latină! Ochii lui Stane luciră şi blasterul îi tremură în mână. De *când* veniţi?

— Secolul XX după Cristos, iar ţara noastră se cheamă Lyonesse. Se întinde dincolo de oceanul din apus...

— America! icni celălalt. S-a numit vreodată America?

— Nu. Nu ştiu despre ce vorbeşti.

Stăpânindu-şi tremurul, Stane întrebă:

— Cunoaşteţi limba romanilor?

Everard încuviinţă.

— Atunci să vorbim în ea, râse nervos Stane. Dac-aţi şti ce scârbă mi-e de grohăiala asta locală...

Latina îi era cam stâlcită; evident, o învăţase în secolul său, însă vorbea destul de fluent. Îşi vântură blasterul.

— Scuzaţi-mi lipsa de curtoazie, dar trebuie să fiu precaut.

— Fireşte, încuviinţă Everard. Mă numesc... ă-ă-ă, Mencius, iar prietenul meu Iuvenalis. Venim din viitor, aşa cum ţi-ai dat seama, suntem istorici, iar călătoria în timp abia a fost inventată.

— La drept vorbind, numele meu este Rozher

Schtein, din 2987. Aţi... auzit de mine?

— Cum altfel? zise Everard. Am venit aici în căutarea acelui misterios Stane, care pare să fi fost unul dintre personajele cruciale ale istoriei. Am bănuit că s-ar putea să fi fost un călător în timp, *peregrinator temporis.* Acum ştim c-am avut dreptate.

— Trei ani! Schtein începu să păşească agitat prin cameră, cu blasterul în mână, prea departe însă pentru a încerca un atac prin surprindere. Trei ani am stat aici. Dacă aţi şti câte nopţi m-am perpelit, întrebându-mă dacă voi reuşi... Spuneţi-mi, lumea voastră este unită?

— Lumea şi toate planetele, răspunse Everard. De mult sunt unite.

În sinea sa, tremura. Viaţa îi atârna de abilitatea de a ghici care fuseseră planurile lui Schtein.

— Sunteţi un popor liber?

— Suntem. Adică împăratul prezidează, dar senatul face legile şi este ales de popor.

O expresie de veneraţie se întipări pe chipul lui Schtein, transfigurându-l.

— Aşa cum am visat, şopti el. Mulţumesc.

— Deci ţi-ai părăsit propriul tău timp ca să... creezi istoria?

— Nu, clătină din cap Schtein. Ca s-o schimb.

Cuvintele i se revărsau, de parcă ar fi dorit să vorbească de mulţi ani, fără să îndrăznească:

— Şi eu am fost istoric. Din întâmplare, am întâlnit un bărbat care se pretindea a fi negustor de pe lunile lui Saturn, dar, întrucât trăisem acolo cândva, mi-am dat seama de înşelăciune. Cercetând, am aflat adevărul. Era un călător temporal, din viitorul foarte

îndepărtat. Trebuie să înţelegeţi că epoca în care trăiam era teribilă şi, în calitate de istoric psihograf, îmi dădeam seama că războiul, sărăcia şi tirania cu care fuseserăm blestemaţi nu se datorau vreunui rău înnăscut în om, ci simplei legi a cauzalităţii. Tehnologia se dezvoltase într-o societate divizată, ale cărei facţiuni se luptau între ele, iar războiul ajunsese o afacere tot mai distructivă. Existaseră şi perioade de pace, unele chiar îndelungate, totuşi molima era prea adânc înrădăcinată, conflictul făcea parte din însăşi esenţa civilizaţiei noastre. Familia îmi pierise în timpul unui raid venusian şi n-aveam nimic de pierdut. Am luat maşina timpului, după ce am... scăpat de posesorul ei. Marea greşeală, consideram eu, fusese comisă în vremurile întunecate. Roma unificase un imperiu vast în care domnea pacea, iar din pace întotdeauna se poate naşte dreptatea. Însă Roma se epuizase în urma efortului, iar acum se dezmembra. Barbarii erau puternici, puteau face multe, dar fuseseră repede corupţi. Aici însă este Anglia, care a fost izolată de putreda orânduire socială romană. Au început să pătrundă saxonii, nişte neghiobi mizerabili, însă puternici şi dornici să înveţe. În istoria timpului meu, ei au ras pur şi simplu civilizaţia bretonă, apoi, fiind slabi de minte, au fost înghiţiţi de noua şi nefasta civilizaţie numită Occident. Doream o altă evoluţie, mai bună. N-a fost uşor. Aţi fi surprinşi să vedeţi cât de greu este să supravieţuieşti într-o altă epocă până te lămureşti cum stau lucrurile, chiar dacă ai arme moderne şi daruri interesante pentru rege. Acum însă am obţinut respectul lui Hengist şi încrederea bretonilor. Pot uni aceste două popoare într-un război comun împotriva

picţilor[7]. Anglia va fi un singur regat care se va bucura de puterea saxonilor şi ştiinţa romanilor, îndeajuns de puternic să reziste tuturor invadatorilor. Creştinismul este inevitabil, desigur, însă mă voi asigura că va educa şi va civiliza oamenii, nu le va încorseta minţile. În cele din urmă, Anglia va fi în măsură să pornească expansiunea pe continent. În final, o singură lume! Voi rămâne aici atât cât va fi necesar să reuşesc alianţa împotriva picţilor, apoi voi dispărea, făgăduind că voi reveni. Dacă în secolele următoare reapar la intervale să zicem de cincizeci de ani, voi deveni o legendă, un zeu, care să verifice dacă ei se menţin pe calea cea dreaptă.

— Am citit multe despre Sfântul Stanius, rosti Everard.

— Deci am învins! strigă Schtein. Am dăruit lumii pacea!

Lacrimile îi scăldau obrajii.

Everard se apropie. Încă suspicios, Schtein îl aţinti cu blasterul. Ca din întâmplare, Everard îi dădu roată, iar Schtein se răsuci, să-l menţină în raza armei. Era însă prea surescitat de ceea ce părea dovada propriului său succes ca să-şi amintească de Whitcomb. Everard îi aruncă o privire semnificativă englezului.

Whitcomb azvârli toporul, iar Everard se trânti la podea. Schtein răcni şi blasterul şuieră. Toporul îi despicase umărul. Whitcomb sări şi-i prinse braţul înarmat. Schtein urla, luptându-se să răsucească blasterul. Everard se repezi în ajutor. Urmă un moment de confuzie.

[7] Triburi care au ocupat nordul Angliei în perioada 300-850 şi în secolul IX s-au contopit cu scoţienii.

Apoi blasterul se descărcă din nou şi Schtein rămase inert în braţele lor. Sângele care ţâşnea prin rana înspăimântătoare din pieptul său le năclăia hainele.

Cei doi străjeri intrară în fugă. Everard înşfăcă paralizatorul şi-l reglă la intensitate maximă. O suliţă zvârlită de un soldat îi zdreli braţul. Trase de două ori şi matahalele se prăbuşiră. N-aveau să mai mişte câteva ore.

Everard se ghemui şi ascultă atent. Dintr-o cameră răzbătu un ţipăt de femeie, însă nimeni nu intră pe uşă.

— Cred că am reuşit, gâfâi el.

— Da.

Whitcomb privea indiferent cadavrul întins în faţa sa. Părea jalnic de micuţ.

— N-am vrut să moară, zise Everard. Dar timpul nu iartă. Aşa a fost scris, cred.

— Mai bine aşa decât judecata Patrulei şi exilul pe altă planetă, încuviinţă Whitcomb.

— Practic vorbind, a fost un tâlhar şi-un ucigaş, comentă Everard. A avut însă o viziune măreaţă.

— Şi noi i-am distrus-o.

— Era posibil ca istoria însăşi să i-o distrugă. Probabil că ar fi făcut-o în cele din urmă. Un singur om pur şi simplu nu-i destul de puternic sau de înţelept. Cred că majoritatea mizeriei umane se datorează unor fanatici bine intenţionaţi ca el.

— Aşadar, să stăm cu mâinile-n sân şi să primim ce ni se dă?

— Gândeşte-te la toţi prietenii tăi din 1947. Nici măcar n-ar fi existat vreodată.

Whitcomb îşi scoase mantia şi încercă să cureţe

sângele de pe haine.

— S-o luăm din loc, zise Everard.

Ieşiră prin portalul din spate. O concubină înspăimântată îi privi cu ochi mari.

Fură nevoiţi să distrugă lacătul unei uşi interioare. Încăperea adăpostea o navetă temporală, model Ing, câteva lăzi cu arme şi muniţie, precum şi cărţi. Everard le încărcă pe toate în maşină, cu excepţia cutiei metalice cu combustibil. Aceea trebuia lăsată pe loc, astfel încât să poată afla despre ea în viitor şi să vină pentru a-l opri pe cel care se voise Dumnezeu.

— Zic să le duci tu pe astea în 1894, îi spuse englezului. Eu vin cu cealaltă maşină şi ne întâlnim la birou.

Whitcomb îl privi îndelung. Era tras la faţă. Chipul îi încremeni într-o expresie hotărâtă.

— Prea bine, bătrâne. Zâmbi, aproape nostalgic, şi-i strânse mâna. Adio şi noroc!

Everard îl privi intrând în cilindrul de oţel. Fusese ciudat să spună cuvintele acelea, când urmau să ia ceaiul în 1894, peste două ore.

Îngrijorarea îl chinuia, când ieşi din clădire şi se amestecă în mulţime. Charlie avea una din stările lui ciudate. Ei bine...

Nu se întâlni cu nimeni când părăsi oraşul şi pătrunse în dumbravă. Apelă maşina temporală şi, în ciuda necesităţii de a se grăbi, ca nu cumva vreun curios să se apropie să vadă ce fel de pasăre coborâse din văzduh, sparse gâtul unui ulcior de bere. Simţea realmente nevoia unei guri de băutură. După aceea aruncă o ultimă privire spre Vechea Anglie şi sări în 1894.

Mainwethering se afla acolo, însoţit de oameni înarmaţi, aşa cum promisese. Păru alarmat la vederea unui singur om, revenind cu hainele pline de sânge închegat, însă Everard îi dădu un raport liniştitor.

După ce se spălă şi-şi schimbă hainele, dictă secretarului raportul complet. De acum, Whitcomb ar fi trebuit să ajungă cu vreo birjă, dar nu se vedea nici urmă de el. Mainwethering discută prin radio cu depozitul şi întoarse o privire încruntată.

— N-a sosit încă. Să fi survenit vreun incident?

— Greu de crezut. Maşinile nu pot fi manevrate greşit. Everard îşi muşcă buzele. Nu ştiu ce s-o fi întâmplat. Poate că s-a dus în 1947, în loc să vină aici.

Un schimb de note arătă că Whitcomb nu se prezentase nici acolo. Everard şi Mainwethering ieşiră să bea un ceai. Când se întoarseră, englezul tot nu-şi făcuse apariţia.

— Cel mai bine ar fi să informez biroul operativ, spuse Mainwethering. Ce zici? Ar trebui să fie în stare să-l găsească.

— Nu. Aşteaptă...

Everard zăbovi puţin pe gânduri. Ideea îi încolţise de mai multă vreme. Era înspăimântătoare.

— Ai vreun plan?

— Într-un fel.

Porni să-şi smulgă hainele victoriene cu mâini tremurătoare.

— Adu-mi hainele din secolul XX. S-ar putea să-l găsesc eu însumi.

— Patrula va solicita un raport preliminar al ideii şi intenţiilor tale, îi aminti Mainwethering.

— La dracu' cu Patrula!

6

Londra, 1944. Noaptea începutului de iarnă coborâse deja şi un vânt tăios sufla pe străzile transformate în abisuri întunecoase. De undeva răzbătu bubuitul surd al unei explozii şi incendiul ridică flamuri învăpăiate deasupra acoperişurilor.

Everard lăsă maşina temporală pe trotuar – nu rămânea nimeni pe străzi când cădeau rachetele V-1 – şi începu să orbecăie încet prin întuneric. 17 noiembrie; memoria sa antrenată îşi amintise ziua în care murise Mary Nelson.

Găsi o cabină telefonică la un colţ de stradă şi căută în cartea de telefoane. Existau o mulţime de Nelsoni, dar în cartierul Streatham figura o singură Mary. Era probabil mama ei; trebuia să presupună că fiica îi purta prenumele. Nu ştia ora la care căzuse bomba, însă existau posibilităţi să afle.

Părăsind cabina, fu întâmpinat de bubuitura şi flăcările unei explozii. Se aruncă pe burtă şi cioburile de sticlă îi şuierară pe deasupra capului. 17 noiembrie, 1944. Mai tânărul Manse Everard, locotenent în trupele de geniu americane, se afla undeva dincolo de Canal, în apropierea tunurilor germane. Nu-şi putea aminti unde exact se găsise şi nu pierdu vremea încercând s-o facă. Nu avea importanţă. Ştia că va supravieţui *acelui* pericol.

Strălucirea unei noi explozii dansă înapoia lui, pe când alerga către maşina temporală. Se aruncă pe ea şi se înălţă în văzduh. De deasupra Londrei, distingea doar o vastă întunecime, punctată de incendii. Noaptea Valpurgiilor şi tot iadul dezlănţuit pe pământ!

Îşi amintea bine cartierul Streatham, o întindere deprimantă de case din cărămidă, locuite de funcţionăraşi, băcani şi mecanici, acea *petite bourgeoisie* care se ridicase şi înfruntase puterea care cucerise Europa. O fată locuise acolo, în 1943... Până la urmă se măritase cu altcineva.

Zburând jos, încercă să găsească adresa. Un vulcan erupse, nu departe de el. Maşina se zgâlţâi, aproape aruncându-l din şa. Gonind către locul căutat, văzu o casă prăbuşită, distrusă, încă arzând. Era la trei cvartale de locuinţa lui Nelson. Ajunsese prea târziu.

Nu! Consultă ceasul – doar 22,30 – şi sări două ore în trecut. Era tot noapte, însă casa distrusă se zărea acum solidă, în penumbre. O clipă vru să-i avertizeze pe cei dinăuntru. Nu putea însă s-o facă. Oamenii mureau în toată lumea, iar el nu era Schtein, să ia istoria pe umerii săi.

Zâmbi amar, descălecă şi intră pe poartă. El nu era vreun blestemat de danellian. Bătu în uşă şi i se deschise. O femeie de vârstă mijlocie îl cercetă din semiîntuneric, iar Everard înţelese că-i părea straniu să vadă un american în haine civile.

— Scuzaţi-mă, i se adresă, o cunoaşteţi pe domnişoara Mary Nelson?

— Da, sigur că da. Ezită. Locuieşte în apropiere. Trebuie să apară în curând. Sunteţi un prieten?

Everard încuviinţă din cap.

— M-a trimis, cu un mesaj pentru dumneavoastră, doamnă...

— Enderby.

— Ah, da, doamna Enderby. Sunt teribil de uituc. Domnişoara Nelson m-a rugat să vă transmit că-i pare foarte rău, însă nu poate veni. Ar dori însă ca

împreună cu toată familia să fiţi la ea la 22,30.

— Cu toată familia, domnule? Dar copiii...

— Neapărat şi copiii! Absolut toată familia. A pregătit o surpriză deosebită, pe care v-o poate arăta numai atunci. Trebuie să fiţi toţi acolo.

— Bine, domnule, dacă ea a spus...

— Toţi, la 22,30, fix. Ne revedem atunci, doamnă Enderby.

Everard o salută din cap şi ieşi înapoi, în stradă.

Făcuse tot ce-i stătuse în putinţă. Venea la rând casa familiei Nelson. Parcurse cu maşina cele trei cvartale, o ascunse în penumbra unei alei şi porni spre locuinţa cu pricina. Acum era şi el vinovat, în aceeaşi măsură ca Schtein. Se întrebă cum era pe planeta exilaţilor.

Nu se vedea nici urmă de maşina model Ing, prea mare ca să poată fi camuflată. Prin urmare, Charlie încă nu sosise. Până când avea să apară, Everard trebuia să acţioneze după inspiraţie.

Ciocăni la uşă, întrebându-se ce efecte putea să aibă salvarea familiei Enderby. Copiii aceia vor creşte şi vor avea copii la rândul lor – englezi insignifianţi, fără-ndoială, din clasa mijlocie, însă undeva în decursul următoarelor secole, un om important se va naşte sau va fi împiedicat să se nască. Desigur, timpul nu era complet inflexibil. Cu excepţia unor cazuri rare, nu conta genealogia exactă, ci doar rezervorul larg al genelor umane şi societatea. Totuşi, acesta putea fi chiar unul dintre acele cazuri rare.

O tânără îi deschise uşa. Era o fetişcană drăguţă, nu de o frumuseţe ieşită din comun, cu o uniformă îngrijită.

— Domnişoara Nelson?

— Da?

— Mă numesc Everard şi sunt un prieten al lui Charlie Whitcomb. Pot intra? Am pentru dumneavoastră o ştire neaşteptată.

— Tocmai plecam, spuse ea pe un ton de scuză.

— Nu, nu trebuie să plecaţi.

Greşise; tânăra se crispă de indignare.

— Îmi pare rău. Vă rog, pot să mă explic?

Îl conduse într-un salon mohorât şi ticsit de mobile.

— Luaţi loc, domnule Everard. Vă rog să nu vorbiţi prea tare. Toată familia doarme. Se trezesc devreme.

Everard se făcu comod. Mary se aşeză pe marginea canapelei, privindu-l cu ochi mari. Bărbatul se întrebă dacă Wulfhoth şi Eadgar nu se numărau cumva printre strămoşii ei. Da... fără-ndoială, după atâtea secole. Ba poate chiar şi Schtein.

— Sunteţi din R.A.F.? întrebă ea. Aşa l-aţi cunoscut pe Charlie?

— Nu. Lucrez la Serviciul de Informaţii, de aceea sunt civil. V-aş putea întreba când l-aţi văzut ultima oară?

— Cu câteva săptămâni în urmă. Acum este în Franţa. Sper ca acest război să se sfârşească în curând. Mi se pare o prostie din partea lor să continue, când trebuie să-şi fi dat seama că sunt terminaţi, nu? Înclină capul pe un umăr, curioasă. Care este ştirea pe care doreaţi să mi-o spuneţi?

— Ajung imediat la ea.

Începu să bată câmpii, pălăvrăgind despre situaţia de dincolo de Canalul Mânecii. I se părea straniu să stea de vorbă cu o stafie. Condiţionarea îl împiedica să spună adevărul. Vru să vorbească, însă când încercă, limba i se înţepeni.

— ...şi ca să cumperi o sticluţă de cerneală roşie, obişnuită, te costă...

— Vă rog, îl întrerupse ea nerăbdătoare. N-aţi vrea să reveniţi la subiect? V-am spus că am o întâlnire în seara asta.

— Ah, iertaţi-mă! Mii de scuze! Vedeţi, în felul acesta...

Fu salvat de o bătaie în uşă.

— Scuzaţi-mă, murmură ea şi ieşi după draperiile de camuflaj, să deschidă. Everard o urmă, în vârful picioarelor.

Tânăra se dădu înapoi, cu un mic ţipăt.

— *Charlie!*

Whitcomb o strânse la piept, ignorând sângele de pe hainele iute. Everard apăru în hol. Englezul se holbă la el cu un fel de oroare.

— Tu...

Înşfăcă paralizatorul, însă Everard îl avea deja pe al său în mână.

— Nu te prosti, zise americanul. Îţi sunt prieten. Vreau să te ajut. Oricum, ce plan nebunesc aveai?

— S-o... o ţin aici... n-o las să se ducă la...

— Şi crezi că *ei* n-au cum să te localizeze? Everard începu să vorbească în Temporală, singura limbă posibilă în prezenţa înspăimântatei Mary. Când l-am lăsat pe Mainwethering, devenise al naibii de suspicios. Dacă nu acţionăm cum trebuie, vor fi alertate toate unităţile Patrulei. Eroarea va fi rectificată, probabil prin uciderea lui Mary. Tu vei fi exilat.

— Eu...

Whitcomb se poticni, cu un nod în gât. Chipul îi era o mască a spaimei.

— Tu... ai s-o laşi să plece şi să moară?

— Nu. Dar trebuie acţionat cu mai multă grijă.

— Vom scăpa... găsim vreo perioadă, departe de toate... ne întoarcem în era dinozaurilor, dacă trebuie.

Mary se eliberă din strânsoare. Gura îi era deschisă, gata să ţipe.

— Taci! zise Everard. Viaţa îţi este în pericol, iar noi încercăm să te salvăm. Dacă pe mine nu mă crezi, crede-l pe Charlie. Întorcându-se către acesta, reveni la Temporală. Bătrâne, nu există nici un loc sau timp în care să te ascunzi. Mary Nelson a murit astă seară. Asta-i istorie. Mary nu există în 1947. Tot istorie. Eu am intrat deja în belea: familia pe care Mary urma s-o viziteze va fi plecată când bomba le va lovi casa. Dacă încerci să fugi cu Mary, vei fi găsit. Avem pur şi simplu noroc că încă n-a apărut o unitate a Patrulei.

Whitcomb se chinuia să se ţină pe picioare.

— Să zicem că sar cu ea în 1948. De unde ştii că n-a reapărut cândva în 1948? Poate că şi asta face parte din istorie.

— Bătrâne, *nu se poate.* Încearcă. Hai, spune-i că ai de gând s-o duci patru ani în viitor.

Englezul gemu.

— Ar însemna să mă deconspir... şi sunt condiţionat...

— Exact. Abia ai destulă libertate de acţiune ca să apari aşa în faţa ei, însă ca să-i vorbeşti, va trebui să minţi, pentru că nu poţi face altfel. De fapt, cum ai putea să-i explici? Dacă rămâne Mary Nelson, este o dezertoare din W.A.A.F. Dacă ia alt nume, unde-i sunt certificatul de naştere, foaia matricolă, cartela, toate hârtiuţele alea adorate cu atâta evlavie de guvernele

secolului XX? N-ai şanse, bătrâne.

— Atunci, ce putem face?

— Să înfruntăm Patrula şi s-o învingem. Aşteaptă un minut.

Everard se simţea cuprins de un calm rece; nu avea timp să-i fie frică sau să se minuneze de propriul său comportament. Revenind în stradă, localiză maşina temporală şi o programă să apară peste cinci ani, la amiază, în Piccadilly Circus. Apăsă comanda centrală, văzu maşina dispărând şi se întoarse în casă. Mary tremura şi plângea în braţele lui Whitcomb. Amărâţii, bieţi copii inocenţi!

— Perfect. Îi conduse înapoi în salon şi se aşeză, cu arma pregătită. Acum aşteptăm.

Nu dură mult. O maşină temporală se materializă, cu doi bărbaţi în uniformele gri ale Patrulei, cu arme în mâini. Everard îi doborî cu un fascicul paralizant de putere redusă.

— Ajută-mă să-i leg, Charlie.

Mary se ghemuise, fără glas, într-un colţ.

Când bărbaţii îşi reveniră, Everard se aplecă deasupra lor, cu un zâmbet sumbru.

— De ce anume suntem acuzaţi, băieţi? se interesă el în Temporală.

— Cred că ştiţi, răspunse calm un prizonier. Biroul central ne-a pus să-ţi dăm de urmă. Verificând săptămâna următoare, am aflat că evacuaseşi o familie care trebuia să moară sub bombe. Dosarul lui Whitcomb ne-a indicat faptul că ai venit apoi aici, să-l ajuţi să salveze această femeie, care trebuie să moară în seara asta. Mai bine dă-ne drumul, sau îţi înrăutăţeşti situaţia.

— N-am schimbat istoria, zise Everard. Danellienii

sunt tot acolo, sus, nu?

— Bineînţeles, însă...

— De unde ştiţi că familia Enderby trebuia să moară?

— Casa le-a fost lovită, iar ei au spus că plecaseră numai pentru că...

— Stai aşa, ceea ce contează este că au plecat. Este scris. Acum voi sunteţi cei care vor să schimbe trecutul.

— Dar femeia asta...

— Eşti sigur că n-a existat o Mary Nelson care, să zicem, s-a stabilit la Londra în 1850 şi a murit de bătrâneţe cam prin 1900?

Chipul supt al agentului temporal rânji.

— Joci tare, da? N-o să-ţi meargă. Nu poţi învinge întreaga Patrulă.

— N-aş putea, totuşi? Vă pot lăsa aici, să vă găsească familia Enderby. Mi-am programat maşina să apară în public, la un moment cunoscut doar de mine. Cum va afecta asta istoria?

— Patrula va lua măsuri de corecţie... aşa cum aţi făcut voi în secolul V.

— Probabil! Totuşi, i-aş putea uşura mult treaba, dacă mi-ar asculta cererea. Vreau un danellian.

— *Poftim?*

— Aşa cum ai auzit. Dacă-i nevoie, vă iau maşina temporală şi călătoresc un milion de ani în viitor. Le voi expune personal cât de simplu ar fi totul, dacă ne-ar mai slăbi puţin.

Nu va fi nevoie.

Everard se răsuci, cu un icnet. Paralizatorul îi scăpă din mână.

Nu putu privi forma care-i strălucea în faţa ochilor.

Se retrase, cu un suspin gâtuit.

Cererea ta a fost analizată, cuvântă vocea lipsită de sunet. *A fost cunoscută şi cântărită cu ere înainte de a te fi născut. Erai, totuşi, o verigă necesară în lanţul temporal. Dacă ai fi ratat în seara aceasta, nu ar fi existat îndurare. Noi ştiam că un anume Charles şi o anume Mary Whitcomb au trăit în Anglia victoriană. Ştiam şi că Mary Nelson a murit în 1944, împreună cu familia pe care o vizita, că Charles Whitcomb a rămas burlac şi, în cele din urmă, a fost ucis în cadrul unei misiuni a Patrulei. Anomalia a fost observată şi, întrucât cel mai mărunt paradox este un punct fragil din ţesătura spaţio-temporală, trebuia rectificată prin eliminarea din existenţă a uneia dintre alternative. Tu ai hotărât care va fi aceea.*

Într-un ungher al creierului său îngrozit, Everard ştiu că agenţii Patrulei fuseseră eliberaţi pe dată. Ştiu că maşina lui temporală fusese... era... avea să se facă nevăzută în chiar clipa materializării. Ştiu în ce fel arăta acum istoria: Mary Nelson dispărută, presupusă a fi fost ucisă de o bombă, lângă casa familiei Enderby, ai cărei membri veneau spre ea când locuinţa le fusese distrusă. Charles Whitcomb dispărut în 1947, presupus înecat accidental. Ştiu că lui Mary i se spusese adevărul, fusese condiţionată împotriva dezvăluirii acestuia şi trimisă cu Charlie în 1850. Ştiu că aveau să trăiască în rândul clasei mijlocii, niciodată simţindu-se chiar ca acasă în timpul domniei reginei Victoria, că Charlie va avea adesea gânduri nostalgice despre Patrulă... revenind apoi la soţie şi copii, şi hotărând că, la urma urmelor, nu fusese un sacrificiu atât de mare.

Atât ştiu, apoi danellianul dispăru. Când vârtejul

întunecat din minte se mai potoli, îi privi pe cei doi agenţi ai Patrulei, neştiind care-i va fi soarta.

— Haide, făcu primul agent. Să plecăm de aici până nu se trezeşte careva. Te ducem noi în anul tău. 1954, nu?

— Şi pe urmă?

Agentul ridică din umeri. Sub aparenta indiferenţă se ghicea şocul pe care i-l produsese ivirea danellianului.

— Raportează şefului tău de sector. În mod evident, nu eşti potrivit pentru munca stabilă.

— Deci... sunt pus pe liber?

— Nu trebuie s-o iei în tragic. Crezi că eşti singurul caz de felul ăsta într-un milion de ani de activitate a Patrulei? Există o procedură standard. Vei avea nevoie de o instruire suplimentară, bineînţeles. Personalitatea ta se potriveşte mai bine cu statutul de neataşat – orice epocă, orice loc, oriunde şi oricând va fi nevoie de tine. Cred că o să-ţi placă.

Simţindu-se ameţit de slăbiciune, Everard urcă pe şaua maşinii. Când coborî, trecuse un deceniu.

TĂRIA DE A FI REGE
(1959)

1

Era o seară de la mijlocul anilor 50, în New York. Manse Everard se schimbase în ţinută de casă, când soneria îl întrerupse din pregătitul unui cocteil. Bărbatul înjură printre dinţi. Se găsea la capătul mai multor zile obositoare şi nu-şi dorea altă companie decât cea a povestirilor pierdute ale doctorului Watson.

Ei bine, poate că putea scăpa repede de cel care-l deranja. Lipăi în papuci până la uşă şi o deschise cu o expresie morocănoasă.

— Bună seara, rosti el cu răceală.

Şi apoi, dintr-o dată, păru că se află la bordul unei vechi nave spaţiale care tocmai ajunsese în imponderabilitate; era lipsit de greutate şi neajutorat, în strălucirea stelelor.

— Ah! N-am ştiut... Intră...

Cynthia Denison se opri o clipă, privind peste bărbat, către barul deasupra căruia atârnau două suliţe încrucişate şi o apărătoare pentru cai, cu penaj, din epoca bronzului aheeană. Erau închise la culoare, strălucitoare şi incredibil de frumoase. Încercă să vorbească măsurat, dar nu reuşi.

— Pot să beau ceva, Manse? Chiar acum?

— Sigur că da.

Îşi încleştă fălcile şi o ajută să-şi dezbrace haina. Ea închise uşa şi se aşeză pe o canapea suedeză

modernă, la fel de curată şi funcţională ca şi armele homerice. Mâinile femeii scotociră prin poşetă, scoţând ţigările. O vreme nu se priviră.

— Mai bei Irish cu gheaţă? întrebă el. Cuvintele-i păreau a veni de departe, iar trupul i se mişca stângaci printre sticle şi pahare, uitând instructajul făcut de Patrulă.

— Da. Deci n-ai uitat.

Bricheta trosni neaşteptat de tare în linişte camerei.

— Au trecut doar câteva luni, spuse el, în lipsă de altceva.

— Timp entropic. Regulat, nemăsluit, douăzeci şi patru de ore pe zi. Suflă un nor de fum şi-l privi. Nu mai mult de-atât –pentru mine. Aproape permanent am trăit în prezent, de la... de la nunta mea. Doar opt luni şi jumătate din timpul vieţii mele personale, biologice, de când Keith şi cu mine... Dar pentru tine cât a trecut, Manse? De pe câţi ani ai ridicat cortina, din câte ere diferite, de când ai fost naşul lui Keith?

Dintotdeauna avusese o voce ascuţită şi subţire. Era singurul defect pe care i-l găsise vreodată Everard, dacă nu-i punea la socoteală înălţimea – de abia un metru cincizeci şi doi. De aceea, nu putuse niciodată să dea expresivitate vocii. Se putea simţi însă cum îşi stăvilea un ţipăt.

Bărbatul îi întinse un pahar.

— Până la fund, îi spuse. Bea tot.

Ea se supuse, înecându-se un pic. Îi reumplu paharul şi-şi completă propriul scotch cu sifon. Trase apoi un scaun şi scoase pipa şi tutunul din jacheta mâncată de molii. Mâinile continuau să-i tremure, dar foarte slab, aşa încât nu credea că ea avea să

observe. Fusese înţelept din partea Cynthiei să nu dea nici un semn de viaţă; amândurora le era necesar un răgaz, să-şi recapete controlul.

Acum îndrăzni chiar s-o privească în faţă. Nu se schimbase. Figura îi era aproape perfectă, într-un stil delicat, scos în evidenţă de bluza neagră. Părul auriu îi cădea pe umeri; ochii erau albaştri şi enormi sub sprâncenele arcuite, pe faţa ridicată, cu buze întotdeauna puţin întredeschise. Nu se machiase exagerat, ca să-şi dea seama dacă plânsese de curând. Părea însă pe punctul de-a o face.

Everard îşi făcu de lucru, îndesându-şi pipa.

— În regulă, Cyn, rosti el în cele din urmă. Îmi spui?

Ea se înfioră. Într-un târziu, vorbi:

— Keith a dispărut.

— Poftim?! În misiune?

— Cum altfel? În Persia. A trecut o săptămână de când n-a mai revenit. Aşeză paharul pe braţul canapelei şi-şi împreună degetele. Patrula l-a căutat, bineînţeles. Tocmai am fost informată. Nu poate fi găsit. Nu se poate nici măcar afla ce i s-a întâmplat.

— La dracu', şopti Everard.

— Întotdeauna, întotdeauna… Keith te-a considerat prietenul lui cel mai bun. Nici n-ai crede cât de des vorbea despre tine. Manse, ştiu că te-am neglijat amândoi, însă niciodată nu păreai a fi de găsit şi…

— Înţeleg, nu sunt copil. Am fost ocupat. Şi, la urma urmei, voi doi eraţi proaspăt căsătoriţi.

„După ce te-am prezentat, în seara aceea cu lună plină, sub Mauna Loa… Membrii Patrulei Timpului nu au prejudecăţi. O tânără precum Cynthia Cunningham, o simplă funcţionară proaspăt absolventă a Academiei şi ataşată secolului ei, are

toată libertatea de a se întâlni cu un veteran... ca mine, de exemplu... cât de des o doresc ei doi, în afara programului. Nu există nici un motiv pentru care el să nu-şi folosească abilitatea în arta deghizării, ca s-o ia la vals în Viena lui Strauss, sau la teatru în Londra lui Shakespeare, în explorarea barurilor şic din New York-ul lui Tom Lehrer, ori să joace leapşa la soare şi să facă surfing în Hawaii, cu o mie de ani înaintea sosirii oamenilor cu canoe. Iar un camarad din Patrulă este la fel de liber să li se alăture. Şi apoi să se însoare cu ea. Sigur că da.”

Everard trase din pipă. Dindărătul perdelei de fum, spuse:

— Începe cu începutul. N-am mai ţinut legătura cu voi de doi-trei ani din timpul meu, aşa că nu ştiu precis la ce lucra Keith.

— Aşa de mult? se miră Cynthia. Nici măcar permisii nu ţi-ai luat în perioada asta? Noi chiar am vrut să ne vizitezi.

— Termină cu scuzele! se răsti bărbatul. Aş fi putut veni, dacă aş fi vrut.

Faţa ei de spiriduş păru că primise o palmă şi Everard bătu în retragere, speriat.

— Îmi pare rău. Fireşte că am vrut. Dar, după cum spuneam... noi, neataşaţii, suntem al dracului de ocupaţi, tot săltând prin spaţiu-timp ca puricii pe o plită încinsă... La dracu', încercă el să zâmbească, ştii că sunt lipsit de tact, însă asta nu-nseamnă nimic. În Grecia antică, am creat de unul singur o legendă despre o himeră. Eram cunoscut drept *dilaiopod,* un monstru ciudat care avea două picioare stângi, ambele ieşindu-i din gură.

Cynthia îi răspunse cu o grimasă silită şi culese

ţigara din scrumieră.

— Eu continui să fiu o simplă funcţionară la Engineering Studies. Asta mă aduce însă în contact apropiat cu toate celelalte birouri din mediul nostru, inclusiv cu biroul central. Aşa că ştiu exact ce s-a făcut pentru Keith... şi nu-i de ajuns! Pur şi simplu îl abandonează! Manse, dacă nu-l ajuţi, Keith e mort!

Se opri, cu vocea tremurând. Pentru a beneficia amândoi de un respiro, Everard îşi derulă prin minte cariera lui Keith Denison.

Născut în Cambridge, statul Massachussetts, în 1927, într-o familie relativ bogată. Doctor în arheologie, cu o teză remarcabilă, la vârsta de douăzeci şi trei de ani, după ce fusese campionul de box al colegiului şi traversase Atlanticul într-un keci de zece metri. Recrutat în 1950, luptase în Coreea cu o vitejie care i-ar fi adus ceva faimă într-un război mai cunoscut. Trebuia totuşi să-l cunoşti binişor până să afli vreunul din acele lucruri. Dăruit cu un har al umorului sec, obişnuia să vorbească despre lucruri impersonale, până ce era de muncă. Apoi, fără zarvă inutilă, se achita de sarcini. „Sigur că da”, gândi Everard, „cel mai bun a câştigat fata. Keith ar fi putut uşor să ajungă neataşat, dacă l-ar fi interesat. Însă el avea aici rădăcini care mie-mi lipseau. Cred că era mai stabil.”

Demobilizat şi şomer, Denison fusese contactat în 1952 de un agent al Patrulei, care-l recrutase. Acceptase realitatea călătoriei temporale mult mai uşor decât majoritatea. Avea o minte flexibilă şi, la urma urmei, era arheolog. O dată instruit, descoperise o fericită coincidenţă a intereselor proprii şi a necesităţilor Patrulei; devenise specialist în

protoistoria indo-europeană răsăriteană şi, în multe privinţe, era un personaj mai important decât Everard.

Agenţii neataşaţi puteau cutreiera culoarele temporale în toate direcţiile, salvându-i pe cei aflaţi la ananghie şi arestându-i pe cei care încălcau legea, asigurând integritatea ţesăturii destinului uman. Cum puteau ei însă proceda fără să deţină o evidenţă? Cu mult timp înaintea primelor hieroglife, existaseră războaie şi migraţii, descoperiri şi împliniri, ale căror consecinţe se propagau în întreg continuumul spaţio-temporal. Patrula trebuia să le cunoască, iar stabilirea cursului lor constituia una dintre sarcinile specialistului.

„Dincolo de toate, Keith îmi era prieten."

Everard scoase pipa din gură.

— Bine, Cynthia, rosti el. Povesteşte-mi ce s-a întâmplat.

2

Glasul cel subţire era răguşit; gâtlejul femeii se uscase de emoţie.

— Urmărea migraţia diferitelor triburi ariene, care sunt foarte obscure. Trebuie să porneşti dintr-un punct în care istoria este cunoscută cu precizie şi să acţionezi regresiv. În această ultimă misiune, Keith mergea în Persia, în anul 558 î.e.n. Asta, spunea el, era aproape de sfârşitul perioadei mezilor. Urma să chestioneze oamenii, să le afle tradiţiile, apoi să se deplaseze la un moment anterior, şi tot aşa... Dar tu trebuie să cunoşti toate astea. L-ai ajutat odată, înainte de a ne întâlni. Vorbea adesea despre episodul acela.

— L-am însoţit doar din motive de securitate, ridică din umeri Everard. Studia migraţia preistorică a unei cete de la Don peste munţii Hindu-Kush din Afghanistan. I-am spus căpeteniei că eram vânători nomazi, i-am cerut ospitalitate şi am însoţit convoiul de căruţe timp de câteva săptămâni. A fost interesant.

Îşi aminti stepele şi cerul enorm, un galop furtunos după o antilopă, un ospăţ la focul de tabără şi o fată al cărei păr păstrase izul dulce-amărui al fumului de lemn ars. O vreme îşi dorise să fi putut trăi şi muri ca unul dintre membrii acelui trib.

— Keith s-a dus singur de data asta, continuă Cynthia. Totdeauna există penurie de personal în ramura asta şi, de altfel, bănuiesc în întreaga Patrulă. Sunt multe milenii de cercetat şi puţine vieţi de om cu care să se facă totul. Nu era prima dată că pleca singur. Întotdeauna mi-a fost frică să-l las, dar el

spunea că...îmbrăcat ca un păstor rătăcitor, cu nimic care să merite a-i fi furat, era mai în siguranţă în munţii Persiei decât traversând Broadway-ul. Numai că de data asta n-a fost!

— Înţeleg, deci, zise Everard repede, că a plecat – acum o săptămână ai spus? – cu intenţia de a-şi aduna informaţiile, de a le raporta dispeceratului de ramură şi de a reveni aici în aceeaşi zi în care v-aţi despărţit. („Doar un orbete cu capul în sac ar fi lăsat să se scurgă mai mult din timpul tău de viaţă fără a fi el însuşi prezent.”) N-a făcut-o însă.

— Exact. Femeia îşi aprinse altă ţigară, de la chiştocul celeilalte. M-am alarmat imediat şi mi-am întrebat şeful ce se întâmplase. A fost amabil, s-a interesat la propria-i persoană de peste o săptămână în avans – azi – şi a aflat că Keith nu revenise. Cei de la dispecerat au spus că nu venise la ei. De aceea am cercetat arhiva de la Cartierul General al mediului. Răspunsul a fost că... că... Keith n-a mai revenit şi nici vreo urmă n-a fost găsită vreodată.

Everard încuviinţă, cu mare atenţie.

— După aceea, bineînţeles, a fost ordonată cercetarea care figurează în evidenţele Cartierului General.

„Timpul variabil determină o mulţime de paradoxuri”, reflectă el pentru a mia oară.

În cazul dispariţiei unui individ, nu era nevoie să-l cauţi, tocmai pentru că, undeva, o mărturie dovedea că făcuseşi acest lucru. Dar cum altfel ai fi avut vreo şansă să-l găseşti? Ai fi putut *eventual* să te întorci în timp şi să schimbi cursul lucrurilor astfel încât să-l găseşti realmente – situaţie în care raportul pe care-l implementaseşi ţi-ar fi înregistrat „dintotdeauna”

succesul şi numai tu singur ai fi cunoscut „anteriorul” adevăr.

Chestiunea putea deveni extrem de încurcată. Nu-i de mirare că Patrula făcea mare caz, chiar şi pentru mici schimbări, care n-ar fi afectat configuraţia principală.

— Biroul nostru i-a anunţat pe băieţii din mediul Persiei, care au trimis o echipă să investigheze zona, anticipă Everard. Ei cunoşteau doar locul aproximativ unde Keith intenţiona să se materializeze, nu-i aşa? Vreau să spun că, o dată ce el nu ştia exact locul în care şi-ar fi putut ascunde maşina temporală, n-a înregistrat coordonatele precise.

Cynthia încuviinţă din cap.

— Nu înţeleg însă de ce n-au găsit maşina după aceea? Indiferent ce i s-ar fi întâmplat lui Keith, ea trebuia să fie undeva prin zonă, în vreo grotă. Ar fi trebuit măcar s-o poată detecta, iar apoi să se întoarcă în timp de acolo şi să-l localizeze pe Keith.

Femeia trase din ţigară cu o violenţă ce-i supse obrajii.

— Au încercat, dar mi s-a zis că-i o regiune sălbatică, accidentată, dificil de cercetat. N-au obţinut nimic. N-au putut găsi nici urmă. Poate ar fi găsit, dacă ar fi cercetat foarte, foarte pe-ndelete, kilometru cu kilometru, oră cu oră. Dar nu s-au încumetat. Mediul acela este unul critic. Domnul Gordon mi-a arătat analizele. N-am putut înţelege toate simbolurile, dar mi s-a spus că e foarte periculos să te amesteci în secolul acela.

Everard acoperi cu o palmă mare vatra pipei. Căldura ei era cumva reconfortantă. Epocile critice îi dădeau fiori.

— Înţeleg, zise el. N-au avut cum cerceta pe cât de amănunţit ar fi vrut, căci ar fi putut deranja prea mulţi băştinaşi, riscând să le altereze reacţia în momentul declanşării marii crize. Mda... Dar au întreprins chestionări printre localnici?

— Mai mulţi experţi ai Patrulei au încercat timp de câteva săptămâni, timpul persan, însă fără să obţină ceva. Triburile localnice sunt foarte sălbatice şi suspicioase... poate se temeau că agenţii noştri sunt spioni de-ai regelui mezilor, pe care nu-l agreează. Nu, Patrula n-a găsit nici o urmă. Oricum, nu sunt motive să se creadă că şablonul temporal ar fi fost afectat. Sunt convinşi că Keith a fost ucis, iar maşina i-a dispărut cumva. Şi ce contează... Cynthia sări brusc în picioare. Ce mai contează un schelet în plus?

Everard se sculă şi el, o strânse în braţe şi o lăsă să se descarce. În sinea sa, niciodată nu crezuse că avea să fie aşa de rău. Încetase să şi-o mai reamintească, de mai mult de zece ori pe zi; acum însă ea venise la el şi uitarea trebuia reclădită pe de-a-ntregul, de la început.

— N-ar putea cineva să se-ntoarcă în timpul local? imploră ea. N-ar putea face un salt în urmă cu o săptămână, doar cât să-i spună să nu plece? Cer prea mult? Ce monştri sunt cei care au creat legea care să interzică asta?

— Nu sunt monştri, ci nişte oameni obişnuiţi, spuse Everard. Dac-am începe să ne dedublăm în propriul nostru trecut, ca să ne cârpăcim destinele personale, în scurt timp ne-am încurca în aşa hal, încât nici unul dintre noi n-ar mai exista.

— Dar într-un milion de ani, sau mai mult... trebuie să existe şi excepţii!

Everard nu răspunse. Ştia că existau excepţii. După cum ştia că Keith Denison nu se va număra printre ele. Patrula nu era alcătuită din sfinţi, totuşi membrii ei nu îndrăzneau să-şi strice propria lege de dragul scopurilor personale. Suportai pierderile, ca orice altă oaste, închinai un pahar în amintirea răposaţilor şi nu te întorceai în timp ca să-i priveşti pe când erau în viaţă.

Cynthia se desprinse din braţele lui, se întoarse după pahar şi-l dădu peste cap. Buclele blonde i se învolburară peste faţă.

— Îmi pare rău, spuse ea. Scoase o batistă şi-şi şterse ochii. Nu-ncerc să te impresionez.

— Ştiu.

Femeia privi în podea.

— Ai putea-ncerca să-l ajuţi pe Keith. Agenţii obişnuiţi au abandonat, dar tu ai putea-ncerca.

Era un apel căruia el nu i se putea împotrivi.

— Aş putea, încuviinţă din cap. S-ar putea să nu reuşesc. Evidenţele actuale arată că, dacă am încercat, am ratat. În plus, nu este agreată nici un fel de alterare a continuumului spaţio-temporal, nici măcar una lipsită de importanţă ca asta.

— Pentru Keith nu-i lipsită de importanţă.

— Ştii, Cyn, te numeri printre puţinele femei care ar vorbi aşa. Majoritatea ar fi zis: „nu-i lipsită de importanţă pentru mine.”

Ochii ei îi prinseră privirea şi, pentru un moment, fu foarte tăcută. Apoi şopti:

— Îmi pare rău, Manse. Nu mi-am dat seama... Am crezut că după atâta timp, ai...

— Ce tot spui? se apără el.

— Psihiatrii Patrulei nu te pot ajuta cu nimic? Dacă

ne pot condiţiona astfel încât să nu putem spune nici unei persoane neautorizate despre existenţa deplasării temporale, aş fi crezut că-i de asemenea posibil să te decondiţioneze de...

— Termină, spuse Everard cu asprime. O vreme îşi roase muştiucul pipei după care vorbi: Uite ce-i, am una sau două idei care se poate să nu fi fost încercate. Dacă există vreo cale de a-l salva pe Keith, îl vei avea înapoi mâine până la amiază.

— Nu mă poţi deplasa temporal până în clipa aceea, Manse?

Începuse să tremure.

— Aş putea, zise el, însă n-o s-o fac. Într-un fel sau altul, va trebui să fii odihnită mâine. Acum te duc acasă şi vreau să te văd înghiţind un somnifer. După aceea mă-ntorc aici şi analizez situaţia. Îşi strâmbă gura într-un soi de rânjet. Termină cu lacrimile, da? Ţi-am spus că trebuie să mă gândesc.

— Manse... Mâinile femeii le cuprinseră pe ale sale.

El încercă o neaşteptată undă de speranţă, pentru care se blestemă.

3

În toamna anului 542 î.e.n., un bărbat coborî singur din munţi în valea Kur. Călărea un jugan roib arătos, mai voinic decât majoritatea cailor, ceea ce, oriunde în altă parte, ar fi fost o invitaţie pentru bandiţi. Marele Rege însă impusese o asemenea ordine, încât se spunea că o fecioară cu un sac de aur putea străbate nevătămată întreaga Persie. Era unul din motivele pentru care Manse Everard alesese saltul aici, la şaisprezece ani după destinaţia temporală a lui Keith Denison.

Un alt motiv era acela de a ajunge mult după stingerea oricărei rumori pe care călătorul temporal ar fi putut-o stârni în anul 558. Oricare ar fi fost adevărul despre soarta lui Keith, abordarea ocolită putea fi încununată de mai mult succes; cel puţin metodele directe dăduseră greş.

În sfârşit, conform biroului mediului ahemenid, toamna lui 542 era prima perioadă de calm relativ ulterioară dispariţiei. Anii 558-553 fuseseră de cumpănă, regele Kuru-sh al Anshanului (cel pe care viitorul avea să-l cunoască drept Koresh sau Cirus al II-lea cel Mare) fiind în relaţii tot mai proaste cu suzeranul său med, Astyages. Urmaseră trei ani de revoltă a lui Cirus, războiul civil frământând imperiul, pentru ca în final perşii să-şi biruie vecinii din nord. Imediat după aceea însă, Cirus trebuise să înfrunte contrarevoltele, precum şi incursiunile turanilor; fuseseră necesari patru ani pentru înăbuşirea conflictelor şi extinderea autorităţii spre răsărit. Acest lucru îi alarmase pe confraţii săi monarhi: Babilon, Egipt, Lidia şi Sparta formaseră o coaliţie menită să-l

distrugă, iar regele Cresus al Lidiei condusese o invazie în 546. Lidienii fuseseră înfrânţi şi ţara transformată în satrapie, dar se revoltaseră şi trebuiseră din nou domoliţi. De asemenea, trebuia rezolvată problema coloniilor greceşti generatoare de tulburări –Ionia, Caria şi Licia. În vreme ce generalii săi se ocupau de toate acestea în vest, Cirus însuşi era nevoit să se războiască în est, respingând barbarii care îi incendiau oraşele.

Acum era un respiro. Cilicia urma să cedeze fără luptă, văzând că celelalte cuceriri persane erau guvernate într-un spirit de omenie şi toleranţă faţă de tradiţiile locale aşa cum lumea nu cunoscuse încă. Cirus avea să lase marşurile din est în seama nobililor săi şi să se dedice consolidării cuceririlor. Războiul cu Babilonul nu avea să fie reluat, iar Mesopotamia urma să fie obţinută abia în 539. Cirus avea să aibă după aceea o altă perioadă de pace, până ce barbarii vor fi devenit prea puternici dincolo de Marea Aral, iar suveranul va fi pornit împotriva lor, găsindu-şi sfârşitul.

Everard pătrunse în Pasargadae[8] ca într-o primăvară a speranţei.

Desigur, nu orice epocă s-ar fi pretat la asemenea metafore bombastice. Everard străbătu kilometri de drum în lungul cărora ţăranii se aplecau peste seceri, încărcând carele nevopsite şi scârţâitoare trase de boi, cu ţărâna spulberată de pe mirişti intrându-i în ochi. Copii zdrenţăroşi îşi sugeau degetele lângă bordeiele de pământ, fără ferestre, holbându-se la el. Un pui de găină cârâi, alergând încoace şi-ncolo pe drum, până ce curierul regal în galop care-l speriase

[8] Capitala Persiei înainte de Persepolis.

fu departe, iar puiul rămase mort în praf. O patrulă de lăncieri trecu la trap, pitoresc echipaţi în pantaloni largi şi armuri cu solzi, coifuri împodobite cu ţinte ori cu pene şi mantii cu dungi strălucitoare. În acelaşi timp, erau prăfuiţi şi transpiraţi, aruncându-şi glume vulgare. În spatele zidurilor de cărămizi din lut ars se aflau locuinţele aristocraţilor, mari şi cu grădini minunate. Cu toate acestea, o astfel de economie nu putea susţine multe asemenea proprietăţi. Pasargadae era în proporţie de nouăzeci la sută o aşezare orientală cu ulicioare înguste şi întortocheate, mărginite de cocioabe, turbane slinoase şi robe murdare, negustori răcnind prin bazaruri, cerşetori etalându-şi plăgile, comercianţi conducând convoaie de cămile roase de chingi şi măgari copleşiţi de poveri, câini căţărându-se pe mormanele de gunoaie, muzică de tavernă ce te trimitea cu gândul la o pisică vârâtă în maşina de spălat, bărbaţi rotindu-şi braţele şi răcnind înjurături – oare de unde s-or fi născut poveştile despre enigmaticul Orient?

— Milostiveşte-te, stăpâne, fă-ţi pomană întru iubirea Luminii! Milostiveşte-te, şi Mithra va surâde asupră-ţi!

— Priveşte, nobile! Jur pe barba părintelui meu că nu s-a pomenit lucrare mai măiastră a unor mâini mai iscusite decât acest căpăstru pe care ţi-l ofer, preafericite, pentru un fleac de...

— Pe-aici, stăpâne, pe-aici, la doar patru case se află cel mai minunat serai din toată Persia, ba nu, din lumea-ntreagă! Pernele ne sunt umplute cu puf de lebădă, tatăl meu serveşte vin demn de un devi, mama găteşte un pilaf a cărui faimă s-a-ntins până la

fruntariile lumii, iar surorile mele sunt trei Luni ale desfătării, ale tale pentru numai...

Everard ignoră vacarmul cetei de puştani care-l flancaseră. Unul dintre ei i se atârnă de gleznă; înjură şi smuci piciorul, iar băiatul rânji obraznic. Spera să nu fie nevoie să înnopteze la vreun han; perşii erau mai curaţi decât majoritatea popoarelor vremii, dar existau diverse insecte.

Încercă să nu se simtă lipsit de apărare. În mod normal, un agent al Patrulei păstra un as în mânecă – de obicei, un pistol paralizator din secolul XXX, pitit sub haină, şi un miniradio, pentru a-şi chema maşina antigravitaţională ascunsă în spaţiu-timp, nu însă şi atunci când era posibil să fie percheziţionat. Everard purta îmbrăcăminte grecească: tunică, sandale şi manta lungă de lână, sabie la brâu, coif şi scut atârnat de crupa calului; doar oţelul era anacronic. Dacă dădea de necaz, nu putea apela la nici un birou local, întrucât această epocă de tranziţie, relativ săracă şi turbulentă, nu atrăsese traficul temporal; cea mai apropiată unitate a Patrulei era în biroul de mediu din Persepolis, la o generaţie în viitor.

Pe măsură ce înainta, străzile se lărgiră, bazarurile se răriră şi casele deveniră mai mari. În sfârşit, pătrunse într-o piaţă străjuită de patru palate. Deasupra zidurilor lor exterioare putea zări pomii tunşi. Gărzile, tineri zvelţi cu arme uşoare, şedeau pe vine, sprijiniţi pe călcâie; poziţia de drepţi încă nu fusese inventată. Se ridicară însă, încordând arcurile, când Everard se apropie. Ar fi putut traversa piaţa pur şi simplu, însă schimbă direcţia şi-l salută pe un flăcău cu aspect de comandant:

— Salutări, nobile domn, şi soarele să-şi pogoare

strălucirea asupră-ţi! Persana învăţată într-o oră de hipnoză îi venea pe buze fără efort. Caut ospitalitatea unui bărbat de seamă, care să plece urechea la bietele-mi poveşti de călătorie prin meleaguri îndepărtate.

— Multe zile să-ţi numere viaţa! zise străjerul.

Everard îşi aminti că nu trebuia să ofere bacşiş; perşii clanurilor lui Cirus erau oameni viguroşi şi mândri, vânători, ciobani şi războinici. Toţi vorbeau cu o politeţe demnă, caracteristică genotipului lor de-a lungul istoriei.

— Servesc lui Cresus lidianul, supusul Marelui Rege. El nu va refuza să-l găzduiască pe...

— Meandru din Atena, completă Everard.

Era un nume ce-i explica osatura masivă, tenul deschis şi părul scurt. Fusese, totuşi, silit să-şi aplice un barbişon scurt. Herodot nu fusese primul călător grec, aşadar, un atenian nu avea să apară prea straniu. Totodată, cu jumătate de secol înainte de Maraton, europenii erau încă îndeajuns de rari pe aici pentru a stârni interesul.

Fu chemat un sclav, care luă legătura cu stăpânul slugilor, care trimise un alt sclav care-l invită pe străin înăuntru. Grădina dinapoia porţii era pe-atât de răcoroasă şi verde pe cât sperase; aici nu exista pericolul de a-i fi ceva furat din bagaje, mâncarea şi băutura erau bune şi, cu siguranţă, Cresus însuşi avea să stea de vorbă cu oaspetele, mai târziu. „Jucăm la noroc, flăcăule”, îşi zise Everard şi acceptă baia fierbinte, uleiurile parfumate, straiele curate, curmalele şi vinul ce-i fură aduse în odaia sa auster mobilată. Instalat pe divan şi admirând priveliştea, încântătoare, simţea că-i lipsea doar un trabuc.

Desigur, dintre lucrurile posibile.
Şi dacă Keith nu murise...
— Draci fripţi, mormăi Everard. Încetează, da?

4

După apusul soarelui, se lăsă răcoare. Lămpile fură aprinse cu mare ceremonie, focul fiind sacru, şi jăraticul fu aţâţat în vase. Un sclav se prosternă, anunţând servirea cinei. Everard îl însoţi printr-un coridor lung, cu picturi murale înfăţişând Soarele şi Taurul lui Mithra, trecu de doi străjeri cu suliţe şi pătrunse într-o încăpere mică, luminată strălucitor, cu aromă dulceagă de tămâie şi covoare moi. Două divane erau pregătite în stil grecesc lângă o masă acoperită cu vase ne-elenice de argint şi aur. Sclavi aşteptau neclintiţi în unghere şi printr-o uşă tainică răzbăteau acorduri de instrumente chineze.

Cresus de Lidia înclină din cap cu graţie. Cândva fusese un bărbat chipeş, cu trăsături regulate, însă părea să fi îmbătrânit mult în cei câţiva ani scurşi de când bogăţia şi puterea îi deveniseră proverbiale. Cu barbă încărunţită şi păr lung, purta o hlamidă grecească, însă se rujase în maniera persană.

— Fericire, Meandru din Atena, spuse el în greceşte şi-şi înălţă faţa.

Everard îl sărută pe obraz, cum se cădea. Era un mod elegant din partea lui Cresus de a subînţelege că rangul lui Meandru îi era inferior, chiar dacă el mâncase usturoi.

— Fericire, stăpâne! Îţi mulţumesc pentru bunătate.

— Această cină intimă nu trebuie să te facă să te simţi înjosit, spuse ex-regele. Mă gândeam doar... Şovăi. Dintotdeauna m-am considerat aproape înrudit cu grecii, şi am putea discuta serios...

— Stăpânul mă onorează mai mult decât mi se cuvine.

Parcurseră ritualurile obişnuite şi, în cele din urmă, trecură la masă. Everard înşiră o istorioară înflorită despre călătoriile sale; la răstimpuri, Cresus punea câte o întrebare neaşteptat de abilă, însă un agent al Patrulei învăţa repede cum să evite astfel de tertipuri.

— Într-adevăr, vremurile se schimbă, ferice de tine că vii în zorii unei noi ere, zise Cresus. Nicicând n-a cunoscut lumea un rege mai glorios decât...

Continuă pe aceeaşi temă, cuvintele fiind, fără îndoială, rostite pentru urechile acelor servitori care erau şi spioni regali. Întâmplător însă era purul adevăr.

— Zeii înşişi i-au fost prielnici regelui nostru, îi dădea înainte Cresus. Dacă aş fi ştiut cum l-au apărat – în adevăr, vreau să spun, nu povestea despre care crezusem că era la mijloc –, nicicând n-aş fi îndrăznit să stau împotrivă-i, pentru că, neîndoielnic, este dintre Cei Aleşi.

Everard continua s-o facă pe grecul, îndoind vinul cu apă şi dorindu-şi să nu fi ales o naţionalitate atât de temperată.

— Care poveste anume, stăpâne? Eu ştiam doar că Marele Rege este fiul lui Cambise, care a stăpânit această provincie ca vasal al medului Astyages. Este mai mult decât atât?

Cresus se apleacă înainte. În lumina nesigură, ochii săi luceau straniu, un amestec de teroare şi entuziasm demult uitate în epoca lui Everard.

— Ascultă şi du vorba alor tăi, rosti el. Astyages şi-a măritat fiica, pe Mandane, cu Cambise, întrucât avea ştiinţă că perşii erau nemulţumiţi sub greul său jug şi dorea să-i lege pe conducătorii lor de casa sa. Însă

Cambise s-a îmbolnăvit şi a slăbit. Dacă el murea şi fiul lui, Cirus, suia pe tronul Anshanului, ar fi urmat o regenţă supărătoare a nobililor perşi neaserviţi lui Astyages. Totodată, visele l-au avertizat pe regele med că Cirus va însemna sfârşitul stăpânirii sale. De aceea, Astyages i-a poruncit rudei sale, mâna dreaptă a regelui, Aurvagauş (Cresus transformă numele în Harpagus, la fel cum eleniza toate numele locale), să se descotorosească de prinţ. Harpagus a luat copilul, în ciuda împotrivirii reginei Mandane. Cambise era prea bolnav pentru a o ajuta şi nici Persia nu se putea răscula fără a fi fost pregătită. Harpagus n-a putut însă înfăptui crima. A schimbat prinţul cu fiul născut mort al unui păstor din munţi, pe care-l pusese să jure că va ţine taina. Pruncul mort a fost înfăşurat în haine regale şi abandonat pe coasta unui deal. După aceea, au fost convocaţi ca martori oficialii curţii mede şi pruncul a fost îngropat. Stăpânul nostru Cirus a crescut ca păstor. Cambise a mai trăit încă douăzeci de ani, fără a mai zămisli vreun fiu, fără a fi îndeajuns de puternic el însuşi ca să-l răzbune pe primul născut. I se apropiase ceasul morţii şi nu avea un urmaş căruia perşii să se simtă obligaţi a i se supune. Încă o dată, Astyages s-a temut de tulburări. Atunci a apărut Cirus şi obârşia i-a fost cunoscută prin felurite semne. Regretând ce făcuse, Astyages l-a primit bucuros şi l-a confirmat ca moştenitor al lui Cambise. Cirus a rămas vasal vreme de cinci ani, însă găsea tirania mezilor tot mai odioasă. Harpagus din Ecbatana avea şi el de răzbunat ceva înfiorător. Drept pedeapsă pentru nesupunerea sa în întâmplarea cu Cirus, Astyages îl pusese să-şi devoreze propriul său fiu. De aceea,

Harpagus a uneltit cu unii nobili mezi, care l-au ales pe Cirus conducător. Persia s-a răsculat şi, după trei ani de război, Cirus s-a înscăunat stăpân peste cele două popoare. Fireşte, multe altele s-au adăugat apoi. Când şi-au mai arătat zeii voinţa atât de limpede?

O vreme Everard rămase tăcut pe divan. Auzea foşnetul frunzelor tomnatice sub vântul rece ce sufla-n grădină.

— E adevărul curat, fără scorneli fanteziste?

— Mi s-a confirmat de multe ori de când m-am alăturat curţii persane. Regele însuşi mi l-a garantat, ca şi Harpagus şi alţii direct implicaţi.

Lidianul nu putea minţi citând mărturia regelui său; nobilii perşi erau fanatici în privinţa sincerităţii. Totuşi Everard nu mai auzise ceva atât de incredibil în toată cariera sa de agent al Patrulei. Era chiar povestea consemnată de Herodot – putea fi găsită, cu mici modificări, în *Shah Nameh* – şi oricine o putea identifica drept mitul tipic al eroului. În esenţă, aceeaşi poveste fusese istorisită despre Moise, Romulus, Sigurd şi o sută de oameni celebri. Nu exista nici un motiv să o crezi adevărată, nici un motiv să te-ndoieşti că Cirus crescuse în casa tatălui său, îi succedase ereditar la tron şi se revoltase din motivele obişnuite.

Numai că existau martori oculari care jurau pentru această poveste neverosimilă!

Aici se ascundea un mister, dar Everard avea un scop precis. După ce se minună corespunzător, călăuzi conversaţia până ce putu spune:

— Am auzit zvonindu-se că acum şaisprezece ani, un străin a intrat în Pasargadae, înveşmântat ca un

păstor sărman, fiind însă un mag ce a înfăptuit miracole. Se poate să fi murit aici. Are graţioasa mea gazdă vreo ştiinţă despre acestea?

Aşteptă apoi, încordat. Îl încerca bănuiala că Keith nu fusese ucis de vreun muntean, nu-şi frânsese gâtul căzând de pe vreo stâncă şi nu dăduse de bucluc în nici un alt fel similar. Într-un asemenea caz, maşina temporală ar fi trebuit să se afle în preajmă când Patrula cercetase zona. Poate că nu cercetaseră prea amănunţit regiunea pentru a-l găsi pe însuşi Denison, însă cum ar fi putut o maşină temporală scăpa detectoarelor Patrulei?

Deci, gândi Everard, se întâmplase ceva mai complicat. Iar dacă Keith ar fi supravieţuit, ar fi venit aici, în civilizaţie.

— Acum şaisprezece ani? Cresus se trase de barbă. Nu eram aici pe atunci. În orice caz, ţara era plină de semne, pentru că atunci a coborât Cirus din munţi şi a luat de drept coroana Anshanului. Nu, Meandru, nu ştiu nimic despre asta.

— Eram dornic să-l găsesc pe acest om, spuse Everard, pentru că un oracol... – şi înşiră o poveste fantasmagorică.

— Poţi întreba servitorii şi orăşenii, îi sugeră Cresus. Mă voi interesa la Curte, în numele tău. Mai rămâi aici o vreme, nu? Poate că însuşi regele va dori să te vadă. Îl interesează toţi străinii.

Conversaţia se sfârşi curând după aceea. Cu un zâmbet mai mult acru, Cresus explică faptul că în tradiţia persană te culcai devreme, te trezeai devreme, iar el trebuia să fie în zori la palatul regal. Un sclav îl conduse pe Everard înapoi în iatac, unde găsi o fată frumoasă care-l aştepta cu un zâmbet

anticipativ. El ezită o clipă, amintindu-şi de un moment ce avea să urmeze peste 2 400 de ani. Dar – ducă-se naibii! Omul trebuie să primească ce-i oferă zeii, iar aceştia erau o adunătură zgârcită.

5

Nu mult după răsăritul soarelui, o trupă îşi înfrână caii în piaţă, strigând după Meandru atenianul. Everard îşi părăsi micul dejun şi ieşi afară. De deasupra armăsarului sur, îl fixa figura aspră, bărboasă şi acvilină a căpeteniei acelor oşteni numiţi Nemuritorii. Aceştia formau un fundal de cai foindu-se neliniştiţi, mantii şi penaje fâlfâind în vânt, clinchete de metal şi scârţâituri de piele; soarele abia răsărit strălucea în zalele lustruite.

— Eşti chemat de chiliarch, se răsti căpetenia.

De fapt, titlul folosit fusese persan: Comandant al Gărzii şi Mare Vizir al Imperiului.

Everard zăbovi un moment, cântărind situaţia. Muşchii i se încordaseră. Invitaţia nu fusese deloc cordială. Cu greu însă ar fi putut invoca scuza altei întâlniri, stabilite anterior.

— Ascult şi mă supun, zise el. Lăsaţi-mă doar să iau un mic dar din bagaje, ca semn al cinstei ce mi s-a acordat.

— Chiliarchul a spus că trebuie să vii pe dată. Avem un cal pentru tine.

Un oştean cu arc îngenunche, întinzând mâinile ca să poată încăleca, însă Everard sări singur în şa, fără sprijin, un truc util de ştiut în epocile dinaintea inventării scărilor de şa. Căpitanul încuviinţă scurt din cap, îşi răsuci calul şi porni în galop, ieşind din piaţă, pe un drum lat, mărginit de sfincşi şi de casele bogătaşilor. Drumul nu era chiar atât de circulat ca uliţele din bazar; însă destui călăreţi, trăsuri, litiere şi pedeştri se buluceau spre margini. Nemuritorii nu se opreau pentru nimeni. Vuiră prin porţile palatului,

zvârlite în lături din calea lor. Împroşcând prundişul sub copite, ocoliră în goană o pajişte cu fântâni strălucitoare şi opriră zăngănind în faţa aripii vestice.

Palatul din cărămizi vopsite ţipător era situat pe un platou întins, alături de câteva clădiri mai mărunte. Căpitanul sări de pe cal, gesticulă scurt şi urcă o scară de marmură. Everard îl urmă, încadrat de oştenii care-şi scoseseră din şei securile uşoare de luptă. Trecură printre sclavii de casă plecaţi la pământ, îmbrăcaţi în robe şi turbane, dincolo de un şir de coloane roşii şi galbene, pe un coridor pavat cu mozaic a cărui frumuseţe Everard nu avea nici un chef să o aprecieze, apoi pe lângă un grup de gărzi, intrând într-o încăpere cu o cupolă irizată, susţinută de coloane zvelte şi cu mireasma trandafirilor în floare târzie pătrunzând prin ferestrele arcuite.

Acolo, Nemuritorii se plecară. „Ce-i bun pentru ei este bun şi pentru tine, fiule”, gândi Everard şi sărută covorul persan. Bărbatul de pe divan încuviinţă din cap.

— Ridică-te şi apropie-te, rosti el. Aduceţi o pernă pentru grec.

Oştenii luară poziţie în jurul său. Un nubian se zori cu o pernă pe care o aşeză pe podea, la picioarele stăpânului său. Everard se aşeză, cu picioarele încrucişate. Îşi simţea gura uscată.

Chiliarchul, pe care Cresus îl numise Harpagus – din câte-şi amintea Everard –, se aplecă înainte. Pe blana de tigru de pe divan şi cu superba robă roşie pe constituţia-i sfrijită, medul se dovedea a fi un bătrân, cu păr de culoarea fierului, lung până la umeri, şi nas colţuros pe faţa înecată într-o plasă de riduri. Însă ochii isteţi îl cântăreau pe noul-venit.

— Deci tu eşti atenianul, începu el cu accentul aspru al persanilor din nord. În dimineaţa aceasta, nobilul Cresus a vorbit despre sosirea ta şi a pomenit unele lucruri de care te-ai interesat. Întrucât siguranţa statului ar putea fi implicată, voiesc doar să ştiu ce cauţi. Îşi mângâie barba cu o mână strălucind de bijuterii şi zâmbi glacial. S-ar putea chiar, dacă nu-i vorba despre ceva periculos, să-ţi pot fi de ajutor.

Avusese grijă să nu se angajeze în formulele uzuale de salut, să nu ofere trataţii sau orice altceva i-ar fi conferit lui Meandru statutul cvasi-sacru de oaspete. Acesta era un interogatoriu.

— Ce voieşti a şti, stăpâne? întrebă Everard.

Putea foarte bine să-şi imagineze ce anume şi anticiparea îl neliniştea.

— Căutai un mag sub înfăţişarea unui păstor, care a intrat în Pasargadae acum şaisprezece veri şi a înfăptuit miracole. Vocea îi era ameninţătoare şi încordată. De ce şi ce ai mai auzit despre asemenea lucruri? Nu zăbovi să scorneşti o minciună – vorbeşte!

— Mărite stăpân, zise Everard, oracolul din Delphi mi-a dezvăluit că mi-aş putea reface averile, dacă aflu soarta unui păstor care a intrat în capitala Persiei în, ăăă... al treilea an al tiraniei lui Pisistrate. Mai multe n-am ştiut niciodată. Măritul stăpân ştie cât de obscure sunt zicerile oracolelor.

— Hm, hm. Teama i se citi pe chipul slab şi Harpagus făcu semnul crucii, un simbol solar mithraic. Ce ai descoperit până acum?

— Nimic, mărite stăpân. Nimeni n-ar putea spune...

— Minţi! mârâi Harpagus. Toţi grecii sunt mincinoşi. Ai grijă, căci te referi la lucruri primejdioase. Cu cine ai mai vorbit?

Everard observă un tic nervos ce sălta gura chiliarchului. Propriul său stomac simţea un ghem de gheaţă. Întâmplător dăduse peste ceva ce chiliarchul crezuse îngropat în siguranţă, ceva atât de important încât riscul unei certe cu Cresus, care avea obligaţia de a proteja un oaspete, nu mai însemna nimic. Şi cel mai sigur căluş inventat vreodată era jungherul... după ce tortura pe roată şi cleştii vor fi extras cu precizie ce ştia străinul. „Dar ce mama dracului ştiu?”

— Cu nimeni, stăpâne; spuse el răguşit. Nimeni în afară de oracol şi de zeul Soarelui, a cărui voce este oracolul, şi care m-a trimis aici, n-a mai auzit de asta până aseară.

Harpagus inspiră brusc, evident impresionat de invocaţie. Îşi îndreptă apoi umerii şi rosti:

— Avem doar cuvântul tău că nu spionezi secretele statului, cuvântul unui grec, care pretinde că a fost trimis de un oracol. Chiar de te-a trimis zeul cu adevărat, se poate s-o fi făcut ca să te piardă pentru păcatele tale. Vom cerceta în privinţa aceasta. Făcu un semn din cap spre căpitan: Duceţi-l jos. În numele regelui.

„Regele!”

Everard se lumină. Sări în picioare.

— Da, regele! strigă el. Zeul mi-a spus că are să fie un semn... după care trebuie să port cuvântul lui la regele persan!

— Înşfăcaţi-l! răcni Harpagus.

Gărzile se repeziră să-i îndeplinească porunca. Everard sări înapoi, strigând din toate puterile după regele Cirus. N-aveau decât să-l aresteze. Vestea va fi purtată la Curte şi... Doi bărbaţi îl încolţiră la perete, ridicând securile. Alţii împingeau din spate.

Peste coifurile lor îl văzu pe Harpagus săltându-se pe divan.

— Duceţi-l afară şi tăiaţi-i capul! ordonă medul.

— Stăpâne, protestă căpetenia ostaşilor, a chemat regele.

— Ca să-l prindă-n mreje. Îl cunosc acum, este fiul lui Zohak şi trimisul lui Ahriman! Ucideţi-l!

— Nu, staţi! ţipă Everard. Nu vedeţi? Acest vânzător mă va opri să-i spun regelui... Dă-mi drumul, afurisitule!

O mână se încleştă pe braţul său drept. Fusese pregătit să stea câteva ore la închisoare, până când şeful cel mare ar fi aflat şi l-ar fi eliberat, însă lucrurile se precipitaseră. Lansă un croşeu de stânga, stâlcind un nas. Oşteanul se clătină înapoi. Everard îi smulse securea din mână, se răsuci şi pară lovitura unui războinic din stânga.

Nemuritorii atacară. Securea lui Everard zăngăni pe metal, pătrunse şi zdrobi o falangă. Era un bărbat mai solid decât majoritatea celorlalţi, însă nu avea nici cea mai firavă şansă să le reziste. O lovitură şuieră spre capul său. Se refugie în spatele unei coloane din care zburară aşchii. Zări o deschidere; propti o contră, sări peste forma înzăuată care se prăbuşea şi ajunse pe podeaua liberă de sub cupolă. Harpagus alergă spre el, scoţând o spadă de sub robă; era destul de viteaz, bătrânul ticălos. Everard se răsuci să-l întâmpine, astfel că chiliarchul ajunse între el şi gărzi. Securea şi sabia se întâlniră zăngănind. Everard încercă să-l prindă în braţe, deoarece asta i-ar fi împiedicat pe perşi să-şi azvârle armele asupră-i, însă aceştia dădeau roată, căutând să-i cadă în spate. La naiba, ăsta ar fi sfârşitul încă al

unui agent al Patrulei...

— Opriţi! Faţa la pământ! Soseşte regele!

Strigătul se auzi de trei ori. Gărzile încremeniră unde se aflau, se holbară la personajul gigantic care răcnea în cadrul uşii şi se azvârliră pe covor. Harpagus lăsă spada să cadă. Everard aproape că-i reteză capul; apoi, luându-şi seama şi auzind înaintarea grăbită a oştenilor din hol, dădu drumul propriei sale arme. Pentru o clipă, el şi chiliarchul îşi gâfâiră faţă în faţă.

— Deci... a prins de veste... şi a venit... pe dată, gâfâi Everard.

Medul se încordă ca o pisică şi şuieră:

— Ai grijă, atunci! Sunt cu ochii pe tine. Dacă-i otrăveşti mintea, otravă te va aştepta şi pe tine, sau pumnalul...

— Regele! Regele! mugea heraldul.

Everard i se alătură lui Harpagus pe podea.

O trupă de Nemuritori năvăli în încăpere şi formă un culoar către divan. Un şambelan se repezi să arunce o tapiserie specială pe acesta. Apoi îşi făcu apariţia însuşi Cirus, cu paşi lungi şi viguroşi, roba fluturând în jurul său. Urmară câţiva curteni, bărbaţi căliţi, care aveau privilegiul de a purta arme în prezenţa regală, şi un sclav maestru de ceremonii, frângându-şi mâinile, îndărătul lor, de necaz că nu i se dăduse timp să întindă un covor sau să cheme muzicanţii.

Vocea regelui răsună în liniştea încăperii:

— Ce-nseamnă asta? Unde este străinul care m-a chemat?

Everard riscă o privire fugară. Cirus era înalt, cu umeri largi şi trup zvelt; arăta mai vârstnic decât

sugerase relatarea lui Cresus –avea 47 de ani, îşi aminti Everard –, însă se păstrase suplu, după şaisprezece ani de război şi prigoană. Avea chipul îngust şi întunecat, cu ochii căprui, o cicatrice de sabie pe obrazul stâng, nasul drept şi buzele pline. Părul negru, uşor încărunţit, îl purta pieptănat spre spate, iar barba îi era tunsă mai scurt decât cerea tradiţia persană. Era înveşmântat pe cât de simplu îi permitea statutul.

— Unde-i străinul despre care sclavul a alergat să-mi spună?

— Eu sunt acela, Mare Rege, vorbi Everard.

— Ridică-te. Rosteşte-ţi numele.

Everard se ridică şi murmură:

— Bună, Keith.

6

Corzile de viţă de vie se învolburau în jurul pergolei de marmură, aproape ascunzând arcaşii care o înconjurau. Denison se aşeză greoi pe o bancă, privi jocul de lumini şi umbre al frunzelor proiectat pe podea şi spuse ironic:

— Măcar putem ţine discuţia secretă. Limba engleză n-a fost încă inventată. Câteodată m-am gândit că acesta este lucrul cel mai dificil din toată situaţia, să n-am niciodată un minut pentru mine însumi. Tot ce pot face este să-i azvârl pe toţi afară din camera în care mă aflu. Ei însă se ţin aproape, pe după uşă, sub ferestre, veghind, ascultând. Nădăjduiesc ca drăguţele lor de suflete loiale să se perpelească.

— Nici intimitatea nu s-a inventat încă, îi aminti Everard. Iar de-a lungul istoriei, personajele celebre ca tine n-au avut niciodată parte de prea multă intimitate.

Denison ridică o figură obosită.

— Tot vreau să te întreb ce mai face Cynthia, dar, desigur, pentru ea n-a trecut – nu va trece –prea mult. O săptămână, probabil. Ai adus cumva şi nişte ţigări?

— Le-am lăsat în maşină. Mi-am închipuit c-o să am destule necazuri şi fără să mai explic ce-i cu ele. Nu m-am aşteptat deloc să te găsesc şef peste toată şandramaua.

— N-a fost intenţia mea, ridică din umeri Denison. A fost o chestie de-a dreptul incredibilă! Paradoxurile temporale...

— Ce s-a întâmplat?

Denison se frecă la ochi şi căscă.

— M-am trezit prins în angrenajele locale. Ştii, câteodată, tot ce a fost mi se pare ireal, ca un vis. Au existat vreodată asemenea lucruri precum creştinătatea, contrapunctul muzical sau Carta Drepturilor? Să nu mai vorbesc de toţi oamenii pe care i-am cunoscut. Tu însuţi nu faci parte din peisaj, Manse, mă tot aştept să mă trezesc. Ei bine, lasă-mă să-mi amintesc. Ştii care era situaţia? Mezii şi perşii sunt destul de înrudiţi, rasial şi cultural, numai că mezii erau învingătorii pe atunci şi preluaseră o mulţime de obiceiuri de la asirieni, pe care perşii nu le priveau cu ochi buni. Noi suntem în majoritate agricultori şi, bineînţeles, nu-i corect să fim vasali...

Clipi repede din ochi şi se strâmbă.

— Iar am luat-o razna! Cum adică „noi"? În orice caz, Persia era tulburată. Regele Astyages al Mediei poruncise uciderea micului prinţ Cirus în urmă cu douăzeci de ani, însă acum regreta, căci tatăl lui Cirus era pe moarte şi disputa asupra succesiunii putea degenera în război civil. Ei bine, atunci am apărut eu în munţi. Trebuia să caut puţin, şi-n spaţiu, şi-n timp – săltând prin câteva zile şi mai mulţi kilometri – ca să găsesc o ascunzătoare bună pentru maşină. De aceea, Patrula n-a putut-o localiza... pe de o parte. Până la urmă am pitit-o într-o grotă şi am pornit pe jos, însă pe loc am şi dat de necaz. O armată a mezilor se deplasa prin regiune, pentru a descuraja eventuale mişcări ale perşilor. Un cercetaş m-a văzut apărând şi mi-a luat urma – primul lucru de care mi-am dat seama a fost că eram capturat, iar căpetenia lor mă interoga ce-i cu vrăjitoria pe care o aveam în peşteră. Oamenii mă luau drept un soi de

magician şi nutreau un considerabil sentiment de teamă şi respect, însă în acelaşi timp se temeau să nu-şi dea frica pe faţă. Fireşte, vestea s-a împrăştiat ca un foc de paie printre soldaţi şi în toată ţara. Curând, toată suflarea ştia că un străin apăruse în împrejurări neobişnuite. Generalul lor era însuşi Harpagus, un diavol deştept şi fără scrupule, ceva ce n-am mai văzut. S-a gândit că m-ar putea folosi. Mi-a poruncit să-i arăt cum merge bidiviul meu fermecat, însă nu mi-a permis să-l încalec. Am avut totuşi ocazia să-l cuplez pe magistrala temporală. De aceea grupul de cercetare n-a putut găsi maşina. A rămas în secolul ăsta doar câteva ore, după care probabil c-a şters-o înapoi, la începuturi.

— Bună treabă, spuse Everard.

— Oho, cunoşteam ordinele ce interzic gradul ăsta de anacronism. Dar mă aşteptam, de asemenea, ca Patrula să mă recupereze. Dacă aş fi ştiut că n-o vor face, nu-s sigur c-aş mai fi făcut-o pe bravul agent al Patrulei care se sacrifică pe sine. Aş fi putut să mă agăţ de maşină şi să fac jocul lui Harpagus, până se ivea vreo ocazie să scap pe cont propriu.

Everard îl privi o clipă, posomorât. Keith se schimbase, nu doar ca vârstă, însă anii petrecuţi printre străini îl marcaseră mai profund decât îşi dădea seama.

— Dacă riscai alterarea viitorului, riscai existenţa Cynthiei.

— Da. Da, adevărat. Mi-amintesc că m-am gândit la asta atunci... Cât de demult pare!

Denison se înclină, cu coatele pe genunchi, privind fix paravanul pergolei. Continuă să vorbească, sec:

— Desigur, Harpagus a scuipat flăcări. O vreme am

crezut c-o să mă ucidă. Am fost cărat, legat precum carnea la măcelărie. Însă, după cum îţi spuneam, zvonurile despre mine circulau deja şi nu pierdeau nimic pe măsură ce erau repetate. Harpagus a întrevăzut o ocazie şi mai bună. Mi-a dat de ales: fie trăgeam sforile cu el, fie mi se tăia capul. Ce puteam face? Nici măcar nu s-a pus problema unei alterări a istoriei. Curând, am înţeles că jucam un rol pe care istoria *deja* îl scrisese. Pricepi, Harpagus a mituit un păstor să-i confirme povestea şi m-a prezentat drept Cirus, fiul lui Cambise.

Everard încuviinţă, fără surprindere.

— Ce câştiga din asta?

— Pe atunci, voia doar să susţină stăpânirea medă. Un rege al Anshanului aflat sub papucul său trebuia să-i fie loial lui Astyages, prin asta ajutând să se menţină ordinea în rândul perşilor. Am fost dus de val, prea înspăimântat ca să fac mai mult decât să-i urmez voia, şi sperând încă, minut de minut, că va apărea o navetă a Patrulei care să mă scoată din toată porcăria. Obsesia pentru adevăr a tuturor aristocraţilor persani ne-a ajutat din plin – puţini m-au suspectat de sperjur când am jurat că eu sunt Cirus, deşi îmi închipui că Astyages a închis ochii înaintea discrepanţelor. L-a aranjat pe Harpagus, pedepsindu-l în mod groaznic pentru că nu scăpase de Cirus, aşa cum i se poruncise, chiar dacă Cirus devenise util acum. Dubla ironie a fost că Harpagus chiar urmase porunca, în urmă cu două decenii! Cât despre mine, de-a lungul a cinci ani, m-am scârbit tot mai mult de Astyages. Privind retrospectiv, văd că n-a fost chiar un dulău din infern, însă e cam greu de apreciat, când eşti silit să priveşti cum un om este tras pe

roată. Dornic de răzbunare, Harpagus a plănuit o revoltă, mi-a oferit conducerea ei, iar eu am acceptat.

Denison zâmbi strâmb, şmechereşte.

— La urma urmei, eram Cirus cel Mare, cu un destin de îndeplinit. A fost dificil la început, mezii ne-au bătut iar şi iar, însă am descoperit că-mi place. Nu ca prăpădita aia de treabă din secolul XX, când stai în gaură de şarpe întrebându-te dacă tirul de baraj inamic va înceta vreodată. Sigur că da, războiul este destul de mizerabil şi aici, mai ales dacă eşti un amărât de soldat, când izbucneşte molima, aşa cum se întâmplă mai mereu. Dar când lupţi – pe zei! – lupţi cu propriile tale mâini. Şi mi-am descoperit chiar un talent pentru astfel de lucruri. Am tras nişte clape grozave.

Everard îl privea cum se înviora.

— De pildă atunci când cavaleria lidiană ne depăşise numeric. Am trimis cămilele de povară în avangardă, cu infanteria în spate şi caii la urmă. De cum au simţit un iz de cămilă, mârţoagele lui Cresus au şi luat-o la goană. Din câte ştiu, încă mai fug. L-am ras!

Tăcu brusc, privi o vreme în ochii lui Everard şi-şi muşcă buza.

— Îmi pare rău. Când şi când mi-aduc aminte că acasă n-am fost un ucigaş... mai ales după câte o bătălie, când văd morţii risipiţi şi, cel mai rău, răniţii. Dar n-am avut ce face, Manse! A trebuit să lupt! Întâi a fost rebeliunea. Dacă nu m-aş fi asociat cu Harpagus, cât crezi că aş fi dus-o, personal? Apoi, regatul însuşi. Nu le-am cerut lidienilor să ne atace, şi nici barbarilor din est. Ai văzut vreodată un oraş

prădat de turani? Ei sau noi, iar când noi cucerim pe cineva nu-i mânăm în lanţuri, îşi păstrează pământurile, obiceiurile şi... pentru numele lui Mithra, puteam face altceva?

Everard tăcea, ascultând foşnetul grădinii în bătaia brizei. În cele din urmă, rosti:

— Nu. Te înţeleg. Sper că nu te-ai simţit prea singur.

— M-am obişnuit. Cu Harpagus m-am învăţat vrând-nevrând, însă este interesant. Cresus s-a dovedit a fi un flăcău foarte de treabă. Kobad Magul are nişte idei originale şi este singurul om în viaţă care îndrăzneşte să mă bată la şah. Mai sunt apoi ospeţele, vânătoarea şi femeile. Îi aruncă celuilalt o privire sfidătoare. Ce altceva ai fi vrut să fac?

— Nimic, zise Everard. Şaisprezece ani este mult.

— Pe Cassandane, principala mea soţie, au costat-o multe din necazurile prin care am trecut. Deşi Cynthia – Dumnezeule din cer, Manse!

Se ridică şi-şi lăsă mâinile pe umerii lui Everard. Degetele se încleştară cu o forţă dătătoare de contuzii; ţinuseră securea, arcul şi frâiele vreme de un deceniu şi jumătate.

— Cum ai să mă scoţi de aici? răcni regele perşilor.

7

Everard se sculă, se apropie de marginea podelei şi privi prin sculpturile dantelate, ţinând degetele agăţate-n centură şi capul plecat.

— Nu văd cum...

Denison îşi izbi pumnul în palmă.

— M-am temut de asta! An de an, m-am temut tot mai tare că, dacă Patrula mă va găsi vreodată, va... Trebuie să m-ajuţi.

— Îţi spun că nu pot. Vocea i se frânse. Nu se întoarse. Gândeşte-te! Probabil că te-ai gândit deja. Nu eşti şefuleţul unor barbari păduchioşi, a cărui carieră nu va însemna cine ştie ce peste o sută de ani. Eşti Cirus, întemeietorul Imperiului Persan, un personaj-cheie într-un mediu-cheie. Dacă Cirus dispare, la fel se întâmplă cu tot viitorul! Nu va mai fi fost nici un secol XX care s-o conţină pe Cynthia.

— Eşti sigur?

— M-am documentat înainte să vin aici, şuieră Everard printre fălcile încleştate. Nu te mai amăgi. Îi defavorizăm pe perşi, pentru că au fost odată duşmanii Greciei şi se întâmplă ca unele din cele mai remarcabile trăsături ale culturii noastre să le fi preluat din surse elenice. Dar perşii sunt cel puţin la fel de importanţi! Ai văzut cu ochii tăi. Sigur, sunt cam brutali pentru standardele tale: întreaga epocă este aşa, inclusiv grecii. Nu sunt democraţi, totuşi nu-i poţi învinui că nu reuşesc să facă o invenţie europeană ce depăşeşte întregul lor orizont mental. Ce contează este asta: Persia a fost prima putere cuceritoare care s-a străduit să respecte şi să concilieze cu popoarele preluate. Avea propriile ei

legi, a pacificat un teritoriu destul de mare pentru a deschide contact permanent cu Orientul Îndepărtat, a creat o religie mondială viabilă, zoroastrismul, limitată nu doar la o rasă sau localitate. Poate că nu ştii cât din credinţa şi ritualul creştin are origine mithraică, însă – crede-mă –sunt destule. Să nu mai vorbim de iudaism, pe care tu, Cirus cel Mare, îl vei salva personal. Îţi aminteşti? Vei cuceri Babilonul şi vei permite evreilor care şi-au păstrat identitatea să se întoarcă acasă. Fără tine, ei ar fi înghiţiţi şi pierduţi în îmbulzeala generală, aşa cum au fost deja celelalte zece triburi. Chiar şi în perioada de decadenţă, Imperiul Persan va fi o matrice pentru civilizaţie. Ce au însemnat majoritatea cuceririlor lui Alexandru Macedon, dacă nu chiar preluarea teritoriului persan? Şi acest lucru a răspândit elenismul în toată lumea! Vor fi şi state succesoare Persiei: Pontul, Parţia, Persia lui Firduzi şi Omar şi Hafiz, Iranul timpului nostru şi Iranul unui viitor de dincolo de secolul XX...

Everard se răsuci pe călcâie.

— Dacă renunţi, zise el, mi-i pot imagina construind zigurate, ghicind în măruntaiele păsărilor... şi galopând prin păduri, până în Europa, cu America încă nedescoperită – 3 000 de ani de acum înainte.

Denison se pleoşti.

— Mda. M-am gândit eu.

Se plimbă o vreme, cu mâinile la spate. Chipul întunecat părea că îmbătrâneşte cu fiecare minut.

— Încă treisprezece ani, murmură aproape ca pentru sine. Peste treisprezece ani voi cădea în luptă împotriva nomazilor. Nu ştiu exact cum. Într-un fel sau altul, voi fi forţat de împrejurări. De ce nu? Am fost forţat în tot ce am făcut, vrând-nevrând... În

ciuda a tot ce aş face să-l instruiesc, ştiu că propriul meu fiu, Cambise, va ajunge un incompetent sadic şi va fi nevoie ca Darius să salveze Imperiul – Doamne! Îşi acoperi faţa cu o mânecă fluturătoare. Scuză-mă. Dispreţuiesc cu adevărat autocompătimirea, însă nu mă pot stăpâni.

Everard se aşeză, ferindu-şi ochii. Auzea respiraţia huruind în plămânii lui Denison.

Într-un târziu, regele turnă vin în două potire, se aşeză alături de el pe bancă şi vorbi cu glas sec:

— Îmi pare rău. Acum mă simt mai bine. Şi încă n-am cedat.

— Pot aduce problema ta în atenţia biroului central, zise Everard puţin sarcastic.

— Mulţumesc, amice, replică Denison pe acelaşi ton. Îmi amintesc destul de bine poziţia lor. Suntem dispensabili. Vor interzice accesul vizitatorilor pe întreaga durată a vieţii lui Cirus, ca să nu fiu tentat, şi-mi vor trimite un mesaj amabil. Vor arăta că sunt monarhul absolut al unui popor civilizat, având la dispoziţia sa palate, sclavi, nobili, recolte, bucătari, umorişti, concubine şi terenuri de vânătoare în cantităţi nelimitate, aşa că de ce mă plâng? Nu, Manse, asta trebuie rezolvată între noi.

Everard îşi încleştă pumnii până ce simţi muşcătura unghiilor în palmă.

— Mă pui într-o situaţie a naibii de delicată, Keith.

— Îţi cer doar să te gândeşti la problemă... şi, pe Ahriman, ai s-o faci!

Încă o dată, degetele îi strânseră carnea şi cuceritorul Orientului tună o poruncă. Vechiul Keith n-ar fi folosit niciodată asemenea ton, gândi Everard, cu o pâlpâire de mânie.

„Dacă nu vii acasă, iar Cynthiei i se spune că nu te vei mai întoarce niciodată”, gândi el, „ea ar putea veni să ţi se alăture. Încă o străină în haremul regelui nu va afecta istoria. Dacă însă raportez biroului central înainte s-o văd, şi raportez problema ca fiind insolvabilă, aşa cum şi este, de fapt... atunci, perioada domniei lui Cirus va fi interzisă şi Cynthia n-ar mai putea veni.”

— Am mai trecut prin situaţia asta eu însumi, zise Denison mai calm. Cunosc implicaţiile la fel de bine ca şi tine. Fii atent, ţi-aş putea arăta grota în care maşina mea a staţionat pentru acele câteva ore. Te-ai putea întoarce la momentul în care am apărut, ca să mă previi.

— Nu, clătină din cap Everard. Exclus. Din două motive. Primul este chiar regulamentul împotriva acestor acţiuni, care este corect. În anumite împrejurări s-ar putea face o excepţie, însă mai există şi un al doilea motiv: tu eşti Cirus. N-or să distrugă tot viitorul de dragul unui singur om.

„Oare eu aş face-o, de dragul unei femei? Nu sunt sigur... Cynthia nu trebuie să cunoască faptele. Ar fi mai bine să nu le cunoască. Aş putea uza de autoritatea mea de neataşat, ca să ţin adevărul secret pentru eşaloanele inferioare şi să nu-i spun nimic, doar că Keith a murit irevocabil în împrejurări ce ne-au silit să închidem această perioadă traficului temporal. Va fi mâhnită o vreme, desigur, dar este prea sănătoasă ca să bocească o veşnicie... Sigur, este un truc mizerabil. Dar n-ar fi mai bine, în perspectivă, decât s-o las să vină aici, la un statut servil, şi să-şi împartă bărbatul cu cel puţin o duzină de prinţese cu care politica îl sileşte să se însoare? N-

ar fi mai bine pentru ea să aibă un nou început, printre oamenii ei?”

— Mda, făcu Denison. Am pomenit ideea aia doar ca să scap de ea. Trebuie însă să existe altă modalitate. Acum şaisprezece ani, a existat o situaţie din care au decurs toate celelalte, nu printr-un capriciu uman, ci prin logica pură a evenimentelor. Dacă n-aş fi apărut? N-ar fi putut Harpagus să găsească alt pseudo-Cirus? Identitatea exactă a regelui nu contează. De acord, celălalt Cirus ar fi acţionat diferit de mine într-un milion de detalii de zi cu zi. Dar, dacă nu-i vreun cretin iremediabil, sau vreun maniac –acordă-mi măcar atâta credit –, atunci cariera lui ar fi la fel cu a mea, în toate aspectele importante, cele care au intrat în cărţile de istorie. Ştii asta la fel de bine ca şi mine. Cu excepţia punctelor critice, timpul revine întotdeauna la propria sa formă. Diferenţele minore se estompează în zile sau ani, un feedback negativ. Doar în situaţiile-cheie poate apărea un feedback pozitiv şi efectele să se amplifice cu trecerea timpului, în loc să dispară. Ştii asta!

— Sigur c-o ştiu, zise Everard. Însă, judecând după propria-ţi relatare, apariţia ta în grotă a fost crucială. Ea a determinat ideea lui Harpagus. Fără ea, îmi pot închipui un imperiu med decadent dezmembrându-se, căzând poate pradă Lidiei sau turanilor, deoarece perşilor le-ar fi lipsit soiul de conducere regală prin dreptul divin al naşterii, de care aveau nevoie... Nu. Nu m-aş apropia de acel moment din peşteră fără autorizaţie de la nivelul inferior unui danellian.

Denison îl privi peste potirul ridicat, îl coborî şi continuă să-l fixeze. Chipul i se transformă într-al

unui străin. Într-un târziu rosti foarte încet:

— Nu vrei să mă-ntorc, nu?

Everard sări de pe bancă. Lăsă propria cupă să cadă; aceasta răsună pe podea şi vinul şiroi ca sângele.

— Taci! răcni el.

Denison clătină din cap.

— Eu sunt regele. Ridic degetul şi gărzile alea te fac bucăţi.

— Al dracului mod de a-mi obţine ajutorul, mârâi Everard.

Trupul lui Denison tresări. O vreme stătu nemişcat, apoi spuse:

— Îmi pare rău. Nu-ţi dai seama ce şoc... Ah, da, da, n-a fost o viaţă rea. A avut mai multă culoare decât multe altele, iar chestia asta, să fii semizeu, te prinde. Cred că de aceea voi primi lupta, dincolo de Jaxartes, peste treisprezece ani: pentru că nu pot face altceva, cu toţi ochii ăia de leu tânăr aţintiţi asupră-mi. Drace, aş putea chiar crede c-a meritat!

Chipul i se străduia să schiţeze un zâmbet.

— Unele din fetele mele au fost absolut mortale. În plus, mai e şi Cassandane. Am făcut-o principala mea soţie pentru că, într-un mod obscur, îmi aminteşte de Cynthia. Aşa cred. E greu de spus, după atâta timp. Secolul XX nu mi se pare real. Şi găsesc mai multă satisfacţie adevărată într-un cal bun decât într-o maşină sport... ştiu de asemenea că munca mea aici e valoroasă, nu mulţi au parte de asta... Mda. Îmi pare rău că m-am răstit la tine. Ştiu că m-ai ajuta dac-ai îndrăzni. De vreme ce nu-ndrăzneşti, iar eu nu te învinuiesc, nu trebuie să regreţi, de dragul meu.

— Termină, gemu Everard.

I se părea că simţea în creier angrenaje rotindu-se în gol. Deasupra capului vedea plafonul pictat, pe care un tânăr ucidea un taur, iar taurul era Soarele şi Omul. Dincolo de coloane şi de viţa de vie patrulau gărzile, în cămăşi de zale, cu arcurile întinse şi chipurile ca lemnul sculptat. Putea zări aripa haremului, unde o sută sau o mie de tinere se puteau socoti fericite să aştepte plăcerea ocazională a regelui. Dincolo de zidurile oraşului se aflau câmpurile cu recolte, unde ţăranii pregăteau jertfe Maicii Pământ, veche pe acele plaiuri când sosiseră arienii, iar asta se întâmplase într-un trecut întunecat, preistoric. Sus, deasupra zidurilor, se părea că plutesc munţii, bântuiţi de lupi, lei, mistreţi şi demoni. Era un loc prea străin. Everard se crezuse călit la sentimentul de alienare, însă acum dori brusc să fugă şi să se ascundă, înapoi, în secolul său, cu oamenii săi, şi să uite.

— Lasă-mă să consult câţiva asociaţi, vorbi el grijuliu. Putem verifica toată perioada în detaliu. Ar putea exista vreun soi de punct nodal, unde... N-am competenţa să mă descurc de unul singur, Keith. Lasă-mă să mă duc înapoi şi să mă sfătuiesc. Dacă facem ceva, ne vom întoarce... chiar în seara asta.

— Unde ţi-e maşina?

Everard flutură din mână.

— Sus, în munţi.

Denison îşi mângâie barba.

— Nu-mi spui mai multe, da? Înţelept din partea ta. Nu sunt sigur că aş avea încredere în mine, dacă aş şti unde poate fi găsită o maşină temporală.

— N-am vrut să spun asta! strigă Everard.

— Fii pe pace. Să nu ne certăm pentru atâta lucru.

Du-te acasă şi vezi ce poţi face. Vrei o escortă?

— Mai bine nu. Nu-i necesară, nu?

— Nu. Am făcut zona asta mai sigură decât Central Park-ul.

— Puţin spus. Everard îi întinse mâna. Vreau înapoi doar calul. Aş detesta să-l pierd, a fost antrenat special pentru salturi în timp.

Privirile li se încrucişară.

— Mă voi întoarce. În persoană. Indiferent care-i decizia.

— Bine, Manse.

Ieşiră împreună şi parcurseră diversele formalităţi de înştiinţare a gărzilor şi străjerilor porţii. Denison indică un iatac al palatului, spunând că va fi acolo seară de seară, vreme de o săptămână, ca loc de întâlnire. În cele din urmă, Everard sărută picioarele regelui şi, după plecarea acestuia, încălecă şi trecu la pas prin porţile palatului.

Se simţea golit. Nu era chiar nimic de făcut, iar el promisese să revină personal, să-i anunţe regelui sentinţa.

8

Târziu, în acea zi, se afla în munţi, unde cedrii umbreau pâraiele reci şi repezi, iar drumul lăturalnic, pe care cotise, devenise o potecă suitoare, cu făgaşe. Deşi destul de arid, Iranul acestei epoci mai avea încă asemenea păduri. Calul trudea sub el, epuizat. Ar fi trebuit să găsească bordeiul vreunui păstor şi să ceară găzduire, măcar ca să cruţe animalul. Dar nu, avea să fie lună plină, putea merge pe jos dacă va fi nevoit şi va ajunge la maşină înaintea zorilor. Bănuia că nu putea să adoarmă.

Un loc cu iarbă vestejită, lungă, şi fructe în pârg îl îmbie, totuşi, la odihnă. Avea merinde în coburi, un burduf cu vin şi un stomac ce nu căpătase nimic de dimineaţă. Plescăi din limbă către cal şi întoarse.

Ceva îi prinse privirea. Departe, pe drum, razele soarelui la apus luminau un nor de colb. Acesta crescu, chiar în timp ce-l privea. Mai mulţi călăreţi venind în goană îndrăcită. Mesageri ai regelui? Dar de ce, în această zonă? Neliniştea îi încordă nervii. Îşi puse capişonul coifului, apoi chiar coiful pe deasupra şi încheie catarama, atârnă scutul pe braţ şi slăbi sabia scurtă în teacă. Fără îndoială, ceata îl va saluta din fugă, dar...

Vedea acum că erau opt bărbaţi. Aveau cai buni, iar ultimul trăgea după el un şir de armăsari de schimb. Cu toate acestea, animalele erau istovite; sudoarea brăzdase dâre în josul coastelor prăfuite, iar coamele li se lipiseră de grumazuri. Fusese probabil un galop îndelungat. Călăreţii erau îmbrăcaţi normal, în obişnuiţii pantaloni albi, largi, cămăşi, cizme, mantii şi pălării înalte, fără boruri; nu erau curteni sau oşteni

profesionişti, dar nici tâlhari. Erau înarmaţi cu săbii, arcuri şi arcane.

Brusc, Everard recunoscu barba sură din fruntea cetei. Harpagus!

Iar prin colbul învolburat mai putu observa ceva – chiar şi pentru persani, escorta era o adunătură cam aspră la vedere.

— Oho, făcu Everard cu jumătate de gură. Gata cu eticheta!

Gândurile începură să-i alerge prin minte. Nu era vreme pentru teamă, doar pentru gândire. Harpagus nu avea nici un motiv evident să plece în munţi decât acela de a-l prinde pe grecul Meandru. Desigur, într-o curte înţesată de spioni şi flecari, nu-i trebuise mai mult de o oră să afle că regele îi vorbise străinului ca unui egal, într-un grai necunoscut, şi-l lăsase să plece spre nord. Chiar mai puţin avea să-i ia chiliarchului să fabrice un pretext ca să părăsească palatul, să-şi adune ciomăgaşii personali şi să-i dea bătaie. De ce? Pentru că „Cirus” apăruse cândva pe aceste înălţimi, călărind un aparat la care Harpagus râvnise. Nefiind prost, medul nu crezuse probabil niciodată istorioara evazivă pe care i-o servise Keith. Părea rezonabil ca, într-o zi, alt mag din ţara de baştină a regelui să apară; şi, de astă dată, Harpagus n-avea să lase maşinăria să-i scape aşa uşor.

Everard nu mai zăbovi. Îi mai despărţeau doar o sută de metri. Putea zări ochii chiliarchului lucind sub sprâncenele stufoase. Îşi imboldi calul afară de pe drum, peste pajişte.

— Stai! răcni o voce cunoscută din spatele său. Stai, grecule!

Cedrii aruncau umbre lungi peste calul extenuat,

care de abia mai mergea la trap.

— Opreşte sau tragem!... Stai!... trageţi, atunci! Să nu-l ucideţi! În armăsar!

La marginea pădurii, Everard lunecă din şa. Auzi un zbârnâit mânios şi nenumărate bufnituri. Calul gemu. Everard aruncă o privire în urmă; bietul dobitoc căzuse în genunchi. Pe Dumnezeu, cineva o să plătească pentru asta! Însă el era unul, şi ei opt. Se repezi sub copaci. O săgeată izbi un trunchi lângă umărul său stâng.

Alerga aplecat, în zigzag, în crepusculul umed cu miros dulceag. La răstimpuri, câte o ramură joasă îi biciuia faţa. Ar fi putut recurge mai mult la şiretlicuri, existau trucuri algonquiene ce puteau fi încercate de un om hăituit însă cel puţin, solul moale nu făcea zgomot sub sandale. Perşii nu se mai zăreau. Aproape instinctiv, încercaseră să călărească după el. Pocnete, trosnituri şi obscenităţi răcnite-n gura mare umplură aerul, arătând cât de bine le mersese.

În scurt timp, aveau să descalece. Everard înălţă capul şi trase cu urechea. Un mic curs de apă... Se deplasă în direcţia lui, pe o pantă abruptă, presărată cu bolovani. Vânătorii lui nu erau orăşeni neajutoraţi. Măcar unii din ei erau munteni, ai căror ochi puteau citi cele mai mărunte semne ale trecerii sale. Trebuia să-şi piardă urma; apoi putea sta pitit, până ce Harpagus va fi silit să se întoarcă la îndatoririle sale de la curte. Răsuflarea îi deveni aspră în gât. Înapoia sa, vocile se răsteau, pe un ton hotărât, însă nu putu pricepe ce se spunea. Erau prea departe. Iar sângele îi bubuia atât de tare în urechi!

Dacă Harpagus trăsese asupra oaspetelui regelui, atunci cu siguranţă nu intenţiona ca oaspetele să-l

poată pâri vreodată. Capturat, torturat până mărturisea unde era maşina şi cum funcţiona şi, în final, îndurătorul oţel rece – acesta era programul. „Am făcut-o de oaie în aşa măsură, încât ar putea servi ca manual despre cum să nu fii agent al Patrulei”, gândi Everard. „Iar prima regulă este să nu te gândeşti la o fată care nu-i a ta atât de mult, încât să neglijezi precauţiile elementare.”

Ajunse pe marginea unui mal înalt. Sub el, un pârâu se rostogolea spre vale. Aveau să-şi dea seama că ajunsese până aici, însă dilema era în ce direcţie o luase pe cursul râului... şi de fapt, încotro să fie? Simţi mâlul rece şi alunecos pe piele pe când se târî în jos. Mai bine în amonte. Astfel va ajunge mai aproape de maşină, iar Harpagus putea presupune că, cel mai probabil, încerca să ajungă din nou la rege.

Bolovanii îi răneau picioarele, iar apa le amorţea. Copacii formau un zid deasupra ambelor maluri, astfel încât se vedea doar o dungă îngustă de cer, de un albastru ce deveni mai intens pentru o clipă. În înălţimi zbura un vultur. Aerul se răci. Avea totuşi puţin noroc: pârâul se răsucea ca un şarpe în delir, aşa că-şi croise drumul în aşa fel încât nu mai era vizibil de la punctul de pornire. „Merg cam un kilometru”, gândi, „şi poate găsesc vreo creangă mai joasă, de care să mă pot agăţa, aşa încât să nu las urme la ieşire.” Trecură minute lungi.

„Deci iau maşina, mă duc sus şi cer sprijinul şefilor. Ştiu al naibii de bine că n-or să mi-l aprobe. De ce n-ar sacrifica un om, ca să-şi asigure propria existenţă şi toate de care le pasă? Prin urmare, Keith rămâne blocat aici, iar barbarii au să-l ucidă peste

treisprezece ani. Cynthia însă va fi tânără peste treisprezece ani, iar după un atât de lung coşmar al exilului, în care va şti când va muri Keith, va fi singură, o străină într-o epocă interzisă, izolată la curtea terorizată a nebunului Cambise al II-lea. Nu, trebuie să-i ascund adevărul, s-o ţin acasă, cu gândul că Keith este mort. El însuşi ar zice la fel, iar după un an sau doi, va fi din nou fericită. Aş putea s-o învăţ să fie fericită.”

Se oprise, observând pietrele care-i răneau picioarele în încălţări subţiri, corpul care îi tremura, şi zgomotul apei. Dădu apoi un cot şi-i zări pe perşi.

Erau doi, croindu-şi cu greu drum în aval. Evident, capturarea sa însemna destul ca să le învingă prejudecata religioasă de a nu pângări apa râului. Alţi doi mergeau pe deasupra, strecurându-se între copacii ambelor maluri. Unul dintre ei era Harpagus. Săbiile lungi şuierară din teci.

— Stai! strigă chiliarchul. Stai, grecule! Predă-te!

Everard rămase într-o nemişcare de moarte, apa împleticindu-i-se în jurul gleznelor. Cei doi care intraseră în apă să-l întâmpine păreau ireali aici, într-un con de umbră, cu feţele întunecate, astfel încât le putea zări numai straiele albe şi licărul lamelor de sabie. Revelaţia îl surprinse, ca o izbitură în plex: îi zăriseră urmele la pârâu. Se despărţiseră în două; jumătate în fiecare direcţie, alergând mai iute pe teren solid decât se putea el deplasa prin albia râului. Când depăşiseră locul unde ar fi putut el ajunge, reveniră, mai lent, legaţi fiind de cursul apei, însă siguri de prada lor.

— Capturaţi-l viu, le aminti Harpagus. Imobilizaţi-l, dacă trebuie, însă prindeţi-l viu.

Everard mârâi şi se răsuci spre mal.

— Bine, moşule, tu ai vrut-o! zise în engleză.

Cei doi bărbaţi din apă răcniră şi începură să alerge. Unul se împiedică şi căzu cu faţa în jos. Cel din partea opusă se lăsă să lunece pe pantă, pe spate.

Mâlul era lunecos. Everard înfipse în el marginea de jos a scutului şi se trase afară, cu greu. Harpagus îi veni în întâmpinare. Când se apropie, spada lungă a bătrânului şuieră, izbind de sus. Everard înclină capul şi primi lovitura în coif, care zăngăni. Tăişul îi zgârie o parte din obraz şi-i tăie umărul drept, însă nu rău. Simţi o înţepătură doar, iar apoi fu prea ocupat ca să mai simtă ceva.

Nu spera să învingă. Îi va face însă să-l ucidă şi să plătească pentru asta.

Trecu pe iarbă şi înălţă scutul la timp ca să-şi protejeze ochii. Harpagus încercă o lovitură la genunchi. Everard o devie cu propria lui spadă. Sabia medă şuieră. Însă în lupta de aproape, un asiatic cu arme uşoare nu avea nici o şansă împotriva unui hoplit, după cum avea să demonstreze istoria, două generaţii mai târziu. „Pe Cristos”, gândi Everard, „de-aş avea cuirasa şi gambierele, i-aş putea bate pe toţi patru!” Îşi folosea scutul cu măiestrie, punându-l în calea fiecărei lovituri sau fandări, şi tot timpul căuta să se apropie, să pătrundă pe sub sabia mai lungă a lui Harpagus, spre pântecele neprotejat.

Chiliarchul rânji batjocoritor printre mustăţile sure şi încurcate şi sări înapoi. Trăgea de timp, desigur. Stratagema îi reuşi. Ceilalţi trei bărbaţi escaladară malul şi dădură năvală răcnind. Era un atac dezordonat. Superbi luptători individuali, perşii nu

dezvoltaseră niciodată disciplina de trupă a Europei, lucru ce avea să-i piardă, la Maraton şi Gaugamela. Însă trei contra unuia fără armură nu-i dădeau sorţi de izbândă lui Everard.

Se retrase cu spatele într-un intrând al copacilor. Primul bărbat se repezi nesocotit, sabia izbind scutul grecesc. Lama lui Everard zvâcni dindărătul dreptunghiului de bronz. O rezistenţă slabă, oarecum greoaie. Cunoştea din alte timpuri senzaţia aceea; retrase arma şi păşi rapid într-o parte. Persanul căzu, cu viaţa scurgându-i-se. Gemu o dată, înţelese că moare şi-şi înălţă faţa spre cer.

Ciracii săi erau deja pe Everard, unul de fiecare parte. Ramurile ce atârnau făceau arcanele inutile; aveau să fie siliţi să lupte. Everard ţinea la distanţă sabia din stânga cu scutul, rămânându-i astfel expusă coasta dreaptă, însă îşi putea permite, de vreme ce adversarilor li se ordonase să nu-l ucidă. Bărbatul din dreapta îi repezi o lovitură la glezne. Everard sări şi sabia îi şuieră pe sub tălpi, dar cel din stânga împunse jos şi simţi un vag şoc, după care văzu oţelul în pulpa piciorului. Se smuci. O rază a soarelui ce apunea pătrunse printre acele coniferelor şi lumină sângele, făcându-l de un roşu incredibil de strălucitor. Everard simţi piciorul înmuindu-se sub el.

— Aşa, aşa! strigă Harpagus, dând roată la vreo trei metri depărtare. Doborâţi-l!

Everard mârâi peste marginea scutului:

— Treabă pe care şacalul vostru de şef n-are curaj s-o încerce singur, după ce l-am gonit cu coada-ntre picioare!

Calculase bine. Atacul se opri.

— Dacă voi, perşii, trebuie să fiţi câinii unui med,

croncăni el, de ce n-alegeţi unul care să fie bărbat, în locul acestei creaturi care şi-a trădat regele şi acum fuge de un grec care se bate de-unul singur?

Chiar şi în ţinutul acela îndepărtat în spaţiu şi-n timp, un oriental nu putea fi făcut de râs de aşa manieră. Nu pentru că Harpagus ar fi fost vreodată un laş; Everard ştia cât de nedreaptă îi fusese batjocura. Însă chiliarchul scuipă o înjurătură şi se năpusti spre el. Pentru o clipă, Everard avu imaginea ochilor sălbatici pe chipul supt, cu nas coroiat. Aplecat, se repezi înainte. Cei doi perşi ezitară încă o secundă. Fu de ajuns pentru ca Harpagus şi Everard să se întâlnească. Sabia medă se înălţă şi se prăvăli, ricoşând de coiful şi scutul greceşti, şi, şerpuind în lături, tăie din nou în picior. Un fald alb, larg, flutură în faţa ochilor lui Everard. Săltându-şi umerii, repezi spada înainte.

O retrase cu acea crudă răsucire de profesionist care asigură o rană mortală, pivotă pe călcâiul drept şi pară o lovitură cu scutul. Pentru un minut, schimbă lovituri frenetice cu un persan. Cu coada ochiului, îl văzu pe celălalt ocolindu-l să-i cadă în spate. Ei bine, se gândi absent, îl ucisese pe cel periculos pentru Cynthia...

— Opriţi! Staţi!

Strigătul fusese ca un fâlfâit de aer, mai puţin răsunător decât clipocitul pârâului, însă oştenii se retraseră şi-şi coborâră săbiile. Până şi persanul care murea îşi luă privirea de la cer.

Harpagus se chinuia să se ridice, într-o baltă din propriul sânge. Pielea i se învineţise.

— Nu... Opriţi, şopti el. Aşteptaţi. Există un tâlc în asta. Mithra nu m-ar fi doborât dacă nu...

Îl chemă, cu un gest oarecum nobil. Everard lăsă sabia, şchiopătă şi îngenunche lângă chiliarch. Medul se lăsă în braţele sale.

— Eşti din patria regelui, scrâşni el în barba-i însângerată. Nu tăgădui. Dar să ştii... Aurvagauş, fiul lui Şayavarşa... nu este trădător.

Trupul slab se încorda imperios, poruncind parcă morţii să-i aştepte voia.

— Ştiu că îndărătul sosirii regelui au existat forţe... cereşti sau ale infernului, n-am aflat nici până azi. Le-am folosit, l-am folosit, nu pentru mine, ci pentru că jurasem credinţă regelui meu, Astyages, iar el avea nevoie de un... Cirus... de teamă ca regatul să nu se rupă în două. Mai apoi, prin cruzimea sa, Astyages mi-a pierdut jurământul. Eram totuşi un med. Am văzut în Cirus unica speranţă –cea mai bună – a Mediei. Pentru c-a fost un rege bun şi pentru noi, onoarea ce ni se acordă este mai mică doar decât a perşilor... Înţelegi, tu, cel din patria regelui?

Ochii mici se rotiră, încercând să privească în ai lui Everard, însă fără destul control.

— Voiam să te prind, să aflu de la tine unde este maşina şi cum se foloseşte, şi apoi să te ucid... da...însă nu pentru câştigul meu. Pentru regat. M-am temut c-o să-l iei pe rege acasă, căci ştiu că tânjea să plece. Iar de noi ce se va alege? Fii îndurător, căci şi tu trebuie să speri îndurare.

— Voi fi, rosti Everard. Regele va rămâne.

— E bine, oftă Harpagus. Cred că spui adevărul... nu-ndrăznesc să cred altceva... Atunci, mi-am ispăşit vina? Mi-am ispăşit crima ce-am săvârşit-o la vrerea regelui meu – de a fi lăsat un prunc neajutorat pe munte şi a-l fi privit murind? Moartea acelui prinţ... a

dus ţara aproape de ruină...însă am găsit un alt Cirus! Am adus salvarea! Mi-am ispăşit vina?

— Ţi-ai ispăşit-o, zise Everard, întrebându-se câtă iertare îi stătea în putere să ofere.

Harpagus închise ochii.

— Lasă-mă, atunci, grăi ca un palid ecou al unei porunci.

Everard îl aşeză pe pământ şi se îndepărtă şchiopătând. Cei doi perşi îngenunchează lângă stăpânul lor, îndeplinind anumite ritualuri. Al treilea reveni la propria-i contemplaţie. Everard se aşeză sub un copac, rupse o fâşie din mantie şi-şi bandajă rănile. Tăietura de la picior trebuia îngrijită. Cumva, trebuia să ajungă la maşina temporală. N-avea să fie deloc simplu, însă putea s-o facă, iar apoi un medic al Patrulei l-ar fi refăcut în câteva ore, cu ştiinţa medicinei din viitor. Avea să meargă la un birou din vreun mediu obscur, întrucât în secolul XX ar fi stârnit prea multe întrebări.

Iar aşa ceva nu-şi putea permite. Dacă superiorii aflau care-i erau planurile, probabil că i-ar fi interzis să acţioneze.

Răspunsul îi venise nu ca o revelaţie orbitoare, ci precum conştiinţa obosită a unor lucruri pe care se putea foarte bine să le fi avut vreme îndelungată în subconştient. Se lăsă pe spate, trăgându-şi sufletul. Ceilalţi patru perşi sosiră şi li se spuse ce se întâmplase. Cu toţii îl ignorară pe Everard, cu excepţia privirilor în care teroarea se lupta cu mândria, şi făcură semne tainice împotriva răului. Îşi ridicară şeful mort şi tovarăşul pe moarte şi dispărură în pădure. Întunericul se îndesea. Pe undeva ţipă o bufniţă.

9

Marele rege se sculă în capul oaselor. Îndărătul draperiilor se auzise un zgomot.

Regina Cassandane se foi prin somn. Mâna ei subţire atinse faţa bărbatului.

— Ce este, soare al cerului meu? îl întrebă.

— Nu ştiu. Bâjbâi după spada care stătea întotdeauna sub pernă. Nimic important.

Palma ei îi lunecă pe piept.

— Ba este ceva important, şopti ea cuprinsă brusc de tremur. Inima îţi bate ca o tobă de război.

— Rămâi aici.

Păşi după draperii.

Lumina lunii se strecura din cerul purpuriu-închis pe podea, prin fereastra arcuită, reflectându-se, aproape orbitoare, într-o oglindă de bronz. Aerul era rece pe pielea dezgolită.

Un obiect din metal întunecat, al cărui călăreţ apucase două manete şi atingea tastele de control de pe o consolă, lunecă precum o altă umbră. Ateriză pe covor, fără un sunet, iar pasagerul coborî. Era un bărbat masiv, purtând tunică grecească şi coif.

— Keith! suflă el.

— Manse! Denison păşi în lumina lunii. Ai venit!

— Bineînţeles, fornăi Everard sarcastic. Crezi că ne aude cineva? Nu cred c-am fost observat. M-am materializat direct deasupra acoperişului şi am plutit uşurel în jos cu antigravitaţia.

— Gărzile mele sunt imediat după uşă, zise Denison, dar nu intră decât dacă lovesc în gongul acela, sau dacă strig.

— Perfect. Pune ceva pe tine.

Denison îşi lăsă spada. O clipă stătu locului, apoi izbucni:

— Ai vreo soluţie?

— Poate. Poate. Everard îşi mută privirea de la el şi începu să bată darabana pe panoul de control al maşinii. Am o idee care ar putea să meargă sau nu. Voi avea nevoie de ajutorul tău ca s-o duc la îndeplinire. Dacă merge, te poţi duce acasă. Cartierul General va accepta un *fait accompli* şi va închide ochii la orice încălcări ale regulilor. Dacă însă eşuează, va trebui să te întorci în chiar seara asta şi să-ţi trăieşti toată viaţa pe post de Cirus. Poţi face asta?

Denison se înfioră, nu doar din cauza frigului. Pe un ton foarte scăzut, vorbi:

— Cred că da.

— Sunt mai puternic decât tine şi toate armele le voi ţine eu. Dacă este nevoie, am să te aduc cu forţa înapoi aici. Te rog, nu mă sili!

— N-o voi face.

— Să sperăm atunci că nomele[9] vor fi de partea noastră. Haide, îmbracă-te! Îţi explic pe drum. Spune adio acestui an şi crede-mă că nu este „pe curând”. Dacă planul meu funcţionează, nici tu, nici altcineva nu-l va mai vedea vreodată.

Denison, care se întorsese pe jumătate către hainele aruncate într-un colţ, pentru ca sclavul să le înlocuiască înaintea zorilor, se opri.

— Poftim? făcu el.

— Vom încerca să rescriem istoria, zise Everard. Sau poate să repunem în drepturi istoria, aşa cum a fost din capul locului. Nu ştiu. Hai, să-i dăm drumul!

---

[9] Zeităţi reprezentând destinul în mitologia scandinavă.

— Dar...

— Repede, omule, repede! Nu-ţi dai seama că m-am întors în aceeaşi zi în care te-am părăsit, că-n clipa asta eu mă târăsc prin munţi, cu o rană deschisă la picior, doar ca să-ţi păstrez acel timp suplimentar? Mişcă-te!

Denison se aplecă peste el. Chipul îi era în beznă, dar vorbi foarte încet şi clar:

— Sunt dator cu un rămas-bun.

— Cui?

— Lui Cassandane. Mi-a fost soţie aici de – Doamne! –de paisprezece ani! Mi-a născut trei copii şi m-a îngrijit în două rânduri când zăceam pradă febrei şi în o sută de crize de deznădejde, iar odată, când mezii erau la porţile noastre, a condus femeile din Pasargadae afară, să ni se alăture, şi am învins... Dă-mi cinci minute, Manse.

— Bine, bine. Deşi va dura mai mult de atât să trimiţi un eunuc la camera ei şi...

— Este aici.

Denison dispăru în spatele draperiilor patului. O clipă, Everard rămase ca trăsnit. „Te aşteptai să vin în seara asta”, gândi el, „şi sperai să fiu în stare să te iau înapoi la Cynthia. Aşa că ai trimis după Cassandane.”

Iar apoi, când buricele degetelor începuseră să-l doară de tare ce strângea plăselele spadei, se apostrofă: „Mai taci din gură, pui de ipocrit îngâmfat ce eşti!”

Denison reveni repede. Nu scoase o vorbă cât se îmbrăcă şi încălecă locul din spate al maşinii. Everard săltă, camera dispăru şi lumina lunii inundă munţii, jos, departe. O pală rece de vânt dădu târcoale

bărbaţilor din văzduh.

— Acum, la Ecbatana.

Everard aprinse luminile de bord şi ajustă comenzile după notiţele mâzgălite în carneţelul pilotului.

— Ec... Ah, te referi la Hagmatan? Vechea capitală medă? Vocea lui Denison exprima uimire. Dar nu mai este decât o reşedinţă de vară.

— Vreau să zic Ecbatana de acum treizeci şi şase de ani, zise Everard.

— *Poftim?*

— Toţi istoricii din viitor sunt convinşi că povestea copilăriei lui Cirus, aşa cum o relatează Herodot şi perşii, este pură fabulaţie. Ei bine, poate că au dreptate. Poate că experienţele tale aici au fost doar una din acele mici bucle în spaţiu-timp, pe care Patrula caută să le elimine.

— Înţeleg.

— Presupun că ai fost adesea la curtea lui Astyages, pe când îi erai vasal. Călăuzeşte-mă. Îl vrem pe bătrân însuşi, preferabil singur, la vreme de noapte.

— Şaisprezece ani este mult, zise Denison.

— Ce vrei să spui?

— Dacă oricum ai de gând să schimbi trecutul, de ce să mă foloseşti în punctul ăsta? Vino să mă iei pe când eram Cirus de numai un an, îndeajuns de mult ca să cunosc Ecbatana, dar...

— Îmi pare rău, nu. Nu îndrăznesc. Este destul de periculos şi aşa. Dumnezeu ştie unde ar mai putea duce o a doua buclă în destinele lumii. Chiar de ne-ar reuşi, Patrula ne-ar trimite pe amândoi în exil pe vreo planetă pentru că am riscat aşa ceva.

— Ei bine... da. Înţeleg.

— De asemenea, nu eşti genul sinucigaş. Chiar ai vrea ca tu, cel din clipa aceasta, să nu fi existat? Judecă puţin ce ar implica asta.

Terminase setările. Bărbatul din spatele său se cutremură.

— Mithra! făcu Denison. Ai dreptate. Să nu mai vorbim despre subiectul ăsta.

— Atunci îi dăm drumul.

Everard cuplă comanda centrală. Pluteau deasupra unui oraş împrejmuit de ziduri, pe o câmpie necunoscută. Deşi era o noapte cu lună, oraşul apărea doar ca o aglomerare întunecată. Băgă mâna în coburi.

— Să ne punem costumele astea. I-am pus pe flăcăii de la staţia din Mohenjodaro[10] să mi le potrivească pe măsură. Situaţia lor este de asemenea natură, încât adesea au ei înşişi nevoie de acest tip de deghizare.

Aerul şuieră sumbru când maşina se înclină spre sol. Denison întinse un braţ peste umărul lui Everard, indicând ceva.

— Acela e palatul. Dormitorul regal se află acolo, în partea de est...

Era o clădire mai greoaie, mai puţin graţioasă decât succesoarea persană din Pasargadae. În grădina tomnatică, Everard zări o pereche de tauri albi înaripaţi, rămaşi de la asirieni. Observă că ferestrele din faţa sa erau prea înguste pentru a permite intrarea, înjură şi cârmi spre cea mai apropiată uşă. Două santinele călări priviră în sus, văzură ce sosea

[10] Şantier arheologic din Pakistan, lângă fluviul Indus, unde au fost descoperite şase citadele construite succesiv.

şi dădură un strigăt. Caii se cabrară, azvârlindu-i în colb. Maşina lui Everard pulveriză uşa. Un miracol în plus nu avea să afecteze istoria, mai ales când în asemenea evenimente se credea cu tot atâta evlavie ca şi în tabletele de aspirină de acasă, şi poate cu mai mult temei. Lămpile îl călăuziră pe un coridor de-a lungul căruia sclavii şi gărzile urlau terorizaţi. În faţa dormitorului regal, trase spada şi bătu cu mânerul în uşă.

— Este rândul tău, Keith, îi zise. Tu cunoşti versiunea medă a limbii ariene.

— Deschide, Astyages! răcni Denison. Deschide mesagerilor lui Ahuramazda![11]

Întru câtva spre surpriza lui Everard, cel dinăuntru se supuse. Astyages era tot atât de brav ca majoritatea poporului său. Când însă regele – un individ de vârstă mijlocie, bine legat, cu chip aspru – văzu două fiinţe înveşmântate luminos, cu halouri în jurul capetelor şi aripi ca nişte fântâni de lumină pe spate, aşezate pe un tron de fier ce plutea în aer, căzu cu faţa la pământ.

Everard îl auzi pe Denison tunând în cel mai perfect stil de uşa-cortului, uzând de un dialect pe care nu-l putea înţelege:

— Hârdău infam de infamie, mânia cerului este asupră-ţi! Crezi că cel mai mărunt gând, chiar şi tăinuit în întunecimea care i-a dat viaţă, a fost vreodată ascuns Ochiului Zilei? Gândeşti că atotputernicul Ahuramazda ar îngădui o faptă atât de murdară precum ai uneltit...

Everard nu mai asculta. Rătăcea prin propriile sale

[11] Divinitate supremă în religia mazdeană a vechilor perşi, secolul VIII î.e.n., principiu al binelui.

gânduri. Harpagus se afla probabil pe undeva, chiar în acest oraş, plin de tinereţe şi încă neîmpovărat de vină. Acum nu mai avea să poarte niciodată povara aceea. Niciodată nu avea să lase un prunc pe munte şi să se sprijine în suliţă în vreme ce acesta ar plânge şi tremura pentru ca într-un târziu să rămână nemişcat. Se va răzvrăti în viitor, din motive personale, şi va deveni chiliarchul lui Cirus, însă nu va muri în braţele duşmanului, într-o pădure bântuită; iar un anume persan, al cărui nume Everard nu-l ştia, va fi cruţat de sabia unui grec şi de o lentă lunecare în nefiinţă.

„Totuşi, amintirea celor doi oameni pe care i-am ucis este imprimată în celulele creierului meu, pe picior am o cicatrice albă şi subţire, Keith Denison are patruzeci şi şapte de ani şi a învăţat să judece ca un rege."

— ...Află dar, Astyages, că acest prunc, Cirus, este favoritul cerului. Iar cerul este îndurător: ţi s-a dat de ştire că dacă-ţi pătezi sufletul cu sângele-i nevinovat, păcatul nu va fi spălat niciodată. Lasă-l pe Cirus să crească în Anshan, sau arzi în veci la Ahriman! Mithra a vorbit!

Astyages îşi arăta umilinţa, izbindu-şi capul de podea.

— Să mergem, zise Denison în engleză.

Everard sări în munţii persani, peste treizeci şi şapte de ani. Lumina lunii cădea pe cedrii de lângă drum şi pârâu. Era frig şi urla un lup.

Lăsă maşina pe sol, coborî şi începu să se schimbe de costum. Chipul bărbos al lui Denison apăru din mască, având întipărită o expresie stranie.

— Mă-ntreb, zise el şi vocea îi era aproape pierdută

în tăcerea de la poalele munţilor, dacă n-am băgat prea mult frica-n Astyages. Istoria consemnează că, atunci când s-au răzvrătit perşii, s-a luptat cu Cirus trei ani.

— Putem reveni la izbucnirea războiului, să-i servim o viziune care să-l încurajeze să reziste, spuse Everard, silindu-se să pară indiferent, căci simţea stafiile din jur. Totuşi nu cred că are să fie necesar. Nu se va atinge de prinţ, însă când un vasal se răscoală, ei bine, va fi destul de turbat ca să nesocotească ceea ce, atunci, are să i se pară un vis. De asemenea, propriii săi nobili, interesele mede, nu l-ar lăsa să cedeze cu una, cu două. Putem verifica. Nu cumva regele conduce o procesiune, la sărbătorile solstiţiului de iarnă?

— Ba da. Haidem. Repede!

Brusc soarele dogori în jurul lor, din înălţimi, deasupra lui Pasargadae. Ascunseră maşina şi merseră pe jos, doi călători printre atâţia care se scurgeau să sărbătorească aniversarea lui Mithra. Pe drum, se interesară ce se mai întâmplase, explicând că umblaseră mult timp prin străinătăţuri. Răspunsurile îi mulţumiră, până şi în detalii mărunte, pe care memoria lui Denison le înregistrase, deşi cronicile nu le menţionau.

În sfârşit, stătură sub cerul de un albastru îngheţat, printre mii de oameni, şi salutară când Cirus, Marele Rege, trecu călare, însoţit de curtenii de frunte – Kobad, Cresus şi Harpagus, urmat de floarea, pompa şi preoţimea Persiei.

— Este mai tânăr decât eram eu, şopti Denison. Cred că are să fie. Şi un pic mai scund... faţa este cu totul diferită, nu? Va reuşi, însă.

— Vrei să stai la petrecere? întrebă Everard.

Denison se înfăşură în mantie cu un aer amar.

— Nu, să ne întoarcem. A trecut mult timp. Chiar dacă nici nu s-a întâmplat vreodată.

— Mda.

Everard părea mai deprimat decât s-ar fi cuvenit unui salvator victorios.

— Nici nu s-a întâmplat vreodată.

10

Denison părăsi liftul unei clădiri din New York. Fu vag surprins că nu-şi amintise cum arată. Nu-şi putea aminti nici măcar numărul apartamentului, fu nevoit să recurgă la agendă. Detalii, detalii... Încercă să-şi oprească tremuratul.

Cynthia îi deschise uşa de cum ajunse.

— Keith! exclamă ea aproape cu mirare.

El nu putu găsi alte cuvinte:

— Manse te-a avertizat despre mine, nu? Zicea că are s-o facă.

— Da. Nu contează. Nu mi-am dat seama că înfăţişarea ţi s-ar fi schimbat atât de mult. Dar nu contează. Oh, dragule!

Îl trase înăuntru, închise uşa şi i se cuibări în braţe.

Denison privi în jur. Uitase cât de strâmt era. Şi niciodată nu-i plăcuseră gusturile Cynthiei în privinţa decoraţiunilor, deşi îi cedase. Obiceiul de a ceda unei femei, chiar şi de a-i cere părerea, era unul pe care va trebui să-l reînveţe, de la început. Nu va fi uşor.

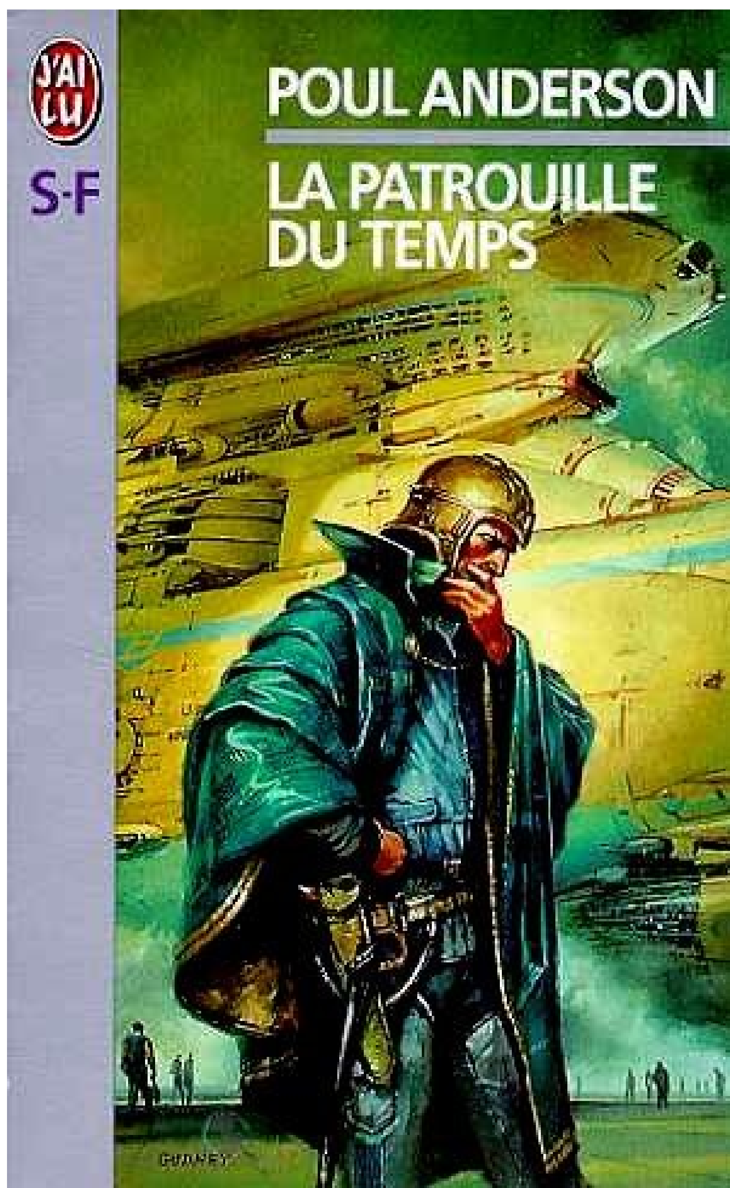
Ea îşi înălţă faţa udă, aşteptând sărutul lui. *Aşa* arăta? Nu-şi mai amintea. După tot timpul ce se scursese, îşi amintise doar că era micuţă şi blondă. Trăise cu ea câteva luni; Cassandane îl numise Luceafărul ei, îi dăruise trei copii şi aşteptase să-i îndeplinească voia paisprezece ani.

— Bine ai venit acasă, Keith, rosti vocea ascuţită şi subţire.

„Acasă!” gândi el. „Zeilor!”

CASCADELE DIN GIBRALTAR

(1975)

Biroul Patrulei avea să rămână numai pentru cei vreo sută de ani ai cursurilor. În acest interval, puţini alţii, exceptând savanţii şi personalul de întreţinere, aveau să stea acolo pe o perioadă mai îndelungată. De aceea, biroul era mic; o cabană şi două clădiri auxiliare, aproape pierdute în acea întindere.

Cu cinci milioane şi jumătate de ani înainte de a se fi născut, Tom Nomura aprecie că partea sudică a Iberiei era mai abruptă decât şi-o amintea. Dealurile se înălţau semeţe spre nord, transformându-se în munţi joşi ce îngrădeau cerul, brăzdaţi de canioane, cu umbre albastre. Era o regiune secetoasă, cunoscând averse violente, dar scurte, numai în timpul iernii. Vara, râurile se reduceau la pârâiaşe sau chiar secau complet şi iarba se îngălbenea în bătaia soarelui. Copacii şi tufişurile erau rare; scaieţi, mimoze, acacia, pin, aloe, iar în jurul izvoarelor palmieri, ferigi sau orhidee.

Fauna era însă bogată. Şoimi şi vulturi pluteau mereu pe cerul senin. Ierbivorele se uneau în turme de milioane; printre nenumăratele soiuri puteai întâlni ponei dungaţi, rinoceri primitivi, strămoşi ai girafei asemănători cu okapi, câteodată mastodonţi – cu păr rar şi roşiatic, şi colţi enormi – precum şi un soi de elefanţi ciudaţi. Printre carnivore se numărau tigrii cu colţi de sabie – strămoşii felinelor –, hienele şi

maimuţele care alergau pe sol, ridicându-se câteodată pe membrele posterioare. Furnicarele se înălţau la doi metri deasupra pământului. Marmotele fluierau.

Mirosea a fân, a bălegar uscat la soare şi a carne caldă. Stârnit, vântul răbufnea, aruncând în faţă colb şi dogoare. Adesea, pământul răsuna sub tropot de copite, sfada păsărilor şi trâmbiţarea fiarelor. Răcoarea se lăsa brusc o dată cu sosirea serii, iar stelele erau atât de numeroase, încât nu se observa prea mult stranietatea constelaţiilor.

Aşa fuseseră lucrurile până de curând. Deocamdată nu se întrevedea vreo schimbare majoră. Începuse însă o sută de ani de vuiet. Când se vor fi sfârşit, nimic nu mai avea să fie vreodată la fel.

Pentru o clipă, Everard îi privi cu coada ochiului pe Nomura şi Feliz a Rach, după care zâmbi şi spuse:

— Nu, mulţumesc, azi vreau să mai trândăvesc pe aici. Mergeţi şi distraţi-vă.

Se plecase vreun pic pleoapa bărbatului masiv, cu nas strâmb şi păr grizonat, în direcţia lui Nomura? Cel din urmă nu putea fi sigur. Proveneau din acelaşi mediu, ba chiar din aceeaşi ţară. N-ar fi trebuit să constituie o diferenţă semnificativă faptul că Everard fusese recrutat în New York, în 1954 e.n., iar Tom Nomura în San Francisco, în 1972. Tulburările din generaţia aceea erau simple baloane de săpun prin comparaţie cu cele întâmplate înainte şi cu cele ce aveau să se întâmple mai apoi. Totuşi, Nomura era proaspăt absolvent al Academiei şi de abia împlinise douăzeci şi cinci de ani. Everard nu le spusese câţi ani însumau pribegiile sale prin timpurile lumii şi, ţinând cont de tratamentul de longevitate administrat

agenţilor Patrulei, vârsta lui era imposibil de ghicit. Nomura bănuia că neataşatul văzuse destule existenţe pentru a-i fi mai străin decât Feliz — care se născuse cu două milenii după amândoi.

— Foarte bine, să-i dăm drumul, zise femeia.

Nomura se gândi că, deşi tăioasă, vocea ei transforma Temporala în muzică. Ieşiră din verandă şi traversară curtea. Doi alţi agenţi îi salutară, cu un interes datorat mai mult prezenţei fetei. Nomura era de acord. Feliz era tânără şi înaltă; forţa trăsăturilor, accentuată de nasul curbat, era îndulcită de ochii verzi, mari, gura frumoasă şi mobilă, şi părul castaniu, strălucitor în ciuda faptului că fusese retezat la nivelul urechilor. Obişnuitele veşminte gri şi cizmele solide nu-i puteau ascunde formele sau supleţea pasului. Nomura ştia că el însuşi nu arăta rău – o constituţie îndesată, dar mlădioasă, trăsături regulate, surâzătoare, piele brună – totuşi pe lângă fată părea mohorât.

„La fel sunt şi pe dinăuntru”, gândi el. „Cum poate un boboc în toată puterea cuvântului, care nici măcar nu activează în sectoarele operative – un simplu naturalist –, cum poate spune unei aristocrate din Prima Matriarhie că s-a îndrăgostit de ea?”

Vuietul care umplea în permanenţă văzduhul, la atâţia kilometri de cataracte, îi suna în urechi ca un cor. Era doar închipuire, sau chiar simţea un tremur perpetuu, prin sol, până în oase?

Feliz deschise uşa unei magazii. Înăuntru se aflau mai multe maşini, vag asemănătoare unor scutere cu două locuri, fără roţi, având propulsie antigravitaţională şi capabile de salturi peste multe milenii. (Împreună cu actualii piloţi, ele fuseseră

transportate până aici în navete de gabarit mare.) Maşina ei era ticsită cu echipamente de înregistrare. Nomura încercase zadarnic s-o convingă că era supraîncărcată şi ştia că nu l-ar fi iertat niciodată dacă ar fi dat-o de gol. Invitaţia făcută astăzi lui Everard – superiorul lor, chiar dacă acum era doar în concediu – de a li se alătura, ascunsese speranţa vagă că acesta va observa încărcătura şi-i va ordona femeii să-i transfere asistentului o parte.

Feliz sări în şa.

— Haide! spuse. Ne prinde amiaza.

Nomura încălecă pe vehiculul său şi atinse comenzile. Plutiră amândoi, afară şi în sus. Ajunşi la înălţimea vulturilor, se stabilizară şi porniră spre sud, unde Râul Oceanus se vărsa în Mijlocul Lumii.

Orizontul era tivit de-a pururi cu nori întinşi de pâclă, argint spulberat în azur. Cuiva care s-ar fi apropiat pe jos, ele i-ar fi apărut brusc, învălătucindu-se deasupra capului. Mai departe, unde apele se prăvăleau de pe stâncă, brăzdând noroiul, universul se învolbura într-un cenuşiu zguduit de mugete, lăsând un gust amar pe buze. Ceaţa rece şi sărată era atât de groasă, încât nu era recomandabil s-o respiri mai mult de câteva minute.

Din văzduh, priveliştea era şi mai impresionantă. Se putea distinge sfârşitul unei ere geologice. Vreme de un milion şi jumătate de ani, bazinul Mediteranei fusese un deşert. Acum, Porţile lui Hercule erau deschise năvălirii Atlanticului.

În şuierul curentului pe lângă urechi, Nomura privi spre vest, peste imensitatea mişcătoare şi multicoloră, ale cărei dâre de spumă alcătuiau desene complicate. Putea zări goana torenţilor,

aspiraţi către nou ivita deschidere dintre Europa şi Africa. Întâlnindu-se, ei se ciocneau şi se retrăgeau, un haos alb-verzui care-şi mugea violenţa până la ceruri şi înapoi, pe pământ, năruind faleze, copleşind văi, acoperind ţărmurile de spumă pe mulţi kilometri în interior. Lua naştere un torent furios, de culoarea zăpezii, cu palide străluciri de smarald, separând continentele printr-un zid de doisprezece kilometri de răget nestins. Acolo unde oceanul se prăvălea înainte, stropi pulverizaţi se învârtejeau spre cer, înceţoşând torent după torent.

Curcubee se roteau prin norii astfel formaţi. La altitudinea aceea, vuietul se auzea doar ca măcinatul unei monstruoase pietre de moară. Feliz îşi opri maşina şi ridică un braţ; Nomura îi putu auzi clar vocea în cască.

— Stai! Mai vreau să iau câteva imagini înainte de a pleca.

— Nu te-ai săturat?

Vocea fetei se îmblânzi.

— Cum ne-am putea sătura de un miracol?

Inima bărbatului tresări. „Nu este o amazoană, născută să stăpânească o gloată de subordonaţi. În ciuda tinereţii şi a felului ei de a fi, nu este. Poate simţi spaima, frumuseţea, dar simţul lucrării Domnului...”

„Bine ar fi!” se gândi autoironie.

La urma urmelor, sarcina ei era să realizeze o înregistrare multisenzorială a întregului fenomen, de la începuturi până la acea zi, peste o sută de ani, când bazinul va fi plin şi marea va clipoci lin acolo unde va naviga cândva Odiseu. Avea să dureze câteva luni din viaţa ei. („Şi din a mea, rogu-te, din a

mea.”) Toţi agenţii Patrulei râvneau să trăiască această minunăţie; speranţa de aventură era practic necesară recrutării. Pentru mulţi însă nu era posibil să vină atât de departe în trecut, să se îngrămădească într-o fantă temporală atât de îngustă. Mulţi erau nevoiţi s-o facă în mod indirect. Şefii lor n-ar fi ales pe cineva fără un considerabil simţ artistic, pentru a trăi experienţa în numele lor şi a le-o transmite.

Nomura îşi aminti uimirea ce-l încercase când fusese desemnat s-o asiste pe Feliz. La penuria de personal a Patrulei, îşi puteau permite artişti?

După ce răspunsese unui anunţ criptic, bărbatul susţinuse mai multe teste dificile şi aflase de traficul intertemporal; întrebase dacă activităţile de supraveghere şi de salvare erau posibile şi aflase că, în general, erau. Înţelesese necesitatea personalului administrativ şi funcţionăresc, a agenţilor rezidenţi, istoriografilor, antropologilor şi, bineînţeles, a naturaliştilor ca el. În săptămânile în care lucraseră împreună, Feliz îl convinsese că o mână de artişti erau cel puţin la fel de vitali. Omul nu trăieşte doar cu pâine, nici cu arme, hârţogăraie, teorii şi aspecte practice pure.

Femeia îşi reprogramă maşina.

— Haide, îi ordonă.

Când ţâşni spre est, înaintea lui, părul îi prinse o rază de soare şi străluci ca topit. O urmă fără un cuvânt.

Fundul Mediteranei se afla la trei mii de metri sub nivelul mării. Apele se revărsau de la această înălţime, printr-o strâmtoare de optzeci de kilometri.

Volumul se ridica la patruzeci de mii de kilometri cubi pe an – o sută de cascade Victoria sau o mie de Niagare.

Asta în termeni statistici. Realitatea era mugetul unor ape înspumate, învăluite în picături fine, crăpând pământul şi cutremurând munţii. Oamenii o puteau vedea, auzi, simţi, mirosi, gusta; nu şi-o puteau însă imagina.

Când canalul se va mai fi lărgit, puhoiul avea să se domolească, căpătând în cele din urmă nuanţe de verde şi negru. Ceţurile aveau să se destrame şi să apară insule, precum corăbii cu provele stârnind valuri imense, iar viaţa va putea din nou să se dezvolte, sau să ajungă la ţărm. Totuşi, cele mai multe insule aveau să fie roase de ape înainte ca secolul să fi luat sfârşit, şi mare parte din viaţa nou apărută va fi pierit în clima devenită neprielnică; evenimentul marca trecerea din miocen în pliocen.

Pe măsură ce Nomura avansa, zgomotul devenea tot mai puternic. Deşi torentul nu mai era la fel de gălăgios aici, sporea spre un vuiet de bas care creştea mereu, până când cerurile deveniră un clopot insolent. Bărbatul recunoscu un promontoriu ale cărui rămăşiţe zdrobite aveau să poarte într-o zi numele de Gibraltar. Nu departe, o cataractă concentra aproape jumătate din puhoiul apelor.

Cu o uşurinţă terifiantă, apele verzi-sticloase, pe fondul falezelor întunecate şi al ierburilor roşietice ce acopereau ţărmurile continentelor, lunecau peste marginea hăului, lumina strălucindu-le pe creste. Dedesubtul lor, alţi nori albi se învălătuceau în vântul neostoit. Dincolo de aceştia se întindea o suprafaţă albastră, un lac din care râurile săpau defileuri,

pătrunzând tot mai adânc în scânteierea alcalină – demoni de colb şi miraje tremurătoare a cuptorului pe care aveau să-l transforme în mare.

Tunet, zvârcolire, scrâşnet.

Din nou, Feliz îşi opri maşina. Nomura trase lângă ea. Erau la înălţime; aerul şuiera rece în jurul lor.

— Astăzi, îi spuse femeia, vreau să imortalizez dimensiunile reale. Mă voi apropia de vârf, înregistrând, apoi cobor.

— Nu te duce prea aproape, o avertiză el.

— Asta apreciez eu, se încruntă Feliz.

— Să ştii că... nu-ncerc s-o fac pe şeful ori aşa ceva. „Mai bine nu. Eu – un plebeu, un mascul.” Te rog, ca o favoare –Nomura se crispă la auzul stângăciei propriilor sale cuvinte – ai grijă, da? Vreau să zic, însemni mult pentru mine.

Zâmbetul ei îl copleşi. Feliz se aplecă peste harnaşamentul de protecţie şi-i prinse mâna.

— Mulţumesc, Tom. După o clipă, deveni gravă. Bărbaţii ca tine mă fac să-nţeleg ce nu-i în regulă în epoca din care vin.

Adesea îi vorbise amabil; de cele mai multe ori, de fapt. Să fi fost vreo militantă înfocată, toată frumuseţea ei n-ar fi fost de ajuns ca să-i răpească somnul nopţi la rând. Nomura se gândi că probabil începuse s-o iubească atunci când remarcase întâia oară conştiinciozitatea cu care se lupta să-l trateze ca pe un egal. Nu-i venea uşor, ţinând cont că era aproape la fel de nouă în Patrulă ca şi el – cu nimic mai uşor decât le-ar fi venit bărbaţilor din alte domenii să creadă, în adâncul sufletelor, că ea avea capacităţi egale şi că era corect să şi le folosească la maximum.

Feliz nu putu rămâne solemnă.

— Haide! strigă. Grăbeşte-te! Căderea asta pe verticală nu va mai dura alţi douăzeci de ani!

Maşina ei ţâşni. Bărbatul îşi coborî vizorul căştii şi plonjă, purtând benzile, acumulatoarele şi alte articole auxiliare. „Ai grijă”, se rugă, „te rog, ai grijă, draga mea.”

I-o luase binişor înainte. O zări – o cometă, o libelulă, numai iuţeală şi strălucire, zugrăvită peste genunea mării, adâncă de mulţi kilometri. Vuietul crescu în urechile lui Nomura până ce nu mai fu nimic altceva; craniul îi era umplut de un bubuit apocaliptic.

La câţiva metri de apă, femeia îşi îndreptă maşina către abis. Avea capul îngropat într-o cutie ticsită de cadrane, mâinile îi alergau pe comenzi; cârmea cu genunchii. Picături sărate începură să înceţoşeze vizorul lui Nomura, care activă dispozitivul de curăţare. Turbulenţele trăgeau de el; maşina oscilă. Timpanele, apărate împotriva zgomotului, dar nu şi a schimbărilor de presiune, îl împungeau dureros.

Ajunsese destul de aproape de Feliz, când maşina ei o luă razna. O văzu rotindu-se, lovind imensitatea verde, şi apoi înghiţită o dată cu ea. Nu se auzi răcnind, în acel tunet perpetuu.

Izbi tasta microfonului şi se năpusti după ea, în picaj. Oare instinctul orb fusese cel care-l făcuse să se îndepărteze cu doar câţiva centimetri înainte ca torentul să-l înhaţe şi pe el? Feliz dispăruse. Se zărea doar zidul de apă; mai jos – nori, deasupra –calmul azuriu, indiferent, vuietul care îl sfâşia între fălcile-i sonore, frigul, umezeala şi sarea de pe buze, cu gustu-i de lacrimi.

Alergă după ajutor.

Amiaza strălucea. Pământul părea decolorat, lipsit de mişcare şi viaţă, cu excepţia unei păsări în căutare de stârvuri. Doar îndepărtatele cascade aveau glas.

O bătaie în uşa camerei sale îl ridică pe Nomura din pat. Cu pulsul brusc alarmat, vorbi răguşit:

— Intră. Haide!

Everard intră. În ciuda aerului condiţionat, transpiraţia îi păta hainele. Muşca din pipa stinsă, cu umerii gârboviţi.

— Ce au spus? îl imploră Nomura.

— După cum mă temeam. Nimic. N-a revenit niciodată acasă.

Nomura se afundă într-un scaun, privind în gol.

— Eşti sigur?

Everard se aşeză pe patul care scârţâi sub greutatea sa.

— Da. Tocmai a sosit capsula-curier. Referitor la întrebarea mea etc, agentul Feliz a Rach n-a revenit la biroul din mediul ei, după misiunea din Gibraltar, şi nu mai figurează nicăieri.

— În nici o eră?

— Nimeni nu ţine evidenţa circulaţiei agenţilor în timp şi spaţiu, afară poate doar de danellieni.

— Întreabă-i pe ei!

— Îţi închipui c-ar răspunde? se răsti Everard. Ei, supraoamenii viitorului îndepărtat, fondatorii şi stăpânii supremi ai Patrulei. Îşi încleştă pumnul pe genunchi. Şi nu-mi spune mie că noi, muritorii de rând, am putea ţine mai bine controlul, de-am vrea. Ţi-ai verificat viitorul tău, fiule? Nu vrem, şi asta este. Asprimea îl părăsi. Schimbă poziţia pipei şi vorbi mai

blând: Dacă trăim îndeajuns de mult, le supravieţuim celor dragi. Soarta obişnuită a omului – nimic neobişnuit pentru meseria noastră. Îmi pare rău însă c-a trebuit să te loveşti de asta aşa de tânăr.

— Lasă-mă pe mine! exclamă Nomura. Ce-i cu ea?

— Da... M-am gândit la ce mi-ai povestit. După părerea mea, curenţii de aer din jurul cascadei sunt mai mult decât perfizi. Ceea ce era de aşteptat, fără-ndoială. Supraîncărcată, maşina a fost mai puţin controlabilă ca de obicei. Un gol de aer, un defect, orice o fi fost, a înşfăcat-o şi a zvârlit-o în torent.

Nomura îşi frângea mâinile.

— Iar eu trebuia să am grijă de ea.

Everard clătină din cap.

— Nu are rost să te învinovăţeşti. Erai doar asistentul ei. Ar fi trebuit să fie mai atentă.

— Dar – la dracu', putem încă s-o salvăm, iar tu nu ne dai voie! aproape că strigă Nomura.

— Opreşte-te, avertiză Everard. Încetează!

„Niciodată să nu spui asta: că unii agenţi ai Patrulei s-ar putea întoarce în timp, s-o cupleze cu raza tractoare şi s-o tragă afară din abis. Sau că i-aş putea spune ei sau mie, celor de mai devreme, să ne ferim. Nu s-a întâmplat şi de aceea nici nu se va întâmpla.

Trebuie să nu se întâmple.

Deoarece trecutul devine de fapt variabil, de îndată ce noi şi maşinile noastre îl transformăm în prezent. Şi dacă vreun muritor îşi ia vreodată această putere, unde poate duce schimbarea? Începem prin a salva o fată încântătoare, continuăm prin a-l salva pe Lincoln, însă altcineva încearcă să salveze Confederaţia... Nu, când este vorba de timp, nu se poate avea încredere în nimeni, decât în Dumnezeu. Patrula există pentru a

păzi realitatea. Agenţii temporali nu pot viola această credinţă, după cum nu-şi pot viola mamele.”

— Îmi pare rău, murmură Nomura.

— Te-nţeleg, Tom.

— Nu, eu... cred... când am văzut-o dispărând, primul gând a fost că putem forma un grup, să ne-ntoarcem chiar în clipa aceea şi s-o salvăm...

— Un gând firesc pentru un nou-venit. Vechile deprinderi ale minţii se sting cu greu. Realitatea este că n-am făcut-o. Oricum, s-ar fi obţinut foarte greu autorizaţia. Era prea periculos. Nu ne permitem şi alte pierderi. Cu siguranţă nu putem, când evidenţele arată că tentativa noastră de salvare este sortită eşecului, dacă vom încerca.

— Nu se poate ocoli asta în vreun fel?

Everard suspină.

— Nu prea văd în care fel anume. Împacă-te cu soarta, Tom. Şovăi. Pot... putem face ceva pentru tine?

— Nu. Răspunsul ieşi aspru din pieptul lui Nomura. Doar să mă lăsaţi în pace o vreme.

— Sigur că da. Everard se ridică. Nu eşti singurul care se gândeşte mult la ea, îi aminti el şi plecă.

Când uşa se închisese în urma lui, vuietul cascadei păru a se înteţi, scrâşnind, scrâşnind întruna. Nomura privea în gol. Soarele depăşise punctul de apogeu şi luneca foarte lent către seară.

„Ar fi trebuit să mă duc chiar eu după ea, imediat.

Şi să-mi risc viaţa.

Atunci, de ce să n-o urmez în moarte?

Nu. N-are sens. Două morţi nu fac o viaţă. N-aş fi putut s-o salvez. Nu aveam echipament, sau... Lucrul cel mai sănătos a fost să aduc ajutor.

Numai că ajutorul a fost interzis – de om sau de soartă, nu prea contează, nu? – aşa că ea a căzut. Curentul a aruncat-o în abis, a trăit un moment de teroare până ce conştiinţa i-a fost smulsă, apoi a izbit-o de fund, a făcut-o fărâme şi i-a împrăştiat aşchiile de os pe fundul unei mări pe care eu, un tinerel, voi naviga într-o vacanţă, fără a şti că există o Patrulă a Timpului sau c-a existat vreodată o Feliz. Oh, Doamne, vreau ca ţărâna să mi se amestece cu a ei, cinci milioane şi jumătate de ani de acum înainte!”

O detunătură îndepărtată străbătu aerul, o vibraţie prin sol şi prin podea. Probabil că vreun mal ros de ape se prăvălise în torent. Era genul de imagine pe care femeia ar fi vrut s-o prindă.

— Ar fi? răcni Nomura şi sări de pe scaun. O să!

Ar fi trebuit să se consulte cu Everard, însă se temea – poate pe nedrept, mâhnit şi lipsit de experienţă cum era – că acesta îl va refuza şi-l va trimite în propriul său prezent.

Ar fi trebuit să se odihnească câteva zile, dar se temea că l-ar fi trădat comportamentul. O pastilă stimulent avea să înlocuiască natura.

Ar fi trebuit să semneze pentru o unitate tractoare, nu s-o strecoare hoţeşte în compartimentul de pe vehiculul său.

Când pomi maşina, un agent care-l privise îl întrebă încotro merge.

— La plimbare, răspunse Nomura.

Celălalt încuviinţă din cap înţelegător. Putea să nu fi bănuit că se pierduse o iubire; dispariţia unui camarad era ea însăşi destul de grea. Nomura avu grijă să coboare mai întâi sub orizontul nordic, înainte

de a se întoarce către cascadă.

În stânga şi în dreapta, se întindea mai departe decât putea el să vadă. Aici, dincolo de jumătatea falezei de sticlă verde, curbura planetei ascundea marginile acesteia. Atunci când pătrunse în norii de spumă, albeaţa îl învălui, învolburându-se şi înţepând.

Vizorul îi rămăsese curat, însă vizibilitatea era execrabilă în susul imensităţii. Casca îi proteja auzul, dar nu putea stăvili furtuna care-i clănţănea dinţii, inima, oasele. Rafalele de vânt se învârtejeau şi izbeau, maşina se smucea, şi trebuia să lupte pentru fiecare centimetru de control.

Şi să găsească secunda exactă...

Înainte şi-napoi, sălta prin timp, regla din nou vernierele, apăsa comanda centrală, se întrezărea vag pe sine însuşi prin ceţuri şi scruta prin ele către cer: iar şi iar, până ce, brusc, ajunse *atunci.*

Două licăriri, deasupra, departe... Văzu cum una izbeşte şi clachează, prăbuşindu-se, în Vreme ce cealaltă se mai învârti puţin, dispărând curând. Pasagerul ei nu-l văzuse, în negurile reci şi sărate unde sta la pândă. Prezenţa lui nu figura în nici o afurisită de evidenţă.

Ţâşni înainte. Era, totuşi, răbdător. Se putea deplasa pe acolo timp îndelungat, dacă va fi nevoie, în căutarea clipei sale. Frica de moarte, chiar şi conştiinţa faptului că Feliz ar putea fi moartă când o va găsi, erau ca nişte vise pe jumătate uitate. Se lăsase în voia energiilor primare. Era un flux de voinţă.

Pluti la un metru deasupra apei. Răbufnirile de vânt

încercară să-l prindă în strânsoare, aşa cum o prinseseră şi pe femeie. Era însă pregătit, juca în aer, se întorcea să privească – se întorcea şi în timp şi în spaţiu, astfel încât o mulţime de Nomura căutau în lungul cascadei, în intervalul de secunde în care Feliz putea fi în viaţă.

Nu dădu nici o atenţie celorlalte eu-uri ale sale. Erau doar faze prin care trecuse sau prin care urma să treacă.

ACOLO!

Forma neclară, întunecată, se prăvăli pe lângă el, dusă de puhoi către distrugere. Acţiona o comandă. O rază tractoare se fixă pe celălalt vehicul. Maşina i se clătină şi căzu după el, nefiind în stare să tracteze o asemenea masă dintr-un asemenea câmp de forţă.

Şuvoiul aproape că-l prinsese, când sosi ajutorul. Două vehicule, trei, patru, trăgând împreună, o eliberară pe Feliz. Atârna extrem de vlăguită în harnaşamentul şeii. Nu se duse la ea de îndată. Mai întâi se întoarse prin acele câteva secvenţe temporale, mai în urmă, mai în urmă, să fie salvatorul ei şi să-şi fie sieşi salvator.

Când în cele din urmă rămaseră singuri printre neguri şi furie –Feliz salvată şi în braţele sale – ar fi dat orice să ajungă pe uscat, unde putea s-o îngrijească. Ea însă tresări, ochii i se deschiseră, la numai un minut de când îi zâmbise. Atunci, Nomura plânse.

Alături, oceanul mugea, revărsându-se.

Apusul de soare la care sărise Nomura nu figura, de asemenea, în evidenţele nimănui. Poleia pământul cu aur, iar cascadele se transformaseră pesemne într-un

adevărat dans al flăcărilor, cântecul lor răsunând sub luceafărul serii.

Feliz rezemă câteva perne de tăblia patului în care se odihnea, îndreptându-se de spate, după care vorbi către Everard:

— Dacă-l acuzi de ceva, c-ar fi încălcat regulile sau orice altă stupiditate masculină care ţi-ar trece prin cap, demisionez şi eu din blestemata ta de Patrulă.

— Oh, nu!

Bărbatul masiv ridică palmele ca pentru a se apăra.

— Te rog... Mă înţelegi greşit. Am vrut numai să spun că ne aflăm într-o situaţie cam dificilă.

— Cum aşa? se interesă Nomura de pe scaunul pe care şedea, ţinând mâna fetei. Nu mi s-a dat nici un ordin să nu-ncerc, aşa-i? Pe de altă parte, agenţii trebuie să-şi păzească singuri vieţile, dacă-i posibil, acestea fiind de preţ pentru Patrulă. Nu rezultă atunci că salvarea unei vieţi este de asemenea meritorie?

— Ba da. Sigur că da.

Everard se plimba şi bocănitul cizmelor pe podea acoperea bubuitul ca de tobă al apelor.

— Nimeni nu se opune succesului, chiar şi într-o organizaţie mai rigidă decât a noastră. De fapt, Tom, iniţiativa de care ai dat dovadă astăzi face ca perspectivele tale de viitor să arate roz, crede-mă. Un zâmbet strâmb i se contură în jurul pipei. Cât despre o cătană bătrână ca mine, se va trece cu vederea că m-am dat bătut aşa de uşor. Brusc, deveni sobru. Am văzut atât de mulţi pierduţi fără speranţă... Se opri, se întoarse către ei şi declară: Însă nu putem lăsa puncte neclare. Realitatea este că unitatea lui Feliz nu consemnează că ar mai fi revenit vreodată.

Mâinile li se încleştară.

Everard le zâmbi — chinuit, totuşi un zâmbet – înainte de a continua:

— Nu vă speriaţi. Tom, mai devreme te întrebai de ce noi, oamenii de rând, nu urmărim mai îndeaproape soarta alor noştri. Acum înţelegi motivul? Feliz a Rach n-a revenit niciodată la biroul de origine. Se poate să-şi fi vizitat fostul cămin, desigur, însă pe noi nu ne interesează ce fac agenţii în permisii. Trase aer în piept. Cât despre restul carierei sale, dacă va dori să se transfere la alt birou şi să adopte un alt nume, păi, orice agent suficient de mare în grad poate aproba. Eu, de exemplu. Acţionăm liber în cadrul Patrulei. Nu îndrăznim să facem altfel.

Nomura înţelese, înfiorându-se.

Feliz îl aduse cu picioarele pe pământ.

— Dar cine aş putea deveni? se miră ea.

Bărbatul nu lăsă să-i scape prilejul.

— Păi, zise el, jumătate glumind, jumătate serios, ce-ai zice de doamna Thomas Nomura?

SINGURUL JOC POSIBIL

(1960)

1

Numele de John Sandoval nu i se potrivea. Nici să stea în izmene şi în cămaşă hawaiană în faţa ferestrei deschise a unui apartament din Manhattan, în plin secol XX nu era tocmai potrivit. Everard se obişnuise cu anacronismele, totuşi chipului acvilin din faţa sa părea că i s-ar potrivi de minune culorile războiului, un cal şi o flintă aţintită asupra unui tâlhar de faţă-palidă.

— Perfect, zise el. Chinezii au descoperit America. Interesant, dar de ce-i nevoie de serviciile mele în afacerea asta?

— Să fiu al dracului dacă n-aş vrea şi eu să ştiu, răspunse Sandoval.

Corpul său musculos se întoarse pe blana de urs polar, pe care Bjarni Herjulfsson[12] i-o dăruise cândva lui Everard, şi privi afară. Zgârie-norii se conturau distinct pe fondul cerului senin; vuietul traficului era estompat de înălţimea la care se aflau. Îşi încleşta şi descleşta mâinile, la spate.

— Mi s-a ordonat să cooptez un neataşat cu care să merg la faţa locului şi să luăm orice măsuri se impun, continuă el după o vreme. Pe tine te cunoşteam cel mai bine, aşa că... Vocea i se stinse.

— N-ar fi mai bine să iei un indian, ca tine? întrebă Everard. În America secolului XIII, eu aş arăta

[12] Descoperitorul norvegian al Vinlandului.

limpede că sunt străin.

— Cu atât mai bine. Impresionează, dă un aer de mister... Nu va fi o misiune prea dificilă, zău.

— Sigur că nu, făcu Everard. Indiferent care-i cu adevărat misiunea.

Scoase pipa din jachetă şi o îndesă cu tutun din săculeţ, cu mişcări grăbite, nervoase. Una dintre cele mai grele lecţii pe care trebuise să le înveţe, după recrutarea în Patrula Timpului, fusese că misiunile importante nu necesită o organizare elaborată. Aceasta era o abordare caracteristică secolului XX; însă culturile mai timpurii, precum Grecia ateniană şi Japonia lui Kamakura – dar şi alte civilizaţii, mai recente, ici-colo prin istorie – se concentraseră asupra dezvoltării măiestriei individuale. Un singur absolvent al Academiei Patrulei (echipat cu unelte şi arme din viitor) putea echivala cu o brigadă de soldaţi.

Era însă o problemă de necesitate şi de estetică. Existau prea puţini oameni care să supravegheze prea multe milenii.

— Am impresia, rosti Everard tărăgănat, că nu-i vorba despre o simplă rectificare a unei interferenţe temporale.

— Corect, încuviinţă Sandoval cu glas răguşit. Când am raportat ce descoperisem, biroul din mediul Yuan a întreprins o investigaţie completă. Nu-i implicat nici un călător temporal. Hanul Kubilai[13] a plănuit asta de unul singur. E posibil să se fi inspirat din relatările lui Marco Polo despre călătoriile pe mările Veneţiei şi Arabiei. Este însă istorie veritabilă, chiar dacă jurnalul lui Marco Polo nu pomeneşte nimic despre asta.

---

[13] Kubilai (1214-l294), împărat al mongolilor (1260-l294)

— Chinezii au o remarcabilă tradiţie marinărească proprie, observă Everard. Totul este cât se poate de firesc. Deci, cum începem?

Îşi aprinse pipa şi trase cu sete. Sandoval nu răspunse, aşa încât întrebă:

— Cum ai descoperit expediţia? Nu era în ţinutul Navajo, nu?

— Ce naiba, nu mă limitez la a-mi studia propriul trib! Patrula are prea puţini amerindieni şi-i neplăcut să deghizezi alte rase. Mă ocupam de migraţia athabascan, în ansamblu.

Ca şi Keith Denison, era specialist etnograf; reconstituia istoria popoarelor care nu şi-o consemnaseră vreodată în scris, astfel ca Patrula să cunoască exact ce anume proteja.

— Lucram pe Coasta de Est a Cascadelor, lângă Crater Lake, continuă el. Acolo se află ţinutul Lutuami, dar aveam motive să cred că un trib athabascan căruia îi pierdusem urma trecuse prin zonă. Băştinaşii vorbeau de nişte străini misterioşi care veniseră din nord. M-am dus să investighez şi expediţia era acolo – mongoli călări. Le-am luat urma şi le-am găsit tabăra la gura râului Chehalis, unde alţi câţiva mongoli îi ajutau pe marinarii chinezi la paza corăbiilor. Am venit aici ca din puşcă, şi am raportat.

Everard se aşeză, privindu-l.

— Cât de complet s-a făcut investigaţia la terminalul chinez? se interesă el. Eşti absolut sigur că n-a existat nici o interferenţă temporală? Poate fi una din boacănele acelea nepremeditate, ale căror consecinţe nu sunt vizibile decenii întregi.

— M-am gândit şi eu la asta, când am primit misiunea, încuviinţă Sandoval. Ba chiar m-am dus

drept la biroul central al mediului Yuan din Khan Baligh – Cambaluc, sau, pentru tine, Beijing. M-au lămurit că verificaseră chiar în timpul vieţii lui Ginghis, până în Indonezia. Şi totul era perfect... norvegienii şi Vinlandul[14] lor. Doar că n-a avut parte de atâta publicitate. Din câte cunoşteau cei de la curtea chineză, fusese trimisă o expediţie care n-a mai revenit vreodată, iar Kubilai a hotărât că nu merita să trimită alta. Consemnarea acestui fapt exista în arhivele imperiale, care însă au fost distruse în timpul revoltei Ming, când au fost expulzaţi mongolii. Istoriografia a uitat de incident.

Everard se încruntă. În mod normal îşi agrea munca, însă de data aceasta ceva părea anormal.

— Evident, zise el, expediţia s-a terminat printr-un dezastru. Am vrea să ştim cum anume. Totuşi de ce-ţi trebuie un neataşat ca să-i spionezi?

Sandoval se întoarse de la fereastră. Everard realiză din nou cât de puţin aparţinea indianul navajo acelei epoci. Se născuse în 1930, luptase în Coreea şi făcuse colegiul cu o bursă militară înainte de a fi contactat de Patrulă, totuşi niciodată nu se prea potrivise cu secolul XX.

„De fapt, ne potrivim vreunul? Ar putea vreun om cu rădăcini solide să suporte să ştie ce se va întâmpla în cele din urmă alor săi?”

— Dar nu trebuie să-i spionez! exclamă Sandoval. După ce am raportat, ordinele mi-au venit direct de la Cartierul General danellian. Fără explicaţii, fără justificări, doar o comandă: să am grijă ca dezastrul să se petreacă. Să revizuiesc eu însumi istoria!

---

[14] Vinland, cel mai occidental punct descoperit de vikingi cam prin anul 1000 î.e.n., situat în America de Nord.

2

Anno Domini una mie două sute şi optzeci:

Stăpânirea marelui han Kubilai se întindea peste mări şi ţări; el visa la un imperiu mondial, iar la curtea sa era onorat orice oaspete care aducea cu sine cunoştinţe proaspete sau concepţii noi. Tânărul negustor veneţian pe nume Marco. Polo îi devenise unul dintre principalii favoriţi. Nu însă toate popoarele doreau un suzeran mongol. Societăţile secrete revoluţionare germinau în toate acele regate cucerite, strânse laolaltă sub numele de China. Cu iscusita putere a familiei Hojo în spatele tronului, Japonia respinsese deja o invazie. Nici mongolii nu erau uniţi, decât teoretic. Prinţii ruşi deveniseră colectori de biruri pentru Hoarda de Aur, iar în Bagdad trona il-hanul Abaka.

Obscurul califat abbasid se refugiase la Cairo; Delhi se afla sub dinastia slavă, Nicolae al III-lea era Papă; guelfii şi ghibellinii sfâşiau Italia; Rudolf de Habsburg era împăratul Germaniei, Filip cel îndrăzneţ era regele Franţei, Edward Longshanks stăpânea Anglia. Printre contemporani se numărau Dante Alighieri, Joannes Duns Scotus, Roger Bacon şi Thomas Poetul.

Iar în America de Nord, Manse Everard şi John Sandoval îşi înfrânau caii, privind în josul unei coline prelungi.

— Prima oară i-am văzut săptămâna trecută, zise indianul. Au făcut ceva drum de atunci. În ritmul ăsta, în două luni sunt în Mexic, luând la socoteală şi niscai porţiuni de drum mai accidentate.

— După standardele mongole, se plimbă la pas.

Everard îşi înălţă binoclul. Jur-împrejur, ţinutul

prinsese a înverzi; era luna aprilie. Până şi cei mai înalţi şi bătrâni dintre fagi fluturau voios frunzuliţe fragede. Pinii vuiau sub vântul rece şi iute cu iz de zăpadă topită care sufla din munţi, prin văzduhul brăzdat de păsările ce reveneau acasă, în stoluri ce puteau umbri soarele. Spre apus, piscurile lanţului muntos Cascade păreau a pluti, alb-albastre, depărtate şi sacre. Către est se rostogoleau la vale coline subalpine, cu desişuri împădurite şi poiene, şi tot aşa până dincolo de orizont, în preriile ce tunau sub tropotul cirezilor de bizoni.

Everard se concentră asupra expediţiei. Şerpuia pe teren deschis, urmând mai mult sau mai puţin cursul unui râu mic. Cam şaptezeci de bărbaţi călare pe cai asiatici miţoşi, cenuşii, cu picioare scurte şi cap prelung, duceau după ei animale de povară şi cai de schimb. Putea distinge călăuzele băştinaşe, atât după stângăcia cu care se ţineau în şa, cât şi după fizionomie şi îmbrăcăminte. Atenţia îi era însă îndreptată asupra noilor veniţi.

— O mulţime de iepe gestante, cărând poveri, murmură el, jumătate pentru sine. Presupun că au luat pe corăbii cât de mulţi cai au putut, dându-le drumul să pască şi să facă mişcare la fiecare escală. Acum îşi cresc alţii, pe măsură ce înaintează. Soiul ăsta de căluţi este destul de rezistent ca să supravieţuiască unui asemenea tratament.

— Şi detaşamentul de la corăbii creşte cai, îl informă Sandoval. Am apucat să-i văd.

— Ce mai ştii despre adunătura asta?

— Nimic în afară de ce ţi-am spus, adică nu mult peste ce ai văzut adineauri. Plus consemnarea ce va rămâne o vreme în arhivele lui Kubilai. Dar, ţi-aduci

aminte, abia de pomeneşte că patru corăbii, sub comanda noyonului Toktai şi a învăţatului Li Tai-Tsung, au fost trimise să exploreze insulele de dincolo de Japonia.

Everard încuviinţă din cap, absent. Nu avea nici un rost să stea aici şi să readucă pe tapet ceva prin care trecuseră deja de o sută de ori. Nu era decât un mod de a amâna acţiunea.

Sandoval îşi drese vocea.

— Încă am dubii dacă să mergem amândoi acolo. De ce nu rămâi aici, ca rezervă, în eventualitatea unui incident?

— Ce-i cu tine, ai complexul eroului? făcu Everard. Nu, e mai bine împreună. În orice caz, nu mă aştept la necazuri. Nu încă. Flăcăii ăştia sunt mult prea destupaţi la minte ca să se pună rău cu oricine, pe degeaba. Au rămas în relaţii bune cu indienii, nu? Iar noi vom fi mult mai puţin previzibili... Simt totuşi că nu mi-ar strica o duşcă, înainte să dau ochi cu ei.

— Aşa-i. Şi una după aceea.

Fiecare scormoni în propriii săi coburi, scoase o ploscă de doi litri şi o înălţă. Scotchul arse gâtlejul lui Everard, întărindu-l de îndată ce-i pătrunse în vene. Plescăi din limbă către calul său şi porniră în josul pantei.

Un şuierat despică aerul. Fuseseră văzuţi. Everard menţinu un pas constant, spre fruntea coloanei de mongoli. Două gărzi călări se apropiară din flanc, cu săgeţile înstrunite în arcurile scurte şi puternice, dar nu întreprinseră nici o acţiune.

„Probabil că le părem inofensivi”, cugetă Everard. Ca şi Sandoval, purta haine de oraş, din secolul XX: jachetă de vânătoare, care să-l apere de vânt, şi

pălărie împotriva ploii. Costumaţia sa era mult mai puţin elegantă decât minunatul Abercrombie & Fitch al indianului. Ambii purtau pumnale la vedere şi ascundeau pistoale automate Mauser şi proiectoare de raze paralizante din secolul XXX, pentru treburi serioase.

Trupa se opri atât de disciplinată, încât păru a fi un singur om. Everard îi cercetă cu atenţie, pe măsură ce se apropia. Cu aproximativ o oră înaintea plecării, primise o instruire destul de completă – limbă, istorie, tehnologie, maniere, concepţii – despre mongoli, chinezi şi chiar amerindienii din partea locului. Niciodată nu-i văzuse însă pe oamenii aceştia de aproape.

Nu erau prea arătoşi: bondoci, crăcănaţi, cu bărbi rare şi feţe lătăreţe şi teşite pe care unsoarea strălucea în bătaia soarelui. Cu toţii erau bine echipaţi, cu cizme şi pantaloni, platoşe din straturi de piele, cu ornamentaţii lăcuite, coifuri conice din oţel, împodobite cu panaşe. Erau înarmaţi cu săbii curbate, cuţite, lănci şi arcuri. Un bărbat din capul coloanei ducea o flamură din cozi de iak tivite cu aur. Îi priveau pe agenţi cu ochi negri, înguşti şi impasibili.

Căpetenia fu identificată cu uşurinţă. Călărea în frunte, cu o mantie zdrenţuită de mătase fluturându-i pe umeri. Era mai degrabă masiv, cu un chip mai aspru decât al oamenilor săi, barbă roşcată şi nas aproape roman. Călăuza indiană de lângă el căscă gura şi zvâcni înapoi; noyonul Toktai rămase însă locului, măsurându-l pe Everard cu o privire imobilă, carnivoră.

— Salutare, vouă, strigă el când nou-veniţii fură de ajuns de aproape ca să-l audă. Ce spirit vă aduce?

Vorbea dialectul lutuami, care mai apoi avea să devină limba klamath, cu un accent atroce.

Everard replică fără greşeală în mongolă:

— Salutare ţie, Toktai, fiu al lui Batu. Cu vrerea lui Tengri, venim în pace.

Lovise la ţintă. Everard văzu mongolii atingându-şi amuletele şi făcând semne împotriva răului. Dar bărbatul ce călărea în stânga lui Toktai îşi recăpătă iute o educată stăpânire de sine.

— Aha, rosti el, deci oamenii din ţinuturile de apus au ajuns şi ei în această ţară. Nu am avut cunoştinţă despre asta.

Everard îl privi. Era mai înalt decât oricare dintre mongoli, cu pielea aproape albă, cu mâinile şi trăsăturile delicate. Deşi îmbrăcat aidoma celorlalţi, era neînarmat. Părea mai bătrân decât noyonul, probabil avea cincizeci de ani. Everard se plecă în şa şi vorbi în chineza nordică:

— Onorate Li Tai-Tsung, neînsemnata-mi persoană este îndurerată să contrazică pe eminenţa voastră, dar noi suntem din marele regat din sud.

— Am auzit unele zvonuri, spuse învăţatul. Nu-şi putea înăbuşi pe de-a-ntregul surescitarea. Chiar şi aici, atât de departe în miazănoapte, au fost ajuns poveşti despre o ţară bogată şi frumoasă. Căutăm să-i ducem hanului vostru salutările marelui han Kubilai, fiul lui Tuli, fiu al lui Ginghis – întreg pământul îi stă la picioare.

— Cunoaştem despre marele han, zise Everard, după cum cunoaştem despre calif, papă, împărat şi toţi monarhii mai mărunţi.

Trebuia să-şi aleagă cu grijă vorbele, fără a-l insulta pe faţă pe stăpânul Chinei, dar punându-l, totuşi, cu

subtilitate, la locul său.

— În schimb, prea puţine se cunosc despre noi, căci stăpânul nostru nu caută lumea din afară şi nici n-o încurajează să-l caute ea. Îngăduie-mii să prezint fiinţa-mi nedemnă. Mi se spune Everard şi nu sunt, după cum ar sugera înfăţişarea mea, rus ori apusean. Fac parte dintre grăniceri.

N-aveau să-şi bată capul cu ce însemna asta.

— N-ai venit cu prea mulţi însoţitori, se răsti Toktai.

— Nu era nevoie de mai mulţi, vorbi Everard pe tonul cel mai blând.

— Şi eşti departe de casă, strecură Li.

— Nu mai departe decât aţi fi voi, onorabili domni, la frontierele kirghize.

Toktai apucă mânerul sabiei. Ochii îi erau reci şi îngrijoraţi.

— Veniţi, le spuse. Fiţi bine veniţi dar, ca ambasadori. Să poposim aici şi să auzim cuvântul regelui vostru.

3

Soarele coborât deasupra piscurilor vestice le arginta coamele înzăpezite. Umbrele se alungeau către vale, desişul pădurii se întuneca, cu toate acestea poiana părea să strălucească şi mai tare. Liniştea din jur acţiona ca un rezonator pentru clipocitul şi învolburarea râului, zăngănitul unei securi şi zgomotul cailor ce păşteau în iarba înaltă. Izul fumului de lemn ars se simţea în văzduh.

Mongolii erau vizibil surprinşi de vizitatorii lor şi de această oprire timpurie. Chipurile îşi păstraseră imobilitatea, ochii însă aruncau priviri furişe către Everard şi Sandoval, murmurând incantaţii ale diverselor lor religii – în principal păgâne, dar şi unele rugăciuni budiste, musulmane sau nestoriene. Îşi păstrară totuşi eficienţa în aşezarea taberei, postară străjeri, îngrijiră animalele şi pregătiră cina. Everard aprecie că erau mai tăcuţi decât de obicei. Datele întipărite de instructorul electronic în creierul său îi descriau pe mongoli ca fiind, de regulă, vorbăreţi şi veseli.

Şedea cu picioarele încrucişate, într-un cort. Sandoval, Toktai şi Li închideau cercul. Pe jos se aflau covoare şi un vas cu jăratic menţinea fierbinte o oală de ceai. Era singurul cort ridicat, probabil unicul de care dispuneau, purtându-l cu ei pentru asemenea ocazii. Toktai turnă el însuşi *kumiss* şi-l oferi lui Everard, care sorbi, pe cât de zgomotos cerea eticheta, trecându-l apoi mai departe. Băuse şi lucruri mai rele decât laptele de iapă fermentat, totuşi fu bucuros când, după ritual, trecură la ceai.

Şeful mongol vorbi fără a-şi putea menţine calmul

vocii, aşa cum făcea asistentul său chinez. Îşi ieşise din fire, în mod instinctiv: ce străin îndrăzneşte să se apropie de reprezentantul marelui han altfel decât în genunchi? Cuvintele-i rămăseseră însă curtenitoare:

— Să ne povestească oaspeţii noştri despre regele lor. Mai întâi, care îi este numele?

— Numele său nu poate fi rostit, zise Everard. Despre împărăţia sa n-aţi auzit decât cele mai vagi zvonuri. Poţi socoti care-i este puterea, noyonule, după simplul fapt că n-a avut nevoie decât de noi doi să venim la aşa depărtare, iar nouă nu ne-a trebuit decât un singur cal de fiecare.

— Frumoase animale, mârâi Toktai, deşi mă întreb cum ar rezista prin stepe. V-a trebuit mult să ajungeţi aici?

— Nu mai mult de o zi, noyonule. Avem mijloace.

Strecură mâna în jachetă şi scoase două cadouri elegant ambalate.

— Stăpânul nostru ne-a poftit să prezentăm conducătorilor Chinei aceste semne ale consideraţiei sale.

În vreme ce pachetele erau desfăcute, Sandoval se aplecă şi-i şopti în engleză:

— Fii atent la expresia lor, Manse. Am scrântit-o niţel.

— Cum?

— Celofanul şi chestiile astea strălucitoare fac impresie la barbari ca Toktai. Dar uită-te la Li. Civilizaţia sa făcea caligrafie când strămoşii lui Bonwit Teller se vopseau în albastru. Părerea lui despre gusturile noastre s-a cam dus.

Everard ridică imperceptibil din umeri.

— Păi, are dreptate, nu?

Discuţia nu le scăpase celorlalţi. Toktai le aruncă o privire aspră, dar reveni la cadoul lui, o lanternă, care fu probată şi stârni exclamaţii de uimire din partea sa. Se temu puţin la început, ba chiar mormăi un descântec; apoi, amintindu-şi că unui mongol nu i se îngăduia să-i fie frică de nimic în afară de tunet, se stăpâni şi, curând, fu încântat ca un copil. Cea mai bună alegere pentru un învăţat confucianist ca Li păruse să fie o carte, colecţia *Familia omului,* a cărei diversitate şi tehnică de ilustrare necunoscută l-ar fi putut impresiona. Le mulţumi cu efuziune, însă Everard se îndoia că ar fi fost copleşit. Un agent al Patrulei afla repede că gusturile sofisticate există la orice nivel tehnologic.

Trebuiră să primească şi ei daruri, la rândul lor: o minunată sabie chinezească şi o legătură de piei de lutru de mare, de pe coastă. Mai trecu ceva timp până ce conversaţia putu reveni la subiect. De data aceasta, Sandoval izbuti să-şi convingă interlocutorii să povestească ei primii.

— De vreme ce cunoaşteţi aşa multe, începu Toktai, trebuie să ştiţi şi că invazia noastră asupra Japoniei a eşuat, cu mulţi ani în urmă.

— Voinţa cerurilor a fost alta, interveni Li.

— Aiurea! bombăni Toktai. Prostia oamenilor a vrut altfel, vrei să spui. Eram prea puţini, prea neştiutori şi ne avântasem prea departe, pe mări prea aspre. Şi ce dacă? Ne vom întoarce, într-o bună zi.

Everard ştia, cu destulă părere de rău, că aveau să se întoarcă şi că furtuna va distruge flota, înecând nenumăraţii oşteni tineri. Îl lăsă totuşi pe Toktai să continue:

— Marele han a înţeles că trebuie să cunoaştem

mai multe despre acele insule. Poate ar trebui să încercăm să ne stabilim o bază undeva, la miazănoapte de Hokkaido. Apoi, multă vreme am auzit zvonuri despre îndepărtatele ţinuturi din răsărit. Câteodată, pescarii sunt abătuţi din drumul lor şi le zăresc... negustorii siberieni vorbesc despre o strâmtoare dincolo de care se află o ţară. Marele han a ales patru corăbii cu echipaje chineze şi mi-a spus să iau o sută de războinici mongoli, să văd ce pot descoperi.

Everard încuviinţă din cap, fără surprindere. Chinezii navi-gaseră sute de ani pe joncile lor, din care unele puteau transporta până la o mie de pasageri. Într-adevăr, ambarcaţiunile nu erau la fel de bune şi pe mări – dar aveau să devină în secolele următoare, sub influenţă portugheză –, iar posesorii lor nu se dăduseră niciodată în vânt după oceane, cu excepţia recilor mări nordice. Existau totuşi navigatori chinezi care deprinseseră trucurile meseriei de la marinarii rătăciţi din Coreea şi Formosa, dacă nu chiar de la propriii lor părinţi. Trebuie să fi fost puţin familiarizaţi măcar cu insulele Kurile.

— Am urmat pe rând două lanţuri de insule, zise Toktai. Erau destul de sterpe, dar am putut opri la răstimpuri, să debarcăm caii şi să aflăm câte ceva de la localnici. Deşi, Tengri ştie cât de greu este asta, când trebuie să te înţelegi în şase limbi! Am aflat că existau două uscaturi, Siberia şi încă unul, care se apropia atât de mult în partea de miazănoapte, încât un om putea ajunge la el într-un caiac de piele sau chiar mergând pe gheaţă, în unele ierni. În cele din urmă, am ajuns la uscatul cel nou. Un, ţinut întins –

păduri, vânat şi foci din belşug, însă prea ploios. Corăbierii noştri păreau că doresc să continue, aşa că am urmat linia coastei.

Everard vizualiză harta. Dacă mergi pe lângă insulele Kurile şi continui pe lângă Aleutine, nu te îndepărtezi niciodată de uscat. Având norocul de a fi evitat un naufragiu, care era o posibilitate destul de serioasă, joncile cu pescaj mic izbutiseră să găsească loc de ancorare până şi lângă acele insule stâncoase. Împinşi de curent, aproape că descriseseră un cerc larg. Toktai descoperise Alaska înainte să-şi fi dat seama ce se întâmpla. Cum ţinutul devenea tot mai primitor pe măsură ce ţinea coasta către sud, trecuse de Puget Sound şi pornise drept spre râul Chehalis. Poate că indigenii îl avertizaseră că gura fluviului Columbia, ce le stătea în faţă, era periculoasă – şi poate că-i ajutaseră călăreţii să traverseze fluviul pe plute.

— Am aşezat tabăra, când războiul se potolise, zise mongolul. Triburile din preajmă sunt înapoiate, însă prietenoase. Ne-au dat toată mâncarea, femeile şi ajutorul pe care le cerusem. În schimb, corăbierii noştri i-au învăţat unele secrete ale pescuitului şi construcţiei de ambarcaţiuni. Am iernat acolo, le-am învăţat unele dintre graiuri şi am făcut expediţii în interiorul uscatului. Peste tot se vorbea despre păduri şi câmpii uriaşe, unde cirezile de vite sălbatice întunecă pământul. Văzusem destule ca să ştim că poveştile erau adevărate. Niciodată n-am mai fost într-un ţinut atât de bogat. Ochii îi luciră ca ai unui tigru. Şi atât de puţini locuitori, care nici măcar nu cunosc rostul fierului!

— Noyonule, murmură Li în chip de avertisment.

Clătină foarte uşor din cap, în direcţia agenţilor şi Toktai amuţi.

Li se întoarse spre Everard şi spuse:

— Se povestea, de asemenea, despre un regat de aur, departe, spre miazăzi. Am considerat de datoria noastră să cercetăm zvonul şi să explorăm ţinutul de până acolo. Nu ne-am aşteptat la onoarea de a fi întâlniţi de eminenţele voastre.

— Onoarea este întru totul de partea noastră, toarse Everard. Apoi continuă cu expresia cea mai gravă de care era capabil: Stăpânul Imperiului de Aur, ce nu poate fi numit, ne-a trimis în spirit de prietenie. L-ar mâhni să vă vadă căzuţi pradă dezastrului. Am venit să vă avertizăm.

— Cum? Toktai se îndreptă brusc de spinare. Mâna-i nervoasă zvâcni să înşface sabia, pe care, din politeţe, n-o purta. Pe iaduri, ce-nseamnă asta?

— Cu adevărat este vorba despre iaduri, noyonule. Deşi pare încântător, ţinutul acesta se află sub povara unui blestem. Spune-i, frate!

Sandoval, al cărui talent oratoric era superior, preluă ştafeta. Istorisirea lui fusese concepută să exploateze superstiţiile ce încă dăinuiau în rândul mongolilor pe jumătate civilizaţi, fără a stârni însă prea multă neîncredere din partea chinezului. Cu adevărat, explică el, la miazăzi existau două mari împărăţii. Cea a lor era mai îndepărtată; rivalii lor erau situaţi mai spre miazănoapte şi răsărit, cu o fortăreaţă în mijlocul câmpiilor. Ambele ţări aveau puteri uriaşe, pe care le puteai numi după plac vrăjitorie sau meşteşug iscusit. Imperiul rău din miazănoapte socotea că acest teritoriu îi aparţine şi n-ar fi tolerat o expediţie străină. Nu peste mult timp,

cercetaşii lui aveau să-i descopere pe mongoli şi să-i nimicească prin trăsnete. Binevoitorul ţinut din miazăzi nu putea să le ofere nici un fel de protecţie; tot ce-i stătea în putere era să trimită soli care să-i avertizeze pe mongoli să se întoarcă acasă.

— De ce localnicii n-au pomenit de aceşti suzerani? întrebă Li viclean.

— Oare toţi sălbaticii din junglele Burmei au auzit despre marele han? replică Sandoval.

— Sunt străin şi neştiutor, vorbi Li. Să-mi fie iertat de nu-nţeleg ce spuneţi despre acele arme irezistibile.

„Mi se pare cel mai politicos mod în care-am fost vreodată făcut mincinos”, cugetă Everard şi rosti cu voce tare:

— Pot oferi o mică demonstraţie, dacă noyonul are un animal ce poate fi ucis.

Toktai cântări propunerea. Chipul îi era ca săpat în piatră, însă brobonit de sudoare. Îşi încleştă mâinile şi lătră nişte porunci către străjer. În tăcerea care se înstăpâni după aceea, de abia schimbară câteva cuvinte.

După aproape o oră interminabilă, apăru un războinic, spunând că doi călăreţi prinseseră o căprioară cu arcanul. Se potrivea scopurilor noyonului? Răspunsul fu afirmativ. Toktai îi conduse afară din cort, croindu-şi drum cu umerii prin furnicarul des şi zumzăitor al mongolilor. Everard îl urmă, dorindu-şi să nu fi fost nevoie de demonstraţia respectivă. Introduse încărcătorul în Mauser.

— Vrei s-o faci tu? îl întrebă pe Sandoval.

— Cristoase, nu!

Căprioara fusese târâtă în tabără. Tremura lângă

râu, cu funiile din păr de cal în jurul gâtului. Soarele care atingea piscurile dinspre apus o poleia în bronz. Îl privea pe Everard cu un soi de blândeţe oarbă. Acesta îndepărtă bărbaţii din jurul ei şi ţinti. Primul glonţ o ucise, dar el lăsă arma să clănţăne până ce leşul căprioarei arătă înfiorător.

Când coborî arma, văzduhul părea că ar fi încremenit. Everard îşi trecu privirea peste trupurile cu picioare crăcănate şi chipurile teşite care se străduiau din răsputeri să se stăpânească; simţea, cu o nefirească acurateţe, un iz clar de sudoare, cai şi fum. Se simţea tot atât de neomenesc pe cât trebuia să le apară mongolilor.

— Aceasta este cea mai de pe urmă dintre armele ce se folosesc aici, rosti el. Un suflet atât de sfâşiat de trup nu-şi va mai găsi nicicând calea spre casă.

Se răsuci pe călcâie şi Sandoval îl urmă. Caii le fuseseră pregătiţi, iar desagii zăceau grămadă alături. Îi înşeuară, fără un cuvânt, încălecară şi ieşiră din tabără, în pădure.

4

Focul se înteţi sub o pală de vânt. Făcut cu zgârcenie, abia de risipea umbra în care şedeau cei doi bărbaţi; se zăriră sprâncenele, nasul şi pometţii, un licăr al ochilor. Reveni la pâlpâiri roşii şi albastre deasupra cărbunilor albi şi întunericul îi cuprinse din nou.

Lui Everard nu-i părea rău. Foi pipa în mâini. Muşcă tare din ea şi inhală fumul, totuşi nu găsi în el confortul sperat. Când vorbi, freamătul vast al pădurii umplu noaptea, aproape acoperindu-i vocea, dar nu regretă nici asta.

Alături se aflau sacii de dormit, caii, şi maşina temporală antigravitaţională care îi purtase aici. Altfel, ţinutul era pustiu; pe nenumăraţi kilometri, focuri precum al lor erau la fel de mărunte şi solitare ca stelele universului. De undeva se auzi urletul unui lup.

— Cred, vorbi Everard, că orice poliţist se simte ticălos, câteodată. Până acum n-ai fost decât un simplu spectator, Jack. Misiunile active, de genul celor pe care le primesc eu, sunt adesea greu de acceptat.

— Mda.

Sandoval fusese încă şi mai tăcut decât prietenul său. După cină, abia de mai scosese un cuvânt.

— Iar acum asta... Indiferent ce trebuie să faci ca să anulezi o interferenţă temporală, te poţi măcar gândi că restabileşti cursul original al evoluţiei. Pufăi şi urmă: Şi nu-mi aminti că „original” nu are sens în situaţia de faţă. Este un cuvânt de consolare.

— Mda.

— Însă când şefii noştri, supraoamenii danellieni cei fără de sentimente, ne *ordonă* să intervenim... Ştim că oamenii lui Toktai nu s-au întors niciodată în Chitay. De ce-ar mai trebui ca tu sau eu să ne amestecăm? Nici că mi-ar păsa, dacă ar da peste niscai indigeni ostili şi-ar fi raşi de pe faţa pământului. Sau, cel puţin, nu mai mult decât îmi pasă de orice incident similar din abatorul ăsta blestemat care se numeşte istoria umanităţii.

— Nu trebuie să-i ucidem, ci doar să-i determinăm să se întoarcă. Mica ta demonstraţie ar putea fi de ajuns.

— Să se întoarcă... şi mai ce? Să piară pe mare, probabil. Nu le va fi uşor drumul înapoi – furtună, ceaţă, curenţi potrivnici, stânci – cu corăbiile lor primitive construite pentru râuri. Iar noi îi vom fi trimis la drum tocmai în perioada asta! Dacă n-am interveni, ei ar porni spre casă mai târziu... altele ar fi condiţiile de călătorie. De ce să ne facem noi vinovaţi?

— S-ar putea chiar să reuşească, murmură Sandoval.

— Poftim?!

— Mă gândesc la felul în care vorbea Toktai. Sunt sigur că plănuieşte să se întoarcă acasă călare, nu cu corăbiile. După cum a intuit, strâmtoarea Bering este uşor de traversat – cei din Aleutine o fac frecvent. Mă tem că nu-i de ajuns doar să scăpăm de ei.

— Dar nu vor ajunge acasă! Ştim asta!

— Să zicem că reuşesc.

Sandoval începu să vorbească mai tare şi mult mai repede. Vântul nopţii mugea în jurul cuvintelor sale.

— Să ne jucăm niţel cu ipotezele. Să zicem că

Toktai continuă spre nord-est. Nu văd ce l-ar putea împiedica. Oamenii lui pot supravieţui ţinutului, chiar şi deşerturilor, cu mai multă uşurinţă decât Coronado[15] sau oricare din însoţitorii lui. Nu are chiar aşa de mult de mers până să întâlnească vreun popor din neoliticul târziu, de pildă triburile de agricultori pueblo. Asta îl va încuraja şi mai mult. Va fi în Mexic înainte de august. Mexicul este la fel de uluitor acum pe cât era – pe cât va fi – în vremea lui Cortez. Ba încă şi mai ademenitor: aztecii şi toltecii încă se ceartă care să fie şefi, cu o sumedenie de alte triburi ce stau la pândă, gata să ajute un nou-venit împotriva amândurora. Tunurile spaniole n-au făcut – nu vor face – nici o discriminare, după cum îţi aminteşti, dacă l-ai citit pe Diaz. Mongolii le sunt tot atât de superiori, individual, ca oricare dintre spanioli... Desigur, nu bănuiesc că Toktai ar da buzna pe nepusă masă. Dimpotrivă, ar fi foarte politicos, ar petrece iarna acolo şi ar căuta să afle cât mai multe. Anul următor ar porni înapoi, spre nord, s-ar duce acasă şi i-ar raporta lui Kubilai că unul dintre cele mai bogate şi pline de aur teritorii de pe faţa pământului este larg deschis cuceritorilor!

— Dar ceilalţi indieni? făcu Everard. Nu ştiu multe despre ei.

— Noul Imperiu Maiaş este pe culmile ascensiunii. O nucă greu de spart, însă şi recompensele sunt pe măsură. Tind să cred că dacă mongolii se stabilesc în Mexic nimic nu i-ar mai opri. La ora actuală, Peru are o cultură mai avansată şi o organizare mult mai slabă decât a găsit Pizzaro. Quechua-Aymar, aşa-zisa rasă

[15] Francisco Vasquez de Coronado (1510-l554), explorator spaniol al Americii de Nord.

inca, este deocamdată o singură putere printre multe altele din regiune. Şi apoi – relieful! Îţi imaginezi cum s-ar descurca un trib mongol pe Marile Câmpii?

— Nu prea-i văd emigrând în hoarde, zise Everard. Ceva din vocea lui Sandoval îl neliniştea şi-l punea în gardă. Siberia şi Alaska le sunt obstacole prea dificile în cale.

— S-au depăşit şi altele mai dificile. Nu zic că ar veni toţi odată. Le-ar trebui câteva secole să pornească imigrarea în masă, aşa cum va fi şi cazul europenilor. Parcă văd un lanţ de clanuri şi triburi stabilindu-se, în cursul câtorva ani, în vestul Americii de Nord. Mexic şi Yucatan le vor cădea în gheară sau, mai probabil, vor deveni hanate. Triburile de păstori vor migra spre est, pe măsură ce propria lor populaţie sporeşte şi sosesc noi imigranţi. Aminteşte-ţi, dinastia Yuan va fi răsturnată în mai puţin de un secol. Asta-i va sili şi mai mult pe mongolii din Asia să plece altundeva. Iar chinezii vor veni şi ei, să facă agricultură şi să împartă aurul.

— Dacă nu te superi, eu crezusem că tocmai tu ai fi cel mai puţin doritor să grăbeşti cucerirea Americii.

— Ar fi un alt fel de cucerire, spuse Sandoval. Nu-mi pasă de azteci; dacă-i studiezi, vei fi de acord că Cortez a făcut o favoare Mexicului. Da, ar fi mai greu pentru alte triburi mai inofensive, dar numai pentru o vreme. Totuşi, mongolii nu sunt chiar nişte diavoli. Eşti de acord? Civilizaţia noastră occidentală ne transmite prejudecăţi. Uităm câte torturi şi masacre au făcut europenii, în aceeaşi epocă. Aş zice chiar că mongolii seamănă binişor cu romanii. Şi ei depopulează regiunile care li se împotrivesc, respectând însă drepturile celor care se supun. Oferă

aceeaşi protecţie armată şi guvernare competentă. Dovedesc aceeaşi caracteristică naţională a lipsei de imaginaţie şi a noncreativităţii, dar aceeaşi admiraţie şi vagă invidie pentru adevărata civilizaţie. În clipa de faţă o *Pax Mongolica* ar unifica un teritoriu mai întins şi ar aduce într-un contact stimulator mai multe rase diferite decât şi-a imaginat vreodată acel mărunt Imperiu Roman. Cât despre amerindieni, nu uita că mongolii sunt păstori. Nu va fi nimic de genul insolvabilului conflict dintre vânător şi ţăran, care l-a făcut pe omul alb să-l distrugă pe indian. De asemenea, mongolii nu au prejudecăţi rasiale. După ceva înfruntări, indienii de rând din triburile Navajo, Cherokee, Seminole, Algonquin, Chippewa sau Dakota vor fi bucuroşi să cedeze şi să devină aliaţi. De ce nu? Vor obţine cai, oi, vite, textile, metalurgie. Îi vor depăşi numeric pe invadatori şi se vor găsi în termeni mai apropiaţi de egalitate cu ei decât cu fermierii albi şi cu epoca industrială. În plus, acolo vor exista chinezii, care vor influenţa amestecul raselor, învăţându-i ce înseamnă civilizaţia, ascuţind minţile... Bunule Dumnezeu! Când Columb va ajunge aici, va găsi un adevărat imperiu! Hanatul chinez al celei mai puternice naţii din lume!

Sandoval se opri. Everard ascultă scârţâitul parcă de spânzurătoare al crengilor în vânt. Privi în noapte, o vreme îndelungată, înainte de a vorbi:

— S-ar putea... Desigur, ar trebui să rămânem în secolul acesta până ce va fi trecut punctul critic. Lumea noastră n-ar mai exista. N-ar fi existat nicicând.

— Oricum, nu era mare lucru de capul ei, făcu Sandoval ca într-un vis.

— Gândeşte-te la... la părinţii tăi. Nici ei nu s-ar mai fi născut vreodată.

— Trăiau într-un bordei dărăpănat. Odată, într-o iarnă, l-am văzut pe tătuca plângând, fiindcă nu ne putuse cumpăra încălţări. Mama a murit de tuberculoză.

Everard rămase nemişcat. Sandoval se smulse din reverie şi sări în picioare, cu un soi de râs răguşit.

— Ce-am tot mormăit? Era doar o aiureală, Manse. Să facem cu schimbul. Fac eu primul de planton?

Everard fu de acord, însă rămase treaz multă vreme.

5

Maşina temporală sărise două zile în viitor şi acum plutea la mare înălţime, invizibilă cu ochiul liber. Văzduhul era rarefiat şi tăios de rece. Tremurând, Everard reglă telescopul. La amplificare maximă, caravana abia depăşea dimensiunile unui grăunte care se târa lent peste imensitatea verde. În emisfera vestică nu mai exista însă nimeni care să călărească pe cai.

Răsucindu-se în şa, Everard îşi privi tovarăşul.

— Şi acum?

Chipul lătăreţ al lui Sandoval era impenetrabil.

— Păi, dacă demonstraţia noastră n-a avut succes...

— E-al naibii de sigur că nu. Aş putea jura că înaintează către sud de două ori mai repede ca înainte. De ce?

— Ca să-ţi dau un răspuns valabil, ar trebui să cunosc totul despre ei ca indivizi, în orice caz mult mai multe decât ştiu acum. Probabil că le-am sfidat curajul. Cultura războinică, puterea şi bărbăţia sunt virtuţi absolute... ce alternativă aveau decât să continue drumul? Dacă s-ar fi retras înaintea unei simple ameninţări, n-ar mai fi putut nicicând trăi cu ei înşişi.

— Totuşi, mongolii nu sunt idioţi! N-au cucerit pe toţi care le-au ieşit în cale prin forţă oarbă, ci, mai degrabă, prin perfecta înţelegere a principiilor militare. Toktai ar trebui să se retragă, să raporteze împăratului ce a văzut şi să organizeze o expediţie mai mare.

— Asta o pot face şi cei de la corăbii, îi aminti Sandoval. Acum, că mă gândesc, îmi dau seama că l-

am subestimat pe Toktai. Probabil că a stabilit o dată, să zicem anul următor, la care corăbiile să încerce să ajungă acasă, dacă el nu se mai întoarce. Iar dacă pe drum descoperă ceva interesant, cum am fost noi, de exemplu, poate trimite un sol cu o scrisoare către tabără.

Everard încuviinţă. Îşi dădu seama că tot timpul fusese zorit, fără vreo pauză în care să-şi fi pus la punct planurile, aşa cum ar fi trebuit. Dar câtă vină revenea împotrivirii subconştiente a lui Sandoval? După un minut, spuse:

— Se poate chiar ca noi să le fi părut dubioşi. Mongolii au fost dintotdeauna pricepuţi la războiul psihologic.

— S-ar putea. Dar care-i următoarea noastră mişcare?

„Ne năpustim din înălţimi, tragem câteva salve cu tunul energetic din secolul XLI şi gata... Nu, Dumnezeule, mă pot trimite pe planeta exilaţilor înainte să fac ceva de soiul acesta. Există totuşi unele limite ale decenţei."

— Aranjăm o demonstraţie mai impresionantă.

— Şi dacă dă greş din nou?

— Tacă-ţi gura! Acordă-i o şansă!

— Mă întrebam doar... Vântul sufla, pustiitor, printre cuvintele lui Sandoval. N-ar fi mai bine să anulăm expediţia? Ne întoarcem în urmă cu doi ani şi-l convingem pe Kubilai că nu merită să trimită exploratori spre răsărit. Atunci, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.

— Ştii bine că regulamentul Patrulei ne interzice să modificăm istoria.

— Şi cum numeşti tu ceea ce facem acum?

— Ceva care ni s-a ordonat în mod specific de Cartierul General. Probabil pentru a corecta o interferenţă din alt loc, din alt timp. De unde să ştiu? Nu sunt decât o treaptă pe scara evoluţiei. Ei, cei de peste un milion de ani, au capacităţi pe care nici nu mi le pot închipui.

— Tata ştie cel mai bine, murmură Sandoval.

Everard îşi încleştă fălcile.

— Curtea lui Kubilai, rosti el, cel mai puternic om din lume, este mai importantă şi mai crucială decât orice de aici, din America. Tu însă m-ai băgat în această afacere mizerabilă, iar acum îmi voi folosi autoritatea, dacă mă sileşti. Ordinele spun să-i determinăm pe mongoli să-şi abandoneze explorarea. Ce se întâmplă după aceea, nu ne mai priveşte. Care va să zică, ei nu ajung acasă. Nu noi vom fi cauza imediată, după cum nu te poţi numi asasin dacă inviţi un om la cină şi el suferă pe drum un accident fatal.

— Lasă trăncăneala şi hai la treabă, i-o reteză Sandoval.

Maşina pluti înainte.

— Vezi colina aceea? indică Everard după o vreme. Se găseşte pe direcţia de marş a lui Toktai, dar cred că vor poposi cu câţiva kilometri mai înainte, în poiana aceea de lângă pârâu. Colina este însă perfect vizibilă. Mi se pare locul cel mai potrivit pentru noi.

— Ca să declanşăm focuri de artificii? Trebuie să fie destul de spectaculoase. Chinezii cunosc praful de puşcă, ba chiar au rachete militare.

— Rachete mici, ştiu. Dar când mi-am făcut bagajul pentru călătoria asta, am pus deoparte şi nişte accesorii multifuncţionale, în caz că prima încercare

eşuează.

Colina era încoronată cu nişte pini răzleţi. Everard coborî între ei şi începu să descarce cutii din compartimentele încăpătoare ale maşinii temporale. Sandoval îl ajută, fără vorbă. Caii antrenaţi special de către Patrulă ieşiră din boxele lor şi începură să pască pe povârniş.

După o vreme, indianul rupse tăcerea.

— Nu mă pricep la astea. Ce montezi acolo?

Everard atinse uşor micul dispozitiv pe jumătate asamblat.

— O adaptare după sistemul de control climateric folosit în era Secolelor Reci din viitor. Un distribuitor de potenţial. Este capabil să producă cele mai cumplite fulgere pe care le-ai văzut vreodată, cu tunete pe măsură.

— Hm-m-m… marea slăbiciune a mongolilor. Brusc, Sandoval rânji. Ai câştigat. Deja ne putem relaxa şi privi în tihnă.

— Nu vrei să pregăteşti cina, cât asamblez eu scamatoria? Fără foc, fireşte. Nu vrem nici o urmă de fum lumesc... Ah, da, am şi un proiector de miraje. Dacă la momentul potrivit îţi schimbi hainele şi-ţi pui o glugă ca să nu fii recunoscut, o să-ţi proiectez o imagine de un kilometru înălţime, doar pe jumătate aşa de urâtă ca originalul.

— Ce zici de o amplificare fonică? Incantaţiile navajo sună de-a dreptul înspăimântător, dacă nu ştii ce sunt.

— Nici o problemă!

Ziua se stingea. Sub pini se lăsa întunericul; aerul era rece şi înţepător. În sfârşit, Everard putu înfuleca un sandviş şi privi prin binoclu cum avangarda

mongolă cerceta locul de popas pe care-l anticipase. Alţii sosiră cu vânatul din ziua respectivă şi se apucară de gătit. Grosul trupei se arătă la apusul soarelui, se instală şi se puse pe mâncat. Toktai mărşăluia, folosindu-se de fiecare clipă de lumină a zilei. Când începu să se întunece, Everard zări străjerii care-şi luară posturile în primire, călări şi cu arcurile întinse. Nu putea rămâne calm, oricât s-ar fi străduit. Se punea cu nişte oameni care cutremuraseră pământul.

Stelele începură să clipească palid deasupra piscurilor înzăpezite. Sosise timpul.

— Ai priponit caii, Jack? Ar putea intra-n panică. Bag mâna-n foc că aşa se va petrece cu cei ai mongolilor!

Everard dădu un bobârnac comenzii centrale şi se aşeză pe vine lângă cadranele de control slab luminate ale aparatului.

Mai întâi fu o pâlpâire azurie între cer şi pământ. Apoi se porniră fulgerele, ţâşnind în limbi bifurcate succesive, spulberând copacii dintr-o lovitură şi cutremurând versanţii muntelui din cauza zgomotului. Everard lansă după aceea fulgere globulare, sfere de foc ce se roteau şi săltau, lăsând dâre strălucitoare, zvâcnind către tabără şi explodând deasupra ei până când cerul deveni incandescent.

Asurzit şi pe jumătate orbit, reuşi să proiecteze o perdea de ionizare fluorescentă. Precum aurora boreală, faldurile ei se încolăceau în spirale purpurii şi alb orbitor, şuierând sub bubuitul neîntrerupt al tunetelor. Sandoval păşi înainte. Se dezbrăcase, rămânând doar în pantaloni şi-şi unsese trupul cu

humă în desene străvechi; chipul nu-i era acoperit, ci spoit cu pământ şi schimonosit într-un fel pe care Everard nu şi l-ar fi putut imagina. Aparatul îl scană şi-i alteră proiecţia. Ceea ce apăruse pe fondul aurorei era mai înalt decât un munte. Se mişca într-un dans sacadat, de la un orizont la altul şi înapoi pe cer, tânguindu-se şi urlând într-un falset care acoperea tunetele.

Everard se ghemui sub lumina fantomatică, cu degetele crispate pe panoul comenzilor. Îl încercă o teamă primitivă; dansul deştepta în el lucruri uitate.

„Pe toţi dracii! Dacă asta nu-i face să renunţe...”

Îşi veni în fire. Se uită chiar la ceas. Trecuse jumătate de oră... avea să mai continue cincisprezece minute, timp în care imaginea se va estompa... Cu siguranţă, mongolii cei disciplinaţi vor rămâne în tabără până în zori, nu vor orbecăi de-a valma prin întuneric. Avea să păstreze liniştea pentru alte câteva ore, apoi să le administreze lovitura de graţie, un trăsnet electric care să pocnească un copac chiar lângă ei... Îi făcu semn lui Sandoval să înceteze. Indianul se aşeză, suflând mai din greu decât ar fi lăsat de bănuit strădaniile dinainte.

Când zgomotul încetă, Everard spuse:

— Frumuşel spectacol.

Vocea îi suna metalică şi străină.

— N-am mai făcut aşa ceva de ani de zile, murmură Sandoval.

Scăpără un chibrit şi zgomotul răsună neaşteptat de tare în liniştea din jur. Flăcăruia de moment îi dezvălui buzele subţiate. Scutură apoi chibritul şi doar licăritul din capătul ţigării se mai zări.

— Nici unul dintre cunoscuţii mei din rezervaţie nu

lua asta în serios, continuă el după un moment. Câţiva dintre cei bătrâni voiau ca noi, băieţii, să învăţăm, să păstrăm tradiţia, pentru a ne aminti că suntem încă un popor. Dar noi ne gândeam numai să stoarcem nişte mărunţiş, dansând pentru turişti.

Făcu o pauză mai lungă. Everard închise proiectorul. În întunericul ce se lăsă, licăritul ţigării lui Sandoval creştea şi scădea, o minusculă stea Algol roşie.

— Turişti! grăi indianul într-un târziu. În seara asta am dansat cu un scop. Însemna ceva. N-am mai simţit niciodată aşa.

Everard tăcu.

Până ce unul din cai, care smucise de capătul priponului în timpul spectacolului şi era încă agitat, necheză.

Everard îşi ridică privirea. Ochii întâlniră doar noaptea.

— Ai auzit ceva, Jack?

Fasciculul lanternei îl străpunse.

O clipă se holbă la el, orbit. Apoi sări în picioare, înjurând, şi înşfăcă pistolul paralizator. O umbră alergă de după un copac. Îl lovi în coaste. Se lăsă pe spate şi pistolul i se clătină. Trase la întâmplare.

Lanterna lumină din nou. Everard îl zări pe Sandoval. Indianul nu apucase să-şi ia armele. Dezarmat, eschivă în faţa loviturii sabiei unui mongol. Războinicul alergă după el. Sandoval trecu pe judo-ul exersat la Patrulă. Se lăsă într-un genunchi. Ţinându-se cu stângăcie pe picioare, mongolul lovi la întâmplare, rată şi intră într-un blocaj cu umărul în burtă. Sandoval se ridică o dată cu lovitura. Podul palmei izbi în sus, spre bărbia mongolului. Capul cu

coif zvâcni pe spate. Sandoval lovi cu muchia palmei în mărul lui Adam, smulse sabia din mâna atacatorului, se răsuci şi pară o lovitură din spate.

O voce răcni deasupra ţipetelor mongolilor, dând ordine. Everard se retrase. Cu o încărcătură, scosese din luptă un agresor, dar între el şi maşină erau alţii. Se roti, să-i înfrunte. Un arcan i se încolăci în jurul umerilor, strângându-se, azvârlit de o mână expertă. Căzu şi patru inşi se buluciră peste el. Văzu jumătate de duzină de cozi de lance izbind capul lui Sandoval, apoi nu mai avu timp decât să lupte. De două ori se ridică în picioare, însă de acum scăpase arma, iar Mauserul îi fusese smuls din toc; mărunţeii erau şi ei destul de buni la stilul *yawara.* Îl doborâră şi începură să-l lovească cu pumnii, cizmele, mânerele pumnalelor. Nu-şi pierdu cunoştinţa pe de-a-ntregul, însă, într-un târziu, încetă să-i mai pese.

6

Toktai ridică tabăra înaintea zorilor. Primele raze ale soarelui îi găsiră trupa şerpuind prin păduricile împrăştiate pe fundul unei văi largi. Terenul devenea plat şi arid, munţii rămăseseră mult în urmă, spre dreapta; numai câteva piscuri înzăpezite se mai întrezăreau, şi ele fantomatice pe cerul palid.

Mărunţii şi căliţii cai mongoli tropoteau înainte: bocănit de copite, scârţâit şi clinchet de harnaşamente. Privind înapoi, Everard văzu coloana ca pe o masă compactă; lănci ridicându-se şi coborând, flamuri, pene şi mantii fluturând sub ele şi, dedesubt, coifurile, cu chipurile măslinii, ochi oblici şi ici-colo câte o platoşă grotesc vopsită. Nu vorbea nimeni, şi nu putea descifra nici una din expresiile lor.

Îşi simţea creierul nisipos. Îi lăsaseră mâinile libere, dar genunchii îi fuseseră legaţi de scările şeii cu sfori ce-l rodeau. De asemenea, îl dezbrăcaseră până la piele – o precauţie inteligentă, cine ştia ce instrumente îi puteau fi cusute în haine? – iar straiul mongol pe care i-l dăduseră în schimb îi era ridicol de mic. Cusăturile trebuiseră tăiate până să poată îmbrăca măcar tunica.

Proiectorul şi maşina rămăseseră pe colină. Toktai nu voia să rişte cu acele obiecte ale puterii. Trebuise să-i potopească cu sudălmi pe mai mulţi din oamenii săi, până ce aceştia să fie măcar de acord să ia caii străini, cu şei şi pături făcute sul, printre iepele de povară.

Copitele tropoteau iute. Unul dintre arcaşii care-l flancau pe Everard mârâi şi-şi trase căluţul puţin într-

o parte. Li Tai-Tsung se apropie.

Agentul îi aruncă o privire indiferentă.

— Ce vrei? îl întrebă.

— Mă tem că prietenul tău nu se va mai trezi, răspunse chinezul. I-am oferit un pic mai mult confort.

„Prins în chingi de o targă improvizată, între doi cai, inconştient... Da, a suferit o comoţie cerebrală, când l-au ciomăgit aseară. Un spital al Patrulei l-ar pune pe picioare destul de rapid, însă cel mai apropiat birou se află la Cambaluc şi nu-l văd pe Toktai să mă lase înapoi la maşină, să folosesc radioul. John Sandoval are să piară aici, cu şase sute cincizeci de ani înainte de a se naşte.”

Everard privi în ochii căprui şi reci, plini de interes, nu lipsiţi de înţelegere, totuşi străini. Ştia că ar fi fost zadarnic; ceea ce în societatea sa ar fi însemnat argumente logice, erau simple bolboroseli în epoca aceasta, dar trebuia să încerce.

— Nu poţi, măcar tu, să-l faci pe Toktai să priceapă ce dezastru aduce asupra sa, asupra tuturor oamenilor săi, prin asta?

Li îşi mângâie barba bifurcată.

— Se vede limpede, onorate stăpân, că poporul tău stăpâneşte arte necunoscute nouă. La ce bun însă? Barbarii – aruncă gărzilor lui Everard o privire rapidă, însă era evident că aceştia nu înţelegeau chineza Sung pe care o folosea – au cucerit multe regate superioare lor în toate privinţele, mai puţin abilitatea în luptă. Ştim acum că tu ai... modificat adevărul când ai vorbit de un imperiu ostil în apropierea acestor ţinuturi. De ce ar încerca regele vostru să ne înspăimânte cu un lucru neadevărat, dacă n-ar avea

motive să se teamă de noi?

Everard răspunse cu precauţie:

— Gloriosului nostru împărat nu-i place vărsarea de sânge. Dar, dacă-l siliţi să vă doboare...

— Te rog! Li părea îndurerat. Flutură o mână descărnată, ca pentru a îndepărta o insectă. Spune-i ce doreşti lui Toktai şi eu nu mă amestec. Nu m-ar întrista să ne întoarcem acasă. Am venit doar din ordin imperial. Între noi fie vorba, să nu ne insultăm reciproc inteligenţele. Nu vezi, onorate stăpân, că nu există nici un rău posibil cu care să-i poţi ameninţa pe aceşti oameni? Ei dispreţuiesc moartea. Chiar şi cea mai îndelungată tortură sfârşeşte prin a-i ucide, până şi cea mai dizgraţioasă mutilare poate fi făcută să nu însemne nimic pentru un om hotărât să-şi muşte limba şi să moară. Toktai întrevede ruşinea eternă dacă dă bir cu fugiţii în această etapă, însă o şansă serioasă de a dobândi glorie nepieritoare şi bogăţii nemăsurate dacă merge înainte.

Everard oftă. Propria sa captură umilitoare fusese cu adevărat punctul decisiv. Mongolii fuseseră cât pe ce s-o ia la sănătoasa înaintea spectacolului cu tunete; mulţi se târâseră în genunchi, jeluindu-se (iar de acum înainte vor fi cu atât mai agresivi, pentru a şterge acea amintire). Toktai îi atacase cu spaimă şi în acelaşi timp cu sfidare; puţini oameni şi cai fuseseră în stare să-l urmeze. Li însuşi era parţial responsabil pentru cele învăţate; sceptic, familiarizat cu scamatorii şi spectacole pirotehnice, chinezul îl încurajase pe Toktai să atace, înainte ca unul din trăsnete să-şi atingă ţinta.

„Adevărul este, fiule, că i-am judecat greşit pe aceşti oameni. Ar fi trebuit să luăm cu noi un

specialist, care să aibă un simţ intuitiv al nuanţelor acestei culturi. Dar nu, am presupus că vor fi de ajuns cunoştinţele generale. Şi acum? S-ar putea ca, în final, să apară o expediţie de eliberare a Patrulei, dar Jack va fi mort într-o zi-două...” Everard privi chipul împietrit al războinicului din stânga sa. „Destul de probabil că la fel voi fi şi eu. Încă sunt foc de supăraţi. Mai degrabă mi-ar suci în curând gâtul.”

Şi chiar de ar fi supravieţuit (slabă şansă!) pentru a fi scos din dezastrul acela de alt grup al Patrulei – ar fi greu să dea ochii cu camarazii săi. Un agent neataşat, cu toate privilegiile speciale ale rangului său, trebuia să stăpânească situaţia fără ajutor suplimentar. Fără a duce oameni valoroşi la pieire.

— Aşa că te sfătuiesc cât se poate de sincer să nu mai încerci şi alte viclenii.

— Poftim? se răsuci Everard către Li.

— Înţelegi, nu-i aşa, că localnicii care ne-au călăuzit au şters-o? Tu le vei lua acum locul. Nu peste mult timp, ne aşteptăm să întâlnim alte triburi, cu care să stabilim o comunicare...

Everard încuviinţă din capul ce-i pulsa dureros. Lumina soarelui îi sfredelea ochii. Nu era mirat de uşurinţa cu care progresau mongolii în nenumărate limbi din familii distincte. Dacă nu făceai mofturi la gramatică, câteva ore erau de ajuns ca să culegi numărul mic de cuvinte şi gesturi de bază; apoi aveai la dispoziţie zile, chiar săptămâni, în care învăţai cu adevărat să vorbeşti, cu indigenii angajaţi.

— ...şi să obţinem călăuze, de la o etapă la alta, aşa cum am făcut şi înainte, continuă Li. Orice indicaţie greşită pe care ne-ai da-o ar deveni în scurt timp evidentă. Toktai te va pedepsi în moduri cât se poate

de necivilizate. Pe de altă parte, un serviciu loial ar fi răsplătit. Poţi spera ca, după cucerire, să avansezi la curtea princiară.

Everard rămase neclintit. Lăudăroşenia degajată fu ca o explozie în mintea sa.

Presupusese că Patrula va trimite alt grup de intervenţie. Evident, *ceva* avea să împiedice întoarcerea lui Toktai. Era însă atât de evident? De ce mai fusese ordonată această intervenţie, dacă nu exista – în vreun mod paradoxal, pe care logica lui din secolul XX nu-l putea pătrunde — o incertitudine, un punct şubred al continuum-ului, chiar în acest moment?

Pe toţi dracii de pe lume! Poate că expediţia mongolă va reuşi! Poate că tot acel viitor al unui hanat american, la care Sandoval nu îndrăznise pe de-a-ntregul să viseze... era adevăratul viitor.

În spaţiu-timp, există bucle şi discontinuităţi. Liniile lumii se pot suprapune în trecut, intersectându-se şi retezându-se reciproc, astfel încât lucrurile şi întâmplările apar ca lipsite de cauzalitate, pâlpâiri lipsite de semnificaţie, curând pierdute şi uitate. Ca şi Manse Everard, pierdut în trecut, cu un Jack Sandoval mort, venind dintr-un viitor ce nu existase vreodată, ca agent al unei Patrule nicicând înfiinţate.

7

La apusul soarelui, ritmul nemilos adusese expediţia în regiunea hăţişurilor de salvie şi a pădurilor abundând în vânat. Colinele erau abrupte şi maronii, colbul se spulbera sub copite, tufele verzi-argintii răzleţite răspândeau o aromă dulceagă când erau zdrobite, fără a mai oferi şi altceva.

Everard ajută să-l întindă pe Sandoval pe pământ. Ochii indianului erau închişi, iar chipul i se ascuţise şi ardea de febră. Câteodată, se răsucea şi bolborosea puţin. Everard storcea apă dintr-o cârpă umedă, deasupra buzelor crăpate, dar asta era tot ce putea face.

Mongolii instalară tabăra, mai voioşi decât ultima dată. Răzbiseră doi mari vrăjitori şi nu mai fuseseră ţinta vreunui atac, iar semnificaţiile acestui fapt câştigau teren. Îşi făceau treburile pălăvrăgind între ei şi, după o masă frugală, deschiseră burdufurile cu *kumiss.*

Everard rămase cu Sandoval, aproape de centrul taberei. La câţiva metri distanţă de ei fuseseră postaţi doi străjeri cu arcurile încordate, care nu scoteau o vorbă. La răstimpuri, unul din ei se ridica să aţâţe focul micuţ. În scurt timp, tăcerea se lăsă şi peste camarazii lor. Până şi adunătura aceasta tăbăcită obosise; oamenii se pregăteau de culcare, plantoanele îşi făceau rondurile cu ochi somnoroşi, celelalte focuri de tabără se transformară în tăciuni, în vreme ce stelele se aprinseră deasupra capului; un coiot chelălăia la kilometri distanţă. Everard îl înveli pe Sandoval, împotriva frigului tot mai pătrunzător; flăcările slabe ale focului său dezvăluiau frunzele de

salvie acoperite de brumă. Se ghemui sub manta, dorindu-şi ca aceia care-l capturaseră să-i fi înapoiat măcar pipa.

Solul uscat scârţâi sub nişte paşi. Paznicii lui Everard înşfăcară săgeţile. Toktai păşi în lumina tăciunilor, în manta şi cu capul descoperit. Santinelele se plecară şi se retraseră în umbră.

Toktai se opri. Everard ridică ochii, apoi îi coborî. O vreme, noyonul privi la Sandoval. Într-un târziu vorbi, aproape cu blândeţe:

— Nu cred că prietenul tău va mai apuca următorul asfinţit.

Everard mârâi.

— Nu ai leacuri care să-l ajute? întrebă Toktai. În desagii voştri, am zărit fel de fel de ciudăţenii.

— Am un remediu împotriva infecţiei şi altul împotriva durerii, zise agentul. Dar pentru ţeasta lui crăpată, trebuie dus la vraci iscusiţi.

Toktai se aşeză, ţinându-şi palmele deasupra flăcărilor.

— Îmi pare rău că nu avem vraci cu noi.

— Ne-ai putea da drumul, spuse Everard fără nădejde. Trăsura mea, care a rămas la fosta tabără, l-ar putea duce să capete ajutor la timp.

— Ştii bine că nu pot face asta! Toktai chicoti. Toată mila pentru muribund dispăru. La urma urmei, voi aţi început, Eburar.

De vreme ce era adevărat, agentul nu replică.

— Nu-ţi port pică pentru asta, continuă mongolul. De fapt, încă sunt dornic să fim prieteni. Dacă n-ar fi aşa, m-aş opri pentru câteva zile şi-aş stoarce de la tine tot ce ştii.

— Ai putea încerca! se aprinse Everard.

— Şi cred că aş reuşi, cu un om care trebuie să care leacuri împotriva durerii. Rânji lupeşte. Oricum, poţi fi de folos ca ostatic sau aşa ceva. Şi-mi place curajul tău. Ba chiar o să-ţi împărtăşesc o idee de-a mea. Cred că nu eşti deloc din acest bogat ţinut de miazăzi. Cred că eşti un aventurier, dintr-o ceată de şamani. Îl aveţi pe regele din miazăzi în puterea voastră, sau speraţi să-l aveţi, şi nu vreţi să se amestece nici un străin.

Toktai scuipă în foc.

— Există legende ce vorbesc de astfel de lucruri, iar în final, un erou înfrânge vrăjitorul. De ce n-aş fi eu acela?

Everard suspină.

— Vei afla de ce nu, noyonule.

Se întrebă cât de corectă era afirmaţia sa.

— Haide, haide, îl bătu pe spate Toktai. Nu poţi să-mi spui şi mie, măcar puţin? Între noi nu există duşmănie de sânge. Să fim prieteni.

Everard zvâcni din degetul mare spre Sandoval.

— Îmi pare rău, spuse Toktai, dar s-a opus unei căpetenii a marelui han. Hai să bem împreună, Eburar. Trimit un om după burduf.

Agentul făcu o grimasă.

— Nu-n felul acesta mă vei împăca!

— Ah, poporului tău nu-i place *kumiss*-ul? Mă tem că asta-i tot ce avem. Vinul l-am băut de mult.

— M-ai putea lăsa să-mi beau scotchul.

Everard privi din nou la Sandoval, apoi în întuneric, simţind o furnicătură rece pe dinăuntru.

— Mi-ar prinde cu adevărat bine.

— Despre ce. vorbeşti?

— Despre o băutură de-a noastră. Am ceva în

desagi.

— Păi... Toktai ezită. Foarte bine. S-o aducem.

Gărzile îşi urmară căpetenia şi prizonierul, printre tufişuri şi războinici adormiţi, până la un morman de bagaje, aflate sub pază. Una din santinelele de la desagi aprinse o creangă în foc, să-i lumineze puţin lui Everard. Muşchii spatelui agentului se încordară – săgeţile din arcurile încordate erau aţintite asupra sa –, însă se lăsă pe vine şi căută în bagajele sale, atent să nu facă mişcări bruşte. Când găsi ambele ploşti cu scotch, reveni la locul său.

Toktai şedea de partea cealaltă a focului, privindu-l cum îşi toarnă o porţie în căpăcelul ploştii, şi-l dă de duşcă.

— Miroase ciudat, comentă el.

— Încearcă.

Agentul îi trecu plosca. Era un impuls de pură însingurare. Toktai nu era un om chiar atât de rău. Avea cu totul alt sistem de valori. Iar când stai lângă tovarăşul tău muribund, ai bea cu însuşi diavolul, numai să nu te mai gândeşti. Mongolul adulmecă circumspect, îl privi pe Everard, zăbovi, apoi înălţă recipientul la buze, într-un gest de bravură.

— *Aa-a-a-a-a-a!*

Everard se repezi să prindă plosca, înainte de a se vărsa prea mult. Toktai gâfâia şi scuipa. O santinelă înstruni săgeata, iar alta sări, lăsând o mână grea pe umărul lui Everard. O sabie luci, înălţată.

— Nu-i otravă! strigă agentul. Doar că-i prea tare pentru el. Uitaţi-vă, mai beau şi eu.

Toktai făcu gărzilor semn să se dea la o parte şi-l fixă, cu ochii înlăcrimaţi.

— Din ce-i făcută? întrebă gâtuit. Din sânge de

dragon?

— Din orz. Everard nu avea chef să-i explice procesul de distilare şi se mulţumi să-şi mai toarne un rând. Dă-i drumul, bea-ţi laptele tău de iapă.

Toktai plescăi din buze.

— Chiar te încălzeşte, nu? Ca piperul. Întinse o mână soioasă. Mai dă-mi!

Everard rămase nemişcat.

— Ce-i? mormăi Toktai.

Agentul clătină din cap.

— Ţi-am spus, e prea tare pentru mongoli.

— Ce? Ascultă, fiu de turc cu faţă de brânză...

— Cum doreşti, atunci. Te avertizez cinstit, cu oamenii tăi martori, că are să-ţi fie rău mâine.

Toktai bău vârtos, râgâi şi-i trecu plosca.

— Prostii! Pur şi simplu n-am fost pregătit prima oară. Bea!

Everard nu se grăbi. Toktai îşi pierdu răbdarea.

— Mai iute! Ba nu, dă-mi celălalt ulcior.

— Cum vrei. Tu eşti şeful. Dar te rog, nu-ncerca să bei cot la cot cu mine. Nu poţi.

— Cum adică nu pot? La Karakorum am băgat douăzeci sub masă. Şi nu nişte chinezoi pârliţi: toţi erau mongoli.

Toktai îşi mai turnă vreo cincizeci de grame. Everard sorbi cu grijă. Oricum, abia de simţea vreun efect, în afară de arsura de pe esofag. Era prea încordat. Brusc, întrezărise ceva ce putea fi o cale de scăpare.

— E o noapte rece aici, zise el, oferindu-şi plosca santinelei celei mai apropiate. Să tragă şi flăcăii tăi o duşcă, să se mai încălzească.

Toktai îşi ridică privirea, un pic cherchelit.

— Bună chestie, asta. Prea bună pentru...

Îşi luă seama, înghiţindu-şi vorbele. Crud şi despotic cum era Imperiul Mongol, totuşi căpeteniile împărţeau totul în mod egal cu cel mai umil dintre oamenii lor. Războinicul înhăţă plosca, aruncându-i şefului o privire plină de resentiment, şi-o duse la gură.

— Uşurel, sfătui Everard. Te ia de cap.

— Nimic nu mă poate lua de cap.

Toktai mai turnă în el o doză.

— Sunt treaz ca un călugăr. Clătină din deget: Ăsta-i necazul când eşti mongol. Eşti aşa de tare că nu te poţi îmbăta.

— Te lauzi sau te plângi? făcu Everard.

Primul oştean suflă să-şi răcorească limba, luă din nou poziţie de gardă şi trecu plosca tovarăşului său. Toktai ridică cealaltă ploscă.

— Ahhh! Privi, ţinând un ochi închis. Bun a fost! Acum ar fi bine să mergem la culcare. Daţi-i înapoi băutura, băieţi.

Everard simţi un nod în gât. Reuşi totuşi să le arunce o privire piezişă.

— Mulţumesc, dar eu o să mai beau. Mă bucur că-ţi dai seama că n-o poţi duce.

— Cu' ad'că? îl fulgeră cu privirea Toktai. Pentru un mongol nu există *prea mult!*

Gâlgâi din nou. Prima santinelă primi cealaltă ploscă şi trase o duşcă grăbită, înainte de a fi prea târziu.

Everard inspiră, tremurând. S-ar fi putut să meargă, până la urmă. S-ar fi putut.

Toktai era învăţat cu chefuiala. Nu exista nici urmă de îndoială că el sau oamenii săi se descurcau cu

kumiss, vin, bere, mied sau cvas – acea bere impropriu numită vin de orez — pe scurt, cu orice băutură din epoca lor. Ştiau când au băut destul, spuneau noapte bună şi mergeau fără să se clatine până la păturile lor. Necazul era că nici o băutură doar fermentată nu poate ajunge la mai mult de 24° – procesul este stopat de chiar deşeurile rezultate – şi cea mai mare parte din băuturile fermentate în secolul XIII nu aveau nici 5% alcool, cu un mare conţinut de reziduuri alimentare.

Whisk-yul scoţian, scotchul, se înscrie în cu totul altă categorie. Dacă încerci să-l bei ca pe bere, ori chiar ca pe vin, ai dat de bucluc. Raţiunea dispare înainte să-i fi băgat de seamă absenţa, urmată în curând de cunoştinţă.

Everard se întinse după plosca ţinută de unul din oşteni.

— Dă-mi-o! zise el. O să mi-o beţi pe toată!

Războinicul rânji şi luă altă înghiţitură lungă, înainte de a i-o trece tovarăşului său. Everard se ridică în picioare, chinuindu-se în mod dezonorant să ia plosca. Una din santinele îi dădu un ghiont în stomac. Căzu pe spate. Mongolii se prăpădeau de râs, sprijinindu-se unul de celălalt. O glumă aşa bună cerea încă o duşcă.

Everard fu singurul care observă când Toktai se prăbuşi. Noyonul trecu de la poziţia cu picioarele încrucişate la una culcată. Focul lumina destul de departe pentru a dezvălui zâmbetul prostesc ce i se întipărise pe faţă. Everard se lăsă pe vine, încordat ca un arc.

Câteva minute mai târziu veni şi sfârşitul unuia dintre paznici. Se clătină, căzu în patru labe şi începu

să lepede cină. Celălalt se răsuci, clipind, bâjbâind după sabie.

— Ce se'mplă? gemu el. Ce i-a' fă'ut? Ot'avă?

Everard trecu la acţiune.

Înainte ca oşteanul să-şi fi dat seama, sărise peste foc, prăvălindu-se peste Toktai. Mongolul se împletici, ţipând. Everard găsi sabia lui Toktai şi o smuci din teacă, în timp ce sărea în picioare. Războinicul îşi înălţă propria lui sabie. Lui Everard nu-i plăcea să ucidă un om aproape neajutorat. Păşi mai aproape, lovi cealaltă armă, dând-o la o parte, şi pumnul îi bufni. Mongolul căzu în genunchi, se căzni să vomite şi adormi.

Everard o luă la fugă. Oamenii se agitau şi strigau în beznă. Auzi tropot de copite – una din santinelele călări dădea fuga să vadă ce se întâmplase. Cineva luă o creangă dintr-un foc aproape stins şi o agită până se aprinse. Everard se aruncă pe burtă.

Un războinic trecu în goană, fără să-l zărească în tufe. Americanul lunecă spre zone mai întunecate. Un răcnet dinapoia sa şi un potop de înjurături indicară că cineva îl găsise pe noyon.

Everard se ridică în picioare şi începu să alerge.

Ca de obicei, caii fuseseră împiedicaţi şi puşi sub pază. Se distingeau ca o masă întunecată pe câmpie, un amestec de alb şi sur, sub cerul înţesat de stele strălucitoare. Everard zări un paznic mongol galopând să-l întâmpine. O voce răstită întrebă:

— Ce se-ntâmplă?

Îşi subţie vocea, răspunzându-i:

— Atac asupra taberei!

Răspunsese doar pentru a mai câştiga timp, astfel încât călăreţul să nu-l recunoască şi să sloboadă o

săgeată. Se ghemui, luând aspectul unei forme cocoşate şi înfăşurate în mantie. Mongolul opri calul, împroşcând ţărâna şi Everard ţâşni.

Prinse căpăstrul, înainte de a fi recunoscut. Santinela răcni şi trase sabia. Izbi de sus în jos, însă Everard era în partea lui stângă. Lovitura fu slabă, parată fără dificultate. Everard lovi şi el, simţind cum tăişul sabiei pătrunde în carne. Calul se cabră, speriat, aruncându-şi călăreţul din şa. Acesta se rostogoli şi se ridică, clătinându-se şi urlând. Everard avea deja un picior în scara în formă de căuş. Mongolul şchiopătă spre el, cu sângele şiroindu-i întunecat din piciorul rănit. Everard încălecă şi lovi crupa calului cu latul sabiei.

Porni către herghelie. Un alt călăreţ zorea să-i taie calea. Everard eschivă rapid, şi o săgeată îi zbârnâi pe la ureche. Calul furat zvârlea din copite, luptându-se cu povara necunoscută. Lui Everard îi trebui aproape un minut să-l stăpânească. Arcaşul l-ar fi putut doborî atunci, dacă s-ar fi apropiat să lupte faţă-n faţă, însă obişnuinţa îl făcuse să tragă din goana calului, ratând, în întuneric. Până să se poată întoarce, Everard dispăruse în noapte.

Agentul descolăci un arcan de la oblânc şi năvăli în herghelia speriată. Prinse cel mai apropiat animal, care acceptă cu docilitate binecuvântată. Aplecându-se, reteză piedicile cu sabia şi porni la galop, trăgând calul de rezervă. Ieşiră prin partea opusă a hergheliei şi apucară spre nord.

„Urmărirea din pupa e cea mai lungă”, îşi zise Everard în termeni marinăreşti. „Au să mă ajungă însă, dacă nu mă pierd de ei. Ia să vedem, dacă-mi amintesc bine geografia locului, paturile de lavă se

află în nord-vest.”

Aruncă o privire în urmă. Încă nu-l urmărea nimeni. Le trebuia o vreme să se organizeze. Totuşi...

Fulgerele scăpărară din înălţimi şi aerul bubui în urma sa. Simţi o răceală, mai adâncă decât frigul nopţii. Îşi domoli pasul. Nu mai era nici un motiv de grabă. Acesta trebuia să fie Manse Everard...

...care revenise la maşina Patrulei şi se întorsese spre sud şi în timp, ajungând în acest moment.

Pica numai bine. Doctrina Patrulei nu agrea acest mod de autoajutorare. Exista un risc prea mare al unei bucle cauzale strânse, sau al amestecării dintre trecut şi viitor.

„De data asta, voi scăpa însă. Fără a primi măcar mustrări. O fac pentru a-l salva pe Jack, nu pe mine. Eu deja m-am eliberat. M-aş putea desprinde de urmărire în munţii pe care îi cunosc, dar mongolii nu. Saltul în timp este doar pentru a salva viaţa prietenului meu.”

„Pe de altă parte” – o amărăciune crescândă – „ce a însemnat această misiune, dacă nu dedublarea viitorului, pentru a-şi crea propriul trecut? Fără noi, mongolii ar fi cucerit America şi nici unul dintre noi n-ar mai fi existat.”

Bolta era enormă, negru cristalin; rareori se puteau vedea atâtea stele. Ursa Mare licărea deasupra solului brumăriu; tropotul copitelor răsuna în linişte. Everard nu se mai simţise niciodată atât de singur.

— Şi ce fac eu acolo? întrebă el cu voce tare.

Ştiu răspunsul, se mai linişti puţin şi se lăsă în ritmul cailor, înghiţind kilometri la rând. Voia să sfârşească o dată. Se dovedi că ceea ce trebuia să facă era mai puţin rău decât se temuse.

Toktai şi Li Tai-Tsung n-au mai ajuns niciodată acasă. Dar nu pentru că ar fi pierit pe mări, sau prin păduri. Un vrăjitor se năpustise din văzduh, ucigându-le toţi caii cu trăsnete şi arzându-le corăbiile de la gura râului. Nici un marinar chinez nu s-ar fi aventurat pe acele mări capricioase în vreo ambarcaţiune rudimentară pe care ar fi putut s-o construiască aici; nici un mongol nu s-ar fi gândit că era posibil să meargă acasă pe jos. Probabil că, într-adevăr, nu era posibil. Mongolii aveau să rămână în America, să se căsătorească cu amerindience, să-şi trăiască vieţile. Chinook, Tlingit, Nootka, toate triburile potlatch, cu uriaşele lor canoe ce ieşeau pe ocean, cu wigwamurile şi meşteşugul aramei, blănurile, hainele şi semeţia lor... bine, un noyon mongol, ba chiar şi un învăţat confucianist puteau trăi cu mai puţină fericire şi folos decât creând o asemenea viaţă unei asemenea rase.

Everard încuviinţă din cap faţă de propriile sale gânduri. Îndeajuns! Mai greu de acceptat decât dejucarea ambiţiilor sângeroase ale lui Toktai era adevărul despre propria sa Patrulă; care îi era totodată familie, naţie şi rost pe lume. În cele din urmă, îndepărtaţii supraoameni se dovediseră nu chiar nişte idealişti. Nu se mulţumeau să protejeze o ordine istorică, divină poate, ce ducea la ei. Ici-colo, se mai şi amestecau, să-şi creeze propriul trecut... Nu întreba dacă a existat vreo schemă „originală” a evenimentelor. Obturează-ţi mintea. Gândeşte-te la drumul brăzdat de făgaşe pe care omenirea a trebuit să-l parcurgă şi spune-ţi că dacă în unele locuri putea fi mai bine, în altele putea fi mai rău.

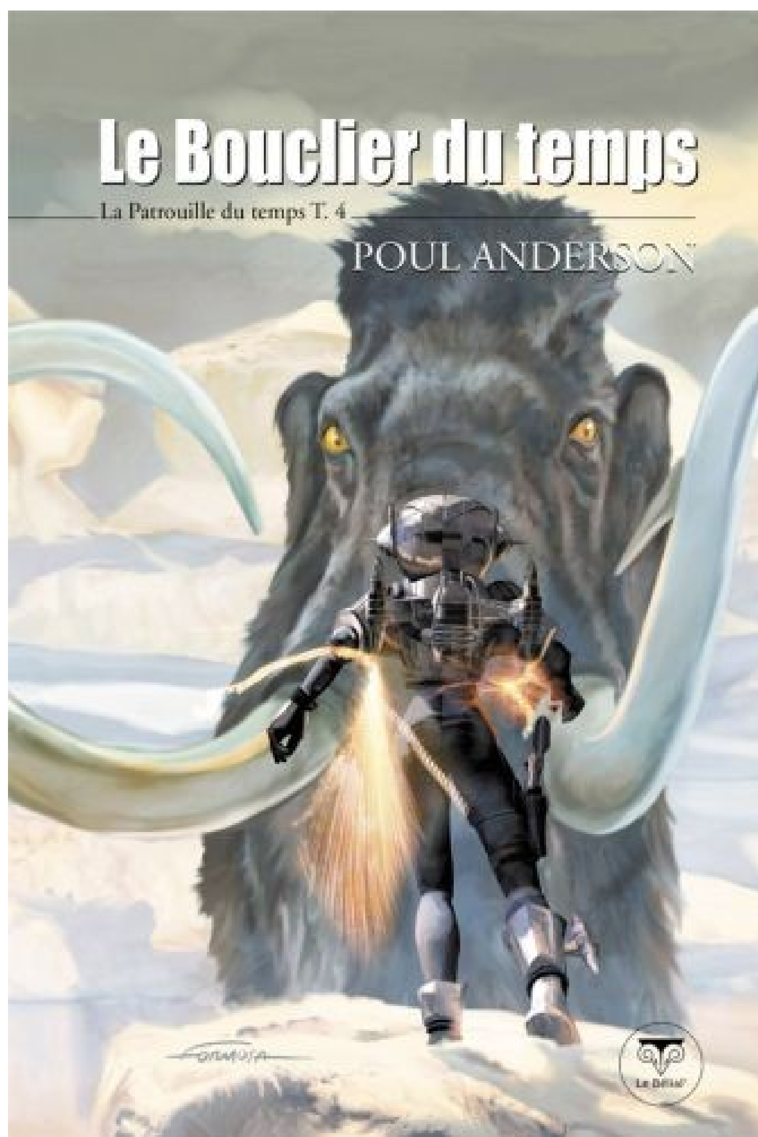
— Poate că-i un joc murdar, zise Everard, dar este

singurul posibil.

Vocea îi răsună atât de tare în imensul ţinut albit de brumă, că nu mai vorbi deloc. Plescăi din limbă către calul său şi iuţi pasul, spre nord.

DELENDA EST

(1955)

1

Cu douăzeci de mii de ani în urmă, vânătoarea era excelentă în Europa, iar sporturile de iarnă nu-şi găseau egal în nici o altă epocă. Aşa că Patrula, veşnic grijulie faţă de personalul înalt calificat, păstrase o cabană în Pirineii din pleistocen.

Everard stătea pe o verandă închisă cu sticlă, privind peste întinderile de gheaţă albastră, către pantele nordice unde munţii coborau în regiunea pădurilor, mlaştinilor şi tundrei. Trupu-i masiv era înveşmântat în pantaloni largi, verzi, tunică din material impermeabil sintetic din secolul XXX, cizme confecţionate manual de către un canadiano-francez din secolul XIX. Fuma pipă, cu un tutun infect de origine nedeterminată. Era vag neliniştit şi ignora zgomotul dinăuntru, unde şase-şapte agenţi beau, vorbeau şi cântau la pian.

O călăuză din Cro-Magnon traversa curtea, un tânăr înalt şi arătos, îmbrăcat mai degrabă ca un eschimos (oare de ce imaginaţia nu-l creditase niciodată pe omul paleolitic cu îndeajuns de mult bun-simţ pentru a purta jachetă, pantaloni şi încălţăminte, într-o epocă glaciară?). Chipul îi era vopsit, iar la centură purta un cuţit de oţel primit la angajare. Patrula avea destulă libertate de acţiune într-un trecut atât de

îndepărtat; nu exista nici un pericol de alterare a trecutului, căci oţelul avea să ruginească şi străinii vor fi uitaţi în câteva secole. Principalul inconvenient era că femeile din perioadele mai libertine ale viitorului aveau întotdeauna aventuri cu vânătorii autohtoni.

Piet Van Sarawak (un olandezo-indoneziano-venusian, de la începutul secolului XXIV), un tânăr subţire, brunet, a cărui înfăţişare făcea destulă concurenţă călăuzelor, i se alătură lui Everard. O vreme rămaseră într-o tăcere prietenoasă. Şi el era tot neataşat, la dispoziţie pentru orice mediu, şi mai lucrase cu americanul. Plecaseră în concediu împreună.

El vorbi primul, în Temporală:

— Am auzit că lângă Toulouse au localizat nişte mamuţi.

Avea să mai treacă mult timp până ce oraşul să fie întemeiat, însă obişnuinţa era mai puternică.

— Am şi vânat unul, replică Everard fără chef. De asemenea, am schiat, am făcut alpinism şi-am privit dansurile băştinaşilor.

Van Sarawak încuviinţă din cap, luă o ţigară şi o aprinse. Oasele feţei sale slabe şi oacheşe ieşeau în evidenţă când trăgea fumul.

— Un mod plăcut de a-ţi pierde vremea, fu el de acord, dar, după o vreme, toată hoinăreala asta începe să-şi piardă farmecul.

Mai aveau încă două săptămâni de concediu. De vreme ce se putea întoarce aproape în acelaşi moment în care plecase, un agent îşi putea lua concedii pe perioade nedeterminate; însă, un anume procentaj al duratei sale probabile de viaţă trebuia

dedicat muncii. (Nu ţi se spunea niciodată când aveai să mori şi aveai lucruri mai bune de făcut decât să încerci să afli personal. Oricum, n-ar fi fost ceva sigur, timpul fiind variabil. Unul din avantajele suplimentare ale unui agent, în schimbul serviciilor sale, era tratamentul danellian de sporire a longevităţii.)

— Ce mi-ar plăcea, continuă Van Sarawak, ar fi nişte lumini vesele, muzică şi fete care n-au auzit niciodată de deplasarea temporală.

— S-a făcut! zise Everard.

— Roma lui Augustus? întrebă celălalt, plin de zel. N-am mai fost acolo. Aş putea obţine de aici ceva instruire hipno.

Everard clătină din cap.

— Este o epocă supraestimată. Dacă nu vrem să mergem în viitor, gloria decadenţei se află chiar în mediul meu. New York, să zicem... Dacă ştii numerele de telefon care trebuie, iar eu le ştiu.

Van Sarawak chicoti.

— Cunosc şi eu câteva locşoare, în sectorul meu, dar, în general, o societate de colonişti nu prea are înclinaţii pentru artele rafinate ale distracţiei. Foarte bine, s-o ştergem la New York, în... când?

— Să zicem în 1960. Atunci am fost ultima oară acolo, ca persoană publică, înainte de a veni aici, acum.

Îşi surâseră reciproc şi plecară să-şi facă bagajele. Din prevedere, Everard adusese un rând de haine de la jumătatea secolului XX, pe care le putea oferi prietenului său.

Aruncând hainele şi aparatul de ras într-o valijoară, americanul se întrebă dacă putea ţine pasul cu Van Sarawak. Niciodată nu fusese un chefliu de calibru, şi

nici n-ar fi ştiut cum s-o facă lată în continuumul spaţiu-timp. O carte bună, flecăreală cu prietenii şi o cutie de bere, asta era pe măsura lui. Însă chiar şi cel mai sobru om trebuie să mai calce strâmb câteodată.

Sau chiar ceva mai mult decât atât, dacă era neataşat; dacă slujba sa la Engineering Studies era doar o acoperire pentru deplasări şi misiuni de-a lungul istoriei; dacă văzuse acea istorie rescrisă în unele aspecte minore – nu de către Dumnezeu, asta ar fi fost suportabil, ci de către oameni muritori şi supuşi greşelii –căci până şi danellienii erau ceva mai puţin decât Dumnezeu; dacă era veşnic obsedat de posibilitatea unei schimbări majore, astfel încât el şi această întreagă lume să nu fi existat vreodată... Faţa bătucită, lipsită de frumuseţe a lui Everard se strâmbă într-o grimasă. Îşi trecu o mână prin părul castaniu şi ţepos, ca pentru a alunga ideea. N-avea rost să mediteze la asta. Cuvintele şi logica eşuau în faţa paradoxului. Mai bine să profite de asemenea momente, pentru a se relaxa.

Ridică valiza şi merse să i se alăture lui Piet Van Sarawak.

Mica lor maşină temporală şi antigravitaţională aştepta în garaj. Văzând-o, n-ai fi crezut că butoanele puteau fi reglate pentru orice loc de pe Pământ şi pentru orice moment în timp. Dar tot o minune este şi avionul, sau vaporul, sau chiar focul…

Aupres de ma blonde
Qu'il fait bon, fait bon, fait bon,
Aupres de ma blonde
Qu'il fait bon dormir!

Van Sarawak cânta cu glas tare, scoţând aburi în aerul îngheţat. Sări pe şaua din spate. Cântecul îl culesese odată, când însoţea armata lui Ludovic al XIV-lea. Everard râse.

— Uşurel, băiete!

— Şi tu acum! chicoti tânărul. Este un continuum minunat, un cosmos voios şi minunat. Dă-i bătaie!

Everard nu era aşa de sigur; văzuse destulă mizerie umană în toate epocile. După o vreme, te căleşti, însă când un ţăran se holbează la tine cu ochi abrutizaţi, sau un soldat urlă străpuns de o suliţă, ori un oraş explodează în flăcări radioactive – undeva, în adâncul tău, ceva plânge. Îi înţelegea pe fanaticii care încercaseră să modifice cursul evenimentelor. Numai că era foarte improbabil ca eforturile lor să schimbe ceva în bine.

Ajustă comenzile pentru depozitul Engineering Studies, un loc bun şi discret pentru materializare. După aceea, aveau să meargă la apartamentul său şi putea începe distracţia.

— Cred că ţi-ai luat rămas-bun de la toate doamnele cu care te-ai împrietenit aici, comentă Everard.

— Într-un mod foarte galant, te asigur. Te mişti ca un melc pe Pluto. Pentru ştiinţa ta, vehiculul ăsta nu merge cu vâsle.

Everard strânse din umeri şi cuplă comanda centrală. Garajul dispăru.

2

O clipă, rămaseră încremeniţi.

Înregistrară scena din fragmente şi bucăţi. Se materializaseră la câţiva centimetri de nivelul solului – maşina era proiectată să nu apară niciodată în interiorul unui obiect solid – şi, de vreme ce asta nu era de aşteptat, căzură pe pavaj cu un şoc ce le clănţăni dinţii. Se aflau într-un fel de piaţă. În apropiere, o fântână arteziană se revărsa într-un bazin de piatră sculptată sub forma unor viţe împletite. Din piaţă porneau străzi, printre clădiri paralelipipedice, având între şase şi zece etaje, din cărămidă sau beton, zugrăvite şi ornamentate extravagant. Zăreau automobile – vehicule mari şi cu aspect greoi, de nici un tip cunoscut – şi o mulţime de oameni.

— Paşti şi dumnezei!

Everard se holbă la cadranele de bord. Maşina îi adusese în Manhattan, la 23 octombrie 1960, ora 11,30, coordonatele spaţiale ale depozitului. Însă vântul năvalnic îi arunca în faţă colb şi funingine, miros de hornuri şi...

Van Sarawak înşfăcă paralizatorul sonic. Mulţimea se trase înapoi, făcând roată în jurul lor, strigând cuvinte ininteligibile. Era o adunătură pestriţă: înalţi, capete rotunde şi bălaie, dar şi mulţi roşcaţi, amerindieni şi metişi. Bărbaţii purtau bluze largi, colorate, fustanele scoţiene ecosez, un fel de bonete scoţiene, pantofi şi ciorapi înalţi până la genunchi. Aveau părul lung şi mulţi purtau mustăţi pe oală. Femeile aveau rochii până la glezne şi cosiţe împletite sub mantiile cu glugă. Ambele sexe

îndrăgeau brăţările şi colierele masive.

— Ce s-a întâmplat? şopti venusianul. Unde suntem?

Everard stătea nemişcat. Mintea îi gonea prin toate epocile pe care le cunoscuse sau despre care citise vreodată. Civilizaţie industrială — acelea păreau automobile cu aburi, dar de ce aveau boturi ascuţite cu figuri sculptate? – ...ardere cu cărbuni... să fi fost Reconstrucţia postnucleară? Nu, pe atunci nu se purtau fustanele şi se vorbea engleza...

Nu se potrivea. Nici un astfel de mediu nu figura în evidenţe.

— O-ntindem!

Pusese mâinile pe comenzi, când individul masiv tăbărî pe el. Se răsturnară pe pavaj, sub o avalanşă de pumni şi picioare. Van Sarawak trase şi nimeri pe altcineva, care-şi pierdu cunoştinţa; fu apoi înşfăcat pe la spate. Gloata se buluci peste amândoi, şi totul se înceţoşă.

Everard avu imaginea confuză a unor bărbaţi cu pieptare de aramă strălucitoare şi coifuri, care-şi croiau drum prin mulţime lovind cu vâne de bou. Fu tras şi sprijinit să nu cadă; cătuşele ţăcăniră peste încheieturile mâinilor. Apoi, împreună cu Van Sarawak, fură percheziţionaţi şi îmbrânciţi într-un vehicul mare, închis. Duba poliţiei este cam la fel în toate epocile.

Nu-şi recăpătă pe deplin cunoştinţa decât când ajunseră într-o celulă întunecoasă şi rece, cu o uşă cu gratii de fier.

— La dracu'!

Venusianul se prăvăli pe un pat de lemn, luându-şi

faţa în mâini.

Everard stătea lângă uşă, privind afară. Nu putea zări decât un culoar îngust de ciment şi celula de vizavi. Printre gratii se vedea harta Irlandei pe care scria ceva neinteligibil.

— Ce se-ntâmplă?

Trupul subţire al lui Van Sarawak se cutremură.

— Nu ştiu, răspunse Everard încetişor. Pur şi simplu nu ştiu. Maşina temporală a fost proiectată să fie folosită şi de proşti, dar pesemne că noi suntem mai proşti decât şi-ar fi putut închipui cineva.

— Un astfel de loc nu există, zise Van Sarawak cu disperare. Un vis?

Se ciupi şi reuşi să schiţeze un zâmbet dezamăgit. Buza îi era spartă şi începuse să se umfle, iar la ochi prinsese a.i se contura o frumuseţe de vânătaie.

— Logic vorbind, amice, o ciupitură nu poate fi un test al realităţii, în schimb are un anume efect liniştitor.

— Mai bine n-ar avea, mormăi Everard. Apucă gratiile cu atâta forţă că zdrăngăniră. Să fi fost totuşi comenzile eronate? Să fi existat vreodată pe Pământ – sunt al naibii de sigur că n-am părăsit Pământul – un oraş, oricât de obscur, care să fi arătat ca ăsta?

— Din câte ştiu eu, nu.

Everard se bizui pe judecata sa sănătoasă şi recapitulă instruirea mentală obţinută de la Patrulă. Asta presupunea reactualizarea întregii memorii; iar el studiase chiar şi istoria epocilor pe care nu le văzuse niciodată, cu o conştiinciozitate care ar fi trebuit să-i aducă mai multe titluri de doctor.

— Nu, răspunse într-un târziu. Albi brahicefali cu fustanele, încrucişaţi cu indieni şi care să folosească

automobile propulsate cu aburi... aşa ceva n-a existat niciodată.

— Coordonatorul Stantel V, şopti Van Sarawak. În secolul XXXVIII. Marele Experimentator... colonii care să reproducă societăţi apuse...

— Nici una ca asta, spuse Everard.

Începea să intuiască adevărul şi şi-ar fi vândut sufletul ca să nu fi fost aşa. Avu nevoie de toată puterea lui ca să nu ţipe şi să nu se izbească cu capul de pereţi.

— Rămâne de văzut, adăugă el pe un ton sec.

Un poliţist (Everard presupunea că se află în mâinile legii) le aduse masa şi încercă să discute cu ei. Van Sarawak observă că graiul suna celtic, totuşi nu putu înţelege mai mult de câteva cuvinte. Mâncarea nu era rea.

Spre seară, fură conduşi într-o sală de baie unde se spălară, vegheaţi de armele oficialilor. Everard studie armele cu coada ochiului. Revolvere cu opt focuri şi puşti cu ţeavă lungă. Lumina provenea de la lămpi cu gaz, ale căror armături de prindere în perete repetau motivul viţei şi şerpilor încolăciţi. Instalaţiile şi armele de foc, ca şi mirosul, sugerau o tehnologie aproape echivalentă cu cea a începutului secolului XIX.

La întoarcere, iscodi semnele de pe pereţi. Scrisul era în mod evident semitic, însă deşi Van Sarawak avea cunoştinţe de ebraică, de când lucrase cu coloniile evreieşti de pe Venus, nu izbuti să le citească.

Zăvorâţi din nou, văzură cum ceilalţi prizonieri erau conduşi către spălător: o şleahtă surprinzător de voioasă de vagabonzi, huligani şi beţivi.

— Se pare că ne bucurăm de tratament special,

remarcă Van Sarawak.

— Nu-i de mirare. Tu ce ai face cu nişte indivizi cu totul străini, apăruţi de nicăieri şi care folosesc arme nemaivăzute?

Van Sarawak se răsuci spre el, cu o înverşunare neobişnuită.

— Gândeşti ce gândesc şi eu?

— Probabil.

Gura venusianului se strâmbă şi oroarea îi copleşi vocea:

— Alt curs temporal. Cineva a *reuşit* să schimbe istoria.

Everard încuviinţă din cap.

Petrecură o noapte tristă. Ar fi fost o binecuvântare să poată dormi, dar celelalte celule erau prea gălăgioase. Disciplina părea a lăsa de dorit aici. De asemenea, găsiră ploşniţe.

După ce luară micul dejun, cu ochii împăienjeniţi, li se permise să se spele din nou şi să se radă cu lame protejate, nu diferite de tipul obişnuit. După aceea, fură conduşi într-un birou de o escortă de zece inşi, care se aliniară lângă pereţi.

Se aşezară la un birou şi aşteptară. Mobilierul era aceeaşi combinaţie tulburătoare de familiar şi străin, precum toate celelalte din jur. Trecu ceva timp până să apară şefii. Erau doi: un bărbat cu păr alb şi obraji rumeni, în platoşă şi tunică verde –probabil şeful poliţiei – şi un metis slab, cu chip aspru, păr sur, dar mustaţă neagră, purtând o tunică albastră, o căciulă scoţiană şi, pe piept, în stânga, un cap de taur din aur, ce părea a fi însemnul rangului. Ar fi avut o anume prestanţă, dacă n-ar fi fost picioarele subţiri şi păroase de sub fustanelă. Îl urmau doi bărbaţi mai

tineri, înarmaţi şi înveşmântaţi cam la fel, care luară poziţie în spatele lui când se aşeză.

Everard se aplecă şi şopti:

— Cred câ-i un militar. Pare-se că prezentăm interes.

Van Sarawak încuviinţă fără chef.

Şeful poliţiei îşi drese vocea cu importanţă şi-i spuse ceva... generalului? Cel din urmă replică nervos şi se adresă prizonierilor. Răstea cuvintele cu o claritate care-l ajută pe Everard să distingă fonemele, însă într-o manieră nu tocmai liniştitoare.

Cumva, comunicarea trebuia stabilită. Americanul se arătă cu degetul:

— Manse Everard, zise el.

Van Sarawak îi urmă exemplul, prezentându-se într-un mod similar.

Generalul tresări şi porni să şuşotească cu şeful poliţiei. Întorcându-se, se răsti:

— *Yrn Cimberland?*

— *Gothland? Svea? Nairoin Teutonach?*

— Numele astea, dacă-s nume, sună a germană, nu? murmură Van Sarawak.

— La fel şi numele noastre, dacă stai să te gândeşti, răspunse Everard încordat. Se adresă apoi generalului: *Sprechen sie Deutsch?*

Fu răsplătit cu tăcere.

— *Taler ni svensch? Niederlands? Dönsk tunga? Parlez vous français?* La dracu', *habla usted espanol?*

Şeful poliţiei îşi drese din nou vocea şi arătă înspre el.

— Cadwallader Mac Barca.

Generalul se numea Cynyth ap Ceorn. Cel puţin aşa interpretă mintea anglo-saxonă a lui Everard

sunetele percepute de ureche.

— Bun, este celtica, zise el. Sudoarea îi cuprindea subsuorile. Dar, ca să fim siguri...

Arătă întrebător către ceilalţi bărbaţi, fiind recompensat cu nume ca Hamilcar ap Angus, Asshur yr Cathlan şi Finn O'Carthia.

— Nu... există şi un element semitic distinct. Se potriveşte cu alfabetul lor.

Van Sarawak îşi umezi buzele.

— Încearcă limbile clasice, îl îndemnă el. Poate reuşim să aflăm unde a luat-o razna istoria.

— *Loquerisne latine?*

Pauză.

— ?

Generalul ap Ceorn tresări, îşi suflă în mustaţă şi miji ochii.

— *Hellenach?* întrebă el. *Yrn Parthia?*

Everard clătină din cap.

— Măcar au auzit de greacă, comentă el încet.

Mai încercă alte cuvinte, însă nici unul nu cunoştea limba.

Ap Ceorn mârâi ceva către unul din oamenii săi, care se înclină şi părăsi camera. Urmă o lungă tăcere.

Everard descoperi că frica i se risipeşte. De acord, se găsea într-o situaţie dificilă şi poate nu mai avea mult de trăit, însă ceea ce i se întâmplase lui era ridicol de insignifiant faţă de ceea ce se petrecuse cu lumea întreagă.

Dumnezeule din ceruri! Cu universul!

Nu-şi putea imagina aşa ceva. În minte îi reveniră cu acurateţe Pământul pe care-l cunoştea, câmpiile largi, munţii înalţi şi mândrele oraşe. Îşi aminti imaginea gravă a tatălui său, felul în care, când era

micuţ, îl ridica spre cer, râzându-i. Şi mama sa... avuseseră o căsătorie fericită ei doi.

Existase apoi o fată pe care o cunoscuse la colegiu, cea mai dulce fiinţă alături de care vreun bărbat fusese vreodată privilegiat să se plimbe prin ploaie; şi Bernie Aaronson, nopţile cu bere, ţigări şi discuţii; Phil Brackney, care-l culesese din mocirlă, în Franţa, când mitralierele secerau câmpul ruinat; Charlie şi Mary Whitcomb şi focul mocnit al cărbunilor, în Londra victoriană; Keith şi Cynthia Denison, în cuibuşorul lor placat cu crom, de deasupra New York-ului; Jack Sandoval, printre colţii de stâncă roşiatică din Arizona; un câine pe care-l avusese odată; cânturile austere ale lui Dante şi tunetul răsunător al lui Shakespeare; gloria reprezentată de York Minster şi Golden Gate Bridge... Cristoase, o viaţă de om, vieţile a cine mai ştie câte miliarde de fiinţe umane, care trudiseră, înduraseră, râseseră şi se întorseseră în ţărână, lăsând locul fiilor lor... Nimic din toate acelea nu mai existase, nicicând.

Îşi scutură capul, buimăcit de mâhnire şi rămase locului, fără a putea înţelege cu adevărat.

Soldatul reveni cu o hartă pe care o desfăşură pe birou. Ap Ceorn gesticulă scurt, iar Everard şi Van Sarawak se aplecară asupra ei.

Da, era Pământul, o proiecţie Mercator, mai degrabă opera unui ageamiu. Continentele şi insulele existau, marcate în culori vii, însă naţiunile erau cu totul altele.

— Poţi citi denumirile astea, Van?

— Aş putea să-mi dau cu părerea, pe baza alfabetului ebraic, zise venusianul.

Începu să citească cu glas tare. Ap Ceorn mormăia,

corectându-l.

America de Nord, până la Columbia, era Ynys yr Afallon şi părea o singură ţară împărţită în state. America de Sud cuprindea un regat mare, Huy Braseal, şi nişte ţări mai mici cu nume având rezonanţă indiană. Asia australă, Indonezia, Borneo, Burma, India de Est şi o bună parte din Pacific ţineau de Hinduraj. Afghanistanul şi restul Indiei erau Punjab. Han cuprindea China, Coreea, Japonia şi Siberia răsăriteană. Littorn deţinea restul Rusiei şi intra binişor în Europa. Insulele Britanice erau Brittys, Franţa şi Ţările de Jos se numeau Gallis, peninsula iberică era Celtan. Europa Centrală şi Balcanii erau divizate în mai multe naţiuni mărunte, dintre care unele aveau nume ce păreau hunice. Elveţia şi Austria formau Helveti; Italia era Cimberland; peninsula scandinavă era împărţită de la jumătate, Svea în nord şi Gothland în sud. Africa de Nord arăta ca o confederaţie, întinzându-se de la Senegal la Suez şi până aproape de ecuator, sub numele de Carthagalann; partea de sud a continentului era împărţită între suveranităţi minore, multe purtând denumiri pur africane. Orientul Apropiat cuprindea Parthia şi Arabia.

Van Sarawak îşi ridică privirea. Avea lacrimi în ochi.

Ap Ceorn mârâi o întrebare şi roti degetul împrejur. Dorea să ştie de unde veneau.

Everard ridică din umeri şi arătă spre cer. Singurul lucru pe care nu-l putea recunoaşte era adevărul. Căzuse de acord cu Van Sarawak să pretindă că erau de pe altă planetă, de vreme ce în această lume de-abia exista deplasarea în spaţiu.

Ap Ceorn îi vorbi şefului poliţiei, care încuviinţă din

cap şi răspunse ceva. Prizonierii fură duşi înapoi în celulă.

3

— Şi acum ce facem?

Van Sarawak se prăvăli pe patul său, privind în podea.

— Jucăm înainte, zise Everard posomorât. Facem orice ca să ajungem la maşină şi să scăpăm. O dată liberi, ne putem apuca de reparaţii.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Îţi spun că nu ştiu! La prima vedere, s-ar zice că ceva i-a răsturnat pe greco-romani, care au lăsat loc celţilor, dar n-aş putea spune ce a fost.

Everard patrula prin cameră. O concluzie amară îi creştea în suflet.

— Aminteşte-ţi teoria fundamentală, zise el. Evenimentele sunt rezultatul unui complex. Nu există cauze unice. De aceea este atât de greu să schimbi istoria. Dacă m-aş duce în Evul Mediu, să zicem, şi aş împuşca unul din strămoşii olandezi ai lui Roosevelt, el tot s-ar naşte în secolul XIX, deoarece genele lui au rezultat din întreaga lume a strămoşilor săi şi s-ar fi compensat. Dar mai întotdeauna intervine un eveniment cu adevărat crucial. Existenţa cuiva stabileşte o relaţie între atâtea linii ale lumii, încât apariţia respectivei persoane este decisivă pentru întregul viitor. Cumva, din motive necunoscute, cineva a distrus unul din aceste eveni-mente-cheie, în trecut.

— S-a zis cu Hesperus City, mormăi Van Sarawak. S-a zis cu statul pe marginea canalelor, în lumina albăstruie a apusului, s-a zis cu vinurile Afroditei şi cu... ştiai că aveam o soră pe Venus?

— Taci! aproape ca strigă Everard. Ştiam! La

dracu'! Contează numai ce putem face. Fii atent, Patrula şi danellienii sunt raşi – nu mă întreba de ce n-au fost „dintotdeauna” raşi, de ce aceasta este prima oară când revenim din trecutul îndepărtat pentru a găsi un viitor schimbat. Nu înţeleg paradoxurile mutabilităţii timpului. Pur şi simplu aşa s-a întâmplat. În orice caz, unele baze şi birouri ale Patrulei, anterioare punctului de turnură, n-au fost afectate. Trebuie să existe câteva sute de agenţi pe care să-i putem aduna.

— Dacă reuşim să ne întoarcem la ei.

— Apoi vom putea găsi evenimentul-cheie şi stopa interferenţa care a-avut loc. Trebuie să plecăm!

— Încântător gând. Dar...

Un tropăit de paşi. O cheie răsucită în broască. Prizonierii se traseră înapoi. Apoi, deodată, Van Sarawak fu numai plecăciuni, zâmbet şi galanterie. Chiar şi Everard rămase cu gura căscată.

Fata care intrase în fruntea a trei soldaţi era senzaţională. Înaltă, cu plete roşii-ruginii căzându-i după umeri, până la talia subţire. Ochi verzi şi luminoşi, chipul precum al tuturor codanelor irlandeze care trăiseră vreodată, rochia lungă şi albă, mulată pe un trup menit a sta pe zidurile Troiei. Everard observase în treacăt că în acest curs temporal se foloseau cosmeticele, însă fata avea prea puţină nevoie de aşa ceva. Nu dădu nici o atenţie bijuteriilor ei de aur şi chihlimbar, sau armelor ostaşilor.

Ea zâmbi, puţin timid, şi vorbi:

— Mă poţi înţelege? Se crede că ai şti greaca.

Limba era mai degrabă clasică decât modernă. Everard, care avusese o misiune în vremea lui

Alexandru Macedon, îi putea înţelege accentul, dacă era atent – ceea ce era oricum inevitabil.

— Este adevărat, replică el şi cuvintele se poticniră unele de altele, în graba de a fi rostite.

— Ce tot bâigui acolo? întrebă Van Sarawak.

— Greaca antică.

— Aşa o fi, se jelui venusianul.

Disperarea părea că i se risipise, iar ochii îi jucau.

Everard se prezentă pe sine şi pe tovarăşul său. Fata spuse că o chema Deirdre Mac Morn. Numele suna neplăcut de familiar.

— Oh, nu, gemu Van Sarawak. Asta-i prea de tot. Manse, învaţă-mă greacă. Repede!

— Taci din gură, făcu Everard. Asta-i treabă serioasă.

— Bine, dar n-aş putea contribui şi eu cu ceva?

Everard îl ignoră şi o invită pe fată să ia loc. Se aşeză lângă ea, pe pat, în vreme ce celălalt se învârtea nefericit în jurul lor. Gărzile îşi ţineau armele pregătite.

— Greaca este în continuare o limbă vie? întrebă Everard.

— Doar în Parthia, dar şi acolo este mai degrabă pocită, răspunse Deirdre. Printre altele, eu am avut parte de o educaţie clasică. *Saorann* ap Ceorn este unchiul meu, aşa că m-a rugat să văd dacă pot vorbi cu voi. Nu mulţi din Afallon cunosc limba atică.

— Păi – Everard îşi înăbuşi un rânjet de imbecil – îi sunt foarte recunoscător unchiului tău.

Ochii ei îl fixară cu gravitate.

— De unde sunteţi? Şi cum se face că vorbeşti doar greaca, din toate, limbile cunoscute?

— Mai vorbesc şi latina.

— Latina?

Se încruntă, meditând.

— Aha, a fost graiul romanilor, nu? Mă tem că nu veţi găsi pe nimeni care să-l vorbească.

— Ne vom descurca în greacă.

— Dar nu mi-ai spus de unde veniţi, insistă fata.

Everard ridică din umeri.

— N-am fost trataţi prea politicos, insinuă el.

— Îmi pare rău. Părea sinceră. Dar oamenii noştri sunt atât de irascibili. Mai ales acum, în contextul internaţional actual. Iar când voi aţi apărut din senin...

— Ce vrei să spui?

— Sunt sigură că ştii la ce mă refer. Huy Braseal şi Hinduraj sunt pe picior de război, iar noi toţi ne întrebăm ce se va întâmpla... Nu-i uşor să fii o putere măruntă.

— Putere măruntă? Am văzut harta şi Afallon mi s-a părut destul de mare.

— Am decăzut în ultimii două sute de ani în urmă, după războiul cu Littorn. Acum, statele confederative nu sunt capabile să se pună de acord cu o strategie unitară. Deirdre îl privi în ochi. Ce-i ignoranţa asta a voastră?

Everard înghiţi un nod şi răspunse:

— Venim din altă lume.

— Poftim?!

— Da. De pe o planetă („nu, asta înseamnă «rătăcitor»„)... o sferă care înconjoară Sirius. Acesta este numele unei stele.

— Dar... cum adică? O lume ce însoţeşte o stea?'Nu-nţeleg.

— Nu ştii? O stea este un soare, ca...

Deirdre se trase înapoi şi schiţă un semn cu degetul.

— Marele Baal să ne aibă-n pază...Eşti ori nebun, ori... Stelele sunt montate într-o sferă de cristal.

„Oh, nu!”

— Ce stele rătăcitoare puteţi vedea? întrebă Everard încet. Marte, Venus şi...

— Nu cunosc aceste nume. Dacă te referi la Moloch, Ashtoreth şi restul, desigur că ele sunt lumi ca a noastră, în jurul unui soare ca al nostru. Într-una sunt spiritele morţilor, alta e patria vrăjitoarelor, alta...

„Toate astea şi maşinile cu aburi pe deasupra.”

Everard zâmbi nesigur.

— Dacă nu mă crezi, atunci ce bănuieşti că suntem?

Deirdre îl privi cu ochi mari.

— Cred că trebuie să fiţi vrăjitori.

La aşa ceva nu mai exista răspuns. Everard mai puse câteva întrebări, fără vlagă, dar nu află prea multe, în afara faptului că oraşul se numea Catuvellaunan şi era un centru industrial şi comercial. Deirdre estima populaţia oraşului la două milioane, iar pe cea a întregului Afallon la cincizeci de milioane, dar nu era sigură. Aici nu existau recensăminte.

Soarta agenţilor era la fel de indecisă. Maşina temporală şi alte obiecte fuseseră sechestrate de armată, dar nimeni nu îndrăznea să mişte ceva de la locul său, iar tratamentul care să fie aplicat posesorilor se discuta cu aprindere. Everard avea impresia că tot guvernul, inclusiv forţele armate, era mai degrabă un sistem neînchegat de conflicte

individuale. Însuşi Afallon era cea mai laxă dintre confederaţii, alcătuită din foste naţiuni – colonii britice şi indieni care adoptaseră cultura europeană – toate geloase pe drepturile lor. Vechiul imperiu maiaş, distrus într-un război cu Texasul (Tehannach) şi anexat, nu-şi uitase timpurile sale de glorie şi trimisese la Consiliul Suffeţilor pe cei mai neostoiţi dintre toţi delegaţii.

Maiaşii râvneau să încheie o alianţă cu Huy Braseal, probabil în numele prieteniei dintre indieni. Temându-se de Hinduraj, statele de pe Coasta de Vest se gudurau pe lângă Imperiul Asiei de sud-est. Vestul Mijlociu era (desigur) izolaţionist; statele estice optau care-ncotro, dar înclinau să urmeze conducerea lui Brittys.

Când mai înţelese că aici se practica şi sclavia, deşi nu pe criterii rasiale, Everard se întrebă, îngrozit pentru o clipă, dacă aceia care schimbaseră istoria nu fuseseră dixicraţii[16].

Destul! Avea şi aşa destule la care să se gândească – propria sa viaţă şi a lui Van Sarawak.

— Suntem de pe Sirius, declară el cu demnitate. Concepţiile voastre despre stele sunt greşite. Am venit ca exploratori paşnici, iar dacă suntem molestaţi, alţii din neamul nostru ne vor răzbuna.

Deirdre păru atât de nefericită, încât Everard simţi remuşcări.

— Au să cruţe copiii? imploră ea. Copiii n-au nici o vină.

Everard îşi putea imagina viziunea din mintea ei, micuţii captivi plângând, mânaţi către pieţele de

[16] Membri ai Partidului Democrat american, preponderent din statele sudice, care în 1948 părăsiseră partidul, deoarece se opuneau programelor de drepturi civile ale acestuia.

sclavi dintr-o lume a vrăjitoarelor.

— Nu vor fi nici un fel de necazuri, dacă suntem eliberaţi şi ni se înapoiază bunurile, zise el.

— Voi vorbi cu unchiul meu, dar chiar dacă l-aş putea influenţa, el nu-i decât unul din membrii Consiliului. Gândul la ce-ar putea însemna armele voastre, dacă le-am avea, i-a înnebunit pe toţi.

Se ridică. Everard îi apucă ambele mâini – erau calde şi moi în ale sale – şi-i zâmbi şmechereşte.

— Curaj, fetiţo, îi spuse în engleză.

Tresărind, ea se smulse din strânsoare şi făcu din nou semnul de apărare magică.

— Ia zi, întrebă Van Sarawak când rămaseră singuri, ce-ai aflat?

După ce îi povesti, venusianul îşi mângâie bărbia şi murmură:

— O superbă colecţie de sinusoide. Pot exista şi lumi mai rele decât asta.

— Sau mai bune, zise Everard brutal. N-au bombe atomice, dar pariez că nici penicilină. Nu-i treaba noastră să jucăm rolul lui Dumnezeu.

— Nu, nu, presupun că nu, suspină celălalt.

4

Petrecură o zi agitată. Se lăsase seara, când lanternele licăriră pe culoar şi o santinelă descuie celula. Prizonierii fură conduşi în tăcere către ieşirea din spate, unde îi aşteptau două automobile; suiră într-unui din ele şi maşinile porniră.

Catuvellaunan nu avea iluminat public şi noaptea nu exista prea multă circulaţie. Acest lucru făcea ca oraşul să pară cumva ireal în întuneric. Everard fu atent la mecanica automobilului. Propulsie cu aburi, după cum intuise, arzând praf de cărbune; anvelope; caroserie suplă, cu bot ascuţit, prevăzut cu o sculptură înfăţişând un cap de şarpe; pe de-a-ntregul uşor de manevrat şi rezonabil construit, însă nu prea bine proiectat. Se părea că această lume dezvoltase o inginerie empirică, însă în nici un caz vreo ştiinţă sistematică.

Traversară un pod grosolan din fier către Long Island – şi în această lume alternativă, tot un cartier rezidenţial pentru cei cu dare de mână. În ciuda luminii chioare a lămpilor de gaz pe post de faruri, viteza era mare. În două rânduri fură pe punctul de a se ciocni de alţii; nu existau semafoare şi, pe cât se părea, toţi şoferii dispreţuiau condusul preventiv.

Guvernul şi circulaţia... hm! Aducea oarecum cu Franţa, trecând cu vederea acele rare interludii în care Franţa avusese un Henry de Navarre sau un Charles de Gaulle. Chiar şi în secolul XX al lui Everard, Franţa era în mare măsură celtică. Americanul nu era adeptul nici uneia dintre teoriile fanteziste despre caracteristicile rasiale înnăscute, însă nu ignora tradiţiile destul de vechi ca să devină

subconştiente şi cu neputinţă de dezrădăcinat. Un Occident în care celţii deveniseră dominanţi, popoarele germanice fiind reduse la câteva avanposturi... Da, se putea gândi chiar la Irlanda din vremea lui, sau la felul în care politicile tribale stricaseră revolta lui Vercingetorix... Dar Littorn? Stai un pic! În Evul Mediu al curentului său temporal, Lituania fusese un stat puternic; vreme îndelungată, îi respinsese pe germani, polonezi şi ruşi, şi nu acceptase nici măcar creştinismul până în secolul XV. Fără concurenţa germană, Lituania s-ar fi putut foarte bine extinde spre est...

În ciuda instabilităţii politice a cehilor, lumea aceasta era una a statelor mari, existând mai puţine naţiuni separate decât în lumea lui Everard. Asta sugera o societate mai veche. Dacă propria sa civilizaţie occidentală începuse să se dezvolte din declinul Imperiului Roman, în 600 e.n., să zicem, celţii acestei lumi trebuie să fi început mai devreme.

Everard începu să înţeleagă ce se întâmplase cu Roma, dar, pentru moment, se abţinu să tragă concluzii.

Maşinile traseră în faţa unei porţi ornamentate, aflată într-un zid lung de piatră. Şoferii discutară cu doi paznici înarmaţi care purtau livreaua unei proprietăţi private şi colierele de oţel subţire ale sclavilor. Poarta se deschise şi maşinile rulară de-a lungul aleii acoperite cu prundiş dintre pomi şi peluză. La capătul mai îndepărtat, aproape pe plajă, se afla o casă. Lui Everard şi Van Sarawak li se făcu semn să coboare şi fură conduşi către aceasta.

Casa era construită din lemn şi avea o configuraţie întortocheată. Lămpile cu gaz de pe verandă

dezvăluiau că era zugrăvită în dungi ţipătoare; stâlpii de susţinere şi capetele grinzilor fuseseră sculptate sub forma unor capete de dragon. În apropiere se auzea marea, iar luna în primul pătrar oferea destulă lumină pentru a distinge un vas ce se ţinea aproape: un cargobot, probabil, cu un coş înalt şi cap sculptat la prova.

Ferestrele sclipeau gălbui. Un sclav majordom deschise uşa. Interiorul era lambrisat cu lemn închis la culoare, sculptat de asemenea, iar podelele acoperite cu covoare groase. La capătul holului exista un salon cu mobilier acoperit de tapiţerii, câteva tablouri de un stil rigid, convenţional, şi un foc voios într-un enorm şemineu de piatră.

Saorann ap Ceorn şedea într-un fotoliu şi Deirdre în altul. Fata lăsă deoparte o carte, când ei intrară, şi se ridică, zâmbind. Ofiţerul pufăi dintr-o ţigară şi privi încruntat. Avu loc un schimb de cuvinte şi gărzile dispărură. Majordomul aduse vin pe o tavă, iar Deirdre îi invită pe agenţi să ia loc.

Everard sorbi din pahar – vinul era un Burgundy excelent –şi întrebă direct:

— De ce ne aflăm aici?

Deirdre îl orbi cu un zâmbet.

— Nu mă îndoiesc că găsiţi acest loc mai plăcut decât închisoarea.

— Desigur. Şi mult mai ornamentat, de asemenea. Doresc totuşi să ştiu. Suntem liberi?

— Sunteţi… Se strădui să găsească un răspuns diplomatic, dar se părea că era mult prea sinceră. Aici sunteţi bine veniţi, dar nu puteţi părăsi proprietatea. Sperăm că puteţi fi convinşi să ne ajutaţi. Veţi fi recompensaţi din plin.

— Să vă ajutăm? Cum?

— Arătându-le meşteşugarilor şi druizilor noştri cum să facă mai multe arme şi care vrăjite, ca ale voastre.

Everard oftă. Nu avea rost să încerce să-i explice. Le lipseau ustensilele cu care să facă uneltele care să obţină ce voiau ei, dar cum să explici asta unor oameni care credeau în vrăjitorie?

— Aceasta este casa unchiului tău? întrebă el.

— Nu, este chiar a mea. Sunt singurul copil al părinţilor mei, care erau nobili bogaţi. Au murit anul trecut.

Ap Ceorn bolborosi câteva cuvinte şi Deirdre traduse, cu o încruntare îngrijorată.

— De acum, povestea apariţiei voastre este cunoscută în tot Catauvellanuan… asta-i include şi pe spionii străini. Sperăm să vă puteţi ascunde de ei aici.

Everard se cutremură, amintindu-şi festele pe care şi le jucaseră Axa şi Aliaţii în state mici şi neutre, ca Portugalia, de exemplu. Cei pe care războiul iminent îi adusese în pragul disperării că nu vor fi probabil la fel de curtenitori ca afallonienii.

— Care-i miza conflictului? se interesă el.

— Controlul oceanului Icenian, desigur. În special al unor mici insule pe care noi le numim Ynys yr Lyonnach. Deirdre se ridică, dintr-o singură mişcare curgătoare, şi indică Hawaii pe un glob. După cum am spus, Littorn şi alianţa occidentală – inclusiv noi – ne-am epuizat reciproc resursele în războiul pe care l-am purtat demult. Astăzi, marile puteri care se extind şi se războiesc sunt Huy Braseal şi Hinduraj. Iar conflictul lor implică şi naţiunile mai mici, pentru că nu-i doar o luptă a ambiţiilor, ci şi una a sistemelor: monarhia din Hinduraj împotriva teocraţiei

adoratoare a Soarelui din Huy Braseal.

— Care-i religia voastră, dacă pot să-ntreb?

Deirdre clipi. Întrebarea îi păruse aproape lipsită de sens.

— Oamenii mai cultivaţi consideră că există un Mare Baal care i-a creat pe toţi zeii minori, răspunse ea într-un târziu, încet. Fireşte, menţinem cultele antice şi respectăm şi zeii mai puternici, de pildă Perkunas al celor din Littorn, Czernebog şi Wotan Ammon din Cimberland, Brahma, Soarele... E mai bine să nu te joci cu mânia lor.

— Înţeleg.

Ap Ceorn le oferi ţigări şi chibrituri. Van Sarawak trase adânc fum în piept şi rosti pe un ton plângăreţ:

— La dracu', în acest timp nu se vorbeşte nici o limbă pe care s-o cunosc. Brusc, se lumină la faţă. Dar sunt foarte dornic să învăţ, chiar şi fără hipno. Am să-i spun lui Deirdre să mă înveţe.

— Să ne înveţe pe amândoi, completă Everard grăbit. Mai întâi ascultă, Van.

Îi relată ce aflase.

— Hm-m. Tânărul îşi frecă bărbia. Nu-i chiar roz, aşa-i? Desigur, dacă ne-ar lăsa doar să urcăm pe maşină, am putea s-o întindem imediat. De ce să nu le ţinem isonul?

— Nu sunt aşa proşti, răspunse Everard. Or fi crezând în magie, dar nu şi în altruism neprihănit.

— Interesant că pot fi atât de înapoiaţi intelectual şi totuşi să aibă motoare cu combustie.

— Nu. E destul de simplu de înţeles. De aceea am întrebat care le este religia. Dintotdeauna a fost pur păgână. Chiar şi iudaismul pare să fi dispărut, iar budismul n-a avut mare înrâurire. După cum arăta

Whitehead, ideea medievală a unui singur Dumnezeu atotputernic a fost importantă pentru dezvoltarea ştiinţei, prin inculcarea concepţiei ordinii din natură. Iar Lewis Mumford a adăugat că mănăstirile din vechime sunt probabil responsabile pentru ceasornicul mecanic – o invenţie fundamentală – datorită orelor fixe de rugăciune. Ceasurile par să fi apărut mai târziu în această lume. Everard zâmbi ironic, un scut împotriva tristeţii dinlăuntru. Ciudat să vorbesc aşa... Whitehead şi Mumford n-au existat niciodată.

— Cu toate astea...

— Doar o clipă.

Everard se întoarse către Deirdre.

— Când a fost descoperit Afallonul?

— De către oamenii albi? În anul 4827.

— Şi... de când porneşte calendarul vostru?

Deirdre părea că nu se mai miră de nimic.

— De la facerea lumii. Sau, cel puţin, data pe care au zis-o unii filozofi. Adică acum 5964 de ani.

Ceea ce concorda cu acel celebru 4004 înainte de Cristos al episcopului Ussher, poate prin simplă coincidenţă; totuşi, în această cultură exista în mod clar un element semitic. Facerea din Geneză avea de asemenea origine babiloniană.

— Şi când s-a folosit prima dată aburul („pneuma”) pentru propulsia motoarelor? întrebă americanul.

— Cam cu 1000 de ani în urmă. Marele Druid Boroihme O'Fiona...

— Nu contează.

Everard îşi fumă ţigara şi se chinui să-şi pună gândurile cap la cap o vreme, după care privi către Van Sarawak şi rosti:

— Încep să mă lămuresc. Galii nu erau în nici un caz barbari, aşa cum îi socotesc majoritatea popoarelor. Au învăţat multe de la negustorii fenicieni şi de la coloniştii greci, precum şi de la etruscii din Galia cisalpină. O rasă foarte energică şi întreprinzătoare. Pe de altă parte, romanii erau o adunătură de căpoşi, cu prea puţine preocupări intelectuale. În lumea noastră, progresul tehnologic a fost foarte slab, până când Imperiul a fost destrămat. În istoria aceasta în care ne aflăm acum, romanii au dispărut mai devreme. Sunt sigur că la fel s-a întâmplat şi cu evreii. Părerea mea este că, în lipsa balanţei de putere a Romei, sirienii i-au înfrânt pe macabei – fusese cât pe ce şi în istoria noastră. Iudaismul a dispărut şi, prin urmare, n-a mai apărut creştinismul. Oricum însă, fără romani, galii au preluat supremaţia. Au început explorările, au construit nave mai bune şi au descoperit America în secolul XIX. Însă nu erau atât de avansaţi faţă de indieni ca aceştia să nu poată recupera... ba chiar au fost stimulaţi să-şi clădească propriile lor imperii, ca Huy Braseal de astăzi. În secolul XI, celţii au început să se ocupe de motoarele cu abur. Se pare că ar fi obţinut şi praful de puşcă, poate din China, şi că ar fi făcut şi alte invenţii. Totul însă prin încercare şi eroare, fără vreo bază ştiinţifică reală.

Van Sarawak încuviinţă din cap.

— Să zicem că ai dreptate. Dar ce s-a întâmplat cu Roma?

— Nu ştiu încă. Dar punctul critic este pe undeva pe acolo. Everard îşi îndreptă din nou atenţia spre Deirdre.

— S-ar putea să te surprindă, zise el calm, dar

poporul nostru a vizitat această lume acum 2500 de ani. De aceea vorbesc greaca, însă nu ştiu ce s-a mai întâmplat după aceea. Aş dori să aflu de la tine – văd că eşti o adevărată savantă.

Fata se învăpăie şi-şi pleacă genele lungi şi întunecate cum puţinor roşcate le este dat să aibă.

— Sunt fericită să vă ajut cât îmi stă-n putere, dar ne ajutai şi voi, la rândul vostru?

— Nu ştiu, răspunse Everard abătut. Aş vrea, dar nu ştiu dacă putem.

„Pentru că, la urma urmelor, datoria mea este să te condamn pe tine şi toată lumea ta la moarte."

5

Când fu dus la camera sa, Everard descoperi că ospitalitatea locală era mai mult decât generoasă. Se simţi însă prea istovit şi deprimat ca să profite de ea... dar, cel puţin, cugetă el pe punctul de a adormi, sclava lui Van nu avea să fie dezamăgită.

Lumea se trezea devreme aici. De la fereastra sa de la etaj, americanul văzu gărzile patrulând pe plajă, dar asta nu micşora cu nimic senzaţia de prospeţime a dimineţii. Împreună cu Van Sarawak, coborî la micul dejun, unde ouăle cu şuncă, sandvişurile şi cafeaua dădeau o ultimă notă de excelenţă visului. Deirdre îi informă că ap Ceorn plecase în oraş la consfătuire; ea însăşi lăsase înţelepciunea deoparte şi sporovăia voioasă despre banalităţi. Everard află că fata făcea parte dintr-un grup de actori amatori şi, câteodată, jucau piese clasice greceşti, în original: de aici fluenţa ei în greacă. Îi plăceau călăria, vânătoarea, navigaţia şi înotul...

— Mergem? îl întrebă ea.

— Poftim?

— Să înotăm, fireşte.

Deirdre sări din şezlongul de pe gazon, unde şezuseră sub frunzele de culoarea văpăii, şi se dezbrăcă, inocentă. Lui Everard i se păru că aude clămpănitul surd al fălcii lui Van Sarawak.

— Haideţi, râse ea. Ultimul este un sassenach!

Când Everard şi Van Sarawak se apropiară înfioraţi de apă, ea se arunca deja în brizanţii suri. Venusianul gemu.

— Eu vin de pe o planetă caldă. Strămoşii mei au fost indonezieni. Păsări tropicale.

— Dar erau şi nişte olandezi printre ei, nu? rânji Everard.

— Au avut atâta minte să se mute în Indonezia.

— Bine, rămâi la mal.

— La dracu'! Dacă ea poate, pot şi eu!

Van Sarawak vârî un deget în apă şi gemu din nou.

Everard îşi adună toată stăpânirea de sine dobândită şi alergă în apă. Deirdre îl stropi. Bărbatul plonjă, prinse un picior zvelt şi o trase sub unde. Se mai zbenguiră câteva minute înainte de a fugi înapoi, în casă, să facă un duş fierbinte. Van Sarawak îi urmă, necăjit.

— Mai zici de Tantal, mormăi el. Cea mai frumoasă fată din tot continuumul, iar eu nu pot vorbi cu ea şi mai este şi pe jumătate urs polar.

Şters cu prosoape şi înveşmântat de către sclavi în veşmântul local, Everard reveni lângă focul din salon.

— Ce model este acesta? întrebă el, arătând ţesătura ecosez din care era confecţionată fustanela sa.

Deirdre îşi înălţă capul roşcat.

— Al clanului meu, îi răspunse. Un oaspete de onoare este întotdeauna tratat ca un membru al clanului pe timpul şederii sale, chiar dacă există duşmănie de moarte între ei. Zâmbi cu sfială. Iar între noi nu există aşa ceva, Manslach.

Remarca îl posomori pe Everard. Îşi aminti care era scopul său.

— Mi-ar plăcea să te mai întreb despre istorie, zise el. Este un domeniu care mă fascinează.

Ea încuviinţă din cap, îşi potrivi cordeluţa de aur din păr şi luă o carte de pe un raft ticsit.

— Cred că ăsta-i cel mai bun tratat de istorie

universală. Pot găsi orice detalii ai dori să ştii.

„Şi să-mi spui ce trebuie să fac ca să vă distrug.”

Everard se aşeză pe canapea, alături de fată. Majordomul aduse prânzul. Mâncă în silă, fără a simţi gustul.

Urmându-şi presentimentul, întrebă:

— A existat vreodată un război între Roma şi Cartagina?

— Da. Chiar două. Iniţial cele două state fuseseră aliate împotriva Epirului, dar alianţa s-a destrămat. Roma a învins în primul război şi a încercat să limiteze interesele cartagineze. Faţa ei se aplecă peste pagini, ca al unui copil silitor. Al doilea război a izbucnit douăzeci şi trei de ani mai târziu şi a durat... hm... toţi spun că unsprezece ani, deşi ultimii trei au fost doar un măcel, după ce Hannibal a cucerit Roma şi a ars-o.

„Ah-ha!” Cumva, Everard nu se simţea prea bucuros de propriul său succes.

Punctul de turnură fusese al doilea război punic (aici îl numeau războiul roman) – sau, mai degrabă, un incident crucial ulterior. Dar, în parte din curiozitate, în parte de teamă să nu-şi dezvăluie gândurile, Everard nu încercă să identifice imediat deviaţia. În orice caz, mai întâi trebuia să-şi clarifice ce se întâmplase de fapt. (Mai exact ce *nu* se întâmplase. Realitatea stătea lângă el, caldă şi respirând; el era stafia.)

— Şi ce a urmat? întrebă cu voce voalată.

— Imperiul cartaginez a ajuns să includă Hispania, sudul Galiei şi vârful cizmei italiene, răspunse Deirdre. După destrămarea confederaţiei romane, restul Italiei era neputincioasă şi haotică. Însă

imperiul cartaginez era prea corupt pentru a rămâne puternic. Însuşi Hannibal a fost asasinat de cei cărora li se părea că onestitatea lui constituia o piedică. În acelaşi timp, Siria şi Parţia se luptau pentru estul zonei mediteraneene. Parţia a ieşit învingătoare şi astfel a adus influenţă elenică mai puternică decât înainte. La o sută de ani după războaiele romane, nişte triburi germanice au cotropit Italia. (Fuseseră probabil cimbrii, cu aliaţii lor, teutonii şi ambronii, care, în istoria lui Everard, fuseseră opriţi de Marius.) Trecerea lor nimicitoare prin GaJia i-a pus şi pe celţi în mişcare, ajungând în final în Hispania şi Africa de Nord, Cartagina fiind în declin. Iar galii au învăţat multe de la cartaginezi. A urmat o lungă perioadă de războaie, în cursul căreia Parţia a slăbit şi statele celtice s-au dezvoltat. Hunii i-au învins pe germani în centrul Europei şi au fost la rândul lor înfrânţi de Parţia. În felul acesta au pătruns galii, iar singurii germani care au mai rămas se aflau în Italia şi Hiperborea.

Era vorba probabil despre peninsula scandinavă.

— O dată cu modernizarea corăbiilor, s-a dezvoltat comerţul cu Orientul Îndepărtat, atât dinspre Arabia, cât şi direct în jurul Africii. (În istoria lui Everard, Iuliu Cezar fusese uimit să descopere că veneţienii construiau cele mai bune corăbii din regiunea Mediteranei.) Celţii au descoperit Afallonul de Sud, despre care au crezut că este o insulă – de aici „Ynys” – dar au fost alungaţi de maiaşi. Coloniile britice mai din nord au supravieţuit şi, în final, şi-au dobândit independenţa. În acelaşi timp, Littorn se dezvolta rapid. Pentru o vreme, a înghiţit cea mai mare parte a Europei. Doar extremitatea occidentală

a continentului şi-a redobândit libertatea, ca parte a tratatului de pace ce a urmat războiului de o sută de ani despre care ţi-am povestit. Statele asiatice şi-au scuturat slăbiţii stăpâni europeni şi s-au modernizat singure, în vreme ce naţiunile occidentale decădeau, la rândul lor.

Deirdre îşi ridică privirea din cartea pe care o răsfoise în vreme ce vorbise.

— Dar astea sunt doar nişte linii generale, Manslach. Să continui?

Everard clătină din cap.

— Nu, mulţumesc, zise el, apoi adăugă: Eşti foarte cinstită în ce priveşte situaţia ţării tale.

— Cei mai mulţi din noi n-ar recunoaşte, pufni fata, dar cred că-i mai bine să priveşti adevărul în ochi. Aş vrea acum să-mi povesteşti despre lumea ta. Este o minune de necrezut.

Everard oftă, îşi decuplă conştiinţa şi porni să mintă.

Raidul avu loc după-amiază.

Van Sarawak îşi recăpătase siguranţa şi era ocupat să înveţe afalloniana de la Deirdre. Se plimbau prin grădină, ţinându-se de mână şi oprindu-se pentru a denumi obiecte şi a mima verbe. Everard îi urma, întrebându-se vag dacă nu cumva era a cincea roată la căruţă, fiind în cea mai mare parte preocupat de găsirea unei modalităţi de a ajunge la maşina temporală.

Lumina strălucitoare a soarelui se revărsa din cerul palid şi ligsit de nori. Un arţar era un foşnet stacojiu, un val de frunze galbene mânat de vânt prin iarbă. Un sclav în vârstă grebla curtea, fără grabă, un

paznic indian tânăr stătea rezemat, cu puşca în bandulieră, şi doi câini-lupi picoteau sub un gard viu. Era o atmosferă paşnică; greu de crezut că, dincolo de ziduri, oamenii pregăteau o crimă.

În orice istorie, omul rămâne tot om. Poate că societatea aceea nu deţinea voinţa neîndurătoare şi cruzimea rafinată a civilizaţiei occidentale; de fapt, în unele privinţe, părea ciudat de inocentă. Asta nu se datora însă lipsei de exerciţiu. În această lume era posibil să nu apară niciodată ştiinţa veritabilă; omul putea repeta la nesfârşit ciclul război-imperiu-colaps, şi din nou război. În viitorul lui Everard, cercul fusese întrerupt în cele din urmă.

Pentru ce? Americanul n-ar fi putut spune cu mâna pe inimă că acest continuum era mai rău sau mai bun decât al său. Doar altfel, atâta tot. Şi oare aceşti oameni nu aveau tot acelaşi drept la existenţă ca şi... ca şi compatrioţii lui, care erau condamnaţi la anulare, dacă el eşua?

Îşi încleştă pumnii. Problema era prea dificilă. Nici un om n-ar trebui să fie în situaţia de a decide aşa ceva.

În clipa adevărului, ştia că nu va fi constrâns de sentimentul datoriei, ci de lucrurile mărunte şi de puţinii oameni pe care şi-i amintea.

Dădură ocol casei şi Deirdre arătă către mare.

— *Awarlann,* zise ea.

Părul ei despletit ardea în vânt.

— Asta vrea să însemne „ocean”, sau „Atlantic”, sau „apă”? râse Van Sarawak. Hai să vedem.

O conduse către plajă.

Everard îi urmă. Un soi de şalupă cu aburi, lungă şi rapidă, sălta pe valuri la doi-trei kilometri de ţărm.

Pescăruşii o urmau, într-un iureş de aripi de culoarea zăpezii. Everard se gândi că dacă ar fi fost el la comandă, ar fi postat o navă militară de pază în locul acela.

Dar trebuia el să decidă ceva? În trecutul pre-roman existau şi alţi agenţi. Se vor întoarce în epocile lor şi...

Everard se crispă. Un fior rece îi lunecă pe spate şi poposi în stomac.

Vor reveni, vor vedea ce se întâmplase şi vor încerca să facă rectificările necesare. Dacă oricare dintre ei ar reuşi, această lume ar dispărea din spaţiu-timp, o dată cu el.

Deirdre se oprise. Asudat, Everard de abia observă la ce se uita fata, până ce ea nu strigă şi arătă cu degetul. Atunci i se alătură şi privi în larg.

Şalupa se apropia; coşul înalt scotea fum şi scântei, iar capul de şarpe aurit de la prova strălucea. Se puteau distinge formele oamenilor de la bord, dar şi ceva alb, cu aripi... Obiectul se ridică de pe puntea pupa şi fu tras cu o funie, înălţându-se. Un planor! Cel puţin cunoştinţele de aeronautică ale cehilor ajunseseră până acolo.

— Drăguţ, făcu Van Sarawak. Presupun că au şi baloane.

Planorul se eliberă din cablul de remorcare şi viră către ţărm. Unul din paznicii de pe plajă strigă ceva. Ceilalţi deschiseră focul, din spatele casei. Soarele sclipea de pe armele lor. Şalupa se îndreptă direct spre ţărm. Planorul ateriză, brăzdând nisipul plajei.

Un ofiţer răcni şi le făcu agenţilor semn să se întoarcă în casă. Everard zări faţa fetei, albă şi nedumerită. Apoi, o turelă de pe planor pivotă – o

parte separată a minţii sale îi spuse că era manevrată manual – şi se auzi bubuitul unui tun uşor.

Americanul se trânti în nisip. Van Sarawak îl urmă, trăgând şi fata după el. Schijele deschiseră brazde adânci prin soldaţii afallonieni.

Urmară după aceea pocnete duşmănoase de arme. Din planor săriră bărbaţi cu chipuri întunecate, purtând turbane şi saronguri. „Hinduraj!” gândi Everard. Aceştia începură un schimb de focuri cu gărzile supravieţuitoare, care se grupaseră în jurul căpitanului lor.

Ofiţerul răcni şi-şi conduse oamenii la asalt. Everard ridică privirea din nisip şi-l văzu năpustindu-se asupra echipajului planorului. Van Sarawak sări în picioare. Everard se rostogoli, îl prinse de gleznă şi-l trase la pământ înainte de a se putea alătura luptei.

— Lasă-mă să mă *duc!*

Venusianul se zvârcolea, plângând. Morţii şi răniţii rămaşi în urma salvei de tun alcătuiau un coşmar roşu. Vuietul luptei părea că umple văzduhul.

— Nu, prostule! Pe noi ne vor, iar irlandezul ăla a făcut cel mai prost lucru pe care l-ar fi...

O nouă explozie atrase atenţia lui Everard. Şalupa, cu pescaj mic şi propulsată de elice, ajunsese în apele puţin adânci şi revărsa alt desant. Afallonienii îşi dădură prea târziu seama că-şi terminaseră muniţia şi acum erau atacaţi din spate.

— Veniţi! Everard îi trase în picioare pe Van Sarawak şi pe fată. Trebuie să ieşim de aici, s-ajungem la vecini...

Un detaşament debarcat din şalupă îi zări şi schimbă direcţia. Când ajunse pe peluză, Everard mai mult simţi, decât auzi, plesnetul surd al unui glonţ

care lovi pământul. Sclavii din casă ţipau isteric. Cei doi câini-lupi atacară invadatorii şi fură împuşcaţi.

Ghemuiţi şi avansând în zigzag; să sară zidul şi să iasă la drum – asta era calea! Everard ar fi putut reuşi, dar Deirdre se împiedică şi căzu. Van Sarawak se opri, s-o protejeze. Everard se opri şi el, apoi fu prea târziu. Erau înconjuraţi.

Şeful indivizilor oacheşi răsti ceva către fată. Aceasta se ridică în capul oaselor, aruncându-i un răspuns sfidător. El râse scurt şi arătă cu degetul spre şalupă.

— Ce vor? întrebă Everard în greacă.

— Pe voi. Îl privi, îngrozită. Pe voi doi...

Ofiţerul vorbi din nou.

— Şi pe mine ca să traduc... Nu!

Se răsuci în mâinile ce-i cuprinseseră braţele, se eliberă parţial şi-şi înfipse unghiile într-o faţă. Pumnul lui Everard parcurse un arc scurt, stâlcind un nas. Era prea frumos ca să dureze. O puşcă mânuită ca o bâtă îi izbi capul şi mai avu doar conştiinţa tulbure a faptului că era târât de mâini şi de picioare către şalupă.

6

Echipa lăsă planorul în urmă, împinse şalupa la apă adâncă şi mări turaţia. Îi părăsise pe toţi soldaţii afallonieni ucişi sau răniţi, luându-şi însă oamenii căzuţi.

Everard şedea pe o bancă, pe puntea care se legăna, şi privea cu ochi ce i se limpezeau încetişor spre linia ţărmului care se micşora tot mai mult. Deirdre plângea pe umărul lui Van Sarawak şi venusianul se străduia s-o consoleze. Vântul rece şi şuierător le arunca în faţă stropi de spumă.

Când doi albi ieşiră din cabina căpitanului, mintea lui Everard se puse brusc în mişcare. Nici vorbă de asiatici. Europeni! Acum, privind mai atent, observă că şi ceilalţi membri ai echipajului aveau trăsături caucaziene. Tenurile brune fuseseră rezultatul ungerii cu vaselină.

Se ridică şi-şi examină noii stăpâni. Unul dintre ei era un bărbat corpolent, de înălţime mijlocie, purtând un bluzon de mătase roşie, pantaloni largi şi un soi de căciulă de astrahan; era proaspăt ras şi-şi purta părul de culoare închisă strâns într-o coadă. Celălalt era mai tânăr, un uriaş blond şi lăţos, într-o tunică pe care erau cusute cheutori de aramă, pantaloni bufanţi cu ghetre şi o cască pur ornamentală, cu coame. Ambii purtau revolvere la centură şi erau trataţi cu respect de către marinari.

— Ce naiba?

Everard privi din nou în jur. Deja nu se mai zărea uscatul şi era evident că se îndreptau spre nord. Carena navei trepida sub turaţia motorului şi perdelele de stropi se înălţau când prova lovea un val.

Bărbatul mai în vârstă vorbi primul, în afalloniană. Everard ridică din umeri. După aceea încercă şi bărbosul, întâi într-un dialect complet necunoscut, după care întrebă:

— *Taelan thu Cimbric?*

Everard, care cunoştea mai multe limbi germanice, făcu o încercare, în vreme ce Van Sarawak îşi ciulea urechile sale de olandez. Deirdre se trăsese înapoi, cu ochii holbaţi, prea înspăimântată ca să mai mişte.

— *Ja,* zise Everard, *ein wenig.* Bărbosul păru deconcertat, aşa că adăugă: A little[17].

— *Ah, aen litt. Gode!* Bărbatul cel solid îşi frecă mâinile. *Ik hait Boierik Wulfilasson ok main gefreond heer erran Boleslav Arkonsky.*

Nu era o limbă de care Everard să mai fi auzit vreodată – nici măcar cimbrica originală nu putea fi, după toate secolele ce trecuseră –, dar agentul o putea înţelege destul de bine. Necazul era cu vorbitul; nu putea anticipa cum evoluase.

— Ce dracu' faceţi, totuşi? Sunt de pe Sirius – cea mai aspră planetă din toate. Daţi-ne drumul sau vă vom face să plătiţi!

Boierik Wulfilasson păru îndurerat şi sugeră ca discuţia să continue înăuntru, cu tânăra doamnă pe post de interpret. Îi conduse pe puntea superioară, care includea un salon mic, însă confortabil mobilat. Uşa rămase deschisă, cu un paznic înarmat privind înăuntru şi mai mulţi soldaţi în stare de alertă. Boleslav Arkonsky îi spuse lui Deirdre ceva în afalloniană. Fata încuviinţă din cap şi el îi oferi un pahar cu vin. Băutura păruse s-o mai destindă, totuşi vocea îi era slabă când i se adresă lui Everard:

---

[17] Puţin, în lb. engl.

— Am fost capturaţi, Manslach. Spionii lor au aflat unde vă ţineam. Un alt grup trebuie să vă fure maşina. Ei ştiu unde se află.

— Mi-am închipuit, replică Everard. Dar, pentru numele lui Baal, cine sunt ei?

Boierik izbucni în râs la auzul întrebării şi-şi prezentă pe larg propria isteţime. Ideea era să-i facă pe suffeţii Afallonului să creadă că Hinduraj era responsabilă. De fapt, alianţa secretă între Littorn şi Cimberland clădise un serviciu de spionaj foarte eficient. Acum se îndreptau către reşedinţa de vară a ambasadei Littpmului, din Ynys Llangollen (Nantucket), unde cei doi vrăjitori aveau să fie convinşi să-şi explice farmecele şi să pregătească o surpriză pentru marile puteri.

— Şi dacă nu facem asta?

Deirdre traduse răspunsul lui Arkonsky cuvânt cu cuvânt.

— Voi regreta consecinţele. Suntem oameni civilizaţi, iar cooperarea benevolă va fi răsplătită cu aur şi onoruri. Dacă însă nu cooperaţi, vă vom forţa s-o faceţi. Este în joc existenţa ţărilor noastre.

Everard îi privi mai atent. Boierik părea stingherit şi trist, bucuria plină de fală i se evaporase. Boleslav Arkonsky bătea darabana pe tăblia mesei, cu buzele strânse, însă cu o anumită rugăminte în ochi. „Nu ne siliţi să facem asta. Trebuie să trăim cu noi înşine.”

Probabil că erau soţi şi taţi, se bucurau şi ei de o halbă de bere şi un joc de zaruri, poate că Boierik creştea cai în Italia, iar Arkonski era crai pe ţărmurile Balticii. Dar astea nu aveau să îmbunătăţească situaţia captivilor lor, când atotputernica Naţiune pornea lupta cu propriul neam.

Everard admiră în gând iscusinţa operaţiunii, după care începu să se întrebe ce se putea face. Şalupa era rapidă însă, din câte îşi amintea, aveau nevoie de vreo douăzeci şi patru de ore ca să ajungă la Nantucket. Atât mai avea la dispoziţie.

— Suntem istoviţi, vorbi el în engleză. Nu ne putem odihni puţin?

— *Ja, deedly,* făcu Boierik cu o graţie stângace. *Ok wir skallen gode gefreonds bin, ni?*

Asfinţitul mocnea în vest. Deirdre şi Van Sarawak stăteau sprijiniţi de balustradă, privind peste întinderea cenuşie a apelor. Trei membri ai echipajului, care-şi îndepărtaseră machiajul şi costumaţia, stăteau cu armele îndreptate spre pupa, un bărbat ţinea direcţia, după busolă, iar Boierik şi Everard se plimbau pe dunetă. Toţi purtau haine groase, împotriva vântului.

Everard reuşise unele progrese în cimbrică; încă i se împleticea limba, dar se putea face înţeles. Îl lăsa totuşi pe Boierik să susţină majoritatea conversaţiei.

— Deci, sunteţi din stele? Eu nu înţeleg asemenea lucruri. Sunt un om simplu. De-ar fi după mine, mi-aş administra moşia din Toscana în linişte şi aş lăsa lumea s-o ia razna cât pofteşte. Dar noi, cei din Popor, avem obligaţiile noastre.

Se părea că teutonii îi înlocuiseră cu totul pe latini în Italia, aşa cum făcuseră englezii cu bretonii, în lumea lui Everard.

— Îmi dau seama ce simţi, încuviinţă agentul. Ciudat că atât de mulţi trebuie să lupte, când atât de puţini o doresc.

— Oh, dar este necesar. (Fusese ca un vaiet.) Carthagalann ne-a furat Egiptul, proprietatea noastră

de drept.

— *Italia irredenta,* murmură Everard.

— Poftim?!

— Nu contează. Deci voi, cimbricii, sunteţi aliaţi cu Littorn şi speraţi să puneţi mâna pe Europa şi Africa, în vreme ce marile puteri se luptă în Orient.

— Nici vorbă! sări Boierik indignat. Ne afirmăm pretenţiile teritoriale de drept, istorice. Regele însuşi a spus...

Everard îşi intră în rol.

— Mi se pare că ne trataţi cam aspru pe noi, vrăjitorii, remarcă el. Feriţi-vă să nu ne mâniem cu adevărat pe voi.

— Suntem cu toţii protejaţi de blesteme.

— Păi...

— Aş vrea să ne ajutaţi de bunăvoie. Voi fi fericit să-ţi demonstrez justeţea cauzei noastre, dacă ai câteva ore libere.

Everard clătină din cap şi se apropie de Deirdre. Chipul fetei era neclar în întunericul tot mai dens, însă în vocea ei distinse o furie disperată:

— Sper că i-ai zis ce să facă cu planurile lui.

— Nu, rosti apăsat Everard. Îi vom ajuta.

Fata rămase ca trăsnită.

— Ce tot spui, Manse? întrebă Van Sarawak.

Everard îi povesti.

— Nu! exclamă venusianul.

— Ba da.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu! Am să...

Everard îl apucă de braţ şi spuse cu răceală:

— Taci! Ştiu ce fac. Nu ne putem da de partea nimănui în această lume, suntem împotriva tuturor şi ar fi bine să-ţi dai seama de asta. Singurul lucru pe

care-l putem face este să jucăm pe mâna lor o vreme. Şi nu-i spune asta lui Deirdre.

Van Sarawak îşi înclină capul şi rămase o vreme meditând.

— Prea bine, zise el cu indiferenţă.

7

Staţiunea littorniană era situată pe ţărmul sudic al insulei Nantucket, lângă satul de pescari, dar despărţită de acesta printr-un zid. Ambasada ridicase construcţia în stil naţional: case prelungi de lemn, cu acoperişurile arcuite ca spinarea de pisică, o clădire centrală şi anexele dispuse pe perimetrul unei curţi pavate cu lespezi. După somnul de noapte, Everard tocmai îşi terminase, cu noduri, micul dejun, văzând ochii fetei care stătea pe punte, când traseră la chei. O altă şalupă mare se afla deja acolo, iar pontonul mişuna de bărbaţi cu înfăţişare aspră. Agitaţia lui Arkonski izbucni când vorbi în afalloniană:

— Văd c-a fost adus şi motorul magic. Putem trece direct la lucru.

Când Boierik traduse, Everard îşi simţi inima zvâcnind.

Oaspeţii, cum insista să-i numească cimbrianul, fură conduşi într-o încăpere mare, unde Arkonski îngenunche înaintea unui idol cu patru chipuri, acel Svantevit pe care danezii îl făcuseră lemne de foc în altă istorie. Un foc ardea în şemineu, pentru a alunga răcoarea toamnei, iar în lungul pereţilor fuseseră postate santinele. Everard avea ochi doar pentru maşina temporală, care sclipea în cadrul uşii.

— Aud că s-au luptat din greu la Catuvellaunan pentru acest obiect, remarcă Boierik. Mulţi au fost ucişi, dar grupul nostru a reuşit să fugă fără a fi urmărit. Atinse ghidonul, cu gingăşie. Şi această cutie poate cu adevărat să apară din senin, oriunde doreşte călăreţul?

— Da, încuviinţă Evefard.

Deirdre îi aruncă o privire dispreţuitoare pe care arareori o mai întâlnise. Se depărtă de el şi de Van Sarawak.

Arkonsky i se adresă; dorea să le traducă ceva agenţilor. Fata scuipă la picioarele sale. Boierik oftă şi vorbi către Everard:

— Dorim să ne faci o probă a maşinii. Noi doi vom face un tur cu ea. Te avertizez, îţi voi ţine revolverul în spate. Îmi vei spune din timp tot ce vrei să faci şi, dacă dai vreun semn de nesupunere, te împuşc. Prietenii tăi vor rămâne aici ca ostatici şi vor fi de asemenea împuşcaţi la prima suspiciune. Sunt însă sigur, că vom rămâne buni prieteni.

Everard dădu din cap afirmativ. Încordarea pulsa în el; îşi simţea palmele reci şi umede.

— Mai întâi trebuie să rostesc un descântec, anunţă el.

Ochii îi priviră rapid în jur. Dintr-o privire, memoră coordonatele spaţiale afişate pe contoarele de poziţie şi coordonatele temporale indicate de ceasul de bord. Altă privire îl fixă pe Van Sarawak, aşezat pe bancă, sub pistolul lui Arkonsky şi flintele santinelelor. Deirdre şedea încremenită, cât mai departe de el. Everard estimă atent poziţia băncii relativ la a maşinii, înălţă braţele şi cântă în Temporală:

— Van, am să încerc să te scot de aici. Rămâi exact unde te afli acum, repet, *exact.* Te voi culege din zbor. Dacă totul merge bine, asta se va întâmpla cam la un minut după ce dispar cu amicul nostru lăţos.

Venusianul şedea cu chip impasibil, însă broboane de sudoare începură să-i acopere fruntea.

— Foarte bine, vorbi Everard în cimbrica lui stâlcită. Încalecă pe locul din spate, Boierik, şi vom pune

acest cal magic în mişcare.

Blondul aprobă din cap şi se supuse. Când Everard se aşeză pe locul din faţă, simţi ţeava unui pistol apăsându-i spinarea de către o mână tremurătoare.

— Spune-i lui Arkonski că ne vom întoarce peste jumătate de oră, îl instrui el.

Unităţile temporale erau aproximativ aceleaşi ca în lumea sa, provenind tot de la babilonieni. După aceea, americanul spuse:

— Primul lucru pe care-l vom face este să apărem în mijlocul văzduhului, deasupra oceanului, şi să plutim.

— B-b-bine, încuviinţă Boierik, fără să pară prea convins.

Everard ajustă comenzile spaţiale cinci kilometri la est şi trei sute de metri înălţime şi cuplă comanda centrală.

Stăteau ca vrăjitoarele călare pe mătură, privind în jos la imensitatea cenuşiu-verzuie şi la ceaţa îndepărtată care era pământul. Vântul puternic se izbea de ei şi Everard strângea tare cu genunchii. Auzi exclamaţiile lui Boierik şi zâmbi în silă.

— Ei bine, îl întrebă, cum îţi place?

— Păi... e minunat. Pe măsură ce se obişnuia cu ideea, cimbricul se entuziasma. Baloanele sunt nimica toată pe lângă asta. Cu asemenea maşini putem pluti deasupra oraşelor duşmane şi să le potopim cu o ploaie de foc.

Întrucâtva, aceste vorbe îl făcură pe Everard să se simtă mai bine gândindu-se la ce urma.

— Acum vom înainta, anunţă el. Boierik chiui, încântat. După care vom face un salt instantaneu în patria ta.

Selectă comanda de manevră. Maşina făcu un luping şi intră în picaj, cu o acceleraţie de 3 *g.*

Deşi ştia ce avea să urmeze, agentul abia de se putu ţine în şa. Niciodată n-avea să afle ce anume îl zvârlise pe Boierik, virajul brusc sau picajul. Avu doar imaginea de o clipă a bărbatului care se prăvălea prin tăriile bătute de vânturi, către ocean, dorindu-şi să nu-l fi văzut.

Pluti apoi o vreme deasupra valurilor. Prima lui reacţie fu un fior. Dacă Boierik ar fi avut timp să tragă? A doua reacţie fu un sentiment apăsător de vinovăţie. Se descotorosi de amândouă şi se concentră asupra problemei salvării lui Van Sarawak.

Fixă vernierele de spaţiu la treizeci de centimetri distanţă de banca prizonierului şi unitatea temporală la un minut după ce dispăruse. Ţinu mâna dreaptă pe comenzi – trebuia să acţioneze rapid – lăsându-şi stânga liberă.

„Tineţi-vă pălăriile, oameni buni. Pornim din nou.”

Maşina se materializă brusc, chiar în faţa lui Van Sarawak. Everard apucă tunica venusianului şi-l trase spre el, înăuntrul câmpului spaţio-temporal, în aceeaşi clipă în care mâna lui dreaptă dădu înapoi contorul temporal şi cuplă comanda centrală.

Un glonţ ricoşă pe metal. Pentru o clipă, Everard avu imaginea lui Arkonsky, trăgând. Apoi totul dispăru şi se aflau pe o colină înverzită ce cobora către plajă. Săriseră în trecut cu două mii de ani.

Se prăbuşi peste ghidon, tremurând.

Un ţipăt îl readuse la realitate. Se întoarse să-l privească pe Van Sarawak, care zăcea pe pământ. Braţul continua să-i fie strâns în jurul taliei lui Deirdre.

Vântul adia uşor, valurile se rostogoleau pe un ţărm lat şi alb, norii pluteau sus, în văzduh.

— Nu te-aş putea învinovăţi, Van. Everard se plimba prin faţa maşinii, privind în pământ. Dar asta complică lucrurile.

— Ce-ar fi trebuit să fac? întrebă celălalt cu arţag. S-o las acolo, s-o ucidă ticăloşii ăia... sau să dispară o dată cu întregul ei univers?

— Aminteşte-ţi, suntem condiţionaţi. Fără autorizaţie, nu putem spune nimănui adevărul, chiar de-am vrea. Iar eu unul nu vreau.

Everard privi spre fată. Stătea în picioare, gâfâind, însă cu o înţelegere luminoasă în ochi. Vântul îi înfoia părul şi rochia lungă, subţire. Scutură din cap, ca pentru a alunga un coşmar, alergă şi le prinse mâinile.

— Iartă-mă, Manslach! Ar fi trebuit să ştiu că nu ne-ai trăda.

Îi sărută pe amândoi. Van Sarawak răspunse plin de zel, cum era de aşteptat, dar Everard nu putu să facă la fel. Şi-ar fi amintit de Iuda.

— Unde suntem? continuă ea. Arată aproape ca Llangollen, dar fără locuitori. Ne-ai adus pe Insulele Fericirii? Se răsuci pe un picior şi dansă printre florile de vară. Putem să ne odihnim aici un pic, înainte de a merge acasă?

Everard inspiră adânc.

— Am veşti proaste pentru tine, Deirdre, îi zise.

Fata tăcu. O văzu crispându-se.

— Nu ne putem întoarce.

Ea aştepta în tăcere.

— A-ă-ă... descântecele pe care a trebuit să le

folosesc pentru a ne salva vieţile... n-am avut de ales. Ele ne opresc să ne întoarcem.

— Nu există nici o speranţă?

Abia de o putu auzi.

— Nu.

Fata se întoarse şi se îndepărtă. Van Sarawak vru s-o urmeze, dar se răzgândi şi se aşeză lângă Everard.

— Ce i-ai spus? îl întrebă.

Americanul îi repetă dialogul.

— Pare compromisul ideal, încheie el. N-o pot trimite înapoi, să împărtăşească soarta lumii acesteia.

— Nu.

Van Sarawak rămase tăcut o vreme, privind marea, apoi întrebă:

— În ce an ne aflăm? Cam prin vremea lui Cristos? Ne aflăm după punctul de turnură?

— Da. Şi trebuie să aflăm care a fost acela.

— Să ne întoarcem la un birou al Patrulei din trecutul îndepărtat. Putem lua ajutoare de acolo.

— Poate...

Everard se întinse în iarbă şi privi cerul. Reacţia îl copleşi.

— Cred că pot localiza evenimentul-cheie chiar aici, dar cu ajutorul lui Deirdre. Trezeşte-mă când se întoarce.

Fata se întoarse cu ochii uscaţi, deşi se putea vedea că plânsese. Everard întrebă dacă l-ar putea sprijini în misiunea lui, iar ea încuviinţă.

— Desigur. Viaţa mea îţi aparţine, tu mi-ai salvat-o.

„După ce mai întâi te-am băgat în bucluc.”

— Tot ce vreau de la tine sunt nişte informaţii, rosti

cu grijă Everard. Ai auzit despre... despre cum se adorm oamenii, un somn în care pot crede tot ce li se spune?

Ea încuviinţă din cap, cu îndoială.

— I-am văzut pe vracii druizi făcând asta.

— Nu vei păţi nimic, Vreau doar să te adorm, ca să-ţi aminteşti tot ce ştii, lucruri pe care le crezi uitate. Nu va dura mult.

Îi venea greu să îndure încrederea ei. Utilizând tehnici ale Patrulei, o aduse într-o stare hipnotică de rememorare totală şi obţinu tot ce auzise sau citise vreodată despre al doilea război punic. Asta însumă destul pentru scopurile sale.

Imixtiunea romană în interesele cartagineze, la sud de Ebru, reprezentând o încălcare flagrantă a tratatului, fusese ultima verigă. În anul 219 î.e.n., Hannibal Barca, guvernatorul Spaniei Cartagineze, asediase Saguntum. După opt luni cucerise oraşul, declanşând astfel îndelung plănuitul său război împotriva Romei. La începutul lunii mai a anului 218, traversase Pirineii cu 90 000 de pedestraşi, 12 000 de călăreţi şi 37 de elefanţi, mărşăluise prin Galia şi trecuse Alpii. Pierderile suferite pe drum fuseseră teribile: doar 20 000 de pedestraşi şi 6 000 de cai ajunseseră în Italia, la sfârşitul anului. Cu toate acestea, lângă râul Ticinus întâlnise şi distrusese o forţă romană superioară. În cursul anului următor, învinsese în mai multe lupte sângeroase şi avansase în Apulia şi Campania.

Apulii, lucanii, bruţii şi samniţii trecuseră de partea sa. Quintus Fabius Maximus dusese un crud război de gherilă, care pustiise Italia şi nu fusese hotărâtor. În acelaşi timp însă, Hasdrubal Barca organizase Spania

şi, în anul 211, sosise cu întăriri. În anul 210, Hannibal cucerise şi incendiase Roma, iar prin 207 i se predaseră şi ultimele oraşe ale confederaţiei.

— Asta-i, zise Everard. Mângâie pletele arămii ale fetei de lângă el. Dormi acum. Dormi adânc şi trezeşte-te cu bucurie-n suflet.

— Ce ţi-a spus? întrebă Van Sarawak.

— O mulţime de detalii.

Întreaga poveste durase mai bine de o oră.

— Lucrul important este următorul: cunoştinţele ei despre acele timpuri sunt bune, dar n-a pomenit nimic despre cei doi Scipio.

— Despre cine?

— Publius Cornelius Scipio a comandat armata romană la Ticinus. A fost învins, ca şi în lumea noastră. Apoi însă a avut inteligenţa să se întoarcă spre vest şi să asedieze baza cartagineză din Spania. În cele din urmă, Hannibal a fost pur şi simplu izolat în Italia şi puţinul ajutor iberic ce-i putea fi trimis a fost anihilat. Fiul lui Scipio, care purta acelaşi nume, a fost de asemenea un mare comandant. El l-a înfrânt pe Hannibal la Zama: Scipio Africanul cel Bătrân. Tată şi fiu au fost de departe cei mai buni conducători pe care i-a avut vreodată Roma. Deirdre însă n-a auzit de ei.

— Deci... Van Sarawak privea spre est, peste mare, unde galii, cimbrii şi parţii goneau prin ruinele lumii clasice. Ce s-a întâmplat cu ei în acest curs temporal?

— Memoria îmi spune că ambii Scipio au fost la Ticinus, unde era cât pe ce să fie ucişi. Fiul a salvat viaţa tatălui în timpul retragerii, care-mi închipui că a fost mai mult o debandadă. Pariez zece contra unu că în *această* istorie cei doi Scipio au murit la Ticinus.

— Careva trebuie să-i fi doborât, zise Van Sarawak. Vocea i se preschimbă în şoaptă. Vreun călător în timp. Nu poate fi altceva.

— Pare probabil, în orice caz. Vom vedea. Everard îşi mută privirea de la faţa adormită a lui Deirdre. Vom vedea...

8

În staţiunea din pleistocen – la jumătate de oră după ce plecaseră spre New York – agenţii lăsară fata în grija unei matroane înţelegătoare şi vorbitoare de greacă şi-şi convocară colegii. Apoi, capsulele curier începură să salte prin spaţiu-timp.

Toate birourile dinainte de 218 î.e.n. – cel mai apropiat era Alexandria, anii 250-230 – erau „încă" acolo, cu totul cam două sute de agenţi. Contactul scris cu viitorul fu confirmat ca imposibil şi câteva tentative de salt făcură dovada definitivă. O întrunire îngrijorată fu convocată la Academie, în oligocen. Agenţii neataşaţi aveau rang superior celor cu sarcini normale; pe baza experienţei sale, Everard se pomeni preşedintele comitetului agenţilor superiori.

Nu era deloc simplu. Aceşti bărbaţi şi femei se deplasaseră prin secole şi mânuiseră arme zeieşti. Rămăseseră însă oameni, cu toată iritabilitatea înrădăcinată a rasei umane.

Toţi erau de acord că situaţia trebuia îndreptată. Se temeau însă pentru agenţii care plecaseră în viitor înainte de a fi fost preveniţi, aşa cum făcuse chiar Everard. Dacă nu erau aduşi înapoi înainte ca istoria să fie realterată, nimeni nu avea să-i mai vadă vreodată. Everard însărcină unele grupuri să încerce recuperarea lor, dar se îndoia că vor avea prea mult succes. Îi avertiză cu toată seriozitatea să revină în termen de o zi, timpul local, altfel vor suporta consecinţele.

Un individ din perioada Renaşterii Ştiinţifice avea altă idee. De acord, datoria clară a supravieţuitorilor era să restaureze cursul temporal „original". Aveau

însă o datorie şi faţă de ştiinţă. Beneficiau acum de şansa unică de a studia o fază de evoluţie cu totul nouă a umanităţii. Everard îl potoli cu dificultate. Nu rămăseseră atât de mulţi agenţi pentru a-şi permite riscul.

Grupuri de studiu încercau să determine cu precizie momentul şi condiţiile schimbării. Disputa asupra metodelor păru interminabilă. Everard privea fix pe fereastră, în noaptea pre-umană, întrebându-se dacă, la urma urmei, tigrii cu colţi de sabie nu făceau o treabă mai bună decât succesorii lor din neamul maimuţelor.

Când în cele din urmă repartiză misiunile diverselor grupuri, destupă o sticlă şi se îmbătă cu Van Sarawak.

Reunindu-se a doua zi, comitetul de comandă primi raportul celor care fuseseră în viitor. O duzină de agenţi fuseseră recuperaţi din situaţii mai mult sau mai puţin dezonorante; ceilalţi vor fi pur şi simplu scoşi din calcule. Raportul grupului de cercetare fu mai interesant. Se părea că doi mercenari elveţieni i se alăturaseră lui Hannibal în Alpi, câştigându-i încrederea. După război, ei ajunseseră în funcţii înalte în Cartagina. Sub numele de Phrontes şi Himilco, conduseseră practic guvernul, concepuseră asasinarea lui Hannibal şi stabiliseră noi ştachete ale vieţii de lux. Un agent le văzuse locuinţele şi pe ei înşişi.

— O mulţime de inovaţii la care nimeni nu s-ar fi gândit în era Clasică. Indivizii mi s-au părut a fi neldorieni, din mileniul al 205-lea.

Everard încuviinţă din cap. Era o epocă de tâlhari, care „deja” dăduseră mult de furcă Patrulei.

— Mi se pare clar, zise el. Nu are importanţă dacă au fost cu Hannibal înainte de Ticinus sau nu. Va fi al dracului de greu să-i arestăm în Alpi, fără să mai facem atâtea mofturi că vom schimba noi înşine viitorul. Tot ce contează este că, pe cât se pare, i-au curăţat pe cei doi Scipio, şi acolo va trebui să acţionăm.

Un englez din secolul XIX, competent, dar cu un aer caricatural de pompos, desfăşură o hartă şi ţinu un discurs referitor la observaţiile aeriene pe care le făcuse asupra bătăliei. Folosise instrumente cu infraroşii pentru a distinge prin norii joşi.

— Aici stăteau romanii...

— Ştiu, aprobă Everard. Linia roşie subţire. Momentul în care au pornit retragerea este cel critic, dar confuzia de atunci reprezintă totodată şansa noastră. Perfect, trebuie să înconjurăm discret câmpul de luptă, dar nu cred că putem acţiona cu mai mult de doi agenţi care să fie de fapt în miezul acţiunii. Amicii noştri au să fie atenţi, ştiţi prea bine, căutând potenţialele contrainterferenţe. Biroul Alexandria poate da costume pentru mine şi Van.

— Ce să spun, exclamă englezul, credeam că eu voi avea privilegiul!

— Nu. Regret. Everard zâmbi în colţul gurii. Oricum, nu-i nici un privilegiu. Doar îţi rişti pielea pentru a nega o lume plină de oameni ca şi tine.

— Ei drăcia dracului...

Everard se ridică.

— Trebuie să mă duc, zise el sec. Nu ştiu de ce, dar trebuie.

Van Sarawak încuviinţă.

Lăsară maşina într-un pâlc de copaci şi porniră peste câmp.

În jurul orizonturilor şi sus în văzduh aşteptau o sută de agenţi înarmaţi, dar aceştia nu reprezentau mare consolare aici, între suliţe şi săgeţi. Norii joşi goneau, mânaţi de vântul şuierător şi rece, ploaia cădea, măruntă; însorita Italie avea parte de o toamnă târzie.

Platoşa atârna greu pe umerii lui Everard, care tropăia prin noroiul lunecos de sânge. Purta coif, gambiere, un scut roman pe braţul stâng şi o sabie la brâu; cu dreapta însă strângea un pistol paralizator. Van Sarawak îl urma echipat asemănător, ochii jucându-i sub penajul coifului zbârlit de vânt.

Sunet de trompete şi bubuit de tobe, pierzându-se între răcnetele oamenilor, tropăit de copite, nechezat de cai fără călăreţi şi vaier de săgeţi. Doar câţiva căpitani şi cercetaşi mai rămăseseră călări; ca de multe ori înaintea inventării scărilor de şa, ceea ce iniţial fusese o luptă de cavalerie devenise una de infanterie, după ce lăncierii fuseseră doborâţi de pe cai. Cartaginezii presau, izbind rândurile romane ce prinseseră a se ondula. Ici-colo, lupta se destrăma deja în mici învălmăşeli în care oamenii înjurau şi loveau tot ce le era străin.

Bătălia trecuse de acum de zona aceea. Moartea se întindea în jurul lui Everard. Bărbatul se grăbi în spatele liniilor romane, către licărul îndepărtat al vulturilor. Peste coifuri şi leşuri, distinse o flamură roşu-violetă ce flutura triumfător. De acolo, conturându-se monstruoşi pe cerul cenuşiu, înălţându-şi trompele şi zbierând, dădură năvală elefanţii.

Războiul era mereu la fel: nu nişte linii precise trasate pe hărţi, nici eroisme cavalereşti, ci oameni care gâfâie, transpiră şi sângerează cuprinşi de spaimă.

Un tânăr subţire, cu chip întunecat, se zbătea în apropiere, încercând fără vlagă să tragă afară suliţa ce-i străpunsese abdomenul. Era un prăştier din Cartagina, dar solidul ţăran italian care şedea lângă el, holbându-se neîncrezător la ciotul braţului său, nu-i dădea nici o atenţie.

Un stol de ciori pluteau deasupra, planând şi aşteptând.

— Pe aici, murmură Everard. Grăbeşte-te, pentru numele lui Dumnezeu! Rândurile alea se pot rupe dintr-o clipă în alta.

Iuţi pasul spre stindardele Republicii, cu respiraţia arzându-i plămânii. Îşi dădu seama că dintotdeauna dorise ca Hannibal să fi învins. Lăcomia rece, lipsită de imaginaţie a Romei, deţinea ceva respingător. Şi iată-l aici, încercând să salveze oraşul. Ades viaţa e o treabă ciudată!

Faptul că Scipio Africanul era unul din puţinii oameni decenţi rămaşi după război îi oferea prea puţină consolare.

Răcnetele şi zăngăniturile crescură şi romanii dădură înapoi. Everard văzu ceva ce aducea cu un val spart de o stâncă. Totuşi stânca era cea care înainta, mugind şi spintecând, spintecând.

Începu să alerge. Un legionar rămase în urmă, urlându-şi groaza. Un veteran roman încărunţit scuipă pe jos, se propti pe picioare şi rămase locului până ce fu doborât. Elefanţii lui Hannibal ţipau strident şi înaintau greoi. Rândurile cartagineze erau

neclintite, avansând în ritmul neomenesc al tobelor.

Înainte acum! Everard zări câţiva bărbaţi călări, ofiţeri romani. Ţineau vulturii înălţaţi şi răcneau, dar nimeni nu-i putea auzi în vacarmul acela.

Un mic grup de legionari trecu pe lângă el. Căpetenia lor strigă către agenţi:

— Aici! O să le arătăm noi luptă, pe pântecele lui Venus!

Everard clătină din cap şi-şi văzu de drum. Romanul mârâi şi se repezi la el.

— Vino-ncoace, pui de laş...

O rază paralizantă îi reteză vorbele. Se prăbuşi în mocirlă. Oamenii săi se cutremurară, cineva gemu şi întregul grup se puse pe fugă.

Cartaginezii erau foarte aproape, scut lângă scut, cu săbiile înroşite. Everard putu distinge cicatricea lividă de pe obrazul unuia şi nasul mare şi coroiat al altuia. O lance se izbi de coiful său. Îşi lăsă capul în jos şi fugi.

În faţă îi apăru o încăierare. Încercă s-o ocolească, dar se poticni de un cadavru sfârtecat. Un roman se prăvăli peste el, la rându-i. Van Sarawak înjură şi-l ridică de jos. O sabie crestă braţul venusianului.

Ceva mai departe, oamenii lui Scipio erau înconjuraţi şi luptau fără speranţă. Everard se opri, trase aer în plămânii chinuiţi şi-i scrută prin ploaia măruntă. O trupă de călăreţi romani se apropia în galop, împroşcând noroiul până la botul cailor, cu platoşele ude lucind. Acesta trebuie să fie fiul, Scipio Africanul, gonind să-şi salveze tatăl. Tropotul copitelor tuna.

— Acolo! strigă Van Sarawak şi arătă cu mâna.

Everard se ghemui, ploaia picurându-i de pe coif pe

faţă. Din altă direcţie, un grup cartaginez galopa către lupta din jurul vulturilor. În fruntea lor se aflau doi bărbaţi cu înălţimea şi trăsăturile colţuroase ale neldorienilor. Purtau armuri din fier galvanizat şi aveau pistoale cu ţeavă subţire.

— Pe aici!

Americanul se răsuci pe călcâie şi se năpusti spre ei, pielea cuirasei scârţâind în fugă.

Agenţii ajunseră aproape de cartaginezi, fără ă fi văzuţi. Atunci, un călăreţ dădu alarma. Doi romani nebuni! Everard îl văzu rânjind în barbă. Unul din neldorieni îşi ridică blasterul.

Everard se azvârli pe burtă. Ucigaşul fascicul albăstrui sfârâi pe deasupra capului său. Trase şi el un foc şi un cal african se rostogoli în zăngănit metalic. Van Sarawak îşi menţinea poziţia şi trăgea constant. Doi, trei, patru – şi iată un neldorian prăvălit în noroi!

Oamenii se tăiau între ei în jurul celor doi Scipio. Escorta neldorienilor urlă îngrozită. Probabil că li se făcuse o demonstraţie a laserului, dar aceste lovituri invizibile erau altceva. O luară din loc. Al doilea dintre tâlhari îşi stăpâni calul şi se întoarse să-i urmeze.

— Ai grijă de cel pe care l-ai nimerit, Van! gâfâi Everard. Scoate-l de aici... o să-l interogăm...

Se ridică şi se apropie de un cal fără călăreţ. Sări în şa şi porni în urmărirea neldorianului, aproape fără să fie pe deplin conştient de acest lucru.

În urmă, Publius Cornelius Scipio şi fiul său rupseră încercuirea şi se alăturară armatei care se retrăgea.

Everard galopa prin haos. Îşi îndemna calul, dar se mulţumea să rămână în urmărire. O dată ieşiţi din vedere, o maşină din văzduh se putea năpusti să-i

scurteze vânătoarea.

Acelaşi gând trebuie să-i fi venit şi călătorului temporal. Opri şi trase. Everard văzu fulgerul orbitor şi simţi în obraz înţepătura razei ce fusese cât pe ce să-şi atingă ţinta. Mări raza de acţiune a pistolului său şi trase fără să încetinească.

O altă salvă îi nimeri calul în plin piept. Animalul se rostogoli şi Everard fu aruncat din şa. Reflexele-i antrenate amortizară căderea. Sări în picioare şi se împletici către inamic. Îşi pierduse paralizatorul prin noroi şi nu avea vreme să-l caute. Era lipsit de importanţă; putea fi recuperat mai târziu, dacă rămânea în viaţă. Fasciculul lărgit îşi nimerise ţinta. Puterea slabă nu fusese suficientă pentru a doborî un om, însă neldorianul scăpase blasterul, iar calul se clătina, cu ochii închişi.

Ploaia izbea faţa lui Everard. Se apropie împleticindu-se de cal. Neldorianul sări din şa şi trase sabia. Spada lui Everard şuieră şi ea.

— Cum doreşti, zise el în latină. Unul dintre noi nu va părăsi acest câmp.

9

Luna sui deasupra munţilor, făcând zăpada să lucească slab. Departe, în nord, un gheţar reflectă lumina şi un lup urlă. Oamenii Cro-Magnon-ului cântau în peştera lor, iar sunetele se auzeau slab în verandă.

Deirdre stătea pe întuneric, privind afară. Lumina lunii îi proiecta lumini şi umbre pe chip, dezvăluind licărul lacrimilor. Se întoarse când Everard şi Van Sarawak veniră în spatele ei.

— Aşa repede v-aţi întors? întrebă ea. Abia de m-aţi lăsat aici azi-dimineaţă.

— N-a durat mult, răspunse Van Sarawak.

Făcuse o instruire hipnotică în greaca atică.

— Sper – încercă Deirdre să zâmbească – că v-aţi terminat treaba şi vă puteţi odihni după muncă.

— Da, încuviinţă Everard, am terminat.

O vreme rămaseră unul lângă altul, privind afară, spre o lume a iernii.

— Este adevărat ce ai spus, că nu mă pot întoarce acasă niciodată? şopti Deirdre.

— Mă tem că da. Descântecele...

Everard schimbă o privire cu Van Sarawak.

Aveau permisiunea oficială să-i spună fetei atât cât doreau şi s-o ducă oriunde socoteau că ar putea trăi mai bine. Van Sarawak susţinea că pe Venus, în secolul său, iar Everard era prea obosit să i se împotrivească.

Deirdre inspiră adânc.

— Aşa să fie, zise ea. N-o să-mi pierd toată viaţa lamentându-mă. Dar mă rog lui Baal ca alor mei, celor de acasă, să le fie bine.

— Sunt sigur că le va fi, rosti Everard.

Brusc, nu mai rezistă. Tot ce voia era să doarmă. Van Sarawak n-avea decât să spună ce era de spus şi să tragă foloasele, oricare ar fi fost ele.

Aprobă din cap spre tovarăşul său.

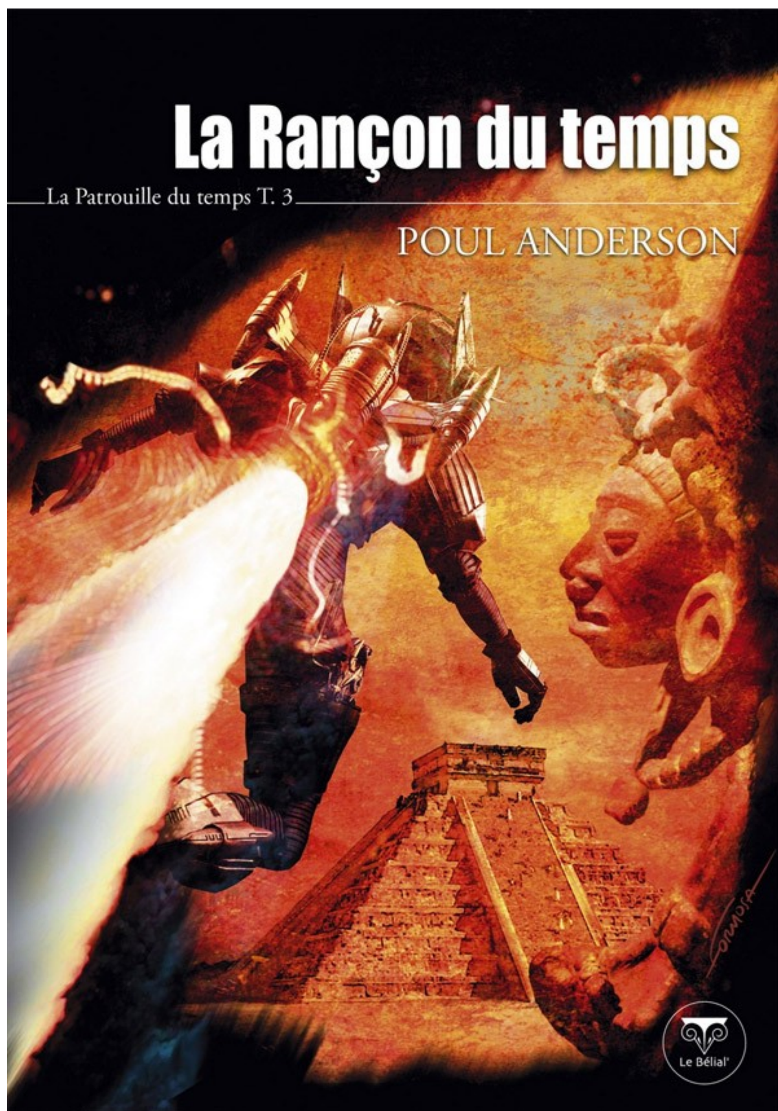
— Eu mă retrag, declară el. Dă-i înainte, Van.

Venusianul luă braţul fetei. Încet, Everard se întoarse în camera sa.

SFÂRŞIT

FILDEŞ, MAIMUŢE ŞI PĂUNI[18]

(1983)

[18] Biblia - Cartea a Treia a Regilor 10.22. (n. tr.)

MANSE EVERARD sosi în Tyr, oraşul purpurei, la vremea când Solomon ajunsese în culmea gloriei, iar Templul era în plină construcţie. La scurt timp după ce păşi pe uscat, trecu printr-o primejdie de moarte. Incidentul în sine nu juca un rol hotărâtor. Nici un Agent al Patrulei Timpului nu era de neînlocuit, cu atât mai mult cu cât fiecare se bucura de statutul zeiesc de Autonom. Cei pe care-i căuta Everard erau capabili să distrugă o întreagă realitate. Iar el fusese trimis să contribuie la salvarea ei.

Într-o după amiază a anului 950 î.Hr., corabia pe care călătorea ajunsese la destinaţie. Vremea era caldă şi plăcută, aproape fără vânt. Având pânzele strânse, corabia plutea împinsă înainte de vâslele care scârţâiau şi loveau apa plescăind în ritmul tobei timonierului proţăpit lângă cei doi marinari care ţineau ramele ce slujeau drept cârmă. Susurând uşor învolburate, valurile mici sclipeau albăstrui, tăiate de copastia greoaie, lungă de şaptezeci de picioare. Reflexele aruncate de mişcarea continuă a apei făceau neclare contururile altor ambarcaţiuni aflate în depărtare. Erau numeroase, de la corăbii zvelte de luptă şi până la vase cu vâsle ce semănau cu nişte copăi. Majoritatea feniciene, deşi multe bătuseră apele pornind către Tyr din diferite oraşe-stat ale acelei societăţi. Unele veneau din străinătăţuri, fiind filistene, asiriene, aheene sau şi mai ciudate; în

lumea civilizată, negoţul trecea neapărat prin Tyr.

— Uite-o, Eborix, îi zise căpitanul Mago bine dispus, acum poţi s-o vezi, regina mării, aşa cum ţi-am povestit eu. Cum ţi se pare oraşul meu?

Rămase la prova alături de pasagerul său, puţin în spatele unui ornament în formă de coadă de peşte şi care se arcuia în sus, spre pupa, vrând parcă să-şi întâlnească perechea de lângă cârmă. De galion şi de balustrada zăbrelită care ţinea cât era nava de lungă, se afla, bine legat cu funii, un vas din lut înalt cât un stat de om, care conţinea ulei. Era încă plin; nu avuseseră nevoie de el să domolească furia valurilor, într-atât de prielnic le fusese voiajul din Sicilia până aici.

Everard plecă ochii şi-l privi pe căpitan. Mago arăta ca un fenician tipic, zvelt, negricios, cu nas coroiat, ochi mari şi puţin oblici şi pometi înalţi; cu o barbă tunsă îngrijit, el purta un caftan alb cu roşu, cu tichie conică şi sandale. Everard îl domina prin înălţime. Gândindu-se că va bate la ochi indiferent ce identitate şi-ar fi luat, Everard se dădea drept celt din Europa Centrală, fiind echipat cu pantaloni, tunică, sabie din bronz şi purtând o mustaţă stufoasă.

— Da, într-adevăr, măreaţă privelişte, răspunse el cu şiretenie diplomatică, vocea lui având un puternic accent. (Cursul intensiv pe care-l urmase în America natală de la celălalt capăt al timpului l-ar fi putut învăţa o limbă punică fără cusur, însă asta nu s-ar fi potrivit cu înfăţişarea lui; de aceea se mulţumise să deprindă o vorbire fluentă. Aproape copleşitoare pentru un om simplu de la poalele pădurii.)

Ridică ochii şi privi lung înainte. Într-adevăr, în felul lui, Tyrul impresiona pe privitor la fel ca New York-ul -

ba poate chiar mai mult dacă se gândea câte lucruri realizase Regele Hiram într-un răstimp atât de scurt având la dispoziţie doar resursele unei Epoci a Fierului care nici măcar nu ajunsese la apogeu.

La tribord, ţărmul se ridica spre Munţii Libanului. Avea o culoare roşiatică şi văratecă, mai puţin în locurile în care se cuibăreau sate împrejmuite de livezi însorite sau petice de pădure. Peisajul era mai bogat, mai îmbietor decât cel pe care Everard îl văzuse în călătoriile făcute în alt timp, viitor, înainte de a se înrola în Patrula Timpului.

Usu, oraşul de origine, se întindea de-a lungul ţărmului. Pe lângă mărimea lui, el era reprezentativ pentru acea epocă prin clădiri masive cu acoperişuri plate construite din cărămidă nearsă, străzi înguste şi întortocheate şi câteva faţade mai vioaie care indicau prezenţa unor temple sau palate. Zidurile crenelate şi turnurile înconjurau oraşul din trei părţi. De-a lungul docurilor, porţile dintre magazii dublau posibilităţile de apărare. Un apeduct cobora de pe înălţimi dincolo de care Everard nu avea cum să vadă.

Noul oraş, Tyr - sau Sor pentru locuitorii săi, ceea ce însemna „stânci” - se afla pe o insulă situată la jumătate de milă în larg. Se întindea, mai precis, pe ceea ce fuseseră două recife stâncoase pe care oamenii le umpluseră cu pământ. Mai târziu, prin insulă se săpase un canal de la nord la sud şi spre larg se azvârliseră diguri de protecţie şi cheiuri care transformaseră întreaga regiune într-un adăpost neasemuit. Cu o populaţie în continuă creştere şi cu un comerţ înfloritor, casele îngrămădite una într-alta fuseseră construite pe verticală, etaj peste etaj, până când ajunseseră să privească peste zidurile de

apărare, aidoma unor mici zgârie-nori. Arareori ridicate din cărămidă ele păreau a fi mai mult din piatră şi lemn de cedru. Fresce sau cochilii de scoici ornamentau zidurile caselor la care se folosise pământ şi mortar. Everard zări în partea estică a oraşului o structură uriaşă şi plină de demnitate pe care regele n-o construise pentru sine, ci pentru folosinţă publică.

Corabia lui Mago se îndrepta spre portul exterior sau cel sudic, Portul Egiptean, cum îi spunea el. Cheiurile erau un furnicar de oameni care încărcau, descărcau, cărau, transbordau, reparau, făceau pregătiri pentru un nou voiaj, schimbau mărfuri, se ciorovăiau, se tocmeau, o forfotă şi o larmă în care totuşi afacerile se închegau şi se desfăceau. Oameni ai docurilor, cărăuşii cu măgari şi tot felul de truditori - precum marinarii de pe puntea încărcată de mărfuri - purtau doar fâşii de pânză petrecute printre picioare şi legate pe şolduri sau caftane decolorate şi petecite. Se vedeau însă şi multe straie strălucitoare, unele dintre ele etalând cu mândrie scumpele culori care se produceau aici. Când şi când, printre aceşti bărbaţi trecea şi câte o femeie şi educaţia pe care Everard o primise îi sugera că nu toate erau prostituate. Zgomotele păreau a se rostogoli în întâmpinarea lui: discuţii, râsete, strigăte, răgete de măgar, nechezături, lipăit de tălpi desculţe, tropot de copite, duduit de baros, geamăt de roţi şi scârţâit de palance, zbârnâit de muzică. Vitalitatea era de-a dreptul copleşitoare.

Iar asta nu pentru că ar fi fost vreo scenă îngheţată dintr-un film, având ca subiect „O mie şi una de nopţi”! Zărise deja cerşetori, ologi, orbi, subnutriţi,

văzuse arsura biciului pe spinarea unui sclav care se mişca prea încet; iar animalele de povară aveau o soartă şi mai crudă. Mirosurile Orientului Antic îl asaltau din toate părţile: fum, balegă, gunoaie cuprinse de putreziciune, sudoare, precum şi catran, mirodenii şi arome de carne prăjită. Acestora li se adăuga duhoarea din atelierele de vopsitorie de pe continent şi a reziduurilor de la scoicile murex; dar după ce navigase de-a lungul ţărmului şi petrecuse pe pământ noapte de noapte se obişnuise de-acum cu toate.

Nu punea la suflet toate neajunsurile. Peregrinările lui de-a lungul istoriei îl lecuiseră de pretenţii nejustificate şi-l făcuseră rezistent în faţa cruzimii de care dădeau dovadă omul şi natura asta într-o anumită măsură. Pentru epoca în care trăiau, aceşti canaaniţi erau un popor luminat şi fericit. La drept vorbind, trăiau chiar mai echilibrat decât majoritatea umanităţii de oriunde şi oricând.

Însărcinarea lui era să-i ajute să rămână astfel.

Mago îl trezi la realitate.

— Să ştii că se găsesc mulţi gata să tragă pe sfoară fără ruşine pe orice nou-sosit nevinovat. Prietene Eborix, n-aş vrea să ţi se-ntâmple şi ţie aşa ceva. Am prins drag de tine în timpul călătoriei şi aş dori să rămâi cu o impresie bună despre oraşul meu. Dă-mi voie să te îndrum către un han pe care-l ţine un cumnat de-al meu - un frate al tinerei mele soţii. El are să-ţi ofere un pat ieftin şi curat şi-ţi va păstra în siguranţă lucrurile de valoare pentru o plată modestă.

— Din inimă îţi mulţumesc, îi răspunse Everard, dar mă gândeam să-l găsesc pe omul din nord despre

care ţi-am mai vorbit. Nu trebuie să uiţi că prezenţa lui aici mi-a fost îndemn şi curaj ca să călătoresc atâta drum. Zâmbi. A, bineînţeles, dacă a murit sau a plecat de aici ori s-a-ntâmplat ceva, bucuros o să accept propunerea ta.

Asta era o simplă declaraţie politicoasă. În cursul călătoriei se convinsese că Mago, la fel ca oricare neguţător aventurier, era în stare să-l înşele cu zâmbetul pe buze şi spera să-l jumulească şi pe el.

Căpitanul îl privi cercetător pentru o clipă. Everard era considerat solid chiar şi pentru timpul său, ceea ce în condiţiile actuale îl făcea gigantic. Nasul noduros şi trăsăturile pline îi dădeau un aer suplimentar de brutalitate, iar ochii albaştri şi părul castaniu închis îl arătau ca venind din sălbaticul nord. Nu era bine să ţi-l faci duşman.

În acelaşi timp, deghizamentul celtic nu era un lucru de mirare într-un loc atât de cosmopolit. Nu numai ambra venea de pe litoralul baltic, staniul din Iberia, condimentele din Arabia, lemnul de esenţă din Africa, iar alte mărfuri chiar şi de mai departe, ci şi oamenii.

Atunci când se tocmise pentru această călătorie, Eborix povestise că-şi părăsise patria din munţi pentru că pierduse totul într-o vrajbă dintre triburi şi pornise să-şi caute norocul spre sud. Peregrinând de colo-colo, vânase ori muncise ca să-şi câştige existenţa atunci când nu se bucura de ospitalitate în schimbul poveştilor pe care le spunea. Ajunsese astfel printre umbrii din Italia care erau de acelaşi sânge cu el. (Celţii nu aveau să pornească să cutreiere şi să populeze Europa până spre Atlantic decât peste aproximativ trei secole, după ce vor fi

cunoscut fierul; unii însă cuceriseră deja teritorii îndepărtate de valea Dunării, care era leagănul neamului lor.) Unul dintre umbri, care slujise ca mercenar, descrisese şansele pe care le oferea ţara Canaanului şi-l învăţase pe Eborix limba punică. Asta îl făcuse să caute un golf în Sicilia unde veneau cu regularitate neguţători fenicieni şi să-şi plătească trecerea peste mare cu bunurile pe care le dobândise. Se zicea că în Tyr locuia un bărbat născut în nord care se stabilise acolo după o carieră presărată de tot felul de aventuri şi Eborix socotea că omul nu se va codi să îndrepte un compatriot pe o cale priincioasă şi profitabilă.

Astfel de minciuni nevinovate, pregătite minuţios de către specialiştii Patrulei Timpului, nu slujeau doar pentru potolirea curiozităţi localnicilor. Ele făceau ca Everard să poată călători în siguranţă. Dacă ar fi presupus că străinul e un vântură-lume fără căpătâi, Mago şi membrii echipajului ar fi fost tentaţi să tabere pe străin în timp ce acesta dormea, să-l lege şi să-l vândă ca sclav. Aşa însă, călătoria fusese interesantă, ba chiar plăcută. Everard ajunsese să-i îndrăgească pe aceşti pungaşi.

Iar asta îi întărea dorinţa de a-i salva de la prăbuşire.

Tyrianul oftă:

— Cum ţi-e voia, spuse el. De vei avea nevoie de mine, casa mi-e pe strada Templului Anat, lângă portul Sidonian. Se lumină la chip: în orice caz, te rog să mă căutaţi, fie tu, fie gazda ta. Ziceai că se ocupă de negoţul cu ambră? Poate cădem la învoială şi facem negoţ împreună... Iar acum dă-te la o parte. Trebuie să tragem la chei.

Dădu câteva comenzi cu voce puternică.

Foarte dibaci, marinarii manevrară corabia aşezând-o de-a lungul unui chei, o amarară şi scoaseră estacada de debarcare. Cei de pe ţărm se buluciră mai aproape, cerând să li se spună veşti din depărtări, oferindu-şi prin ţipete serviciile ca hamali, lăudându-şi cu glas lălăit mărfurile proprii sau dughenele stăpânilor lor. Cu toate acestea, nimeni nu îndrăzni să urce la bord. Acest drept îi revenea cu prioritate funcţionarului vamal. O gardă cu cască pe cap şi platoşă cu solzi, înarmată cu lance şi cu sabie scurtă, păşea înaintea acestuia, făcându-i loc prin mulţime, stârnind în urmă-i tot felul de blesteme spuse cu zâmbetul pe buze. În spatele funcţionarului păşea mărunt un secretar care avea în mână un stilus şi o tăbliţă cerată.

Everard cobori sub punte şi-şi aduse bagajul pe care-l dosise printre blocurile de marmură italiană, principala încărcătură a vasului. Funcţionarul îi ceru să-şi desfacă cele două desăgi din piele. În ele nu se afla nimic ieşit din comun. Ideea de a străbate atâta drum din Sicilia, în loc de a face un salt în timp direct aici, avea scopul de a-l face pe Agent să treacă drept ceea ce pretindea că este. Era aproape sigur că duşmanul supraveghea atent evenimentele, în vreme ce se precipitau apropiindu-se de clipa catastrofei.

— Te poţi descurca o bună bucată de vreme, spuse funcţionarul fenician, clătinând din capul cărunt atunci când Everard îi arătă câteva lingouri mici din bronz. Baterea de monedă avea să fie inventată abia peste câteva secole, însă metalul putea fi schimbat pe orice ar fi poftit. Trebuie să înţelegi că nu putem permite debarcarea cuiva care s-ar simţi îndreptăţit

să tâlhărească la drumul mare. De altfel... Privi bănuitor la spada barbarului. Cu ce gând ai venit încoace?

— Ca să-mi găsesc o slujbă cinstită, prea bunule domn, poate ca paznic de caravană. O să-l caut mai întâi pe Conor, mijlocitor în negoţul cu ambră.

Existenţa acestui locuitor de origine celtă fusese motivul principal ce-l determinase pe Everard să joace un asemenea rol. Şeful local al Patrulei sugerase această cale de urmat.

În cele din urmă tyrianul hotărî:

— Foarte bine, poţi coborî pe uscat cu armă cu tot. Dar să nu uiţi că-i crucificăm pe hoţi, pe bandiţi şi pe ucigaşi. Dacă nu reuşeşti să-ţi găseşti de lucru, cată casa de mijlocire a slujbelor a lui Ithobaal de lângă clădirea Suffetes. Ar putea găsi oricând o muncă de zilier pentru un bărbat puternic ca tine. Soarta să te aibă în pază!

Se întoarse la treburile lui cu Mago. Everard mai zăbovi puţin, pândind un moment prielnic pentru a-şi lua rămas bun de la căpitan. Discuţia se desfăşură cu rapiditate, aproape amical, iar taxele ce trebuiau plătite în mărfuri aveau să fie modeste. Această rasă de neguţători nu se simţea ispitită să urmeze exemplul birocraţiei greoaie a Egiptului sau Mesopotamiei.

După ce spuse ce avea de spus, Everard îşi apucă desăgile de şnurul cu care se închideau la gură şi coborî pe ţărm. Mulţimea îl înghiţi şi-l năpădi, holbându-se la el, flecărind. La început rămase uimit: după câteva încercări timide, nimeni nu întindea mâna să cerşească şi nimeni nu-l îmbia să cumpere podoabe. Acesta era cu adevărat Orientul Apropiat?

Îşi reaminti de absenţa banilor. Era improbabil ca un nou-sosit să aibă asupra lui ceva care să aducă a mărunţiş. De obicei se încheia un târg cu un hangiu, hrană şi găzduire contra atât sau atât metal sau orice altceva de valoare. Pentru achiziţii de valoare mai mică, se tăia o bucăţică dintr-un lingou, dacă nu se aranja vreo altă tranzacţie. (Avutul lui Everard cuprindea şi ambră şi şiraguri de sidef.) Uneori era chemat un mijlocitor care făcea ca tranzacţia respectivă să devină o parte a uneia mai complicate sau amestecând în ea alte câteva persoane. Cei cu suflet caritabil aveau la ei câte o bucată de fruct uscat pe care o depuneau în talgerul vreunui amărât.

Curând Everard lăsă mulţimea în urmă. Interesul oamenilor se îndrepta către membrii echipajului. Mai insistenţi, câţiva căutători de curiozităţi îl priviră miraţi şi-l urmăriră o bucată de drum.

Pe neaşteptate, cineva îl trase de mânecă. Nevenindu-i a crede, rămase pironit, uitând să mai păşească şi privi în jos.

Un băiat cu piele tuciurie îi zâmbea, arătându-şi dinţii. Judecând după tuleiele de pe obraji, părea să aibă în jur de şaisprezece ani, deşi era scund şi costeliv chiar şi pentru ochiul unui localnic. Cu toate astea era sprinten în mişcări, desculţ, îmbrăcat doar cu o fustanelă zdrenţăroasă şi soioasă, la brâul căreia îi atârna o pungă. Părul negru şi cârlionţat îi cădea pe spate şi era legat într-o codiţă, scoţându-i în evidenţă chipul cu nas ascuţit şi bărbia osoasă. Zâmbetul şi ochii - mari şi cu gene lungi, tipici pentru Levant - străluceau.

— Bun venit, domnul meu, fii binevenit! veni urarea. Să te bucuri de viaţă, sănătate şi putere!

Bine-ai sosit în Tyr! Încotro te îndreaptă paşii, bunule domn, şi cu ce te-aş putea ajuta?

Nu bolborosea, ci rostea cuvintele cu limpezime, în speranţa că străinul îl va înţelege. Când primi răspuns în propria-i limbă, sări în sus de bucurie.

— Ce doreşti, flăcău?

— Păi ce alta, bunule domn, decât să-ţi fiu călăuză, sfetnic, braţ de ajutor şi, bineînţeles, paznic. Vai mie, oraşul nostru atât de frumos în toate cele mişună de pungaşi care nu găsesc plăcere mai mare decât să-i prade pe nou-sosiţii neştiutori. Dacă nu-ţi fură de-a dreptul tot ce ai asupra ta cât ai clipi din ochi, atunci încearcă măcar să te înduplece să cumperi un gunoi de nimic la un preţ care să te sărăcească aproape la fel de iute...

Băiatul se opri brusc. Zărise în mulţime un tânăr zdrenţăros care se apropia. Ţâşni pe dată ca să-i taie calea, mâinile cu pumnii strânşi deveniră o adevărată morişcă şi porni să strige cu o voce stridentă un torent de vorbe cu o asemenea viteză, încât Everard nu reuşi să priceapă mai mult de câteva:

— ...şacal păduchios!... eu l-am văzut primul... Întoarce-te în latrina ce te-a zămislit...

Tânărul încremeni. Duse mâna după un cuţit atârnat pe umăr. Nici nu apucă să-şi mişte mâna că băieţandrul scoase cu iuţeală o praştie şi o piatră din punga de la brâu, gata să riposteze. Se lăsă puţin pe vine, rânji şi balansă fâşia de piele încolo şi încoace. Tânărul scuipă în lături, spuse câteva vorbe grele, se întoarse pe călcâie şi se îndepărtă. Puţinii trecători care acordaseră atenţie scenei râseră scurt şi lătrător.

Băiatul porni şi el să râdă ştrengăreşte, înaintând

cu paşi săltaţi spre Everard.

— Vezi, bunule domn, ăsta a fost un prim exemplu despre ceea ce spuneam, cârâi el. Îl ştiu bine pe ticălosul acesta. E un mijlocitor pentru tatăl lui - dacă i-o fi tată - care ţine un han la Semnul Sepiei Albastre. Acolo poţi să te consideri fericit de capeţi o ciozvârtă pe jumătate putredă din coada unei capre drept cină; singura femeie e o crescătorie umblătoare de boli, saltelele de paie se mai ţin întregi doar pentru că păduchii îşi înlănţuie picioarele unul de altul, iar cât priveşte vinul, ei, aici e-aici, cred că prostituata aceea a infectat calul cuiva! Curând te-ai simţi prea bolnav ca să mai iei seama când odrasla a mii de hiene are să-ţi prade bagajele, iar de-ai încerca să te plângi cuiva, ar jura pe toţi zeii din univers că ţi-ai pierdut totul la jocuri de noroc. Puţin îi pasă de lumea întunericului după ce asta s-o descotorosi de el; ştie că nimeni n-o să catadicsească să-l primească acolo. Din asemenea gheare te-am salvat, mărite stăpâne!

Everard simţi gâdilătura unui zâmbet.

— Bine, fiule, poate c-ai întins coarda niţel prea tare...

Băiatul se bătu cu pumnul în pieptul costeliv:

— Nu mai mult decât era nevoie ca să o lămuresc pe măria ta cum stau lucrurile. Sunt sigur că ai trecut prin încercări de tot felul şi că poţi judeca ceea ce-i bun, ştiind să răsplăteşti cu dărnicie un slujitor credincios Vino cu mine, dă-mi voie să te îndrum către un han mai acătării ori să-ţi dau tot ce-ai dori şi vei afla şi singur dacă Pummairam te-a tras pe sfoară ori ba.

Everard încuviinţă cu o mişcare din cap. Harta

Tyrului era întipărită în memoria lui. Nu avea nevoie de călăuză. Era totuşi normal ca un venetic neştiutor să-şi tocmească una. Pe de altă parte, copilul acesta îl va scuti de insistenţele altora şi s-ar putea să-i dea unele lămuriri folositoare.

— Prea bine, du-mă încotro mi-e voia. Zici că te cheamă Pummairam?

— Da, mărite domn. Întrucât tânărul nu adusese vorba de numele tatălui cum era obiceiul, probabil că nu ştia cine fusese acesta. Pot să-l întreb pe nobilul meu stăpân cum doreşte să i se adreseze prea umila lui slugă?

— N-am nici un titlu. Sunt Eborix, fiul lui Mannach, venit dintr-o ţară mai depărtată decât cea a aheilor. Acum că nu-l auzea nici unul dintre oamenii lui Mago, Agentul putea să adauge: cel pe care-l caut este Zakarbaal din Sidon, care se ocupă de negoţul neamului lui în acest oraş. Asta însemna că Zakarbaal era reprezentantul intereselor familiei sale în Tyr şi se ocupa de afacerile ei în răstimpul dintre sosirile vaselor. Am auzit spunându-se că are casă pe... ăă, strada Lumânărarilor. Ai putea să-mi arăţi drumul până acolo?

— Da, desigur. Pummairam luă desăgile lui Everard. Doar să binevoiţi a mă însoţi.

În realitate, nici nu era greu de ajuns. Ca oraş construit după un plan, iar nu maturizat ca un organism crescut de-a lungul secolelor, străzile erau desenate ca zăbrelele unui grătar. Străzile principale erau pavate, aveau şanţuri de scurgere a apelor şi păreau îndeajuns de largi, ţinând seama de suprafaţa limitată a insulei. Nu existau trotuare, dar asta nu deranja prea mult pentru că, în afara câtorva artere

importante, animalelor de povară nu le era îngăduit să păşească dincolo de zona cheiurilor; pe lângă acestea, oamenii nu aruncau gunoaie pe străzi. Tăbliţele indicatoare lipseau bineînţeles cu desăvârşire, dar nici asta nu supăra, pentru că oricine era bucuros să îndrume un străin numai de dragul de a schimba câteva vorbe cu el şi chiar de a-i propune vreun târg.

Zidurile se înălţau drepte de o parte şi de alta a străzii, majoritatea fără ferestre, înconjurând case care priveau spre interior, o trăsătură predominantă în ţările mediteraneene în mileniile ce aveau să urmeze. Astfel erau ferite de vânturi şi radiau în afară arşiţa soarelui. Zgomotele se rostogoleau cu ecou între ziduri, mirosurile veneau în valuri grele. Şi cu toate astea, Everard simţea că-i place acest loc. Mulţimile forfoteau, se îmbulzeau, gesticulau, râdeau, vorbeau cu o grabă de neînchipuit, lălăiau, se luau la harţă chiar mai mult decât în zona portului. Hamali îndoiţi de spate sub poveri, purtători de litieră transportând câte-un orăşean mai înstărit, îşi croiau cu greu drum printre marinari, artizani, vânzători, zileri, gospodine, saltimbanci, ţărani şi ciobani de pe continent, străini de la un capăt la celălalt al Mării Lumii de Mijloc, tot felul de oameni, de diverse condiţii sociale. Chiar dacă majoritatea straielor aveau o nuanţă cenuşie, unele erau în culori stridente şi toate păreau să înveşmânteze trupuri debordând de energie.

De-a lungul zidurilor se întindeau gherete. Everard se simţi îndemnat să zăbovească din când în când ca să vadă ce aveau de oferit. Aici n-avea cum să găsească purpură; era prea scumpă, căutată de

producătorii de îmbrăcăminte de pretutindeni şi sortită să devină culoarea tradiţională a regalităţii. Nu lipseau însă ţesăturile în culori vesele, postavurile, covoarele. Abundau obiectele de sticlărie, începând cu mărgelele şi terminând cu pocalele mari: acesta era un alt meşteşug al fenicienilor, propria lor invenţie. Bijuteriile şi figurinele, adesea sculptate în fildeş sau turnate din metale preţioase, erau de o calitate neîntrecută; această cultură producea puţin sau fără harul artei, însă copia uşor şi cu pricepere. Amulete, farmece, zorzoane femeieşti, alimente, băuturi, ustensile, arme, instrumente, jocuri, jucării, puzderie de alte lucruri…

Everard îşi aminti de felul în care Biblia se desfăta (se va desfăta) privind bogăţiile regelui Solomon şi provenienţa lor. *„Căci Regele avea pe mare corăbii care mergeau la Tarsis cu corăbiile lui Hiram şi la trei ani o dată veneau corăbiile din Tarsis şi aduceau aur, argint, fildeş, maimuţe şi păuni.”* [19]

Pummairam dovedea agerime atunci când trebuia să pună capăt discuţiilor cu neguţătorii şi să-l urnească pe Everard din loc.

— Dă-mi voie, stăpâne, să-ţi arăt unde sunt mărfurile cele bune.

Bineînţeles că asta însemna un comision pentru Pummairam, dar, ce mama blestemului, şi tânărul trebuia să-şi câştige traiul cumva, căci nu părea să fi trăit vreodată grozav de bine.

Merseră o vreme de-a lungul canalului. În ritmul unui cântec deocheat, marinarii trăgeau la edec o corabie încărcată. Ofiţerii rămăseseră pe punte într-o atitudine demnă, potrivită unor negustori cu stare.

[19] Biblia — Cartea a Treia a Regilor, cap. 10, verset 22. (n. tr.).

Burghezia feniciană avea tendinţa de a fi o clasă plină de sobrietate în toate, mai puţin în unele rituri ale religiei, care erau îndeajuns de destrăbălate pentru a restabili echilibrul.

Strada Lumânărarilor se îndepărta de canal. Era destul de lungă, sufocată de clădiri masive care slujeau atât ca depozite cât şi ca birouri şi case. În plus, era liniştită, în ciuda faptului că un capăt al ei dădea într-o arteră aglomerată; nici o dugheană nu stătea pitită în preajma zidurilor înalte şi înfierbântate şi nici oameni nu se prea zăreau. Căpitanii şi proprietarii de corăbii veneau aici să-şi împrospăteze proviziile, neguţătorii veneau să se târguiască şi bineînţeles doi monoliţi vegheau intrarea într-un templu mic dedicat lui Ashtarte[20], Stăpâna Valurilor. Câţiva copilaşi care trebuie să fi aparţinut familiilor ce locuiau în zonă, fete şi băieţi deopotrivă de goi-puşcă sau aproape, ţâşneau zglobii de colo-colo jucându-se, în timp ce, întărâtată, o corcitură numai piele şi os lătra. Un cerşetor stătea jos, cu genunchii la gură lângă intrarea umbrită a unei alei. Castronaşul pentru milostenii era aşezat lângă picioarele lui desculţe. Un caftan îi învelea trupul şi o glugă îi ascundea chipul. Everard băgă de seamă cârpa legată peste ochi. Un orb sărman şi amărât; pierderea vederii era una dintre nenumăratele pedepse care făceau ca lumea antică să nu fie prea atrăgătoare la urma urmelor... Pummairam trecu iute pe lângă cerşetor pentru a depăşi un bărbat ce ieşea din Templu înveşmântat într-o robă preoţească.

---

[20] Ashtarte — (sau Tanit) zeiţă a iubirii, a voluptăţii şi a primăverii la cartaginezi, preluată de fenicieni. (n. tr.).

— Nu vă supăraţi, înălţimea voastră, strigă el, fiţi bun şi spuneţi-mi care e casa lui Zakarbaal Sidonianul? Stăpânul meu binevoieşte a-l vizita...

Everard, care ştia deja răspunsul, mări pasul ca să-l ajungă din urmă.

Cerşetorul se ridică în picioare. Cu mâna stânga îşi smulse bandajul de pe ochi, lăsând vederii o faţă cu barbă deasă şi o pereche de ochi care cu siguranţă că vegheaseră prin urzeala ţesăturii. Mâna dreaptă îi ţâşni din mâneca largă dând la iveală ceva strălucitor.

Un pistol!

Cu un reflex, Everard se azvârli într-o parte. O durere îl săgetă în umărul stâng. Armă sonică, pricepu el, din viitorul erei sale de origine, silenţioasă şi fără recul. Dacă acel fascicul invizibil l-ar fi atins în cap sau inimă ar fi fost mort acum, fără să aibă vreun semn.

N-avea încotro s-o apuce decât înainte.

— Ha, răcni el, şi se azvârli în faţă, atacând. Scoase şuierând spada.

Celălalt rânji, făcu câţiva paşi înapoi, ţintind cu atenţie.

Se auzi un pocnet sec. Asasinul se împletici, scăpă arma, se apucă de coaste. Piatra din praştia lui Pummairam se rostogoli cu zgomot pe pavaj. Copiii se împrăştiară ţipând. Preotul se întoarse precaut în adăpostul oferit de uşa templului. Necunoscutul se răsuci pe călcâie şi o lua la fugă. Dispăru în josul străzii. Everard se simţea prea slăbit ca să-l ajungă din urmă. Lovitura nu fusese prea gravă, însă pentru moment durea îngrozitor. Pe jumătate ameţit, se opri în capătul aleii, privi spre pustietatea din faţă, gâfâi şi

bolborosi în engleză: „A scăpat. Să-l ia dracu'!”

Pummairam se repezi spre el. Mâinile cercetătoare îl pipăiră pe Agent.

— Eşti rănit, stăpâne? Te poate ajuta cu ceva servitorul tău? Of, vai mie, vai, n-am avut timp să învârt praştia cum trebuie şi nici să ţintesc bine, că-i împrăştiam mişelului creierii ca să-i mănânce câinele de colo.

— Tu... te-ai descurcat grozav de bine... Nu-i nimic.

Everard respiră adânc, cutremurându-se. Simţi că se înzdrăveneşte şi că e mai sigur pe picioare iar durerea usturătoare dispare încet. Era încă viu. Ajungea un miracol pentru ziua aceea.

Avea totuşi de rezolvat unele lucruri, şi încă urgent. După ce Pummairam îi dădu pistolul, puse o mână pe umărul lui şi privirile li se întâlniră.

— Ce-ai văzut, flăcăule? Ce crezi că s-a întâmplat adineaori?

— Păi, eu... eu. Cu o şiretenie de dihor, tânărul îşi veni în fire. Mi s-a părut că cerşetorul, deşi nu era nicidecum aşa ceva, a ameninţat viaţa stăpânului meu cu un talisman a cărui putere i-a făcut un mare rău. Fie ca zeii să-şi verse toate nenorocirile pe capul ticălosului care a voit să stingă lumina Universului! Şi cu toate astea, bineînţeles că ticăloşia şi răutatea lui n-au putut înfrânge vitejia stăpânului meu... Vocea îi scăzu până ajunse o şoaptă misterioasă: ale cărui secrete jur să rămână încuiate în siguranţă în inima credinciosului său servitor.

— Foarte bine, gemu Everard. Sigur, căci acestea sunt lucruri despre care oamenii simpli nu trebuie să cuteze a vorbi, de nu vor să fie loviţi de dambla, surzenie şi trânji. Bine-ai făcut, Pum. „Mi-ai salvat

viaţa”, probabil, se gândi şi se apleca să desfacă şnurul unei desăgi căzute la pământ. Poftim o recompensă neînsemnată, dar cu lingoul acesta ţi-ai putea cumpăra ceva ce-ţi place. Şi-acum spune-mi, înainte de-a izbucni încăierarea asta, ai aflat care-i casa de-o caut, nu-i aşa?

Dincolo de treburile importante ale momentului, dincolo de durerea care se dilua, de atacul pe nepusă-masă şi de sentimentul de uşurare că supravieţuise, înverşunarea lui crescu. În ciuda atâtor măsuri savante de precauţie, acoperirea lui fusese spulberată la mai puţin de o oră de la sosire. Duşmanii nu numai că descoperiseră cartierul general al Patrulei, dar agentul lor îşi dăduse cumva seama pe dată că pe strada aceasta nu se aventurase un străin de rând, aşa că nu ezitase nici o clipă să încerce să-l ucidă.

Era clar că va avea parte de o misiune plină de surprize. Iar la mijloc erau interese mai mari decât avea Everard chef să se gândească - în primul rând existenţa Tyrului, iar apoi destinul lumii.

Zakarbaal închise uşa iatacului depărtat de restul casei şi o zăvori. Întorcându-se, îi întinse mâna după moda civilizaţiei apusene.

— Bine-ai venit, spuse el în Temporală, limbajul Patrulei. După cum probabil îţi aminteşti, numele meu e Chaim Zorach. Dă-mi voie să ţi-o prezint pe soţia mea, Yael.

Îmbrăcaţi amândoi în straie de canaaniţi, aveau înfăţişare de levantini, însă aici, izolaţi de angajaţii biroului şi de servitorii casei, aspectul lor suferi o schimbare în postură, ţinută, expresie a chipului şi chiar în tonul vocii. Everard i-ar fi recunoscut ca

aparţinând secolului XX chiar dacă nu i s-ar fi spus. Atmosfera era la fel de înviorătoare pentru el ca şi briza venită dinspre mare.

Se prezentă.

— Sunt Agentul Autonom pe care l-aţi solicitat, adăugă el.

Yael Zorach făcu ochi mari şi uimiţi:

— Aha! Ce onoare. Eşti... eşti primul de rangul acesta pe care-l întâlnesc. Ceilalţi care-au făcut cercetări erau doar tehnicieni.

Everard se strâmbă.

— Nu te mai minuna atât. Mă tem că n-am prea călcat cu dreptul până acum.

Povesti cum se desfăşurase călătoria şi poticneala de la sfârşitul ei. Ea se oferi să-i dea un tranchilizant, însă el refuză, explicând că durerea îi mai trecuse. Atunci soţul scoase pe dată ceea ce i-ar fi fost oricum mai de folos: o sticlă de scotch! După aceea se aşezară fiecare pe unde crezură de cuviinţă.

Scaunele erau confortabile, aproape ca şi cele de-acasă - un lux în mediul acesta, dar era de presupus că Zakarbaal, fiind un bărbat înstărit, putea să-şi permită orice mărfuri din import. În rest, judecat după standardele viitorului, apartamentul se prezenta auster, cu toate că frescele, draperiile, lămpile şi mobilierul erau de bun gust.

Stăteau într-o lumină calmă şi răcoroasă; fereastra care dădea către o grădiniţă fusese acoperită cu o perdea pentru a alunga arşiţa zilei.

— Ce-ar fi să ne relaxăm puţin şi să ne cunoaştem înainte de a ne înhăma la treabă? sugeră Everard.

Zorach îl privi cu mirare.

— Chiar poţi face asta după ce era să fii ucis?

Soţia lui zâmbi.

— Mi se pare că tocmai asta ar trebui să facă, dragul meu, murmură ea. Şi noi la fel. Ameninţarea poate să mai aştepte. Ne pândeşte oricum, nu-i aşa?

Din punga ţinută la centură, Everard scoase câteva anacronisme pe care şi le putuse îngădui, folosite până acum doar în clipe de singurătate: pipă, tutun, o brichetă. Zorach făcu uitată starea de încordare, chicoti şi aduse ţigări dintr-un cufăraş încuiat care conţinea alte asemenea desfătări. Vorbirea lui căpătă un accent tipic pentru cartierul Brooklin:

— Agent Everard, eşti american, nu?

— Da. Recrutat în 1954.

Oare câţi ani trecuseră din propria-i viaţă „de când" răspunsese la anunţul din ziar, dăduse câteva teste şi aflase despre o organizaţie care păzea *cursul epocilor?* Nu mai ţinuse socoteală în ultima vreme. Asta n-avea prea mare importanţă de vreme ce el şi membrii organizaţiei beneficiau de un tratament care-i menţinea la aceeaşi vârstă.

— Hei, aveam impresia că voi doi sunteţi israelieni.

— Chiar suntem, explică Zorach. De fapt, Yael e *sabra.* Eu însă n-am imigrat decât abia atunci când am început să practic arheologia acolo pentru o vreme şi aşa ne-am cunoscut. Asta era în 1971. Patru ani mai târziu am fost recrutaţi în Patrulă.

— Şi cum s-a întâmplat asta?

— Am fost contactaţi, studiaţi şi în final ni s-a spus adevărul. Bineînţeles că am îmbrăţişat ideea. Munca e adeseori grea şi presupune singurătate - ba într-un fel e chiar de două ori mai solitară când ajungem acasă în învoiri şi nu ne putem făli în faţa prietenilor şi colegilor cu ceea ce-am făcut - dar în rest e absolut

fascinantă. Zorach se întristă brusc. Cuvintele îi deveniră un murmur discret. În acelaşi timp, *postul* acesta e ceva special pentru noi. Nu numai că păstrăm baza şi negoţul care ne oferă acoperirea, dar reuşim să-i şi ajutăm pe localnici din când în când. Sau cel puţin încercăm cât putem fără a da nimănui de bănuit că suntem altfel decât ei. Într-un fel, asta compensează cât de cât ceea... ceea ce vor face compatrioţii noştri prin zona asta în viitorul îndepărtat.

Everard dădu din cap. Noţiunea nu-i era străină. Majoritatea agenţilor stabili erau specialişti precum cei doi; desăvârşindu-şi carierele într-un singur mediu. Aşa şi trebuia dacă era nevoie să-l cunoască în amănunţime pentru a sluji scopurilor Patrulei. Ce sprijin ar putea oferi un personal născut în acelaşi mediu! Dar asemenea cazuri se întâlneau foarte rar în epoci dinaintea secolului al optsprezecelea, era noastră sau în altele chiar mai târziu din această parte de lume. Cum ar putea o persoană care nu a crescut într-o societate industrială şi ştiinţifică să înţeleagă ideea de maşină automată, ca să nu mai vorbim de vehicule care se deplasau într-o clipă dintr-un loc în altul sau din an în an? Doar vreun geniu apărut întâmplător, desigur; cu toate astea, majoritatea geniilor identificate îşi croiau singure un loc în istorie şi exista temerea că, spunându-le adevărul, ar putea apărea schimbări...

— Dă, încuviinţă Everard. Într-un fel, un agent liber ca mine are o viaţă mai uşoară. Echipele formate din soţ şi soţie sau în general femeile... Iertaţi-mi indiscreţia, dar cum faceţi cu copiii?

— A, avem doi acasă la Tel Aviv, răspunse Yael

Zorach. Ne calculăm întoarcerile astfel încât să nu lipsim niciodată mai mult de câteva zile din viaţa lor. Lăsă să-i scape un oftat. Sigur, e ciudat când pentru noi trec luni şi luni. Înviorându-se: da, dar la majorat vor fi şi ei încorporaţi. Recrutorul nostru zonal i-a examinat deja şi a afirmat că vor fi apţi pentru a intra în Patrulă.

Dacă n-ar fi aşa, se gândi Everard, aţi mai putea rezista să-i vedeţi îmbătrânind, suferind grozăviile ce vor urma, murind într-un târziu, în timp ce voi veţi rămâne tineri la trup? O asemenea perspectivă îl făcuse să evite în repetate rânduri căsătoria.

— Am impresia că Agentul Everard se referă la copiii de-aici din Tyr, spuse Chaim Zorach. Înainte de a călători încoace, pornind din Sidon - am venit cu o corabie la fel ca şi tine, căci nu voiam să atragem prea mult atenţia asupra noastră - am cumpărat discret câţiva copii de la un negustor de sclavi, i-am luat cu noi şi i-am făcut să treacă drept ai noştri. Vor avea o viaţă liniştită în măsura în care vom putea să le-o dirijăm. Rămase nedeclarat faptul că de creşterea celor doi copii se ocupau mai mult servitorii: părinţii adoptivi n-ar avea curajul să rişte a-i iubi prea mult. Asta ne fereşte de a părea anormali. Dacă pântecul soţiei mele a devenit sterp, ei bine, acesta e un prilej obişnuit de amărăciune. Unii îmi reproşează că nu-mi găsesc o a doua soţie sau măcar o concubină, dar în general fenicienii îşi văd de rosturile lor.

— Deci ţineţi la ei? întrebă Everard.

— Da, în mare ne plac. Avem prieteni de ispravă printre ei. Aşa şi trebuie - după cât de importantă este dependenţa cauzală a acestui loc.

Everard se încruntă şi pufăi din pipă. Corpul ei devenise liniştitor de cald în strânsoarea mâinii, mocnind roşiatic precum o vatră minusculă.

— Socotiţi că-i corect aşa?

Soţii Zorach rămaseră surprinşi.

Desigur! zise Yael. *Ştiu* că e corect. Nu ţi s-a explicat?

Everard îşi alese cuvintele cu grijă:

— Şi da, şi nu. După ce mi s-a cerut să cercetez situaţia şi am fost de-acord, m-am documentat asupra tuturor informaţiilor existente asupra acestui mediu. Într-un fel, am învăţat prea multe şi a început să-mi fie greu să văd pădurea din cauza copacilor. Ştiu totuşi din propria-mi experienţă că înainte de a porni în misiune e recomandabil să eviţi generalizările schematice. Ar fi greu să vezi copacii din pricina pădurii, ca să zic aşa. Planul meu era ca de îndată ce voi fi picat în Sicilia şi voi fi luat o corabie spre Tyr să găsesc răgazul de a rumega toate informaţiile şi de a-mi forma propriile idei. Dar lucrurile n-au prea ieşit aşa cum gândeam eu, pentru că atât căpitanul cât şi echipajul au devenit cumplit de curioşi cu privire la persoana mea; mi-am secătuit energia mintală răspunzându-le la întrebări, care erau adesea foarte inteligente, fără să las să-mi scape vreo păsărică din gură. Făcu o pauză. Desigur, rolul Feniciei în general şi al Tyrului în particular este evident pentru istoria iudaică.

Pentru regatul închegat de David din Israel, Iudeea şi Ierusalim - acest oraş avea să devină curând principala influenţă civilizatoare, partenerul comercial preponderent şi fereastra spre lumea din afară. Acum Solomon consolida prietenia dintre tatăl său şi Hiram.

Tyrienii ofereau majoritatea materialelor şi aproape toată mâna de lucru calificată pentru construirea Templului şi a altor clădiri mai puţin cunoscute. Ei vor porni în îndrăzneţe călătorii comerciale şi de explorare împreună cu evreii. Tyrienii îl vor credita pe Solomon cu o cantitate imensă de bunuri, o datorie pe care el n-o va putea achită decât prin cedarea câtorva zeci de sate... cu toate consecinţele subtile care vor apărea pe termen lung.

Subtilităţile mergeau totuşi mai adânc. Bune sau rele, gândirea, obiceiurile şi credinţele feniciene pătrundeau în regiunile învecinate; Solomon însuşi aducea ofrande şi sacrificii zeilor fenicieni. Iahvé[21] nu va deveni cu adevărat singurul domn al evreilor decât atunci când captivitatea sub babilonieni îi va sili la aceasta, ca un mijloc de a-şi păstra o identitate pe care zece dintre triburile lor o pierduseră deja. Înainte de asta însă, Regele Ahab al Israelului o va fi făcut regina sa pe prinţesa tyriană Jezebel. Cei doi nu-şi meritau prostul renume; politica alianţelor străine şi a toleranţei religioase interne pe care se străduiau să le promoveze ar fi putut salva regatul de la prăbuşire definitivă. Din nefericire, intenţiile lor s-au ciocnit de cele ale fanaticului Elia[22] - „preotul musulman turbat de pe muntele Gilead”, cum îl va numi Trevor Roper mai târziu. Şi totuşi, dacă păgânismul fenician nu i-ar fi îndemnat la revoltă, ar mai fi făurit profeţii credinţa care avea să reziste mii de ani pentru a reface lumea?

— A, da, încuviinţă Chaim. Ţara Sfântă e invadată de vizitatori. Baza din Ierusalim e copleşită tot timpul,

---

[21] Iahvé - (sau Yahweh) sau Domnul, divinitate biblică centrală. (n. tr.).
[22] Elia - (Elijah) profet evreu din perioada Regelui Ahab şi a a Reginei Jezebel. (n. tr.)

încercând să facă ordine în trafic. La noi vin mai puţini, majoritatea oameni de ştiinţă din diferite ere, comercianţi de opere de artă şi altele asemenea, câte-un turist bogat. Domnule, eu susţin totuşi că acest loc, Tyrul, este centrul nodal al erei. Apoi cu o voce tăioasă: iar duşmanii noştri par să fi ajuns la aceeaşi concluzie, corect?

Everard se simţi cuprins de adevărul acestor cuvinte. Tocmai pentru că faima Ierusalimului o va umbri pe cea a Tyrului în ochii celor din viitor, această bază era mai prost dotată cu personal decât multe altele; ca urmare, devenise înspăimântător de vulnerabilă; iar dacă ea constituia cu adevărat un mugure al viitorului şi era retezat...

Vii şi limpezi, evenimentele îi trecură prin faţa ochilor de parcă nu le-ar fi cunoscut până atunci.

Când oamenii au construit prima maşină a timpului, mult după secolul în care trăia Everard, supraoamenii danelieni sosiseră şi mai de departe pentru a organiza forţa de ordine a arterelor temporale. Forţa avea să acumuleze cunoştinţe, să ofere îndrumare, să-i ajute pe cei aflaţi la strâmtoare, să-i potolească pe răufăcători; dar aceste acte de bunăvoinţă erau colaterale faţă de funcţia sa reală, care era aceea de a-i păstra pe danelieni. Nimeni nu-şi pierde voinţa proprie doar pentru că merge în trecut. El poate influenţa oricând desfăşurarea evenimentelor. E adevărat că forţa lor de curgere inerţială devine uneori enormă. Fluctuaţiile minore se nivelează curând. Dacă, de exemplu, un individ de rând a trăit mult ori a murit de tânăr, a prosperat sau nu, asta nu va crea diferenţe notabile la câteva generaţii distanţă. Asta dacă individul acela nu era cumva, să

zicem, Şalmanasar[23] sau Genghis Han sau Oliver Cromwell sau V. I. Lenin; Kung Fu-Tse sau Pavel din Tirs sau Muhammad ihn Abdallah; Aristotel sau Galileo sau Newton sau Einstein... Schimbă tu aşa ceva, călătorule de mâine, şi vei rămâne tot ceea ce eşti, însă oamenii care te-au adus acolo nu mai există, nici n-au existat vreodată, Pământul va avea cu totul alt destin, iar tu şi amintirile tale vor exprima lipsa de cauzalitate, haosul suprem care pândeşte din adâncul cosmosului.

Până în acel moment, în propria lui falie de lume şi timp, Everard trebuise să-i oprească pe cei nechibzuiţi şi ignoranţi înainte ca ei să declanşeze o asemenea catastrofă. Nu erau întâmplări obişnuite; de regulă, societăţile care posedau capacitatea călătoriei în timp îşi instruiau foarte minuţios trimişii. Cu toate astea, în decursul unui milion de ani sau mai mult, puteau să apară şi erori.

La fel şi cu crimele.

Everard vorbi rar:

— Înainte de a trece la detalii legate de banda asta şi de activităţile ei...

— E întristător cât de puţine detalii deţinem, mormăi Chaim.

— ... aş dori să-mi daţi o idee privind raţionamentul lor. De ce au ales Tyrul pentru a ucide? Vreau să zic, în afara relaţiei cu evreii?

— Păi, pentru început, spuse Zorach, să ţinem seama de evenimentele politice care vor avea loc în viitor. Hiram a devenit cel mai puternic rege din Canaan şi puterea aceasta va dura şi după moartea lui. Tyrul va rezista în faţa asirienilor când aceştia vor

[23] Şalmanasar - rege asirian. (n. tr.).

sosi, cu tot ce presupune o asemenea statornicie. El va extinde comerţul pe mare până în Britania. Va întemeia colonii, cea de căpetenie fiind Cartagina. (Everard strânse din buze. Avea motive să ştie mult prea bine cât de greu cântărise Cartagina pentru istorie.) Tyrul va ceda perşilor, dar mai degrabă de bună voie şi, printre multe altele, el va asigura grosul flotei lor când vor ataca Grecia. Această aventură va da greş, bineînţeles, dar imaginează-ţi cum ar fi arătat lumea dacă grecii n-ar fi avut de înfruntat o asemenea primejdie. Tyrul va cădea mai târziu pradă lui Alexandru cel Mare, dar numai după un asediu care va ţine luni şi luni - o întârziere în mersul lui înainte care va avea de asemenea consecinţe incalculabile.

Între timp, ceea ce contează este că, fiind statul fenician cel mai important, el se va afla în primele rânduri în răspândirea ideilor feniciene în alte părţi. Da, chiar şi printre greci. Există concepte religioase - Afrodita, Adonis, Heracles şi alte zeităţi - care îşi au obârşia în divinităţi feniciene. Să nu uităm alfabetul, o invenţie feniciană. Tot navigatorii fenicieni vor aduce veşti despre Europa, Africa, Asia. Şi mai sunt de menţionat progresele în construirea de corăbii şi cunoştinţele marinăreşti.

Cu un ton tot mai aprins de entuziasm:

— Şi mai presus de toate, aş zice că aici s-a aflat originea democraţiei, a valorii şi drepturilor individului. Şi asta nu pentru că fenicienii ar avea asemenea teorii; filozofia, ca şi arta, de altfel, nu va fi niciodată caracteristica lor decisivă. Cu toate astea, neguţătorul temerar - explorator sau întreprinzător - este idealul lor, bărbatul care îşi croieşte singur

drum, hotărându-şi soarta. La el acasă, Hiram nu-i nicidecum regele-zeu tradiţional ca în Egipt sau Orient. Adevărat, şi-a moştenit tronul, dar el conduce în primul rând magistraţii - magnaţii care trebuie să aprobe orice decizie importantă pe care o ia. În realitate, Tyrul seamănă întrucâtva cu republica veneţiană medievală din zilele ei de glorie.

Nu avem personal ştiinţific suficient pentru a descifra procesul pas cu pas, asta nu. Dar sunt convins că grecii şi-au dezvoltat instituţiile democratice sub puternica influenţă feniciană - şi de unde şi-ar fi extras ţara ta ori a mea aceste idei de democraţie dacă nu de la greci?

Zorach lăsă pumnul să-i cadă greu pe braţul scaunului. Cu cealaltă duse paharul cu whisky la buze şi luă o înghiţitură lungă din băutura arzătoare.

— Asta au aflat ticăloşii! exclamă el. Pun în pericol Tyrul deoarece în felul acesta vor ţine întregul viitor al rasei umane sub ameninţarea armelor!

După ce desfăcu un holocub, îi arătă lui Everard ce se va întâmpla peste un an.

Făcuse un film cu un soi de minicameră, de fapt un înregistrator molecular din secolul douăzeci şi doi disimulat ca piatră preţioasă montată pe un inel. („Făcuse” reprezenta singura modalitate cam absurdă de a exprima în limbajul obişnuit felul în care se plimbase înainte şi înapoi prin timp. Gramatica limbii Temporale cuprindea toate timpurile adecvate.) Adevărat, nu era preot sau ucenic, însă ca profan care făcuse donaţii generoase, astfel încât zeiţa să-i binecuvânteze călătoriile, îi fusese permis accesul la faţa locului.

Explozia se petrecu (se va petrece) chiar de-a lungul acestei străzi, în micul templu al lui Ashtarte. Având loc noaptea, nu a vătămat pe nimeni, dar a distrus sanctuarul interior. Răsucind obiectivul, Everard studie zidurile crăpate şi afumate, altarul şi idolul sfărâmate, relicve şi comori împrăştiate peste tot, bucăţi contorsionate de metal. Hierofanţi[24] muţi de groază se zbuciumau să potolească mânia divină cu rugăciuni şi ofrande, la locul dezastrului şi în toate locurile sacre din oraş.

Agentul alese un volum de spaţiu din interiorul scenei şi-l mări. Bomba pulverizase purtătorul, dar fragmentele nu puteau fi luate drept altceva. Un vehicul pentru salturi în timp, de două locuri, de felul celor care circulau încoace şi încolo cu miile pe culoarele temporale, se materializase şi explodase instantaneu.

— Am adunat nişte praf şi fragmente carbonizate fără să fiu văzut şi le-am trimis în timpul viitor spre analiză, spuse Zorach. Laboratorul a constatat că explozivul fusese de origine chimică - numele lui e *Fulgurit B.*

Everard dădu din cap.

— Cunosc materialul. Folosit în mod obişnuit vreme îndelungată, începând cu perioada imediat următoare a ciclului nostru de viaţă. Prin urmare, uşor de obţinut în cantităţi mari fără a lăsa urme - cu mult mai lesne decât furtul de izotopi. Şi nici n-a fost nevoie de o cantitate prea mare ca să provoace distrugerile astea... Presupun că n-ai reuşit să interceptezi vehiculul.

Zorach clătină din cap.

---

[24] Hierofant — preot care prezida misterele eleusine. (n. tr.).

— Nu. Sau mai bine zis, ofiţerii Patrulei n-au putut. S-au întors în timp înaintea evenimentului, au instalat instrumente de tot felul care puteau fi ascunse, dar... Totul se petrece cu atâta iuţeală...

Everard îşi duse mâna la bărbie. Tuleiele bărbii erau aproape mătăsoase; briciul din bronz şi absenţa săpunului nu-l puteau ajuta să se bărbierească aşa cum ar fi vrut. Se gândi în treacăt că puţină asprime a bărbii l-ar fi umplut de bucurie.

Era destul de clar ce se întâmplase. Vehiculul nu avusese oameni la bord şi fusese trimis pe pilot automat dintr-un punct necunoscut din spaţiu-timp. Pornirea activase detonatorul, astfel încât bomba sosise în plin proces de explozie. Cu toate că agenţii Patrulei puteau identifica momentul, nu puteau face nimic pentru a împiedica evenimentul.

Oare o tehnologie mai avansată decât a lor, chiar cea daneliană, ar fi putut face asta? Everard îşi imagină un dispozitiv plasat înaintea momentului, care să genereze un câmp de forţă pentru a absorbi violenţa exploziei. Ei bine, asta nu se întâmplase încă, prin urmare, ar putea fi o imposibilitate fizică. Mai plauzibil era că danelienii nu interveneau pentru că răul *fusese* produs - sabotorii puteau încerca din nou - iar în sine, un asemenea joc de-a pisica şi şoarecele ar putea afecta continuum-ul în mod iremediabil... Se scutură alungând ideea şi întrebă abrupt:

— Şi tyrienii înşişi ce explicaţie vor da?

— Nici una care să ţină de dogmă, îi răspunse Yael Zorach. Ei nu împărtăşesc felul nostru de *Weltanschauung* [25], să ţii seama de asta. Pentru ei

[25] Weltanschauung - (lb. germ. În text). Concepţie despre lume. (n. tr.).

lumea nu e guvernată în întregime de legile naturii, ea e capricioasă, schimbătoare, miraculoasă.

Şi fundamental au dreptate, nu? Everard se simţi străbătut de un fior.

— Când nu se va mai petrece nimic miraculos, interesul lor pentru viaţă se va stinge, continuă ea. Cronicile care vor consemna evenimentul se vor pierde; pe de altă parte, fenicienii nu prea se simt îndemnaţi să scrie cronici. Vor socoti că cineva a făptuit ceva rău şi a provocat mânia tunătoare a cerului. Şi nici măcar nu se vor gândi că e vorba în mod obligatoriu de un om; putea să fi fost o gâlceavă între zei. Prin urmare, nimeni nu va deveni ţap ispăşitor. După o generaţie sau două, incidentul va fi dat uitării, doar dacă nu va intra în folclor.

Chaim Zorach aproape că explodă:

— Asta în cazul că ticăloşii nu vor recurge la ceva mai grav.

— Da, să vedem biletul cu cererile lor, îl rugă Everard.

— Mi-a rămas doar o copie. Originalul a plecat în viitor pentru a fi studiat.

— Da, sigur, ştiu asta. Am citit concluzia laboratorului. Cerneală sepia pe un pergament de papirus, nimic revelator. Găsit la uşa ta, probabil aruncat dintr-un alt vehicul pentru salturi în timp, fără pilot, care a trecut pe aici.

— Sigur că a fost azvârlit astfel, îi reaminti Zorach. Agenţii care au venit au instalat instrumente pentru noaptea aceea şi au detectat un asemenea vehicul. Ar fi putut încerca să-l captureze, dar la ce bun? A fost prezent aproximativ o milisecundă. Aproape sigur că n-ar fi oferit nici un indiciu. Şi în orice caz,

strădania ar fi creat un asemenea haos încât mi-ar fi adus pe cap vecinii curioşi să vadă ce s-a întâmplat.

Îi aduse lui Everard documentul spre examinare. Agentul Patrulei Timpului aruncase o privire asupra transcrierii, căci asta făcea parte din instructaj, dar spera că la vederea scrisului îi va sugera ceva, orice.

Cuvintele fuseseră desenate cu o peniţă din trestie, contemporană, destul de bine mânuită. (Asta presupunea că cel care scrisese cunoştea bine mediul, dar acest lucru era deja evident.) Literele erau tipărite, nu cursive, deşi apăreau unele înflorituri exagerate. Limba era Temporală.

„Către Patrula Timpului, din partea Comitetului de Dezvoltare, salutări!” Bine măcar că nu apărea nimic din jargonul făţarnic al vreunei armate populare de eliberare naţională sau al vreunei organizaţii de acelaşi soi, limbaj care-l îngreţoşase pe Everard în a doua parte a secolului său de obârşie. Indivizii aceştia erau de-a dreptul bandiţi. Doar dacă nu cumva se prefăceau că sunt bandiţi cu scopul de a-şi ascunde cu totul originea...

„După ce aţi asistat la consecinţele exploziei unei mici bombe plasate într-un loc bine ales din Tyr, sunteţi invitaţi să fiţi martori la rezultatele unui baraj în întregul oraş.”

Împovărat de gânduri, Everard clătină din nou din cap. Duşmanii lui erau şireţi. O ameninţare privind uciderea sau răpirea unei persoane - chiar a Regelui Hiram de exemplu - ar fi fost fără valoare dacă nu cumva goală de conţinut. Patrula ar instala o gardă în jurul unei asemenea personalităţi. Dacă într-un fel sau altul acţiunea ar fi reuşit, Patrula ar merge înapoi în timp şi ar aranja ca victima să se afle în cu totul alt

loc în momentul atacului; asta ar face ca evenimentul „să nu se întâmple.” Evident că aşa ceva presupunea riscuri pe care echipa detesta să şi le asume şi în cel mai bun caz ea ar trebui să depună o activitate susţinută pentru a fi sigură că prin acţiunea de salvare în sine viitorul nu era modificat.

Dar cum să muţi toate clădirile de pe o insulă pentru a fi puse la adăpost? La o adică, populaţia ar putea fi evacuată. Oraşul va rămâne. La urma-urmei, el nu era mare ca suprafaţă, cu toate că din punct de vedere istoric domina tot ce exista - aproximativ 25 000 de oameni aglomeraţi pe circa 140 de acri[26]. Câteva tone de explozibil puternic l-ar transforma în ruine. Distrugerea nici n-ar trebui să fie totală. După o asemenea manifestare de furie înspăimântătoare nimeni n-ar mai îndrăzni să se stabilească aici. Tyrul s-ar destrăma, ar deveni un oraş-fantomă, în timp ce toate secolele şi mileniile, toate fiinţele umane şi vieţile lor şi civilizaţiile la dezvoltarea cărora el a contribuit... toate acestea vor fi mai puţin decât fantome.

Everard se simţi cuprins din nou de un tremur. *Să nu-mi spună nimeni că nu există rău absolut,* gândi el. *Creaturile astea...* Se sili să continue lectura:

„Preţul îndurării noastre este foarte rezonabil, mai exact, o simplă informaţie. Dorim să cunoaştem datele necesare pentru construirea unui transmutor de masă Trazon...”

La vremea când această instalaţie era concepută, adică în perioada celei de-a Treia Renaşteri Tehnologice, Patrula se înfăţişase în faţa creatorilor ei, cu toate că aceştia trăiau într-o epocă anterioară

[26] aprox. 1,75 km^2 (n.tr.)

înfiinţării organizaţiei. Fusese drastic restrâns accesul la utilizarea aparatului, lucru valabil chiar şi pentru deţinerea de date privind existenţa lui, ca să nu mai vorbim de informaţiile în legătură cu modul de realizare. Adevărat, posibilitatea de a transforma orice obiect material, fie el o grămăjoară de gunoi, în altul, precum o piatră preţioasă ori o maşină ori un corp viu, ar fi adus o prosperitate de neînchipuit pentru întreaga specie. Nenorocirea era că se puteau produce la fel de uşor şi cantităţi nelimitate de arme sau otrăvuri sau atomi radioactivi...

„Veţi transmite datele în formă digitală de la Palo Alto, California, Statele Unite ale Americii, vreme de douăzeci şi patru de ore în ziua de vineri, 13 iunie 1980. Lungimea de undă folosită... codul digital... Confirmarea de primire va fi continuitatea existenţei realităţii în culoarul vostru de timp...”

Şi aceasta era o idee îndrăzneaţă şi inteligentă. Mesajul nu putea fi recepţionat accidental de vreun radioamator dar, în acelaşi timp, traficul radio din Silicon Valley era atât de intens încât era eliminată orice posibilitate de detectare a receptorului.

„Nu vom utiliza aparatul pe planeta Pământ. Prin urmare, Patrula Timpului nu trebuie să se teamă că va încălca Prima Directivă prin ajutorul ce ni-l va oferi. Dimpotrivă, nici nu puteţi găsi altă cale pentru a vă conserva, nu-i aşa?

Cu complimente şi speranţe.”

Fără semnătură.

— Transmisia va avea loc, aşa e? întrebă Yael aproape în şoaptă. În semiobscuritatea plină de umbre a camerei ochii ei mari licăreau nefiresc. *Are copiii undeva în viitor,* îşi reaminti Everard. *Vor*

dispărea o dată cu lumea lor.

— Nu, răspunse el.

— Şi totuşi realitatea noastră rămâne! izbucni Chaim. Tu ai venit din ea, pornind din viitorul anului 1980. Înseamnă că trebuie să-i fi prins pe criminali.

Everard oftă şi asta păru să-i lase o umbră de durere în piept.

— Ştii foarte bine că-i aşa, spuse el impasibil. Natura cuantică a continuum-ului... Dacă Tyrul explodează noi vom rămâne, dar strămoşii noştri, copiii voştri, tot ce cunoşteam, nu. Istoria va fi total diferită. E problematic dacă ceea ce-a mai rămas din Patrulă va putea să repună istoria pe făgaşul ei - sau să abată dezastrul. Aş zice că e puţin probabil.

— Şi atunci cu ce se vor fi ales criminalii?

Adresată cu voce gâtuită, întrebarea era crudă.

Everard ridică din umeri.

— Cu un anume sentiment primitiv de satisfacţie, bănuiesc. Dacă nu greşesc, tentaţia de a lua locul lui Dumnezeu pândeşte şi în cei mai buni dintre noi. Iar tentaţia de a juca rolul lui Satan e cam acelaşi lucru. Pe de altă parte, ticăloşii şi-au luat măsura de precauţie de a rămâne într-un timp dinaintea momentului exploziei şi vor exista în continuare. Ar avea astfel mari şanse de a deveni stăpânii absoluţi asupra unui viitor în care n-ar mai rămâne decât fragmente din Patrula care li se opune. Sau, în caz că nu vor reuşi, măcar se distrează încercând.

Uneori chiar şi eu mi-am ieşit din sărite în faţa restricţiilor ce mi s-au impus. „*Iubirea, Eu şi Soarta de-am urzi / Să prindem Planul Firii într-o zi...*” [27]

[27] Versuri dintr-un catren al poetului persan Omar Khayam - Rubaiat XXII (n. tr.)

— Pe lângă acestea, adăugă el, e de conceput că danelienii vor anula hotărârea şi ne vor da ordin să le dezvăluim secretul. Iar eu m-aş întoarce acasă ca să constat că trăsăturile lumii mele nu mai sunt aceleaşi. O variaţie neînsemnată în ceea ce priveşte secolul douăzeci, căci nu va fi afectat nimic palpabil.

— Dar secolele următoare? întrebă Yael pe nerăsuflate.

— Aici e problema. N-avem decât promisiunea bandei că-şi va îndrepta atenţia către planetele din viitorul îndepărtat şi situate dincolo de Sistemul Solar. Pun rămăşag pe ce vreţi că făgăduiala asta n-are nici o valoare. Date fiind posibilităţile transmutorului, de ce n-ar face un joc dublu cu Pământul? El va fi pe vecie *globul uman* şi nu văd cum i-ar putea împiedica Patrula.

— Dar cine sunt ei? şopti Chaim. Ai vreo idee?

Everard luă o înghiţitură de whisky şi trase un fum de parcă ar fi sperat ca dogoarea să treacă de pe limbă în chiar spiritul lui.

— Prea devreme ca să-mi dau seama din sectorul meu personal de lume... sau din al vostru. E de la sine înţeles că vin dintr-un viitor îndepărtat, deşi nu au ajuns încă în Era Unicităţii care-i precede pe danelieni. Era iminentă scurgerea de informaţii despre transmutor de-a lungul atâtor milenii - atât cât cineva să priceapă despre ce aparat ar fi vorba şi la ce i-ar putea sluji. Nu încape nici o îndoială că individul care a gândit asta şi amicii lui sunt nişte aventurieri dezrădăcinaţi; le e absolut indiferent că acţiunea lor ameninţă să elimine chiar societatea care i-a zămislit împreună cu oamenii pe care i-au cunoscut vreodată. Însă nu cred că sunt neldorieni,

de exemplu. Trebuie că duşmanul nostru şi-a petrecut ani buni, a făcut mari eforturi ca să ajungă să cunoască mediul fenician atât de bine încât să înţeleagă că el este de fapt un punct nodal.

Creierul organizator trebuie să fie cel puţin genial. Dar cu o uşoară înclinaţie spre infantilism - aţi băgat de seamă că data e vineri treisprezece? În aceeaşi ordine de idei, au realizat sabotajul practic în pragul casei voastre. Metodele de lucru - plus faptul că am fost recunoscut ca membru al Patrulei - mi-ar sugera un nume; Merau Varagan, oare?

— Cine?

Everard nu răspunse. Continuă să murmure, mai mult pentru sine:

— Da, tot ce se poate. Cu toate că treaba nu mi-e de mare folos. Banda asta a învăţat bine lecţia, pentru epoca de-acum cel puţin... Sigur... da, le-ar trebui o bază de date care să acopere câţiva ani buni. Iar postul de aici n-are oameni suficienţi. La naiba, situaţia e valabilă pentru întreaga Patrulă. *Indiferent de longevitatea agenţilor. Mai curând sau mai târziu, tot i se-ntâmplă ceva fiecăruia dintre noi. Iar noi nu facem pasul înapoi pentru a anula moartea tovarăşilor noştri, nici măcar pentru a-i vedea din nou în perioada cât trăiau, pentru că asta ar crea în timp o mişcare turbionară care ar putea deveni o adevărată furtună*; *sau dacă nu s-ar întâmpla aşa ceva*, *ne-am simţi torturaţi.* Putem detecta vehicule de călătorit în timp la sosire şi la plecare dacă ştim unde şi când să instalăm instrumentele. În felul acesta au descoperit membrii bandei că aici s-ar afla Cartierul General al Patrulei, dacă nu cumva au aflat întâmplător, deghizaţi ca vizitatori care nu băteau la

ochi. Ori ar fi putut intra în era asta în alt loc şi au venit cu un mijloc de transport obişnuit, arătând ca oricare dintre nenumăraţii oameni din ziua de azi aşa cum am încercat şi eu.

Nu putem scotoci orice colţişor din spaţiu-timpul local. Nu avem oameni şi nici nu îndrăznim să riscăm o perturbare pe care ar putea-o crea activitatea noastră. Nu. Chaim, trebuie să găsim singuri nişte indicii pentru a îngusta aria de cercetat. Dar cum? De unde să încep?

Pentru că acoperirea îi fusese penetrată, Everard acceptă camera pe care i-o oferi familia Zorach. Se va simţi mai comod aici decât la un han şi va avea la îndemână orice aparate trebuincioase. Cu toate astea, va rămâne izolat de viaţa adevărată a oraşului.

— O să-ţi aranjez o primire la rege, îi promise gazda. Fără dificultate; e un om luminat şi cu siguranţă că va voi să cunoască o persoană exotică aşa ca tine. Râse înfundat. Prin urmare, va fi foarte normal ca Zakarbaal Sidonianul, care trebuie să cultive prietenia tyrienilor, să mijlocească pentru rege o întrevedere neprotocolară cu tine.

— Foarte bine, răspunse Everard, iar mie îmi va face plăcere să-l vizitez. S-ar putea să ne fie chiar de folos. Între timp, noi... ăă, noi mai avem câteva ore de lumină la dispoziţie. Cred c-o să mă plimb puţin prin oraş, să încerc să-i simt pulsul, poate miros ceva dacă o să am noroc.

Zorach îl privi mirat.

— S-ar putea să fii tu cel mirosit. Sunt sigur că ucigaşul încă te pândeşte.

Everard ridică din umeri.

— O să risc şi poate că o să păţească el ceva urât.

Împrumută-mi o armă, te rog. Sonică.

Reglă arma pentru a paraliza ţinta, nu s-o ucidă. Un prizonier viu era primul lucru pe lista de cadouri pentru ziua lui de naştere. Dar întrucât duşmanul se aştepta ca el să fie pregătit, nici nu era de anticipat un nou atentat împotriva lui - cel puţin astăzi.

— Ia şi un blaster, îl îndemnă Zorach. E în stare să te atace din aer. Vine cu un vehicul în clipa şi locul în care te găseşti, pluteşte în antigravitaţie şi trage la nimereală. Oamenii ăştia n-au motive să rămână în umbră ca noi.

Everard îşi puse armele la brâu, una într-o parte, una în cealaltă. Orice fenician care le-ar observa le-ar lua drept farmece sau ceva de genul acesta şi, în plus, ele vor rămâne acoperite de mantie.

— Nu prea-mi vine să cred că merit atâta efort şi risc, comentă el.

— Dar mai devreme de ce-ai meritat? De unde ştia individul că eşti agent?

— Poate c-a avut o descriere. Mereu Varagan şi-ar fi dat seama că pentru misiunea asta era plauzibil să se trimită câţiva agenţi Autonomi, printre care şi eu. Asta mă face să fiu din ce în ce mai convins că el e organizatorul complotului. Dacă am dreptate, avem un oponent periculos şi greu de prins.

— Rămâi în mijlocul oamenilor ca să fii văzut, îl rugă Yael Zorach. Fă tot posibilul ca să te întorci înainte de căderea întunericului. Se-ntâmplă rar crime pe aici, dar străzile aproape pustii şi neluminate pot face din tine o ţintă uşor de atacat.

Everard îşi imagină urmărindu-şi urmăritorul prin noapte, dar hotărî să nu încerce să provoace o asemenea situaţie decât în caz extrem.

— Bine, o să mă-ntorc la cină. Vreau să aflu cum e mâncarea tyriană - pe uscat, nu raţii marinăreşti.

Ea făcu un efort să zâmbească.

— Îmi pare rău, dar nu-i nemaipomenit de bună. Localnicii nu sunt senzualişti. Am reuşit totuşi s-o învăţ pe bucatăreasa noastră câteva reţete din timpurile viitoare. Îţi place peştele umplut ca aperitiv?

Umbrele se alungiseră şi aerul se mai răcorise puţin când Everard porni în plimbare. Traficul era agitat de-a lungul străzii ce se întretăia cu Lumânărarilor, dar nu mai mult decât de obicei. Situat pe apă, Tyrul şi Usu erau în general ferite de arşiţa teribilă a amiezii care impusese o siestă la această oră în multe ţări şi nici un fenician demn de asemenea nume nu-şi permitea să doarmă în orele când ar fi putut scoate un profit.

— Stăpâne! ciripi o voce veselă în spatele lui.

„Aha, e micul şobolan pe care l-am cules de pe chei.”

— Salutare, Pummairam, spuse Everard. Băiatul se ridică dintr-un salt din poziţia ghemuită în care stătea. Ce aştepţi?

Silueta firavă şi tuciurie făcu o plecăciune adâncă, deşi ochii şi buzele exprimau atât hârjoană cât şi respect.

— Ce alta decât împlinirea speranţei aprins invocate de a-i mai putea sluji luminăţiei tale?

Everard se opri şi se scărpină în cap. Copilul fusese extraordinar de iute şi probabil că-l salvase de la moarte, dar...

— Păi ştii, regret, dar nu mai am nevoie de tine.

— Vai, domnul meu, glumeşti! Priveşte-mă cum râd, desfătat de hazul tău! O călăuză, un ghid, un paznic împotriva pungaşilor şi a... anumitor persoane şi mai primejdioase - bineînţeles că un stăpân atât de darnic, nu-l va lipsi pe sărmanul flăcăiandru de măreţia prezenţei lui, de binefacerile spiritului său, de amintirea de neuitat din anii ce vin că a călcat pe urmele magnificei lui persoane.

Cu toate că vorbele-i erau linguşitoare, tipice pentru convenţiile acestei societăţi, vocea suna oricum, numai măgulitoare nu. Pummairam se distra, asta înţelese Everard. Fără îndoială că şi el era curios, dar şi dornic să mai câştige ceva. Aproape că tremura stând şi privindu-l drept în ochi pe bărbatul impunător.

Everard se hotărî.

— Ai câştigat, pungaşule! spuse el şi zâmbi încântat când Pummairam porni să ţopăie şi să danseze. La urma-urmei, nu era o idee proastă să aibă un asemenea slujitor. Nu-şi pusese în minte să cunoască oraşul şi nu doar să admire pur şi simplu privelişti? Acum să-mi spui cum crezi că mă poţi sluji.

Băiatul rămase locului, îşi înălţă capul şi duse un deget la bărbie.

— Asta depinde de dorinţa stăpânului meu. Dacă-i vorba de afaceri, ce fel şi cu cine. Dacă-i vorba de plăceri, aşijderea. Stăpânul meu n-are decât să spună ce pofteşte.

— Hmm... *La o adică, de ce n-aş fi cinstit cu el, mă rog, în limite rezonabile? Dacă nu mă va mulţumi îl voi putea alunga, deşi e de aşteptat că se va agăţa ca un păduche.* Atunci ascultă, Pum. Am treburi importante de împlinit în Tyr. Da, poate ele îi privesc

pe magistraţi şi chiar pe rege. Ai văzut cum a încercat vrăjitorul acela să mă oprească. Dar tu m-ai ajutat împotriva lui. Iar de s-ar repeta, s-ar putea să nu mai fiu la fel de norocos. Mi-e peste poate să-ţi spun mai multe despre asta. Cred totuşi că-nţelegi dorinţa mea de a afla cât mai multe şi de a întâlni oameni de tot soiul. Ce-mi sugerezi? O tavernă poate, unde să ofer tuturor de băut?

Chipul mobil ca argintul viu al lui Pum îngheţă într-o expresie de seriozitate. Se încruntă şi rămase cu privirea pierdută în depărtare vreme de câteva clipe, după care pocni din degete şi chicoti înveselit.

— A, bineînţeles!... Excelent, stăpâne! Nu-ţi pot recomanda un început mai bun decât o vizită la Marele Templu al lui Ashera.

— Ce spui?

Uimit, Everard trecu iute în revistă informaţiile plantate în creierul lui. Ashera, pe care Biblia o va numi Ashtarte, era consoarta lui Melquart, zeul-patron al Tyrului - Baal Melek-Qart-Sor. O figură puternică cu drepturi depline, zeiţă a fertilităţii masculine, animale şi a pământului, o femeie-războinic care a provocat o dată chiar infernul pentru a-şi rechema iubitul dintre morţi, o regină a mării pentru care Tanit ar putea fi un simplu avatar... Da, ea era Ishtar[28] care va pătrunde în lumea greacă sub numele de Afrodita.

— Da, în necuprinsa lui înţelepciune stăpânul meu ştie cu siguranţă că ar fi o greşeală copilărească pentru un vizitator, cu atât mai mult pentru un vizitator important să *nu* îi aducă ofrandă ei pentru

---

[28] Ishtar - zeiţă mesopotamiană a dragostei, fecundităţii, a înţelepciunii, a bătăliilor sângeroase. (n. tr.).

ca ea să-i aducă, printr-un zâmbet, noroc în strădanii. Adevăr îţi spun, dacă preoţii ar auzi de-o asemenea scăpare, s-ar azvârli asupra ta. Asta a pricinuit necazuri cu unii dintre trimişii Ierusalimului. De asemenea, n-ar fi o faptă bună să scape o doamnă din robie şi întristare? Pum zâmbi complice, îi făcu un semn cu ochiul şi-l îmboldi cu cotul pe Everard. Ca să nu mai spunem c-ar fi o escapadă plăcută.

Agentul Patrulei îşi aduse aminte. Pe moment fusese luat prin surprindere. La fel ca mulţi alţi semiţi ai acestei ere, fenicienii cereau fiecărei femei născută liberă să-şi sacrifice virginitatea în altarul zeiţei ca prostituată sacră. Ea nu se putea căsători decât după ce un bărbat îi acorda această favoare. Obiceiul nu însemna nicidecum destrăbălare, căci el îşi avea originea în riturile fertilităţii şi temerilor din Epoca de Piatră. Desigur, el atrăgea şi pelerini sau vizitatori străini, iar de pe urma lor se putea câştiga întotdeauna câte ceva.

— Sper că obiceiurile neamului nu-l opresc pe stăpânul meu de la o asemenea faptă? ! se interesă îngrijorat băiatul.

— Ei bine.... nu.

— Straşnic! Pum îl luă pe Everard de cot şi-l îndrumă. Dacă stăpânul va permite servitorului său să-l însoţească ar fi posibil ca el să recunoască pe câte cineva cu care să merite a se întâlni. Permite-mi să-ţi spun că în ciuda înfăţişării mele umile cunosc lumea şi-mi ţin urechile ciulite şi ochii larg deschişi. Toate astea le pun la picioarele stăpânului meu.

Everard zâmbi puţin strâmb şi continuă să păşească înainte. De ce n-ar profita? Cinstit vorbind, după îndelungatul voiaj simţea nevoia unei femei; şi

era adevărat că în această societate vizitarea unei case sfinte de prostituţie constituia o acţiune caritabilă, nu o exploatare; şi s-ar putea chiar să prindă un fir pentru a-şi duce la bun sfârşit misiunea…

Înainte de toate, ar fi bine să încerc să aflu câtă încredere pot avea în ghidul meu.

— Spune-mi ceva despre tine, Pum. S-ar putea să rămânem împreună câteva zile, dacă nu cumva mai multă vreme.

Ajunseră la strada mare şi se strecurară printre grupuri care se îmbrânceau, strigau, miroseau în tot felul.

— Nu-s multe de spus, mărite stăpâne. Cronicile sărăcimii sunt scurte şi simplu de descifrat.

Coincidenţa aceasta îl uimi şi pe Everard. Apoi pe măsură ce Pum vorbea, înţelese că fraza era falsă în cazul de faţă.

Cu un tată necunoscut, probabil vreunul dintre marinarii sau hamalii care frecventau un cămin pentru săraci pe vremea când se construia Tyrul şi aveau cele necesare să se desfete cu fata care servea acolo, Pum fusese o odraslă între multe altele, crescut şi educat pe apucate, devenit scotocitor de gunoaie de cum începuse să umble şi, după cum bănuia Everard, hoţ sau ceva care să-i poată aduce hrana de pe o zi pe alta. Cu toate acestea, devenise de mic acolit la un templu închinat unui zeu destul de minor, Baal Hammon, din zona docurilor. (Gândul îl purtă pe Everard la bisericile încropite din te-miri-ce de la periferiile oraşelor americane ale secolului douăzeci.) Preotul fusese cândva un om educat, dar acum ajunsese un beţiv blând; Pum, ca o veveriţă

care pune ghinde deoparte, deprinsese un vocabular considerabil, precum şi alte cunoştinţe până ce omul murise. Succesoral său cu mult mai respectabil îl alungase pe sărăntocul aspirant. În ciuda acestor evenimente întristătoare, Pum continuase să-şi facă un larg cerc de cunoştinţe care cuprindea chiar şi persoane de la palat. Servitorii regali coborau în port în căutarea unor distracţii ieftine... Încă prea tânăr pentru a începe ceva pe cont propriu, ducea un trai de azi pe mâine. Faptul că supravieţuise până în acel moment nu era o realizare de neluat în seamă.

Da, se gândi Everard, *poate că s-a nimerit să am noroc, măcar o idee*.

Templele lui Melquart şi al lui Ashera se aflau faţă în faţă într-o piaţă aglomerată din apropierea centrului oraşului, Primul dintre ele era mai mare, însă celălalt impresiona profund. Un portic format din mai multe coloane - cu capiteluri minuţios lucrate şi vopsite în culori ţipătoare - dădea într-o curte interioară pavată cu piatră şi în care se afla un bazin mare din alamă conţinând apă pentru curăţirea rituală. Clădirea se înălţa în latura depărtată a curţii, forma ei pătrăţoasă fiind salvată de faţada din piatră, marmură, granit şi jasp. Doi stâlpi flancau uşa, depăşind ca înălţime acoperişul, strălucind. (În Templul lui Solomon, care copia modele tyriene, acestea se vor numi Jachin şi Boaz.) Din câte ştia Everard, înăuntru se afla camera principală pentru credincioşi iar dincolo de ea, sanctuarul.

O parte din mulţimea din forum se împrăştiase prin curtea interioară, stând în grupuri mici. Bărbaţii, bănui Everard, voiau pur şi simplu un loc liniştit

pentru a discuta de-ale negoţului sau alte lucruri. Femeile, în majoritate gospodine, unele dintre ele ţinând pe capetele îmbrobodite diverse poveri, îngăduindu-şi o întrerupere a târguielilor pentru a înălţa o scurtă rugă şi satisfăcându-şi pofta de bârfă. Cu toate că slujitorii zeiţei erau bărbaţi, femeile găseau întotdeauna o bună primire aici.

Priviri curioase îl însoţiră pe Everard în timp ce Pum îl îmboldea către templu. Începu să se simtă urmărit şi chiar ruşinat. În umbra din spatele unei uşi găsiră un preot aşezat la o masă. Cu toate că purta o robă în toate culorile curcubeului şi un pandantiv de argint închipuind un simbol falic, semăna mai curând cu un profan cu părul şi barba bine aranjate, cu trăsături acviline şi pline de viaţă.

Pum se opri în faţa lui şi, dându-şi importanţă, spuse:

— Salutare, sfinţia ta! Stăpânul meu şi cu mine am dori să o onorăm pe Doamna Noastră a Nupţialelor.

Preotul făcu semnul binecuvântării:

— Lăudată fie! Un străin aduce de două ori bogăţie. Curiozitatea licări în ochii lui. Dincotro vii, nobile străine?

— Dinspre nord, de dincolo de ape, răspunse Everard.

— Da, asta mi-e limpede, însă e un tărâm uriaş şi necunoscut. Oare nu eşti din Ţara Oamenilor Mării? Preotul îi făcu semn să se aşeze pe un scaun asemănător cu cel pe care stătea. Ia loc, rogu-te, nobile domn, odihneşte-te o clipă şi dă-mi voie să-ţi ofer o cupă de vin.

Suferind profund că nu e luat în seamă, Pum nu-şi găsi locul vreme de câteva minute, apoi se aşeză pe

vine la baza unei coloane şi rămase tăcut şi bosumflat. Everard şi preotul tăifăsuiră aproape o oră. Alţi bărbaţi se apropiară şi se alăturară discuţiei.

Ar fi putut ţine toată ziua. Everard află o mulţime de lucruri. Probabil că nici unul dintre ele nu era consonant cu misiunea lui, dar nu se ştia niciodată şi oricum, îl desfătase discuţia domoală. Soarele îl readuse înapoi la realitate. Coborâse până ajunsese sub acoperişul porticului, îşi aduse aminte de avertismentul dat de Yael Zorach şi-şi drese glasul:

— Hm, regret nespus, prieteni, dar timpul trece, şi a sosit vremea să plec. Dacă suntem primii care pot aduce omagiu...

Pum se lumină la chip. Preotul râse.

— Aşa e, spuse el, după o călătorie atât de lungă, focul lui Ashera arde mai fierbinte. Păi, donaţia benevolă e de jumătate de shekel de argint ori valoarea lui în bunuri. Desigur, bărbaţii bogaţi şi de rang înalt obişnuiesc să dea mai mult.

Everard făcu plata cu o bucată mare de metal. Preotul îşi repetă binecuvântarea şi le dădu fiecăruia câte un disc minuscul din fildeş, gravat în mod destul de explicit.

— Mergeţi înăuntru, fiii mei, căutaţi-o pe cea căreia vreţi să-i faceţi un bine şi aruncaţi asta în poala ei. A... sper că înţelegi, nu-i aşa, nobile Eborix, că trebuie să-ţi duci aleasa din acest loc sacru? Mâine ea va înapoia semnul şi va primi binecuvântarea. Dacă nu ai deja un loc prin apropiere, atunci o rudă de-a mea, Hanna, închiriază camere curate la un preţ modest într-un han în josul Străzii Vânzătorilor de Curmale...

Pum aproape că ţâşni înăuntru. Everard îl urmă cu un aer care spera că dovedea mai multă demnitate.

Tovarăşii de taifas îi adresară urări deocheate. Asta făcea parte din ceremonie, din mister.

Încăperea era spaţioasă, lămpile cu ulei neputând alunga semiobscuritatea. Distinseră picturi murale complicate, frunze de aur, pietre semipreţioase în diverse monturi. La capătul îndepărtat licărea o imagine suflată cu aur a zeiţei, cu braţele întinse compătimitor în faţă, sentiment reliefat clar la sculptura altfel destul de primitivă. Everard simţi arome, mir şi lemn de santal şi un zvon neclar de foşnete şi şoapte.

Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu semiîntunericul, văzu femeile. Probabil vreo sută în total, ele şedeau pe scaune cu trei picioare îngrămădite în stânga şi în dreapta de-a lungul pereţilor. Erau îmbrăcate divers, începând cu ţesături fine şi terminând cu lână netoarsă. Unele stăteau abătute, altele priveau în gol, unele făceau gesturi de chemare îndrăzneţe atâta cât permiteau regulile, majoritatea priveau timid şi melancolic la bărbaţii care păşeau pe lângă ele. Vizitatorii erau puţini la această oră a unei zile obişnuite. Lui Everard i se păru că identifică trei sau patru marinari în permisie, un neguţător gras, doi tineri ca nişte juncani. Se purtau destul de politicos; la urma-urmei, aici era o biserică. Sângele îi bătea cu putere în tâmple. *Pedeapsă,* se gândi el iritat, *de ce-mi sfărâm mintea atât? Am fost cu destule femei până acum.*

Aripa tristeţii îl atinse. *Însă doar două virgine.*

Continuă să păşească, privind, mirându-se, evitând ocheadele. Pum îi căută braţul şi-l trase de mânecă.

— Stăpâne prea luminat, şuşoti tânărul, poate că servitorul tău a şi găsit ceea ce cauţi.

— Poftim?

Everard îl lăsă pe Pum să-l tragă spre centrul încăperii unde puteau murmura neauziţi.

— Stăpânul meu înţelege că acest copil al sărăciei n-a intrat vreodată în acest loc, spuse Pum grăbit. Şi totuşi, aşa cum ţi-am spus mai devreme, am cunoştinte chiar şi la palatul regal. Am ştiinţă despre o doamnă care vine aici de fiecare dată când îndatoririle şi luna îi îngăduie şi tot aşteaptă de mai bine de trei ani. E Serai, fiica unor păstori pripăşiţi pe dealuri. Cu ajutorul unui unchi din gardă a primit şi ea o slujbă în palatul regelui, la început ca ajutoare de bucătăreasă, iar acum lucrează împreună cu administratorul şef. Iar astăzi se află aici. Şi fiindcă stăpânul meu doreşte să aibă legături de acest fel..

Buimăcit, Everard îşi urmă călăuza. Când se opriră, rămase fără glas. Femeia, care răspunse cu o voce joasă la salutul lui Pum, era scundă, cu nasul mare - hotărî s-o socotească drept urâtă - şi în pragul vârstei. Dar ochii care-i ridică spre Agent erau strălucitori şi netemători.

— Ai vrea să mă mântui? întrebă ea blând. Mă voi ruga pentru tine tot restul vieţii mele.

Înainte de a se putea răzgândi, Everard aruncă semnul în poala ei.

Pum îşi găsise o frumuseţe de femeie, sosită pentru prima oară acolo şi logodită cu vlăstarul unei familii de vază. În fine, aceasta era problema ei. Şi probabil a lui, deşi Everard se îndoia.

Camerele de la hanul lui Hanna erau minuscule, având doar saltele umplute cu paie şi nimic altceva. Ferestrele înguste care dădeau spre o curte interioară lăsau să pătrundă fărâme din lumina serii,

fum, mirosurile bucătăriei şi ale străzii, frânturi de vorbe, sunetul tânguitor al unui fluier din os. Everard trase perdeaua din trestie care servea drept uşă şi se întoarse spre însoţitoarea lui.

Ea îngenunche în faţa lui ca şi cum s-ar fi ascuns în faldurile propriilor veşminte.

— Nu-ţi ştiu numele sau ţara, domnule, spuse ea încet şi cu un uşor tremur în glas. Ai bunătatea să-i spui servitoarei tale?

— Desigur. Îi povesti ceea ce ştiau şi alţii. Iar tu eşti Sarai de la Rasil Ayin?

— Băiatul-cerşetor l-a trimis pe stăpânul meu la mine? Îşi lăsă capul în jos. Nu, iartă-mă, n-am vrut să fiu obraznică, nu m-am gândit ce spun.

El îndrăzni să-i dea pe spate legătura de pe cap şi-i mângâie părul. Deşi aspru, era bogat - cea mai atrăgătoare trăsătură fizică.

— Nu m-am supărat. Ascultă, n-ar fi mai bine să ne cunoaştem puţin? N-ai dori o cupă sau două de vin înainte? Ei, ce spui?

Uimită, rămase fără glas. El ieşi, îl găsi pe stăpân şi aduse tot ce trebuia.

La scurtă vreme după aceea, stând alături aşezaţi pe podea cu un braţ petrecut pe după umerii ei, ea începu să vorbească fără sfială. Fenicienii nu ţineau la mare preţ ideea de intimitate personală. De asemenea, deşi femeile lor se bucurau de mai mult respect şi independenţă decât cele din alte societăţi, puţină atenţie din partea unui bărbat conta enorm.

— ... nu, încă nu am un ales, Eborix. Am venit în oraş pentru că tatăl meu e sărac; cu mulţi alţi copii de care trebuie să îngrijească şi nu vedeam semne că cineva din tribul nostru are să ceară mâna mea

pentru fiul lui. Oare nu ştii tu pe cineva? ! El, care avea să-i ia fecioria, era exclus. De fapt, întrebarea ei încălca legea care interzicea aranjamentele prealabile precum acelea cu un prieten. Mi-am câştigat respect la palat, chiar dacă nu prin nume. Mă bucur de oarecare putere printre servitori, furnizori, saltimbanci. Am agonisit cu greu o zestre, nu mare, dar... dar poate că zeiţa îmi va zâmbi în cele din urmă după ce voi fi făcut această ofrandă...

El înţelese sau socoti că înţelese. Voia cu disperare să se mărite: îşi dorea mai curând un soţ pentru a pune astfel stavilă dispreţului abia ascuns şi suspiciunilor arătate celor necăsătorite decât să aibă copii. La acest popor nu era soartă mai crudă decât să mori fără a lăsa în urmă copii, să mergi de două ori în mormânt... Reţinerea ei se nărui şi-i plânse la piept.

Lumina scădea. Everard hotărî să facă uitate temerile lui Yael (şi - cu un chicotit - exasperarea lui Pum) şi să nu se grăbească, tratând-o pe Sarai ca pe o fiinţă umană, pentru că în fond asta şi era, aşteptând căderea întunericului şi folosindu-şi apoi imaginaţia. După aceea... o conduse pe Sarai până la palat.

Cei doi Zorach erau iritaţi în primul rând din cauza îngrijorării pe care le-o provocase oaspetele lor, care nu se întorsese decât mult după apusul soarelui. Nu le spusese unde fusese şi ce făcuse, iar ei nu insistaseră să ştie. La urma-urmei, nu erau detectivi, erau agenţi instalaţi aici pentru a face faţă unei slujbe dificile şi adeseori plină de surprize.

Everard se simţi obligat să-şi ceară iertare că le

stricase masa de seară. Trebuia ca ea să constituie o ocazie deosebită. În mod normal, masa principală a zilei era pe la mijlocul după-amiezii iar seara oamenii abia dacă luau o gustare. Un motiv era lumina slabă a lămpilor care îngreuna prepararea oricăror feluri mai complicate.

Cu toate acestea, realizările tehnice ale fenicienilor meritau toată admiraţia. În timpul micului dejun, care era de asemenea o masă frugală, linte gătită cu praz şi însoţită de pesmeţi, Chaim aduse vorba de uzina de apă. Rezervoarele de captare a apei erau utile dar insuficiente. Hiram nu voia ca Tyrul să fie dependent de corăbiile din Usu şi nici legat de uscat printr-un apeduct prea lung care ar fi putut servi drept pod duşmanilor. Ca şi sidonienii dinaintea lui, el avea în pregătire un proiect pentru extragerea apei dulci din izvoarele aflate sub mare.

Şi mai erau apoi priceperea, cunoştinţele acumulate şi talentul care creaseră vopsitorii şi ateliere de sticlărie, nemaiţinând seama de corăbiile mai puţin fragile decât păreau, pentru că în viitor ele aveau să plutească până în Britania chiar...

— Imperiul purpurei, aşa a numit Fenicia cineva din secolul nostru, aminti Everard. Asta aproape că mă face să-mi pun întrebarea dacă Merau Varagan are ceva împotriva acestei culori. Nu cumva W.H. Hudson a numit Uruguayul Ţara de Purpură? Râse ascuţit. Nu, greşesc copilăreşte. Coloranţii obţinuţi din Murex[29] au mai mult roşu decât albastru în ei. Pe de altă parte, Varagan îşi desfăşura activitatea infamă cu mult mai departe în nord decât Uruguay când ne-am ciocnit „mai devreme”. Şi, până acum, n-am nici o dovadă

[29] Murex - gen de moluscă gasteropodă. (n. tr.).

că e implicat în acest caz; e doar o bănuială.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Yael.

Privirea ei îl căută peste masă, prin lumina ce venea pe uşa deschisă şi dădea spre curtea cu grădină.

— Acum nu mai are importanţă.

— Eşti sigur? insistă Chaim. Ar fi de aşteptat ca experienţa ta să sugereze vreo idee care să ne dea un punct de pornire. Oricum, într-un post ca acesta tânjim după veşti din alte părţi.

Everard zâmbi nesigur.

— Ca să mai citez un scriitor, aventura înseamnă necazurile prin care trece altcineva la o mie de mile depărtare, spuse el. Şi când mizele sunt mari, ca aici, situaţia devine într-adevăr gravă. Făcu o pauză. Ei bine, nu văd de ce nu mi-aş depăna povestea, deşi într-o formă schematică, pentru că fundalul istoric e complicat. Eh, dacă n-o să vină prea curând vreun servitor pe-aici, aş vrea să-mi aprind pipa. A mai rămas în ibric ceva din cafeaua aceea minunată şi clandestină?

Se aşeză mai comod, făcu fumul să i se rostogolească pe limbă şi lăsă ca dogoarea plăcută a zilei să-l cuprindă şi să-l pătrundă.

— Misiunea mea era în America de Sud. În zona Columbiei, spre sfârşitul anului 1826. Sub conducerea lui Simon Bolivar, patrioţii zdrobiseră dominaţia spaniolă însă aveau destule necazuri proprii. Între acestea se număra şi îngrijorarea în legătură cu Eliberatorul. Promulgase o constituţie pentru Bolivia care-i încredinţa puteri extraordinare ca preşedinte pe viaţă; avea să devină oare un alt Napoleon care să ţină toate noile republici sub călcâi? Comandantul

militar al Venezuelei, care era pe vremea aceea o parte componentă a Columbiei, sau Noua Granada, cum se mai autonumea ea, s-a revoltat. Nu pentru că acest José Páez, în realitate un ticălos lipsit de sentimente, ar fi fost un altruist.

În fine, să lăsăm detaliile. Nici eu nu mi le amintesc prea bine. În esenţă, Bolivar, venezuelean prin naştere, porni în marş de la Lima spre Bogotá. I-au trebuit doar câteva luni, ceea ce însemna *puţin* pentru vremurile acelea pe un asemenea teren. Sosind acolo, şi-a atribuit puteri prezidenţiale cu drept de curte marţială şi a intrat în Venezuela împotriva lui Páez. Vărsările de sânge au fost cumplite acolo.

Între timp, Agenţii Patrulei care supravegheau istoria au descoperit indicii că ceva nu era tocmai cuşer. (Hm, iertaţi-mă!) Bolivar nu avea comportarea omenoasă şi altruistă pe care o ridică în slăvi majoritatea biografilor lui. Îşi făcuse un prieten de... de undeva... în care avea mare încredere. Sfaturile acestui om se dovediseră extraordinare în unele ocazii. Se părea însă că el se transforma din ce în ce mai mult în geniul rău al lui Bolivar, iar biografii nu-i menţionaseră niciodată numele...

Mă aflam printre agenţii Autonomi detaşaţi acolo pentru a face investigaţii. Asta pentru că eu, înainte de a fi auzit de Patrulă, cutreierasem destul de mult pe coclaurile acelea. Asta îmi dădea un oarecare simţ special despre ceea ce aveam de făcut. N-aş fi putut să trec drept latino-american, dar puteam să mă dau un soldat aventurier yankeu, parţial entuziasmat de mişcarea de eliberare, parţial sperând să fac şi eu un ban din treaba asta - şi în primul rând, îndeajuns de

Macho[30], lipsit de aroganţa care să mi-i îndepărteze pe oamenii aceia mândri.

E o poveste lungă şi plicticoasă. Credeţi-mă, prieteni, nouăzeci şi nouă la sută dintr-o acţiune pe teren înseamnă culegerea răbdătoare de informaţii nesărate şi de obicei irelevante, între perioade interminabile de grabă şi aşteptare. Să zicem că, favorizat de mult noroc, am reuşit să mă infiltrez, să stabilesc legături, să mituiesc în stânga şi-n dreapta, să-mi fac informatori şi să strâng dovezi. În cele din urmă nu am mai avut îndoieli. Acest Blasco López de origine obscură trebuia să fie din viitor.

Am convocat oamenii noştri şi am efectuat un raid în Bogotá, la casa în care locuia. Majoritatea celor pe care am pus mâna erau localnici inofensivi, angajaţi ca servitori, deşi ceea ce aveau de declarat s-a dovedit folositor. Amanta lui López, care-l însoţea peste tot, s-a dovedit a fi asociata lui. Ea ne-a spus mai multe în schimbul unei vieţi îmbelşugate atunci când va merge pe planeta de exil. Dar instigatorul fugise şi scăpase.

Un bărbat călare, îndreptându-se spre Cordilierii Orientali care dominau oraşul - unul care semăna cu atâtea alte mii de creoli autentici - nu putea pleca după el cu vehiculele de efectuat salturi în timp. Căutarea putea deveni al naibii de bătătoare la ochi. Cine ştie ce efecte se puteau produce. Conspiratorii făcuseră deja ca fluxul timpului să devină instabil...

Am pus mâna pe un cal, câţiva cai de schimb, am luat o mână de vitamine pentru mine şi am pornit în urmărire.

---

[30] Macho - (lb. span. în text) Viril, puternic. (n. tr.)

Vântul vuia înfundat măturând coastele muntelui. Ierburile şi tufişurile joase şi rare tremurau sub răsuflarea lui îngheţată. Spre culmi, ele făceau loc stâncilor aride. În dreapta, în stânga şi în spate, piscurile se azvârleau spre pustietatea albastră. Un condor uriaş se rotea încet, pândind atent orice moarte. Întinderile înzăpezite de pe înălţimi licăreau în lumina soarelui ce se stingea.

Un trosnet de muschetă. De la distanţă, zgomotul păru neînsemnat, deşi ecoul îl purtă pe aripile lui... Aproape! Se aplecă în şa, apoi îşi îndemnă armăsarul înainte.

Imposibil ca Varagan să-şi închipuie că mă va putea doborî de la o asemenea distanţă, îl fulgeră un gând. Ce vrea atunci? Speră că voi încetini? Dacă-i aşa, dacă va câştiga teren, la ce-i va folosi? Ce scop urmăreşte?

Duşmanul lui se afla la jumătate de milă în faţă, dar Everard vedea cum animalul epuizat zvâcnea dureros în galop. Îi trebuise timp ca să cadă pe urmele lui Varagan, căutând ba câte-un peon, ba câte-un cioban şi întrebând dacă un bărbat arătând aşa şi aşa trecuse pe acolo. Varagan avea însă doar un cal pe care trebuia să-l cruţe dacă nu voia să se prăbuşească sub el. Cu un ochi format şi învăţat cu pustietăţile, Everard găsise urmele şi curând ritmul vânătorii deveni tot mai îndrăcit.

Se mai ştia că Varagan fugise luând cu el doar o muschetă din acelea care se încarcă pe la capătul ţevii. De cum îl zărise pe Agentul Patrulei, consumase praful de puşcă şi gloanţele cam fără zgârcenie. Întrucât ştia să încarce repede şi era un bun ochitor, reuşise să-l ţină în loc pe urmăritor. Dar cum spera

să-şi găsească scăparea dacă făcea o asemenea risipă? Varagan lăsa impresia că se îndrepta spre un anume stei. Uşor detectabil, nu numai înalt dar şi cu o formă care sugera un turn de castel. Nu era, totuşi, o fortăreaţă. Dacă Varagan s-ar fi adăpostit înapoia acestuia, Everard putea folosi blasterul pe care-l purta cu el pentru a prăbuşi roca topită asupra lui.

Poate că Varagan nu-şi închipuia că agentul avea asupra lui o asemenea armă. Imposibil. Varagan era un monstru, dar nu un dobitoc.

Everard îşi trase borul pălăriei peste ochi şi-şi strânse poncho-ul ca să se apere de vânt. Nu duse mâna după blaster. Încă nu-şi avea rostul, dar parcă instinctiv duse mâna către pistolul cu cremene şi către spada de la brâu. Acestea erau în primul rând elemente ale costumaţiei lui, menite să-l transforme într-o persoană autoritară printre locuitori, însă ele îi ofereau o ciudată stare de confort prin masivitatea lor.

După ce lăsase calului frâul scurt pentru a putea trage, Varagan continuă să călărească spre înalt, de astă dată fără să mai zăbovească pentru a-şi reîncărca arma. Everard domoli pasul calului aducându-l la un galop uşor şi continuă să se apropie. Era concentrat - nu încordat, ci atent, pentru a dejuca orice întâmplare neprevăzută, gata să se mişte în lături sau chiar să sară de pe cal. Nu se petrecu nimic, urmărirea solitară prin frig continua. Oare Varagan îşi terminase muniţia? *Ai grijă. Manse, fiule!* Peticele rare de iarbă alpină dispăruseră, în afara câtorva smocuri adăpostite de blocuri de stâncă, iar piatra suna sec sub copite.

Varagan se opri lângă stei şi rămase în aşteptare.

Muscheta era băgată într-o husă şi mâinile goale se odihneau pe oblâncul şeii. Calul avea frisoane şi se legăna pe picioare, cu capul atârnându-i moale, cu totul epuizat, cu sudoarea îngheţată curgându-i pe piele şi din coamă

Galopând înainte, Everard îşi scoase pistolul energetic. În spatele lui, un cal de schimb necheză. Iar Varagan continua să aştepte.

Everard opri la trei paşi de el.

— Merau Varagan; eşti arestat de către Patrula Timpului, strigă el în Temporală.

Celălalt zâmbi.

— Ai un avantaj asupra mea, răspunse el cu o voce slabă, dar care totuşi se făcu auzită. Mi se poate face onoarea de a-ţi afla numele şi provenienţa?

— Hm... Manson Everard, Autonom, născut în Statele Unite ale Americii la circa o sută de ani de aici încolo. N-are importanţă. Vei veni cu mine. Stai puţin să chem un vehicul de salt în timp. Te avertizez, la cea mai neînsemnată încercare de mişcare, trag. Eşti prea periculos ca să-mi permit slăbiciuni.

Varagan făcu un gest calm.

— Chiar aşa? Agent Everard, cât de mult ştii sau îţi închipui că ştii despre mine ca să-ţi justifici o atitudine atât de violentă?

— Asta-i bună, când cineva trage în mine am chiar certitudinea că nu poate fi vorba de o persoană de bună credinţă.

— Oare nu-mi puteam închipui că eşti un bandit dintr-aceia care bântuie pe coclaurile astea? Ce crime mi se pun în cârcă?

Mâna liberă a lui Everard zăbovi în drumul ei spre comunicatorul minuscul din buzunar. O clipă, fascinat

în mod inexplicabil, privi cu ochi miraţi către prizonier.

Aşa cum stătea drept şi având o ţinută atletică, Merau Varagan părea mai înalt decât era în realitate. Părul negru era învârtejit de vânt deasupra unei feţe pe care soarele şi vremea nu le atinsese deloc. Nu se vedeau urme de barbă. Chipul putea fi al unui tânăr Cezar dacă n-ar fi fost prea delicat dăltuit. Ochii îi erau mari şi verzi, buzele zâmbitoare roşii ca cireaşa. Hainele, inclusiv cizmele, erau negre şi brodate cu argintiu, la fel ca şi mantia care flutura în jurul umerilor. Profilat astfel şi având ca fundal steiul crenelat, el îl făcu pe Everard să-şi amintească de Dracula.

Şi totuşi vocea îi rămase calmă:

— Evident că tovarăşii tăi au obţinut informaţii de la ai mei. Îndrăznesc să afirm că ai fost în legătură cu ei încă de la plecare. De aceea ştii numele noastre şi câte ceva despre originea noastră...

Mileniul treizeci şi unu. Proscrişi după eşecul Exaltaţilor de a se lepăda de o civilizaţie mai îmbătrânită decât ar fi Epoca de Piatră pentru mine. În scurtul răstimp cât au deţinut puterea, s-au înzestrat cu maşini ale timpului. Moştenirea lor genetică...

Nietzsche i-ar fi înţeles. Eu nu voi putea s-o fac niciodată...

— Dar ce ştii despre adevăratele noastre scopuri de aici?

— Voiaţi să schimbaţi evenimentele, îi răspunse Everard pe dată. Abia am reuşit să vă împiedicăm. Şi chiar şi aşa, echipele noastre vor avea multe lucruri de îndreptat în vremea ce vine. De ce aţi făcut asta?

Cum de-aţi putut fi aşa... atât de egoişti?

— Cred că egotişti ar fi un cuvânt mai potrivit, îl îngână Varagan. Ascendenţa ego-ului, voinţa neîncătuşată... Gândeşte-te! Ar fi fost chiar atât de rău dacă Simon Bolivar întemeia un adevărat imperiu în America Hispanică în loc să lase o puzderie de state succesoare certăreţe? Imaginează-ţi câtă suferinţă şi moarte ar fi fost împiedicate.

— Termină! Everard simţi cum furia creşte în el. Găseşte altă explicaţie. E imposibil. Bolivar nu are oameni, comunicaţii, sprijin. Dacă e un erou pentru mulţi oameni, pe numeroşi alţii i-a înfuriat peste măsură: cum ar fi peruvienii după ce a separat Bolivia. Are să plângă pe patul de moarte că a „arat marea” în strădania de a construi o societate stabilă. Dacă aveaţi de gând să unificaţi măcar o parte a continentului, aţi fi încercat mai devreme şi în altă parte.

— Într-adevăr?

— Da, singura şansă. Am studiat situaţia. În 1821 San Martin negocia cu spaniolii în Peru şi cocheta cu ideea de a întemeia o monarhie sub un individ ca Don Carlos, fratele regelui Ferdinand. Ar fi putut cuprinde teritoriile Boliviei şi Ecuadorului, poate Chile şi Argentina mai târziu, pentru că ar fi avut avantajele care lipsesc atracţiei interne a lui Bolivar. Dar de ce-ţi spun eu ţie toate astea, ticălosule, decât ca să-ţi dau o dovadă că ştiu că minţi? Sunt sigur c-ai învăţat lecţia asta.

— Atunci care crezi că a fost adevăratul meu scop?

— Asta-i bună! Să-l determini pe Bolivar să se depăşească pe sine. Un idealist, un visător aşa după cum e şi luptător. Dacă el împinge lucrurile prea

departe, totul în această zonă se va transforma într-un haos care se poate propaga şi în restul Americii de Sud. Şi atunci aţi găsi voi prilejul potrivit pentru a pune mâna pe putere!

Varagan strânse din umeri ca o pisică sălbatică.

— Îngăduie-mi măcar să cred că un asemenea imperiu ar fi avut o oarecare măreţie întunecată.

Vehiculul pentru salturi în timp apăru cu o strălucire orbitoare plutind la douăzeci de picioare înălţime. Călătorul din el rânji şi ţinti cu arma pe care o avea în mână. Din şaua calului, Merau Varagan făcu semn cu mâna către alter ego-ul său călător în timp.

Everard nu înţelesese niciodată ce s-a întâmplat după aceea. Fără să ştie cum, reuşi să sară din scări pe pământ. Lovit de fulgerul energetic, calul scoase un geamăt. Fumul şi duhoarea cărnii pârjolite se revărsară în valuri. În timp ce animalul ucis se năruia, Everard trase din adăpostul oferit de trupul lui.

Vehiculul duşman trebuia să-şi schimbe direcţia. Everard sări într-o parte din calea masei căzătoare şi-şi menţinu focul în sus şi puţin lateral. Varagan făcu un salt de pe calul lui în spatele stâncii. Fulgerele ardeau totul şi scoteau pocnete. Cu mâna liberă, Everard smulse comunicatorul şi declanşă semnalul de alarmă.

Vehiculul căzu în spatele steiului. Aerul dislocat scoase un sunet ca un plesnet. Vântul purtă cu el mirosul înţepător de ozon.

Apăru un aparat al Patrulei. Era prea târziu. Merau Varagan îşi dusese eul anterior într-un punct de negăsit în spaţiu-timp.

Everard clătină din cap îngândurat.

— Da, încheie el, acesta i-a fost planul şi i-a mers. Să-l ia naiba! Să ajungă la un anume loc şi să bage de seamă ora. Asta înseamnă că va şti mai târziu, în timpul real al lumii lui, unde-când să se deplaseze pentru desfăşurarea acţiunii de salvare.

Soţii Zorach erau îngroziţi.

— Dar o buclă cauzală de felul acesta..., vorbi el nesigur. Nu avea idee la ce se expune?

— Neîndoielnic, evident că da, inclusiv posibilitatea de a se face inexistent, îi răspunse Everard. Însă atunci ar fi fost pregătit pentru a şterge un întreg trecut în favoarea unei istorii pe care ar fi putut s-o domine. Nu se teme de nimic, e un aventurier în stare de orice. Această trăsătură a fost inclusă în genele prinţilor Exaltaţi.

Oftă.

— Le lipseşte chiar şi spiritul de loialitate. Varagan şi alţi asociaţi care au rămas în urmă n-au făcut nici o încercare pentru a-i salva pe cei pe care i-am capturat. Au dispărut cu totul. Am fost atenţi pentru a detecta reapariţia lor de „atunci" şi această nouă ispravă evidenţiază clar similitudini cu aceea. Dar - iarăşi hazardul legat de bucla temporală - bineînţeles că n-aş putea să merg şi să citesc raportul pe care-l voi fi întocmit la încheierea misiunii de acum. Dacă o avea vreo concluzie sau nu.

Yael îl bătu uşor pe mână.

— Sunt sigură că vei izbândi, Manse. Ce s-a mai întâmplat după aceea în America de Sud?

— A, de îndată ce n-a mai primit sfaturi rele, pe care el nu le recunoştea ca fiind astfel, Bolivar a revenit la vechile lui obiceiuri, le spuse Everard. A încheiat cu Páez o înţelegere paşnică şi a decretat o

amnistie generală. Mai târziu au izbucnit alte tulburări, dar le-a rezolvat cu abilitate şi cu umanism şi, în acelaşi timp, a promovat atât interesele cât şi cultura poporului său. Când a murit, mai toată bogăţia pe care-o moştenise se risipise pentru că nu luase niciodată pentru sine vreun centavo din banii publici. Un stăpânitor bun, unul dintre puţinii de acest fel pe care umanitatea îi va fi cunoscut vreodată.

— Tot astfel e şi Hiram, din câte înţeleg, iar acum domnia lui este ameninţată în acelaşi fel de către diavolul scăpat în această lume.

Când Everard ieşi, bineînţeles că Pum îl aştepta. Băiatul sări şi-i veni în întâmpinare.

— Unde-ar dori luminatul meu stăpân să meargă astăzi? întrebă el cântat. Îngăduie-i slujitorului tău să te ducă în absolut orice loc pofteşti. Poate într-o vizită la Conor, fabricantul de ambră.

— Hm?

Uşor luat prin surprindere, Agentul Patrulei făcu ochii mari şi miraţi la băştinaş.

— Ce te face să crezi că ar trebui să am de-a face cu... cu un asemenea om?

Pum îi răspunse cu o privire în care respectul nu reuşea să-i ascundă şiretenia.

— Oare stăpânul meu nu a spus că asta-i era intenţia atunci când se afla la bordul corăbiei lui Mago?

— De unde ştii tu asta? izbucni Everard înfuriat.

— Păi i-am căutat pe oamenii din echipaj, am intrat în vorbă cu ei, le-am stârnit pofta de a depăna amintiri. Dar asta nu pentru că umilul tău servitor ar dori să iscodească ceea ce n-ar trebui să audă. Dac-

am păcătuit astfel, mă ruşinez şi cerşesc îndurare. Scopul meu a fost doar să aflu mai multe despre planurile stăpânului meu pentru a mă gândi cum aş putea face ca să şi le împlinească.

Pum părea încântat de îndrăzneala lui nedomolită.

— A, înţeleg. Everard se trase de mustaţă şi furişă priviri în jur. Nu era nimeni să-i audă. Ei bine, să ştii atunci că aceea a fost doar o prefăcătorie. Adevăratele mele treburi sunt altele.

După cum singur ai ghicit deja din faptul că am venit direct la Zakarbaal şi am locuit la el, adăugă el fără vorbe. Aceasta nu era prima oară când experienţa îi spunea că oamenii din orice epocă puteau fi la fel de ageri la minte ca oricare alţii din viitor.

— A, într-adevăr! Treburi ce nu suferă amânare, sunt încredinţat. Buzele servitorului tău vor rămâne pecetluite.

— Trebuie să înţelegi că n-am venit cu gânduri rele. Sidon e în relaţii prieteneşti cu Tyrul. Să zicem că sunt amestecat într-un plan de organizare a unei companii mixte.

— Pentru a spori negoţul cu poporul stăpânului meu? Ei, dar atunci sigur vei voi să vizitezi pe compatriotul Conor, nu?

— Nu voiesc! Everard îşi dădu seama că ţipase. Îşi domoli nervozitatea. Conor nu e compatriotul meu, adică nu-i în felul în care Mago e al tău. Poporul meu nu are o ţară. Şi vai, se poate întâmpla ca eu şi Conor să nu înţelegem limba celuilalt.

Asta era mai mult decât probabil. Everard avea şi aşa mintea încărcată cu prea multe informaţii despre Fenicia ca să se mai împovăreze cu cunoştinţe despre

celţi. Educatorul electronic îl învăţase îndeajuns pentru a trece drept celt printre străinii care nu cunoşteau bine aceste popoare - cel puţin aşa spera.

— Azi aş dori doar să mă plimb prin oraş, spuse el, timp în care Zakarbaal va căuta să obţină pentru mine o audienţă la rege. Zâmbi. Desigur, pentru asta mă încredinţez priceperii tale, flăcăule!

Pum izbucni în hohote vesele de râs. Bătu din palme.

— A, înţelept a vorbit stăpânul meu. Când va sosi seara, să judece singur dacă a fost condus în căutarea plăcerilor sau nu, a veştilor de care are nevoie şi poate, poate în mărinimia lui, va socoti că merită să-şi reverse dărnicia asupra călăuzei sale.

Everard zâmbi satisfăcut.

— Du-mă atunci în plimbare prin oraş.

Pum luă o atitudine sfioasă.

— Să căutăm, poate, mai întâi Strada Croitorilor? Ieri mi-am permis să comand un veşmânt care ar trebui să fie gata acum. Cheltuiala va atârna greu pe umerii unui tânăr sărman, în ciuda generozităţii pe care a dovedit-o deja stăpânul lui, pentru că va trebui să plătesc atât pentru iuţeală cât şi pentru fineţea materialului. Nu se cuvine, totuşi, ca servitorul unui stăpân măreţ să umble în nişte zdrenţe ca acestea.

Everard scoase un geamăt cu toate că de fapt nu-i păsa.

— Înţeleg eu unde baţi. Oho, şi încă cum! Nu face cinste demnităţii mele să-ţi cumperi singur straiele. Să mergem, dar, şi-ţi voi plăti veşmântul multicolor mult dorit.

Hiram nu prea semăna cu supuşii săi. Era mai înalt,

cu tenul mai deschis, cu părul şi barba roşcate, ochii cenuşii şi nasul drept. Înfăţişarea lui amintea de Oamenii Mării - hoardele de corsari alcătuite din barbari cretani şi europeni, unii dintre ei chiar din îndepărtatul nord care năvăliseră în Egipt cu câteva secole înainte şi deveniseră strămoşii principali ai filistenilor. O mică parte dintre ei, ajunşi în Liban şi Siria, s-au amestecat rasial cu unele triburi de beduini care se arătaseră interesaţi de călătoriile pe mare. Din amestecul acesta se ridicaseră fenicienii. Sângele de invadatori se vădea încă în aristocraţii lor.

Palatul lui Solomon, cu care Biblia avea să se mândrească, va arăta, atunci când va fi terminat, ca o imitaţie perfectă a casei în care Hiram locuia deja. Regele umbla totuşi îmbrăcat simplu, cu un caftan din pânză albă tivit cu purpură, încălţări din piele fină, o coroană de aur şi un inel masiv cu rubin care semnifica regalitatea. Purtarea lui era de asemenea directă şi lipsită de afectare. De vârstă mijlocie, părea însă mai tânăr, iar vigoarea îi rămăsese neatinsă.

El şi Everard se aşezară într-o încăpere largă, elegantă şi aerisită care se deschidea spre o grădină interioară şi un bazin cu peşti. Covorul era din pai, însă vopsit într-un model fin. Frescele de pe pereţii din ipsos fuseseră făcute de un artist adus tocmai din Babylonia şi înfăţişau arbori, flori şi himere înaripate. Masa joasă, aşezată între cei doi bărbaţi, făcută din abanos, avea intarsii din sidef. Pe ea se aflau cupe de sticlă cu vin neîndoit cu apă, talgere cu fructe, pâine, brânză, dulciuri. O fată frumoasă, îmbrăcată într-o robă diafană, îngenuncheată în preajma lor, mângâia strunele unei lire. Doi servitori, aşezaţi mai departe,

aşteptau porunci.

— Eşti de-a dreptul misterios, Eborix, murmură Hiram.

— Desigur, şi nu doresc să ascund nimic faţă de înălţimea voastră, îi răspunse Everard cu precauţie. O vorbă poruncită putea aduce în încăpere gărzile pentru a-l ucide. Nu, aşa ceva nu se putea întâmpla. Oaspeţii erau sacri. Dar dacă l-ar fi jignit pe rege, compromitea întreaga lui misiune. Adevărat, cu privire la unele, lucruri par neclar, dar asta numai pentru că ştiinţa mea despre ele e superficială. Şi nici n-aş îndrăzni să arunc învinuiri josnice împotriva cuiva în cazul că informaţiile mele s-ar dovedi greşite.

Hiram îşi uni degetele ambelor mâini şi se încruntă.

— Şi totuşi afirmi că-mi aduci veste despre primejdii - vorbe care contrazic ceea ce ai spus în altă parte. Nu prea eşti războinicul neînfricat drept care vrei să treci.

Everard reuşi să zâmbească.

— În înţelepciunea sa, stăpânul meu ştie desigur că un membru de trib needucat nu e în mod obligatoriu prost. În faţa ta trebuie să recunosc chiar că mai devreme am umbrit puţin adevărul. Asta pentru că trebuia s-o fac, aşa cum ar proceda orice neguţător tyrian la încheierea unui târg. Nu am dreptate oare?

Hiram râse şi se aşeză mai comod.

— Continuă. Chiar dacă ai fi un pungaş, măcar eşti interesant.

Psihologii Patrulei investiseră considerabile eforturi pentru a alcătui povestea lui Everard. Nu se putea ca ea să fie convingătoare pe dată şi aşa ceva nici n-ar fi fost de dorit; regele nu trebuia împins la acţiuni care

să schimbe cumva cursul istoriei cunoscute. Istorisirea trebuia să fie suficient de plauzibilă astfel încât el să coopereze la investigaţia care constituia adevăratul scop al lui Everard.

— Află, deci, Stăpâne, că tatăl meu a fost căpetenie de oaste într-o ţară muntoasă de departe, de dincolo de valuri... regiunea Hallstatt din Austria.

Eborix povesti în continuare cum diferiţi celţi care făcuseră parte dintre Popoarele Mării se refugiaseră acolo după zdrobitoarea înfrângere pe care o provocase Ramses al III-lea acelor cvasi-Vikingi în 1149 î.Hr. Descendenţii lor menţinuseră legături firave, mai ales pe drumul ambrei, cu descendenţii strămoşilor comuni care se aşezaseră în Canaan prin îngăduinţa faraonului victorios. Vechile ambiţii nu fuseseră date uitării; celţii aveau o memorie rasială durabilă. Se vorbea despre reînvierea marii migrări mediteraneene. Visul căpăta contur tot mai precis pe măsură ce în Grecia coborau valuri după valuri de barbari călcând peste ruinele civilizaţiei miceniene şi haosul se întindea prin Adriatica până departe, spre Anatolia.

Eborix avea ştire despre spioni care slujeau în acelaşi timp drept emisari către regii oraşelor-stat filistene. Prietenia arătată de Tyr evreilor nu era întru totul pe placul filistenilor şi desigur că bogăţiile Feniciei constituiau o tentaţie şi mai mare. Planurile se dezvoltau atotcuprinzătoare, încet, de-a lungul generaţiilor. Eborix nu ştia cât de departe merseseră aceste aranjamente pentru a aduce spre sud o armată de aventurieri celţi.

Recunoscu cinstit faţă de Hiram că s-ar fi gândit să se alăture unei asemenea trupe având în spate pe

oamenii săi iuţi de mână. Însă o vrajbă între clanuri se sfârşise prin răsturnarea şi uciderea tatălui său. Eborix abia scăpase cu viaţă. Voind să se răzbune la fel de mult precât voia să-şi refacă bogăţia, făcuse călătoria spre aceste meleaguri. Tyrul, recunoscător pentru această prevestire, putea să-i ofere măcar mijloacele necesare să-şi angajeze soldaţi şi să-i ducă acasă pentru a-şi recăpăta rangul.

— Nu-mi dai nici o dovadă, spuse regele încet, nimic altceva decât vorbele tale.

Everard recunoscu dând uşor din cap.

— Stăpânul meu vede limpede ca şi Ra, Şoimul Egiptului. N-am fost de acord de la început că s-ar putea să mă înşel, că în realitate s-ar putea să nu fie nici o primejdie adevărată, ci doar vorbe aruncate în goană sau lăudăroşeniile unor maimuţoi vanitoşi? Cu toate astea, eu îl îndemn din inimă pe stăpânul meu să dea poruncă să se vegheze asupra acestei posibile primejdii, pentru a fi sigur. Şi eu, servitorul său, aş putea să-i fiu de ajutor în această strădanie. Nu numai că-mi ştiu neamul şi obiceiurile lui, dar în peregrinările mele de-a latul continentului am întâlnit multe triburi, dar şi naţii civilizate deopotrivă. Aş putea fi un copoi mai bun decât mulţi alţii, mai ales pe urmele acestea.

Hiram se trase de barbă.

— Probabil. O asemenea uneltire trebuie să cuprindă ceva mai mult decât o mână de oameni ai munţilor şi de magnaţi filisteni. Oameni de origini felurite - dar străinii vin şi pleacă precum adierile trecătoare. Cine poate urmări vântul?

Everard simţi că-i creşte inima în piept de emoţie. Acesta era făgaşul pe care se străduise să aducă

discuţia.

— Înălţimea voastră, m-am gândit îndelung la asta şi zeii mi-au trimis câteva idei. Socot că întâi de toate n-ar trebui să căutăm printre neguţători de rând, căpitani şi oameni ai mării, ci printre străini veniţi din ţări pe care tyrienii nu le-au vizitat niciodată sau doar arareori, străini care pun întrebări care n-au legătură cu negoţul sau cu o curiozitate obişnuită. Ei se strecoară în familiile cu greutate ca şi în cele de jos, căutând să afle totul. Îşi aminteşte stăpânul meu de vreo asemenea persoană?

Hiram clătină din cap.

— Nu, nici unul care să dea de bănuit în acest fel. Şi aş fi auzit despre ei şi-aş fi voit să-i cunosc. Susţinătorii mei ştiu cât de mult tânjesc să aflu cunoştinţe noi, veşti proaspete. Râse scurt. Ca dovadă făptul că am dorit să te primesc.

Everard simţi în gură gustul dezamăgirii. Era acru. *Dar nici nu trebuia să-mi imaginez că duşmanul ar acţiona în mod deschis tocmai acum, atât de aproape de momentul când va voi să lovească. Nu, îşi va desfăşura cercetările preliminare, va căuta informaţii amănunţite privind vulnerabilitatea Feniciei mai devreme. Poate cu mult înapoi în timp*.

— Stăpâne, spuse el, dacă există într-adevăr vreo primejdie, ea trebuie să fi fost clocită îndelung. Pot îndrăzni s-o rog pe înălţimea voastră să se gândească în urmă? În atotştiinţa sa, regele şi-ar putea reaminti ceva din vremuri de mult trecute.

Hiram îşi lăsă ochii în jos şi se concentră. Everad simţi înţepătura picăturilor de sudoare. Se sili să rămână neclintit. Într-un târziu auzi:

— Ei bine, spre sfârşitul domniei ilustrului meu tată,

Regele Abibaal... da... el a avut nişte oaspeţi o vreme, despre care au circulat tot felul de zvonuri. Nu erau din nici o ţară cunoscută nouă... Căutători de înţelepciune din Orientul îndepărtat, ziceau ei... Care era numele ţării lor? Shee-an? Nu, probabil că nu. Hiram oftă. Amintirile se sting. Îndeosebi amintirea simplelor vorbe.

— Înseamnă că stăpânul meu nu i-a întâlnit personal?

— Nu, eu eram plecat să-mi petrec câţiva ani într-o călătorie prin ţinuturile noastre şi dincolo de ele, pentru ca astfel să mă pregătesc pentru urcarea pe tron. Iar acum Abibaal doarme alături de strămoşii lui. După cum mă tem că la fel dorm şi toţi cei care i-ar fi putut întâlni pe oamenii aceia.

Everard îşi înăbuşi un oftat şi făcu un efort să-şi alunge încordarea. Indiciul era firav şi înceţoşat, dacă putea fi luat drept indiciu. Dar la ce se aşteptase? Duşmanul n-ar fi lăsat în urmă anunţuri gravate pe tăbliţe.

Aici nimeni nu ţinea jurnale, nu păstra scrisori şi nici nu număra anii după moda civilizaţiilor ulterioare. Everard nu va reuşi să afle precis când îi primise Abibaal pe curioşii săi vizitatori. Agentul Patrulei putea fi fericit dacă găsea o persoană-două care să şi-i amintească bine. Hiram domnea deja de două decenii, iar durata de viaţă nu era mare la fenicieni.

Trebuie totuşi să încerc. E singurul indiciu pe care l-am descoperit. Ori ar putea fi o pistă falsă, desigur. Aceia puteau fi contemporani adevăraţi - exploratori din China dinastiei Chou, poate.

Îşi drese glasul.

— Îmi va permite înălţimea voastră să pun întrebări

oamenilor de la palat, precum şi celor din oraş? Socot că oamenii umili ar putea vorbi mai deschis şi mai slobod faţă de un om simplu ca mine decât ar face-o în prezenţa ta.

Hiram zâmbi.

— Eborix, pentru un om simplu, ai o limbă foarte pricepută. Dar... da, poţi face o încercare. Rămâi o vreme ca oaspete al meu împreună cu tânărul tău servitor pe care l-am observat pe afară. Vom mai vorbi. Dacă nu mă înşel, eşti un vorbitor iscusit.

La căderea serii un paj îi conduse pe Everard şi pe Pum pe coridoarele ce duceau la camerele lor.

— Nobilul vizitator va lua cina cu ofiţerii gărzii şi cu oamenii de acelaşi rang, în caz că nu va fi invitat la masa regală, explică el cu slugărnicie. Servitorul său este binevenit la sala de mese a servitorilor născuţi liberi. Dacă are vreo dorinţă, nu e nevoie decât să-l anunţe pe paharnic sau pe ospătar; generozitatea înălţimii sale nu cunoaşte margini.

Everard hotărî să nu împingă această generozitate prea departe. Servitorimea părea mai conştientă de poziţia socială decât erau tyrienii în general - nu încăpea îndoială că prezenţa sclavilor peste tot întărea acest sentiment - dar probabil că Hiram putea fi bănuit de risipă.

Când Agentul ajunse în camera sa, găsi că regele era o gazdă generoasă. Hiram trebuie să fi dat porunci după discuţia lor, în timp ce nou-veniţilor li se arătau minunile palatului şi li se dădea o cină uşoară.

Încăperea luminată de câteva lămpi era spaţioasă şi bine mobilată. O fereastră care putea fi închisă cu obloane dădea într-o curte în care creşteau flori şi

rodii. Uşile erau din lemn masiv cu balamale din bronz. Cea interioară stătea deschisă către un cubicul alăturat, suficient de mare pentru a adăposti o saltea de paie şi o oală; acolo avea să doarmă Pum.

Everard se opri. Lumina cădea blând pe covor, pe draperii, pe celelalte obiecte: scaune, o masă, un dulap din lemn de cedru, un pat dublu. Umbrele fremătară când o tânără femeie se ridică şi făcu o plecăciune.

— Mai doreşte stăpânul meu altceva? întrebă pajul. Dacă nu, permiteţi-i umilei mele persoane să vă ureze noapte bună.

Se înclină şi plecă.

Pum lăsă să-i scape o şoaptă şuierată.

— Stăpâne, e frumoasă!

Obrajii lui Everard se împurpurară.

— Da. Noapte bună şi ţie, flăcău.

— Nobile domn...

— Noapte bună, am spus.

Pum îşi rostogoli ochii spre tavan, ridică din umeri într-un gest elocvent şi porni târându-şi picioarele spre bârlogul lui. Uşa se închise cu zgomot în urmă-i.

— Stai dreaptă, draga mea, murmură Everard. Nu te teme. N-o să-ţi fac nici un rău.

Femeia se supuse, rămânând cu braţele încrucişate la piept şi cu capul plecat sfios. Pentru mediul acesta era înaltă, suplă, bine făcută. Roba uşoară ca un fulg înveşmânta o piele albă. Părul înnodat larg la ceafă era castaniu-roşcat. Simţindu-se aproape ruşinat, puse un deget sub bărbia ei. Îi văzu chipul cu ochi albaştri, nas îndrăzneţ, buze pline, cu pistrui atrăgători.

— Cine eşti? se minună el.

Simţea o gheară în gât.

— Fata trimisă să te slujească, stăpâne.

Cuvintele aveau un uşor accent cântat.

— Care ţi-e dorinţa?

— Eu... eu te-am întrebat cine eşti. Numele, poporul tău.

— Mi se spune Pleshti, stăpâne.

— Asta pentru că ei nu pot să-ţi pronunţe numele adevărat, sunt sigur, sau nici nu se ostenesc s-o facă. Aşadar, care ţi-e numele?

Ea înghiţi în sec. În ochi îi străluciră lacrimi.

— Mă numeam odată Bronwen, şopti ea.

Everard dădu din cap mai mult către sine. Privind în jur, văzu o carafă cu vin, precum şi alta cu apă pe masă, un pocal şi un vas cu fructe. O luă de mână. Rămase mică şi blândă în mâna lui.

— Vino, spuse el să stăm jos, să gustăm ceva proaspăt, să ne cunoaştem. Vom bea din acelaşi pahar.

Ea se cutremură şi dădu să se retragă. Everard se simţi cuprins de tristeţe, cu toate că reuşi să zâmbească.

— Nu-ţi fie teamă, Bronwen. Nu vreau să te împing la ceva care să-ţi facă rău. Doresc pur şi simplu să fim prieteni. Vezi tu, *macushla,* cred că vii din neamul meu.

Ea-şi alungă plânsul, îşi îndreptă umerii şi suspină:

— Stăpânul meu e, e ca un zeu în bunătatea lui. Cum i-aş putea mulţumi vreodată?

Everard o conduse la masă, o făcu să se aşeze şi turnă. În scurt timp îi află povestea.

Era cu mult prea obişnuită. Deşi noţiunile ei de geografie erau confuze, deduse că aparţinea unui trib

celtic care migrase la sud de Urheimat-ul[31] dunărean. Provenea dintr-un sat de pe ţărmul de nord al Adriaticii şi era fiica unui ţăran liber, înstărit după standardele de prosperitate ale Epocii de Bronz.

Nu-şi numărase aniversările naşterii nici înainte, nici după, dar credea că avea aproape treisprezecee ani când, cu vreo zece ani în urmă, veniseră tyrienii. Erau cu o singură corabie, navigând îndrăzneţi spre nord în căutarea unor posibilităţi de negoţ. Trăseseră la ţărm, îşi făcuseră tabără acolo şi se tocmiseră prin semne. În mod sigur consideraseră că nu aveau cum să găsească ceva deosebit pentru a merita să mai revină, aşa că la plecare răpiseră câţiva copii care se aventuraseră prea aproape ca să-i privească pe uimitorii străini. Bronwen era printre aceştia.

Tyrienii nu violaseră captivele şi nici nu maltrataseră pe vreunul dintre copii. O virgină sănătoasă valora prea mult pe piaţa sclavilor. Everard recunoscu în sinea lui că nu putea să-i considere ticăloşi pe marinari. Făcuseră ceea ce părea normal în lumea antică şi chiar în restul istoriei ulterioare.

Ţinând seama de tot ce i se întâmplase, Bronwen avusese noroc. A fost cumpărată pentru palat: nu pentru haremul regal, deşi regele o avusese de câteva ori în mod neoficial, ci pentru a o pune la dispoziţia oaspeţilor cărora voia să le facă o favoare. Bărbaţii se purtau rareori crud cu ea. Durerea care nu trecea nicicum era să fie prizonieră printre străini de neamul ei.

Mai erau şi copiii. Născuse patru de-a lungul anilor, dintre care doi muriseră din fragedă pruncie - o

[31] Urheimat - (lb. germ. în text) Patria. (n. tr.).

situaţie destul de fericită ţinând seama că nu-şi ruinase sănătatea şi nu-şi pierduse dinţii. Cei doi care-i trăiau erau încă mici. Fata avea să devină şi ea concubină, probabil, atunci când va ajunge la pubertate, asta dacă nu era dată la un bordel. (Femeile sclave nu erau dezvirginate potrivit ritului religios. Cui îi păsa de soarta lor la bătrâneţe?) Băiatul avea să fie castrat, probabil la aceeaşi vârstă, pentru că prezenţa lui la curte l-ar fi făcut un potenţial servitor la harem.

Iar Bronwen avea să fie pusă la muncă atunci când îşi va pierde frumuseţea. Nefiind pregătită pentru îndeletniciri precum ţesutul, avea să nimerească aproape sigur la spălatul vaselor sau la râşnitul grânelor.

Everard trebui să afle toate acestea de la ea încetul cu încetul şi dureros. Ea nu se plânse şi nici nu cerşi. Asta îi era soarta şi gata. Îţi aminti de câteva rânduri scrise de Tucidide peste câteva secole despre dezastruoasa expediţie militară ateniană ai cărei ultimi membri îşi sfârşiseră zilele în minele din Sicilia. „*Făcând ceea ce puteau ca bărbaţi, au suferit ca bărbaţii.*”

Dar şi femeile. Îndeosebi ele. Se întrebă dacă, în adâncul inimii, avea curajul Bronwenei. Se îndoia.

Vorbi puţin despre sine. După ce evitase un celt şi se trezise cu un altul în braţe, simţea că ar trebui să fie secretos.

Cu toate acestea, ea îl privi îmbujorată, radiind, şi rosti cu o voce uşor voalată de vin:

— Of, Eborix…

Nu reuşi să înţeleagă restul.

— Mă tem că limba mea e mult prea diferită de a

ta, draga mea, spuse el.

Ea îi răspunse în limba punică:

— Eborix, ce generoasă a fost Ashera că m-a adus la tine, pentru atâta timp cât va dori ea. Ce minunat. Acum vino, stăpâne, dă-i voie sclavei tale să-ţi ofere puţină bucurie...

Se ridică, înconjură masa, lăsându-şi căldura şi supleţea pe genunchii lui.

El îşi consultase deja conştiinţa. Dacă nu făcea ceea ce aştepta lumea de la el, regelui avea să i se dea de ştire. Hiram putea să se simtă insultat sau să se întrebe ce era în neregulă cu oaspetele său. Chiar Bronwen ar fi jignită, nedumerită; putea avea necazuri. În plus, era atrăgătoare, iar el destul de lipsit de femei. Sărmana Sarai abia dacă avea vreo importanţă.

O strânse pe Bronwen în braţe.

Inteligentă, simţitoare şi sensibilă, ea învăţase bine cum să fie pe placul unui bărbat. Iar el nu-şi închipuise că va dori atât, mai mult decât o dată. Nici ardoarea ei nu era prefăcută. Probabil că era primul bărbat care încerca să-i facă ei pe plac. Mai târziu, ea îi şopti la ureche eu o voce gâtuită de emoţie:

— Eu... n-am mai zămislit... în ultimii trei ani. De-ai şti cât rog zeiţa să-mi desferece pântecul pentru tine, Eborix, Eborix...

El nu-i reaminti că şi acest copil ar deveni sclav.

Şi totuşi, înainte de a adormi amândoi, ea murmură câteva vorbe pe care nu le-ar fi lăsat să-i scape dacă ar fi fost pe deplin trează, se gândi Everard.

— Ne-am unit prin carne în noaptea asta, stăpâne, şi poate că ne vom mai uni vreodată. Dar află că ştiu că nu aparţinem aceluiaşi popor.

— Poftim?

Simţi o străfulgerare rece. Se ridică în capul oaselor.

Ea se cuibări mai aproape.

— Linişteşte-te, inima mea. Niciodată, niciodată n-o să te trădez, stăpâne. Numai că... îmi amintesc destule lucruri despre casă, lucruri mărunte, şi nu cred că geylii din munţi pot fi atât de diferiţi de cei de lângă mare... Tăcere, tăcere, secretul tău e în siguranţă. De ce-ar trăda fiica lui Bronwen Brannoch pe singurul bărbat căruia i-a păsat de ea? Dormi, dragul meu fără nume, dormi fără grijă în braţele mele.

În zori, un servitor îl trezi pe Everard - cerându-şi iertare şi linguşindu-se în tot acest timp - şi-l duse să facă o baie fierbinte. Săpunul era un lux al viitorului, dar cu un burete şi cu o piatră ponce îşi curăţă trupul şi după aceea servitorul îl masă cu ulei aromat şi-l bărbieri cu iscusinţă. Apoi se întâlni cu ofiţerii gărzii la un dejun auster şi o conversaţie animată.

— Astăzi ies din serviciu. Ce-ai spune dacă am trece marea până la Usu, prietene Eborix, îi propuse unul dintre ei. Te voi conduce chiar eu. Iar mai târziu, dacă nu se va însera, putem să facem o plimbare dincolo de ziduri.

Everard nu avea cum să ştie dacă vor merge călare pe măgari sau mai repede, chiar şi dacă mai puţin confortabil, cu un car de luptă. La vremea aceea, caii erau folosiţi aproape exclusiv ca animale de transport, prea valoroase pentru a sluji altor scopuri decât războiului şi pompei.

— Multe mulţumiri, îi răspunse Agentul. Aş vrea

însă ca mai întâi să stau de vorbă cu o femeie pe nume Sarai. Lucrează la administraţie...

Câţiva ridicară ochii, miraţi.

— Cum, pufni un soldat, la voi, cei din nord, menajerele urâte au mai multă trecere decât femeile alese de rege?

Ce sat bârfitor e palatul, se gândi Everard. *Aş face bine să-mi repar pe dată reputaţia.* Se îndreptă din umeri, aruncă o privire îngheţată peste masă şi mârâi:

— Mă aflu aici din porunca regelui pentru a face nişte cercetări care nu privesc pe nimeni altcineva. Ţi-e limpede, băieţaş?

— A..., da, da. Dar am glumit, nobile domn! Aşteaptă, mă duc să caut pe cineva care ştie unde s-o găsească.

Bărbatul se ridică grăbit de pe bancă.

Condus într-o cameră mai ferită, Everard rămase singur câteva minute. Şi le petrecu gândindu-se la graba cu care trebuia să acţioneze. Teoretic, avea la dispoziţie oricât timp ar fi dorit: dacă era nevoie, putea oricând să se întoarcă în timp, cu condiţia să aibă grijă să-i împiedice pe oameni să-l vadă alături de sine însuşi. În practică, un asemenea procedeu presupunea riscuri acceptabile doar în cazurile cele mai disperate. Pe lângă posibilitatea declanşării unei bucle cauzale care se putea extinde, scăpând oricărui control, exista şi riscul ca să meargă anapoda ceva în cursul normal al evenimentelor. Această probabilitate putea creşte pe măsură ce operaţiunea devenea tot mai complexă şi mai prelungită. Pe de altă parte, era animat de nerăbdare să-şi continue misiunea, să o ducă la bun sfârşit şi să fixeze existenţa lumii care-i

dăduse naştere.

O siluetă scundă şi îndesată dădu la o parte perdeaua ce slujea drept uşă. Sarai îngenunche în faţa lui.

— Adoratoarea ta aşteaptă dorinţa stăpânului ei, spuse ea cu o voce uşor nesigură.

— Ridică-te! o îndemnă blând Everard. Fii pe pace. Nu vreau decât să-ţi pun o întrebare sau două.

Genele îi fluturară. Roşi până în vârful nasului.

— Cea care îţi este atât de îndatorată se va strădui să îndeplinească orice dorinţă a stăpânului ei.

El înţelese că femeia nu se purta ca o sclavă şi nici nu încerca să cocheteze. Nu cerea şi nici nu aştepta ceva necuvenit din partea lui. De îndată ce făcea sacrificiul faţă de zeiţă, o femeie feniciană pioasă rămânea castă. Sarai îi era recunoscătoare doar, în felul ei simplu şi umil. Se simţi mişcat.

— Fii pe pace! repetă el. Lasă-ţi mintea să zboare liberă. Din porunca regelui şi în numele lui, caut să aflu despre nişte bărbaţi care l-au vizitat demult pe tatăl lui, spre sfârşitul vieţii prealuminatului Abibaal.

Sarai îl privi cu ochi uimiţi.

— Stăpâne, abia dacă mă născusem.

— Ştiu asta. Dar servitorii mai bătrâni? Cu siguranţă că-i cunoşti pe toţi. Poate c-au mai rămas câţiva care au slujit şi în vremea aceea. Vrei să întrebi printre ei?

Ea îşi duse mâna la sprâncene, buze şi piept, semnul supunerii:

— Dacă stăpânul meu voieşte asta…

Agentul îi înfăţişă puţinele informaţii de care avea cunoştinţă.

— Mă tem - mă tem că nu vom afla multe,

murmură dânsa. Cred că stăpânul meu a văzut cât de mult ne interesează străinii. Dacă ar veni unii chiar atât de ciudaţi, servitorii ar cleveti despre ei până la sfârşitul zilelor. Zâmbi neîncrezătoare. La urma urmei, noi, servitorii dinăuntrul zidurilor palatului, nu avem parte de prea multe veşti. Vorbim mereu-mereu despre aceleaşi lucruri. Cred că aş fi auzit despre oamenii aceia dacă ar fi rămas cineva care să şi-i amintească.

Everard blestemă în sinea lui în mai multe limbi. *Se pare că va trebui să mă întorc eu însumi la Usu în urmă cu douăzeci de ani şi să scormonesc - ignorând pericolul ca maşina mea să fie detectată de duşmani, alarmându-i astfel sau riscând să fiu ucis*.

— Bine, spuse el încordat, întreabă oricum, te rog! N-o să fie vina ta dacă nu afli nimic.

— Nu, stăpâne, oftă Sarai, dar va fi amărăciunea mea.

Everard plecă să-l întâlnească pe ofiţer. Nu nădăjduia să descopere astăzi vreun indiciu pe continent, dar hoinăreala avea să alunge măcar o parte din înfrigurare.

Soarele coborâse când se întoarseră pe insulă. O ceaţă uşoară plutea deasupra mării, risipind lumina, făcând ca zidurile înalte ale Tyrului să fie aurii, parcă ireale, aidoma unui castel de basm care ar putea în orice clipă să se mistuie ca o licărire fugară. Coborând pe ţărm, Everard băgă de seamă că majoritatea locuitorilor plecaseră la casele lor. Soldatul, care avea familie, îşi luă rămas bun şi Agentul îşi continuă drumul spre palat pe străzi care, după agitaţia de peste zi, păreau fantomatice.

Ignorată de santinele, o siluetă întunecată stătea lângă intrarea în palat. Santinelele se ridicară în picioare doar când Everard se apropie şi-şi luară lăncile, pregătiţi să-i verifice identitatea. Nici nu se gândiseră să ia poziţia de drepţi. Femeia alergă grăbită pentru a-l prinde înainte de a intra. O recunoscu pe Sarai care îngenunche în faţa lui.

Inima îi bătea să-i spargă pieptul.

— Ce doreşti? reuşi el să întrebe.

— Stăpâne, am aşteptat aproape toată ziua sosirea ta pentru că mi s-a părut că erai dornic să afli orice vorbă pe care aş fi putut să ţi-o aduc.

Trebuie că-şi lăsase deoparte toate îndatoririle obişnuite. Oră după oră de aşteptare în arşiţa străzii.

— Tu... ai aflat ceva?

— Poate, stăpâne, poate doar o fărâmă. Aş vrea să fi aflat mai mult.

— Vorbeşte, în... în numele lui Melquart!

— În numele tău, stăpâne, al tău, pentru că asta i-ai cerut servitoarei tale. Sarai îşi trase sufletul. Privirea, ei o întâlni pe a lui şi rămaseră aşa. Vocea îi deveni sigură, neutră:

— Aşa cum m-am temut, dintre acei puţini servitori îndeajuns de bătrâni nici unul nu ştie ceea ce vrei să afli. Nu slujeau încă la palat pe vremea aceea sau dacă da, mai curând munceau în altă parte pentru Regele Abibaal - la o gospodărie de la ţară sau la reşedinţa de vară, sau în alt asemenea loc. În cel mai bun caz, am aflat de la unul sau doi oameni că demult ar fi auzit vorbindu-se despre aşa ceva; dar nu-şi aminteau mai multe decât mi-a spus stăpânul meu. M-a cuprins disperarea, dar după aceea m-am gândit să merg la un altar al zeiţei Ashera. M-am

rugat să fie binevoitoare cu cel care a slujit-o prin mine, când atâta amar de vreme nimeni n-a voit s-o facă. Şi iată, a răspuns rugii mele. Lăudat să-i fie numele! Mi-am amintit că un ajutor de grăjdar pe nume Jantin-hamu îl are pe tatăl său încă în viaţă, iar el a muncit la administraţie. L-am căutat pe Jantin-hamu iar el mi l-a adus pe Bomilcar şi iată, Bomilcar îţi poate vorbi despre străinii aceia.

— Ei da, asta-i o veste grozavă! nu reuşi el să-şi stăpânească emoţia. Cred că nici eu n-aş fi reuşit să aflu atâtea. N-aş fi ştiut pe cine să întreb.

— Acum mă rog ca toate acestea să se dovedească folositoare cu adevărat, turui Sarai aproape fără voce, pentru stăpânul meu care a fost bun cu o femeie urâtă. Vino, te voi conduce.

Din respect filial, Jantin-hamu îi oferise tatălui său un locşor în camera pe care o împărţea cu soţia şi cu doi copii încă minori. Printre umbrele monstruoase, singura lampă îi înfăţişă lui Everard saltelele de paie, scaunele, cănile de lut şi vasul pentru jăratic, acestea fiind toate obiectele de mobilier. Femeia gătea într-o bucătărie pe care o împărţea cu alţi chiriaşi şi apoi aducea mâncarea aici; aerul era înăbuşitor şi încărcat de mirosuri de grăsimi. Restul membrilor din familie se aşezară pe vine şi rămaseră cu privirile aţintite la Everard care-l interoga pe Bomilcar.

Bătrânul era chel, cu excepţia unor rămăşiţe de barbă albă, fără dinţi, pe jumătate surd, cu mâinile chircite şi uscate de artrită şi cu ochii de un alb lăptos din cauza cataractei. (Vârsta lui cronologică trebuie că era în jur de şaizeci de ani. Cam astea erau şi perspectivele mişcării „înapoi la natură” din aglomeratul secol douăzeci american.) Bătrânul

stătea prăbuşit pe un scaun, cu mâinile strângând moale un toiag. Mintea îi era totuşi vie - căznindu-se să iasă din ruina în care era prizonieră asemeni unei plante care se înalţă spre lumina soarelui.

— Daa, da, când îţi vorbesc acu', parcă vin şi s-aşază în faţa mea, ca şi cum s-ar fi întâmplat ieri. Nu cred că mi-aş aminti la fel de bine ce s-a petrecut ieri. Ei bine, oricum n-avea ce, mâine are să fie la fel...

Şapte, erau şapte, care spuneau că veniseră pe o corabie dinspre coasta hitită. Numai că tânărul Matinbaal a devenit curios, chiar aşa, şi s-a dus în port să-ntrebe pe-acolo, dar n-a găsit nici un căpitan care să fi adus asemenea pasageri. În fine, poate că era o corabie care şi-a văzut în continuare de drum spre Filistia sau Egipt... Îşi ziceau sinimi şi au povestit cum călătoriseră ei mii şi mii de leghe tocmai din Ţara Soarelui Răsare ca să ducă regelui lor veşti despre lume. Vorbeau corect punică, deşi cu un accent pe care nu l-am mai auzit vreodată... Mai înalţi decât noi, bine clădiţi; păşeau ca nişte pisici sălbatice şi erau aşa de manieraţi... da' eu, eu cred că la fel de primejdioşi dacă-i supăra careva. N-aveau nici unul barbă; nu fiindcă se rădeau, ci pentru că n-aveau deloc păr pe faţă, ca femeile. Da' nici eunuci nu erau, nu, femeile ce le-au fost date au aflat curând cum stăteau lucrurile, he, he, he! Aveau ochi luminoşi, iar pielea chiar mai albă decât a unui aheu cu păr galben, dar pletele lor drepte erau negre ca tăciunele... Mai tot timpul arătau ca nişte vrăjitori şi am auzit poveşti despre lucrurile năprasnice şi nemaivăzute de le arătaseră regelui. N-am cum să ştiu de-a fost aşa, dar n-au făcut nimănui rău, erau

doar curioşi, oho, ce curioşi; voiau să ştie despre fiecare lucruşor din Usu şi despre planurile care se făceau pe vremea aceea pentru Tyr. I-au fermecat inima regelui; el a poruncit să fie lăsaţi să vadă şi să audă tot ce doreau, fie ele secretele unui sanctuar sau ale vreunei case de comerţ... Ades m-am mirat după aceea dacă nu tocmai curiozitatea asta a provocat mânia zeilor asupra lor.

Iuda ajuns preot! îl străfulgera pe Everard un gând. *Aceştia sunt aproape sigur duşmanii mei. Da, ei, Exaltaţii din banda lui Varagan. „Simm" - chinezi? O pistă falsă în caz că Patrula o pornea în urmărirea lor. Nu, bănuiesc că nu, cred mai degrabă că au folosit minciuna asta ca să aibă o poveste pregătită şi s-o servească regelui Abibaal şi curţii lui. Pentru că nu se deranjau să-şi ascundă înfăţişarea. Ca şi în America de Sud, Varagan îşi închipuise că inteligenţa îi va fi suficientă pentru a înşela vigilenţa Patrulei. Lucru ce s-ar fi putut întâmpla şi acum dacă n-ar fi fost Sarai.*

Dar asta nu înseamnă că am progresat prea mult.

— Şi ce s-a întâmplat cu ei? întrebă el.

— A, mare păcat, doar dacă n-a fost cumva pedeapsă pentru vreo faptă rea ce-au făcut-o, ca de pildă vârându-şi nasul într-o Sfântă a Sfintelor. Bomilcar plescăi din limbă şi clătină din cap. După câteva săptămâni au cerut îngăduinţă, să plece. Era la sfârşit de toamnă, mai toate corăbiile erau deja puse la adăpost pentru iarnă, dar cu toate c-au fost sfătuiţi de bine, ei au oferit o plată generoasă celui care-i trece în Cipru şi au găsit un căpitan îndrăzneţ care s-a învoit să-i ducă. M-am dus şi eu la cheu ca să-i văd plecând, chiar m-am dus. Era o zi rece cu vânt tăios. M-am uitat la corabia aceea dispărând la

orizontul înnegurat şi încărcat de nori care se rostogoleau de colo-colo şi ceva m-a îndemnat să mă opresc la templul lui Tanit la întoarcere acasă şi să pun nişte ulei într-o lampă - nu pentru ei, înţelegi, ci pentru sărmanii marinari pe spinarea cărora se întemeiază bunăstarea Tyrului.

Everard abia se stăpâni să nu scuture trupul pipernicit.

— Şi după aceea? Altceva ?

— Daa, inima mea a avut dreptate. Simţămintele nu m-au înşelat niciodată, nu-i aşa, Jantin-hamu? Niciodată. Ar fi trebuit să fiu preot, dar prea mulţi băieţi încercau să obţină locurile de ucenici care se găseau... A, da, să nu uit. În ziua aceea s-a pornit o furtună. Corabia s-a sfărâmat. Toată lumea a pierit. Am auzit despre asta, sigur că da, pentru că voiam cu toţii să ştim ce s-a-ntâmplat cu străinii aceia. Catargul corăbiei şi alte câteva bucăţi au fost aduse de valuri până la stâncile unde se află acum oraşul.

— Dar... stai o clipă, omule... eşti sigur că s-au înecat cu toţii?

— Nu, nu cred c-aş putea să jur, asta nu. Socot, totuşi, că vreunul sau doi oameni s-or fi agăţat de-o bârnă, ajungând aşa până la ţărm. Probabil c-o fi nimerit pe uscat în altă parte şi s-a dus acasă nebăgat în seamă. Cui să-i pese la palat de un marinar amărât? Sigur e că acea corabie s-a scufundat cu sinimi cu tot - pentru că dacă *ei* s-ar fi întors am fi ştiut; am dreptate, nu?

Mintea lui Everard începu să freamăte. *Călătorii în timp ar fi putut ajunge aici direct, cu vehiculul de efectuat salturi. Încă nu se întemeiase o bază a Patrulei care să fie înzestrată cu instrumente pentru*

detectarea lui. (Nu putem avea oameni în orice clipă de-a lungul mileniilor. Tot ce putem face e ca, în caz de nevoie, să trimitem în acel mediu care ne interesează agenţi de la staţiile pe care le avem în alte epoci.) Dacă voiau să nu stârnească amintiri care să persiste, era neapărat necesar să plece după obiceiul locului, pe uscat sau pe mare. Însă bineînţeles că înainte de a se îmbarca au verificat prognoza meteorologică. De fapt, corăbiile acestei epoci nu se aventurează pe mare la sosirea iernii; sunt prea nesigure.

Dar chiar şi aşa, oare nu putea să fie vorba de o pistă falsă? Memoria lui Bomilcar n-o fi chiar atât de limpede pe cât pretinde el. Iar vizitatorii puteau să vină din oricare dintre numeroasele civilizaţii minuscule şi efemere pe care istoria şi arheologia de mai târziu le vor pierde din vedere şi pe care oamenii de ştiinţă călători prin timp le descoperă doar din întâmplare. De exemplu, un oraş-stat din creierii munţilor Anatoliei, care a deprins o serie de lucruri de la hitiţi şi a cărui aristocraţie s-a înrudit atât de exclusivist prin alianţe de sânge încât membrii săi au ajuns să aibă aceeaşi fizionomie...

Pe de altă parte, desigur, acest naufragiu putea fi mijlocul real de a împiedica orice urmărire. Asta ar explica de ce agenţii duşmani nu-şi dăduseră osteneala să arate ca nişte chinezi.

Cum să aflu asta înainte ca Tyrul să explodeze?

— Când s-a întâmplat asta, Bomilcar? întrebă el cât se poate de blând.

— Păi ţi-am spus, îi răspunse bătrânul. Pe vremea regelui Abibaal, când lucram pentru administratorul lui de la palatul din Usu.

Everard simţea intens şi supărător prezenţa familiei, fiind conştient de privirile lor sfredelitoare. Le auzi respiraţia precipitată. Flacăra lămpii pâlpâia; umbrele se adânciră, aerul păru mai rece.

— N-ai putea să-mi spui mai precis? urmă el cu încăpăţânare. Îţi aminteşti în al câtelea an la domniei lui Abibaal s-a întâmplat?

— Nu... Nu. Şi nici altceva ieşit din comun. Să mă gândesc... N-o fi fost cu doi sau trei ani după ce căpitanul Rib-adi s-a întors cu o comoară descoperită din întâmplare în... în... unde-o fi fost asta? Undeva, dincolo de Tharshish... Nu, n-a fost oare după aceea? Prima mea nevastă a murit la o vreme după, asta-mi amintesc bine, dar au trecut câţiva ani buni până să pot aranja o a doua căsătorie şi între timp a trebuit să mă mulţumesc cu prostituate, he, he... Cu imprevizibilitatea tipică bătrânilor, toanele lui Bomilcar se schimbară. Lacrimile începură să-i curgă pe obraji. Şi a doua nevastă, Batbaal a mea, a murit de fierbinţeală... Îşi pierduse minţile, nici nu mă mai recunoştea... Nu mă chinui, stăpâne, cruţă-mă, lasă-mă în pacea şi-n întunericul meu şi zeii să te aibă în pază.

Aici nu mai am ce să aflu. Dar ce-am obţinut? Poate nimic.

Înainte de a pleca, Everard îi dărui lui Jantin-hamu o bucată de metal care să îngăduie familiei să trăiască în mai mare îndestulare. Faţă de lumea lui, lumea antică avea câteva avantaje; se puteau oferi cadouri şi nu existau taxe pe venit.

Everard se întoarse la palat la câteva ore după apusul soarelui. În ochii localnicilor, asta însemna

târziu. Santinelele ridicară lumânări spre chipul lui şi-l priviră atent, apoi îşi chemară ofiţerul. După ce-l identificară, îl lăsară să intre cerându-şi iertare. Râsul lui înţelegător îi răsplăti mai mult decât ar fi făcut-o un cadou substantial. De fapt, nu-i venea deloc să râdă. Cu buzele strânse, îl urmă pe purtătorul de lampă spre camera lui.

Bronwen dormea. Doar o flacără mai ardea. Se dezbrăcă şi apoi, în lumina scăzută şi tremurătoare, o privi câteva clipe. Un braţ scăpat de sub acoperământ nu reuşea să acopere un sân tânăr. Privea, totuşi, chipul. Cât de nevinovat părea, copilăros, vulnerabil chiar şi acum, după tot ce trebuise să îndure.

Doar dacă... Ba nu. S-ar putea să ne fi îndrăgostit deja unul de altul. Dar nu există posibilitatea ca asta să dureze, n-am putea trăi cu adevărat împreună decât ca două trupuri separate. Ne desparte un ocean de timp.

Ce se va întâmpla cu ea?

Se pregăti să intre în pat, gândindu-se pur şi simplu la somn. Bronwen se trezi. Sclavii învaţă să doarmă cu simţurile treze. Văzu cum înfloreşte bucuria pe chipul ei.

— Stăpâne! Bine-ai venit, de o mie de ori bun venit!

Se îmbrăţişară strâns. Şi cu toate astea, el simţi că doreşte să mai schimbe o vorbă, două, cu ademenitoarea lui prietenă.

— Cum ţi-a trecut ziua? întrebă el, atingând-o cu buzele în locul acela cald unde falca întâlneşte urechea.

— Cum anume? Eu... o, stăpâne... Era surprinsă de-o asemenea întrebare. Plăcut, bineînţeles, pentru că

farmecul tău drag mi-a rămas tovarăş. Am flecărit pe îndelete cu servitorul tău, Pummairam. Râse subţire. E-un pungaş captivant, nu-i aşa? Unele dintre întrebările lui au fost cam fără ocol, dar să n-ai teamă, stăpâne; am refuzat să-i răspund şi el s-a potolit pe dată. Mai târziu am plecat, lăsând vorbă unde pot fi găsită în caz că se întoarce stăpânul meu şi mi-am petrecut după amiaza în camera copiilor, unde se află şi-ai mei.

Nu îndrăzni să-l întrebe dacă ar dori şi el să-i vadă.

— Hm...!

Un gând nu-i dădea pace lui Everard. Şi ce-a făcut Pum tot timpul ăsta? *Nu mi-l pot închipui pe ţânc stând toată ziua fără să facă nimic.*

— N-am de unde şti. Ei, l-am zărit de vreo două ori, umblând cu treburi de-ale lui pe coridoare, dar am luat de bun că stăpânul meu trebuie să-i fi dat poruncă... Stăpâne?

Alarmată, se ridică şi ea când Everard plecă de lângă dânsa. Deschise larg uşa cubiculului. Nu era nimeni înăuntru. Ce naiba punea la cale Pum?

Probabil că nu mare lucru. Totuşi, un servitor care făcea vreo faptă necugetată putea să atragă necazuri pe capul stăpânului său.

Stând cu picioarele desculţe pe podeaua rece, ca un sclav ce face de veghe, simţi braţe cuprinzându-i talia şi un obraz lipindu-i-se fierbinte pe omoplat şi auzi vocea ei ademenitoare:

— Oare stăpânul meu e cu totul ostenit? Dacă e, s-o lase pe sluga lui să-l adoarmă cu un cântec de leagăn din patria ei. Dar dacă nu...

La toţi dracii cu grijile astea! Ele oricum rămân. Everard îşi îndreptă atenţia către altceva şi către

sine.

Când se trezi, flăcăul încă lipsea. Întrebări discrete îl lămuriră că Pum îşi petrecuse orele zilei ce trecuse discutând cu numeroşi oameni din serviciul palatului. Cu toţii îl încredinţară că Pum era curios şi amuzant. Plecase într-un târziu în oraş şi de atunci nimeni nu-l mai văzuse.

Probabil că n-a mai fost în stare să-şi găsească locul şi a şters-o să cheltuiască prin vinării şi bordeluri ceea ce i-am dăruit. Foarte rău. În ciuda stilului de copil împeliţat şi pierde-vară, îmi închipuiam că mă pot bizui pe el şi chiar voiam să fac ceva care să-i ofere o şansă de a duce o viaţă mai bună.

Nu-i nimic. Am de lămurit treburi care ţin de Patrula Timpului.

Scuzându-se, Everard se smulse altor activităţi pe care le plănuise şi plecă singur în oraş. În timp ce un servitor îi dădea drumul în casa lui Zakarbaal, apăru şi Yael Zorach. Îmbrăcămintea şi pieptănătura feniciană o făceau încântător de atrăgătoare, însă el era mult prea absorbit de gânduri ca să o laude. Aceeaşi încordare se ghicea şi pe chipul ei.

— Pe aici, spuse ea, neobişnuit de laconic, şi-l conduse înăuntru.

Soţul ei stătea de vorbă cu un bărbat având o barbă stufoasă şi chipul colţuros, a cărui îmbrăcăminte se deosebea în multe privinţe de cea a bărbaţilor din Tyr.

— A, Manse! exclamă Chaim. Ce uşurare. Mă-ntrebam dacă nu cumva să trimit să te cheme încoace. Continuă în Temporală: Agentul Manson

Everard, Autonom. Dă-mi voie să ţi-l prezint pe Epsilon Korten, Directorul Bazei din Ierusalim.

Celălalt bărbat se ridică asemeni unui militar din viitor şi-l salută scurt.

— E o onoare, domnule, spuse el.

Rangul lui era totuşi mult sub cel al lui Everard. Răspundea de activităţile temporale în toate ţinuturile ebraice din perioada dintre naşterea lui David şi prăbuşirea lui Iuda. Probabil că Tyrul era mai important în istoria profană, dar nu va atrage nici măcar a zecea parte dintre vizitatorii din viitor pe care-i va avea Ierusalimul şi împrejurimile lui. Poziţia pe care o deţinea îi sugeră pe dată lui Everard că bărbatul era atât om de acţiune cât şi cărturar cu o solidă pregătire.

— O s-o trimit pe Hanai să aducă ceva răcoritor şi apoi o să spun servitorilor să nu calce pe aici şi nici să nu lase pe cineva înăuntru, le propuse Yael.

Everard şi Korten îşi petrecură minutele de aşteptare încercând să se cunoască şi să se apropie. Korten se născuse în secolul douăzeci şi nouă în New Edom, pe Marte. Cu toate că nu se lăudă, Everard înţelese că analizele pe care le făcuse pe computer în privinţa unor texte semitice timpurii, la care se adăugaseră isprăvile lui ca luptător în spaţiu în timpul celui de-al Doilea Război al Asteroizilor, atrăseseră atenţia recrutorilor Patrulei Timpului, îl tatonaseră, îl convinseseră să dea testele care îl arătaseră demn de încredere, îi dezvăluiseră existenţa organizaţiei, îi acceptaseră înrolarea, îl pregătiseră - procedeele obişnuite. Mai puţin obişnuit era nivelul lui de competenţă, în multe privinţe, misiunea lui era mai pretenţioasă decât a lui Everard.

— Vei înţelege că această criză este deosebit de alarmantă pentru biroul meu, spuse el când se aşezară toţi patru. Dacă Tyrul este distrus, s-ar putea ca Europei să-i trebuie decenii întregi până să pună în evidenţă efecte majore - restului lumii, secole, iar Americii şi Australiei, milenii. Dar asta ar însemna o catastrofă imediată pentru imperiul lui Solomon. Lipsit de sprijinul lui Hiram şi de prestigiul pe care i-l conferă acesta, probabil că n-ar reuşi să-şi mai ţină triburile unite multă vreme; şi fără Tyr în spatele lor, filistenii nu vor ezita să se răzbune. Iudaismul, monoteismul lui Yahweh, este nou şi plăpând, pe jumătate păgân deocamdată. Prin extrapolare, socotesc că nici nu va supravieţui. Yahweh va decădea până va ajunge un personaj ca atâtea altele într-un panteon imatur şi în veşnică schimbare.

— Şi tot aşa se va distruge o parte din civilizaţia clasică, adăugă Everard. Iudaismul a influenţat filozofia, precum şi evenimentele petrecute la grecii alexandrini şi la romani. Evident, nu va exista creştinism şi, prin urmare, nici civilizaţia occidentală sau bizantină ori alta care îi va urma. Nimeni n-ar putea spune ce s-ar naşte în locul acestora.

Se gândi la o altă lume, schimbată, la moartea căreia contribuise, şi simţi arsura unei răni pe care avea să o poarte de-a lungul întregii lui vieţi.

— Da, desigur, spuse Korten nerăbdător. Problema este că ţinând seama de resursele limitate ale Patrulei - şi groaznic de dispersate de-a lungul unui continuum care are multe noduri la fel de primejdioase ca şi cel de acum - nu cred că ea ar trebui să-şi concentreze toate forţele disponibile pentru a salva Tyrul. Dacă se întâmplă să dăm greş,

totul e pierdut; şansele noastre de a reuşi repunerea lumii pe făgaşul original devin extrem de reduse. Nu, să stabilim o forţă de rezervă puternică la Ierusalim - personal, organizare, planuri - pregătită pentru a micşora efectele ce s-ar resimţi acolo. Asta ne-ar ajuta să atenuăm cu totul efectele.

— Vrei să zici că abandonăm Tyrul? întrebă Yael îngrozită.

— Nu, sigur că nu. Dar vreau să avem unele asigurări în cazul că totul este pierdut aici.

— În ultimă instanţă, asta înseamnă că ne jucăm cu istoria.

Vocea lui Chaim tremura.

— Ştiu. Însă situaţiile extreme cer măsuri extreme. Am venit aici în primul rând pentru a mă consulta cu voi, dar vă rog să înţelegeţi că intenţionez să insist la cel mai înalt nivel pentru aplicarea acestei politici. Korten se întoarse spre Everard. Domnule, regret hotărârea de a subţia şi mai mult resursele pe care le ai la dispoziţie, dar părerea mea este că trebuie s-o fac.

— Nu sunt doar subţiri, mormăi nemulţumit americanul, ci de-a dreptul inexistente. *După munca de teren preliminară, pe cine mai are Patrula aici în afara mea?*

Asta înseamnă că danelienii ştiu că voi reuşi? Sau că sunt de acord şi sprijină poziţia lui Korten - ba chiar că Tyrul e „deja” sortit pieirii? Dacă dau greş - dacă voi muri...

Se îndreptă de spate, îşi căută punga cu tutun şi pipa şi glăsui domol:

— Doamna mea, domnii mei, discuţia asta ar putea foarte uşor să degenereze într-o ceartă aprinsă. Să

analizăm problemele ca nişte oameni cu capul pe umeri. Propun să începem prin punerea cap la cap a indiciilor de nezdruncinat pe care le avem şi să vedem cum stăm. Asta nu înseamnă că am cules prea multe informaţii până acum.

Dezbaterea continuă ore în şir.

Trecuse deja de amiază când Yael le sugeră să facă o pauză pentru a mânca.

— Mulţumesc, spuse Everard, dar cred că ar fi mai bine să mă întorc la palat. Altfel s-ar putea ca Hiram să-şi închipuie că trândăvesc pe cheltuiala lui. Mai trec mâine pe-aici, e bine?

Adevărul era că nu avea poftă de obişnuita mâncare grea a zilei, friptură de miel ori ce-o fi fost. Prefera să mănânce o bucată de pâine cu un boţ de brânză de capră la vreo tarabă şi să încerce în timpul acesta să-şi limpezească mintea pentru a găsi o soluţie. (Din nou mulţumiri tehnologiei. Fără microbii protectori adaptaţi la genele fiecăruia, pe care medicii Patrulei îi implantaseră în el, Everard n-ar fi îndrăznit să se atingă de alimentele locale care nu erau gătite prin sterilizare. Iar administrarea de vaccinuri împotriva tuturor tipurilor de boli care bântuiseră de-a lungul secolelor i-ar fi suprasolicitat de mult sistemul imunitar.)

Le strânse mâna tuturor în stilul secolului douăzeci. Korten se înşela, probabil, sau poate că avea şi dreptate, însă era agreabil, capabil şi animat de bune intenţii. Everard ieşi în strada care lâncezea şi fierbea sub asaltul soarelui.

Pum îl aştepta. Se ridică în picioare mai puţin exuberant decât în alte ocazii. Chipul lui tânăr şi uscăţiv luase un aer grav şi ciudat.

— Stăpâne, şopti el dintr-o suflare, putem vorbi neauziţi?

Se aflau acum într-o tavernă în care ei doi erau singurii clienţi. În realitate, era un acoperiş mai lung, oferind umbră unei suprafeţe mici unde se găseau perne; fiecare se aşeza cu picioarele încrucişate, iar proprietarul aducea dinăuntrul casei căni de lut pline cu vin. După o tocmeală dezlânată, Everard îi plăti cu mărgele. Strada era un furnicar de oameni care umblau de colo-colo într-o lărmuială continuă, dar la ora aceasta mai toţi îşi vedeau în general de treburile lor. Cei care-şi puteau permite vor veni să-şi tragă sufletul aici abia după ce umbrele răcoroase aveau să coboare între ziduri.

Everard sorbi băutura diluată şi acră şi se strâmbă. După părerea lui, nimeni nu se pricepuse la vinuri până prin secolul şaptesprezece. Berea era şi mai proastă. Dar ce importanţă avea? !

— Vorbeşte, fiule, îl îndemnă Agentul. Şi nu te mai osteni atât ca să mă numeşti lumina universului, oferindu-te să te transformi în cârpă de şters picioarele. Unde-ai fost şi ce-ai făcut de ieri până acum?

Pum înghiţi în sec, se scutură înfrigurat şi se aplecă spre el.

— O, stăpân al meu, începu nesigur, şi vocea îi deveni scârţâitoare ca a unui adolescent, sluga ta a îndrăznit să-şi ia multe pe cap. Dojeneşte-mă, bate-mă, pune să mă biciuiască, pedepseşte-mă după cum ţi-o fi voia dacă am făptuit vreun păcat. Dar crede-mă că nici o clipă nu m-am gândit decât la binele tău. Singura mea dorinţă e să te slujesc pe măsura puterilor şi minţii mele.

Un zâmbet fugar îi lumină faţa.

— Înţelegi, mă răsplăteşti cu atâta mărinimie!

Redeveni serios:

— Eşti un bărbat tare, un om cu puteri mari, în slujba căruia sper să prosper şi eu. Dar pentru asta trebuie să mă dovedesc demn de încredere. Orice netrebnic îţi poate căra bagajul sau te poate duce la o casă a plăcerilor. Ce-ar putea face Pummairam mai presus de asta astfel ca stăpânul lui să dorească a-l păstra ca servitor? Ei bine, ce-mi cere stăpânul meu? Ce-i trebuie?... Stăpâne, îţi place să treci drept un membru necioplit de trib, dar încă dintru început am simţit că eşti cu mult mai mult de-atât. Bineînţeles că nu te poţi încrede într-un neisprăvit întâlnit întâmplător la un colţ de stradă. Dar fără să te cunosc mai bine, cum aş putea să-mi dau seama de cât folos îţi sunt?

Da, gândi Everard, *în modul lui de viaţă de pe o zi pe alta a trebuit să-şi dezvolte o intuiţie foarte ascuţită, altfel s-ar prăbuşi de tot*. Păstră un ton blând:

— Nu sunt supărat. Dar spune-mi ce-ai făcut.

Ochii mari cu irizaţii cafenii ai lui Pum îi întâlniră pa ai lui Everard şi cei doi se priviră ca doi egali.

— Am îndrăznit să-i întreb pe alţii despre stăpânul meu. Dar mereu cu fereală şi grijă, fără a lăsa să-mi scape vreo vorbă despre scopul pe care-l urmăream şi, în acelaşi timp, fără să permit persoanei să bănuiască o clipă că mă interesa ce îmi dezvăluia.

— Mm... nu... nici nu mă aşteptam la altceva din partea ta. Cu cine ai vorbit?

— Păi, la început cu frumoasa Pleshti - Bo-ron-u-wen. Pum ridică o palmă în aer. Stăpâne! N-a spus

nici o vorbă pe care tu să n-o fi aprobat. I-am citit chipul, mişcările, atunci când îi puneam anume întrebări. Şi nici aşa. Când şi când a refuzat să-mi dea răspunsuri. Dar până şi refuzurile astea mi-au spus multe. Iar trupul ei nu ştie cum să păstreze secretele. Oare e vina ei?

— Nu. *Dar nu m-ar surprinde să aflu că ai întredeschis uşa cămăruţei tale ca să tragi cu urechea. Nu-i nimic. Nu vreau să ştiu asta*.

— Aşa am aflat că nu aparţii poporului... Geyil, aşa spui că se cheamă. N-a fost o surpriză pentru mine. Măcar atâta lucru pricepusem şi eu. Vezi tu, deşi sunt încredinţat că stăpânul meu e groaznic în luptă, el dovedeşte o răbdare cu femeile deloc diferită de aceea a mamei faţă de copilul ei. Aşa s-ar purta un rătăcitor pe jumătate sălbatic?

Deşi întristat, Everard izbucni în râs. *Touché!* În cursul misiunilor anterioare auzise deseori remarci privind purtarea lui lipsită de cruzime, dar nimeni altcineva nu trăsese vreo concluzie din asta.

Încurajat, Pum urmă grăbit:

— N-o să-l mai ostenesc pe stăpânul meu cu tot soiul de amănunte. Fiind mereu cu ochii pe cei puternici, servitorilor le place nespus să sporovăiască despre ei. S-ar putea s-o fi tras puţin pe sfoară pe Sarai, menajera. Întrucât eram servitorul tău, ea n-a găsit nici un motiv ca să mă alunge. Şi nici n-a trebuit să-i pun prea multe întrebări directe. Ar fi fost o dovadă de neghiobie din partea mea cât şi o pierdere de vreme. M-am mulţumit să mă las îndrumat spre locuinţa lui Jantin-hamu, unde cu toţii nu-şi mai reveneau din uimire după vizita ce-o primiseră ieri spre seară. În felul acesta am înţeles cam ce caută să

afle stăpânul meu.

Se umflă în pene:

— Asta era tot ce-i trebuia servitorului tău, prealuminate stăpâne. M-am grăbit să cobor în docuri şi-am pornit să flecăresc cu oamenii. Şi iată!

Un fior îl străbătu pe Everard.

— Ce-ai aflat? aproape că strigă el.

— Ce alta, spuse Pum cu o voce cântată, decât un bărbat care a supravieţuit naufragiului şi dezlănţuirii ucigaşe a demonilor?

Scund dar bine legat, cu chipul bătut de vânturi şi ridat, dar plin de vioiciune, Gisgo părea să aibă vreo patruzeci şi cinci de ani. De-a lungul vremii se ridicase de la rangul de simplu marinar până la cel de cârmaci, un post care-i cerea pricepere şi îl recompensa pe măsură. De ani şi ani tovarăşii lui se săturaseră să tot audă vorbindu-se despre experienţa lui remarcabilă. O considerau drept încă una dintre poveştile prea puţin demne de crezare.

Everard aprecie în mod deosebit fantastica muncă de detectiv pe care o făcuse Pum, ajungând până la bărbatul acesta după ce-i convinsese pe marinarii întâlniţi prin berării să povestească despre oamenii care depănau astfel de istorii. Singur n-ar fi reuşit o asemenea performanţă, oamenii s-ar fi ferit să-şi deschidă sufletele în faţa unui străin care pe deasupra mai era şi oaspete al regelui. La fel ca oamenii de bun simţ din toate timpurile, fenicianul de rând voia să aibă cât mai puţin de-a face cu guvernul său.

Fusese o şansă extraordinară că Gisgo se afla acasă în plin sezon. Însă el îşi câştigase unele

privilegii datorită vârstei şi dobândise o avere suficientă, astfel încât să nu mai fie silit să plece în expediţii lungi, primejdioase şi chinuitoare. Corabia lui făcea curse spre Egipt şi-şi îngăduia să facă pauze de câteva zile între voiaje.

În apartamentul lui curat, situat la etajul cinci al unei clădiri, cele două soţii aduseră băuturi răcoritoare în timp ce el stătea comod şi le vorbea oaspeţilor săi. O fereastră dădea către o curte interioară. Se vedeau ziduri din lut şi rufe la uscat pe frânghii întinse între clădiri. Lumina părea să pătrundă purtată de o briză uşoară, de parcă ar fi vrut să atingă amintiri din nenumăratele călătorii - un heruvim miniatural din Babilon, un nai din Grecia, un hipopotam din faianţă de pe Nil, o amuletă iberică, un pumnal din bronz de forma unei frunze, adus din nord... Everard îi făcuse un dar substanţial din aur, iar marinarul devenise vorbăreţ.

— Da, spuse Gisgo, aceea a fost o călătorie blestemată, chiar aşa. Într-o perioadă proastă, se apropia echinoxul şi sinimii aceia de cine ştie unde purtau ghinionul şi nenorocirea în trupurile lor, eu cel puţin aşa cred. Dar noi eram tineri, mai tot echipajul, începând cu căpitanul şi terminând cu ultimul marinar; ne gândeam c-o să iernăm în Cipru, unde vinurile sunt tari şi fetele dulci; sinimii aveau să plătească bine, zău aşa. Pentru metalul promis eram gata să trecem prin orice încercare, chiar prin iad. De atunci încoace m-am mai luminat la minte, dar n-o să pretind că-s mai fericit, asta nu. Sunt încă în putere, dar simt colţii bătrâneţii şi credeţi-mă, prieteni, că era mai bine în tinereţe.

Făcu un semn de pioşenie:

— Sărmanii flăcăi pe care i-au înghiţit valurile, să li se odihnească umbrele în pace. Privind la Pum: unul dintre ei îţi semăna tare mult, tinere. Am avut o tresărire, zău aşa, când te-am văzut prima dată. Oare-l chema Adiyaton? Da, aşa cred. N-o fi fost părintele tău?

Băiatul făcu un gest care-i arăta neştiinţa. Nu avea cum să ştie.

— Am depus ofrande pentru fiecare dintre ei, aşa cum zic, urmă Gisgo, aşa cum am făcut-o şi pentru propria mea salvare. Să-i sari întotdeauna în ajutor unui prieten şi să-ţi plăteşti datoriile şi atunci zeii or să te ajute la nevoie. Pe mine zău că m-au ajutat.

Cursa spre Cipru e cel puţin primejdioasă. N-ai unde să înnoptezi; trebuie să pluteşti pe marea necuprinsă, uneori zile de-a rândul dacă vântul ţi-e potrivnic. De data asta - of, de data asta, însă... Nici nu pierdusem ţărmul din ochi când ne-a lovit furtuna şi la nimic nu ne-a folosit împrăştierea uleiului pe apele acelea. Am scos vâslele şi am menţinut corabia pe valuri, asta am făcut, până nu mai era suflare în noi şi ne plesneau muşchii, dar tot trebuia să vâslim. Noapte neagră ca-n burta unei dihănii, aşa era şi vântul urla şi ne biciuia şi ne rostogolea când sus, când jos, în timp ce apa sărată îmi intra în ochi şi buzele crăpate mă usturau - şi cum să ţii ritmul când noi nici nu puteam auzi toba cârmaciului în vuietul acela?

Dar pe puntea îngustă de la mijlocul corăbiei l-am văzut pe conducătorul sinimilor, cu mantia fluturând în jurul corpului, cu faţă direct spre vântul sălbatic, râzând, da, râzând!

Nu ştiu dacă asta era cutezanţă sau nepriceperea

celui care n-a părăsit niciodată uscatul şi nu cunoaşte primejdiile mării; ori era mai înţelept decât mine, cel de atunci, în ale marinăriei. După aceea m-am gândit mult la ceea ce văzusem şi, în desluşirea experienţei atât de greu dobândite, am socotit că dacă am fi avut puţin noroc am fi reuşit să fugim din calea furtunii. Corabia era bine alcătuită şi ofiţerii ei îşi cunoşteau meseria. Dar zeii sau demonii au vrut să se întâmple altfel.

Pentru că, pe neaşteptate, tunet şi foc! Strălucirea flăcării m-a orbit. Am scăpat vâsla din mână, la fel ca şi mulţi alţii dintre noi. Am prins-o pe dibuite, nici eu nu ştiu cum, şi-am apucat-o înainte ca ea să lunece printre furcheţi. Probabil că asta mi-a salvat vederea, pentru că nu eram cu privirea ridicată când ne-a lovit al doilea trăsnet.

Da, fusesem loviţi de trăsnete. De două ori. N-am auzit tunetul dar poate că urletul valurilor şi şuieratul vântului l-a acoperit. Când vălul orbitor s-a mai ridicat de pe ochii mei, am văzut catargul arzând ca o torţă. Copastia era sfârtecată şi slăbită. Am simţit în creier vibraţia mării, dar nu numai în creier, ci şi în fund, în clipa în care apa a sfărâmat corabia în bucăţi.

Dar în clipele următoare nu asta părea cel mai important lucru. Pentru că în lumina aceea mare şi pâlpâitoare am zărit nişte lucruri în cer, la fel ca taurul înaripat de colo, dar uriaş ca un bou adevărat şi aruncând scântei de parcă ar fi fost turnat din fier. Pe lucrurile astea stăteau călare nişte oameni. Au zburat într-un arc mare în jos...

Apoi totul s-a făcut bucăţi. M-am trezit în apă, agăţat de vâsla mea. Am mai văzut câţiva oameni care se ţineau de sfărâmături ale corăbiei. Dar furia

încă nu ne ocolise. Un fulger a izbucnit în jos, lovindu-l pe Hurum-abi, tovarăşul meu de băutură încă de pe vremea când eram flăcău. Cred c-a fost ucis pe loc. Eu unul m-am lăsat cu totul în apă şi mi-am ţinut răsuflarea cât am putut.

Când a trebuit să scot din nou capul din apă ca să trag o gură de aer mi s-a părut că sunt singurul în viaţă pe mare. Dar deasupra mea se afla un roi de dragoni de aceia sau care de foc sau ce-or fi fost, ţâşnind încoace şi încolo prin vânt. Scoteau flăcări şi fulgere. M-am scufundat iarăşi.

Cred c-au plecat curând spre acel Dincolo de unde veniseră, dar eu eram prea torturat de ideea de a rămâne în viaţă ca să mă mai sinchisesc de ele. Într-un târziu am ajuns la ţărm. Ceea ce se întâmplase mi se părea nereal, ca un vis turbat. Poate c-aşa a şi fost. N-am priceput. Ştiu sigur că sunt singurul om de pe corabia aceea care s-a întors teafăr. Lăudată fie Tanith, nu-i aşa, fetelor?

Făcând uitate cumplitele amintiri, Gisgo o pişcă de fund pe soţia care stătea cel mai aproape de el.

Urmară alte şi multe amintiri care îi luară ore întregi ca să le descâlcească. În cele din urmă, în ciuda vinului băut, Everard reuşi să întrebe fără să se bâlbâie:

— Îţi aminteşti când s-a întâmplat asta? Cu câţi ani în urmă?

— Păi sigur că-mi amintesc, cum să nu? îi răspunse Gisgo. Acum exact douăzeci şi şase de ani, cu cincisprezece zile înainte de echinoxul de toamnă, sau foarte aproape de data asta.

Făcu un gest larg cu mâna.

— Vă întrebaţi, poate, cum de ştiu. Păi, ca şi preoţii

egipteni care păstrează un calendar tare exact, pentru că fluviul lor provoacă inundaţii şi reintră în matcă în fiecare an. Un marinar care nu se îngrijeşte de asta nu mai apucă să îmbătrânească. Ştiaţi că dincolo de Coloanele lui Melquart marea se ridică şi coboară la fel ca Nilul, dar de două ori pe zi? Trebuie să respecţi cu sfinţenie momentele astea dacă te aventurezi prin asemenea locuri.

Numai că sinimii, ei mi-au băgat ideea asta în cap. Mi-amintesc că eram acolo, îl serveam pe căpitan, în timp ce ei se tocmeau cu el pentru plata voiajului şi aduceau mereu vorba despre ziua exactă în care voiau să plece - încercau să-l convingă, înţelegeţi? Eu auzeam totul şi mă gândeam la ce mi-ar folosi asemenea amintiri, zicându-mi că o să mai cuget şi văd eu. La vremea aceea nu ştiam nici să scriu nici să citesc, dar puteam totuşi să fac nişte semne cu ce mi se întâmpla mai neobişnuit peste an şi-mi ţin întâmplările într-o ordine şi le număr înapoi când e nevoie. Cum vă spuneam, acela a fost anul dintre o călătorie plină de aventuri până la Ţărmurile cu Stânci Roşii şi anul când am căpătat boala babiloniană...

Everard şi Pum ieşiră şi începură să meargă pe jos din cartierul Portului Sidonian, pe Strada Frânghierilor, care acum era cuprinsă de tăcere şi crepuscul, îndreptându-se către palat.

— Stăpânul meu îşi adună forţele, după câte văd. murmură băiatul după o vreme.

Agentul Patrulei Timpului încuviinţă absent. Mintea îi fusese cuprinsă de o adevărată furtună.

Modul de acţiune al lui Varagan îi apărea limpede

acum. (Everard simţea că Merau Varagan era cel care pusese la cale o nouă monstruozitate.) Din bârlogul din spaţiu-timp, oriunde ar fi fost el. Varagan şi alţi câţiva ticăloşi aleseseră zona Usu cu douăzeci şi şase de ani în urmă. Alţii trebuie că-i aduseseră pe vehicule de *salt în timp* care i-au lăsat şi s-au întors imediat. Patrula nu avea posibilitatea de a intercepta vehiculele într-un interval atât de scurt, mai ales că nu se cunoştea locul şi momentul exact. Banda lui Varagan intrase pe jos în oraş şi se băgase sub pielea regelui Abibaal.

Trebuie să fi făcut asta *după* ce au pus bomba în templu, lăsând biletul prin care cereau răscumpărarea şi probabil că organizaseră atentatul împotriva lui Everard - adică, în termenii liniilor proprii ale lumii lor, după continuitatea experienţei lor. Nu fusese greu să aleagă o asemenea ţintă sau chiar să plaseze un asasin. Se găseau uşor cărţi scrise de oameni de ştiinţă care studiaseră Tyrul. Acţiunea preliminară îi va da lui Varagan o idee privind reuşita întregului plan. Socotind că ar merita să facă o investiţie substanţială de efort şi de timp, el căutase să dobândească o serie de cunoştinţe minuţioase, de felul celor ce nu-şi găsesc decât rareori locul în cărţi, dar care să-i fie de folos pentru a distruge această societate.

Când aflaseră de la curtea lui Abibaal tot ce consideraseră că le era necesar, Varagan şi oamenii lui părăsiseră oraşul în mod convingător, astfel încât să nu dea naştere în mintea oamenilor la fel de fel de istorii care să treacă din gură în gură, dăinuind, şi care să dea Patrulei vreun indiciu. Din acelaşi motiv, adică dispariţia interesului public pentru ei, voiseră

să se creadă că au pierit cu toţii.

De aici data de plecare asupra căreia insistaseră atât de mult; un zbor de cercetare le arătase că furtuna se va stârni ca din senin peste câteva ore. Membrii bandei care aveau să-i recupereze folosiseră fascicule de energie pentru a distruge corabia şi pentru a ucide martorii. Dacă nu s-ar fi întâmplat să le scape Gisgo şi-ar fi acoperit urmele aproape complet. De fapt, fără ajutorul lui Sarai, mai mult ca sigur că Everard n-ar fi aflat niciodată despre acei sinimi care din nefericire îşi pierduseră viaţa pe mare.

De la baza lui, Varagan detaşase „deja” agenţi pentru a supraveghea cartierul general al Patrulei din Tyr, mai ales că momentul atacului său demonstrativ se apropia. Dacă un asemenea pistolar ar fi reuşit să recunoască şi să-l ucidă pe vreunul sau mai mulţi dintre puţinii ofiţeri Autonomi de valoare, excelent! Asta ar spori probabilităţile ca Exaltaţii să obţină ceea ce doreau - fie transmutorul de materie, fie distrugerea viitorului danelian. Everard se gândi că lui Varagan nici nu-i păsa ce anume va obţine. Oricare dintre ele i-ar satisface pofta de putere şi Schadenfreude[32].

Ei bine, dar Everard găsise urma. Putea dezlănţui ogarii Patrulei.

Oare chiar pot?

Îşi muşcă mustaţa celtică şi se gândi, oarecum fără legătură, ce mult l-ar încânta să înlăture mucegaiul ăsta nenorocit după ce-şi va încheia misiunea.

Oare aşa ar fi?

Copleşit numeric şi ca forţă de foc, Varagan nu era în mod necesar şi depăşit ca inteligenţă. Planul lui

[32] Schadenfreude - (lb. germ. în text) bucuria de a face rău. (n. trad.).

avea o chichiţă sigură inclusă în el, iar aceasta se putea dovedi imposibil de descifrat.

Necazul era că fenicienii nu aveau nici ceasuri, nici instrumente precise de navigaţie. Gisgo nu ştia cu o precizie mai mare decât o săptămână sau două când se petrecuse dezastrul corăbiei lui; şi nici nu ştia decât cu aproximaţie de cincizeci de mile unde se aflase în momentul naufragiului. Prin urmare, nici Everard n-avea cum să ştie acest lucru.

Bineînţeles că Patrula putea să aprecieze uşor data, iar traseul spre Cipru era cunoscut. Dar pentru mai multă exactitate trebuia efectuată o supraveghere din aer, nu? Iar duşmanul sigur va avea detectoare care să-l avertizeze asupra unei prezenţe străine. Se putea întâmpla ca piloţii veniţi să scufunde corabia şi să ia grupul lui Varagan să fie pregătiţi pentru o luptă împotriva unor egali. Aveau nevoie doar de câteva minute pentru a-şi îndeplini misiunea, apoi urmau să dispară fără urmă.

Mai grav, exista posibilitatea ca ei să anuleze misiunea. Puteau aştepta un moment mai favorabil pentru a-şi recupera asociaţii sau şi mai rău, să încerce asta mai devreme, chiar înainte de plecarea corăbiei. În oricare dintre aceste cazuri Gisgo n-ar fi trecut prin experienţa asta pe care abia i-o relatase lui Everard. Urma pe care Agentul Patrulei o descoperise după atâtea eforturi dureroase n-ar fi existat niciodată. *Probabil* că pentru istorie consecinţele pe termen lung ar fi neînsemnate, dar de îndată ce începeai să te joci cu evenimentele nu mai exista garanţia asta. Din aceleaşi motive, anularea sigură a unor indicii şi posibilitatea apariţiei unor tulburări în continuum, Patrula nu putea anticipa

planul lui Varagan. De exemplu, nu îndrăznea să ia corabia prin surprindere şi să aresteze pasagerii înainte de izbucnirea furtunii şi înainte de atacul Exaltaţilor.

Se pare că singura modalitate de acţiune rămâne să ne facem apariţia exact în locul în care se află ei. În acel interval de timp de cinci minute sau mai puţin, când atacatorii îşi îndeplinesc infama operaţiune. Dar cum să procedăm fără ca ei să prindă de veste?

— Eu cred că stăpânul meu plănuieşte să se bată într-un tărâm ciudat, în care vrăjitorii sunt duşmanii săi, spuse Pum.

Sunt chiar aşa de străveziu pentru el?

— Da, s-ar putea întâmpla, îi răspunse Everard. Înainte de asta însă, o să te răsplătesc bine, pentru că mi-ai fost de un nepreţuit ajutor.

Tânărul îl apucă de mânecă.

— Stăpâne, spuse el implorator, dă-i voie servitorului tău să te însoţească peste tot.

Uimit, Everard uită să mai păşească.

— Ce?

— Nu voiesc să mă despart de stăpânul meu! strigă Pum. Lacrimile străluceau umed în ochii lui şi se rostogoleau pe obraji. Mai bine mor alături de el - da, mai bine să mă azvârle demonii în haos decât să mă întorc la viaţa de gândac din care m-ai ridicat. Învaţă-mă ce să fac. Ştii că prind repede. N-o să mă tem deloc. Tu m-ai transformat în bărbat!

Doamne, cred că de data asta înflăcărarea lui e întru totul sinceră.

Numai că posibilitatea asta este exclusă, bineînţeles.

— *Chiar aşa SĂ FIE*?

Everard rămase ca lovit de trăsnet.

Pum dansa în faţa lui, râzând şi plângând în acelaşi timp.

— Stăpânul meu are s-o facă, stăpânul meu are să mă ia cu el!

Şi poate, poate, după ce acţiunea se va încheia, dacă-i voi supravieţui - poate că vom fi câştigat ceva foarte preţios.

— Primejdia va fi mare, spuse Everard rar. În plus, aştept să se întâmple lucruri de care se înspăimântă, rupând-o la goană urlând, până şi luptătorii încercaţi. Şi după aceea, ar trebui să deprinzi cunoştinţe pe care majoritatea oamenilor înţelepţi din lumea asta nu le-ar putea înţelege, chiar dacă li s-ar spune că-s aşa.

— Pune-mă la încercare, stăpâne, îi răspunse Pum.

O stare de calm coborâse brusc asupra lui.

— Am s-o fac! Să mergem!

Everard porni cu paşi atât de întinşi, încât tânărul trebui să alerge ca să-l ajungă din urmă.

Presupunând că Pum putea să înţeleagă repede, pregătirea de bază avea să ţină zile întregi. Asta se rezolva totuşi. Îi va trebui ceva timp ca să adune informaţiile necesare şi să organizeze o forţă de intervenţie. Nu trebuia să uite de Bronwen. Everard nu avea cum să ştie dacă el însuşi va supravieţui acestei încercări. Însă mai întâi era dator să primească orice bucurie i se dăruia şi să încerce să o înapoieze sporit.

Căpitanul Baalram era încăpăţânat.

— La ce mi-ar trebui să-l mai iau şi pe fiul tău? întrebă el. Am deja un echipaj complet, inclusiv doi

ucenici. Asta parcă-i născut înainte de vreme, aşa de mic şi de pipernicit.

— E mai puternic decât pare, răspunse bărbatul care se dădea drept tatăl lui Adiyaton. (Peste un sfert de secol avea să se numească Zakarbaal.) O să vezi că e deştept şi dornic să înveţe. Cât priveşte experienţa, toţi pornim de la nimic, adevărat?... Ascultă, domnule. Ţin foarte mult să-i fac o carieră în negoţ. Dacă-mi faci hatârul ăsta o să fiu încântat să... să-ţi răsplătesc personal osteneala.

— Bine, mă învoiesc! Baalram zâmbi şi-şi mângâie barba. Asta e cu totul altceva. Cam ce cantitate de învăţătură ai în vedere?

Adiyaton (care peste un sfert de secol va putea să-şi spună Pummairam fără să se teamă) părea bucuria întruchipată. Dar pe dinăuntru tremura, pentru că privea un bărbat care avea să moară curând.

Din locul în care aştepta Patrula, undeva sus în cer, furtuna arăta ca un lanţ muntos negru-albăstrui, ghemuit spre nord. În rest, marea se apropia de culoarea argintului şi a safirului de-a lungul curburii planetei, mai puţin acolo unde insulele întrerupeau pânza de apă şi spre est, unde coasta siriană devenea o linie mai întunecată. Coborând spre apus, soarele strălucea la fel de rece ca şi albastrul din jur. Vântul şuiera în urechile lui Everard.

Aşezat pe şaua vehiculului, în partea din faţă, se cuibări mai strâns în scurta îmblănită. Locul din spate era gol, la fel ca şi la aproape jumătate din cele patruzeci de vehicule care împărţeau cerul cu el. Piloţii lor sperau să plece de acolo cu prizonieri. Restul erau dotate cu arme, ca nişte ouă în armură,

din interiorul cărora focul aştepta să prindă viaţă. La atingerea cu metalul, lumina părea să scoată sunete.

La naiba! se gândi Everard. *Îngheţ. Cât mai e? S-o fi întâmplat ceva? S-a dat cumva de gol Pum faţă de duşman sau echipamentul lui s-a defectat, oare ce-o fi?*

Cadranul receptorului fixat de ghidon scoase un ţiuit şi clipi roşu. Aerul expirat parcă explodă, vapori albi pe care vântul îi risipi şi-i înghiţi. În ciuda numeroşilor ani petrecuţi ca vânător de oameni, trebui să înghită în gol înainte de a se răsti în microfonul instalat la gât:

— Recepţionat semnalul la comandant. Staţiile de triangulaţie, raportaţi!

Undeva jos, în faţă, învăluiţi de stropi de ploaie şi de furie distrugătoare, apăruseră duşmanii. Îşi începuseră mârşava acţiune. Dar Pum băgase mâna înăuntrul straielor şi apăsase pe butonul de activare al unui emiţător miniatural.

Radio! Exaltaţii n-ar fi anticipat ceva atât de primitiv. Everard avea speranţe.

Acum, Pum băiatule, vei fi în stare să-ţi găseşti un adăpost, să te ascunzi, aşa cum ţi s-a spus? Teama părea să-l gâtuie pe Agentul Patrulei. Cu siguranţă că zămislise fii ici şi colo de-a lungul secolelor, dar acum era mai aproape ca niciodată de a avea unul adevărat.

În căşti se auzeau cuvinte însoţite de paraziţi. Urmară cifre. Instrumentele aşezate la o sută de mile depărtare unul de altul descoperiseră cu precizie corabia atacată. Ceasurile înregistraseră deja prima fracţiune de secundă a recepţiei.

— În regulă! spuse Everard. Calculaţi coordonatele

spaţiale ale fiecărui vehicul potrivit strategiei noastre. Rămâneţi pe recepţie pentru alte instrucţiuni.

Asta dură câteva clipe. Simţi liniştea rece care-i inunda fiinţa. Unitatea se angajase în luptă. În chiar clipa asta pornise. Întâmplă-se aşa cum vor voi zeii.

Datele sosiră cu precizie.

— Toată lumea pregătită? întrebă el. Porniţi!

Îşi puse în funcţiune aparatura de control şi trase maneta de acţionare. Vehiculul ţâşni înainte prin spaţiu, înapoi în timp, către momentul în care Pum dăduse alarma.

Vântul înnebunise. Vehiculul se legăna şi devia uşor în câmpul antigravitaţional. La cincizeci de iarzi dedesubt, negre în lumina slabă, valurile mugeau. Spuma suflată de vânt avea culoarea lapoviţei. Everard văzu totul în lumina răspândită de o torţă mare, aflată undeva în lateral. Un catarg îmbibat cu răşină, asupra căruia furtuna sufla cu putere, ardea cu vâlvătăi sălbatice. Părţile gudronate şi cuprinse de flăcări răspândiră aburi când corabia se desfăcu în bucăţi sub loviturile ca de berbece ale valurilor.

Everard îşi puse la ochi amplificatorii optici. Imaginea deveni precisă şi clară. Îi arăta că dăduse comanda la momentul potrivit astfel încât să reţină cele şase vehicule duşmane puţin deasupra talazurilor.

Nu sosiseră îndeajuns de repede pentru a le împiedica să înceapă măcelul. Trecuseră la asta din chiar clipa sosirii. Fără a şti poziţia fiecărui vehicul duşman, dar conştient că fiecare dintre ele era dotat cu arme mortale, Everard îşi instruise grupul să apară la o distanţă de la care să se poată face o apreciere a situaţiei înainte ca ucigaşii să-i detecteze.

Aveau să-i vadă peste o clipă sau două.

— Atacaţi! urlă inutil Everard.

Armăsarul lui se năpusti înainte.

Un fulger alb-albăstrui ţâşni prin beznă. Aşa cum zbura în zigzag, Everard simţi răsuflarea lui la câţiva centimetri: căldură, mirosul înţepător de ozon, plesnetul aerului. El nu-l văzu, pentru că ochelarii opriseră în mod automat o strălucire care l-ar fi putut orbi.

Nici nu trase, deşi îşi pregătise blasterul. Nu asta era treaba lui. Cerul era deja roşiatic de astfel de fulgere. Apele le reflectau de parcă ele însele ar fi fost cuprinse de flăcări.

Nu avea rost să se încerce capturarea piloţilor inamici. Trăgătorii lui Everard aveau ordin să-i ucidă pe loc, înainte ca ei să priceapă cât de depăşiţi numeric erau şi să facă saltul în spaţiu-timp. Sarcina oamenilor Patrulei, care se aflau câte unul pe vehicul, era să prindă spionii care se îmbarcaseră pe corabie.

Nu se aştepta să-i găsească agăţaţi de secţiunile de corabie care se rostogoleau de colo-colo în apa învolburată şi se desfăceau în bucăţi. Oamenii lui le vor verifica şi pe acelea, ca sa fie mai siguri. Era aproape convins că aceştia pluteau pe apă. Fără-ndoială că-şi luaseră măsuri ca să poarte veste de salvare autogonflabile pe dedesubtul caftanelor epocii.

Pum nu putea risca aşa ceva. Ca ucenic, ar fi arătat nelalocul lui dacă ar fi purtat altceva decât o legătură de pânză în jurul coapselor. Asta îl ajuta să ascundă emiţătorul, dar nimic în plus. Everard luase măsuri ca el să înveţe a înota.

Puţini marinari punici ştiau să înoate. Everard zări

unul care se ţinea strâns de o scândură. Cât p-aci să pornească în ajutorul lui. Dar nu, nu trebuia. Baalram şi oamenii lui fuseseră înghiţiţi de valuri - cu excepţia lui Gisgo, a cărui supravieţuire se dovedea a nu fi un simplu accident. Patrula lovise la timp pentru a-i împiedica pe duşmani să-l vâneze în timp ce plutea purtat de ape: iar el avea puterea să rămână agăţat de vâsla grea până va ajunge la ţărm. Restul, tovarăşii săi de echipaj, prietenii - au murit şi rudele i-au jelit, tot aşa cum va fi şi soarta miilor de navigatori şi marinari în următoarele mii de ani... şi mai târziu a călătorilor prin spaţiu, prin timp... Însă aceşti oameni pieriseră pentru ca popoarele lor şi miliardele de oameni ale viitorului să trăiască.

Era o slabă consolare.

Prin amplificatorii optici Everard zări încă un cap, de astă dată nu se înşela, da, un om care plutea liber în apă ca un dop - un duşman ce trebuia capturat. Răsuci vehiculul spre el. Din vârtejul înspumat, omul ridică ochii. Gura i se schimonosi într-un rânjet rău. Mâna i se ridică din apă. Îndreptă o *armă-energetică* spre înalt.

Everard trase primul. Un fascicul subţire îl înjunghie pe cel din apă. Urletul omului se pierdu în vuietul furtunii. La fel şi arma lui. Rămase cu ochii holbaţi la carnea pârjolită şi la osul dezgolit al încheieturii.

Everard nu simţea nici un fel de milă. Dar nu dorise să ucidă în această confruntare. Prizonierii vii, în cadrul unui proces de psihointerogare absolută, nedureroasă şi nevătămătoare, puteau pune Patrula în acţiune spre bârlogul a tot soiul de ticăloşii interesante.

Everard coborî. Motorul vibra, menţinând vehiculul

pe loc împotriva talazurilor care se prăbuşeau peste el, a vântului care şuiera îngheţat şi dădea să rupă totul în calea lui. Strânse bine cadrul între picioare. Se aplecă din şa, îl apucă pe omul semiconştient, îl ridică şi-l aşeză de-a latul părţii din faţă a aparatului.

În regulă! Să luăm altitudine!

A fost o pură întâmplare, dar şi un motiv în plus de satisfacţie când se vădi că el, Manse Everard, Agent al Patrulei Timpului, pusese mâna pe Merau Varagan.

Escadronul îşi căută un loc liniştit pentru a evalua situaţia înainte de a pleca înainte în timp. Alegerea căzu asupra unei insuliţe nelocuite din Marea Egee. Stânci albe se ridicau din marea calmă, de un albastru cerulean, tulburată doar de sclipirea razelor de soare şi de spuma de la suprafaţa apei. Pescăruşii pluteau diafani şi ţipau în cântecul ca de leagăn al brizei. Dintre bolovani răzbăteau spre lumină tufe mărunte. Căldura dogoritoare făcea ca din frunzele lor să se ridice arome. Departe, mereu mai departe, se vedea o pânză. Poate că era cea care purta corabia lui Odiseu.

Agenţii ţinură o consfătuire. În afara câtorva răni nu suferiseră pierderi. Pentru răniţi existau analgezice şi tratamente antişoc imediate, iar mai târziu tratamentul spitalicesc putea reface orice părticică pierdută. Doborâseră patru vehicule ale Exaltaţilor; trei reuşiseră să scape, dar vor fi urmărite, vânate. Luaseră prizonieri destui.

Unul dintre oamenii Patrulei, urmărind transmiţătorul, îl culesese pe Pummairami din mare.

— Operaţiunea a reuşit! izbucni vesel Everard şi-l strânse în braţe pe băiat.

Şedeau pe o bancă din Portul Egiptean. Era un loc la fel de ferit ca şi atâtea altele, pentru că toţi trecătorii păreau prea ocupaţi ca să tragă cu urechea; şi curând pulsul Tyrului nu va mai bate pentru nici unul dintre ei. Prezenţa lor atrăgea priviri curioase. Pentru a sărbători succesul, Everard cumpărase pentru fiecare câte un caftan din cea mai fină stofă şi cu cele mai frumoase culori, potrivite pentru nişte regi, aşa cum se simţeau ei. Lui Everard nu-i prea păsa cum se îmbrăca, numai că asta avea să facă mai impresionantă ceremonia de rămas bun de la curtea lui Hiram, iar Pum era în culmea extazului.

Cheiul răsună de sunete: lipăituri de picioare desculţe, duduitul înfundat al copitelor, scârţâitul roţilor, uruitul butoaielor rostogolite. Sosise un transport din Ophir pe drumul Sinaiului şi hamalii descărcau baloturile scumpe. În lumina soarelui, sudoarea făcea corpurile lor vânjoase să strălucească. Marinarii leneveau într-o tavernă în aer liber, de alături, unde o fată dansa în ritmul tobei mici şi a muzicii unui nai; beau, jucau jocuri de noroc, se lăudau, îşi povesteau unii altora istorii despre ţări de peste mare. Un vânzător ambulant aducea laude dulciurilor de pe tablaua lui. O căruţă trasă de măgari trecu încărcată-vârf. Un preot al lui Melqart, îmbrăcat într-o robă fastuoasă, discuta cu un străin cu înfăţişare sobră care o slujea pe Osiris. Doi ahei cu părul roşcat se plimbau fuduli de colo-colo ca nişte piraţi. Un războinic cu barbă lungă din Ierusalim şi paza de corp a unui demnitar filistean sosit în vizită schimbau priviri fioroase, dar pacea din ţara lui Hiram îi silea să-şi ţină spadele în teacă. Un negru

înveşmântat cu o piele de leopard şi cu pene de struţ atrăgea în jurul lui un adevărat roi de copii fenicieni. Un asirian păşea pătruns de importanţă, ţinându-şi cârja ca pe o suliţă. Un anatolian şi un bărbat blond din nordul Europei se bălăngăneau braţ la braţ, plini de bere şi de bună dispoziţie... Aerul mirosea a coloranţi, balegă, fum, catran, dar şi a lemn de santal, mirt, mirodenii şi sare.

Într-un târziu, peste secole de aici încolo, toate acestea vor dispărea aşa cum trebuie să piară totul; dar mai întâi cât de viguros vor fi trăit! Ce bogată va fi moştenirea ce-o vor lăsa în urmă!

— Da, spuse Everard, n-aş vrea să te porţi mai presus de starea ta... Râse în barbă... deşi, eşti vreodată mai prejos de ea? Totuşi, Pum, ai fost o descoperire extraordinară. Nu numai c-am salvat Tyrul, dar te-am câştigat pe tine.

Ceva mai nedecis decât de obicei, tânărul privi drept înainte.

— Mi-ai explicat asta, stăpâne, atunci când m-ai educat. Că mai nimeni din veacul acesta al lumii nu e în stare să-şi imagineze călătoria prin timp şi minunile zilei de mâine. N-ar avea nici un rost să le-o spunem, ar fi doar dezorientaţi şi înspăimântaţi. Îşi cuprinse bărbia în palmă. Poate că eu sunt altfel, pentru că-ntotdeauna m-am descurcat singur, nu m-am lăsat vreodată turnat într-o formă care mai apoi să se întărească. Fericit! Şi-atunci aduc laudă zeilor, sau n-are importanţă cui, că m-au azvârlit astfel în această viaţă. M-a pregătit pentru o existenţă nouă alături de stăpânul meu.

— Ei bine, nu se va întâmpla chiar aşa, îi răspunse Everard. N-o să ne vedem prea des.

— Cum adică? exclamă Pum îngrozit. De ce? Te-a supărat cumva servitorul tău, prea luminate Stăpâne?

— Nicidecum. Everard îl bătu uşor pe umărul firav. Dimpotrivă. Dar misiunile mele mă ţin mereu pe drumuri. Noi te vrem ca agent al nostru în acest loc, aici în ţara ta natală, pe care-o cunoşti în amănunţime, aşa cum nici un străin ca mine - sau ca Yael sau Chaim Zorach - nu ar putea vreodată. Nu te îngrijora. Va fi o misiune plină de culoare şi te va solicita din plin.

Pum oftă zgomotos. Dinţii îi sclipiră într-un zâmbet larg.

— Ei bine, mi-ajunge şi-atât, stăpâne! Ca să-ţi spun adevărul, chiar mă temeam la gândul că va trebui mereu să călătoresc printre străini. Vocea îi scăzu la o şoaptă: vei mai veni să mă vizitezi?

— Sigur, din când în când. Sau, dacă vrei, poţi veni cu mine în deplasări diverse şi interesante atunci când îţi iei permisii. Noi, Agenţii Patrulei, avem o muncă grea şi primejdioasă, dar ştim să ne şi distrăm.

Everard se opri o clipă, apoi urmă:

— Desigur, întâi de toate, vei avea nevoie de pregătire, educaţie, de tot felul de cunoştinţe şi deprinderi care-ţi lipsesc. Vei merge la Academie, altundeva în spaţiu şi timp. Vei petrece acolo ani - şi nu vor fi uşori - deşi cred că, în mare, te vor delecta. În cele din urmă te vei întoarce înapoi în Tyr în acelaşi an, ba nu, chiar în aceeaşi lună, şi-ţi vei prelua îndatoririle.

— Voi fi adult?

— Exact. Mai precis, o să mai creşti în greutate şi

înălţime, după cum o să fii şi mult mai informat. Vei avea nevoie de o nouă identitate, dar asta nu va fi greu de aranjat. Îţi vei păstra numele. E destul de obişnuit. Vei fi Pummairam marinarul, care a plecat pe o corabie ca ucenic, a câştigat o avere prin negoţ şi e gata să cumpere o corabie pentru a-şi continua afacerile. Nu vei bate la ochi deloc, pentru că asta ar primejdui scopurile noastre, dar vei deveni un supus prosper şi mult respectat al regelui Hiram.

Băiatul îşi împreună mâinile.

— Stăpâne, bunăvoinţa şi dărnicia ta îl copleşesc pe servitorul tău.

— Stai, că n-am terminat, îi răspunse Everard. Într-un asemenea caz, am la dispoziţie puteri depline, să ştii, şi de aceea voi face nişte aranjamente în numele tău. Atunci când te vei stabili aici nu vei putea trece drept bărbat respectabil decât dacă te căsătoreşti. Foarte bine, te vei însura cu Sarai!

Pum lăsă să-i scape un geamăt, îl privi pe agent cu spaimă în ochi.

Everard râse.

— Hai, calmează-te, spuse el. N-o fi ea o frumuseţe, dar nici hidoasă nu-i; îi datorăm atât de multe; şi e credincioasă, inteligentă, pricepută la treburile palatului şi la alte lucruri utile. Adevărat, ea nu va şti cine eşti de fapt. Va fi doar soţia căpitanului Pummairam şi mama copiilor lui. Dacă în mintea ei se vor naşte unele îndoieli cred că va fi prea înţeleaptă ca să încerce să şi le lămurească. Cu hotărâre în glas: o să te porţi frumos cu ea. Ai înţeles?

— Da… bine… Ochii lui Pam alunecară spre dansatoare. Bărbaţii fenicieni trăiau după un dublu standard, şi Tyrul avea mai multe case ale plăcerilor

decât era nevoie. Am înţeles, domnule.

Everard îl bătu pe genunchi.

— Ţi-am citit gândurile, fiule. Dar poate că n-o să-ţi prea placă să alergi de colo-colo. Ce-ai zice ca a doua soţie să fie Bronwen?

Era o plăcere pentru Everard să-l vadă pe Pum copleşit şi măgulit.

Redeveni serios.

— Înainte de a pleca, explică el, doresc să-i fac un dar lui Hiram, nu felul de daruri care sunt obişnuite în asemenea ocazii, ci ceva impresionant precum, un lingou de aur. Patrula are bogăţii nelimitate la dispoziţie şi o atitudine destinsă faţă de rechiziţii. Ca să nu-şi păteze onoarea, Hiram nu-mi va putea refuza nimic în schimbul acestui dar. Voi cere pe sclava lui, Bronwen, şi pe copiii ei. Când vor deveni ai mei, îi pun în libertate în mod oficial şi-i dau ei o zestre... Am pus-o la încercare. Dacă se poate bucura de libertate în Tyr, ea nu doreşte sincer să se întoarcă în patria ei ca să trăiască în aceeaşi colibă din lut şi împletituri de nuiele alături de alţi zece sau cincisprezece membri ai tribului ei. Dar pentru a rămâne aici, ea trebuie să aibă un soţ şi un tată vitreg pentru copii. Ce zici de asta?

— Eu... aş vrea numai dacă şi ea...

Pum se înroşi la chip.

Everard încuviinţă cu o mişcare din cap.

— I-am promis că-i voi găsi un bărbat cumsecade.

Era melancolică. Cu toate astea, simţul practic e mai puternic decât iubirea în această epocă, aşa cum se întâmplă în mai toate epocile.

S-ar putea ca mai târziu să-i vină greu văzându-şi familia îmbătrânind, în timp ce el doar va mima

vârsta. Dar ţinând seama de misiunile lui de-a lungul timpului, se va bucura de prezenţa lor vreme de multe decenii ale propriei vieţi; iar la urma-urmei, el nu fusese educat în spiritul sensibilităţii americane. Totul va decurge cum se cuvine. Fără îndoială că femeile se vor împrieteni şi se vor alia pentru a conduce cu discreţie cuibul Căpitanului Pummairam.

— Şi-atunci... of, stăpâne!

Tânărul sări în picioare şi începu să danseze.

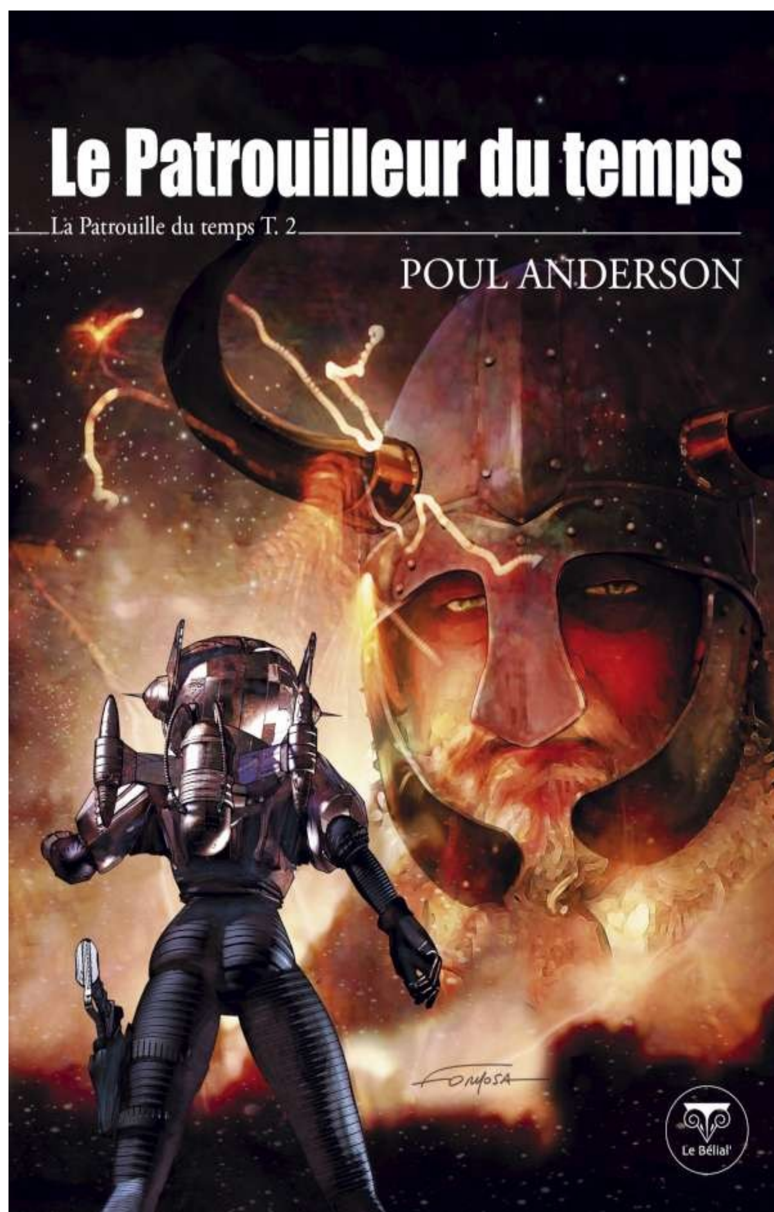
— Uşurel, uşurel. Everard zâmbi. Potrivit calendarului tău, ia aminte, vor mai trece ani până să devii bogat şi respectabil. De ce mai zăboveşti? Caută casa lui Zakarbaal şi prezintă-te la familia Zorach. Ei îţi vor spune ce să faci.

În ceea ce mă priveşte... ei bine, va trebui să mai stau câteva zile la palat ca să-mi închei vizita într-o manieră elegantă şi convingătoare. Între timp, eu şi Bronwen - Everard oftă, simţind o melancolie pe care n-avea cu cine s-o împartă.

Pum plecase, depănând repede din picioare şi cu caftanul fluturând; şobolanul de pe cheiul purpurei se grăbea să-şi întâlnească destinul.

TRISTEŢEA LUI ODIN AL GOŢILOR

(1983)

Şi-atunci, în lume-o voce-am auzit:
„Cu toţi jeliţi credinţa sfărmată,
Tristeţea lui Odin, al goţilor zeu,
Şi-a nibelungilor grea soartă.”

— WILLIAM MORRIS — *Sigurd Volsung*

372

ÎNSERAREA STRECURĂ o pală de vânt înăuntru în clipa când uşa se deschise. Focurile care ardeau de-a lungul pereţilor încăperii tresăriră înviorate din vetrele lor; flăcările pâlpâiră şi se înclinară în lămpile de piatră; fumul se vălătuci înecăcios înapoi prin găurile din acoperiş prin care ar fi trebuit de fapt să iasă. Strălucirea neaşteptată se reflectă din capetele lăncilor, securilor, din gărzile săbiilor, din ornamentele în relief de pe scuturile de lângă intrare, unde era locul armelor. Adunaţi în încăperea mare, bărbaţii rămaseră nemişcaţi şi iscoditori, la fel ca şi femeile care le aduseseră cornuri pline cu bere. Şi zeii sculptaţi pe stâlpi păreau să se mişte printre umbrele neliniştite; Tatăl Tiwaz cel cu un singur braţ, Donar al Securii, Călăreţii Gemeni – ei şi sălbăticiunile şi eroii şi ramurile încolăcite gravate pe lambriuri. *Hu-huu,* făcu vântul, un sunet evocator de frig.

Hathawulf şi Solbern păşiră înăuntru. Mama lor, Ulrica, mergea între ei şi arăta la fel de cumplită la chip ca şi ei. Cei trei se opriră pentru o clipă sau două

- prea mult pentru cei care aşteptau vorbele lor. Apoi Solbern închise uşa, în timp ce Hathawulf făcu un pas înainte şi ridică braţul drept. Tăcerea coborî stăpână peste încăpere, mai puţin asupra pocnetului lemnelor arzânde şi a răsuflărilor emoţionate.

Şi totuşi Alawin vorbi primul. Ridicându-se de pe banca lui, firav la trup fiind încă, strigă:

— Aşadar vom căuta răzbunare!

Vocea îi era spartă; n-avea decât cincisprezece ierni.

Războinicul de lângă el îl trase de mânecă şi mârâi:

— Şezi. Stăpânul trebuie să ne spună.

Alawin înghiţi în sec, privi în gol, se supuse.

Un zâmbet greu de lămurit făcu să strălucească dinţii lui Hathawulf prin barba lui blondă. Venise pe această lume cu nouă ani mai devreme decât fratele lui vitreg, având cu patru ani mai mult decât fratele Solbern, dar arăta mult mai vârstnic, iar asta nu din pricina staturii impunătoare, umerilor largi, agilităţii de pisică sălbatică; conducerea îi aparţinuse în ultimii cinci ani, după moartea tatălui său Tharasmund, care grăbise maturizarea sufletului său. Se mai găseau unii care să spună în şoaptă că Ulrica îl ţinea prea din scurt; dar cei care-i puneau bărbăţia la îndoială ar fi trebuit să-l întâlnească în luptă şi probabil că n-ar mai fi scăpat cu viaţă ca să vorbească la fel.

— Da, glăsui el fără tărie, dar auzit totuşi dintr-un capăt în celălalt al clădirii. Femei, aduceţi vin încoace; beţi pe săturate oameni ai mei, pregătiţi-vă lucrurile de război; prietenii care au venit aici cu oferte de ajutor, primiţi cele mai adânci mulţumiri ale mele; pentru că mâine în zori pornim ca să-l tăiem pe ucigaşul surorii mele.

— Ermanaric, vorbi Solbern.

Era mai scund şi mai întunecat la ten decât Hathawulf, mai înclinat spre lucrarea pământului sau modelarea unor lucruri cu mâinile decât spre război sau vânătoare; dar scuipă numele de parcă ar fi fost o întinare în gura lui.

Din mulţime se auzi mai curând un oftat apăsător decât respiraţii întretăiate, deşi unele dintre femei se crispară sau se traseră mai aproape de soţi, fraţi, taţi, tineri cu care aveau să se mărite într-o bună zi. Câţiva thani[33] mormăiră aproape încântaţi, din adâncul gâtlejurilor. Alţii se lăsară cuprinşi de tristeţe.

Printre aceştia din urmă se număra şi Liuderis, cel care potolise elanul lui Alawin. Se ridică în picioare ca să fie văzut pe deasupra capetelor celorlalţi. Un bărbat vânjos, fioros şi plin de urmele unor vechi răni, până nu de mult cel mai de credinţă dintre oamenii lui Tharasmund, el întrebă apăsat:

— Vreţi să porniţi împotriva regelui căruia i-aţi jurat credinţă?

— Jurământul a devenit fără valoare când a pus de-a strivit-o pe Swanhild sub copitele cailor, îi răspunse Hathawulf.

— Şi totuşi el spune că Randwar a pus la cale moartea sa.

— Aşa zice el! strigă Ulrica. Înaintă până când lumina, atâta câtă era, o limpezi pâlpâitor: o femeie solidă, cosiţele ei strânse, pe jumătate încărunţite şi pe jumătate roşcovane, încadrându-i faţa ale cărei linii îngheţaseră în hotărârea lui Weard însuşi. Blănuri de preţ împodobeau veşmântul Ulricăi; ambră din

[33] Than - şef de clan. (n. trad.).

ţările nordului îi sclipea într-un şirag de la gât: pentru că ea era fiica unui rege, care se căsătorise cu un membru al casei lui Tharasmund, casă binecuvântată de zei.

Se opri şi cu pumnii încleştaţi aruncă spre Liuderis şi ceilalţi:

— Bine-ar fi ca Randwar cel Roşu să fi căutat să-l răstoarne pe Ermanaric. Prea mult au suferit goţii din cauza acelui câine. Da, câine îi spun lui Ermanaric cel nedemn să mai trăiască. Să nu-mi ziceţi cum ne-a ridicat el la putere şi cum tăria lui se extinde de la Marea Baltică până la Marea cea Neagră. E tăria *lui,* nu a noastră şi n-are să-i dăinuiască după moarte. Recunoaşteţi voi cu gurile voastre, mai bine, dările care ne împovărează dar trebuie plătite, soţiile şi fecioarele pângărite, pământurile apucate pe nedrept, oamenii goniţi din căminele lor, bărbaţii tăiaţi sau arşi de vii în casele lor doar pentru că au cutezat să vorbească împotriva faptelor lui. Amintiţi-vă cum şi-a căsăpit nepoţii împreună cu familiile lor când nu şi-a căpătat comoara lor. Gândiţi-vă cum de-a pus ca Randwar să fie spânzurat fără altă dovadă decât cuvântul lui Sibicho, Mannfrithsson-Sibicho, vipera aceea care sâsâie tot timpul în urechea regelui. Şi mai întrebaţi-vă: chiar dacă Randwar devenise într-adevăr vrăjmaşul lui Ermanaric, trădat înainte chiar de a putea să lovească pentru a spăla ocara ce căzuse asupra neamului lui - chiar dacă aşa ar fi fost, de ce trebuia să moară şi Swanhild? Ea era doar soţia lui. Ulrica îşi trase răsuflarea. Ea era şi fiica lui Tharasmund şi a mea, sora căpeteniei voastre Hathawulf şi a lui Solbern, fratele lui. Aceia care s-au născut din Wodan or să-i trimită pe Ermanaric în

lumea de jos să-i fie sclav zeiţei.

— Ai vorbit cu fiii tăi între patru ochi mai bine de jumătate de zi, doamnă, spuse Liuderis. Cât de mult din ce zici e voinţa ta iar nu a lor?

Hathawulf duse mâna spre spadă.

— Vorbeşti mai mult decât ţi-e dreptul, spuse el tăios.

— N-am avut gând potrivnic... începu războinicul.

— Pământul încă varsă lacrimi după sângele Swanhildei cea frumoasă, reluă Ulrica. Are să ne mai îngăduie să călcăm pe el dacă nu-l spălăm cu sângele ucigaşului ei?

Solbern îşi păstră calmul.

— Voi, teuringi, bine cunoaşteţi cum dihonia mocneşte de ani şi ani între rege şi tribul nostru. Atunci oare de ce n-aţi grăbit încoace când aţi auzit de cumplita întâmplare? Oare nu socotiţi cu minţile voastre că grozăvenia aceasta a fost făptuită de el pentru a ne pune la încercare tăria? De ne vom trage tăcuţi şi supuşi mai aproape de vetrele focurilor - dacă Heorot îşi ia înapoi orice dar pe care ar binevoi să-l ofere - el va şti că e liber să ne zdrobească cu totul.

Liuderis dădu aprobator din cap, îşi încrucişa braţele la piept şi răspunse cu hotărâre:

— Bine, nu veţi porni la luptă fără mine şi fără fiii mei atâta vreme cât voi putea să-mi ţin capul drept pe umeri. Dar nu făceam decât să mă întreb dacă nu cumva tu şi Hathawulf vă pripiţi cumva. Ermanaric are multă putere. N-ar fi mai bine dacă ne-am lua un răgaz ca să ne pregătim, să adunăm bărbaţi din triburile vecine înainte de a lovi?

Hathawulf zâmbi iarăşi, ceva mai cald decât

înainte.

— Ne-am gândit la asta, spuse el pe un ton potolit. Dacă ne îngăduim un răgaz, îi dăm şi regelui timp să se pregătească. Şi nici nu cred c-am putea strânge prea multe suliţe împotriva lui. Nu vom găsi atâta vreme cât hunii dau târcoale, gata să pornească la prădat, vasalii sunt negri de supărare că trebuie să plătească tribut şi romanii ar putea să vadă într-un război al goţilor împotriva goţilor o şansă de a intra în ţările noastre ca să ne supună pe toţi. Pe lângă asta, Ermanaric n-o să stea cu mâinile în sân până să pornească şi să-i umilească pe teuringi. Nu, trebuie să atacăm acum, înainte de a se aştepta la aşa ceva; să-l luăm pe nepregătite, să-i copleşim paznicii - căci ei nu-s mai mulţi decât voi, cei care vă aflaţi aici - să-l ucidem pe Ermanaric cu o lovitură iute şi sigură şi după aceea să chemăm adunarea triburilor pentru a alege un alt rege care să cârmuiască drept.

Liuderis încuviinţă din nou.

— Am spus curat ce aveam în gând, iar tu ai făcut la fel. Acum să încheiem cu vorbele. Mâine vom porni.

Se aşeză.

— Există o cumpănă, spuse Ulrica. Aceştia-mi sunt ultimii fii în viaţă şi poate c-or să plece pe un drum fără întoarcere. Facă-se voia lui Weard, care hotărăşte soarta zeilor şi-a oamenilor deopotrivă. Dar prefer ca fiii mei să moară vitejeşte în luptă decât să-şi plece grumazul în faţa ucigaşului surorii lor. De aici se va trage năpasta asupra neamului nostru.

Tânărul Alawin sări din nou în picioare pe bancă. Pumnalul lui scânteie.

— Nu vom pieri, strigă el. Ermanaric va muri, iar

Hathawulf are să fie rege al ostrogoţilor!

Un vuiet domol, ca acela al mării la vremea refluxului, se înălţă din piepturile bărbaţilor.

Solbern păşi sobru de-a lungul încăperii. Mulţimea îi făcu loc. Bucăţile de trestie împrăştiate pe podeaua de lut pocniră sub încălţările lui grele.

— Te-am auzit zicând „noi”? întrebă el pe deasupra zgomotului. Nu, eşti încă un ţânc. Vei rămâne acasă.

Obrajii acoperiţi cu puf se îmbujorară.

— Sunt îndeajuns de bărbat ca să lupt pentru casa mea! strigă el cu voce ascuţită.

Ulrica încremeni în locul în care se afla. Vorbele ei îl biciuiră cu cruzime:

— Casa ta, aşa zici?

Vacarmul în creştere se stinse. Bărbaţii schimbară priviri neliniştite. O asemenea dezlănţuire de ură mocnită de multă vreme nu era un semn bun, mai ales într-un asemenea ceas. Erelieva, mama lui Alawin, nu fusese doar o ibovnică de-a lui Tharasmund, ci devenise chiar singura femeie la care ţinea cu adevărat şi Ulrica aproape că nu se ferise să-şi ascundă bucuria de fiecare dată când vreun copil pe care-l adusese pe lume Erelieva murise de mic, în afara acestui prim născut. După ce căpetenia luase drumul cel fără de întoarcere al iadului, prieteni de-ai ei o măritaseră în grabă cu un mic proprietar care locuia departe de sala mare. Alawin rămăsese, un lucru cuvenit pentru fiul unui stăpân, dar Ulrica nu scăpa niciodată prilejul de a-l înţepa.

Ochii li se înfruntară prin lumina focului, bântuită de umbre şi fum.

— Da, casa mea, strigă Alawin, şi a... a surorii m-m-mele, Swanhild.

Faptul că se bâlbâise îl făcu să-şi muşte buzele de ruşine.

— Potoliţi-vă. Hathawulf ridică din nou mâna. Ai dreptul, copile, şi bine faci că ţi-l ceri. Da, vei călări cu noi, de îndată ce apar zorii.

Privirea lui o fulgeră pe Ulrica. Ea strâmbă din buze dar nu scoase o vorbă. Toată lumea bănui că ea spera ca vlăstarul cel crud să fie ucis în luptă.

Hathawulf păşi spre jilţul înalt din mijlocul încăperii. Vorbele lui răsunară cu putere:

— Gata cu cleveteala! În seara asta o să ne veselim. Dar înainte de asta, Anslaug - aceasta era soţia lui - vino şi şezi lângă mine şi împreună o să bem din vasul lui Wodan.

Picioarele tropotiră, pumnii se lăsară grei pe lemnul meselor, cuţitele se înălţară ca nişte făclii. Chiar şi femeile începură să strige alături de bărbaţi:

— Trăiască, trăiască, trăiască!

Uşa se deschise brusc.

Întunericul coborâse pe negândite, acum, când era toamnă plină, aşa că nou-venitul rămase învăluit în negură. Vântul îi flutura pulpana mantiei albastre; azvârli câteva frunze moarte pe lângă el, şuieră şi aduse veste de îngheţ în cameră. Oamenii se întoarseră să vadă cine venise, rămaseră fără grai şi cei care apucaseră să se aşeze săriră în picioare. Era Rătăcitorul.

Între ei se ridica drept cel mai înalt, ţinându-şi suliţa mai mult ca pe un toiag decât ca pe o armă, de parcă nu avea nevoie de fierul acela. O pălărie cu boruri largi îi umbrea chipul, însă nu şi părul şi barba cenuşii ca blana lupului, precum şi lucirea din ochi. Puţini dintre cei prezenţi aici îl mai văzuseră

vreodată, majoritatea nu se întâmplaseră să fie prin preajmă atunci când îşi făcuse vreuna din rarele apariţii; dar nu era unul să nu fi auzit de strămoşul căpeteniei teuringilor.

Ulrica îşi reveni prima din uimirea ce-i cuprinsese pe toţi.

— Salutare, Rătăcitorule, şi bun venit! spuse ea. Ne onorezi căminul. Vino, aşază-te pe jilţul cel mare şi-ţi voi aduce un corn cu vin.

— Ba nu, un pocal, un pocal roman, cel mai bun pe care-l avem, grăi Solbern.

Hathawulf se întoarse către uşă, se îndreptă din umeri şi se opri în faţa Bătrânului.

— Ştii ce se pregăteşte, începu el. Ce sfat ai pentru noi?

— Acesta, spuse Rătăcitorul. Vocea îi era adâncă şi nu suna celei a goţilor din sud ori a altora pe care îi întâlniseră vreodată. Oamenii socoteau că limba lui maternă era limba zeilor. În această seară cuvintele cădeau greu, de parcă durerea le-ar fi apăsat strivitor. Sunteţi porniţi să căutaţi răzbunare, Hathawulf şi Solbern, şi înţeleg că hotărârea nu gândiţi să v-o clintiţi; asta e voia lui Weard. Dar Alawin nu va merge cu voi.

Tânărul se trase înapoi, alb la chip. Din gâtlej îi răbufni un sunet care semăna cu un suspin.

Privirea Rătăcitorului măsură toată sala şi se fixă asupra lui.

— Aşa trebuie, continuă el, rostind rar fiecare cuvânt. Nu aduc ruşine numelui tău când spun că eşti crescut doar pe jumătate şi ai muri cu curaj dar fără de folos. Toţi cei ce sunt acum bărbaţi întâi au fost băieţi. Nu, îţi zic eu că tu ai altă soartă, mai grea şi

mai cumplită decât răzbunarea, pentru binele celor ce-au fost zămisliţi de Jorith, mama tatălui tău - oare îi tremura uşor glasul? Aşteaptă, Alawin. Îţi va veni şi ţie timpul, curând.

— Aşa... aşa se va face... cum ţi-e voia, stăpâne, zise Hathawulf cu voce gâtuită. Dar ce înseamnă vorbele acestea... pentru cei ce vor porni mâine?

Rătăcitorul îl măsură cu privirea o vreme care păru să devină o veşnicie. Apoi îi răspunse:

— Tu nu vrei să ştii. De-ar fi veste bună ori rea, în sinea ta nu doreşti să ştii.

Alawin se prăbuşi înapoi pe bancă, îşi cuprinse capul între mâini şi se cutremură.

— Rămâneţi cu bine! spuse Rătăcitorul.

Mantia i se învârteji, suliţa se răsuci, uşa se închise. Dispăru.

1935

Nu mi-am schimbat hainele decât atunci când vehiculul m-a adus înapoi peste spaţiu-timp. Apoi, într-o bază a Patrulei care trecea drept depozit, am lepădat straiele din bazinul Niprului de la sfârşitul secolului patru şi mi le-am pus pe cele ale mijlocului de secol douăzeci din Statele Unite.

Motivele de bază - cămăşile şi pantalonii pentru bărbaţi, rochiile pentru femei - erau aceleaşi. Diferenţele de detaliu erau nenumărate. În ciuda ţesăturilor grosolane şi aspre, îmbrăcămintea gotică oferea mai multă libertate de mişcare decât haina şi cravata. Le-am depus în compartimentul pentru bagaje al vehiculului meu, împreună cu aparatura specială, cum ar fi fost, de pildă, minusculul aparat

pe care-l folosisem ca să ascult de afară cum se desfăşurau discuţiile din încăperea în care se aflau căpeteniile teuringilor. Întrucât suliţa nu încăpea acolo, am lăsat-o legată de partea laterală a vehiculului. Nu aveam să plec altundeva cu el decât înapoi în mediul în care-şi găseau locul astfel de arme.

Ofiţerul de serviciu de astăzi avea puţin peste douăzeci de ani - tânăr după standardele contemporane; în majoritatea erelor ar fi fost de mult aşezat la casa lui - şi părea să aibă un respect temător faţă de mine. Adevărat că poziţia mea ca membru al Patrulei Timpului era o chestiune de detaliu. Nu aveam nici un rol în menţinerea arterelor spaţiotemporale, salvarea călătorilor aflaţi în pericol sau ceva la fel de impresionant. Eram doar un om de ştiinţă ca atâţia alţii; „cărturar” ar fi sunat mai bine. Cu toate astea, făceam călătorii pe cont propriu, lucru pentru care el nu avea deocamdată calificarea necesară.

M-a privit ieşind din hangar şi îndreptându-mă spre biroul anonim aparţinând, chipurile, unei companii de construcţii care era acoperirea noastră în acest oraş de câţiva ani.

— Bine v-aţi întors acasă, domnule Farness, îmi zise el. Aţi trecut prin multe în călătoria asta, nu?

— Ce te face să crezi asta? am răspuns eu automat.

— Expresia, domnule. Modul în care păşiţi.

— N-am trecut prin primejdii, dacă la asta te gândeşti, am încheiat eu discuţia.

Nedorind să vorbesc despre asta decât cu Laurie, şi poate că nici măcar cu ea pentru o vreme, m-am

furişat pe lângă el şi am ieşit în stradă.

Şi aici era toamnă, una dintre acele zile răcoroase şi strălucitoare de care se bucura New York-ul adeseori înainte de a deveni de nelocuit; din întâmplare, anul acesta era cel dinaintea celui în care aveam să mă nasc. Zidurile din cărămidă şi sticlă luceau mai înalte decât s-ar fi cuvenit, tinzând spre un albastru în care câteva crâmpeie de nori se fugăreau în briza ce-mi dădea şi mie sărutări reci. Nu erau prea multe maşini, aşa încât aerul nu purta mirosul lor, singura aromă discretă fiind cea de castane coapte aflate pe cărucioarele care începeau să apară după vacanţa de vară. M-am îndreptat spre Fifth Avenue şi am mers spre centru pe lângă magazine luxoase, printre unele dintre cele mai frumoase femei din lume sau printre oameni din bogata diversitate a planetei noastre.

Speranţa mea era nevinovată: mergând pe jos spre casă voi alunga măcar o parte din încordarea şi tristeţea ce mi se cuibăriseră în suflet. Oraşul nu numai că putea stimula, dar putea să şi lecuiască, nu? Tocmai de aceea eu şi Laurie alesesem să locuim aici, deşi ne puteam stabili practic oriunde în trecut sau în viitor.

Nu, bineînţeles că nu acesta e adevărul gol-goluţ. Ca cele mai multe cupluri, voiam un cuibuşor într-un mediu cât de cât familiar, unde să nu trebuiască să învăţăm totul de la zero şi să stăm întotdeauna cu ochii în patru. Anii ’30 se dovedeau minunaţi dacă erai american alb, sănătos şi cu bani. Chestiunile de confort care lipseau, de pildă aerul condiţionat, puteau fi instalate discret, dar nu se foloseau atunci când aveai oaspeţi care nu trebuiau să ştie că există

călători prin spaţiu-timp. De acord, la conducere se afla echipa lui Roosevelt, dar tranziţia de la Republică la Statul Corporatist nu era departe şi nu ne afecta vieţile noastre particulare, a mea şi a lui Laurie; dezintegrarea brutală a acestei societăţi nu va deveni un proces rapid şi evident decât (asta e părerea mea) după alegerile din 1964.

În vestul mijlociu, unde mama tocmai mă purta în pântece, ar fi trebuit să fim supărător de precauţi. Majoritatea new-yorkezilor, însă, erau toleranţi sau cel puţin lipsiţi de curiozitate. O barbă mare care îmi ajungea până pe piept şi părul lung până pe umeri, pe care-l strânsesem într-o coadă în timp ce mă aflam încă la bază, nu atrăgeau multe priviri mirate, ci doar rare exclamaţii din partea unor băieţaşi: „Uite castoru' „! Pentru proprietarul apartamentului, pentru vecini şi pentru alţi contemporani, noi eram pensionari: un fost profesor de filologie germanică şi soţia lui, iar ciudăţeniile noastre uşor de explicat. La o adică, nici nu minţeam prea tare.

Prin urmare, mersul pe jos trebuia să mă uşureze întrucâtva, să-mi redea perspectiva pe care Agenţii Patrulei se cuvine să o aibă atunci când sunt mai puţin siguri de lucrurile la care sunt martori şi care îi pot duce în pragul nebuniei. Trebuie să înţelegem că ceea ce a spus Pascal este adevărat pentru fiecare fiinţă din întregul complex spaţiu-timp, inclusiv pentru noi: „Ultimul act e tragic, oricât de plăcută ar fi comedia celorlalte acte. Puţină ţărână la cap şi s-a terminat cu totul pe vecie.” Pricepem asta pe propria noastră piele, astfel încât putem să trecem prin viaţă cu calm, dacă nu chiar cu seninătate. Păi goţii aceia ai mei treceau prin toate cu dezinvoltură, dacă îi

compar cu milioanele de evrei şi ţigani europeni de peste mai puţin de zece ani sau cu milioanele de ruşi din chiar aceste momente!

Asta însă nu mă ajuta cu nimic. Aceia *erau* goţii mei. Fantomele lor mă înconjurau din toate părţile până când strada, clădirile, carnea şi sângele deveneau un vis ireal, amintit doar pe jumătate.

Fără să-mi dau seama, am grăbit pasul spre sanctuarul pe care mi-l oferea Laurie.

Ocupam un apartament spaţios care dădea spre Central Park, prin care ne plăcea să ne plimbăm în nopţile calme. Portarul clădirii nu trebuie să fie în acelaşi timp şi paznic înarmat. Astăzi l-am jignit prin bruscheţea cu care i-am răspuns la salut şi am priceput asta abia în lift, dar părerea mea de rău venea prea târziu. Dacă aş sări înapoi în timp şi aş schimba incidentul ar însemna să încalc Prima Directivă a Patrulei. Asta nu pentru că ceva atât de banal ar ameninţa curgerea timpului; curgerea este flexibilă în anumite limite şi de obicei efectele modificărilor se atenuează repede. Chiar, se naşte o întrebare metafizică interesantă, privind măsura în care călătorii prin timp descoperă trecutul faţă de măsura în care ei îl creează. Pisica lui Schrödinger pândeşte atât din istorie cât şi din cutia ei! Patrula există totuşi cu scopul de a asigura o desfăşurare temporală care să nu pericliteze acea plănuire a evenimentelor, conducând la apariţia supraoamenilor danelieni ce întemeiaseră Patrula la vremea când, în propriul lor trecut îndepărtat, oamenii obişnuiţi învăţau cum să călătorească *în timp.*

Gândurile mi se refugiaseră în acest teritoriu familiar în timp ce stăteam captiv în lift. Asta făcea

ca fantomele să rămână mai îndepărtate, mai puţin zgomotoase. Cu toate astea, când am intrat în apartament, ele m-au urmat din nou.

Un miros de terebentină plutea vag printre cărţile care se aliniau de-a lungul pereţilor camerei de zi. Laurie îşi câştigase un oarece renume ca pictoriţă aici în anii '30, mai ales de când nu mai era soţia unui profesor universitar, aşa cum avea să se întâmple după jumătatea secolului. Când i se oferise o slujbă în cadrul Patrulei, refuzase; îi lipsea forţa fizică de care orice agent operativ - bărbat sau mai ales femeie - are nevoie în anumite împrejurări, iar munca de birou sau de referentă nu o interesa. Dar bineînţeles că petrecusem multe vacanţe în medii grozav de exotice.

M-a auzit intrând şi a venit în fugă din studioul ei ca să mă întâmpine. La vederea ei, starea mea de spirit s-a mai luminat niţel. Îmbrăcată cu o bluză de lucru pătată şi cu părul roşcat strâns cu o eşarfă, era încă zveltă, suplă şi atrăgătoare. Încă prea fine, ridurile din jurul ochilor nu se observau; le-am văzut doar când s-a apropiat să mă îmbrăţişeze.

Cunoştinţele noastre din oraş se simţeau înclinate să mă invidieze pentru o soţie care, pe lângă faptul că arăta încântător, era cu mult mai tânără decât mine. În realitate, diferenţa de vârstă dintre noi e doar de şase ani. Aveam în jur de patruzeci şi cinci de ani şi eram încărunţit prematur încă de pe vremea recrutării în Patrulă, pe când ea îşi păstrase frumuseţea. Tratamentul antitanatic pe care ni-l asigură organizaţia noastră opreşte procesul de îmbrătrânire, dar nu poate da înapoi efectele lui.

Pe de altă parte, ea şi-a petrecut mai toată viaţa în

timp real, secundă după secundă. Ca agent operativ, pentru mine trec zile, săptămâni sau chiar luni între un „Bună dimineaţa” adresat ei şi întoarcerea la masa de seară - un interval în care ea îşi poate urma cariera fără ca eu să-i stau în cale. Vârsta mea acumulată se apropia de o sută de ani.

Uneori mă simţeam de parcă aş fi avut o mie de ani. Asta se vedea.

— Bună, Carl, dragule! I-am simţit buzele pulsând. Am tras-o mai aproape de mine. Şi dacă vreo pată de vopsea îmi murdărea costumul, ce dracu’? Apoi a făcut un pas înapoi, mi-a luat mâinile între ale ei şi a privit cercetător la şi prin mine.

Vocea îi scăzu până la o şoaptă:

— Te-a amărât rău călătoria asta.

— Ştiam că aşa va fi, am răspuns, învingându-mi osteneala.

— Dar nu ştiai cât... Ai stat mult?

— Nu. O să-ţi povestesc imediat toate detaliile. Am avut totuşi noroc. Am nimerit într-un punct cheie, am făcut ceea ce trebuia şi am plecat. Câteva ore de observaţie dintr-un joc ascuns, câteva minute de acţiune şi *fini.*

— Cred că noroc e cuvântul potrivit. Trebuie să te-ntorci curând?

— În era aceea da, chiar curând. Dar vreau să rămân aici o vreme, să mă odihnesc, să uit ceea ce am văzut pe punctul de a se întâmpla... Mă poţi suporta în starea asta de melancolie o săptămână sau două?

— Scumpule!

A revenit lângă raine.

— Oricum trebuie să-mi pun notiţele la zi, i-am spus

la ureche, dar seara putem merge să mâncăm în oraş, la teatru, să ne distrăm.

— Hm, sper să fii în stare să te distrezi. Să nu te prefaci de dragul meu!

— După aceea lucrurile vor merge mai uşor, am asigurat-o. O să-mi îndeplinesc pur şi simplu misiunea originală, voi înregistra poveştile şi cântecele care se vor crea pe tema asta. Numai că... mai întâi trebuie să trec prin realitate.

— Trebuie?

— Da. Nu din motive academice, nu, cred că nu de asta. Dar oamenii aceia sunt poporul meu. Chiar aşa.

M-a strâns mai tare în braţe. Ştia.

Ceea ce nu ştia, m-am gândit eu cuprins brusc de un val de durere - ceea ce speram din adâncul sufletului să nu ştie - era motivul pentru care ţineam atât de mult la descendenţii mei de acolo. Laurie nu era geloasă. Niciodată nu mi-a reproşat timpul pe care eu şi Jorith îl petrecuserăm împreună. Râzând, ea spusese că n-o lipsisem de nimic, iar situaţia asta îmi crea o poziţie în comunitatea pe care o studiam şi care putea să fie unică în analele profesiunii mele. După aceea îşi dăduse toată silinţa să mă consoleze.

Ceea ce nu mă puteam hotărî să-i mărturisesc era că Jorith nu-mi devenise doar o prietenă apropiată care se întâmplase să fie femeie. Nu puteam să-i spun că iubisem pe cineva - care de o mie şase sute de ani era ţărână şi pulbere - la fel de mult ca pe ea, şi, încă o iubeam cum probabil o voi iubi întotdeauna.

300

Căminul lui Winnithar Ucigaşul lui Wisent se înălţa

pe un mal înalt şi abrupt deasupra fluviului Vistula. Era un cătun format din câteva case adunate în jurul unei clădiri mai mari, cu grânare, magazii, bucătărie, fierărie, un loc de făcut bere şi alte locuri de muncă în imediata apropiere: pentru că familia lui locuia de mult aici şi trecea drept importantă printre teuringi. Spre vest se întindeau fâneţe şi terenuri cultivate. Spre est, dincolo de apă, rămânea tărâmul sălbatic, deşi oamenii şi-l însuşeau, cerându-şi drepturile pe măsură ce tribul creştea ca număr de suflete.

Ar fi putut să-şi întemeieze aşezarea departe de codri, numai că din ce în ce mai mulţi oameni plecau. Acestea erau vremuri de nelinişte. Nu numai că pe drumuri cutreierau bande de războinici care prădau şi dădeau foc, însă chiar clanuri întregi plecau să se aşeze în altă parte şi se încăierau când se întâlneau. De departe veneau veşti că şi romanii se măcelăreau între ei, în timp ce grozava putere pe care-o duraseră strămoşii lor se năruia. Până acum puţini nordici se încumetaseră să năvălească ici şi colo, dincolo de graniţele Imperiului. Dar ţinuturile acelea din sud, la mică distanţă de graniţă, calde, bogate, slab apărate de locuitorii lor, ademeneau pe mulţi goţi să vină pentru a-şi clădi noi cămine pentru ei şi pentru familiile lor.

Winnithar rămânea pe loc. Asta îl silea totuşi să-şi petreacă o mare parte a anului în bătălii - mai ales împotriva vandalilor, dar uneori şi împotriva triburilor de goţi, greutungi şi taifali - cam tot atât cât stătea pe câmp. Iar fiii lui, pe măsură ce se apropiau de vârsta bărbăţiei, începuseră să tânjească după alte locuri.

Aşa stăteau lucrurile când a sosit Carl.

Venise iarna, când aproape nimeni nu cuteza să călătorească. Din pricina asta bărbaţii l-au întâmpinat de două ori mai călduros, căci întrerupea ritmul egal şi obositor al vieţilor lor. La început, când îl zăriseră cam la distanţa de o milă, l-au luat drept un cerşetor sau vagabond pentru că umbla singur şi pe jos. Cu toate astea ei ştiau că şeful clanului va dori să-l vadă.

Se apropia din ce în ce, păşind cu uşurinţă peste gropile drumului, folosindu-şi suliţa drept toiag. Mantia lui albastră era singura culoare din peisajul acela de câmpuri acoperite de zăpadă, copaci dezgoliţi şi cer plumburiu. Dulăii lătrară la el şi mârâiră, arătându-şi colţii; el nu arătă că s-ar teme şi mai târziu oamenii au ajuns să priceapă că i-ar fi putut trăsni morţi pe cei care l-ar fi atacat. Însă ei au potolit potăile pe care le-au chemat lângă ei şi l-au întâmpinat pe noul venit cu un respect negândit - pentru că se vedea clar că straiele lui erau dintre cele mai alese şi nicidecum murdare după atâta drum, iar ca statură îi îngrozi pe toţi. Suplu şi musculos, având o barbă cenuşie abia mijită ca aceea a unui flăcău, îi domina până şi pe cei mai înalţi dintre ei. Oare ce vedeau ochii aceia deschişi la culoare?

Un războinic îndrăzni un pas în faţă ca să-l întâmpine.

— Eu mi-s Carl, răspunse la întrebare: nimic altceva. Mă gândeam să rămân în ospeţie la voi o vreme.

Cuvintele gotice îi veneau uşor pe buze, dar sunetul lor şi uneori ordinea sau terminaţiile nu aparţineau nici unui dialect cunoscut de teuringi.

Winnithar rămăsese în clădirea mare. Ar fi fost nedemn pentru el să caşte gura ca o slugă oarecare.

Când intră Carl, Winnithar, aşezat pe jilţul lui înalt, spuse:

— Fii binevenit dacă ai sosit cu gânduri curate şi de pace! Să te apere Părintele Tiwaz şi să te binecuvânteze Mama Frija - aşa cum era obiceiul din vechime al casei lui.

— Îţi mulţumesc, răspunse Carl. Frumoase cuvinte ai rostit către un străin despre care puteai crede c-o fi vreun cerşetor. Cerşetor nu-s şi nădăjduiesc că vei găsi acest dar demn de tine. Băgă mâna în punga de la brâu şi scoase o bandă pentru purtat pe braţ, dându-i-o lui Winnithar. Cei care se buluciseră mai aproape îmbrâncindu-se scoaseră sunete de uimire, pentru că inelul făurit din aur, lucrat iscusit şi montat cu pietre preţioase, era greu.

Cu oarece eforturi, gazda îşi păstră calmul.

— Acesta e un dar pe care doar un rege l-ar fi putut face. Împarte jilţul cu mine, Carl. Era locul de onoare. Rămâi la noi cât îţi va fi voia. Bătu din palme. Voi de colo, strigă el, aduceţi mied pentru oaspetele nostru şi pentru mine ca să beau în sănătatea lui! Şi către flăcăii, fetele şi copiii care se îmbulzeau miraţi: şi voi înapoi la treabă! După masa de seară o să ascultăm tot ce va binevoi să ne povestească. Acum sunt încredinţat că e ostenit.

Mormăind nemulţumiţi, plecară fiecare la treburile lor.

— De ce spui asta? îl întrebă Carl.

— Cea mai apropiată aşezare e la o bună bucată de mers pe jos de aici, îi răspunse Winnithar.

— N-am trecut pe la nici o alta, spuse Carl.

— Cum aşa?

— Oricum ai fi aflat. N-aş vrea să crezi că te-am

minţit.

— Dar... Winnithar îl privi mai îndeaproape, printre gene, se trase de mustaţă şi vorbi rar: nu eşti de prin părţile astea; da, trebuie că vii de tare departe. Totuşi straiele ţi-s curate, cu toate că nu porţi schimburi cu tine, nici merinde sau alte lucruri pe care le duce orice călător cu sine. Cine eşti, dincotro vii şi... Cum?

Carl glăsui pe un ton blând, dar cei ce traseră cu urechea simţiră ce hotărâre oţelită era îndărătul lor:

— Sunt lucruri despre care nu pot vorbi. Dar îţi ofer jurământul meu - fie ca fulgerul lui Donar să mă trăsnească dacă are să fie fals - că nu sunt răufăcător, nici vrăjmaş al familiei tale şi nici vreunul dintre aceia pe care ţi-e ruşine să-i primeşti sub acoperişul tău.

— Dacă onoarea îţi cere să păstrezi unele secrete, nimeni nu te va mai iscodi, spuse Winnithar. Dar cred că înţelegi că nu se poate să nu ne minunăm... Era lesne de văzut uşurarea cu care se opri şi exclamă: A, uite că vine şi miedul! Asta-i nevasta mea, e Salvalindis, care poartă cornul pentru tine, aşa cum se cuvine pentru un oaspete de rang înalt.

Carl îi dădu bineţe curtenitor, deşi privirea se întorcea mereu către fecioara de lângă ea, cea care-i adusese băutura lui Winnithar. Avea forme dulci şi se mişca precum o ciută; părul lăsat liber curgea auriu pe lângă chipul cu trăsături fine, buze zâmbind sfios şi ochi mari de nuanţa cerului de vară.

Salvalindis observă.

— Aceasta e copila cea mare, îi spuse ea lui Carl, fiica noastră Jorith.

1980

După o pregătire de bază de la Academia Patrulei, m-am întors la Laurie în aceeaşi zi în care plecasem. Aveam nevoie de o perioadă de odihnă şi de adaptare; era cam mare şocul să trec de la perioada Oligocenului la viaţa de profesor de colegiu din Pennsylvania. Trebuia să ne punem în ordine şi afacerile de zi cu zi. În ce mă privea, trebuia să termin anul şcolar înainte de a demisiona pentru „a-mi lua o slujbă mai bine plătită peste hotare”. Laurie s-a ocupat de vânzarea casei şi de sortarea lucrurilor pe care nu voiam să le mai păstrăm - pentru unde şi câncîjie vom stabili reşedinţa.

Ne-a zdruncinat mult despărţirea de prietenii de ani şi ani de zile. Am promis să-i mai vizităm când şi când. Însă ştiam că vizitele vor fi rare şi la intervale mari, până când aveau să înceteze cu totul. Minciunile convenţionale dar necesare ne apăsau prea mult. Chiar şi aşa am lăsat impresia că noul meu post, descris în termeni confuzi, era o acoperire pentru însărcinări din partea CIA.

Ei bine, fusesem prevenit dintru început că viaţa unui agent al Patrulei Timpului devine o serie de despărţiri, încă mai aveam până să învăţ ce însemna asta cu adevărat.

Încă făceam pregătiri pentru a ne dezrădăcina când am primit un telefon:

— Profesor Farness? La telefon Manse Everard, agent operativ Autonom. Aş fi vrut să ştiu dacă ne-am putea întâlni pentru o discuţie, să zicem la sfârşitul acestei săptămâni.

Inima îmi bătea nebuneşte. Autonom este poziţia

aproape cea mai înaltă la care poţi ajunge în organizazaţie; în tot milionul de ani pe care Patrula îl veghează asemenea oameni găseşti greu. În mod normal, un membru, chiar ofiţer de poliţie, lucrează într-un singur mediu, astfel încât să ajungă să-l cunoască la perfecţie, şi în componenţa unei echipe - strâns coordonate. Autonomii pot merge în orice loc doresc şi pot face, virtual, tot ce consideră necesar, fiind răspunzători doar în faţa propriilor conştiinţe, a egalilor lor şi a danelienilor.

— Da, desigur, domnule, m-am fâstâcit eu. Sâmbătă e perfect. Vreţi să veniţi aici? Vă garantez o cină pe cinste.

— Mulţumesc, dar aş prefera apartamentul meu - măcar la prima noastră întâlnire. Aici am dosarele, terminalul de computer şi alte lucruri necesare. Numai noi doi, vă rog! Nu vă complicaţi cu orare şi rezervări de bilete pentru avion. Găsiţi un loc ferit, ar putea fi chiar pivniţa dumneavoastră, unde să nu fiţi văzut. Vi s-a dat un locator, nu? În regulă, citiţi coordonatele şi mă chemaţi. Vă iau eu cu vehiculul de salt în timp.

Mai târziu am aflat că modul acesta de lucru îi era caracteristic. Solid, arătând aproape fioros, şi deţinând o putere mai mare decât au visat vreodată Cezar sau Geghis-han, era totuşi apropiat şi cald, ca o haină îndelung purtată.

Stând pe şaua vehiculului în spatele lui, am călătorit mai curând prin spaţiu decât prin timp către baza din New York City a Patrulei. De acolo am mers pe jos până la apartamentul pe care-l închiriase. La fel ca şi mie, nu-i plăceau murdăria, dezordinea şi pericolele. Cu toate astea, avea nevoie de un *pied-à-*

terre[34] în secolul douăzeci şi se obişnuise cu locuinţa aceasta înainte ca ea să se degradeze din cale-afară.

— M-am născut în statul dumneavoastră în 1924, mi-a explicat el. Am intrat în Patrulă când aveam treizeci de ani. De aceea am hotărât să vă iau interviul acesta tot eu. Avem, în mare, cam aceeaşi educaţie; ar trebui să ne înţelegem bine.

Ca să-mi revin, am luat o înghiţitură sănătoasă din whisky-ul cu sifon pe care îl pusese în pahare şi am spus precaut:

— Nu ştiu dacă-i chiar aşa, domnule. La şcoală am aflat câte ceva despre dumneavoastră. S-ar părea că aţi avut o viaţă plină de aventuri chiar înainte de a vă fi înrolat. Şi după aceea... pe când eu am fost un tip liniştit, comun.

— Inexact. Everard aruncă o privire la foaia de hârtie cu o serie de notiţe pe care o ţinea în mâna dreaptă. Stânga adăpostea o pipă ciobită din lut. Din când în când trăgea câte un fum sau lua o înghiţitură. Să-mi împrospătez memoria, de acord? N-aţi participat la acţiuni de luptă în cursul armatei pentru că cei doi ani sub arme au fost ceea ce numim, râzând, perioade de pace. Cu toate astea, aţi obţinut rezultate maxime la tragerile de poligon. Aţi fost dintotdeauna un iubitor al sporturilor în aer liber: ascensiuni montane, schi, navigaţie, înot. În colegiu aţi jucat fotbal american şi aţi fost admis în echipa reprezentativă în ciuda staturii deşirate. În facultate pasiunile dumneavoastră includeau scrima şi tragerea cu arcul. Aţi călătorit foarte mult şi nu întotdeauna către locuri călcate de toată lumea sau lipsite de primejdii. Da, aş zice că aveţi un caracter

[34] pied à-terre — (lb. fr. în text) locuinţă temporară. (n. tr.).

mai aventuros decât ne-ar trebui nouă. Probabil prea temerar. Acesta-i un lucru asupra căruia vreau să mă lămuresc.

Simţindu-mă puţin cam stânjenit, am aruncat o privire prin cameră. Pe o porţiune mai înălţată a podelei se afla o oază de linişte şi curăţenie. Rafturi de cărţi se aliniau de-a lungul pereţilor; mai erau câteva picturi excelente şi o pereche de suliţe din Epoca Bronzului. Altfel, singurul suvenir care sărea în ochi era o blană de urs polar folosită drept covor, despre care el îmi spusese în treacăt că provenea din Groenlanda secolului zece.

— Sunteţi căsătorit de douăzeci şi trei de ani cu aceeaşi doamnă, remarcă Everard. În vremurile noastre asta indică un caracter statornic.

Nu vedeam mâna unei femei în acest apartament. Cred însă că avea sigur o soţie sau chiar soţii în alt timp.

— N-aveţi copii, a continuat Everard. Hm, nu-i treaba mea, dar cred că ştiţi, nu-i aşa, că dacă doriţi, medicii noştri pot elimina orice cauză a infertilităţii, mai puţin menopauza. Se pot efectua şi compensări în ceea ce priveşte gravidia la o vârstă înaintată.

— Mulţumesc, am spus. Tuburile falopiene... Da, am discutat asta cu Laurie. Cred că vom apela într-o bună zi la serviciile medicilor. Dar ni se pare că n-ar fi înţelept ca începutul noii mele cariere să corespundă cu poziţia de tată. M-am simţit îndemnat să râd uşor. Dacă simultaneitatea mai înseamnă ceva pentru un membru al Patrulei.

— O atitudine ce dovedeşte responsabilitate. Apreciez asta, a încuviinţat Everard.

— Ce scop are această trecere în revistă, domnule?

am îndrăznit eu. N-am fost invitat să mă înrolez doar în baza recomandării lui Herbert Ganz. Oamenii dumneavoastră m-au supus la o puzderie de teste psihologice ale unui viitor îndepărtat înainte de a-mi spune despre ce era vorba.

Ei îi spuneau *grupaj de experienţe ştiinţifice.* Cooperasem pentru că mă rugase Ganz ca o favoare pentru un amic de-al său. Nu era domeniul lui; se ocupa de limbile şi producţiile literare germanice, la fel ca şi mine. Ne cunoscusem la o întrunire pe teme profesionale, ne împrietenisem la un pahar şi corespondam destul de intens. Admirase lucrările mele despre Deor[35] şi Widsith[36] , iar eu o admirasem pe a lui despre Biblia gotică.

Bineînţeles că la vremea aceea nu ştiam că era a lui. A fost publicat la Berlin în 1853. Mai târziu a fost recrutat de Patrulă şi venise în viitor sub nume de împrumut în căutare de noi talente pentru strădaniile lui.

Everard se rezemă de spătarul scaunului. Privirea lui mă testa pe deasupra pipei.

— Ei bine, spuse el, maşinile ne-au asigurat că dumneavoastră şi soţia sunteţi demni de încredere şi că amândoi iubiţi adevărul. Însă ele nu ne-au arătat cât de competent veţi fi în misiunea pentru care aţi fost propus. Scuzaţi-mă, n-am intenţia să vă jignesc. Nu toată lumea se pricepe la orice, iar misiunile acestea vor fi grele, solitare, delicate. Făcu o pauză. Da, delicate. S-ar putea ca goţii să fie barbari, dar asta nu înseamnă că sunt proşti sau nu se pot simţi

[35] *Deor* - sau *Deor's Lament* (Plângerea lui Deor), poem în formă strofică, atribuit primului poet englez cunoscut sub numele de Widsith. *The Wanderer* (Rătăcitorul), un menestrel al secolului şase. (n. tr.).
[36] Widsith - Poem autobiografic atribuit lui Widsith. (n. tr.)

jigniţi ca dumneavoastră sau ca mine.

— Înţeleg, am spus. Fiţi atent, nu trebuie decât să citiţi rapoartele pe care le-am întocmit în viitorul meu. Dacă primele informaţii pe care le aveţi arată că-s un încurcă-lume, spuneţi-mi să rămân acasă şi să devin cercetător. Organizaţia are nevoie şi de astfel de oameni.

Everard oftă.

— Am făcut investigaţii şi mi s-a spus că aţi lucrat - veţi lucra - veţi fi lucrat - satisfăcător. Dar nu e de ajuns atât. Încă nu înţelegeţi, pentru că n-aţi trecut prin asta, cât de supraaglomerată este Patrula, cât de răsfiraţi suntem de-a lungul istoriei. Nu putem examina fiecare detaliu referitor la activitatea unui agent operativ. Acest lucru devine valabil mai ales când el sau ea nu e poliţist ca mine, ci om de ştiinţă ca dumneavoastră, explorând o societate nu prea exact descrisă de cronici sau lipsindu-i orice mărturii scrise. Mai luă o înghiţitură din pahar. Tocmai de aceea are Patrula o diviziune ştiinţifică. Astfel încât să înţeleagă mai precis care naiba *sunt* acele evenimente care să-i împiedice pe neglijenţii călători în timp să opereze modificări.

— Asta ar da naştere vreunei deosebiri într-o situaţie atât de neclară?

— S-ar putea. Cu vremea, goţii joacă un rol important, am dreptate? Cine ştie ce întâmplare din vechime - o victorie sau o înfrângere, o salvare sau moarte, naşterea unui anume individ sau nu - cine poate şti ce efect ar putea avea oricare dintre evenimentele acestea, pe măsură ce rezultatele se propagă de-a lungul generaţiilor?

— Dar pe mine nu mă preocupă evenimentele reale

decât în mod indirect, l-am contrazis. Obiectivul meu este să contribui la salvarea diferitelor poeme şi istorii pierdute şi să demonstrez cum au evoluat ele şi cum au influenţat alte opere mai târzii.

Everard a zâmbit uşor dezamăgit.

— Da, ştiu. Marea găselniţă a lui Ganz. Patrula a acceptat-o pentru ca e un punct de plecare, singurul pe care l-am putut găsi, ca să punem pe hârtie istoria acelei societăţi. A dat paharul peste cap şi s-a ridicat. Mai vreţi unul? mi-a propus el. Şi după aceea mergem să mâncăm. Până una-alta, aş vrea să-mi spuneţi exact care vă e proiectul.

— Păi, bănuiesc că aţi vorbit deja cu Herbert, cu profesorul Ganz, vreau să zic, am spus eu uimit... Da, mulţumesc, aş mai vrea un pahar.

— Desigur, a răspuns Everard şi mi-a turnat. Să recuperăm literatura germanică a Evului Mediu timpuriu. Dacă „literatură” e cuvântul potrivit pentru materialele care au fost la origine, producţii transmise pe cale orală în acele societăţi care nu cunoşteau scrisul. Frânturi disparate s-au păstrat pe hârtie şi savanţii nu reuşesc să precizeze în ce măsură au fost denaturate aceste texte. Ganz lucrează la, hm, Cântecul epic al Nibelungilor. Nu prea pricep care-ar fi rolul dumneavoastră. Asta-i o istorie din ţinutul Rinului. Dumneavoastră vreţi să plecaţi singur într-o aventură galantă în estul Europei din secolul IV.

Purtarea lui m-a liniştit mai mult decât whisky-ul pe care-l băusem.

— Sper să descopăr ce rol a avut Ermanaric, am spus. Nu face parte integrantă, dar s-a creat o legătură şi, pe de altă parte, ar fi interesant în sine.

— Ermanaric? Asta cine-a mai fost?

Everard îmi înmână paharul şi se aşeză mai comod ca să mă asculte.

— Poate că-i mai bine să încep cu începuturile, am zis eu. Cât de familiar vă sună ciclul Nibelung-Volsung?

— Păi am văzut *Ring*[37] şi alte opere de Wagner Şi odată, când am avut o misiune în Scandinavia, spre sfârşitul epocii de glorie a vikingilor, am auzit o istorisise despre Sigurd care-a ucis dragonul, a trezit Valkiria şi după aceea a stricat totul.

— Asta-i doar o porţiune din întreaga poveste, domnule.

— ”Manse” ar fi mai bine, Carl.

— Hm, mulţumesc. Mă simt onorat. Ca să nu devin plicticos prin detalii, m-am grăbit în stilul cel mai profesoral dar expeditiv. *Volsungasaga* islandeză a fost încredinţată hârtiei mai târziu decât *Nibelungenlied*-ul german, dar conţine o versiune mai veche, mai primitivă şi mai lungă a poveştii. *Edda cea Veche* şi ces *Tânără* au ceva din asta. Wagner a împrumutat în principal din aceste surse.

Poate că-ţi aminteşti că Sigurd Volsung a fost păcălit luând în căsătorie pe Gudrun din neamul Gjuking în locul Brynhildei Valkiria şi asta a dus la o gelozie între femei şi în cele din urmă la uciderea lui. În versiunea germană, aceste persoane sunt numite Siegfried, Kriemhilda de Burgundia, Brunhilda de Isenstein; iar zeii păgâni nu apar; dar asta n-are importanţă acum. Potrivit ambelor versiuni, Gudrun sau Kriemhilda s-a căsătorit mai târziu cu un rege pe

[37] Aluzie la *Der Ring des Nibelungen* - Inelul Nibelungului, operă de Richard Wagner. (n. tr.).

nume Atli sau Etzel, care nu e altul decât Attila Hunul.

Apoi versiunile se deosebesc esenţial. În *Nibelungenlied,* Kriemhilda îi ademeneşte pe fraţii ei la curtea lui Etzel şi-i atrage în cursă, ucigându-i ca răzbunare pentru faptul că aceştia l-au omorât pe Siegfried. Teodoric cel Mare, ostrogotul care a năvălit asupra Italiei ocupând-o, apare în acest episod sub numele de Dietriech de Bern, deşi adevărul istoric este că el a trăit la o generaţie după Attila. Un vasal de-al său, Hildebrand, este atât de îngrozit de trădarea şi de cruzimea Kriemhildei, încât o ucide. Apropo, Hildebrand a devenit la rându-i personajul unei legende, într-o baladă pe care Herb Ganz doreşte s-o găsească în întregime, precum şi alte opere care să-i menţioneze numele. Înţelegi, prin urmare, ce încâlceală de anacronisme este toată istoria asta.

— Attila Hunul, da? murmură Everard. Un bărbat nu prea simpatic. Dar a trăit în mijlocul secolului cinci, atunci când oamenii lui cutreierau toată Europa vârând spaimă în toţi. Tu mergi în secolul patru.

— Corect. Să-ţi povestesc istoria islandeză. Atli i-a atras pe fraţii lui Gudrun pentru că voia comoara de pe Rin. Ea a încercat să-i avertizeze, dar ei au venit pentru că primiseră garanţii de liberă trecere. Cum nu au acceptat să cedeze comoara sau să-i spună lui Atli unde se află aceasta, el i-a condamnat la moarte. Gudrun s-a răzbunat pentru moartea fraţilor ei. I-a măcelărit pe fiii născuţi cu Atli şi i-a servit ca mâncare. După aceea l-a înjunghiat pe Atli în somn, a dat foc palatului şi a părăsit ţara hunică. A luat-o cu ea doar pe Svanhilda, fiica ei zămislită cu Sigurd.

Everard se încruntă, concentrându-se. Nu-i era tocmai uşor să urmărească firul şi personajele.

— Gudrun a ajuns în ţara goţilor, am spus eu. Acolo s-a căsătorit din nou şi a avut doi fii, Hamther şi Sorli. Regele goţilor se numeşte Jormunrek în saga şi în poemele Eddei, dar nu încape nici o îndoială că e vorba de Ermanaric, figură reală, deşi oarecum ştearsă, de pe la mijlocul secolului patru. Relatările diferă: nu rezultă clar dacă s-a căsătorit cu Svanhilda şi ea a fost acuzată pe nedrept de necredinţă, sau dacă s-a căsătorit cu altcineva pe care regele l-a prins complotând împotriva lui şi l-a spânzurat. În orice caz, a pus ca Svanhilda să fie omorâtă sub copitele cailor.

La vremea aceasta, fiii Gudrunei, Hamther şi Sorli, erau tineri bărbaţi. Ea i-a îmboldit să-l ucidă pe Jormunrek ca răzbunare pentru moartea Svanhildei. Pe drum ei l-au întâlnit pe fratele lor vitreg, Erp, care s-a oferit să-i însoţească. L-au omorât. Manuscrisele sunt confuze în legătură cu motivele acestei fapte. Eu am o bănuială că el era copilul tatălui lor făcut cu o concubină şi exista o ură de sânge între ei şi Erp.

Au ajuns la reşedinţa lui Jormunrek şi au atacat. Erau doar ei doi, dar invulnerabili în faţa oricărui oţel, aşa că au ucis în stânga şi-n dreapta, au ajuns la rege şi l-au rănit grav. Înainte de a-şi fi terminat isprava, Hamther a lăsat să-i scape că doar piatra le putea face rău. Or, după cum susţine saga, Odin a apărut pe neaşteptate deghizat ca bătrân cu un singur ochi şi le-a dat secretul în vileag. Jormunrek şi-a chemat războinicii care mai erau în viaţă şi le-a poruncit să arunce cu pietre în cei doi fraţi şi, iată, au murit. Aici se încheie povestea.

— Cam sumbră, nu? făcu Everard. Rămase pe gânduri câteva clipe. Dar mi se pare că acel ultim episod - Gudrun în ţara goţilor - trebuie să fi fost adăugat la o dată ulterioară. Anacronismele au scăpat cu totul de sub control.

— Bineînţeles, l-am aprobat eu. Asta se întâmplă în mod obişnuit în folclor. O istorisire importantă atrage altele mai neînsemnate, înglobându-le. Chiar cu ornamente fără legătură. Spre exemplu, nu W.C. Fields[38] a fost acela care a afirmat că „un om care urăşte copiii şi câinii nu poate fi din cale-afară de rău”. Sunt vorbele altcuiva, acum îmi scapă numele lui, spuse atunci când l-a prezentat pe Fields la un banchet.

Everard izbucni în râs.

— Să nu-mi spui că Patrula Timpului ar trebui să cunoască şi istoria Hollywood-ului! Redeveni serios. Dacă istorioara asta sângeroasă nu aparţine cu adevărat firului epic al Nibelungilor, de ce vrei s-o detectezi? De ce vrea Ganz să faci tu asta?

— Ei bine, istoria asta a ajuns în Scandinavia, unde a inspirat câteva poeme foarte frumoase - dacă nu cumva şi acelea au fost redactări ale altora anterioare - şi au intrat în saga lui Volsung. Ne interesează legăturile, întreaga evoluţie. De asemenea, Ermanaric este menţionat şi în alte părţi - în anumite balade elegiace din Engleza Veche, de exemplu. Aşa că trebuie să fi pătruns în multe legende şi opere ale barzilor care au fost uitate de mult. La vremea lui *era* puternic, deşi se pare că nu

---

[38] W.C. Fields - artist comic şi de film american. Maxima a fost citată în *Radio Times* la 12 august 1965, dar Leo Rosten a susţinut că i-a declarat acest lucru lui Fields în timpul unui banchet la Hollywood, în 1938. (n. trad.)

prea blând. Ciclul lui Ermanaric, acum pierdut, ar putea fi la fel de important şi strălucitor ca şi orice altceva ce ne-a parvenit din occident sau din nord. Probabil că a influenţat literatura germanică în nenumărate şi nebănuite feluri.

— Ai intenţia să mergi direct la curtea lui? Nu ţi-aş recomanda asta, Carl. Mulţi agenţi operativi sunt ucişi din pricina neglijenţei.

— A, nu. S-a întâmplat ceva groaznic şi de aici au pornit tot soiul de istorisiri care au mers până departe, ajungând astfel în cronicile istorice. Cred că pot identifica momentul cu o aproximaţie de zece ani. Dar vreau să mă familiarizez cu mediul înainte de a mă aventura în acel episod.

— Foarte bine. Care ţi-e planul?

— Voi urma un curs intensiv de limbă gotică. Ştiu deja să citesc, dar vreau să vorbesc cursiv, deşi fără îndoială că accentul meu va fi bizar. Aş vrea de asemenea să deprind rapid puţinele lucruri care se cunosc despre obiceiuri, credinţe, *et cetera.* Asta nu înseamnă mare lucru. Ostrogoţii, dacă nu vizigoţii, se aflau la periferia preocupărilor romanilor. E sigur că s-au schimbat considerabil înainte de a fi pornit spre vest.

Prin urmare, voi începe mai devreme decât momentele care mă interesează cu adevărat şi voi alege, oarecum arbitrar, anul 300 e.n. Mă voi obişnui cu poporul. Apoi o să reapar la anumite intervale şi o să aflu ce s-a întâmplat în absenţa mea. Pe scurt, voi urmări evenimentele în timpul mersului lor inexorabil către *acel* eveniment. Când se va petrece, nu voi fi luat pe nepregătite. După aceea, voi mai pica ici şi colo din când în când şi-i voi asculta pe poeţi şi pe

povestitori şi-i voi înregistra pe un aparat ascuns.

Everard făcu o faţă lungă.

— Mm, asemenea procedee.... în fine, putem discuta posibilele complicaţii. Geografic vorbind, o să te mişti destul de mult, nu?

— Da. Potrivit tradiţiilor care au fost menţionate în cronicile Imperiului Roman, goţii îşi au originea cam prin centrul Suediei actuale. Eu nu cred că un neam atât de numeros putea să provină dintr-o zonă restrânsă ca aceea, chiar dacă am admite un spor natural, dar poate că a dat conducători şi o organizare, aşa cum au făcut scandinavii pentru statul rus în formare în secolul nouă.

Aş zice mai curând că goţii au început prin a fi locuitori aşezaţi de-a lungul litoralului sudic al Mării Baltice. Dintre popoarele germanice, ei au fost cei mai estici. Atunci când au ajuns în vestul Europei, ei se împărţiseră în ostrogoţi, care au ocupat Italia, şi vizigoţi, care s-au aşezat în Peninsula Iberică. Au oferit acestor regiuni guvernări destul de drepte; aş zice că au fost administraţii foarte bune şi au ţinut destul de mult. Evident ca invadatorii au fost, la rândul lor, copleşiţi şi s-au contopit cu populaţia locală.

— Dar înainte de asta?

— Istoricii menţionează triburi, dar sunt destul de confuzi. Pe la anul 300 d. Hr., goţii erau aşezaţi solid de-a lungul Vistulei, în mijlocul Poloniei de azi. Înainte de sfârşitul acelui secol, ostrogoţii se aflau în Ucraina şi vizigoţii puţin la nord de Dunăre, frontiera romană. O mare migraţie, evident, de-a lungul câtorva generaţii, pentru că s-ar părea că abandonaseră cu totul zona nordică, triburile slave instalându-se în

locul lor. Ermanaric a fost ostrogot, deci aceasta e ramura pe care vreau s-o urmăresc.

— Ambiţios, spuse Everard cu o expresie de îndoială pe chip. Şi eşti abia la început.

— O să câştig experienţă pe parcurs, ăă... Manse. Singur ai recunoscut că Patrula nu prea are oameni. Pe lângă acestea, o să deprind o mare parte din istorie, aşa cum doreşti.

Everard zâmbi.

— Ar fi şi cazul. Ridicându-se: hai, termină-ţi băutura şi să mergem să mâncăm. Va trebui să ne schimbăm hainele, dar o să merite osteneala. Ştiu un restaurant *local* de pe la 1890 care oferă o mâncare pe cinste şi aproape pe gratis.

300-302

Iarna coborî, iar mai apoi, cu izbucniri de vânt, zăpadă, ploaie îngheţată, se retrase încetul cu încetul. Pentru cei care locuiau în cătunul de lângă fluviu şi curând pentru vecinii lor, plictiseala de moarte a anotimpului fusese alungată în anul acela. Carl rămăsese în mijlocul lor.

La început, misterul care-l înconjura stârnise teamă în mulţi; dar aceştia veniră şi se convinseră că nu le arăta nici ostilitate şi nici nu le purta ghinion. Respectul temător faţă de el nu slăbea. Mai degrabă creştea. Chiar de la început Winnithar spuse că era nepotrivit ca un asemenea oaspete să doarmă pe o bancă la fel ca un nobil oarecare şi-i oferi un pat pe măsură. Îi oferi lui Carl pe cele mai de soi femei ca să-i încălzească patul, dar străinul refuză într-un fel foarte înţelept. Primea de mâncare şi de băut şi se

spăla şi căuta latrina aflată undeva afară. Cu toate astea, se şoptea că probabil aceste lucruri nu-i erau necesare decât ca să arate că e şi el muritor de rând cu ceilalţi.

Carl vorbea domol şi prietenos, într-un fel oarecum îngăduitor. Ştia să râdă, să facă glume şi să spună câte-o istorie hazlie. Mergea pe jos sau călare, în compania altora pentru a vâna sau a-i vizita pe proprietarii din jur, sau participa la ofrandele ce se aduceau către Anse şi la ospeţele de după aceea. Lua parte la întreceri, cum ar fi tragerea cu arcul sau trântă, până când se vădise că nici un bărbat nu se putea măsura cu el cu sorţi de izbândă. Când juca arşice sau alte jocuri nu câştiga totdeauna, deşi oamenii scorniră ideea că făcea asta pentru că nu voia să-i sperie cu vrăjitorii. Era în stare să discute cu oricine, începând cu Winnithar şi sfârşind cu cea mai prăpădită slugă sau ţânc ce abia se ţinea pe picioare şi-i asculta pe toţi cu atenţie; îl iscodea pe fiecare şi se purta cu bunătate faţă de servitori şi animale.

Dar partea dinăuntrul lui, aceea le rămânea tuturor ascunsă.

Asta nu însemna că stătea posomorât. Nu, meşterea vorbe şi muzica izvora cu sclipiri aşa cum nu o mai făcuse nimeni până atunci. Dornic să asculte cântece, balade, istorii, ziceri, tot ceea ce mergea din gură în gură, dând în schimb o bogăţie pe măsură. Pentru că părea să cunoască întreaga lume, ca şi cum o cutreierase vreme mai lungă decât o viaţă de om.

Le vorbea despre Roma cea puternică şi plină de tulburări, despre stăpânul ei, Diocleţian, războaiele purtate de el şi despre legile lui neiertătoare. Le

răspundea la întrebări despre noul domn, cel al Crucii, despre care goţii auziseră de la neguţători sau de la sclavii vânduţi până în acest nord îndepărtat. Le povestea despre marii duşmani ai romanilor, perşii, şi ce minuni făptuiseră aceştia. Vorbele lui băteau tot mai departe seară de seară - mereu spre sud, către ţări unde era tot timpul arşiţă şi oamenii aveau pielea neagră şi unde hălăduiau dihănii care se înrudeau cu linxul, dar aveau mărimea ursului. Le arăta şi alte animale pe care le desena cu cărbune pe bucăţi de lemn, iar lor le scăpau strigăte de uimire; pe lângă un elefant, un zimbru sau chiar un cerb nu însemnau mai nimic! Spre marginile cele mai îndepărtate din est, spunea el, se întindea un tărâm mai mare, mai vechi şi mai minunat decât Roma sau Persia. Locuitorii de acolo aveau pielea de culoarea ambrei şi ochii păreau puţin oblici. Fiind călcaţi mereu de triburile sălbăticite din nord, ei construiseră un zid lung cât un lanţ de munţi şi loveau în năvălitori din spatele acestui adăpost. Tocmai de aceea veniseră hunii spre vest. Hunii, care-i zdrobiseră pe alani şi-i chinuiau pe goţi reprezentau, doar gunoaie în ochii oblici ai chitailor. Şi această întindere uriaşă nu era tot ce exista pe lume. Iar de călătoreai spre vest până traversai ţara aflată în stăpânirea romanilor care se numea Galia, ajungeai la Marea cea Mare, despre care auziseşi povestindu-se şi, dacă luai o barcă - dar cele care se vedeau pe fluviu nu erau destul de mari - şi pluteai multe zile şi nopţi, găseai ţara înţelepţilor şi bogaţilor mayaşi...

Carl mai spunea poveşti despre oameni, femei şi despre faptele lor, Samson cel puternic, Driada cea frumoasă şi nefericită, Vânătorul Verde...

Jorith, fiica lui Winnithar, uita mereu că a ajuns la vârsta măritişului. Stătea cu orele printre copiii aşezaţi pe podea la picioarele lui Carl şi asculta până ce, în lumina aruncată de flăcări, ochii ei deveneau sori.

Nu stătea tot timpul printre oameni. Deseori spunea că trebuie să rămână singur şi se făcea nevăzut. Odată, un flăcăiaş mai obraznic, dar priceput la iscodit, l-a urmărit fără a fi observat, dacă nu cumva chiar Carl s-a prefăcut că nu-l băgase în seamă. Băiatul se întoarse alb la faţă, tremurând tot, şi spusese bâlbâindu-se că omul cu barba sură plecase în Crângul lui Tiwaz. Nimeni nu se aventura printre acei pini întunecaţi decât la Sărbătorile de la Mijlocul Iernii, când se făceau trei ofrande de sânge – cal, dulău şi sclav - astfel încât Stăpânul Lupului să alunge întunericul şi frigul. Băiatul fusese biciuit de către tătăl lui şi după aceea nimeni n-a mai cutezat să vorbească despre asta fără fereală. Dacă zeii îngăduiau o asemenea întâmplare, nu era bine să cercetezi motivele lor.

Carl se întorcea după câteva zile, îmbrăcat cu straie proaspete şi aducând daruri. Erau lucruri mărunte dar fără de preţ, fie un cuţit care avea o lamă de oţel neobişnuit de lungă, fie o eşarfă dintr-o ţesătură necunoscută şi lucioasă, fie vreo oglindă care întrecea în strălucire arama lustruită sau apa liniştită a oricărui iaz - comorile soseau mereu, până când mai toţi cei cât de cât de vază, femeie sau bărbat, primiseră cel puţin una. Iar când le dăruia, el se mulţumea doar să zică:

— Îi cunosc pe făurari.

Primăvara se furişă uşor spre nord, zăpada se topi,

mugurii zbucniră în frunză şi floare, fluviul se învolbură şi se revărsă pe neaşteptate. Păsările călătoare umplură cerul cu bătaia aripilor şi cu vacarmul chemărilor în drum spre locurile de cuibărire. Mieii, viţeii şi mânjii păşeau încă nesiguri în îngrăditurile lor. Oamenii roboteau, clipind uimiţi în strălucirea negândită; îşi primeneau casele, straiele şi sufletele. Regina Primăverii purta imaginea zeiţei Frija de la o gospodărie la alta pentru a binecuvânta plugăritul şi semănatul, în vreme ce tineri şi fecioare împodobite cu ghirlande dansau în jurul căruţei trase de boi. Dorurile se aprindeau...

Carl pleca mereu, dar acum se întorcea până la căderea serii. El şi Jorith erau din ce în ce mai des împreună. Porneau chiar prin pădure să se plimbe, pe cărări înconjurate de flori, peste poieni, departe de privirile curioase ale oamenilor. Ea păşea de parcă ar fi fost pierdută în visare. Mama ei, Salvalindis, o dojenea pentru purtarea necuviincioasă - oare chiar nu-i păsa defel de bunul ei nume? Până când Winnithar îşi struni nevasta. Căpetenia gândea mai iute şi mai şiret. Iar fraţii Jorithei radiau.

În cele din urmă Salvalindis o trase deoparte pe fiica ei. Se nimeriră să fie într-o casă unde femeile aşezării se întâlneau pentru a ţese şi coase atunci când nu aveau alte treburi de făcut. Acum era de lucru în alte părţi, aşa că se aflau singure în semiîntuneric. Salvalindis o încolţi pe Jorith între ea şi războiul lat cu pietre mari drept contragreutăţi de parcă ar fi vrut s-o prindă într-o capcană şi o întrebă direct:

— Ai început să-ţi pierzi vremea mai mult cu bărbatul Carl decât să stai pe lângă casă? Te-a avut?

Fata se îmbujoră, îşi răsuci degetele ruşinată, privi în pământ.

— Nu, răspunse ea dintr-o suflare. Ar putea oricând dac-ar voi. Şi tare m-aş bucura să vrea. Ne-am ţinut doar de mână, am schimbat săruturi şi... şi...

— Şi mai ce?

— Am stat de vorbă. Am cântat. Am râs. Am rămas pe gânduri. O, mamă, nu e închipuit. Cu mine e mai blând şi mai cald decât... decât am socotit că poate fi un bărbat. Vorbeşte cu mine aşa cum ar face-o cu cineva care e în stare să gândească, nu care să-i fie doar nevastă.

Salvalindis îşi muşcă buzele:

— *Eu* n-am încetat să gândesc după ce m-am măritat. Poate că tatăl tău vede în Carl un aliat puternic. Dar eu văd în el doar un bărbat fără de ţară sau neamuri, asemuindu-se cu un vraci, dar fără rădăcini, fără rădăcini. Cam ce foloase ar trage casa noastră dacă se uneşte cu el? Lucruri, da, cunoaştere, dar la ce bun toate astea când vrăjmaşii te ameninţă? Ce-are să lase fiilor lui? Ce te va mai lega de el după ce prospeţimea se duce? Fată, eşti nechibzuită.

Jorith îşi frământă mâinile, bătu din picior şi strigă printre lacrimi vărsate mai mult de obidă decât de durere:

— Ţine-ţi gura, cotoroanţă!

Dar de îndată îşi luă seama şi se chirci, la fel de înspăimântată ca şi Salvalindis.

— Îndrăzneşti să-i spui asemenea vorbe mamei tale? Daa, e vraci care-a aruncat o vrajă asupra ta. Să arunci în fluviu podoaba aceea pe care ţi-a dat-o, auzi?

Se întoarse şi ieşi. Fustele ei foşniră a supărare mare.

Jorith plânse dar nu se supuse.

Şi curând totul se schimbă.

Într-o zi, când suliţele împungeau pământul, în timp ce căruţa lui Donar hurducăia prin ceruri şi fulgerele aruncate de securea lui orbeau înălţimile, în aşezare sosi un bărbat într-un galop nebun. Abia mai stătea agăţat în şa, iar calul lui înspumat aproape că se prăbuşea de oboseală. Cu toate astea, scutură o săgeată către înalt şi strigă cu o voce ascuţită către cei care-i ieşiseră în cale înfruntând noroaiele:

— Război! Vandalii vin încoace!

După ce-l chemară în sala mare, el grăi către Winnithar:

— Aduc vorbă de la părintele meu. Aefli, din Valea Cornul Cerbului. El a auzit de la un om de-al lui Dagalaif Nevittasson, care-a scăpat cu fuga din măcelul de la Vadul Cerbului, ca să dea ştire de primejdie. Dar noi văzuserăm deja de la aşezarea lui Aefli că cerul se jeruise în depărtări, acolo unde poate că ardeau gospodării.

— Atunci sunt două hotare, murmură în barbă Winnithar. Asta pe puţin. Sau poate mai multe. Au pornit mai din vreme anul ăsta şi cu forţă mare.

— Cum de-i lasă inima să-şi părăsească pământurile negrijite la vremea semănatului? întrebă un fiu de-al lui.

Winnithar lăsă să-i scape un oftat:

— Au zămislit mai multe braţe de muncă decât le face trebuinţă. Şi pe lângă asta, am auzit un Rege, Hildaric, de-a strâns toate clanurile sub porunca lui. Aşa se-ntâmpla că pot aduna hoarde mai mari decât

până mai an, care se mişcă mai cu iuţeală şi sub uneltire mai bună decât am putea noi. Da, îmi pare mie că Hildaric şi-a pus în minte să ne izgonească, spre binele şi întinderea tărâmului său.

— Şi ce-o să facem? vru să ştie un războinic bătrân greu de clintit.

— Strângem oamenii din împrejurimi şi plecăm să anunţăm cât mai mulţi, atât cât ne-o îngădui timpul, aşa cum au făcut ai lui Aefli, dacă n-au fost prinşi deja. Ne întâlnim la Piatra Călăreţilor Gemeni, ca în vremurile de odinioară, da? Poate c-aşa, împreună, n-o să dăm piept cu vreo hoardă de vandali prea numeroasă pentru noi.

Din locul în care stătea, Carl îl întrebă:

— Dar ce se-ntâmplă cu casele voastre? Năvălitorii v-ar putea cădea dintr-o parte, pe neştiute, şi-ar găsi aşezări precum asta...

Lăsă restul nespus: jaf, foc, femei în plinătatea anilor duse cu forţa, iar ceilalţi căsătoriţi.

— Trebuie să ne-ncumetăm să le lăsăm în calea primejdiei. Altfel vom fi măturaţi cu totul.

Winnithar recăzu în tăcere. Limbile lungi ale focurilor se unduiră şi scăpărară a nelinişte. Afară vântul hohotea, iar ploaia răpăia lovind în pereţi. Ochii lui îl căutară pe Carl.

— N-avem nici un coif sau platoşă care să ţi se potrivească. Poate-ţi aduci ce-ţi trebuie de pe unde ai adus tot felul de lucruri.

Străinul rămase nemişcat. Trăsăturile i se înnegurară pe chip.

Winnithar, se posomorî şi lăsă umerii să-i cadă a neputinţă:

— Aşa e, nu-i lupta ta, nu? oftă el. Nu eşti teuring.

— Carl, vai, Carl!

Jorith ieşi dintre femei.

Vreme de câteva clipe, ea şi bărbatul cu barba căruntă se priviră lung. Apoi el se scutură ca dintr-un vis, se întoarse către Winnithar şi-i spuse:

— Să n-ai teamă. Voi rămâne alături de prietenii mei. Dar trebuie să faceţi aşa cum vă zic eu, să nu-mi ieşiţi din vorbă, fie că înţelegeţi rostul, fie că nu. Vă învoiţi aşa?

Nimeni nu scoase chiote. De-a lungul sălii de adunare trecu un sunet care aducea a şuier de vânt.

Winnithar îşi luă inima în dinţi:

— Da, încuviinţă el. Acum călăreţii noştri or să plece să dea veste printre vecini cu săgeata războiului. Iar noi ceilalţi ne vom ospăta.

Nimeni nu ştie exact ce s-a întâmplat în următoarele câteva săptămâni. Bărbaţii plecau, ridicau câte-o tabără, luptau, unii se întorceau acasă, alţii nu. Cei ce reveneau, adică mai toţi, aveau de povestit istorii de necrezut. Vorbeau despre un suliţaş într-o mantie albastră, care călărea prin cer pe un armăsar care nu era nicidecum cal. Mai ziceau despre monştri înspăimântători care se repezeau în rândurile vandalilor şi despre fulgere de pe altă lume în întuneric şi despre groaza nebună cuprinzând pe vrăjmaşi care-şi azvârleau armele şi fugeau urlând. Istoriseau că nu se ştie cum, dar găseau câte-o hoardă de vandali înainte ca ea să fi ajuns la vreo aşezare de goţi şi o puneau pe fugă, zădărnicind prădăciunile şi oprind clanurile nenumărate care erau gata-gata să lase totul şi să pornească în bejenie. Vorbeau despre victorie.

Nici căpeteniile nu puteau spune ceva mai lămurit.

Rătăcitorul le spusese unde să meargă, la ce să se aştepte, cum să-şi desfăşoare mai bine forţele pentru luptă. El ajungea oriunde mai iute decât furtuna pentru a duce veşti de primejdie şi îndemnuri, îi ajutase pe greutungi, pe taifali şi pe amalingi şi-i dovedise pe cei semeţi, convingându-i să lupte umăr la umăr, aşa cum poruncise.

Aceste istorii se mai stinseră după o generaţie sau două. Prea erau de necrezut. Sau mai degrabă se topiseră printre alte poveşti mai vechi de acelaşi fel. Oare Ansele, Wanes, spiriduşii, vrăjitorii, stafiile şi alte arătări nu se amestecaseră şi ele mereu în certurile dintre oameni? Important era că vreme de aproape zece ani, goţii, de-a lungul Vistulei superioare, se bucuraseră de pace. „Să ne vedem de recoltele noastre”, îşi ziceau ei sau făceau cu vieţile lor ceea ce credeau că-i mai bine.

Dar Carl se întoarse la Jorith ca salvator.

Nu se putea căsători cu ea în adevăratul înţeles al cuvântului. *Nu avea* rude de sânge cunoscute. Şi totuşi, bărbaţii care-şi puteau permite îşi luaseră dintotdeauna o ibovnică; goţii nu socoteau că acesta ar fi un lucru de ruşine dacă bărbatul le asigura de toate femeii şi copiilor ei. Pe lângă acestea, Carl nu era un simplu ţăran, dar nici nobil ori rege. Chiar Salvalindis i-o aduse pe Jorith într-o încăpere de sus împodobită cu flori, după un ospăţ la care s-au făcut daruri minunate.

Winnithar dădu poruncă să se taie copaci din codru şi să fie aduşi peste fluviu pentru construirea unei case arătoase pentru cei doi. Carl vru câteva lucruri mai neobişnuite în casa lui, cum ar fi o cameră care să se numească dormitor. Mai era o cameră care

rămânea încuiată şi-n care nu intra decât singur. Niciodată nu stătea mult acolo şi nici nu se mai ducea la Crângul lui Tiwaz.

Bărbaţii îşi destăinuiau unul altuia că el acorda prea mare atenţie Jorithei. Mereu se întâmpla să schimbe ocheade sau să se depărteze de ceilalţi aşa cum ar face un băiat cu iubita lui. Chiar dacă... îşi îngrijea casa cum se cuvine şi oricum, cine cuteza să-l ia în râs?

Carl lăsa mai toate treburile bărbăteşti în seama unui administrator. El aducea tot ce trebuia pentru casă sau alte lucruri pe care le schimba pentru cele necesare. Şi aşa deveni mare neguţător. Dar anii aceştia de pace nu deveniră ani de lâncezeală. Nu, ei aduseră mai mulţi negustori de mărunţişuri decât îşi amintea careva, veniţi cu ambră, blănuri, miere, lumânări de seu de la nord, vin, obiecte din metal, ţesături, ceramică fină din apus şi din sud. Întotdeauna dornic să mai cunoască pe câte cineva nou, Carl îi găzduia cu dărnicie pe oaspeţi şi se ducea pe la târguri şi pe la adunările cetăţenilor care discutau treburile ţinutului.

Nefiind membru al vreunui clan, el numai stătea şi asculta la aceste sfaturi, dar după ce discuţiile ţineau uneori şi câte o zi, pe lângă el se strângeau mai toţi, vrând să afle unele lămuriri.

Bărbaţii, ba chiar şi femeile, se minunau totuşi. Ajungeau tot felul de vorbe că un bărbat, încărunţit dar puternic la trup, unul pe care nimeni nu-l mai întâlnise, putea fi văzut deseori printre triburile goţilor...

Poate că şi absenţele astea erau motive pentru care Jorith nu rămase grea; ori poate pentru că era

prea tânără, abia de şaisprezece ierni, când i-a venit la pat. Trecu un an până când semnele se vădiră fără putinţă de tăgadă.

Deşi stările de greaţă şi de sfârşeală se îndeseau, ea strălucea de bucurie. Şi purtarea lui deveni iarăşi ciudată, pentru că părea să-l intereseze mai puţin fructul pe care-l zămislise decât alinarea suferinţelor ei. Supraveghea până şi mâncarea ce i se dădea, aducându-i tot felul de bunătăţi, ca de pildă fructe necunoscute, indiferent de sezon, neîncuviinţând în acelaşi timp ca ea să consume sare cât îi era voia. Ea se supunea bucuroasă zicând că asta arăta cât de mult o iubea.

În tot acest timp viaţa mergea înainte în tot ţinutul, la fel şi moartea. La înmormântări şi la praznicele de după nimeni nu îndrăznea să vorbească fără sfială cu Carl; el se afla prea aproape de acel tărâm necunoscut. Pe de altă parte capii familiei rămaseră fără grai când el refuză onoarea de a fi bărbatul care avea să inaugureze următoarea Regină a Primăverii - şi asta după ce-l aleseseră!

Amintindu-şi câte altele făcuse şi încă făcea pentru ei, nu s-au supărat din pricina asta.

Căldură; recoltă ; vreme tristă şi pustie; renaştere; din nou vară; şi Jorith ajunse în pragul naşterii.

Lungi i-au fost chinurile facerii. Trecu vitejeşte prin dureri, dar femeile care o moşeau deveniră foarte întunecate. Spiriduşii n-ar fi vrut să audă ca ea să fie privită de vreun bărbat în acele momente. Şi aşa era destul de rău că acum Carl cerea o curăţenie de neînchipuit. Nu le rămăsese decât să spere că el ştia ce rost aveau toate acestea.

El aştepta naşterea în încăperea mare a casei.

Când îi veniră alţii în vizită, el poruncise să li se aducă mied şi felurite băuturi, aşa cum se cuvenea, dar rămase zgârcit la vorbă. La miezul nopţii, când aceştia plecară, el nu se duse la culcare, ci stătu singur în întuneric până la răsăritul soarelui. Când şi când o moaşă sau slugă ieşea afară şovăitoare, ca să-i spună cum se desfăşura naşterea. În lumina lămpii cu care venea în mână, femeia vedea cum privirea lui căuta uşa pe care o ţinea sub cheie.

Spre sfârşitul celei de-a doua zile, moaşa îl găsi între prieteni. Toţi tăcură ca la un semn. Ceea ce purta femeia în braţe scoase un ţipăt - iar Winnithar un răcnet. Carl se ridică având chipul lipsit de culoare.

Femeia îngenunche în faţa lui, dădu puţin la o parte pătura şi puse pe podeaua de pământ, la picioarele tatălui, un băiat, încă plin de sânge dar dând năvalnic din mâini şi picioare şi plângând. Dacă se întâmpla ca el să nu ia pruncul pe genunchi, femeia avea să-l ducă în pădure şi să-l lase pradă lupilor. Carl nu se aplecă să vadă dacă pruncul avea toate mădularele întregi. Smulse forma mişcătoare la piept şi întrebă cu o voce răguşită:

— Jorith, cum se simte Jorith?

— Slăbită, îi răspunse moaşa. Du-te s-o vezi dacă voieşti.

Carl îi înapoie fiul şi se grăbi spre dormitor. Femeile aflate înăuntru se dădură în lături. El se aplecă asupra Jorithei. Zăcea nemişcată, încleiată de sudoare, parcă golită de putere. Dar când îşi văzu omul, întinse mâinile în sus şi pe faţă îi apăru o umbră de zâmbet.

— Dagobert, şopti ea. Acesta era numele, vechi în

familia ei, pe care-l voise ea în caz că năştea un băiat.

— Dagobert, aşa va fi! spuse Carl încet.

Deşi nu se cuvenea s-o facă în văzul celorlalte femei, se aplecă să o sărute.

Ea-şi coborî pleoapele şi se scufundă înapoi în aşternuturi.

— Mulţumesc, spuse ea cu o voce slabă, mai mult ghicită decât auzită. Fiul unui zeu!

— Nu...

Deodată Jorith avu un tremur. Îşi duse pentru o clipă mâinile la tâmple. Ochii i se deschiseră din nou. Pupilele erau imobile şi mărite. Deveni inertă de parcă n-ar fi avut oase. Respiraţia îi era grea, gâfâită.

Carl se ridică brusc, se răsuci pe călcâie şi ieşi grăbit din cameră. Ajuns în faţa încăperii încuiate, îşi scoase cheia şi intră. În urma lui uşa se trânti cu zgomot.

Salvalindis se aşeză la căpătâiul fiicei ei.

— Moare, spuse ea fără nici un fior. Oare o s-o salveze vrăjitoria lui? Se cuvine?

Uşa interzisă se deschise la fel de brusc Carl ieşi urmat de o altă siluetă. Uitaseră să închidă uşa. Bărbaţii zăriră un obiect de metal. Unii îşi amintiră de armăsarul pe care zburase pe deasupra câmpurilor de bătălie. Se strânseră mai aproape unii de alţii, duseră mâna la amulete, făcură semne prin aer.

Însoţitorul lui Carl era o femeie, cu toate că era îmbrăcată cu pantaloni strălucind în toate culorile curcubeului şi cu o tunică. Nu mai văzuseră încă un asemenea chip ca al ei - faţa mare cu pomeţi înalţi ca ai unui hun, dar cu nasul scurt, auriu-arămiu ca nuanţă, iar părul negru bătând în albăstrui. În mână

ţinea o cutie cu un soi de mâner. Cei doi se năpustiră în dormitor.

— Afară, ieşiţi! răcni Carl şi alungă femeile din cameră aşa cum furtuna ia frunzele pe sus.

Ieşi în urma lor şi acum îşi aminti să închidă uşa camerei unde se afla bidiviul. Întorcându-se spre ei, le văzu privirile uimite, felul în care încercau să se facă parcă nevăzuţi.

— Nu vă temeţi, le zise el cu o voce răguşită. Nu e nici o primejdie. Am adus doar o femeie înţeleaptă ca s-o ajute pe Jorith.

O vreme rămaseră cu toţii nemişcaţi în înserarea ce se îngroşa. Străina ieşi din cameră şi-i făcu un semn lui Carl, chemându-l la ea. Ea avea o înfăţişare care pe el îl făcu să geamă. Păşi împleticit spre ea şi ea îl conduse în dormitor luându-l de cot. Tăcerea părea să se reverse în valuri dinăuntru.

După un timp însă, bărbaţii auziră voci, a lui plină de furie şi neputinţă, a ei calmă şi implacabilă. Nimeni nu înţelegea limba aceea.

Se întoarseră împreună. Chipul lui Carl părea îmbătrânit.

— S-a dus! le spuse celorlalţi care aşteptau. I-am închis ochii. Pregăteşte ceremonia de îngropăciune şi ospăţul, Winnichar. O să mă întorc pentru toate astea.

El şi femeia înţeleaptă intrară în camera secretă. Aflat încă în braţele moaşei, Dagobert porni să urle.

2319

Mă deplasasem în susul timpului, în New York-ul anului 1930, pentr u că ştiam baza de acolo şi

personalul. Tânărul de serviciu a încercat să invoce rigorile regulamentului, dar pe el l-am putut convinge uşor. A transmis un apel urgent cerând un medic de cea mai înaltă calificare. S-a întâmplat să fie Kwei-fei Mendoza cea care a răspuns, deşi nu ne întâlnisem niciodată. Până ce ne-am urcat pe vehiculul meu pentru a pleca în ţara goţilor nu mi-a pus alte întrebări în afara celor strict necesare. Mai târziu a vrut totuşi să o însoţesc la spitalul de pe Luna secolului douăzeci şi patru. Nu mai eram în stare să protestez.

M-a silit să fac o baie din cale-afară de fierbinte şi m-a trimis la culcare. O cască electronică mi-a indus un somn de multe ore.

Evident că am primit îmbrăcăminte curată, ceva de mâncare (nici nu am băgat de seamă ce anume) şi îndrumări cum să ajung în biroul ei. Aşezată la un birou enorm, mi-a făcut semn să-mi iau un scaun. Vreme de câteva clipe nici unul dintre noi n-a scos vorbă.

Evitând s-o privesc în ochi m-am uitat de jur-împrejur prin cameră. Gravitatea artificială care mă ajuta să-mi păstrez greutatea obişnuită nu-mi făcea mai simpatic locul acesta. Asta nu pentru că nu era frumos în felul lui. Aerul era încărcat cu o adiere de trandafiri şi de fân proaspăt cosit. Covorul avea o culoare violet închisă şi în el sclipeau nişte stele. Culori subtile se fugăreau ameţitor pe pereţi. O fereastră mare, dacă putea fi numită astfel, îmi înfăţişa măreţia munţilor, un crater în depărtare, cerul negru dominat de Pământ în faza maximă. M-am lăsat cuprins de priveliştea acelui albastru vârstat cu alb strălucitor. Jorith dispăruse acolo acum două

mii de ani.

— Ei, Agent Farness, a spus Mendoza într-un târziu în limba Temporală, limbajul Patrulei, cum te simţi?

— Ameţit, dar cu mintea limpede, am murmurat. Ba nu. Ca un ucigaş.

— Ar fi trebuit să-i dai pace acelei copile.

Mi-am dat silinţa să-mi îndrept atenţia asupra ei şi i-am răspuns:

— Nu era o copilă. Nu, pentru societatea aceea sau pentru multe altele de-a lungul istoriei. Relaţia aceasta m-a ajutat enorm să câştig încrederea comunităţii; prin urmare, să-mi îndeplinesc misiunea. Cu toate că n-am putut rămâne stană de piatră, te rog să mă înţelegi. Ne iubeam.

— Soţia ta ce-are de spus în legătură cu acest subiect? Sau nu i-ai spus încă?

Întâmplarea mă epuizase peste măsură ca să dezaprob ceea ce altfel ar fi părut un amestec în viaţa mea particulară.

— Ba da, i-am spus… Am… am întrebat-o dacă o deranjează. S-a gândit bine şi a socotit că nu e cazul. Ne-am petrecut începuturile dragostei noastre în anii ’60-’70, secolul douăzeci, înţelegi? Nu cred că eşti la curent, dar în epoca aceea a avut loc o revoluţie în atitudinea faţă de sex.

Mendoza zâmbi cam mohorâtă.

— Moda vine şi se duce.

— Am rămas monogami, eu şi soţia mea, vreau să zic, dar mai degrabă prin alegere conştientă decât din principiu. Şi iată că şi acum o vizitez tot timpul. O iubesc, serios că da.

— Iar ea a socotit că-i mai bine să te lase să ai o aventură la vârsta asta, m-a biciuit Mendoza.

Vorbele ei m-au rănit.

— N-a fost o aventură. Ascultă, am iubit-o pe Jorith, fata din neamul goţilor, şi pe ea am iubit-o. Am simţit un nod dureros în gât. Nu se putea face absolut nimic?

Mendoza clătină din cap. Mâinile îi rămaseră nemişcate pe birou. Vocea i se mai îmblânzi.

— Ţi-am spus deja. Dacă ţii neapărat, îţi voi da şi detalii. Instrumentele, n-are importanţă cum funcţionează, au indicat un anevrism al arterei anterioare cerebrale. Nu fusese îndeajuns de grav pentru a da simptome, dar presiunea declanşată de travaliul naşterii l-a făcut să plesnească. Nu-i făceam nici un serviciu după ce se produsese o deteriorare cerebrală pe o zonă atât de întinsă.

— Asta nu se putea remedia?

— Ba da. Am fi putut s-o aducem aici, să repunem în funcţiune inima şi plămânii şi să folosim tehnici de donare a neuronilor pentru a obţine o persoană care să-i semene, dar care ar fi trebuit să înveţe aproape totul de la început. Echipa mea nu face astfel de operaţii, Agent Farness. Şi asta nu pentru că suntem lipsiţi de suflet dar pur şi simplu avem deja prea multe cazuri încredinţate pentru a ajuta personalul Patrulei şi... şi familiile lor. Dacă am începe cumva să admitem excepţii am fi sufocaţi. Şi nici nu ţi-ai fi recăpătat iubita, înţelege asta. N-ar fi fost aceeaşi.

Mi-am adunat toate forţele ce le mai aveam.

— Să presupunem că am fi intervenit în perioada de început a gravidiei, am spus. Puteam s-o ducem aici, tratam artera aceea, îi ştergeam din memorie amintirea acestei călătorii şi o duceam înapoi ca să... ca să aibă o viaţă sănătoasă.

— Acum vorbesc doar dorinţele tale. Patrula nu modifică ceea ce deja s-a petrecut. Ea păstrează trecutul.

M-am lăsat mai adânc în scaun. Contururile colorate în perpetuă mişcare căutau zadarnic să-mi ofere o alinare.

Mendoza însă continuă:

— Dar să nu te simţi prea vinovat. N-aveai cum să ştii. Dacă fata s-ar fi căsătorit cu un altul, aşa cum sigur s-ar fi întâmplat, sfârşitul i-ar fi fost acelaşi. Am impresia că fericirea pe care a trăit-o alături de tine o depăşeşte cu mult pe a altor femei din vremea ei.

Vocea ei căpătă forţă:

— Tu însă, tu ţi-ai provocat singur o rană care se va închide greu şi după mult timp. Nu se va vindeca niciodată dacă nu-ţi vei înfrâna tentaţia supremă de a te întoarce acolo în timpul vieţii ei, ca s-o vezi sau ca să fii cu ea. Lucrul acesta este interzis şi se pedepseşte cu severitate şi asta nu numai din pricina riscurilor pe care o asemenea acţiune ar provoca-o în scurgerea timpului. Îţi vei distruge spiritul şi chiar mintea. Iar noi avem nevoie de tine. Soţia ta de asemenea.

— Da, am reuşit să îngaim.

— Îţi va fi îndeajuns de greu să-i urmăreşti pe descendenţii tăi şi-ai ei cum vor trebui să îndure ceea ce le este dat. Îmi pun chiar întrebarea dacă n-ar fi cazul să te transferi cu totul de la proiectul acesta.

— Nu... Vă rog!

— De ce nu? mi-a aruncat ea.

— Pentru că nu... nu pot să-i abandonez acum - e ca şi cum Jorith ar fi trăit şi murit inutil.

— Asta vor hotărî superiorii tăi. Vei fi muştruluit

serios, asta în cel mai fericit caz, pentru că ţi-ai permis să orbitezi atât de aproape de o adevărată gaură neagră. Nu ţi se va permite să te mai amesteci într-un asemenea grad în trecut.

Mendoza a făcut o pauză, şi-a dezlipit privirea de la mine, şi-a mângâiat bărbia şi a murmurat:

— Deci, dacă nu se dovedeşte că sunt necesare unele măsuri pentru a restabili echilibrul... Dar acesta nu-i domeniul meu.

Privirea ei a revenit ca să-mi studieze nenorocirea zugrăvită pe chip. S-a aplecat brusc peste birou, a făcut un gest liniştitor şi a spus:

— Ascultă, Carl Farness. Mi se va cere părerea în legătură cu cazul tău. De aceea te-am adus aici şi vreau să te ţin o săptămână-două ca să mă lămuresc pe deplin. Dar deja... întâmplarea prin care-ai trecut tu nu e unică în activitatea Patrulei care se desfăşoară de-a lungul a un milion de ani - mi-am dat deja seama că eşti un om de treabă care poate că a făcut o gafă, dar asta se datorează în mare măsură lipsei de experienţă.

Se întâmplă, s-a întâmplat şi se va mai întâmpla, mereu, mereu. Izolarea, în ciuda permisiilor petrecute acasă şi a legăturilor cu indivizi prozaici ca mine. Nedumeriri, cu toată pregătirea prealabilă; şocul cultural, şocul pe care-l provoacă prezenţa umană. Ai fost martor la ceea ce pentru tine înseamnă nenorocire, sărăcie, promiscuitate, neştiinţă, tragedie inutilă - ba mai rău, cruzime, brutalitate, injustiţie, măceluri lipsite de sens... Nu te puteai confrunta cu toate astea fără să te simţi rănit. Trebuia să te convingi că goţii nu sunt mai răi decât tine, ci doar altfel; şi dincolo de deosebirea asta trebuia să cauţi

identitatea care există; iar apoi ai simţit nevoia de a încerca să le oferi ajutorul tău şi în cadrul acestui proces ai găsit deodată o uşă deschisă spre ceva drag şi minunat...

Da, călătorii în timp, inclusiv membrii Patrulei, rămân în mod inevitabil legaţi de câte ceva. Realizează acţiuni, iar unele dintre ele sunt intime. În mod normal, ele n-ar trebui să constituie o ameninţare. Cât cântăreşte genealogia precisă, obscură şi îndepărtată chiar şi pentru o figură cheie a istoriei? Continuum-ul cedează, dar mai şi respinge. Dacă limitele lui de rezistenţă nu sunt depăşite, atunci întrebarea rămâne fără răspuns, fără sens, fie că astfel de fapte mărunte schimbă trecutul fie că nu, fie că au făcut parte „totdeauna” din el.

Să nu te simţi prea vinovat, Farness, a încheiat ea extrem de calmă. Aş mai vrea să începi să-ţi revii din starea asta şi din durere. Eşti un agent operativ al Patrulei Timpului; iar aceasta nu va fi ultima îngropăciune la care vei avea motive să participi.

302-330

Carl se ţinu de cuvânt. Împietrit în tăcere, rămase rezemat în suliţă şi privi cum rudele de sânge o aşezară pe Jorith în pământ şi făcură un tumul din bolovani deasupra ei. După aceea, el şi tatăl ei o comemorară printr-un praznic care ţinu trei zile şi la care invitară lume din întregul ţinut. În tot acest timp vorbi doar când era întrebat dar şi atunci destul de politicos în felul lui dominator. Deşi se strădui să nu strice cheful nimănui, acel ospăţ a fost mai liniştit decât multe altele pe care cei prezenţi şi le aduceau

aminte.

După ce toţi oaspeţii în afara lui Winnithar plecară, iar Carl rămase singur lângă vatra lui, el îi spuse căpeteniei:

— Mâine plec şi eu. N-o să mă mai vezi prea des.

— Ai făcut lucrul pentru care veniseşi?

— Nu, încă nu.

Winnithar nu întrebă care era acel lucru. Carl suspină şi adăugă:

— Dacă Weard îmi va îngădui, aş vrea vă veghez asupra casei tale. Dar asta nu poate merge prea departe.

În zori îşi luă rămas bun şi plecă pe jos. Ceaţa grea şi îngheţată ce căzuse peste noapte îl înghiţi şi-l ascunse curând vederii oamenilor.

În anii ce urmară, poveştile se înmulţiră. Unora li se păruse că-i zăriseră silueta înaltă pe la amurg, intrând în mormânt ca printr-o uşă. Alţii spuneau că nu-i adevărat; o scosese de acolo şi o condusese ducând-o de mână. Amintirile lor despre el îşi pierdură încet dimensiunile umane.

Bunicii îl luară cu ei pe Dagobert, îi găsiră o doică să-l alăpteze şi-l crescură ca pe propriul lor fiu. În ciuda straniei întâmplări care-l adusese pe lume, nimeni nu-l oropsi, dar nici nu-l lăsă să o ia razna. Oamenii socoteau mai curând că merita să şi-l facă prieten pentru că era sigur sortit să facă fapte măreţe - din acest motiv trebuia să deprindă datinile onoarei şi purtarea cuviincioasă, precum şi îndemânarea ca războinic, vânător şi soţ. Copiii de zei nu erau un lucru cu totul necunoscut. Ei deveneau eroi, ori femei trecând drept frumoase şi înţelepte, dar cu toate astea rămâneau muritori ca toţi ceilalţi.

După trei ani, Carl le făcu o scurtă vizită. În timp ce-şi privea fiul, murmură:

— Ce mult seamănă cu mama lui.

— Da, la chip, îl aprobă Winnithar, dar n-o să-i lipsească bărbaţia; lucrul ăsta se vădeşte deja, Carl.

Nimeni altul nu mai îndrăzni să i se adreseze Rătăcitorului pe nume - nici măcar pe numele care li se părea potrivit. Când începură să se cinstească, ei făcură ceea ce îi rugase el, spunând poveştile şi versurile pe care le auziseră în ultima vreme. El voi să ştie unde fuseseră ele izvodite, ei reuşiră să-şi amintească de numele unui bard sau doi iar el spuse că-i va căuta. Mai târziu chiar o făcu şi creatorii se considerară norocoşi că *el* îi băgase în seamă. Iar el le povesti lucruri fermecătoare, aşa cum o făcea şi mai demult. Cu toate astea, în curând plecă şi nu se mai întoarse ani întregi.

În timpul acesta Dagobert crescu în tihnă, devenind un flăcău agil, vesel, atrăgător şi plăcut de toată lumea. N-avea decât doisprezece ani când îi însoţi pe fraţii lui vitregi, cei doi fii mai mari ai lui Winnithar, într-o călătorie spre sud împreună cu un convoi de neguţători. Petrecură iarna departe de casă şi se întoarseră în primăvara următoare împovăraţi de tot felul de minuni. Da, acolo departe se aflau pământuri bune pentru a fi cucerite, bogate, udate de un fluviu numit Nipru care făcea ca Vistula să pară un râuleţ. Văile dinspre nord erau acoperite de păduri dar mai departe, spre sud, se întindeau câmpii largi, păşuni pentru turme şi cârduri de păsări aşteptând plugul ţăranului ca o mireasă gătită. Acela care avea să posede ţinuturile de acolo va controla şi puhoiul de mărfuri care veneau prin porturile de la Marea

Neagră.

Însă la vremea aceea nu mulţi goţi se deplasaseră într-acolo. Doar triburile din vest făcuseră marea călătorie până pe pământurile de la nordul Dunării. Se aflau la frontiera cu Imperiul Roman, ceea ce însemna un belşug de schimburi de produse. Singurul lucru rău era dacă se ajungea la război, pentru că romanii puteau reprezenta o forţă formidabilă, mai ales dacă ar fi pus capăt tulburărilor lor interne.

Niprul curgea la o distanţă sigură de Imperiu. Adevărat, herulii veniseră dinspre nord şi se aşezaseră de-a lungul ţărmului Mării de Azov: bărbaţi teribili care vor crea neîndoielnic multe necazuri. Dar tocmai pentru că erau fiinţe atât de sălbatice precum lupii şi dispreţuiau pe cei care purtau platoşă şi luptau în rânduri strânse, stârneau mai puţină teamă decât vandalii. La fel de adevărat era că la nord şi la răsărit de heruli îşi aveau bârlogul hunii, călăreţi de temut, crescători de animale, parcă rude cu spiriduşii prin urâţenia, murdăria şi pofta lor de sânge. Se spunea că sunt cei mai cumpliţi şi răi războinici din lume. Dar cu atât era mai mare gloria celui care-i bătea în cazul vreunui atac; şi o oaste de strânsură a goţilor îi putea înfrânge, pentru că ei se rupseseră în clanuri şi triburi, mai dornice să se războiască între ele decât să organizeze năvăliri asupra gospodăriilor izolate sau a aşezărilor închegate.

Dagobert ardea de nerăbdare să plece, iar fraţii lui voiau şi ei asta. Winnithar îi sfătui să fie cu luare aminte. Să afle şi alte lucruri înainte de a face o faptă care după aceea nu mai putea fi desfăcută. Pe de altă parte, când va sosi vremea aceea, nu vor pleca doar câteva familii, să cadă pradă năvălitorilor

nestatornici într-un loc, ci cu o forţă mare. Părea că totul avea să fie posibil în curând.

Pentru că acestea erau zilele în care Geberic din tribul greutungilor încerca să-i adune împreună pe goţii din răsărit. Cu unii se luptase şi-i adusese la ascultarea vrerii lui, pe alţii şi-i câştigase prin vorbă bună, prin ameninţări sau promisiuni. Printre aceştia din urmă se numărau şi teuringii care atunci când Dagobert împlini cincisprezece ani îl aclamară pe Geberic drept rege al lor. Asta însemna că trebuiau să-i plătească dări care nu erau mari; trimiteau bărbaţi să lupte pentru el atunci când acesta voia, dacă nu se întâmpla să cadă în perioada semănatului sau recoltatului; şi tot Geberic dăduse legi prin Marele Sfat, făcute pentru tot domeniul. În schimb, ei nu trebuiau să se teamă de alţi goţi care i se alăturaseră, ci să ceară ajutorul acestora împotriva vrăjmaşilor comuni; comerţul înflori; iar ei aveau bărbaţi la Marele Sfat care se aduna o dată pe an pentru a discuta şi a vota.

Dagobert luptă cu cinste în războaiele regelui. Între timp, mai cobora spre sud în funcţia lui de căpetenie de paznici pentru grupurile de neguţători ambulanţi. Când ajungea acolo făcea ochii roată şi învăţa multe.

Rarele vizite ale tatălui său coincideau întotdeauna, nu se ştie cum, cu sosirea lui acasă. Rătăcitorul îi făcea daruri frumoase şi-i dădea înţelepte sfaturi, dar discuţiile dintre ei erau stângace, pentru că ce-i putea spune tânărul unuia ca acela?

Dagobert avea întâietate atunci când se aduceau ofrande la un fel de altar pe care Winnithar pusese de-l construise în locul unde se aflase casa naşterii băiatului. Winnithar dăduse poruncă să se dea foc

casei, ca s-o aibă cea a cărui fantomă rămăsese acolo. Ciudat, dar la această ceremonie Rătăcitorul nu îngăduise vărsarea de sânge. Puteau fi oferite doar primele fructe ale pământului. Aşa se născu şi credinţa că merele azvârlite în foc înaintea pietrei deveneau Merele Vieţii.

Când Dagobert crescu deplin, Winnithar căută o soţie bună pentru el. Aceasta se vădi a fi Waluburg, o fecioară puternică şi atrăgătoare, fiica lui Optaris de la Vâlceaua Cornului de Cerb care era al doilea om ca putere între teuringi. Rătăcitorul binecuvântă prin prezenţa lui aceasta căsătorie.

Se află din nou printre ei când Waluburg dădu naştere primului lor copil, un băiat pe care l-au numit Tharasmund. În acelaşi an se născu şi Ermanaric, primul fiu al regelui Geberic care a trăit până a ajuns bărbat în toată firea.

Waluburg înflorea, dându-i bărbatului ei copii sănătoşi. Cu toate astea, Dagobert părea să nu-şi găsească locul; unii spuneau că moştenise sângele tatălui său şi că auzea chemarea eternă a vântului de la marginea lumii. Când se întoarse din următoarea călătorie spre sud, aduse vestea că un mare domn roman pe nume Constantin îi învinsese în cele din urmă pe toţi rivalii şi devenise stăpân al întregului Imperiu.

Şi poate că asta i-a aprins imaginaţia lui Geberic mai mult decât faptul că el, ca rege, ajunsese puternic. Mai petrecu câţiva ani adunându-i pe goţii răsăriteni sub comanda lui; apoi îi chemă să-l urmeze şi să pună capăt năvălirilor vandale. Dagobert hotărâse deja să se mute spre sud. Rătăcitorul îi spusese că acesta n-ar fi deloc un lucru lipsit de

înţelepciune; aşa era soarta goţilor şi ar face bine să ajungă acolo printre primii, pentru a pune mâna pe pământurile cele mai bune. Se duse să vorbească cu gospodari mai mari şi mai mici pentru că ştia că bunicul lui avea dreptate să spună că trebuie să meargă cu forţe puternice. Însă când sosi săgeata războiului, onoarea îl împiedică să nu răspundă chemării. Porni călare în fruntea a mai bine de o sută de oameni.

A fost aceea o încercare cumplită, sfârşind cu o bătălie care a îngrăşat corbii şi lupii. Acolo a căzut răpus Visimar, Regele Vandalilor. Tot acolo au pierit fiii mai mari ai lui Winnithar, cei care speraseră să plece împreună cu Dagobert. El scăpă cu viaţă, nici măcar rănit grav, şi dobândi o faimă răsunătoare pentru neînfricarea lui. Unii au spus că Rătăcitorul îl apărase pe câmpul de bătălie, ucigând vrăjmaşii cu suliţa, dar el negă acest lucru.

— Tatăl meu a fost acolo, da, pentru a fi alături de mine în noaptea dinaintea ultimei încleştări, dar nimic altceva. Am vorbit despre multe şi ciudate lucruri. L-am rugat să nu mă facă de ruşine ajutându-mă în luptă, iar el mi-a răspuns că asta nu era voia lui Weard.

Ca rezultat al acestei bătălii, vandalii au fost înfrânţi, călcaţi în picioarele cailor şi siliţi să-şi părăsească pământurile. După ce bejeniră vreme de câţiva ani dincolo de Dunăre, primejdioşi dar împuţinaţi, ei l-au rugat pe împăratul Constantin să se milostivească de ei şi să-i lase să se aşeze în Imperiul lui. Scârbit de a mai avea şi alţi războinici să-i apere hotarele, i-a lăsat să traverseze în Panonia.

În acest timp, Dagobert se văzu căpetenie a

teuringilor prin căsătorie, prin moştenire şi prin renumele ce şi-l câştigase. Mai lăsă să treacă o vreme pentru pregătiri, iar apoi porni spre sud în fruntea lor.

Atât de ademenitoare era speranţa de mai bine, încât puţini rămaseră pe loc. Printre cei care nu se dezlipiseră de locurile de baştină se numărară bătrânul Winnithar şi Salvalindis. Când căruţele încărcate porniră scârţâind, Rătăcitorul îi căută pe cei doi bătrâni pentru ultima oară şi se purtă blând cu ei de dragul celor trăite împreună şi de dragul celei ce-şi dormea somnul lângă apa Vistulei.

1980

Nu Manse Everard a fost ofiţerul care m-a făcut cu ou şi cu oţet pentru indisciplină, însă el a aprobat, cu multe rezerve, continuarea misiunii mele, în mare măsură la insistenţele lui Ganz; a bodogănit el şi pentru că nu avea cu cine să mă înlocuiască. Everard avea motivele lui să fie reticent. Ele deveniseră evidente, la fel ca şi faptul că studiase rapoartele mele.

Cu toată diferenţa dintre secolul patru şi douăzeci, trecuseră doar doi ani din viaţa mea de când o pierdusem pe Joriţh. Durerea mea se mai diluase, transformându-se în melancolie - o, de-ar fi avut parte de viaţa pe care o iubea şi din care făcuse o încântare pentru mine - numai că amintirea ei revenea cu putere din când în când şi mă dobora. Laurie mă ajutase în felul ei discret să accept situaţia. Nu ştiusem până în momentele acelea ce fiinţă minunată era.

Mă aflam acasă în permisie în New York-ul anului 1932 când Everard m-a căutat şi mi-a solicitat o nouă întrevedere.

— Doar câteva întrebări, câteva ore de trăncăneală, mi-a spus, şi după aceea putem ieşi în oraş să ne distrăm. Poţi veni şi cu soţia, desigur. Ai văzut-o vreodată pe Lola Montez[39] în zilele ei de glorie? Am bilete, Paris, 1943.

Venise iarna. Zăpada cădea ca o perdea deasă şi învârtejită dincolo de ferestre, făcând ca apartamentul să pară o peşteră de încremenire albă pentru noi. Mi-a oferit un grog şi m-a întrebat ce-mi plăcea în mod deosebit din domeniul muzicii. Am căzut de acord asupra unui spectacol Koto dat de un cântăreţ al Japoniei medievale al cărui nume nu era menţionat în cronicile vremii, dar care fusese cel mai bun. Călătoria prin timp îşi are recompensele şi durerile ei.

Everard a transformat într-un adevărat spectacol umplerea cu tutun a pipei şi aprinderea ei.

— N-ai făcut niciodată raport privind legătura ta cu Jorith, a spus pe o voce neutră. Asta a rezultat în cursul cercetărilor, după ce-ai solicitat-o pe Mendoza ca să te ajute. De ce asta?

— A fost ceva personal, am răspuns. Nu mi s-a părut că asta ar trebui să intereseze pe cineva. A, am fost atenţionaţi în legătură cu asemenea lucruri la Academie, dar regulamentele nu interzic clar aşa

[39] Lola Montez (1818?—1861), dansatoare şi aventurieră de origine britano-irlandeză, amanta unor personalităţi ale vremii: Franz Liszt, Alexandre Dumas-tatăl, regele Ludovic I al Bavariei, care a făcut-o baroană de Rosenthal şi contesă de Lonsfeld. Influenţa ei asupra lui Ludovic a dat naştere unei revoluţii care l-a silit să abdice. Ajunsă în America, şi-a continuat viaţa aventuroasă, iar spre sfârşitul vieţii şi-a folosit averea pentru ajutorarea femeilor „depravate“.

ceva.

Privindu-l cum stătea cu capul aplecat, am înţeles cu un fior că trebuia să fi citit tot ce scrisesem. Îmi ştia tot viitorul, iar eu nu - aşa cum nu-l voi şti până ce nu voi fi trecut prin el. Regula potrivit căreia agenţilor li se interzice să-şi cunoască viitorul este foarte rar încălcată; poate uşor să rezulte cel puţin o neplăcută buclă cauzală.

— Te rog să mă-nţelegi că nu am de gând să repet o muştruluială pe care ai primit-o deja, a spus Everard. De fapt, între noi fie vorba, mi se pare că Abdullah, coordonatorul, a fost inutil de băţos. Ofiţerilor operativi trebuie să li se permită puţină libertate şi iniţiativă pentru că altfel nu şi-ar duce treburile la bun sfârşit şi mulţi dintre ei au intrat în dandanale mai mari decât a ta.

I-a trebuit aproape un minut ca să aprindă tutunul din pipă, după care, învăluit într-un nor albăstrui, a continuat:

— Cu toate astea, aş vrea să-ţi cer câteva detalii. Mai degrabă ca să-ţi văd reacţia decât ca să tragem nişte adânci concluzii filozofice - deşi trebuie să admit că vreau să-mi satisfac curiozitatea. Vezi tu, în baza discuţiei pe care o vom avea, s-ar putea să-ţi dau o serie de sugestii procedurale. Eu nu-s om de ştiinţă, dar m-am plimbat mereu prin istorie, preistorie, chiar postistorie, şi destul de mult.

— Aici ai dreptate, l-am aprobat respectuos.

— În fine, ca să pornim de undeva, cu ceea ce e mai evident. Pe la început ai intervenit într-un război dintre goţi şi vandali. Cum justifici asta?

— La întrebarea asta am răspuns în timpul anchetei, domnule... Manse. Cum viaţa mea n-a fost

primejduită deloc, am făcut tot ce mi-a stat în putinţă ca să nu ucid vreun vandal. I-am ajutat pe goţi să se organizeze, am strâns informaţii, am inspirat teamă în rândul duşmanilor - zburând pe vehiculul antigravitaţional, producând iluzii, proiectând fascicule subsonice. Creând panică între duşmani cred că am salvat vieţi de ambele părţi. Dar motivul esenţial era că depusesem multe eforturi - ale mele şi ale Patrulei - constituind o bază în societatea pe care trebuia s-o studiem, iar vandalii ameninţau să o distrugă.

— Nu te-ai temut că astfel vei determina unele modificări în evenimentele din viitor?

— Nu. A, probabil că ar fi trebuit să mă gândesc mai bine şi să cer părerile unor experţi înainte de a acţiona. Dar totul mi s-a părut ca un caz prezentat în manuale. Asta era doar una din năvălirile mai mari pe care le-au organizat vandalii. Istoria nu le-a menţionat nicăieri. Oricum, rezultatul nu cântărea prea greu... decât la nivelul indivizilor, dintre care unii prezentau importanţă pentru misiune dar şi pentru mine. Cât priveşte vieţile acelor oameni - şi linia genealogică pe care am creat-o eu însumi, acolo, înapoi în timp - acelea sunt fluctuaţii statistice minime în fondul genetic. Curând acestea se atenuează.

Everard m-a privit încruntat.

— Îmi oferi argumente standard, Carl, aşa cum ai făcut-o în faţa comisiei de anchetă. Acolo te-au scos basma curată. Dar astăzi nu mai încerca să te dezvinovăţeşti. Eu vreau să te fac să înţelegi, nu la nivelul intelectului general, ci în adâncul conştiinţei tale, că realitatea nu corespunde perfect cu textele

din manuale, ba uneori se bate chiar cap în cap cu ele.

— Cred c-am început deja să pricep asta. Umilinţa mea era sinceră. În vieţile pe care le-am urmărit acolo, în trecut, nu avem *dreptul* de a-i stăpâni pe oameni după vrerea noastră.

Everard a zâmbit şi atunci m-am simţit mai uşurat şi am savurat prima înghiţitură mai lungă din pahar.

— Bine. Să lăsăm deoparte generalităţile şi să intrăm în detalii în legătură cu ceea ce cauţi acolo. De exemplu, le-ai dat goţilor tăi lucruri pe care nu le-ar fi avut niciodată fără tine. Darurile materiale nu trebuie să ne îngrijoreze; vor rugini sau se vor pierde destul de repede. Dar e vorba de relatările despre lume şi poveştile despre culturile străine.

— Trebuia să le stârnesc interesul faţă de mine, nu? Cum altfel să-mi recite producţiile lor vechi care se refereau la lucruri familiare lor?

— Mda, bine… Dar ascultă, oare unele lucruri pe care le-ai povestit n-ar putea să intre în folclorul lor, modificând însuşi materialul pe care vrei să-l studiezi?

Mi-am permis să râd.

— Nu. În cazul acesta am făcut un calcul psihologic şi l-am folosit ca îndrumar. Rezultă că societăţile de acest fel au o memorie colectivă foarte selectivă. Nu uita că încă nu cunosc scrisul şi trăiesc într-o lume mentală în care minunile sunt lucruri obişnuite. De exemplu, ceea ce le-am povestit despre romani se adăuga doar la informaţiile pe care le aveau deja de la diverşi călători; şi acele amănunte se vor contopi foarte curând la nivelul general al conceptelor lor despre Roma. În ceea ce priveşte materialul exotic, ei

bine, ce a fost un oarecare Cuchulain dacă nu un erou sortit să moară asemenea multor altora şi despre care ei auziseră zeci de povestiri? Ce reprezenta Imperiul Han dacă nu o altă ţară fabuloasă de dincolo de orizont? Ascultătorii care se aflau în preajma mea au rămas impresionaţi; dar după aceea ei au povestit altora care au amestecat totul cu relatările saga existente.

Everard a dat din cap.

— Mda! a pufăit de câteva ori apoi brusc a întrebat: dar tu? Tu nu eşti o aglomerare de vorbe; eşti o persoană enigmatică, dar concretă, care apare mereu printre ei. Ţi-ai propus s-o faci de-a lungul câtorva generaţii. Vrei să te transformi în zeu?

Aceasta era întrebarea dură pentru care mă pregătisem îndelung. Am lăsat încă o înghiţitură de băutură să-mi încălzească gâtlejul înainte de a răspunde rar:

— Da cred că da. Nu pentru că asta mi-a fost intenţia, dar se pare că aşa s-a întâmplat.

Everard n-a tresărit aproape deloc. Lenevos ca un leu, a spus printre dinţi:

— Şi mai susţii că asta nu creează o perturbare în istorie?

— Sigur. Te rog să mă asculţi. N-am pretins vreodată că sunt zeu şi nici n-am cerut prerogative zeieşti sau ceva de genul ăsta. Şi nici nu-mi propun s-o fac. Aşa s-a întâmplat. În cazul de faţă, am sosit singur, îmbrăcat ca un călător, dar nu ca un vagabond. Purtam o suliţă pentru că ea reprezenta arma normală pentru cel care merge pe jos. Aparţinând secolului douăzeci, sunt mai înalt decât normal pentru secolul patru, chiar printre naţiile

nordice. Părul şi barba îmi sunt cărunte. Le-am spus poveşti descriind locuri din depărtări şi desigur am zburat şi am băgat groaza în duşmani - n-am avut încotro. Dar repet, n-am creat un zeu nou. Mă potriveam doar unei imagini pe care ei o venereau de mai multă vreme şi în cursul timpului, cam o generaţie sau aşa ceva; au juns astfel să presupună că trebuie să fiu *el.*

— Cum se numeşte?

— Wodan la goţi. Înrudit cu germanul Wotan, cu englezul Woden, frizianul Wons *et cetera.* Versiunea scandinavă târzie e cea mai cunoscută: Odin.

Am rămas surprins să-l văd pe Everard mirându-se. Bineînţeles că rapoartele pe care le făceam pentru diviziunea de supraveghere a Patrulei erau mai puţin detaliate decât notiţele pe care le întocmeam către Ganz.

— Hm? Odin ? Dar el avea un singur ochi şi era zeul-şef, şi pricep că tu nu eşti acelaşi... Sau eşti cumva?

— Nu... Ce plăcere şi mângâiere că puteam trece din nou la catedră! Te gândeşti la Eddic, Odin al vikingilor. El însă aparţine altei ere, cu secole mai târziu, la sute de mile mai spre nord. Pentru goţii mei, zeul şef, cum te-ai exprimat, este Tiwaz. El se regăseşte în vechiul panteon indo- european împreună cu celelalte Anse, ca fiind opuşi zeităţilor indigene htoniene[40] precum Wanes. Romanii îl identificau pe Tiwaz cu Marte, pentru că el era zeul războiului, dar era în acelaşi timp şi altceva.

Romanii au crezut că Donar, pe care scandinavii l-au numit Thor, trebuie să fie acelaşi cu Jupiter pentru

[40] Zeităţi htoniene — zeităţi subpământene. (n. tr.).

că el domnea asupra vremii, dar pentru goţi el era fiul lui Tiwaz. Tot astfel, pentru Wodan pe care romanii l-au identificat cu Mercur.

— Deci mitologia a evoluat o dată cu trecerea timpului, nu? mă îmboldi Everard.

— Exact, am zis. Tiwaz şi-a pierdut din importanţă ajungând Tyr din Asgard[41]. Au rămas puţine amintiri despre el, în afară de faptul că şi-a pierdut o mână în momentul când lega Lupul care va distruge lumea. Şi totuşi, „tyr”, ca substantiv comun, este sinonim în limba veche scandinavă cu „zeu”.

Între timp, Wodan sau Odin a crescut în importanţă până când a devenit părintele tuturor. Cred - deşi problema asta va trebui s-o cercetez într-o bună zi - că asta s-a datorat faptului că scandinavii au devenit extrem de războinici. Un cărăuş ce ducea sufletele către lumea subpământeană care a căpătat şi trăsături şamanice prin influenţa finică era o chestiune normală pentru un cult în societatea războinicilor aristocraţi. El îi ducea în Walhalla[42]. Şi pentru că veni vorba, el era ţinut la mare cinste în Danemarca şi probabil Suedia. În Norvegia şi colonia ei, Islanda, Thor domina totul.

— Fascinant! Everard a lăsat să-i scape un oftat. Sunt mai multe lucruri de învăţat decât vom apuca într-o viaţă... Bine, şi-acum spune-mi despre figura de Wodan pe care o faci tu în Europa de est a secolului nostru.

— Încă are doi ochi, am explicat eu, dar mai posedă pălăria, mantia şi suliţa care de fapt îi slujeşte drept toiag. Vezi, el este Rătăcitorul. De aceea romanii au

---

[41] Asgard — împărăţia lui Odin în mitologia germană. (n trad.) .

[42] Walhalla — paradisul la germani, regatul lui Odin unde ajungeau toţi eroii căzuţi în luptă. (n. tr.).

crezut că el trebuie să fie Mercur sub un alt nume, aşa cum au crezut şi despre zeul grec Hermes. Toate-şi au originea în tradiţiile timpurii indo-europene. Poţi găsi aluzii în India, Persia, în mitologiile celtice şi slave, dar acestea din urmă sunt şi mai sărăcăcios consemnate. Evident că serviciile mele vor...

— Oricum, Wodan-Mercur-Hermes este Rătăcitorul, pentru că el este zeul vântului. Asta îl va face să devină patronul călătorilor şi neguţătorilor. Călătorind atâta peste tot el trebuie să fi învăţat foarte mult aşa că este de asemenea asociat cu înţelepciunea, poezia... şi magia. Aceste atribute se alătură ideii potrivit căreia morţii călătoresc pe vântul nopţii - se combină pentru a-l crea pe Psychopomp, cel care-i conducea pe morţi în Lumea de Dincolo.

Everard a scos un cerc de fum. L-a urmărit cu privirea de parcă în răsucirea aceea ar fi văzut un simbol.

— Te-ai fixat pe o figură foarte puternică, după câte se pare, a spus încet.

— Da, l-am aprobat eu. Dar repet, nu asta mi-a fost intenţia. Iar dacă nu de altceva, măcar pentru că-mi complică enorm misiunea. Şi bineînţeles că voi fi foarte precaut. Însă... e un mit care există deja. Circulau nenumărate relatări despre apariţiile lui Wodan printre muritori. Ce importanţă mai are că majoritatea erau fabule, în timp ce prea puţine reflectau evenimente care se petrecuseră cu adevărat?

Everard a tras puternic din pipă.

— Habar n-am. Cu toate că am studiat despre acest episod, după ceea ce a devenit, nu mai ştiu ce să cred. Poate că nimic, nu vor apărea diferenţe. Şi

totuşi am învăţat să mă feresc de arhetipuri. Ele au mai multă forţă decât a reuşit să măsoare vreo ştiinţă de-a lungul istoriei. Tocmai de aceea te tot întreb despre lucruri care-ar trebui să-mi fie clare. Şi în profunzimea lor nu-s.

N-a strâns din umeri, ci s-a scuturat hotărât.

— În fine, a mormăit el, să lăsăm metafizica. Să rezolvăm câteva probleme practice şi apoi să ne întâlnim cu soţia ta şi cu prietena mea şi să ne distrăm.

337

Tăvălugul bătăliei vuia de o zi întreagă. Ca nişte valuri de furtună care se sparg de stâncă, hunii se năpusteau mereu-mereu către rândurile goţilor. Săgeţile lor întunecară cerul înainte ca ei să-şi coboare lăncile; stindardele fluturară, pământul se cutremură sub tunetul copitelor, iar călăreţii porniră în trombe de praf. Luptători pedeştri, goţii rămaseră neclintiţi în rânduri strânse. Ţepuşele erau înclinate în faţă, săbiile, securile şi halebardele luceau gata de luptă, coardele arcurilor zbârnâiau când slobozeau săgeţile, pietrele vâjâiau când plecau din prăştii, cornurile scoteau mugete. Când cele două forţe se ciocniră cu zgomot, urletele răguşite răspunseră strigătelor ascuţite de luptă ale hunilor.

Imediat după aceea bărbaţii încleştaţi începură să se ciopârţească, să se înjunghie, să gâfâie, să asude, să ucidă, să moară. Atunci când se prăbuşeau la pământ, picioarele şi copitele sfărâmau coaste şi călcau carnea până o făceau o pastă însângerată. Fierul vibra lovind coifuri, zăngănea când lovea în

armuri de zale, duduia ciocnindu-se de lemnul scuturilor sau de pielea tare a platoşelor. Caii se tăvăleau în chinuri ori nechezau gâlgâit, având gâturile străpunse sau chişiţele retezate. Bărbaţii răniţi căutau să mai dea o lovitură sau să împungă sau să mai târâie pe cineva cu ei în moarte. Rareori ştia cineva sigur pe cine a doborât sau cine l-a trăsnit. Fiecare era cuprins de o nebunie care devenea atoatestăpână, învârtindu-se ameţitoare şi neagră prin mintea lui.

Hunii reuşiră o dată să rupă linia duşmană. Îşi chelălăiră bucuria şi-şi struniră caii roată împrejur ca să înceapă măcelul pe la spate. Dar, ca din senin, o hoardă de goţi se rostogoli peste ei, iar acum hunii erau cei prinşi în capcană. Puţini scăpară. Altminteri, de îndată ce simţeau că un atac a dat greş, căpeteniile hune sunau retragerea. Călăreţii erau bine pregătiţi; ieşeau repede din bătaia săgeţilor şi o vreme cei atacaţi respirau puţin uşuraţi, îşi potoleau setea, vedeau de răniţi, se uitau urât peste pământul ce-i despărţea de năvălitori.

Soarele se scoborî spre apus roşu ca sângele pe un cer verde-albăstrui. Lumina lui mai zăbovi puţin, licărind pe apa fluviului şi pe aripile păsărilor de pradă care se roteau larg pe deasupra câmpului de bătălie. Umbrele se alungeau pe pantele acoperite cu ierburi argintii, se ridicau prin vâlcele, înnegreau pâlcurile de copaci, dându-le forme negândite. O adiere rece se stârni şi traversă pământul înnoroit şi însângerat, făcând să fluture uşor pletele celor răpuşi care zăceau în maldăre ici şi colo, şuieră de parcă ar fi vrut să-i cheme spre alte zări.

Tobele răpăiră. Hunii se strânseră în pâlcuri. La

urmă se auzi un sunet strident de trompetă, iar ei porniră în ultimul atac ucigaş.

Deşi erau obosiţi de moarte de nici nu-şi mai simţeau braţele, goţii îi azvârliră înapoi şi-i secerară cu sutele. Dagobert îşi organizase capcana cu mare ştiinţă şi pricepere. Când auzise prima dată despre o armată de invadatori - ucigând, violând, prădând şi punând foc - şi-a chemat neamul să se strângă sub un singur steag. Îi dăduseră ascultare nu numai teuringii, dar şi locuitorii de alte seminţii. El îi atrăsese pe huni în adâncitura aceasta care ducea către Nipru, unde cavaleria nu se putea mişca în voie, după care adusese grosul oamenilor care se prăvăliră în valuri din susul dealurilor, din ambele părţi, baraseră retragerea.

Scutul lui mic şi rotund, muşcat de lovituri, zăcea făcut aşchii. Coiful lui era de nerecunoscut, platoşa aproape zdrenţuită, sabia ciobită, iar trupul o rană. Şi cu toate astea, se afla în primele rânduri ale goţilor, undeva la centrul liniei de luptă, iar stindardul flutura deasupra lui. Când se porni atacul, se mişcă precum o pisică sălbatică.

Un cal se ridică în două picioare, uriaş, exact în faţa lui. Îl străfulgeră cu privirea pe bărbatul din şa: scund dar lat în spate, îmbrăcat în piei puţind sub armura pe care-o purta, capul ras în afara unei cozi lungi, barba urmând linia fălcii şi despicată în două la bărbie, o faţă cu nasul mare, părând hidoasă din pricina cicatricilor care-o brăzdau.

Hunul mânuia o secure cu un singur tăiş. Dagobert sări într-o parte în clipa în care copitele calului căzură greu la pământ. Lovi şi armele lor se izbiră cu forţă. Oţelul zăngăni. Scânteile săriră într-o jerbă strălucind

în înserare. Dagobert îşi roti lama săbiei şi lovi razant coapsa călăreţului. Dacă ar fi avut arma ascuţită, tăietura ar fi fost mortală. Aşa însă, nu făcu decât să-l cresteze şi sângele porni să curgă şuvoi. Hunul scoase un urlet de durere şi dădu o nouă lovitură. Nimeri în plin coiful gotului. Dagobert se împletici, gata să cadă. Reuşi să rămână în picioare - dar duşmanul dispăruse luat de iureşul bătăliei.

Un călăreţ apărut ca din senin în apropiere îl străpunse cu o suliţă. Pe jumătate ameţit, Dagobert primi lovitura între gât şi umăr. Hunul îl văzu prăbuşindu-se şi pătrunse în forţă prin spaţiul liber deschis în rândurile goţilor. Aflat la pământ, Dagobert aruncă sabia către duşman. Ea îl lovi pe hun în braţ şi acesta scăpă jos suliţa. Vecinul cel mai apropiat al lui Dagobert îl seceră cu o halebardă. Hunul se prăvăli din şa. Calul îşi continuă goana târând după el corpul agăţat cu un picior în scară.

Dintr-o dată lupta încetă. Zdrobiţi, cuprinşi de groază, vrăjmaşii rămaşi în viaţă o luară la goană. Nu în cete, ci fiecare de capul lui, mânând caii cu sălbăticie.

— După ei! spuse Dagobert, gâfâind de unde zăcea. Să nu vă scape nici unul - răzbunaţi-ne morţii, aduceţi pacea pe pământurile noastre... Cu un gest slăbit, îl îndemnă pe purtătorul de stindard. Omul porni înainte cu flamura ridicată şi goţii îl urmară, ucigând, ucigând. Au fost puţini hunii care s-au întors la iurtele lor.

Dagobert duse mâna la gât. Vârful îi intrase prin partea dreaptă. Sângele curgea şiroaie. Vacarmul luptei se îndepărta. Din apropiere se auzeau strigătele şi gemetele celor mutilaţi, bărbaţi şi cai, şi

cârâielile corbilor care se roteau tot mai jos. Şi sunetele acestea se învălmăşiră din ce în ce mai stins în urechile lui. Ochii căutară ultimele licăriri ale soarelui.

Aerul sclipi şi se frământă. Sosise Rătăcitorul.

Descălecă de pe armăsarul lui nemaivăzut, îngenunche în noroiul amestecat cu sânge şi duse mâinile să pipăie rănile fiului său.

— Tată! şopti gâlgâit din cauza sângelui care-i umplea gura.

Chipul sever şi rece pe care şi-l amintea era îndurerat.

— Nu pot salva - nu am voie - ei nu mi-ar... bolborosi Rătăcitorul.

— Am... în... vins?

— Da. Vom scăpa de huni mulţi ani de-aici încolo. Datorită ţie.

Carl îl ţinu pe Dagobert în braţe până ce acesta muri şi mult timp după aceea.

1933

— Vai, Laurie!

— Linişteşte-te, iubitule... Aşa trebuia să se întâmple.

— Fiul meu, al meu!

— Vino. Dacă vrei să plângi nu te ruşina.

— Dar Laurie, era atât de tânăr.

— Şi totuşi adult. Doar n-ai uitat de copiii *lui,* nepoţii tăi. Aşa e?

— Nu, niciodată. Deşi ce-aş putea face? Spune-mi, cu ce pot să-i ajut? Sunt sortiţi pieirii, descendenţii lui Jorith vor muri, nu pot să schimb asta, cum să-i

sprijin?

— O să ne mai gândim la asta, iubitule. În primul rând, te rog să te odihneşti, să dormi.

337-344

Tharasmund era în a treisprezecea iarnă când Dagobert, părintele lui, căzu în luptă. Cu toate acestea, după ce-şi îngropară conducătorul într-un gorgan înalt, teuringii îl aclamară pe flăcău drept căpetenie. Era încă un adolescent, dar promiţător, iar ei nu voiau nicicum să fie conduşi de altă casă decât a lui.

Pe de altă parte, după bătălia de pe Nipru nu se mai aşteptau prea curând la noi primejdii. Acolo zdrobiseră o alianţă a câtorva triburi hunice. Restul hunilor, ca şi herulii, de altfel, nu se vor grăbi să-i atace din nou pe goţi. Bătăliile următoare aveau să se ducă departe de locurile lor, şi nu în apărarea pământurilor, ci în numele regelui Geberic. Tharasmund va avea vreme să crească şi să deprindă lucruri noi. În plus, nu era adevărat că se va bucura de protecţia şi de sfatul lui Wodan?

Waluburg, mama lui, se recăsători cu un bărbat pe nume Ansgar. Era de rang mai mic decât ea, dar înstărit, harnic şi nu jinduia puterea. El şi ea au administrat cu pricepere averea şi şi-au condus cu dreptate supuşii până când Tharasmund e ajuns la vârsta majoratului. Puteau rămâne pe mai departe conducători încă un an, după care urmau să se retragă pentru a duce o viaţă liniştită dacă asta era dorinţa lui. Neastâmpărul caracteristic genealogiei sălăşluia şi în el, iar el dorea libertatea de a călători.

Asta era bine, pentru că-n vremurile acelea se petreceau nenumărate schimbări în lume. O căpetenie trebuia să le cunoască înainte de a încerca să le facă faţă.

Roma ajunsese din nou la pace cu ea însăşi deşi, înainte de a muri, Constantin împărţise cârmuirea Imperiului între Est şi Vest. Alesese oraşul Bizanţ ca sediu al cârmuirii pentru Imperiul de Răsărit, rebotezându-l după propriul său nume. El spori repede în mărime şi bogăţie. După încleştări în care fuseseră înfrânţi vizigoţii încheiară un tratat cu Roma şi schimburile de mărfuri de o parte şi de alta a Dunării crescură. Constantin declară pe Cristos drept singurul zeu al statului. Cei care împărtăşeau această credinţă se împrăştiară în toate zările. Goţii de vest auzeau din ce în ce mai des asemenea veşti. Cei care mai credeau în Tiwaz şi Frija nu plecau urechile la astfel de vorbe. Nu numai că vechii zei se vor mânia şi vor aduce nenorociri pe capul oamenilor nerecunoscători; dar îmbrăţişarea noii credinţe deschidea drum dominaţiei de către Constantinopol încetul cu încetul, dar fără ca ostaşii săi să scoată măcar sabia din teacă. Creştinii susţineau că asta valora mai puţin decât mântuirea; în plus, din multe puncte de vedere era mai bine să aparţină Imperiului decât să rămână în afara lui. Înverşunarea se strecura tot mai aprinsă între cele două credinţe.

Aflaţi la o oarecare depărtare, ostrogoţii resimţiră mai târziu ecourile acestei noi credinţe. Creştinii aflaţi printre ei erau în mare majoritate sclavi aduşi din părţile de vest. Exista o biserică la Olbia - dar o foloseau neguţătorii romani - construită din lemn, mică şi sărăcăcioasă, atunci când o comparau cu

vechile temple din marmură, deşi acestea sunau acum a pustiu. Totuşi, pe măsură ce negoţul se dezvolta, locuitorii din interiorul ţinuturilor începură să întâlnească mai mulţi creştini dintre care unii preoţi. Ici şi colo femeile libere, ba chiar şi unii bărbaţi, se botezau.

Teuringii nici nu voiau să audă de aşa ceva. Zeii lor îi proteguiau şi la fel simţeau şi goţii din est. Câmpiile mari le aduceau bogăţie; tot astfel şi schimburile de bunuri dintre nord şi sud şi partea lor din tributul pe care populaţiile cucerite le plăteau regelui.

Waluburg şi Ansgard au construit un adevărat palat care să fie demn de fiul lui Dagobert. Stătea măreţ pe malul drept al Niprului, pe o înălţime ce domina apa lucie a fluviului de unde se vedeau iarba şi recoltele unduindu-se în bătaia vântului, porţiuni împădurite în care cuibăreau păsări întunecând cerul atunci când se ridicau în stoluri. Dragoni sculptaţi se cabrau deasupra coloanelor de susţinere; deasupra uşilor erau coarne poleite de cerbi şi de zimbri; stâlpii dinăuntru purtau imaginile zeilor - cu excepţia lui Wodan care avea un sanctuar bogat ornamentat în apropiere. În jur se înmulţiseră clădirile-anexă şi casele oamenilor până când cătunul devenise aproape un sat. Viaţa înflorea, peste tot bărbaţi, femei, cai, ogari, căruţe, arme, zvon de discuţii, râsete, cântece, sunete de paşi pe pietrele rotunde de râu, baroase, fierăstraie, roţi, foc, suduieli şi din când în când câte-un plânset. Lângă o magazie de la marginea fluviului se odihnea, atunci când nu era plecată pe râu, o barcă mare, iar cheiul primea bucuros vasele care călătoreau în susul şi în josul apei cu încărcăturile lor minunate.

Numiră palatul Heorot pentru că, zâmbind enigmatic, Rătăcitorul le spusese că aşa se chema un loc de vază de undeva din nord. Venea la ei la câţiva ani o dată, rămânând câteva zile să asculte ceea ce mai era de ascultat.

Tharasmund se făcu şi mai brunet decât tatăl lui, cu păr castaniu, mai ciolănos, cu trăsături mai hotărâte şi cu sufletul mai închis. Asta nu era rău, socoteau teuringii. Mai bine să-şi satisfacă pofta de aventură la tinereţe şi să afle de toate, aşa cum dorea; după aceea avea să se aşeze locului şi să-i cârmuiască în dreptate. Simţeau că vor avea nevoie de un bărbat de neclintit în fruntea lor. Ajunseseră până la el veşti despre un rege care-i strângea pe huni laolaltă aşa cum făcuse şi Geberic cu ostrogoţii. Din ţara-mamă de la nord se auzea că fiul lui, şi aproape sigur moştenitorul lui Geberic, era un bărbat trufaş. Pe lângă acestea, se părea că nu peste multă vreme casa regală avea să se mute departe de mlaştinile şi zonele umede mai spre sud, în tărâmurile acestea însorite în care vieţuia grosul neamurilor. Teuringii voiau un conducător care să se ridice în apărarea drepturilor lor.

Ultima călătorie pe care o făcu Tharasmund începu când avea şaptesprezece ierni şi dură trei ani. Drumurile îi duseră pe Marea Neagră chiar către Constantinopol. De acolo corabia se întoarse fără el; erau singurele veşti pe care neamurile lui le primiră. Şi totuşi nu aveau a se teme, pentru că Rătăcitorul se oferise să-l însoţească peste tot pe nepotul lui.

Multă vreme după aceea Tharasmund şi oamenii săi au avut de povestit istorii care le-au luminat toate serile câte le-au mai avut de trăit. Stătuseră în Noua

Romă - minuni şi întâmplări care de care mai uimitoare - apoi merseseră pe uscat traversând Moesia şi Dunărea. Pe malul celălalt rămăseseră un an între vizigoţii stabiliţi acolo. Rătăcitorul stăruise să mai zăbovească printre ei spunând că Tharasmund trebuie să-şi găsească prieteni între aceştia.

Şi aşa se şi întâmplă ca tânărul să o cunoască pe Ulrica, o fiică a Regelui Athanaric. Acel bărbat falnic şi puternic încă oferea aur zeilor cei vechi; şi Rătăcitorul apăruse uneori şi în regatul lui. Era bucuros să stabilească o alianţă cu o casă de căpătenie din răsărit. Cât despre tineri, ei se plăcură. Ulrica era semeaţă şi poruncitoare, dar promitea să-şi conducă gospodăria cu mână fermă, să dea naştere unor copii sănătoşi şi să-şi sprijine bărbatul în toate faptele lui.

Făcură înţelegerea: Tharasmund va merge acasă, se va face schimb de daruri şi de chezăşie, iar peste aproape un an mireasa va veni la el.

Rătăcitorul rămase doar o noapte la Heorot apoi îşi luă rămas-bun. Tharasmund şi ceilalţi nu povestiră despre el decât că-i condusese peste tot cu înţelepciune, doar că dispărea mereu pentru o vreme, după care se întorcea la ei. Purtarea lui se părea prea stranie pentru a mai spune vrute şi nevrute despre el.

O dată totuşi, la mulţi ani după aceea, când Erelieva se afla culcată lângă el, Tharasmund i-a spus:

— Mi-am deschis inima în faţa lui. Aşa voia şi m-a ascultat atent, iar eu simţeam ca şi cum dragostea şi durerea sălăşluiau împreună în ochii şi-n mintea lui.

1858

Spre deosebire de majoritatea agenţilor Patrulei care depăşeau gradul de practicanţi, Herbert Ganz nu-şi abandonase mediul din care provenise. Aflat în floarea vârstei şi burlac înrăit atunci când fusese recrutat, îi plăcea să fie Herr Profesor la Universitatea Friedrich Wilhelm din Berlin. De regulă, se întorcea din călătoriile în timp la mai puţin de cinci minute de la plecare pentru a-şi relua viaţa academică ordonată şi uşor artificială. Cu toate acestea, escapadele lui se consumau mai degrabă într-un birou echipat superb situat în viitor decât în mediile germane timpurii care constituiau domeniul lui de cercetare.

— Nu sunt deloc potrivit pentru un învăţat bătrân şi paşnic, declarase el atunci când fusese întrebat în legătură cu această atitudine. Şi *viceversa.* M-aş face de râs, nu mi-aş câştiga decât dispreţul lor, aş trezi suspiciuni, probabil c-aş fi ucis. Nu, mă simt mai util studiind, organizând, analizând, emiţând ipoteze. Lăsaţi-mă să mă bucur de viaţă în mediile care mi se potrivesc. Şi aşa voi trece prea repede. Desigur, înainte ca civilizaţia occidentală să înceapă să se autodistrugă cu voluptate, va trebui neapărat să arăt şi eu îmbătrânit pentru ca apoi să simulez moartea... Şi după aceea? Cine ştie? O să mai întreb. Probabil c-o să încep pur şi simplu în altă parte: de exemplu, în Bonn-ul post-napoleonic sau în Heidelberg.

Simţea că-i de datoria lui să le ofere ospitalitate agenţilor operativi atunci când aceştia apăreau personal la uşa lui. La a cincea vizită pe care i-o făceam în cursul vieţii mele, amândoi am adăugat o plimbare pe Unter der Linden unei mese de prânz

pantagruelice şi unui pui de somn. Spre amurg, ne-am întors acasă la el. Copacii respirau prospeţime, vehiculele trase de cai treceau în tropot de copite pe lângă noi, domni respectabili îşi ridicau pălăriile în faţa cunoştinţelor feminine pe care le întâlneau, o privighetoare cânta într-o grădină de trandafiri. Din când în când, prin dreptul nostru păşea ţanţoş câte-un ofiţer prusac în uniformă, dar evident că nu purta viitorul pe umeri.

Casa era spaţioasă, deşi cărţile şi tot felul de nimicuri aveau tendinţa să ascundă acest lucru. Ganz m-a condus în bibliotecă şi a sunat după menajera lui care a intrat în foşnetul rochiei negre şi al şorţului alb.

— Vom servi cafea şi prăjituri, a dat el ordin. Şi să nu uit, pune o sticlă de coniac şi nişte pahare pe o tavă. După aceea nu vrem să fim deranjaţi.

Femeia a plecat să-i îndeplinească porunca, iar el şi-a aşezat trupul împlinit pe o sofa.

— Emma e o fată bună, a remarcat gazda în timp ce-şi ştergea pince-nez-ul. Medicii Patrulei i-ar fi putut corecta miopia, dar i-ar fi fost foarte greu să explice de ce nu-i mai trebuiau ochelari şi socotea că asta era oricum o problemă lipsită de importanţă. Continuă: vine dintr-o familie de ţărani săraci... *Asta e*, se înmulţesc iute, dar întotdeauna natura produce mai mult decât trebuie, adevărat? Mă preocupă soarta ei. Ca pe un unchi, te asigur. Urmează să plece din slujba mea peste trei ani pentru că se va căsători ca un tânăr de treabă. Îi voi asigura o zestre modestă sub forma unui cadou de nuntă şi voi fi naş la primul lor născut. Pe chipul plin şi roşcovan trecu o umbră de tristeţe: are să moară de tuberculoză la

patruzeci şi unu de ani. Îşi trecu mâna peste chelie. Nu mi se permite să fac nimic altceva pentru ea decât să-i dau nişte doctorii care s-o facă să nu sufere prea mult. Noi, cei din Patrulă, nu îndrăznim să vărsăm lacrimi: cu atât mai mult dinainte de a se petrece evenimentul. S-ar cuveni să-mi păstrez compasiunea, sentimentul de vină pentru sărmanii mei colegi şi prieteni, fraţii Grimm. Viaţa Emmei va fi mai bună decât a majorităţii oamenilor.

Nu i-am răspuns. De vreme ce eram siguri că nimeni n-o să ne deranjeze, devenisem mai nerăbdător decât era cazul, deoarece trebuia să-mi instalez aparatul pe care-l adusesem în bagajele mele. (Aici treceam drept un erudit englez. Îmi exersasem accentul. Un american ar fi fost încolţit de prea multe întrebări despre pieile-roşii şi despre sclavie.) În timp ce eu şi Tharasmund ne aflasem printre vizigoţi, îl întâlnisem pe Ulfilas. Înregistrasem evenimentul, aşa cum procedam cu tot ce prezenta interes. Sigur că Ganz va dori să-l vadă pe principalul misionar al marelui Constantinopol, apostolul a cărui traducere a Bibliei a fost practic, până la apariţia călătoriei în timp, singura mărturie cunoscută privind limba goţilor. Holograma a prins viaţă. Deodată, întreaga încăpere - candelabrul, raftul cu cărţi, mobila de epocă despre care ştiam că se cheamă Empire, busturi, stampe înrămate şi picturi în ulei, ceramică fină, tapetul cu motive chinezeşti, draperiile de culoarea castanei - deveni misterul şi bezna din jurul unui foc de tabără. Şi totuşi eu nu mă aflam acolo cu mintea; pentru că mă priveam pe mine însumi, iar el era Rătăcitorul.

(Camerele de luat vederi sunt minuscule,

funcţionând la nivel molecular, cu auto-orientare pentru a înregistra semnale senzoriale complete. Al meu, unul dintre numeroasele aparate pe care le aveam la mine, era ascuns în suliţa pe care o rezemasem de un copac. Vrând să-l întâlnesc pe Ulfilas ca din întâmplare, am întocmit traseul astfel încât drumurile noastre să se întretaie atunci când călătoream amândoi prin provincia cunoscută de romani sub numele de Dacia - înainte de retragerea lor de acolo şi despre care eu ştiam că se numea România în vremurile de azi. După declaraţii reciproce privind bunele lor intenţii, ostrogoţii mei şi bizantinii lui au înălţat corturile şi au mâncat împreună).

Copacii înconjurau vâlceaua din pădure cu un zid de întuneric. Fumul luminat de flăcări se ridica şi ascundea stelele. O cucuvea hohoti undeva, apoi iarăşi şi iarăşi. Noaptea era încă blândă, însă bruma începuse să se depună rece pe firele de iarbă. Bărbaţii, în afara mea şi a lui Ulfilas, şedeau cu picioarele încrucişate în apropierea tăciunilor încinşi. În zelul lui, se ridicase în picioare şi nu-mi puteam permite să mă las dominat în faţa celorlalţi. Ne priveau cu ochi mari, ascultau şi făceau pe furiş semnul securii sau al crucii.

În ciuda numelui - la origine Wulfila - era scund, bine clădit, cu nasul mare; avea trăsăturile bunicilor săi, din Cappadocia, răpiţi în timpul năvălirii gote din anul 264. Potrivit tratatului din 332, plecase la Constantinopol ca ostatec şi ca ambasador. Bineînţeles că acum se întorcea la vizigoţi în calitate de misionar. Credinţa pe care-o propovăduia nu era cea a Conciliului de la Niceea, ci doctrina austeră a

lui Arius[43] care fusese respinsă drept erezie. Cu toate acestea, el păşea spre ziua de mâine în avangarda creştinătăţii.

— Nu, nu se cuvine să istorisim doar ce-am văzut în călătoriile noastre, a spus el. Cum pot oare acestea să fie rupte de credinţele noastre? Avea o voce calmă şi înţeleaptă, iar privirea cu care mă cerceta era sfredelitoare. Nu eşti un bărbat de rând, Carl. Asta o văd cu limpezime, atât în ochii tăi cât şi în cei ai însoţitorilor. Să nu te superi dacă-ţi spun că mă întreb dacă eşti cu adevărat om.

— Nu sunt un demon rău! am spus.

Oare eu eram bărbatul acela mai înalt decât el, subţiratic, încărunţit, îmbrăcat cu mantie şi resemnat să cunosc totul dinainte - silueta aceea învăluită de beznă şi vânt? Simţeam că, era altcineva, chiar Wodan cel etern rătăcitor.

Fervoarea nu-i dădea pace lui Ulfilas:

— Atunci nu-ţi va fi teamă de o discuţie deschisă.

— La ce bun, părinte? Ştii bine că goţii nu sunt un popor al Cărţii. Vor aduce laude lui Cristos în ţările lui; adesea o şi fac. Dar niciodată nu-i aduci ofrande lui Tiwaz în ţara lui Cristos!

— Nu, căci Dumnezeu nu ne îngăduie să ne închinăm altuia în afara Lui. Numai Dumnezeu Tatăl poate fi venerat. Da' să-i lăsăm pe oameni să-i acorde cinstea cuvenită; dar natura lui Cristos... Şi Ulfilas porni să-mi ţină o predică.

Nu era o beţie de cuvinte. Cunoştea situaţia reală. Vorbea calm, cu înţeles, chiar cu bună dispoziţie. Nu ezită să folosească imagini şi comparaţii păgâne şi

---

[43] Primul Conciliu de la Niceea (325) a pus bazele dogmatice şi canonice ale ortodoxismului. Tezele episcopului Arius (arianismul) sunt condamnate ca erezie. (n. tr.).

nici nu încercă altceva decât să prezinte idei generale înainte de a lăsa ca discuţia să se îndrepte în alte direcţii. Am văzut oameni de-ai mei clătinând gânditori din cap. Arianismul se potrivea mai bine tradiţiilor şi temperamentului lor decât catolicismul despre care oricum nu aveau cunoştinţă. Avea să fie forma de creştinism pe care au îmbrăţişat-o toţi goţii. Şi de aici vor izbucni secole de frământări şi tulburări.

Eu nu reuşisem să conving. Chiar aşa stând lucrurile, cum aş fi putut să apăr cu înfocare un păgânism în care nu credeam şi despre care ştiam că va dispărea. De aceea, cum puteam să-l resping pe Cristos cu inima împăcată?

În 1858, ochii mei îl căutau pe Tharasmund. Multe din trăsăturile dragi ale Jorithei se regăseau pe chipul lui tânăr...

— Şi cum îţi merge cercetarea literară? m-a întrebat Ganz după ce scena la care asistasem s-a încheiat.

— Foarte bine. (Mi-am găsit scăparea în fapte.) Poeme noi, unele versuri care par sigur mai vechi decât cele din *Widsith Walthere.* Ca să fiu mai exact, de la bătălia de pe malul Niprului. Asta îmi reînnoia durerea dar mi-am scos notiţele şi înregistrările şi mi-am continuat munca.

344-347

În acelaşi an în care Tharasmund se întorcea la Heorot şi-şi ocupa locul de căpetenie peste teuringi, Geberic muri în palatul strămoşilor lui, aşezat pe un vârf din Munţii Tatra. Ermanaric, fiul lui, deveni rege al ostrogoţilor.

Spre sfârşitul anului următor, Ulrica, fiica vizigotului Athanaric, veni la soţul ei Tharasmund în fruntea unei suite numeroase şi bogate. Căsătoria şi ospăţul, despre care s-a vorbit multă vreme după aceea, a ţinut o săptămână în care sute de oaspeţi au mâncat şi au băut, au jucat şi s-au distrat pe săturate. Întrucât chiar nepotul său îl invitase, Rătăcitorul binecuvântase perechea prin prezenţa lui şi la lumina torţei a condus-o pe mireasă în camera unde o aştepta mirele.

Mai erau şi dintr-aceia de alt neam decât al teuringilor care murmurau şi spuneau că Tharasmund părea trufaş de parcă n-ar fi fost doar un simplu braţ al regelui său.

La scurt timp după nuntă trebui să se grăbească. Herulii porniseră şi mlaştinile luaseră foc. Punerea lor pe goană înapoi şi pustiirea pământurilor lor trebuia să-i ia toată iarna. Nici nu se întorsese bine din această expediţie când Ermanaric trimise veste să-i cheme în ţara-mamă pe toţi şefii de triburi pentru a vorbi cu ei.

Asta se dovedi de mare folos. Puseră la cale planuri de cucerire şi alte lucruri care trebuiau făcute. Ermanaric îşi mută curtea mai la sud, unde se afla mai tot poporul său. Plecă însoţit nu numai de mulţi dintre greutungii lui, ci şi de şefii triburilor şi de războinicii acestora. Călătoria s-a desfăşurat în mare splendoare şi despre care barzii cântară versuri pe care Rătăcitorul le auzi la scurtă vreme după aceea.

Dar Ulrica nu se grăbea să devină rodnică. După ce totuşi Tharasmund o mai vizită o dată, pântecul ei începu să se împlinească şi asta fără putinţă de tăgadă. Ea le spuse femeilor din suita ei că avea să

fie băiat, bineînţeles, şi avea să trăiască şi să devină la fel de preţuit ca şi strămoşii lui.

Ea îl născu într-o noapte de iarnă - unii spuneau că uşor, alţii spuneau în batjocură că avusese mari chinuri. Heorot era în culmea fericirii. Tatăl dăduse de ştire că va face mare ospăţ când va da un nume fiului său.

Ospeţele, ca şi sărbătorile legate de schimbarea anului, reprezentau momente de strălucire în anotimpul acela mohorât. Oamenii se strânseseră buluc acolo. Printre ei erau unii care socoteau că asta ar fi o ocazie potrivită pentru a-l trage deoparte pe Tharasmund ca să mai schimbe o vorbă-dulce cu el. Aceştia îi purtau râcă regelui Ermanaric.

Palatul era împodobit ales şi cu mănunchiuri de brebenei, ţesături, metal sclipitor, sticlă adusă de la Roma. Deşi ziua era încă stăpână peste câmpiile îmblănite de zăpadă, lămpile aprinse înviorau aerul dinăuntru. Îmbrăcaţi în straiele lor cele mai bune, teuringii de vază şi nevestele lor se aşezaseră în jurul jilţului mai înalt, unde se odihnea coşul în care era pruncul. Oamenii de rang mai mic, copiii şi ogarii se îngrămădeau de-a lungul pereţilor. Dulceaţa mirosurilor de pin şi de mied plutea în aer şi-i ameţea pe cei prezenţi.

Tharasmund făcu un pas în faţă. Avea în mână o secure sfântă pe care trebuia s-o ţină deasupra fiului său când va invoca binecuvântarea lui Donar. Pe de altă parte, Ulrica avea un vas cu apă din fântâna Frijei. Până atunci nimeni nu mai pomenise aşa ceva decât în cazul primului născut al unei case regale.

— Ne-am adunat... Tharasmund se opri. Toţi ochii se îndreptară spre uşi şi un val de răsuflări uimite

trecu prin sală. O, cât am sperat! Fii binevenit!

Lovind uşor în ritmul paşilor cu suliţa în podea, Rătăcitorul se apropie. Se apleca deasupra copilului.

— Stăpâne, n-ai vrea să-i dai numele? întrebă Tharasmund.

— Cum se va numi?

— Din partea neamului mamei lui, pentru a ne lega mai strâns de goţii din vest, Hathawulf.

Rătăcitorul rămase ca de piatră câteva clipe care păreau să nu se mai sfârşească. Într-un târziu se îndreptă de spate. Borul pălăriei îi adumbrea chipul.

— Hathawulf, zise el încet, parcă pentru sine. Da, acum înţeleg. Asta e vrerea lui Weard. Dacă-i aşa, facă-se voia lui! O să-i dau numele.

1934

Am ieşit din baza de la New York în frigul şi înserarea prematură de decembrie şi am plecat pe jos spre centrul oraşului. Luminile sclipitoare şi aranjamentele din vitrine mă anunţau cu emfază că a sosit Crăciunul, dar nu vedeam mulţi cumpărători. La colţurile străzilor stăteau bătuţi de vânt muzicanţi de la Armata Salvării care făceau o larmă asurzitoare - sau Moş-Crăciuni care sunau din clopoţei şi arătau către castroanele în care primeau bani de la cei caritabili - în timp ce tot felul de vânzători cu figuri triste ofereau spre vânzare nimicuri. Goţii nu ştiau ce-i aceea Recesiune, m-am gândit eu. Dar goţii aveau mai puţine de pierdut. Material mai curând. Spiritual - cine-ar putea spune? Eu în nici un caz, oricâtă istorie aş fi văzut sau voi vedea vreodată.

Laurie mi-a auzit paşii apăsaţi pe palier şi cu o

mişcare grăbită a deschis larg uşa apartamentului. Stabilisem dinainte data întoarcerii mele după ce ea revenise de la Chicago unde deschisese o expoziţie. M-a îmbrăţişat strâns.

Când am intrat împreună, bucuria i s-a mai stins. Ne-am oprit în mijlocul camerei de zi. Mi-a luat ambele mâini între ale ei, m-a privit tăcută pentru o clipă şi după aceea m-a întrebat încet:

— În călătoria asta... ce te-a mai rănit de moarte?

— Nimic din ce n-aş fi anticipat, am răspuns eu auzindu-mi vocea mohorâtă după cum mi-era şi sufletul. Ei, cum ţi-a mers expoziţia?

— Bine, a răspuns ea precis. De fapt, două tablouri s-au vândut deja pentru o sumă frumuşică. Îngrijorarea răzbătu în vocea ei: acum, dacă ai aflat şi asta, aşază-te. Să-ţi aduc ceva de băut. Doamne, arăţi tare dărâmat!

— N-am nimic. Nu-i nevoie să te agiţi atât.

— Poate că simt nevoia. Te-ai gândit vreodată la asta?

Laurie m-a condus către fotoliul meu preferat. M-am lăsat moale pe el şi am privit pe fereastră. Luminile din depărtare străluceau învălmăşite de-a lungul pervazului, la picioarele nopţii. Aparatul de radio era pus pe un program care transmitea colinde: „*O, orăşel din Bethleem*” *!*

— Scoate-ţi pantofii! mă sfătui Laurie aflată în bucătărie.

Am făcut-o şi pe-asta şi mi s-a părut că seamănă cu o adevărată întoarcere acasă, la fel cum un got îşi scotea centurna cu tot cu sabie.

Mi-a adus două pahare de scotch cu lămâie şi m-a sărutat fugar pe frunte înainte da se aşeza comod pe

fotoliul din faţa mea.

— Bine-ai venit acasă! a spus. Bun venit, acum şi-n-totdeauna!

Am ridicat amândoi paharele şi am băut. A aşteptat în tăcere ca eu să mă pregătesc.

Am spus pe nerăsuflate:

— S-a născut Hamther.

— Cine?

— Hamther. El şi fratele lui, Sorli, au murit încercând să-şi răzbune sora.

— Ştiu, a şoptit ea. Of, Carl, iubitule...

— Primul copil al lui Tharasmund şi al Ulricăi. Numele e de fapt Hathawulf, dar e uşor de văzut cum prin eliziune s-a ajuns la Hamther în timp ce istoria a circulat spre nord în decurs de secole. Şi vor să-l numească Solbern pe următorul fiu. Corespunde şi ca timp. Aceştia vor fi tineri - vor fi fost - când...

N-am mai fost în stare să spun nimic.

S-a aplecat în faţă doar cât atingerea mâinii ei să mă trezească la realitate.

După aceea, pe un ton decis, mi-a spus:

— Nu eşti obligat să treci prin toate astea... Aşa e, Carl?

— Poftim?

Uimirea m-a făcut să-mi uit durerea pentru o clipă.

— Treaba *ta* este să descoperi ceea ce au creat oamenii în versuri şi povestiri. Nu ce-au făcut ei de fapt. Du-te într-o epocă mai târzie, iubitule. Lasă... du-te când Hathawulf va fi fost mort atunci când te întorci acolo.

— Nu!

Mi-am dat seama că strigasem, am luat o înghiţitură mare care m-a încălzit puţin şi m-am

hotărât s-o privesc în ochi şi să spun pe un ton calm:

— M-am gândit la asta. Crede-mă c-am făcut-o şi nu pot. Nu-i pot abandona.

— Dar nici nu-i poţi ajuta. E predestinat totul.

— Nu ştiu ce se va… s-a întâmplat. Şi nici cum aş reuşi să… Nu, Laurie, te rog să nu mai aduci vorba despre asta.

Ea oftă…

— Da, înţeleg. Ai văzut generaţii întregi, aşa cum au crescut, au trăit şi au murit; dar pentru tine asta n-a însemnat atât de mult timp, „Pentru tine”, dar n-a spus-o, „Jorith este o amintire foarte apropiată”. Da, Carl, fă ceea ce trebuie când va veni momentul.

Nu am găsit cuvintele potrivite pentru că nu am reuşit să simt propria ei durere.

A zâmbit nesigur.

— Acum ai o permisie, totuşi, a spus. Lasă-ţi preocupările profesionale deoparte. Azi am ieşit în oraş şi am cumpărat un pom de Crăciun. Ce-ai zice să-l decorăm în seara asta după ce pregătesc o masă pentru gurmanzi?

„Pe pământ pace, oamenilor gând bun,

Domnul din cer să dea tuturor…”

348 - 366

Athanaric, regele goţilor de vest, îl ura pe Cristos. Ţinea din tot sufletul la zeii tatălui său şi în plus se temea că Biserica era un agent perfid al Imperiului. „Dacă vom lăsa religia asta să pătrundă între noi,” spunea el, „oamenii se vor trezi plecând grumazul în

faţa stăpânilor romani.” Ca urmare, îi îmboldea pe oameni să i se supună, le alunga pe neamurile creştinilor care căutau să obţină cruţare atunci când vreunul da-ai lor făcea moarte de om, iar în cele din urmă forţă în Marele Sfat votarea unor legi care îi lăsa pradă oricăror violenţe de îndată ce vreo întâmplare făcea ca spiritele să se încingă. Ori aşa considera el. Pe de altă parte, goţii botezaţi, care nu mai erau chiar atât de puţini, se strânseră şi se vorbiră să-l lase pe Bunul Dumnezeu să le hotărască soarta.

Episcopul Ulfilas le spuse că sunt lipsiţi de înţelepciune. Martirii deveneau sfinţi, cu asta era de acord. Însă numărul credincioşilor ţinea Cuvântul treaz pe pământ. Se strădui şi obţinu aprobarea împăratului Constantin ca turma lui să se mute în Moesia. Conducându-i peste Dunăre i-a ajutat să se mute la poalele munţilor Hemus. Acolo aceştia deveniră un neam paşnic de păstori şi agricultori.

Când veştile acestea ajunseră şi la Heorot, Ulrica râse cu gura până la urechi:

— Atunci tatăl meu a scăpat de ei!

Vorbele astea veniră prea devreme. În următorii treizeci de ani şi după aceea, Ulfilas îşi continuă lucrarea. Nu-l urmaseră toţi vizigoţii creştinaţi înspre sud. Unii rămăseseră pe loc, între ei căpetenii îndeajuns de puternice ca să se apere singure şi să-şi protejeze supuşii. Aceştia îi primiră pe misionarii a căror lucrare dădu roade. Persecuţiile la care-i supunea Athanaric îi făcu pe creştini să-şi caute un alt conducător. Găsiră unul în persoana lui Frithigern aparţinând şi el casei regale. Cu toate că între cele două facţiuni nu se purtă un război declarat,

încăierările erau nenumărate. Mai tânăr şi curând mai bogat decât rivalul său, pentru că era preferat de neguţătorii din Imperiu, Frithigern convinsese de-a lungul anilor tot mai mulţi goţi de vest să se alăture Bisericii doar pentru că acest lucru părea plin de promisiuni.

Credinţa îi atinse puţin şi pe ostrogoţi. Numărul creştinilor din rândul lor crescu, dar încet şi fără să dea naştere unor suferinţe netrebuincioase. Regelui Ermanaric nu-i păsa câtuşi de puţin de zeii de orice fel sau de lumea de apoi. Era prea ocupat să apuce cât de mult putea din ce se afla pe lumea asta.

În toată Europa de est se purtau războaie nimicitoare. În cursul câtorva campanii sălbatice îi zdrobi pe heruli. Cei care nu i se supuseseră plecară spre vest, alăturându-se triburilor care purtau acelaşi nume. Aestii şi vendii rămaseră o pradă uşoară pentru Ermanaric. Nesăţios, îşi duse armatele spre nord, dincolo de pământurile pe care tatăl lui le silise să-i plătească tribut. În cele din urmă, o întindere uriaşă de la fluviul Elba până la gura Niprului îl recunoştea de stăpân.

În aceste campanii, Tharasmund câştigă renume şi multe trofee. Totuşi nu suferea cruzimea regelui. Adeseori se ridica în cadrul Sfaturilor să apere nu doar pe cei de-un neam cu el, ci şi pe alţii, aducând ca dovadă drepturile lor cele vechi. Iar atunci Ermanaric se vedea silit să dea înapoi cu inima cătrănită. Teuringii erau încă prea puternici, ori el nu era de ajuns de tare ca să şi-i facă duşmani. Asta era cu atât mai adevărat cu cât mulţi goţi s-ar fi temut să scoată sabia împotriva unei case al cărei ciudat strămoş mai venea în ospeţie din când în când.

Rătăcitorul veni din nou între ei când îl numiră pe cel de-al treilea copil al lui Tharasmund şi al Ulricăi Solbern. Al doilea murise încă de prunc, dar Solbern, asemenea fratelui său, crescu puternic şi frumos. Se născu şi al patrulea copil, o fată, pe care o numiră Swanhild. Rătăcitorul apăruse şi la numirea ei dar pentru foarte putină vreme şi după aceea nu mai fusese văzut ani de zile. Swanhild se făcu foarte frumoasă, încât cel ce-o privea greu îşi lua privirea de la ea, mai ales că avea o fire veselă şi plăcută.

Ulrica mai avu încă trei copii. Se născură la distanţă mare unul faţă de celălalt şi nici unul nu trăi mult. Tharasmund era mai tot timpul plecat de acasă, luptând, făcând negoţ, stând la sfat cu oameni de vază, conducându-i pe teuringi în treburile lor de zi cu zi. Atunci când se întorcea, se întâmpla să doarmă mai des cu Erelieva, ţiitoarea pe care şi-o luase curând după ce se născuse Swanhild.

Nu era nici sclavă, nici născută în clasa de jos, ci fiica unui agricultor înstărit. Adevărat, pe linie feminină, era şi ea descendentă din Winnithar şi Salvalindis. Tharasmund o cunoscuse într-o vizită pe la diferite neamuri, cum îi stătea în obicei când pleca an de an, vrând să afle ce mai gândeau şi alţii. Îşi prelungise şederea în casa aceea şi stătuseră mult unul în preajma celuilalt. Mai târziu trimisese mesageri să întrebe dacă ea ar dori să vină la el. Aceştia aduseseră daruri bogate pentru părinţi, precum şi promisiuni că o va respecta şi că legătura dintre familii se va întări. O asemenea ofertă nu se putea refuza uşor, iar fata era dornică, aşa încât în scurt timp plecă împreună cu oamenii lui Tharasmund. El se ţinu de cuvântul dat şi o respectă

din inimă. Când ea îi dărui un fiu, Alawin, Tharasmund dădu un ospăţ la fel de bogat ca şi cel pentru naşterea lui Hathawulf sau Salbern. Ea mai avu câţiva copii pe care i-i răpiră de timpuriu tot felul de boli, dar el o preţui la fel de mult.

Ulrica începu să-i poarte ranchiună. Şi asta nu pentru că Tharasmund ţinea o altă femeie. La fel făceau mai toţi bărbaţii care-şi puteau permite şi el avea mai multă stare decât îi folosea. Ceea ce o amâra pe Ulrica era cinstea pe care i-o acorda Erelievei - a doua în casă după ea şi mai presus în inima lui Tharasmund. Ulrica era prea mândră ca să pornească o luptă pe care avea să o piardă negreşit, dar resentimentul ei răzbătea la lumină. Deveni rece faţă de Tharasmund chiar şi atunci când acesta îi căuta patul. El făcea rar asta şi atunci doar în speranţa de a mai avea urmaşi.

În timpul îndelungatelor lui absenţe Ulrica făcea tot ce-i stătea în putinţă ca s-o înfurie pe Erelieva şi spunea cuvinte grele despre ea. Femeia mai tânără roşea, dar suporta totul în tăcere. Îşi câştigase destui prieteni. Numai semeaţa Ulrica rămânea mereu tot mai singură. Prin urmare, îşi dedică întreaga fiinţă fiilor ei; şi aşa crescură foarte legaţi de ea.

Altminteri erau amândoi flăcăi inimoşi, dornici să deprindă tot ce i-ar putea fi de folos unui bărbat, acceptaţi şi îndrăgiţi oriunde mergeau. Erau deosebiţi unul faţă de celălalt; Hathawulf mai infierbânat, Solbern mai visător, dar pe amândoi îi unea iubirea. În ce-o privea pe sora lor Swashild, toţi teuringii - între care şi Erelieva şi Alawin - o îndrăgeau.

Anii treceau între vizitele Rătăcitorului, dar aceste şederi erau scurte. Asta îi făcea pe oameni să-l

respecte mai mult. Atunci când silueta lui colţuroasă apărea păşind peste dealuri, oamenii lansau o chemare de goarnă şi călăreţii de la Heorot porneau în galop să-l întâmpine şi să-l escorteze. De fiecare dată era tot mai tăcut. Părea că o suferinţă tăinuită îl apăsa, dar nimeni nu cuteza să-l iscodească asupra motivului. Se vădea asta mai cu claritate ori de câte ori Swanhild trecea pe lângă el în drăgălăşenia ei înfloritoare sau venea mândră şi aproape tremurând dacă mama ei îi îngăduia să aducă vin oaspetelui său când se aşeza laolaltă cu ceilalţi adolescenţi la picioarele lui, în timp ce el le istorisea poveşti sau le spunea înţelepte vorbe de duh. Odată el i-a şoptit tatălui:

— Seamănă cu străbunica ei...

Războinicul trecut prin zeci de încercări cumplite simţi un fior. De câtă vreme murise femeia aceea?

Când mai aparu o dată în vizită, Rătăcitorul se arătase surprins. De la ultima lui sosire la Heorot venise Erelieva care-şi născuse pruncul. Sfioasă, ea aduse copilul pentru a i-l arăta Bătrânului. El rămase tăcut câteva momente, apoi o întrebă:

— Care i-e numele?

— Alawin, stăpâne, răspunse ea.

— Alawin! Rătăcitorul duse mâna la frunte. Alawin? După încă o vreme, aproape într-o şoaptă: dar tu eşti Erelieva. Erelieva - Erp - da, probabil că sub numele acesta îşi vor aminti de tine, draga mea. Nimeni nu înţelesese ce voise să spună.

...Anii trecură ca suflaţi de vânt. În tot acest timp, puterile Regelui Ermanaric crescură. Tot astfel şi lăcomia şi cruzimea sa.

Când el şi Tharasmund împliniră patruzeci de ierni,

Rătăcitorul veni din nou. Cei care-l întâmpinaseră fuseseră întunecaţi la chip şi scurţi la vorbă. Heorot era un adevărat furnicar de bărbaţi înarmaţi. Tharasmund îl primi pe oaspete cu o fericire sumbră:

— Stăpâne şi strămoş al nostru, ai venit să ne ajuţi - tu care i-ai alungat pe vandali din ţara cea veche a goţilor?

Rătăcitorul rămase tăcut ca o efigie în piatră.

— Mai bine îmi spui dintru început despre ce este vorba, zise el în cele din urmă.

— Ca să ne limpezim totul în minte? Dar e clar. Bine... Facă-se voia ta! Tharasmund se gândi o clipă. Să mai trimit după alţi doi.

Cei doi se dovediră o pereche ciudată. Liuderis, corpolent şi cu un aspect fioros, era omul cel mai de încredere al căpeteniei. Slujea ca administrator al pământurilor lui Tharasmund şi era căpitan peste războinici atunci când Tharasmund nu se afla acasă. Al doilea era un tânăr de cincisprezece ani cu părul roşcovan, fără barbă, dar puternic, având în ochi o mânie neobişnuită pentru vârsta lui. Tharasmund îi spunea Randwar, fiul lui Guthric, un greutung, nu teuring.

Cei patru se retraseră într-o cameră izolată unde să poată discuta netulburaţi. Ziua de iarnă era pe sfârşite. Lămpile dădeau lumină suficientă, iar un vas cu jăratic dădea puţină căldură, deşi bărbaţii stăteau înveliţi în blănuri şi respiraţia lor scotea aburi albicioşi în semiobscuritate. Era o cameră bogat mobilată, cu scaune romane şi o masă care avea intarsii de sidef. Pe pereţi atârnau tapiserii, iar obloanele de lemn de la ferestre erau sculptate. Servitorii aduseseră o carafă cu vin şi cupe de sticlă din care să bea.

Sunetele vii provocate de activitatea febrilă a bărbaţilor răsunau prin podeaua din stejar. Se înstăriseră bine fiul şi nepotul Rătăcitorului.

Dar Tharasmund avea privirea încruntată şi, foindu-se nemulţumit pe scaun, îşi trecu degetele prin buclele castanii nepieptănate şi peste obrajii acoperiţi de barba tunsă scurt înainte de a se întoarce spre vizitatorul său:

— Pornim împotriva regelui cu cinci sute de războinici. Ultima lui strâmbătate nu se mai poate suporta. Vom face dreptate pentru cei ucişi, altfel cocoşul roşu are să cânte pe acoperişul casei lui.

Avea în minte pârjol, răzmeriţă, război al goţilor împotriva goţilor, anarhie şi moarte.

Nici unul dintre ei nu putea spune dacă pe chipul Rătăcitorului apăruse vreo tresărire. Umbrele jucară însă de-a latul încăperii când flăcările lămpilor se clătinară, aruncând sclipiri în întunericul ce se aşternea.

— Spuneţi-mi ce-a făcut, le ceru el.

Tharasmund clătină scurt din cap către Randwar.

— Spune, flăcăule, tot ce ne-ai spus şi nouă.

Tânărul înghiţi în sec. Furia răzbătea dincolo de sfiiciunea pe care o simţea în prezenţa Rătăcitorului. Se lovi cu pumnul în genunchi tot timpul cât povesti cu voce răguşită:

— Ştii, stăpâne - deşi ’mi-nchipui că ai ştire deja - acest rege Ermanaric a avut doi nepoţi, Embrica şi Fritla. Erau fiii unui frate de-al său, Aiulf, care a căzut răpus în războiul împotriva anglilor din nord. Cu multă cinste au luptat ei acolo. Aici în sud, cu doi ani în urmă, ei au condus un grup de războinici împotriva aliaţilor alanici ai hunilor. Ei au cărat acasă o pradă

foarte bogată, pentru că au cucerit un loc în care hunii ţineau tributurile smulse din nenumărate regiuni. Ermanaric a aflat despre asta şi a declarat că toate îi aparţin lui ca rege. Nepoţii au spus nu, pentru că ei porniseră atacul acela pe cont propriu. El le-a cerut să vină la curte să mai discute pe îndelete. Ei s-au dus, dar înainte de asta au ascuns comoara. Deşi le garantase că se vor putea întoarce în siguranţă, Ermanaric a pus de i-a închis. După ce s-a lămurit că cei doi nu var să spună unde au dosit comoara, a dat poruncă întâi să-i schingiuiască şi apoi i-a ucis. După aceea şi-a trimis oameni de încredere să scotocească pe pământurile lor. Aceştia au dat greş; dar au făcut mare prădăciune, au ars casele fiilor lui Aiulf, au căsăpit familiile, lor - pentru a da tuturor o lecţie de supunere, aşa a spus el. Stăpâne, strigă Randwar, a fost drept ce-a făcut?

— Se întâmplă deseori ca regii să se poarte astfel, spuse Rătăcitorul pe un ton ca fierul căruia i se dă voce. Dar voi ce amestec aveţi în cearta asta?

— Ta... tatăl meu a fost fiul lui Aiulf, dar a murit de tânăr. Unchiul meu Embrica şi nevasta lui m-au crescut. Eu eram plecat la vânătoare, unde am cam zăbovit. Când m-am întors, aşezarea era o grămadă de cenuşă.. Oamenii mi-au spus cum oştenii lui Ermanaric au batjocorit-o pe mama mea vitregă înainte de a-i tăia gâtul. Ea... era de-un sânge cu cei din casa asta. Mi-am căutat adăpost încoace.

Se prăbuşi înapoi pe scaun, se luptă cu suspinul care dădea să-l cuprindă, îşi vărsă cupa de vin.

— Daa, spuse Tharasmund apăsat, ea, Mathaswentha, era verişoara mea. Ştii că familiile mari aranjează căsătorii peste liniile tribale. Randwar

mi-e o rudă mai îndepărtată; cu toate acestea, prin vinele noastre curge ceva din sângele care a fost vărsat. Iar el ştie unde se află comoara, undeva în adâncul Niprului. E bine că Weard l-a ţinut departe de casă tocmai atunci şi a scăpat neprins. Aurul acela i-ar da regelui prea mare putere.

Liuderis clătină din cap,

— Nu înţeleg, mormăi el. După ce-am ascultat totul, nu pricep. De ce se poartă Ermanaric astfel? Ce demon a intrat în el? Ori e doar nebun?

— Cred că nici una nici alta, spuse Tharasmund. Eu socot că pricina e sfetnicul Sibicho, care nici măcar nu-i got, ci un vandal aflat în slujba lui - Sibicho l-a îndemnat la toate relele astea. Numai că Ermanaric s-a simţit dintotdeauna gata să plece urechea, asta da. Către Rătăcitor: el a mărit an de an numărul de oşteni pe care trebuie să i-l dăm şi cheamă femei născute libere în patul lui, cu voia sau fără de voia lor. Şi de altminteri se poartă trufaş şi crud cu toţi oamenii. Cred că vrea să frângă voinţa acelor căpetenii care l-au înfruntat. Dacă ne plecăm grumazul şi-n faţa ăstei din urmă nelegiuiri, cu atât mai lesne ne va asupri pe toţi în viitor.

Rătăcitorul îl aprobă:

— Da, neîndoios că ai dreptate. Aş mai zice că Ermanaric jinduieşte puterea pe care o are împăratul Romei şi vrea acelaşi lucru pentru sine în faţa ostrogoţilor. Pe de altă parte, a auzit de Frithigern care s-a ridicat împotriva lui Athanaric al vizigoţilor şi ţine să sugrume orice alt asemenea rival din regatul lui.

— Mergem să cerem dreptate, spuse Tharasmund. Trebuie să plătească de două ori mai mult pentru

omorurile astea şi să facă jurământ pe Piatra lui Tiwaz în faţa Marelui Sfat că de acum încolo are să respecte legea şi drepturile vechi. Altminteri ridic întreaga ţară împotriva lui.

— Are pe mulţi de partea lui, îl prevesti Rătăcitorul: unii pentru zălogul ce i l-au dat, alţii din lăcomie sau teamă, alţii care cred că trebuie să aibă un rege puternic pentru păstrarea neştirbită a graniţelor, mai ales acum când hunii se strâng ca un şarpe ce se încolăceşte gata să muşte.

— Da, dar acel rege nu trebuie să fie neapărat Ermanaric! izbucni Randwar.

Speranţa lui Tharasmund renăscu.

— Stăpâne, îi spuse el Rătăcitorului, tu, care i-ai lovit pe vandali, vei sta din nou alături de noi?

Răspunsul veni încărcat de nelinişti:

— Eu... nu pot suporta războaiele voastre. Weard nu îngăduie aşa ceva.

Tharasmund rămase mut o vreme. Într-un târziu întrebă:

— O să vii măcar cu noi până acolo? Sunt sigur că regele îţi va da ascultare *ţie.*

Rătăcitorul statu mai mult fără să scoată o vorbă apoi rosti cu greutate:

— Da, voi vedea ce pot să fac. Dar nu vă promit nimic. Mă auziţi? Nu vă promit nimic.

Şi plecă astfel alături de ceilalţi, în fruntea grupului.

Ermanaric avea case în întregul regat. Călătorea de la una la alta însoţit de gărzi, suită şi servitori. Se zvonea că la scurtă vreme după cele două omoruri îndrăznise să se instaleze la o distanţă de trei zile de mers călare de Heorot.

În cursul acestor trei zile abia de-şi descreţiră

frunţile. Câmpiile erau acoperite de un strat gros de zăpadă. Scârţâia sub copitele cailor. Cerul cenuşiu şi monoton apăsa greu asupra pământului, aerul era neclintit, limpede şi îngheţat. Casele păreau zgribulite sub acoperişuri. Copacii se înălţau dezgoliţi, numai brazii mai dădeau culoare peisajului. Nimeni nu vorbea mai mult decât strictul necesar, iar de cântat nu le ardea, nici măcar în jurul focului, înainte de a se strecura cu toţii în aşternuturi.

Când văzură însă că ajunseseră la ţinta călătoriei lor, Tharasmund suflă din corn şi se apropiară în plin galop.

Pietrele de râu ale pavajului scoaseră scântei, caii nechezară când teuringii îi struniră oprind în curtea regelui. Gărzile, aproape la fel de numeroase ca şi ei, stăteau aliniate în faţa sălii mari, ţinând în cumpănă suliţe ale căror capete aruncau sclipiri reci printre faldurile prapurilor.

— Vrem să vorbimi cu stăpânul vostru! urlă Tharasmund.

Aceasta era o insultă îndelung chibzuită, o vorbă folosită de parcă bărbaţii din faţa lor n-ar fi fost liberi, ci ţinuţi în lanţ la picioarele stăpânului ca nişte dulăi. Căpitanul gărzii roşi înainte de a rosti tăios:

— Câţiva dintre voi sunt îngăduiţi să intre. Restul să se retragă mai întâi.

— Da, aşa vom face, murmură Tharasmund către Liuderis.

Războinicul mai în vârstă aruncă cu o voce guturală:

— Bine, vom face întocmai, pentru că văd că sunteţi cam neliniştiţi, dar nu ne ducem prea departe şi-o să stăm liniştiţi dacă ştim că nu li se-ntinde vreo

cursă conducătorilor noştri.

— Am venit să stăm de vorbă, spuse grăbit Rătăcitorul.

El, Tharasmund şi Randwar descălecară. Gărzile din faţa uşilor se traseră în lături lăsându-i să treacă. Alte gărzi ocupau băncile dinăuntru. Erau înarmate, ceea ce încălca obiceiurile statornicite. La mijlocul sălii, lângă peretele dinspre răsărit, stătea Ermanaric, aşteptându-i înconjurat de curteni. Era un bărbat de statură înaltă, semeţ şi neînduplecat. Pletele negre şi ondulate şi barba tăiată pătrat încadrau o faţă cu trăsături severe. Purta veşminte strălucitoare, coroană grea de aur pe cap şi brăţări tot din aur la încheieturi; lumina flăcărilor lucea pe aceste podoabe de metal. Hainele îi erau făcute din materiale aduse din străinătăţuri, vopsite şi tivite cu blană de jder şi de hermină. Ţinea în mână o cupă de vin, nu din sticlă, ci din cristal cizelat fin. Mâinile îi erau încărcate de inele cu rubine sclipitoare.

Rămase tăcut până ce trei nou-veniţi, osteniţi de drum şi stropiţi de noroi, ajunseră în faţa jilţului său. Îi privi sfredelitor preţ de alte câteva clipe, după care vorbi:

— Văd, Tharasmund, că te afli într-o tovărăşie neobişnuită.

— Ştii cine sunt ei, îi răspunse căpetenia teuringilor, şi cu ce treabă am venit aici.

Un bărbat slăbănog şi cu o paloare cenuşie pe chip, aflat în dreapta regelui, Sibicho Vandalul, se aplecă şi-i şopti ceva la ureche. Ermanaric încuviinţă din cap.

— Stai jos atunci, spuse el. Vom bea şi vom ospăta.

— Ba nu, făcu Tharasmund cu hotărâre. Nu gustăm din sarea şi din mâncarea ta înainte de-a face pace

cu noi.

— Vorbeşti necugetat, tu, de colo!

Rătăcitorul ridică suliţa cu vârful în sus. În tăcerea care se lăsă focurile păreau să sfârâie mai tare.

— Maria-ta, înţelept ar fi să-i dai ascultare acestui bărbat, spuse el. Ţara ta sângerează îndurerată. Oblojeşte rana asta şi pune-i ierburi tămăduitoare înainte ca ea să se umfle şi să pocnească.

Ermanaric îi înfruntă privirea şi îi răspunse:

— Eu nu îngădui să fiu batjocorit, moşnege! Îl voi asculta dacă-şi pune frâu la limbă. Spune-mi în câteva cuvinte ce voieşti, Tharasmund.

Asta era o palmă grea pe obrazul lui. Teuringul trebui să înghită de trei ori în sec înainte de a-şi putea spune răspicat cererile.

— Credeam că asta vrei, continuă Ermanaric. Ştii că Embrica şi Fritla au plătit pentru propriile lor fapte. Au tăinuit faţă de regele lor ceea ce îi aparţine lui de fapt. Hoţii şi sperjurii sunt nelegiuiţi. Cu toate astea o să fiu milostiv. O să plătesc iertăciunea către familiile şi averile lor... după ce mi se dă comoara aceea.

— Poftim? răcni Randwar. Îndrăzneşti să vorbeşti astfel, ucigaşule?

Un murmur se ridică din rândul gărzilor. Tharasmund puse mâna pe braţul băiatului, încercând să-l domolească. Apoi îi spuse lui Ermanaric:

— Cerem ca plata pentru iertăciune să fie dublă, ca o recunoaştere a nedreptăţii pe care ai făptuit-o. Nu putem primi mai puţin fără să ne ştirbim onoarea. Dar cât priveşte comoara, să hotărască Marele Sfat cui îi aparţine. Şi oricare i-ar fi pravila, noi o să ne supunem.

— Eu n-am gând de tocmeală, răspunse Ermanaric cu o voce îngheţată. Luaţi ce vă dau şi duceţi-vă-n drumul vostru sau refuzaţi şi plecaţi din faţa mea ca să nu vă fac să vă pară rău pentru neruşinarea voastră.

Rătăcitorul făcu un pas în faţă. Ridică din nou suliţa, cerând să fie ascultat. Pălăria îi umbrea chipul, făcându-l cu atât mai tainic pentru privitori:

— Auzi-mă, zise el. Doar zeii fac dreptatea. Cumplit îl vor lovi ei pe acela care batjocoreşte legea şi-i calcă în picioare pe cei lipsiţi de apărare. Ermanaric, apleacă-ţi urechea la durerile lor, până nu e prea târziu. Ascultă înainte ca regatul să ţi se spulbere în cele patru vânturi.

Murmure şi foşnete neliniştite se auziră în toată sala. Bărbaţii se foiră, îşi făcură semne, prinseră mânerele săbiilor de parcă ar fi căutat un reazem. Albul ochilor sticli în fumul şi lumina scăzută din sală. Aşa vorbise, Rătăcitorul.

Sibicho îl trase pe rege de mânecă şi murmură ceva. Ermanaric îl aprobă. Se aplecă în faţă, degetul arătător împunse ca un cuţit şi rosti cu glas atât de puternic, încât grinzile îi reluară vorbele ca un ecou:

— Moşnege, ai mai fost în ospeţie pe aici. Rău îţi şade să mă ameninţi. Eşti lipsit de înţelepciune dacă dai crezare la tot ce clevetesc babele, copiii şi uncheşii ce abia se ţin pe picioare. Nechibzuit eşti dacă-ţi închipui că mă tem de tine. Da, se zice c-ai fi chiar Wodan. Ce-mi pasă mie? Nu cred în zeii aceia de fum, ci doar în puterea mea.

Sări în picioare. Sabia vâjâi prin aer şi aruncă sclipiri pe deasupra capului.

— Cutezi să mă înfrunţi în luptă, nevolnic bătrân?

strigă el. Putem merge să căutăm un teren de luptă chiar acum. Vino acolo să ne luptăm de la bărbat la bărbat şi-o să-ţi frâng suliţa aceea a ta şi-o să fugi de acolo schelălăind!

Rătăcitorul nu se clinti, doar arma avu un tremur uşor.

— Wodan nu ar îngădui aşa ceva, spuse el aproape în şoaptă. Dar te avertizez serios, de dragul tuturor goţilor, fă pace cu aceşti oameni pe care i-ai jignit.

— Voi face pace dacă vor şi ei acelaşi lucru, spuse Ermanaric rânjind. Ai auzit ce ţi-am propus, Tharasmund? Primeşti aşa?

Teuringul îşi umflă pieptul în timp ce Randwar dădea să se repeadă ca un lup ţinut în lanţ. Rătăcitorul rămase nemişcat de parcă ar fi fost doar un idol.

Sibicho se holba rânjind din banca lui.

— Nu, spuse el răguşit, nu pot.

— Plecaţi atunci toată liota, până nu pun să vă biciuiască tot drumul până la bârlogurile voastre.

Auzind acestea, Randwar îşi scoase sabia. Tharasmund şi Liuderis se grăbiră să-l imite. Pretutindeni sclipiră armele. Rătăcitorul spuse poruncitor:

— Vom pleca, dar numai de dragul goţilor. Mai gândeşte-te, rege, cât mai eşti rege!

Îi îndemnă pe tovarăşii lui să plece. Ermanaric se puse pe râs. Hohotele lui lătrate îi urmăriră până ieşiră din sală.

1935

Eu şi Laurie ne-am dus să ne plimbăm prin Central

Park. Vântul de martie bătea în rafale zburdalnice. Pe ici-pe colo mai supravieţuiseră câteva petice de zăpadă, altminteri iarba încolţise. Tufişurile şi copacii dăduseră muguri. Dincolo de ele, spălate de ploile repezi, turnurile oraşului se profilau pe cerul albastru pe care se fugăreau câţiva nori răzleţi. Era îndeajuns de rece ca să-ţi pună sângele în mişcare.

Pierdut în iarna mea personală, abia de observam toate astea.

Ea mă apucă de mână.

— Nu trebuia, Carl.

Am simţit că-mi împărtăşea durerea, deşi n-o putea înţelege pe deplin.

— Ce-aş mai putea face? am răspuns cu adâncă amărăciune. Tharasmund m-a rugat să merg cu ei, ţi-am spus. Cum aş mai fi putut să dorm liniştit dacă l-aş fi refuzat?

— Şi-acum poţi? întrebarea a venit pe neaşteptate. Adevărat, poate c-a fost bine, permisibil, să le oferi o oarecare consolare prin prezenţa ta. Însă ai vorbit. Ai încercat să aplanezi conflictul.

— La şcoală am învăţat că cei care încearcă să aducă pacea sunt binecuvântaţi.

— Ciocnirea aceea este inevitabilă. Greşesc? Aşa rezultă chiar din povestirile şi poemele pentru care te-ai dus în epocă.

Am ridicat din umeri.

— Povestiri. Poeme... Câtă realitate e în ele? A, desigur, istoria ştie ce s-a întâmplat până la urmă cu Ermanaric. Dar Swanhild, Hathawulf, Solbern au murit *chiar aşa* cum afirmă saga? Dacă s-a întâmplat aşa ceva - dacă nu cumva a intervenit imaginaţia romantică la câteva secole mai târziu, iar cronicarul a

luat totul în serios - asta li s-a întâmplat neapărat *lor?* Mi-am dres glasul. Misiunea mea ca membru al Patrulei este să ajut la descoperirea adevăratelor evenimente, pentru ca ele să fie păstrate întocmai.

— Scumpule, a suspinat ea, suferi prea mult. Şi asta ţi-a influenţat judecata. Gândeşte-te! Eu m-am gândit - of, şi cât m-am gândit - şi sigur că n-am fost acolo, dar poate că asta mi-a oferit o perspectivă pe care tu... tu preferi s-o ignori. Tot ce mi-ai povestit de-a lungul întregii desfăşurări a întâmplărilor, totul arată că evenimentele se îndreaptă spre un sfârşit clar. Dacă tu, ca zeu, ai fi reuşit să-l convingi pe rege să accepte împăcarea, ai fi încercat, asta e clar. Dar nu, căci nu asta e forma continuum-ului.

— Şi totuşi e flexibil! Ce importanţă are viaţa câtorva barbari?

— Baţi câmpii, Carl, şi ştii foarte bine că-i aşa. Nici... nici eu nu pot dormi de teamă că ai putea face vreo gafă. Poate c-ai şi mers deja mai departe decât trebuia.

— Liniile temporale se vor reface. Aşa se întâmplă întotdeauna.

— Dacă ar fi adevărat ce spui n-am mai avea nevoie de Patrulă. Trebuie să înţelegi riscurile pe care le reprezintă acţiunile tale.

O făcusem. Mă silisem să privesc lucrurile în faţă. Deseori apar puncte nodale în care contează cum au căzut zarurile. Dar de cele mai multe ori aceste puncte nu sar în ochi.

Aşa cum cadavrul unui înecat este aruncat la suprafaţă, în memorie mi-a apărut un exemplu. Un instructor de la Academie ni-l dăduse ca fiind foarte potrivit pentru cadeţii proveniţi din epoca mea.

Din cel de-al Doilea Război Mondial decurgeau consecinţe enorme. Cea mai clară era că el permitea sovietelor să ţină sub control jumătate din Europa. (Încă nu se punea problema deţinerii de arme nucleare; ele aveau să apară cam la vremea aceea, întrucât principiile erau cunoscute.)

În ultimă instanţă, acea situaţie politico-militară conducea la evenimente care afectau destinul umanităţii pentru următoarele câteva sute de ani - prin urmare, pe vecie, pentru că şi acele secole îşi aveau punctele lor nodale.

Şi totuşi Winston Churchill avea dreptate când a numit încleştarea dintre 1939-1945 drept „Războiul Inutil”. Slăbiciunile democraţilor au avut importanţa lor în declanşarea războiului, asta e adevărat. Cu toate astea, dacă nazismul n-ar fi cuprins Germania, n-ar fi existat nici o ameninţare care să le facă să se clatine. Şi mişcarea aceea, la început neînsemnată şi luată în batjocură de către oficialităţile de la Weimar - mişcarea asta, deci, nu putea, n-ar fi reuşit să ajungă la putere în patria lui Bach şi a lui Goethe decât graţie geniului unic al lui Adolf Hitler. Şi tatăl lui Hitler se născuse sub numele de Alois Schicklgruber, un copil nelegitim - rezultatul unei relaţii amoroase dintre un burghez austriac şi o menajeră de-a sa...

Dar dacă ar fi împiedicat această legătură, lucru ce s-ar fi putut realiza uşor, fără a face nimănui vreun rău, s-ar fi distrus toată istoria aşa cum a fost. În 1935 să zicem, lumea ar fi fost deja cu totul altfel. Poate că ar deveni mai bună decât originalul (în câteva privinţe; pentru o vreme) sau poate c-ar deveni mai rea. Mi-aş putea imagina, de exemplu, că oamenii n-ar mai fi ieşit niciodată în spaţiu. Desigur

că n-ar fi făcut-o atât de curând; acest lucru s-ar fi petrccut prea târziu pentru a salva un pământ secătuit. *Nu* mi-aş putea imagina că ar fi rezultat vreo utopie paşnică.

N-are importanţă. Dacă lucrurile au suferit modificări substanţiale în epoca romană din pricina mea, încă m-aş afla acolo; dar când m-aş fi întors în acest an, n-ar fi existat nici urmă din civilizaţia pe care o cunosc. Laurie nici n-ar fi existat.

— Nu... nu sunt de acord că am riscat, am protestat eu. Superiorii mei îmi citesc rapoartele, iar ele sunt netrucate. Mi-ar spune dacă aş lua-o razna.

Netrucate? m-am întrebat eu. A, da, ele relatau ce-am observat şi ce-am făcut, fără minciuni şi fără ascunzişuri, dar într-un stil succint. Dar Patrulei nu-i trebuiau relatări autolaudative şi emoţionale, nu? Şi nici nu eram obligat să pun pe hârtie toate detaliile neimportante. Lucru oricum imposibil de realizat.

Am tras aer în piept.

— Ascultă, am spus. Îmi ştiu locul. Sunt pur şi simplu un specialist în literatură şi lingvistică. Dar atunci când pot să ajut - când pot s-o fac fără a pune ceva în pericol - trebuie s-o fac. Greşesc?

— Rămâi neschimbat, Carl.

Am continuat să ne plimbăm. Deodată a exclamat:

— Hei, domnule, eşti în permisie, în vacanţă, sau ai uitat? Trebuie să ne odihnim şi să ne bucurăm de viată. Am făcut nişte planuri pentru amândoi. Stai şi ascultă.

Am văzut lacrimi în ochii ei şi am făcut tot ce mi-a stat în putere ca să reînvii speranţa ce şi-o pusese în ele.

366-372

Tharasmund se întoarse la Heorot în fruntea oamenilor lui. Acolo se despărţiră şi-şi văzură fiecare de drum, spre casa lui. Rătăcitorul îşi luă rămas bun.

— Nu vă pripiţi, îi sfătui el. Gândiţi-vă bine, cine ştie ce s-ar putea întâmpla?

— Cred că tu ştii deja, îi spuse Tharasmund.

— Nu sunt zeu.

— Mi-ai mai spus asta de multe ori, dar nimic altceva. Atunci ce eşti?

— Nu pot să vă dezvălui. Dar dacă această casă îmi datorează ceva pentru ceea ce am făcut pentru ea de-a lungul vremii, atunci îmi cer răsplata acum şi te îndemn să procedezi calm şi cu chibzuinţă.

Tharasmund a dat din cap.

— Oricum aşa voi face. Îmi va trebui timp şi pricepere ca să adun de partea mea atâţia oameni încât Ermanaric să nu poată rezista. La urma-urmelor, mai toţi ar prefera să rămână la gospodăriile lor sperând că necazurile îi vor ocoli şi că ele îi vor potopi pe alţii. În timpul ăsta cel mai sigur e că regele nu va risca o luptă deschisă până când nu va simţi că s-a pregătit suficient. Eu trebuie să i-o iau înainte, dar prea bine ştiu că mai departe ajunge cel ce nu se pripeşte şi nu bate la ochi.

Rătăcitorul îi luă mâna, dădu să spună ceva, dar începu să clipească pentru a-şi reţine lacrimile, se întoarse şi plecă cu paşi hotărâţi. După o vreme Tharasmund văzu pentru ultima oară pălăria, mantia şi suliţa îndepărtându-se pe drumul alb.

Randwar se stabili la Heorot, o amintire vie a fărădelegilor. Era însă prea tânăr şi plin de viaţă ca

să jelească mult timp. Curând se împrieteni la cataramă cu Hathawulf şi cu Solbern, mergând împreună la vânătoare, la jocuri şi la tot felul de distracţii. De asemenea se vedea foarte des cu sora lor, Swanhild.

Echinoxul de primăvară veni însoţit de topirea zăpezilor, muguri, flori şi frunze. În timpul iernii, Tharasmund umblase mult printre teuringi şi chiar mai departe de pământurile acestora ca să vorbească în taină cu căpetenii. Când veni primăvara, rămase acasă şi-şi văzu de munca pământului şi-n fiecare noapte el şi Erelieva se desfătară unul cu altul.

Veni şi ziua când strigă vesel:

— Am arat şi semănat, am curăţat şi reconstruit, am moşit oile şi le-am trimis la păşune. Să mai uităm de toate astea o vreme! Mâine mergem la vânătoare.

În zorii acelei zilei, înainte de a sări în şa şi a pleca, o sărută pe Erelieva în faţa tuturor bărbaţilor care mergeau cu el. Ogarii lătrau, caii nechezau, copitele mestecau pământul, cornurile de vânătoare mugeau. Când ajunseră departe, acolo unde drumul cotea ca să ocolească un crâng, se întoarse încă o dată ca să-i facă un semn Erelievei.

În seara aceea femeia îl revăzu, dar acum era o masă însângerată de carne.

Bărbaţii care-l aduseră înăuntru pe o litieră făcută dintr-o mantie fixată de două suliţe povestiră cu voci mohorâte ce se întâmplase. Intrând în pădurea care începea la câteva mile mai departe, găsiseră urmele unui vier sălbatic şi porniseră după el. Urmărirea ţinuse mult, dar în cele din urmă ajunseră dihania. Era o namilă puternică, având blana înspicată şi colţii ca nişte pumnale încovoiate. Tharasmund îşi răcnise

bucuria. Dar inima fiarei fusese pe măsura trupului. Nu rămăsese locului atunci când unii se dăduseră jos de pe cai iar alţii porniseră să-l stârnească. Atacase imediat. Calul lui Tharasmund dăduse ţipăt, se prăvălise la pământ cu pântecul sfâşiat. Căpetenia căzuse rău. Vierul îl văzuse şi se repezise la el. Cu grohăieli monstruoase, colţii sfârtecaseră. Sângele ţâşnise.

Deşi oamenii omorâseră bruta destul de repede, ei murmurau spunând c-ar fi fost probabil vreun demon, ori fusese o fiară fermecată trimisă de Ermanaric ori de şiretul sfetnic Sibicho? Oricum ar fi fost, rănile adânci îl făcuseră pe Tharasmund să piardă mult sânge. Abia de mai avusese vreme să întindă mâinile ca să le strângă pe pe ale celor doi fii ai săi.

Femeile bociră în sala mare şi în casele mai mici - în afara Ulricăi, ea rămânând ca de piatră, şi a Erelievei care plecă să plângă nevăzută.

În timp ce primele dintre ele spălau şi aranjau mortul, prietenii Erelievei o siliră să stea deoparte pentru că aşa era datina. La scurtă vreme după aceea o măritară cu un gospodar bogat şi văduv ai cărui copii aveau nevoie de o mamă şi care locuia la mare distanţă de Heorot. Deşi avea numai zece ani, fiul ei Alawin făcu un lucru demn de un bărbat şi rămase. Hathawulf, Solbern şi Swanhild abătură mai toate ieşirile de furie ale mamei lui vitrege împotrivă-i, câştigându-şi astfel dragostea lui neprecupeţită.

Între timp, vestea despre moartea tatălui lor se răspândise peste tot. În sala în care Ulrica aducea ultimul omagiu omului ei se strânseră buluc oameni de pretutindeni. Din gheţăria în care se odihnise, câţiva bărbaţi aduseră trupul înveşmântat în haine

bogate. Liuderis îi conduse pe războinicii care îl aşezară într-o firidă de înmormântare făcută din buşteni, împreună cu sabia, suliţa, scutul, coiful, platoşa din inele, bijuterii de aur, argint, ambră, sticlă şi monede romane. Hathawulf, primul moştenitor, ucise calul şi ogarii care aveau să-l însoţească pe Tharasmund pe drumul purificării. Un foc ardea cu vâlvătăi la altarul închinat lui Wodan în timp ce bărbaţii aruncară pământ peste mormânt până clădiră o măgură. După aceea călăriră de jur împrejur, lovind cu zgomot săbiile de scuturi şi hăulind urletul lupului.

A urmat un praznic de trei zile. În ultima dintre ele a apărut şi Rătăcitorul.

Hathawulf îi cedă locul pe jilţul cel mare. Ulrica îi aduse vin. În tăcerea pare coborâse odată cu lăsarea serii punctate de licăriri, bău în amintirea celui plecat dintre vii, pentru Mama Frija şi pentru bunăstarea casei. Altminteri vorbi foarte puţin. Deodată o chemă pe Ulrica la el şi-i şopti câteva cuvinte. Plecară împreună din sală şi căutară alcovul femeilor.

Lumina asfinţitului încă mai zăbovea, zugrăvind în albastru cenuşiu ferestrele deschise, dar în culori neclare interiorul. Răcoarea era încărcată de mirosuri de frunze şi de pământ, de tril de privighetoare, dar toate astea i se păreau depărtate Ulricăi, nu întru totul reale. Ea rămase cu privirea absentă la pânza neterminată din războiul de ţesut.

— Ce altceva mai ţese Weard? întrebă ea cu voce slabă.

— Un giulgiu, îi răspunse Rătăcitorul, dacă n-o să reuşeşti să îndrepţi lucrurile pe un nou făgaş.

Ea se întoarse cu faţa spre bătrân şi-l înfruntă

aproape în batjocură:

— Eu? Eu sunt doar o simplă femeie. Fiul meu Hathawulf îi conduce pe teuringi.

— Fiul *tău.* E tânăr şi cunoaşte mai puţin lumea decât tatăl său la aceeaşi vârstă. Tu, Ulrica, fiica lui Athanaric, soţia lui Tharasmund, ai şi ştiinţa şi puterea, precum şi răbdarea pe care femeile trebuie s-o deprindă. Dacă vrei, poţi să-i dai sfaturi înţelepte lui Hathawulf. Şi... el e învăţat să te asculte.

— Dar dacă mă mărit? Mândria lui are să ridice un zid între noi.

— Sunt oarecum încredinţat că n-o vei face.

Ulrica privi către asfinţit.

— Nu asta mi-e dorinţa, nu. Mi-a fost de-ajuns. Umbrele îi învăluiră din nou chipul. Mă îndemni să rămân şi să-l îndrum atât cât am autoritate asupra lui şi a fratelui său. Bine, Rătăcitorule, ce să le spun?

— Vorbeşte-le cu înţelepciune. Are să-ţi fie greu să-ţi calci pe inimă şi să nu urmăreşti a te răzbuna pe Ermanaric. Şi mai greu are să-i fie lui Hathawulf. Dar, Ulrica, eu sunt sigur că înţelegi că fără Tharasmund, care să conducă, ura asta neîmpăcată nu se poate sfârşi decât într-un singur fel. Fă-ţi fiii să priceapă că dacă nu cad la învoială cu regele, familia asta este sortită pieirii.

Ulrica rămase tăcută multă vreme. Într-un târziu spuse:

— Ai dreptate şi o să încerc. Prin întunericul ce se îndesea, ochii ei îi căutară iarăşi pe ai lui. Dar o s-o fac de nevoie, nu din dorinţă. Dacă are să ni se ivească prilejul de a-i face vreun rău lui Ermanaric n-o să dăm înapoi. Şi nu ne vom supune vreodată acelei scorpii şi nici nu vom îndura de bunăvoie alte

răutăţi din partea lui. Cuvintele ei loviră ca un şoim în cădere: ştii foarte bine asta. Sângele tău curge prin vinele fiilor mei.

— Am spus ceea ce trebuie, a oftat Rătăcitorul. Acum fă ce poţi.

Se întoarseră la ospăţ. A doua zi dimineaţa el plecă.

În ciuda amărăciunii pe care o simţea, Ulrica puse la inimă sfaturile lui. Nu era o sarcină tocmai uşoară să-i facă pe Hathawulf şi pe Solbern să fie de acord cu ea. Ei urlară că era vorba despre onoare şi despre bunul lor nume. Ea le spuse că îndrăzneala nu era acelaşi lucru cu nechibzuinţa. Tineri, neîncercaţi, fără pricepere în ale conducerii, nu aveau nici o speranţă să-i convingă pe goţi cu vorba bună pentru a se răscula. Liuderis, pe care îl chemă la ea, se supuse, deşi cam fără tragere de inimă. Ulrica îi avertiză pe fiii ei că n-aveau dreptul ca prin faptele lor să aducă ruina casei tatălui lor.

Îi îndemnă să se tocmească pentru a câştiga timp. Să aducă acest caz în faţa Marelui Sfat şi să se supună hotărârii lui dacă şi regele făcea la fel. Cei care fuseseră nedreptăţiţi nu le erau neamuri foarte apropiate; moştenitorilor le era de mai mare folos amenda pe care voia s-o ofere regele decât răzbunarea din partea altora; multe căpetenii sau chiar gospodari s-ar bucura dacă fiii lui Tharasmund s-ar potoli, păstrând regatul neştirbit, iar în anii ce vor să vină îi vor cinsti şi asculta cu mai mare respect.

— Dar aminteşte-ţi temerile tatei, spuse Hathawulf. Dacă plecăm grumazul în faţa lui Ermanaric, are să ne umilească şi mai rău.

Ulrica strânse din buze.

— Eu n-am spus să îngăduiţi orice oprimare, îi răspunse ea. Nu, dacă o să încerce, atunci pe Lupul legat de Tiwaz, va să aibă parte de război! Dar speranţa mea stă în viclenia lui. O să se înfrâneze.

— Până o să aibă forţa ca să ne sugrume.

— O, asta o să-i ceară timp, iar până atunci o să ne ridicăm în răbdare şi tăcere propria noastră putere. Ţine minte, eşti tânăr. Dacă n-o să se-ntâmple ceva, vei trăi mai mult decât el. Dar poate că n-o să fie nevoie să aştepţi atâta. Pe măsură ce îmbătrâneşte...

Şi astfel, zi după zi, o săptămână după alta, Ulrica îşi linişti fiii până când aceştia începură să se supună dorinţelor ei.

Randwar îşi vărsă furia pe dânşii numindu-i laşi. Aproape că ajunseră să se încaiere. Swanhild se azvârli între fraţii ei şi răzvrătit.

— Sunteţi *prieteni!* strigă ea.

Nu avură încotro şi se împăcară cu gândul.

Mai târziu Swanhild îl linişti şi mai mult pe Randwar. Se plimbau împreună pe un drum la marginea căruia creşteau rugi de mure, copaci care suspinau şi respirau uşor în soare; se auzea zvon de păsări. Părul femeii flutura auriu, ochii ei erau mari şi albaştri precum cerul, avea chipul cu trăsături fine şi se mişca mlădiu ca o căprioară.

— Trebuie să jeleşti tot timpul? întrebă Swanhild. E prea frumoasă ziua pentru aşa ceva.

— Dar cei, cei care m-au crescut, se bâlbâi el, zac nerăzbunaţi!

— Dar sigur că ei ştiu că vei face dreptate când vei putea şi sunt răbdători. Ai timp până la sfârşitul lumii, nu? O să-ţi câştigi un nume care-l va face şi pe-al lor cunoscut; dar aşteaptă şi te pregăteşte. Uite, uite,

acolo! Fluturele acela! Parcă-i un soare viu!

Deşi Randwar nu le-a mai spus lui Hathawulf şi Solbern ce simţea în adâncul inimii, începu să se împace mai bine cu ei. La urma-urmei, erau fraţii Swanhildei.

Bărbaţii care se pricepeau să-şi moaie glasurile făcură drumuri între Heorot şi rege. Ermanaric îi uimi acordând drepturi mai mari decât înainte. Parcă ar fi simţit că, de vreme ce Tharasmund, adversarul lui, dispăruse, putea să-şi permită să fie darnic. Nu voi să plătească amendă dublă, pentru că asta însemna să recunoască fărădelegile comise. Cu toate astea, spunea el, dacă cei care ştiau unde se află ascunsă comoara or s-o aducă la următorul Mare Sfat, el va permite ca adunarea să decidă cine are drept asupra ei.

Aşa era înţelegerea făcută. Dar în vreme ce târguiala încă se desfăşura, Hathawulf, călăuzit de Ulrica, trimise alţi oameni prin ţinut; chiar el însuşi vorbise cu mulţi gospodari. Asta ţinu până la întrunirea care avea loc după echinoxul de toamnă.

La Sfat, regele ceru cu voce mare să i se dea comoara. Aşa era obiceiul din bătrâni, spunea el, ca orice captură de valoare mare făcută de vreun războinic ce lupta în serviciul stăpânului său trebuia să fie dată acelui stăpân, iar acesta va împărţi prada drept daruri către cei care le merită sau de a căror bunăvoinţă are nevoie. Altfel războiul ar deveni o luptă a fiecăruia pentru sine; puterea armiei s-ar ştirbi pentru că aşa lăcomia ar fi mai presus de glorie; încăierările pentru dobândirea de bunuri ar spulbera disciplina. Embrica şi Fritla ştiau bine obiceiul acesta dar au ales să-l încalce.

După aceea, spre uimirea regelui, luară cuvântul bărbaţii pe care-i alesese şi-i dăscălise Ulrica. El nu se aşteptase să fie atât de mulţi. Fiecare în felul lui exprimă cam aceleaşi gânduri... Da, hunii şi vasalii lor alanici erau duşmani ai goţilor. Dar Ermanaric nu se luptase cu ei în anul acela. Raidul fusese o faptă pe care Embrica şi Fritia o făcuseră singuri şi în propriul lor folos, aşa cum ar fi întreprins un negoţ. Îşi câştigaseră comoara în mod cinstit şi prin urmare ea trebuia să le aparţină.

Ciondăneala se lungi şi se înfierbântă atât în consiliu cât şi în preajma chioşcurilor aşezate pe afară. Această neînţelegere nu prea avea legătură cu legea; era mai degrabă vorba de voinţa fiecăruia, căci nici unul nu voia să cedeze. Vorbele Ulricăi, spuse atât de fiii ei cât şi de trimişii lor, convinseră pe destui că deşi Tharasmund dispăruse - *tocmai pentru că* Tharasmund nu mai trăia - cel mai bine le-ar prii ca regele să fie potolit.

Nu aprobaseră chiar cu toţii, iar unii nu îndrăzniră să fie de acord. De aceea goţii votară în cele din urma să se împartă comoara în trei părţi egale, una pentru Ermanaric şi câte una pentru fiii lui Embrica şi Fritla. Cum oamenii regelui îi omorâseră şi pe aceştia, cele două treimi îi reveneau lui Randwar, copilul vitreg. El devenea bogat peste noapte.

Ermanaric plecă palid şi tăcut de la acea adunare. Trecu multă vreme până să îndrăznească cineva a-i spune vreo vorbă. Sibicho avu curajul acesta. Îl trase deoparte şi discutară ore în şir. Nimeni n-a auzit ce şi-au spus; dar după aceea Ermanaric s-a mai luminat la faţă.

Când se aflã despre asta la Heorot, Randwar

mormăi în barbă că dacă nevăstuica era fericită atunci toate păsările aveau să tragă toate ponoasele. Restul anului trecu însă în pace şi linişte.

În vara anului următor, care fusese la fel de liniştit, se întâmplă un lucru de mirare. Pe drumul dinspre vest, aşa cum se întâmpla întotdeauna, apăru Rătăcitorul. Liuderis plecă în fruntea câtorva bărbaţi să-l întâmpine şi să-l escorteze.

— Ce mai face Tharasmund şi neamul lui? întrebă nou-venitul.

— Cum adică? îi răspunse Liuderis ca trăsnit. Tharasmund a murit, stăpâne. Ai uitat? Ai fost şi tu la ospăţul de îngropăciune.

Bătrânul cărunt rămase rezemat în suliţă, ca un om lovit de fulger. Celorlalţi li se păru dintr-o dată că ziua era mai puţin caldă şi însorită decât înainte.

— Aveţi dreptate, spuse el în cele din urmă, însă prea încet ca să fie auzit. M-am înşelat eu.

Scutură din umeri, ridică privirea spre călăreţi şi continuă, de astă dată mai tare:

— M-au apăsat multe gânduri în ultima vreme. Iertaţi-mă, dar mi-am dat seama că nu pot rămâne în ospeţie la voi. Transmiteţi-le cele bune tuturor. Ne vedem altă dată.

Se întoarse pe călcâie şi porni cu paşi mari în direcţia din care venise.

Oamenii se uitară lung, se mirară, îşi făcură semn să îndepărteze răul. Un văcar sosi la câtva timp după aceea şi povesti că Rătăcitorul îl întâlnise într-o poiană şi-l întrebase cu de-amănuntul despre moartea lui Tharasmund. Nimeni nu ştia ce putea să le aducă o asemenea purtare, deşi o servitoare creştinată de la palat spuse că asta arăta că vechii

zei erau pe ducă.

Cu toate astea, fiii lui Tharasmund îl primiră pe Rătăcitor cu respectul cuvenit când el se întoarse în toamnă. Nu îndrăzniră să-l întrebe ce neînţelegere se petrecuse cu câtva timp în urmă. De astă dată şi el era mai deschis decât înainte şi în loc să stea doar o zi sau două rămase două săptămâni. Oamenii băgară de seamă câtă atenţie le acorda celor doi tineri, Swanhild şi Alawin.

Sigur că vorbi mai pe îndelete cu Hathawulf şi Solbern. I-a îndemnat să pornească, fie separat, fie împreună, spre vest în anul acela, aşa cum făcuse şi tatăl lor în tinereţe.

— Are să vă fie de mare folos să cunoaşteţi ţările din Imperiul Roman şi să creşteţi prietenia cu neamurile voastre din rândul vizigoţilor, spuse el. Aş putea să merg şi eu cu voi drept călăuză, sfătuitor şi interpret.

— Mă tem că nu putem, răspunse Hathawulf apăsat de gânduri. Încă nu. Hunii se strâng tot mai puternici şi îndrăzneţi. Iar au început să năvălească în tărâmurile de la margine. Oricât de puţin l-am iubi pe regele Ermanaric trebuie să-i dăm dreptate când zice că-n vara ce vine o să pornim război; iar eu şi Solbern n-am vrea să trecem drept lipsiţi de bărbăţie.

— Aşa e, spuse fratele lui, şi nu numai de dragul onoarei. Până acum regele şi-a ascuns mânia, dar nu e un secret că nu ne iubeşte nicidecum. Dacă ne alegem cu renumele de laşi sau puturoşi şi-apoi s-ar întâmpla să apară vreo ameninţare, cine o să mai îndrăznească să ni se alăture?

Rătăcitorul păru mai întristat de acest răspuns decât ar fi fost de aşteptat. După ce se gândi, el

spuse:

— Bine, Alawin o să împlinească doisprezece ani e prea tânăr ca să meargă cu voi, dar destul de copt ca să meargă cu mine. Lăsaţi-l măcar pe el.

Îi îngăduiră asta şi Alawin sări în sus de bucurie. Văzându-l cum ţopăia în jurul lor, Rătăcitorul clătină din cap şi murmură:

— Cât de mult mai seamănă cu Jorith. Chiar aşa, genealogia lui se apropie de a ei pe ambele ramuri. Apoi, pe un ton vioi către Hathawulf: cât de bine vă înţelegeţi cu el, tu şi Solbern?

— Chiar foarte bine, spuse căpetenia luată prin surprindere. E flăcău de treabă.

— Nu vă certaţi niciodată cu el?

— Nu, numai atunci când se arată mai obraznic decât i-ar sta bine. Hathawulf îşi mângâie barba tinerească şi mătăsoasă. Da, mama noastră îşi mai varsă năduful asupra lui. Întotdeauna păstrează ranchiună. Dar orice-ar spune unii smintiţi cu limba slobodă, pe fiii ei nu-i ţine scurt din frâu. Dacă spusele ei ni se par înţelepte, le urmăm, dacă nu, nu.

— Păstraţi-vă cu grijă bunătatea unii faţă de ceilalţi. Vorbele Rătăcitorului păreau mai curând imploratoare decât sfătuitoare sau poruncitoare. Asta se găseşte atât de greu pe lume...

Ţinându-se de cuvânt, se întoarse în primăvară. Hathawulf îi pusese la dispoziţie lui Alawin haine potrivite, cai, însoţitori, aur, precum şi blănuri pentru a le negoţa. Rătăcitorul le arătă darurile preţioase pe care le ducea cu el şi care aveau să deschidă calea şi inimile oamenilor în ţări străine. Luându-şi rămas bun, îi strânse la piept pe cei doi fraţi şi pe sora lor.

Rămaseră locului urmărind caravana îndepărtându-

se. Alawin părea atât de mic, iar părul lui blond şi fluturând în vânt părea să strălucească pe lângă albastrul şi cenuşiul care călăreau alături de el. Nici unul nu puse în cuvinte gândul care le dădea târcoale: cât de mult le amintea imaginea asta de faptul că Wodan era zeul care conducea în depărtări sufletele celor morţi.

Dar după ce trecu un an întreg toată lumea reveni teafără. Picioarele şi braţele lui Alawin se lungiseră şi se împliniseră, vocea îi era mai groasă, iar el ardea de nerăbdare să povestească ce văzuse, auzise sau făcuse.

Hathawulf şi Solbern aveau veşti mai puţin îmbucurătoare. Războiul purtat în vara ce trecuse împotriva hunilor nu dusese la izbândă. Întotdeauna războinici îngrozitori şi iscusiţi atunci când erau călare, oamenii câmpiei învăţaseră acum să atace sub controlul nemilos al unor conducători şireţi. Nu-i dovediseră pe goţi în nici una dintre sălbaticele bătălii care avuseseră loc, dar provocaseră pierderi grele şi nu se putea spune că suferiseră o înfrângere. Măcinată de atacuri furişe, înfometată şi fără trofee şi prăzi, armia lui Ermanaric trebuise în cele din urmă să se întoarcă acasă traversând pusta înierbată. Anul acesta nu avea cum să mai încerce din nou; fusese vlăguit de puteri.

Aşa se face că era o uşurare să-l asculte pe Alawin seară de seară, când oamenii se adunau să bea ceva. Pământurile mult lăudate ale Romei trezeau visuri în ei. Cu toate astea, unele dintre cele povestite de Alawin aduceau câte-o încruntare pe fruntea lui Hathawulf sau a lui Solbern, nedumerire pe chipurile lui Randwar şi al Swanhildei şi câte-o izbucnire

furioasă din partea Ulricăi. De ce călătorise Rătăcitorul atât de departe?

Nu condusese grupul întâi pe mare spre Constantinopol, aşa cum făcuse cu Tharasmund. În schimb, îl dusese pe uscat către ţinuturile vizigoţilor, unde rămăseseră luni întregi. Au adus omagii lui Athanaric, păgânul, dar au stat mai mult la curtea creştinului Frithigern. Adevărat, nu numai că acesta din urmă era mai tânăr, dar avea deja forţe mai numeroase sub călcâi decât primul, chiar dacă Athanaric îi prigonea pe creştini în regatul peste care domnea.

Când în cele din urmă Rătăcitorul primise încuviinţare să intre în Imperiu şi traversase Dunărea în Moesia, mai zăbovise printre goţii creştinaţi, pe la aşezările întemeiate de Ulfilas, şi-l încurajase pe Alawin să-şi facă şi pe-aici prieteni. Mai târziu, grupul vizitase oraşul Constantinopol, dar nu stătuse îndelung. Rătăcitorul îşi dedicase mult timp ca să-i explice tânărului care erau obiceiurile romane. Plecaseră din nou spre nord la sfârşitul toamnei şi petrecuseră iarna la curtea lui Frithigern. Vizigoţii îi îndemnaseră să se boteze şi Alawin fusese cât pe-aci s-o facă după ce văzuse bisericile şi alte lucruri impunătoare de-a lungul Cornului de Aur. În cele din urmă însă refuză - dar politicos - explicând că nu trebuie să-i învrăjbească pe fraţii săi. Frithigern nu s-a supărat prea tare, mulţumindu-se să spună:

— Îţi doresc să vină curând ziua în care lucrurile se vor schimba în ceea ce te priveşte.

De cum venise primăvara şi noroaiele drumurilor se mai uscaseră, Rătăcitorul l-a condus acasă pe tânăr şi pe oamenii lui. El nu a mai rămas.

În vara aceea Hathawulf s-a căsătorit cu Anslaug, fata căpeteniei taifalilor. Ermanaric încercă să împiedice această alianţă.

La scurtă vreme după aceea, Randwar îl căută pe Hathawulf şi-l întrebă dacă puteau vorbi între patru ochi.

Înşeuară caii şi plecară călare peste păşuni. Era o zi cu vânt, prevestitoare de furtună pentru ierburile roşiatice ce se legănau pe mile şi mile împrejur. Norii de un alb orbitor se fugăreau în adâncimile albastre; umbrele lor alergau pe deasupra lumii. Păsări numai bune de vânat ţâşneau de sub picioarele cailor, iar în înalt se rotea un şoim la pândă. Răcoarea vântului era amestecată cu aroma pământului încălzit de soare.

— Cred că ştiu ce doreşti, spuse Hathawulf cu şiretenie.

Randwar îşi trecu o mână prin coama roşcovană.

— Da. O vreau de soţie pe Swanhild.

— Hm... Ea pare să se simtă bine în preajma ta.

— Până la urmă vom fi împreună! strigă Randwar. Îşi puse frâu izbucnirii: ar fi bine şi pentru tine. Sunt bogat; şi pământuri multe şi nedesţelenite aşteaptă să le lucrez în ţara greuntungilor.

Hathawulf îl privi încruntat:

— Asta e cam departe. Aici ne-am putea ajuta unii pe alţii.

— Mulţi gospodari de acolo mă aşteaptă cu braţele deschise. N-o să pierzi un tovarăş, o să câştigi un aliat.

Hathawulf zăbovi însă cu răspunsul până când Randwar nu se mai stăpâni:

— Asta se va întâmpla oricum. Dorinţa ce-o avem

în inimi o să se împlinească. Mai bine ai accepta voia lui Weard.

— Te cam pripeşti, spuse căpetenia cu blândeţe, deşi amărăciunea răzbătea din vocea lui. Credinţa ta că doar simţămintele dintre bărbat şi femeie sunt de-ajuns ca să ducă la o căsătorie durabilă - judecata asta nu-ţi face deloc cinste. Dacă aţi fi lăsaţi în voia voastră, cine ştie ce-aţi putea face din lipsă de înţelepciune?!

Randwar rămase fără grai. Înainte de-a apuca să se înfurie, Hathawulf puse o mână pe umărul lui şi urmă zâmbind, puţin întristat:

— N-am voit să te insult. Vreau doar să te fac să gândeşti de două ori. Nu-ţi stă în fire, ştiu asta, dar îţi cer să încerci. De dragul Swanhildei.

Randwar dovedi că-şi putea ţine gura.

Când se întoarseră, Swanhild se grăbi să iasă în curte.

Îl apucă de genunchi pe fratele ei. Nerăbdarea ei se vădi îndată:

— Of, Hathawulf, s-a aranjat totul, nu-i aşa? Ai spus da, ştiu că-i aşa. Niciodată nu m-ai făcut să mă simt atât de fericită.

Urmarea a fost că în toamna aceea un uriaş ospăţ de nuntă s-a desfăşurat cu dansuri şi chiote în Heorot. Pentru Swanhild petrecerea a fost umbrită doar de faptul că Rătăcitorul nu venise. Fusese sigură că el avea s-o binecuvânteze pe ea şi pe omul ei. Nu era el Veghetorul asupra acestei familii?

Între timp, Randwar trimise oameni spre est la proprietăţile lui. Ei ridicară o casă nouă acolo unde se ridicase cândva casa lui Embrica şi o aranjară cum se cuvine. Tânăra pereche călători într-acolo într-o

companie strălucitoare, Swanhild duse peste prag buchetele de brebenei care reprezentau binecuvântarea din partea Frijei, Randwar dădu un ospăţ pentru vecini. Şi-aşa începu viaţa lor de tineri căsătoriţi.

Dar oricât de mult şi-ar fi iubit soţia, el începu curând să lipsească zile întregi. Umbla călare prin ţara greutungilor, vrând să-i cunoască locuitorii. Când i se părea că vreunul e mai înţelept, Randwar îl lua deoparte şi discuta cu el despre alte lucruri decât animale, comerţ sau huni.

Într-o zi mohorâtă de dinaintea solstiţiului, când începuseră să cadă primii fulgi de zăpadă pe pământul îngheţat, dulăii se porniră să latre. Randwar îşi luă o suliţă pe care o ţinea lângă uşă şi ieşi afară să vadă ce se întâmplă. Două slugi mătăhăloase veniră şi ele înarmate după el. Dar când zări silueta înaltă care păşise în curte, Randwar îşi înfipse suliţa în pământ şi strigă:

— Trăiască! Bun venit!

Auzind că nu o ameninţă nici o primejdie, Swanhild se grăbi să iasă. Ochii, părul ei strâns sub o broboadă femeiască şi rochia albă care îi arăta statura firavă erau singurele lucruri strălucitoare în peisajul acela. Nu-şi ascunse bucuria:

— Oh, Rătăcitorule, dragul meu Rătăcitor, bine-ai venit!

El păşi până mai aproape şi Swanhild reuşi să-i vadă chipul ascuns de pălăria căzută pe ochi. Duse mâna la gură şi rămase o clipă fără glas.

— Dar de ce eşti îndurerat? şopti ea. Sau nu-i aşa? Ce s-a întâmplat?

— Îmi pare rău, răspunse bătrânul şi cuvintele

căzură ca nişte lespezi grele. Unele lucruri trebuie să rămână secrete. N-am venit la nunta voastră pentru că n-am vrut să vă stric bucuria. Acum însă... Hai, Randwar, am făcut un drum greu. Lăsaţi-mă să mă odihnesc puţin înainte de a vorbi despre asta. Să bem ceva fierbinte şi să ne amintim de vremurile de odinioară.

Ceva din vechiul lui interes licări în seara aceea când un bărbat cântă o baladă despre ultima incursiune în ţara hunilor. Îi răsplăti cu poveşti noi, deşi mai lipsit de vioiciune decât altădată, ca şi cum nu l-ar fi tras inima la asta. Swanhild oftă fericită.

— Abia aştept să-mi văd copiii aşezaţi în jurul tău să te asculte, spuse ea, cu toate că încă nu aştept unul prea curând. Nu se temu când îl văzu tresărind.

În ziua următoare plecă însoţit de Randwar. Rămaseră împreună ore în şir. Mai târziu, greutungul îi spuse femeii lui:

— M-a speriat mereu cu ura ce ne-o poartă Ermanaric. A zis că ne aflăm în domeniul tribal al regelui, puterea noastră încă nu s-a înfiripat, în vreme ce bogăţia noastră e o ispită sclipitoare. Vrea să îngrădim pământul şi să plecăm de-aici - cât mai departe, către ţara goţilor de apus - curând. Bineînţeles că nici n-am vrut să aud. Orice-ar zice Rătăcitorul, dreptul şi onoarea sunt cele mai importante. Ştia deja că am stat la sfat cu oamenii ca să ne unim împotriva, regelui, să rezistăm în faţa tiraniei lui trufaşe şi de-o fi nevoie să luptăm. Rătăcitorul a spus că nu-i chip să ţin ascuns aşa ceva şi că e o dorinţă nechibzuită.

— Şi ce i-ai răspuns la toate astea? întrebă femeia pe jumătate temătoare.

— Păi i-am spus că goţii liberi au dreptul să-şi deschidă sufletele şi minţile unii în faţa celorlalţi. Şi i-am amintit că părinţi mei vitregi n-au fost răzbunaţi încă. Dacă zeii nu vor să facă dreptate, atunci trebuie s-o înfăptuiască oamenii.

— Mai bine i-ai da ascultare. Ştie mai multe decât o să ştim noi vreodată...

— N-am de gând să încerc nimic necugetat. O să aştept să-mi surâdă norocul. De mai mult nici n-am nevoie. Oamenii mor şi înainte de a le veni vremea; dacă oameni buni ca Tharasmund, de ce nu şi răi ca Ermanaric? Nu, draga mea, n-o să plecăm niciodată de frică de pe pământurile astea care aparţin fiilor noştri încă nenăscuţi. Aşadar, trebuie să ne pregătim şi să ne apărăm. Randwar o trase pe Swanhild la piept. Hai, spuse el râzând, să începem ceva pentru copiii aceia.

Rătăcitorul nu reuşi să-l clintească din hotărârea lui şi după alte câteva zile îşi luă rămas bun.

— Când te vom revedea din nou? întrebă Swanhild când ajunseră în pragul uşii.

— Cred că... se opri fulgerat. Nu pot. O, fată, ce mult semeni cu Jorith!

O îmbrăţişă, o sărută şi, lăsând-o, plecă în grabă. Oamenilor nu le veni să creadă când îl auziră plângând.

Când se întoarse însă printre teuringi nimic nu-i trăda tulburarea. Veni des în lunile care urmară atât la Heorot cât şi pe la gospodăriile ţăranilor liberi, printre negustori de mărunţişuri sau simpli lucrători ai câmpului sau marinari.

Chiar dacă veneau de la el, sfaturile pe care le dădea erau acceptate fără multă discuţie. Îi îndemna

să ţină legături mai strânse cu cei din apus. Nu era vorba doar de câştig din comerţ. Dacă s-ar fi abătut urgii asupra lor aduse de huni, zicea el, atunci ar avea încotro să plece. Vara următoare să trimită oameni cu daruri pentru Frithigern care le va garanta toate acestea; şi să aibă pregătite vase, căruţe, îmbrăcăminte şi hrană; iar mulţi dintre ei să înveţe despre ţările aflate în drum spre goţii de apus şi despre felul în care ar putea trece pe acolo nevătămaţi.

Ostrogoţii se minunară şi murmurară. Se întrebau cum se poate înmulţi negoţul la o asemenea distanţă şi ca urmare nu erau dornici să-şi rişte roadele muncii sau bogăţia. Cât privea ideea de a-şi lasa casele, asta li se părea de negândit. Oare Rătăcitorul spunea adevărul? Ce era el de fapt? Deseori era numit zeu şi părea să fie cunoscut multor generaţii; dar niciodată nu cerea nimic pentru sine. Putea fi vreun spiriduş, vreun vrăjitor sau - mai ziceau creştinii - un diavol trimis ca să-i ducă pe oameni în ispită. Sau se prostise pur şi simplu la bătrâneţe?

Rătăcitorul o ţinea una şi bună. Unii, cei care ascultau, găseau că merita să se mai gândească la vorbele lui; iar pe unii mai tineri vorbele lui îi înflăcărau. Printre aceştia se număra şi Alawin - dar Hathawulf rămânea pe gânduri, iar Solbern se trăgea deoparte să n-audă.

Rătăcitorul merse încoace şi încolo, vorbind, plănuind, dând porunci. Puţin înainte de echinoxul de toamnă reuşiră să realizeze un schelet a ceea ce dorea să facă. Aur, bunuri, oameni care să le administreze se aflau acum la curtea lui Frithigern dinspre apus; Alawin avea să meargă acolo în anul

următor pentru a înlesni un comerţ mai cuprinzător, căci nu avea importanţă ce vârstă avea; de la Heorot şi de la alte numeroase case, locuitorii puteau pleca în cel mai scurt timp în caz de nevoie...

— Te-ai ostenit pentru noi, îi spuse Hathawulf înainte de plecarea lui de la palat. Dacă vii din partea Anselor, atunci ele nu-s neobosite.

— Nu, oftă Rătăcitorul. Şi ele vor pieri odată cu prăbuşirea acestei lumi.

— Dar asta se va întâmpla peste mult timp.

— Şi până acum s-au prăbuşit în ruină lumi după lumi, fiule, şi tot astfel se va întâmpla şi-n anii ce vin. Am făcut pentru voi tot ce mi-a stat în putinţă.

În sală intră Anslaud, soţia lui Hathawulf, care voia să-şi iar rămas bun. La pieptul ei sugea primul lor născut. Rătăcitorul privi îndelung la copil.

— În el este ziua de mâine, şopti dus se gânduri.

Nimeni nu înţelese ce voise să spună. Curând plecă pe jos şi dispăru pe drumul pe care frunzele abia căzute erau învârtejite de rafale reci de vânt.

Şi la puţin timp după aceea, la Heorot ajunseră veşti groaznice.

Regele Ermanaric dăduse ştire că voia să atace ţara hunilor. N-avea să fie un război adevărat, pentru că cel dinainte dăduse greş. De aceea nu chemă luptători, ci folosi doar trupele sale compuse din gărzi, câteva sute de războinici cunoscuţi lui şi credincioşi. Hunii călcaseră din nou graniţele. Voia să-i pedepsească. Cu o lovitură fulgerătoare şi puternică aveau să ucidă măcar o mulţime de vite. Cu puţin noroc putea lua prin surprindere câteva tabere de-ale lor. Goţii încuviinţară când vestea ajunse la ei. Se vor îngrăşa corbii estului şi lupii

murdari ai stepelor să se ducă-n drumul lor, acolo unde strămoşii lor i-au lepădat în lume.

Dar după ce-şi strânse trupele, Ermanaric nu le conduse prea departe. Ajunseră pe-neaşteptate la casa lui Randwar după ce, dintr-un capăt în altul al orizontului, puseseră foc caselor tuturor prietenilor lui.

Lupta nu ţinu mult, aşa de mare era forţa pe care o ridicase regele împotriva unui tânăr nepregătit. Împins cu brutalitate, cu mâinile legate la spate, Randwar se împletici în curtea casei lui. Sângele curgea şi-i năclăia părul. Ucisese vreo trei sau patru dintre cei care săriseră pe el, dar aceia primiseră poruncă să-l prindă viu şi-l zdrobiseră cu măciuci şi cu capetele lăncilor până se prăbuşise la pământ.

Era o seară mohorâtă şi se stârnise un vânt şfichiuitor. Crâmpeie de fum se fugăreau printre ruine. Soarele apunând părea să fi luat şi el foc. Câţiva apărători morţi zăceau răspândiţi pe pietrele din curte. Swanhild stătea mută în strânsoarea a doi războinici aflaţi în apropierea lui Ermanaric, acesta fiind călare. Nu înţelegea ce se întâmplase, ca şi când nimic n-ar fi fost real în afara copilului care-i ţuguia pântecul.

Oamenii regelui îl aduseră pe Randwar în faţa lui. El privi în jos către prizonier.

— Hei, spuse el în loc de salut, ce-ai de spus în apărarea ta?

Randwar vorbi împleticit, deşi îşi ţinu capul semeţ:

— Că nu am năvălit hoţeşte asupra unuia care nu mi-a făcut nici un rău.

— Da, bine. Cu degetele unei mâini, Ermanaric îşi pieptăna barba încărunţită. Da, cum zici. E drept să

unelteşti împotriva stăpânului tău? Drept e să umbli de colo-colo şi să-l vorbeşti de rău?

— Eu... n-am făcut nimic din toate astea... am vrut doar să apăr onoarea şi libertatea... goţilor....

Randwar nu reuşi să spună mai mult, căci simţea o arsură şi o uscăciune în gât.

— Trădătorule! răcni Ermanaric şi porni să tune şi să fulgere împotriva lui.

Randwar rămase cu umerii plecaţi, în durerea lui, fără să audă prea multe.

Când văzu acestea, Ermanaric puse capăt tiradei:

— De-ajuns! spuse el. Spânzuraţi-l şi lăsaţi-l hrană, ciorilor ca pe orice hoţ.

Swanhild se zbătu şi ţipă. Randwar îi aruncă o privire tulbure Swanhildei înainte de a se întoarce spre rege pentru a-i răspunde:

— De mă vei spânzura, o să merg la Wodan, strămoşul meu. El.... el mă va răzbuna...

Ermanaric îşi repezi un picior în faţă şi-l lovi pe Randwar în gură:

— În furci cu el!

O bârnă a unei magazii era mai scoasă în afară. Oamenii aruncaseră deja o frânghie pe după ea. Puseră laţul în jurul gâtului lui Randwar, îl ridicară şi legară frânghia. Se zbătu mult până să-şi dea duhul şi să se legene în vânt.

— Da, Rătăcitorul are să te pedepsească, Ermanaric! ţipă Swanhild. Îţi arunc blestemul văduvei, ucigaşule! Şi-l chem pe Wodan împotrivă-ţi! Rătăcitorule, du-l în cea mai îngheţată temniţă din lumea de sub pământ!

Greutungii se cutremurară, făcură semn de pază, duseră mâinile la talismane. Până şi Ermanaric era

neliniştit. Cocoţat pe cal în preajma lui, Sibicho hămăi:

— Îşi cheamă strămoşul vrăjitor ? Nu-i lăsa viaţă! Scapă pământul de sângele spurcat care-i curge prin vine!

— Da, spuse Ermanaric căpătând puţin curaj.

Dădu poruncă straşnică.

Mai degrabă frica decât alte simţăminte îi grăbi pe oameni. Cei care o ţineau pe Swanhild o loviră până ce căzu la pământ, apoi o împinseră cu picioarele până în mijlocul curţii. Zăcea pe piatră fără cunoştinţă. Călăreţii se buluciră în jurul ei, dând pinteni cailor care nechezau şi se ridicau în două picioare. Când se retraseră, pe pământ nu mai rămăseseră decât cioburi albe de oase şi o pastă însângerată.

Căzu noaptea. Ermanaric îşi conduse trupa în casa lui Randwar pentru un ospăţ al victoriei. Dimineaţa găsiră comoara şi la plecare o luară cu ei. Frânghia de care se legăna Randwar scotea un uşor scârţâit deasupra rămăşiţelor Swanhildei.

Acestea erau veştile pe care le aduseseră oamenii la Heorot. Îngropaseră morţii în grabă. Mulţi nu îndrăzniseră să facă nimic în plus, însă unii dintre greutungi doreau răzbunare la fel ca toţi teuringii.

Fraţii Swanhildei fură cuprinşi de o furie şi de o mâhnire fără margini. Ulrica rămase rece, închisă în sine. Însă când se întrebară cu toţii ce era de făcut, cu toate că vecinii şi căpeteniile de trib veniră la ea din toate părţile, îşi trase fiii deoparte şi vorbiră tustrei până se lăsă întunericul neliniştitor.

Cei trei intrară în sală. Spuseră că s-au hotărât. Cel mai bine era să lovească pe dată. Adevărat, regele se

va păzi şi va ţine pe lângă dânsul toată garda măcar o vreme. Şi totuşi, din relatările martorilor care văzuseră hoarda regelui, aceasta nu depăşea ca număr pe cei strânşi în sală în această seară. Un atac prin surprindere, dat de bărbaţi neînfricaţi, putea să o spulbere. Iar dacă ar mai aştepta, i-ar da lui Ermanaric răgazul de care acesta avea nevoie şi pe care fără îndoială îl căuta pentru a zdrobi până şi pe ultimul got răsăritean care mai rămăsese liber.

Bărbaţii îşi urlară dorinţa de luptă. Tânărul Alawin li se alătură. Dar deodată uşa se deschise şi apăru Rătăcitorul. Neînduplecat, ceru ca ultimul născut din Tharasmund să rămână locului, după care plecă înapoi în noapte şi vânt.

Neînfricaţi, Hathawulf, Solbern şi oamenii lor porniră în zorii zilei.

1935

Fugisem să-mi caut refugiu lângă Laurie. Dar a doua zi, când am intrat în casă după o plimbare lungă, nu am găsit-o pe ea aşteptându-mă. În schimb, din fotoliul meu s-a ridicat Manse Everard. Pipa lui făcuse ca aerul să fie tulbure şi greu...

— Hm? am reuşit să îngaim.

S-a apropiat. I-am simţit paşii. Aşa cum era, înalt şi ciolănos, părea să mă copleşească. Chipul îi era lipsit de expresie. Fereastra din spatele lui îl încadra cu albastrul cerului.

— Nu s-a întâmplat nimic cu Laurie, mi-a spus cu o voce mecanică. Am rugat-o să lipsească puţin. E îndeajuns de dureros pentru tine şi n-ai mai suporta s-o vezi şi pe ea şocată şi mâhnită.

M-a luat de cot.

— Stai jos, Carl. Ai trecut printr-o încercare grea, asta se vede. Mi-am închipuit c-o să-ţi iei o vacanţă, greşesc?

M-am prăbuşit moale în fotoliu şi am rămas cu privirea rătăcită în covor.

— Trebuia, am bolborosit. O să văd dacă n-am uitat ceva, dar mai întâi... Doamne, a fost groaznic.

— Nu.

— Ce-ai spus?

Am ridicat ochii spre el. Stătea în faţa mea dominator, cu picioarele desfăcute, mâinile în şolduri.

— Îţi spun că nu pot.

— Ba poţi, şi-o vei face, a mârâit el. Te întorci cu mine la bază. Imediat. Ai dormit o noapte. Să ştii că vei rămâne doar cu ea până vom rezolva totul. Şi fără tranchilizante. Va trebui să simţi totul cu acuitate, aşa cum se întâmplă. Va trebui să ai toate simţurile treze. Pe de altă parte, nimic nu ajută ca durerea când e vorba să te lecuieşti pentru totdeauna. Şi probabil că mai important e ca dacă nu te laşi pătruns de durere, n-o să scapi niciodată de ea. Vei rămâne un om bântuit de fantome. Patrula merită o soartă mai bună. La fel şi Laurie. Ba chiar şi tu.

— Ce vrei să spui? am întrebat în timp ce groaza îmi dospea în suflet.

— Trebuie să termini ce-ai început. Cu cât mai curând cu-atât mai bine; pentru tine în primul rând. Cum te-ai putea bucura de vacanţă dacă ai şti că ţi-au rămas datorii neîndeplinite? Te-ai simţi distrus. Nu, fă-ţi treaba imediat, las-o la locul ei în linia temporală în care-i este locul; abia *după aceea* poţi să te odihneşti şi să începi să-ţi revii.

Am scuturat din cap, nu în semn de protest, ci de nedumerire.

— Am greşit undeva? Cum ? Mi-am făcut rapoartele la vreme. Dacă am luat-o din nou razna, de ce nu m-a chemat vreun ofiţer ca să-mi explice?

— Asta e ceea ce şi fac acum, Carl.

O undă de blândeţe a răzbătut în glastil lui Everard. S-a aşezat în faţa mea şi şi-a făcut de lucru cu pipa.

— Buclele cauzale sunt adesea fenomene foarte subtile, a spus el.

În ciuda tonului calm, fraza m-a zguduit şi m-a trezit la realitate. A întărit cu o mişcare din cap.

— Da... Avem acum un exemplu. Călătorul prin timp devine o cauză a acelor evenimente de care se ocupă sau pe care le studiază..

— Ba nu... Manse. Cum asta? am protestat eu. N-am uitat principiile. Tot timpul le-am avut vii în minte, oriunde şi oricând. Sigur, am devenit o părticică a trecutului, dar una care s-a potrivit cu ceea ce exista deja. Am mai discutat despre asta şi în cursul anchetei şi am corectat greşelile pe care le făcusem.

Bricheta lui Everand s-a aprins cu un pocnet care m-a surprins.

— Am spus că pot fi foarte delicate, a repetat el. Am cercetat mai îndeaproape cazul tău, în primul rând pentru că am intuit ceva, am avut un sentiment neliniştitor că ceva nu e în ordine. Asta a presupus ceva mai mult decât simpla lectură a rapoartelor tale care, apropo, sunt satisfăcătoare. Numai că se dovedesc pur şi simplu insuficiente. Nu trebuie să-ţi cauţi vină pentru asta. Chiar dacă, ai fi avut o experienţă îndelungată, probabil că ţi-ar fi scăpat implicaţiile, întrucât ai fost strâns legat de

evenimente. Eu unul a trebuit să mă afund în studierea acelui mediu şi l-am parcurs de la un capăt la celălalt de câteva ori până m-am lămurit pe deplin.

Trase un fum din pipă.

— Să lăsăm deoparte detaliile tehnice, a continuat el. În esenţă, Rătăcitorul tău a devenit mai puternic decât ţi-ai închipuit. Rezultă că poemele, povestirile, tradiţiile care-au circulat vreme de secole, transformându-se, amestecându-se cu altele, influenţându-i pe oameni - o parte dintre ele l-au avut pe el ca sursă. Nu Wodan cel mitic, ci persoana prin prezenţa fizică, tu însuţi.

Simţisem că despre asta era vorba şi am încercat să găsesc argumente cu care să mă apăr.

— Un risc calculat încă de la început, am replicat. Nu-i ceva neobişnuit. Nu-i o tragedie dacă apar astfel de reacţii de răspuns. Echipa mea descoperă doar cuvinte, pe cale orală sau scrisă. Ceea ce le-a dat naştere nu interesează. Dacă printre acei indivizi a existat un bărbat pe care l-au luat drept zeu de-al lor... nu are nici o importanţă pentru istoria ulterioară, atâta vreme cât omul nu a abuzat de poziţia lui. Am ezitat o clipă. Aşa e? ...

Mi-a spulberat pe dată speranţele firave.

— Nu în mod necesar. În cazul de faţă, sigur nu. O buclă cauzală incipientă e întotdeauna primejdioasă, ştii asta. Ea poate da naştere unei vibraţii rezonante şi schimbările ce se produc în istorie se pot multiplica în mod catastrofal. Singura cale de rezolvare e să închidem bucla. Când Viermele Ouroboros îşi prinde coada în gură el nu poate devora nimic altceva.

— Dar... Manse, i-am lăsat pe Hathawulf şi pe Solbern plecând la moarte sigură... Bine, recunosc că

am încercat să-i împiedic presupunând că nu avea vreo importanţă asupra umanităţii în ansamblu. N-am reuşit. Chiar şi-n ceea ce priveşte ceva atât de neînsemnat, continuum-ul a fost prea rigid.

— De unde ştii că ai dat greş? Prezenţa ta de-a lungul generaţiilor, adevăratul Wodan, a contribuit cu ceva mai mult decât genele tale transmise familiei. Le-a dat curaj tuturor, i-a inspirat pentru a deveni măreţi. Acum, la urmă, bătălia împotriva lui Ermanaric pare pe muchie de cuţit. Fiind încredinţaţi că Wodan e de partea lor, rebelii s-ar putea să reuşească.

— Poftim? Vrei să spui că - o, Manse!

— Nu trebuie să reuşească, a spus el.

Disperarea mea a crescut.

— De ce nu? Cui are să-i mai pese după câteva decenii, ca să nu mai vorbim de aproape un mileniu şi jumătate?

— Păi tocmai ţie, ţie şi colegilor tăi, a spus el cu voce compătimitoare dar implacabilă. Ai pornit să cauţi rădăcinile unei anumite povestiri despre Hanther şi Sorli, sau ai uitat? Ca să nu-ţi mai amintesc de alţi poeţi Edici şi scriitori de saga dinaintea ta şi Dumnezeu ştie câţi alţi rapsozi dinaintea lor, care au adus modificări ce puteau deveni ceva cu totul diferit. În primul rând, totuşi, Ermanaric e o figură istorică proeminentă a epocii lui. Data şi felul în care a murit sunt consemnate. Evenimentele imediat următoare morţii lui au zguduit lumea. Nu, ăsta nu-i un simplu val în curgerea timpului. Se pregăteşte un vârtej. Trebuie să amortizăm valul şi singura cale de a realiza asta e să încheiem bucla cauzală, să închidem cercul.

Am dat să articulez un zadarnic şi inutil „Cum?” dar coardele mele vocale şi limba au refuzat să mă asculte.

Everard a pronunţat sentinţa:

— Carl, îmi pare rău, mai rău decât îţi închipui. Dar *Volsungasaga* relatează că Hamther şi Sorli erau aproape victorioşi când, din motive necunoscute, a apărut Odin care i-a trădat. Iar el erai tu. Nu putea fi altul în afară de tine.

372

Noaptea căzuse, în sfârşit. Luna, deşi depăşise faza plină, încă nu se ridicase pe cer. Stelele aruncau o lumină palidă asupra dealurilor şi crângurilor în care sălăşluiau umbre. Roua începuse să licărească pe pietre. Aerul era rece, netulburat decât de duruitul multor copite în galop. Coifurile şi vârfurile suliţelor sclipeau, se ridicau şi coborau ca valurile în furtună.

În cea mai mare dintre sălile castelului său, regele Ermanaric stătea şi bea cu fiii săi şi cu mai toţi războinicii. Focurile răbufneau, fâsâiau, sfârâiau în locaşurile lor de piatră.

Lumina lămpilor răzbătea firavă prin fum. Coarne, blănuri, tapiserii, sculpturi păreau să alunece de-a lungul pereţilor şi stâlpilor aşa cum se furişa întunericul. Aurul lucea pe braţe şi în jurul gâturilor, pocalele se ciocneau cu clinchet, vocile răguşite se contopeau. Servitorimea umbla de colo-colo, gata să fie de folos. Deasupra, întunericul pândea de pe traverse şi umplea tavanul boltit.

Ermanaric ar fi trebuit să se veselească. Sibicho însă nu-i dădea pace:

— Stăpâne, nu trebuie să zăbovim în delăsare. Te încredinţez că un atac direct şi imediat asupra căpeteniei teuringilor ar fi primejdios, dar putem începe să lucrăm pe dată la surparea poziţiei lui.

— Mâine, mâine, spuse regele, nerăbdător să scape. Nu osteneşti niciodată să tot urzeşti capcane şi uneltiri. Noaptea asta o las pentru fecioara sclavă cu dinţi frumoşi pe care am cumpărat-o...

Afară se auzi larmă de corn. Un bărbat păşi împleticit pe scările de intrare în clădire. Avea faţa însângerată.

— Duşmani... atacă...

Un urlet sălbatic îi înăbuşi strigătul.

— La ora asta? se văicări Sibicho. Şi pe nepregătite? Trebuie că au ucis caii venind încoace da, şi în cale au doborât pe toţi cei care-ar fi putut s-ajungă înaintea lor.

Bărbaţii se ridicară ca o furtună de pe bănci şi se repeziră să-şi ia cămăşile de zale şi armele. Pentru că toate se aflau stivuite în încăperea de la intrare se produse îmbulzeală şi dezordine. Se auziră sudalme şi unii chiar ridicară pumnul să lovească. Gărzile care rămăseseră echipate săriră să facă zid în faţa regelui şi a celor apropiaţi lui. Întotdeauna ţinea vreo douăzeci complet înarmaţi.

În curte, războinicii regelui îşi dădură viaţa ca să îngăduie tovarăşilor dinăuntru să se pregătească. Atacanţii îi copleşeau prin număr. Securile loveau cu zgomot de tunet, săbiile zăngăneau, cuţitele şi suliţele muşcau adânc. În îmbulzeala aceea cei ucişi nu se prăbuşeau la pământ; răniţii care cădeau, nu mai reuşeau să se ridice în picioare.

În fruntea luptătorilor, un tânăr masiv striga:

— Wodan e cu noi! Wodan ! Wodan! Hoa !

Sabia lui făcea pârtie de leşuri.

Apărătorii îmbrăcaţi şi înarmaţi în pripă îşi ocupară poziţiile la uşa de intrare. Tânărul cel impetuos ajunse primul lângă ei. Oamenii lui răzbătură în stânga şi în dreapta, loviră, străpunseră, zdrobiră, împinseră, rupseră rândul de oşteni şi trecură peste trupurile lor.

Când avangarda pătrunse până în sala mare, oştenii fără platoşe sau armuri începură să dea înapoi înspăimântaţi. Atacatorii se opriră gâfâind şi conducătorul lor strigă:

— Aşteptaţi-i şi pe ceilalţi!

Zgomotul luptei se stinse înăuntru, deşi afară hărmălaia era în toi.

Ermanaric sări în picioare pe jilţul lui mai înalt şi privi pe deasupra coifurilor apărătorilor săi. Cu tot semiîntunericul din sală îi văzu pe cei aflaţi în uşă.

— Hathawulf Tharasmundsson, ce nouă fărădelege ai pus la cale să împlineşti? îi aruncă el de-a lungul încăperii.

Teuringul îşi ridică spre înalt sabia din care picurară câţiva stropi de sânge.

— Am venit să curăţăm pământul de unul ca tine, răsună vocea lui.

— Bagă de seamă. Zeii îi urăsc pe trădători.

— Da, răspunse Solbern aflat umăr la umăr cu fratele lui, în seara asta Wodan o să te ia, călcător de făgăduieli, şi n-o să te ducă la o casă a plăcerilor.

Alţi invadatori intrară pe uşă: Liuderis îi aşeză în rânduri strânse.

— Înainte! strigă Hathawulf cu glas tunător.

Ermanaric dăduse şi el porunci. Majoritatea

oamenilor lui nu aveau coifuri, platoşe, scuturi sau arme lungi, dar fiecare avea măcar un cuţit. Nici teuringii nu erau îmbrăcaţi în fier. Mai toţi erau ţărani liberi care nu-şi puteau permite decât un coif din metal şi un pieptar din toval şi care mergeau la bătălie doar când regele cerea mobilizare. Cei pe care Ermanaric îi strânsese pe lângă el erau războinici de profesie; oricare dintre ei putea să îngrijească de o gospodărie, vreo corabie sau altceva, dar întâi de toate se pricepea la treburile războiului. Erau bine antrenaţi şi învăţaţi să stea umăr la umăr cu ai lor.

Oamenii regelui apucară picioare de mese şi scândurile care slujeau drept tăblii. Le folosiră pe acestea ca să se apere. După ce se retrăseseră în sală, cei care aveau securi tăiară reteveie din lambriuri şi din stâlpi. Pe lângă un cuţit, un corn de cerb înşfăcat de pe perete, capătul ascuţit al unui corn de băut, un pocal spart din sticlă, un retevei pe jumătate aprins luat din foc puteau deveni arme mortale. După cum se încinsese lupta - trup lângă trup, prieten în calea altui prieten, împingându-se, împiedicându-se unii pe alţii, alunecând în bălţile de sânge amestecate cu sudoare - sabia sau securea nu erau de mare ajutor. Suliţele şi ţepuşele erau inutile; doar gărzile suite pe băncile de lângă jilţul cel mare puteau să lovească în jos.

În felul acesta, lupta deveni surdă, oarbă, o furie dezlănţuită ca a Lupului.

Însă Hathawulf, Solbern şi cei mai buni oameni ai lor îşi croiră drum înainte, împinseră, spintecară, retezară, împunseră, înjunghiară în mijlocul răcnetelor şi ţipetelor, bufniturilor şi pocnetelor, ca

nişte mori vii de vânt - până când în cele din urmă se apropiară de ţinta lor.

Acolo ei şi oştenii de casă ai regelui se luptară scut lângă scut, oţel contra oţel. Ermanaric nu se afla în vârtejul luptei ci, semeţ, se ridicase în picioare pe jilţ, văzut de toţi, şi lovea cu suliţa. Din când în când schimba câte-o privire cu Hathawulf sau Solbern, iar atunci fiecare rânjea plin de ură.

Bătrânul Liuderis reuşi să spargă linia apărătorilor. Sângele îi ţâşnea din coapsă şi din antebraţul stâng, dar securea lui lovea necruţător în stânga şi-n dreapta şi astfel ajunse lângă bancă şi-l trăsni pe Sibicho în cap. Dându-şi duhul, Liuderis spuse şuierat:

— Un şarpe mai puţin.

Hathawulf şi Solbern păşiră peste trupul lui. Un fiu de-al lui Ermanaric se aruncă în faţa trupului tatălui său. Solbern îl doborî pe băiat dintr-o lovitură. Hathawulf lovi pe deasupra. Ermanaric se apără cu băţul lăncii. Hathawulf mai încercă o lovitură. Regele se dezechilibră şi se împletici până spre perete. Braţul lui drept atârna pe jumătate retezat, Solbern făcu o mişcare de retezare spre piciorul stâng şi-i tăie tendoanele. Regele se nărui la pământ, încă rânjind. Fraţii se apropiară ca să-i dea lovitura de graţie. Ceilalţi se străduiau să pună pe fugă restul oştenilor din garda regală.

Apăru cineva.

O undă de calm, asemenea valurilor create de căderea unei pietre într-un lac, îi cuprinse pe toţi războinicii care încetară lupta. Bărbaţii rămaseră cu gurile căscate, uitând să mai respire. În semiobscuritatea populată de nelinişti şi care părea şi mai densă din pricina îmbulzelii, abia izbutiră să

distingă umbra care plutea deasupra jilţului.

Pe un cal scheletic ale cărui oase erau din metal stătea călare un bărbat cu barbă căruntă. Pălăria şi mantia îl ascundeau complet. În mâna dreaptă ţinea o suliţă. Capătul ei, deasupra oricărei arme, desenat clar în întunericul de sub tavan, arunca sclipiri - o cometă, un vestitor de nenorociri?

Hathawulf şi Solbern îşi lăsară săbiile în jos.

— Părinte al strămoşilor noştri, şopti fratele cel mare, spărgând tăcerea. Ai venit în ajutorul nostru?

Răspunsul se rostogoli neomenesc de adânc, puternic şi neînduplecat:

— Fraţilor, soarta voastră a fost hotărâtă. Primiţi-o cu bărbăţie şi numele voastre vor dăinui. Ermanaric, ţie încă nu ţi-a sosit ceasul ursit. Trimite-ţi oamenii să le cadă teuringilor în spate. Să vă supuneţi cu toţii voinţei lui Weard, oricare ar fi aceasta.

Dispăru de parcă nici n-ar fi fost.

Hathawulf şi Solbern rămaseră ca trăsniţi.

Mutilat şi cu sângele şiroind, Ermanaric reuşi să urle:

— Cu grăbire! Nu daţi înapoi în faţa vrăjmaşului - restul ocupaţi uşa de colo, întoarceţi-vă şi împliniţi vorbele lui Wodan!

Gărzile din preajma lui înţeleseră primele aceste porunci. Răcniră uşuraţi şi se azvârliră asupra duşmanilor, îngroziţi, se aruncară din nou în vălmăşagul renăscut al luptei. Solbern rămase la podea, prăbuşit într-o baltă de sânge la picioarele jilţului.

Oamenii regelui năvăliră printr-o uşă laterală. Se grăbiră pe lângă clădire până ajunseră în faţă. Majoritatea teuringilor intraseră înăuntru. Greutungii

îi dovediră pe cei din curte. Cei care n-aveau arme smulseră bolovani din pavaj şi îi aruncară asupra atacatorilor. Luna care răsărise îi ajuta pe apărători.

Urlând, războinicii curăţară intrarea. Se echipară şi căzură atât în faţa cât şi în spatele invadatorilor.

Bătălia deveni crâncenă. Ştiind că oricum vor muri, teuringii luptau până cădeau răpuşi. Cei ucişi de Hathawulf zăceau maldăr în faţa lui. Când se prăbuşi şi el, puţini dintre apărători mai erau în viaţă ca să se bucure de victorie.

Nici regele n-ar mai fi rămas viu dacă oameni de-ai săi nu s-ar fi grăbit să-i lege rănile. Dar chiar şi-aşa, îl duseră aproape inconştient din sala în care nu mai rămăseseră decât leşurile.

1935

Laurie, Laurie!

372

Dimineaţa sosi însoţita de ploaie. Purtate de un vânt şuierător, picăturile repezi şi reci ascundeau totul în afara cătunului care se ghemuişe zgribulit de parcă restul lumii s- ar fi scufundat în nefiinţă. Răpăitul picăturilor pe acoperiş trimitea ecouri în tăcerea Heorot-ului.

Pustietatea părea să adâncească întunericul dinăuntru. Focurile ardeau, iar lămpile înecate de umbre străluceau zadarnic. Aerul era îngheţat.

În mijlocul sălii se aflau trei siluete. Subiectul discuţiei nu le îngăduia să se aşeze. Respiraţia se transforma într-o boare albă şi fantomatică.

— Răpuşi? murmură Alawin, nevenindu-i a crede. Toţi până la unul?

Rătăcitorul dădu din cap.

— Da, le spuse el din nou, dar va fi la fel de multă tristeţe şi pentru greutungi şi pentru teuringi. Ermanaric trăieşte, dar mutilat şi ologit şi cu doi fii mai sărac.

Ulrica îi aruncă o privire sfredelitoare:

— Dacă asta s-a întâmplat noaptea trecută, spuse ea, înseamnă că n-ai venit călare pe un cal pământean ca să ne aduci aşa o veste.

— Ştii cine sunt, îi răspunse el.

— Crezi?

Ridică spre el mâinile ale căror degete erau strânse ca nişte gheare. Vocea îi deveni stridentă:

— Dacă eşti cu adevărat Wodan, atunci află că e un zeu neputincios care n-a putut sau n-a vrut să-mi ajute fiii la nevoie.

— Stai, opreşte-te, o imploră Alawin, în timp ce-şi îndrepta privirea ruşinată către Rătăcitor.

Acesta spuse încet:

— Jelesc alături de voi. Însă voia lui Weard nu poate fi răstălmăcită. Atunci când vor porni spre vest povestirile despre ceea ce s-a întâmplat acolo, o să auziţi poate că am fost şi eu acolo şi chiar că l-am salvat pe Ermanaric. Să ştiţi că-n faţa timpului până şi zeii sunt nevolnici. Am făcut ceea ce eram sortit să fac. Să ţineţi minte că primindu-şi sfârşitul ce le-a fost sortit, Hathawulf şi Solbern au readus onoarea asupra acestei case şi şi-au câştigat un nume care va dăinui atâta vreme cât va trai neamul omenesc.

— Dar Ermanaric a rămas să facă umbră pământului, îl şfichiui Ulrica. Alawin, îţi revine datoria

de a-i răzbuna.

— Nici gând! o contrazise Rătăcitorul. Datoria lui e cu mult mai împovărătoare. El trebuie să salveze sângele neamului, viaţa clanului. De aceea am venit la voi.

Se întoarse către tânărul care îi privea cu ochi mari şi uimiţi.

— Alawin, urmă el, am ştiinţa a ceea ce se va întâmpla şi asta nu-i o povară lesne de îndurat. Cu toate astea, uneori îmi folosesc cunoaşterea ca să mai uşurez nenorocirea. Ascultă-mă bine, pentru că acum mă vezi şi mă auzi pentru ultima oară.

— Nu, Rătăcitorule! strigă Alawin.

Ulrica lăsă să-i scape un şuierat.

Cel cărunt ridică mâna care nu ţinea suliţa.

— Iarna va coborî curând asupra voastră, spuse el, dar veni-vor primăvara şi vara. Copacul neamului vostru stă acum pustiit de frunze, dar rădăcinile lui dorm şi prind putere şi totul are să înverzească din nou - dacă nu se va găsi o secure să-l doboare. Grăbiţi-vă! Aşa doborât cum este, Ermanaric o să caute să stârpească neamul vostru o dată pentru totdeauna. Nu puteţi strânge o forţă care să i se opună. Dacă rămâneţi aici o să pieriţi.

Gândiţi-vă! Sunteţi gata pregătiţi să călătoriţi spre apus şi printre vizigoţi o să fiţi întâmpinaţi cu braţele deschise. Primirea are să fie cu atât mai caldă cu cât Athanaric a suferit o înfrângere anul acesta când s-a luptat cu hunii la Nistru; are nevoie de suflete proaspete şi pline de speranţă. În câteva zile puteţi porni primii în călătoria asta. Când or să vină oamenii lui Ermanaric, n-or să mai găsească aici nimic altceva decât scrumul acestui palat pe care tu, Alawin, o să-l

dai pradă focului ca să nu-i cada lui în gheare şi ca să ridici un rug de vâlvătăi întru cinstirea fraţilor tăi.

Asta nu se va chema fugă ruşinoasă. Nu, o să plecaţi ca să vă făuriţi un viitor puternic. Alawin, prin vinele tale curge sângele strămoşilor tăi. Păzeşte-l cu cinste!

Chipul Ulricăi se schimonosi de mânie.

— Da, întotdeauna te-ai priceput să întocmeşti istorii frumoase, spuse ea tremurând. Nu da ascultare vorbelor amăgitoare, Alawin. Astupă-ţi urechile. Răzbună-mi fiii, fiii lui Tharasmund!

Tânărul făcu un efort să-şi înghită nodul din gât:

— Voieşti cu-adevărat... să plec... cu toate că cel ce i-a ucis pe Swanhild, Randwar, Hathawulf, Solbern încă trăieşte? se împiedică el în cuvinte.

— Nu trebuie să rămâi aici, îl îndemnă Rătăcitorul cu voce gravă. Dacă nu mă asculţi o să risipeşti zadarnic şi ultimul vlăstar al tatălui tău - şi alături de tine vor plăti cu viaţa şi fiul şi soţia lui Hathawulf şi chiar mama ta. Nu e o umilinţă să te retragi când eşti copleşit ca număr.

— D-da... Aş putea chema oşteni vizigoţi...

— Nu ai căderea să ceri ajutor. Ascultă. Despre Ermanaric o să auzi veşti care or să te bucure peste mai puţin de trei ani. Dreptatea zeilor are să cadă asupra lui. Îţi jur că aşa se va întâmpla.

— Cât valorează jurământul tău? îl repezi Ulrica.

Alawin trase adânc aer în piept, îşi îndreptă umerii, rămase tăcut o vreme, apoi spuse rar:

— Mamă vitregă, ţine-ţi rangul. Eu sunt bărbatul în casa asta. Vom urma sfatul Rătăcitorului.

Copilul din el răbufni pentru o clipă:

— Dar, stăpâne, părinte - e adevărat că n-o să te

mai vedem niciodată? Nu ne uita de tot!

— Trebuie, îi răspunse Rătăcitorul. Aşa se cuvine să fac. Apoi deodată: da, mai bine să plec chiar acum. Rămâneţi cu bine! Să vă meargă bine în veci.

Se îndepărtă printre umbre, apoi îl înghiţiră ploaia şi vântul.

43

Presărate ici şi colo printre secole, Patrula Timpului păstrează locuri în care membrii ei îşi pot petrece momente de relaxare. Printre ele se numără şi Hawaii înainte de sosirea polinezienilor. Deşi staţiunea există de mii de ani, eu şi Laurie ne-am considerat fericiţi să primim o vilă pentru o lună. De fapt, am bănuit că Manse Everard a tras ceva sfori în numele nostru.

N-a făcut nici o aluzie la asta când ne-a vizitat spre sfârşitul şederii noastre. A fost prietenos, ne-a însoţit la picnic şi la surfing, după aceea s-a delectat cu cina pregătită de Laurie, lăudând-o pe merit. Mult mai târziu ne-a vorbit despre ceea ce rămăsese în urma noastră şi ce ne aştepta în viitor.

Stăteam pe o verandă care era puţin ieşită în afara vilei. Amurgul cobora aducând, din pădurea înflorită de dincolo de grădină, răcoare şi aer curat. Spre est terenul cobora abrupt spre marea care sclipea în mii de irizări; spre vest, luceafărul de seară licărea deasupra vulcanului Mauna Kea. Se auzea susurul unui pârâiaş. Aici era pacea care vindeca.

— Deci te simţi gata să te întorci? întrebă Everard.

— Da, am răspuns. O să fie mult mai uşor. Studiul de teren a fost realizat, am strâns şi asimilat informaţiile de bază. Acum trebuie să înregistrez

cântecele şi poveştile care se compun şi modul în care evoluează.

— Exact! a exclamat Laurie. Ironia ei tandră a devenit o mângâiere când şi-a lăsat mâna peste a mea. Bine cel puţin că ai depăşit starea de deprimare.

Vocea lui Everard scăzu ajungând doar o şoaptă:

— Eşti sigur de asta, Carl?

Ştiam să fiu şi calm, aşa că i-am răspuns:

— Da. A, întotdeauna vor exista amintiri dureroase, dar nu-i asta soarta tuturor oamenilor? Multe sunt plăcute şi o să mă străduiesc să mă-ntorc doar la ele.

— Înţelegi, desigur, că nu trebuie să devină o obsesie, aşa cum ţi s-a mai întâmplat. Acesta e un risc pe care-l înfruntăm cu toţii… Mi s-a părut mie sau vocea lui s-a frânt, abia perceptibil? Când apare o asemenea situaţie, victima trebuie s-o depăşească şi să-şi revină.

— Ştiu, am spus eu şi am chicotit. Credeai că nu ştiu?

Everard pufăi din pipă.

— Nu întru totul, întrucât restul carierei tale pare a fi lipsit de alte necazuri care sunt normale pentru un agent operativ, n-am putut să justific o cheltuială mai mare de timp şi de resurse ale Patrulei pentru a face cercetări suplimentare. Acum n-am venit în calitate oficială. Sunt un prieten care vrea doar să afle cum îţi merge. Să nu-mi spui ceva ce vrei să păstrezi pentru tine.

— Prevenitor ca-ntotdeauna, n-am ce zice, a remarcat Laurie.

Nu mă simţeam cu totul în apele mele, dar o înghiţitură de rom mi-a liniştit temerile:

— Da, sigur, te informez bucuros, am început. M-am asigurat că Alawin va fi în siguranţă.

Everard a devenit curios.

— Cum anume? a întrebat.

— Nu trebuie să-ţi faci probleme, Manse. Am acţionat cu precauţie şi-n mare parte indirect. Sub diverse identităţi în diferite prilejuri. Ori de câte ori mi-a aruncat câte-o privire nu m-a recunoscut. Mi-am trecut mâna peste bărbia bine rasă - în stil roman, ca şi părul tuns scurt; iar când e cazul, un agent al Patrulei are la dispoziţie multe tehnici de deghizare. A, poţi să te linişteşti; l-am trimis pe Rătăcitor la odihnă.

— Bravo! Everard se lăsă mai comod pe spătarul scaunului. Ce s-a întâmplat cu flăcăul?

— Te referi la Alawin? A, el a plecat în fruntea unui grup destul de numeros în care se afla şi mama lui Erelieva, împreună cu toate neamurile ei şi a ajuns în vest, alăturându-se lui Frithigern. (Îi va conduce peste trei secole. Însă vorbeam engleza noastră familiară. Doar Temporala are timpurile necesare.) A intrat în graţiile tuturor acolo, mai ales după ce s-a botezat. Măcar acesta era un motiv întemeiat pentru ca Rătăcitorul să treacă în uitare, înţelegi? Cum se putea ca un creştin să mai creadă într-un zeu păgân?

— Hm! Mă întreb ce părere a avut mai târziu despre experienţa pe care a trăit-o.

— Am impresia că nu s-a destăinuit nimănui. Bineînţeles că dacă descendenţii lui - să ştii că s-a aliat cu o familie puternică prin căsătorie - dacă urmaşii lui, spuneam, au păstrat vreo tradiţie despre cele întâmplate, ar crede că prin fosta lor patrie umbla o fantomă.

— Fosta patrie? A, aşa e. Alawin nu s-a mai întors niciodată în Ucraina, corect?

— Nu. Vrei să-ţi prezint un rezumat?

— Chiar te rog. Am studiat istoria acelei epoci în legătură cu cazul tău, dar n-am ajuns la consecinţe. Pe de altă parte, asta s-a petrecut cu mult timp în urmă faţă de culoarul de timp de care mă ocup.

Şi de-atunci ţi s-au întîmplat multe, m-am gândit eu. Cu voce tare am spus:

— Ei bine, în 374, poporul lui Frithigern a fost îngăduit să traverseze Dunărea şi s-a stabilit în Tracia. Poporul lui Athanaric l-a urmat curând, deşi numai până în Transilvania. Presiunea hunică devenise aproape insuportabilă.

Funcţionarii romani - cu alte cuvinte, asemeni unui adevărat guvern - i-au jignit şi exploatat pe goţi vreme de câţiva ani. În cele din urmă, goţii au socotit că înduraseră prea de ajuns şi s-au revoltat. Hunii le dăduseră ideea de a-şi forma o cavalerie, pe care ei au transformat-o într-o adevărată forţă; în bătălia de la Adrianopole din 378 i-au înfrânt pe romani. Alawin s-a remarcat acolo, lucru care l-a propulsat spre faima de care s-a bucurat. Un alt împărat, Theodosius, a înfăptuit pacea cu goţii din anul 381 şi majoritatea războinicilor goţi au intrat în armata romană ca *foederati*; astăzi i-am numai aliaţi.

După aceea s-au succedat tot felul de conflicte, bătălii, migraţii – *Völkerwanderung*[44] era în plină desfăşurare. O să rezum totul în ceea ce-l priveşte pe Alawin al meu spunând că, după o viaţă zbuciumată dar în general fericită, a murit de bătrâneţe în regatul

[44] Völkerwanderung - (lb. germ. în text) marea migraţie a popoarelor. (n. tr.).

pe care vizigoţii şi-l creaseră în sudul Galiei. Descendenţii săi au avut un rol important în formarea poporului spaniol.

Deci ai văzut cum m-am dezis de această familie şi mi-am continuat munca.

Laurie mi-a strâns mâna cu putere.

Amurgul făcea loc nopţii. Stelele licăreau pe cer. Jarul din pipa lui Everard scânteie. Nici el nu era decât o siluetă profilată în întuneric, asemeni muntelui care se înălţa la orizont înspre apus.

— Da, gândi el cu voce tare, acum îmi amintesc. Dar mi-ai vorbit despre vizigoţi. Ostrogoţii, triburile de origine ale lui Alawin, nu ele au cucerit Italia?

— Ba da, am răspuns. Dar întâi au avut de trecut prin chinuri groaznice.

Am făcut o pauză. Ceea ce aveam de spus putea deschide răni care încă nu se vindecaseră. Rătăcitorul a rostit adevărul. Swanhild a fost răzbunată.

374

Ermanaric rămăsese singur sub stele. Vântul scâncea a nelinişte. Din depărtări auzi lupii urlând.

După ce trimişii îi aduseseră veşti, îi fusese peste putinţă să mai suporte groaza şi hărmălaia ce urmaseră. Poruncise ca doi războinici să-l ajute să urce scările până pe acoperişul plat al fortăreţei. Îl aşezaseră pe o bancă de lângă parapet şi-i înfăşuraseră o mantie de blană în jurul umerilor căzuţi.

— Plecaţi! lătrase el atunci şi ei fugiseră înfricoşaţi.

Privise cum soarele se stingea încet spre apus, în

timp ce în vest se îngrămădeau ameninţători nori negri-albăstrui de furtună. Acum ei cotropiseră un sfert din cer. Prin spărturile dintre nori jucau fulgere. Furtuna avea să ajungă aici înainte de crăpatul zorilor. Deocamdată ea era vestită doar de vântul tăios, rece ca gheaţa în mijlocul verii. Restul cerului era spuzit de o mulţime de stele strălucitoare.

Erau mici, stranii şi nepăsătoare faţă de suferinţele oamenilor. Privirea lui Ermanaric încercă să se abată de la Carul Mare al lui Wodan, aflat în apropierea Ochiului lui Tiwaz, care veghează etern dinspre nord. Semnul Rătăcitorului îl făcea mereu să-şi amintească ceva.

— Nu m-am încrezut în voi, zeilor, bolborosi el. Am avut încredere doar în propria mea putere. Sunteţi mai vicleni şi mai cruzi decât credeam.

Uite cum ajunsese el, cel neînfricat şi puternic, beteag de o mână şi de un picior, incapabil să facă altceva decât să audă cum vrăjmaşii traversaseră fluviul şi striviseră sub copitele cailor oastea care încercase să le stea în cale. S-ar cuveni să gândească la ceea ce trebuia să încerce acum, să dea porunci, să-şi adune poporul. Dacă aveau un conducător destoinic nu puteau fi spulberaţi. Dar regele parcă avea capul golit de orice gând.

Golit, dar nu chiar de tot. În minte îi rămăseseră gândurile şi amintirea bărbaţilor ucişi, cei care căzuseră odată cu Hathawulf şi Solbern, floarea goţilor de răsărit. Dacă ar fi trăit în zilele astea din urmă, împreună i-ar fi zvârlit înapoi spre huni, iar Ermanaric s-ar fi aflat în primele rânduri. Ermanaric murise însă în acel măcel în care fuseseră răpuşi cei doi. Acum el era doar un infirm, iar nedomolitele

dureri muşcau adânc, neîngăduindu-i să se mai gândească la altceva.

Tot ce mai putea face acum pentru imperiul său era să stea deoparte şi să spere că fiul cel mare o să fie mai vrednic şi o să iasă biruitor. Ermanaric rânji către stele. Prea bine ştia că deşartă îi era speranţa asta. Pe ostrogoţi îi aştepta înfrângerea, jaful, măcelul, robia. Iar dacă se va întîmpla ca ei să-şi recâştige vreodată libertatea, el va fi de mult una cu pământul.

El - cât de uşurat are să fie - sau numai trupul se va libera? Ce-l aştepta dincolo de întunericul de nepătruns?

Scoase pumnalul. Lumina stelelor şi a fulgerelor prinse să joace pe oţelul lamei. O vreme îi tremură în mâna. Vântul se înteţi.

— De-ajuns! răcni el.

Îşi dădu barba în lături şi fixă vârful lamei în partea dreaptă a gâtului, imediat sub mandibulă. Ochii căutară iarăşi parcă singuri de astă dată spre Carul Mare. Ceva scăpară în înalt - un crâmpei rătăcit de nor, sau Swanhild călătorind în urma Rătăcitorului? Ermanaric îşi adună tot curajul ce-i mai rămăsese. Îşi străpunse gâtul şi smuci lama spre bărbie.

Sângele ţâşni din gâtlejul sfârtecat. Ermanaric se lăsă moale şi căzu. Mai reuşi să audă un tunet. Răsuna aidoma copitelor cailor care aduceau noaptea hunică spre soare-apune.

SFÂRŞIT

Poul Anderson
PÁZITORII TIMPULUI
Poul Anderson
PATRULA TIMPULUI
VIITORUL TREBUIE SĂ APERE TRECUTUL
SF
NEMIRA

POUL

ANDERSON

La Patrouille du temps

La Patrouille du temps I

Science-Fiction

